

Марион Зимър Брадли

ГОРСКИЯТ ХРАМ

АВАЛОН

Марион Зимър Бродли

Горският храм

На моята майка, Ивлин Конклин Зимър, която беше до мен през цялото време, докато работех върху тази книга.

На Даяна Паксън – приятелка и сестра, която ми помогна да намеря мястото на тази книга във времето и пространството.

Географски обекти и съвременните им наименования

Акве Сулис – гр. Бат, графство Съмърсет
Бента Силурум – гр. Керуент в Уелс
Вирокониум Корновиарум – гр. Роксетър
Глевум – гр. Глостър
Дева – гр. Честър
Друим Клиад – гр. Килдеър в Ирландия
Еборакум – гр. Йорк
Каледония – Шотландия
Летните земи – графство Съмърсет
Линдум – гр. Линкълн
Лондиниум – гр. Лондон
Лугувалиум – гр. Карлайл
о-в Мона – о-в Ангълси
Пината Кастра – гр. Инхтудил в Шотландия
р. Сабрина – р. Севъри
Сегонциум – гр. Кернарион в Уелс
р. Тава – р. Тей
Темаир – Тара (древната столица на ирландските крале)
Тримонциум – гр. Нюстед в Шотландия
Хиберния (Ериу) – Ирландия

Пролог

Студеният вятър развяваше пламъците на факлите като огнени знамена. Кървави отблясъци пробягваха по тъмните води на протока и върху щитовете на легионерите, струпани в очакване на отсрещния бряг. Жрицата се закашля от лютивия дим, примесен с морска мъгла, и се заслуша в шумовете, долитащи от римския лагер отвъд водата. Командирът даваше отсечено нарежданията си. В отговор се разнесе песента на друидите, призоваващи гнева на небесата върху нашествениците. Гръмотевица разтърси нощта.

Женски гласове се извисиха в пронизителен поплак и тя усети, че кръвта ѝ се вледенява – от студ или от страх? Залюля ритмично тялото си заедно с останалите жрици, издигнала ръце към небето, и зареди словата на проклятието. Тъмните им наметала плющяха на вятъра като гарванови криле.

Отсреща римляните крещяха войнствено в отговор. Първата редица легионери нагази във водите. От бойната арфа на друидите се изтръгваха смразяващи кръвта звуци; гърлото я болеше от неспирно надаваните викове, но врагът продължаваше да напредва.

И ето, първият войник с червено наметало стъпи на брега на Свещения остров и боговете не го поразиха с гръм. Пеенето стана нестройно; друидите избутаха жриците назад, за да ги защитят с телата си; светлината на факлите заигра по остриетата на римските мечове. Стоманата просветна яростно и по тъмната роба на една жрица рукна кръв.

Вече почти никой не пееше. Чуваха се само викове и писъци. Тя хукна с последни сили към дърветата зад тях. Зад нея римляните косяха друидите като житни класове. Всичко свърши с невероятна бързина и кървавочервената вълна нахлу навътре в сушата.

Жриците се лутаха под дърветата в отчаян опит да се доберат до свещения кръг на силата. Небето над дома им пламтеше с оранжева светлина. Силуетите на изправените камъни вече се очертаваха ясно пред нея, но някъде отзад се разнесоха викове. Тя се обърна като животно в капан и се вкопчи с все сили в олтарния камък. Сега вече щяха да я убият... Тя призова Богинята и се изправи в очакване на смъртоносния удар.

Но не със стомана искаха да разкъсат тялото ѝ. Груби ръце я сграбчиха и започнаха да дърпат дрехата ѝ, докато тя се бореше отчаяно.

Повалиха я върху самия олтар; някакъв мъж се стовари върху ѝ с цялата си тежест; нямаше спасение. Не можеше да стори нищо, освен с върховно напрежение на волята си да откъсне съзнанието от измъченото си тяло, докато насилниците се гавреха с него. Но преди последната свързана мисъл да я напусне, от устните ѝ се изтръгна вик:

– Повелителко на Гарваните, отмъсти за мен! Искам отмъщение!

„Отмъщение...“ Събудих се от собствения си вик, седнах в леглото и се взрях в мрака. Както винаги, трябваше да мине малко време, за да осъзная, че само съм сънувала, и че дори сънят не е мой – защото в годината, когато легионите избиха друидите и насилиха жените от Свещения остров, съм била още дете; нежелано от никого момиче на име Кайлеан, на сигурно място далеч в Хиберния, отвъд морето. Но от мига, когато за първи път жриците на Оракула ми разказаха тази история, след като ме бяха довели в тяхната земя, духовете на загиналите жени ме преследваха.

Завесата на вратата се отметна. Влезе едно от момичетата, които ми прислужваха.

– Добре ли си, Повелителко? Да ти помогна ли с обличането? Скоро ще стане време да посрещнем зората.

Кимнах. Студената пот засъхваше по челото ми, докато момичето ми помагаше да облека чиста дреха и да поставя накитите, подобавачи на една Върховна жрица, на гърдите и косите си. Излязох след нея и двете тръгнахме към върха – зеления Тор, извисяващ се над просторните ливади и мочурища, наричани тук Летните земи. Отдолу се носеше пеенето на момичетата, които бдят над Свещения извор, а от долината отатък – звън на камбана, който призоваваше отшелниците на молитва в малката, подобна на пчелен кошер църква до обсипания с цвят трънен храст.

Те не бяха първите, подирили убежище на този остров на края на света, отвъд тесните морски проливи, нито щяха да бъдат последните. Толкова много години бяха изминали, откак загина някогашният Свещен остров! Наистина, в сънищата ми гласовете на отдавнашни покойници все още зовяха за мъст, но трудно придобитото познание ми казваше, че смесването на кръвта заздравява човешкия род, стига само да не бъде загубено древното познание.

Все пак, до ден днешен не съм открила нищо положително у римляните и в техните обичаи. Дори заради Ейлан, която ми бе по-мила от

всичко на този свят, не можех да се доверя на никой римлянин, дори на Гай, когото тя обичаше.

Тук не ни смуцава тропотът на подкованите сандали на легионерите по каменния калдъръм на римските пътища. Съумях да обвия това място в мъгли и тайнственост, да го откъсна от грубия външен свят, над който повелява Рим.

Може би днес е време да разкажа на момичетата историята на нашето заселване тук. Защото имаше време, след разрухата на Дома на жриците на остров Мона и преди идването на жриците на Острова на ябълковите дървета, когато жените живееха във Вернеметон, Горския храм, и не е редно това време да бъде забравено.

Именно във Вернеметон застанах за първи път лице в лице с древните мистерии, а после на свой ред посветих в познанието Ейлан, дъщеря на Рейс, която стана най-велика сред върховните жрици, а някои сигурно биха казали – и най-голяма предателка на народа си. Но благодарение на Ейлан кръвта на Дракона и Орела се смесиха с древната кръв на мъдреците, и в час на голяма нужда тъкмо тази кръв идва на помощ на Британия.

Хората на пазара разправят, че Ейлан станала жертва на римската жестокост, но истината знам единствено аз. На времето Горският храм съхраняваше мистериите, но боговете не очакват от нас да бъдем задължително победители, нито дори да сме задължително мъдри, а само да служим на истината, която ни е поверена, докато дойде време да я предадем другиму.

Жриците се събират около мен, пеейки. Издигам ръце към небето и в мига, когато слънцето разкъсва мъглите, отправям към земята своя благослов.

1

Златиста светлина се процеждаше на струи през клоните на дърветата, докато залязващото слънце слизаше все по-ниско зад облаците. Всеки измит от дъжда лист блестеше като изкован от злато. Същият блед огън сияеше и по косите на двете момичета, които вървяха по горската пътека. Дъждът бе спрял скоро и гъстата, почти непроходима гора, покрила по-голямата част от Западна Британия, тънеше във влажна тишина. Тук-там от някой по-нисък клон все още се отцеждаше капка чиста, благословена вода.

Ейлан вдъхна дълбоко влажния въздух, натегнал от ароматите на живота в гората; стори ѝ се сладък като дим от уханны треви, особено след задушните стаи на бащиния ѝ дом. Знаеше, че в Горския храм горят ароматни треви, за да пречистват застоялия въздух. Щом се сети за Горския храм, тя веднага изправи гърба си в опит да върви с походката на жриците, които живееха там. Държеше кошницата с даровете, стремежи се да подражава колкото е възможно по-точно на непринудената им грация. За миг тялото ѝ улови ритъма на движенията – беше ѝ едновременно непонятен и близък – сякаш някога, в безкрайно далечното минало, я бяха обучавали да се движи така.

Вече ѝ бе разрешено да носи дарове при извора, защото тялото ѝ имаше свой лунен цикъл. Майка ѝ казваше, че както месечното кръвотечение я прави жена, така и водите на Свещения извор благославят плодородието на земята. Що се отнася до ритуалите, които се изпълняваха в Горския храм, те служеха на духа на земята и призоваваха самата Велика Богиня, която слизаше на земята под знака на пълната луна. Предната нощ луната се бе изпълнила и Ейлан бе стояла навън и я бе съзерцавала, докато майка ѝ не бе я извикала да си ляга. Беше изпълнена с необяснимо, трепетно очакване.

„Може би жриците на Оракула ще ме направят избраничка на Богинята в нощта срещу Белтейн¹“. Ейлан притвори очи и се опита да си представи как пили и на дългата синя жреческа одежда се влачат след нея, а воалът обвива чертите ѝ с тайнственост.

– Ейлан, какво правиш? – гласът на Диеда я върна рязко към действителността, тя се препъна в корена на едно дърво и едва не изпусна кошницата. – Влачиш се като саката крава! Ако не свършим бързо, ще

1. Белтейн – пролетен празник на плодородието при древните келти. (Б.пр.)

мръкне, преди да се приберем у дома.

Ейлан забърза след другото момиче, пламнала до корена на косите си. Вече можеше да чуе тихия ромон на извора. Пътеката заслиза надолу и тя последва Диеда към процепа между две скали, откъдето чистата водна струя се стичаше в малкото езерце под него. Някога, незнайно колко отдавна, хората го бяха оградили с камъни; камъните са били украсени с изсечени по тях орнаменти, но водата ги бе изгладила почти напълно. Но лешниковият храст, на който хората връзваха панделки с надеждата, че молитвите им ще бъдат чути, беше млад – наследник на безбройните лешникови храсти, расли тук от незапомнени времена.

Момичетата се разположиха до езерцето и проснаха на тревата кърпа, върху която започнаха да нареждат даровете – чудесни малки сладкиши, шише медовина, и няколко сребърни монети. В крайна сметка това бе малко езерце, обиталище на богинята на тази гора – не някое от големите свещени езера, където цели армии правеха жертвоприношения в знак на благодарност за спечелените победи. Но открай време жените от рода на Ейлан носеха тук дарове след края на всеки свой лунен цикъл и така подновяваха всеки път своята връзка с Богинята.

Потръпвайки от хладния допир на въздуха, момичетата смъкнаха дрехите си и се надвесиха над езерцето.

– Свещена вода, ти извираш от утробата на Богинята. Както ти си люлка на живота, нека и аз да мога да давам живот... – Ейлан загреба вода в шепите си и я остави да се стече по корема и между бедрата ѝ.

– Водите на този свещен извор са млякото на всеобщата Майка. Както тя храни света, нека и аз да мога да храня тези, които обичам... – зърната на гърдите ѝ потръпнаха от стеклата се по тях ледена вода.

– Този свещен извор е духът на Богинята. Както водите му вечно извира от дълбините на земята, нека и на мен ми бъде дадена силата да връщам живота на света... – студената вода плисна челото на Ейлан.

Момичето се загледа в повърхността на езерцето – по нея пробягваха сенки. Водата се успокои и бледото ѝ отражение започна да добива по-ясни форми. Но докато Ейлан гледаше, лицето, което я гледаше от водата, започна да се изменя. Това не бе тя, а друга, зряла жена с потъмно руси коси, по които пробягваха червеникави отблясъци като искри от огън. Но очите си бяха същите.

– Ейлан!

Чула гласа на Диеда, Ейлан примигна и лицето в езерцето отново стана нейното. Другото момиче трепереше от студ, а сега и Ейлан усети, че мръзне. Навлякоха бързо дрехите си. Диеда посегна към кошничката

със сладкишите и гласът ѝ, плътен и звучен, звънна в тишината:

Господарке на извора свещен,
приеми тез дарове от мен –
на теб навеси вярна ще остана,
живот и обич ти ми дай в замяна.

„В Горския храм всички жрици пеят в хор“ – каза си Ейлан. Собственият ѝ глас, нежен и малко треперлив, се присъедини към гласа на Диеда в мелодично съзвучие:

Благослови гората и полето,
закрилай тез, които носим във сърцето,
обилен плод да ни дари земята,
а ти от злото ми пази душата.

Ейлан отля малко медовина във водата, докато Диеда ронеше в езерцето късове от сладкишите. Течението ги пое и за миг Ейлан имаше чувството, че шумът на водата се усили. Двете момичета се надвесиха над езерцето, за да пуснат вътре донесените монети.

Когато водната повърхност се успокои, Ейлан видя ясно в нея двете им лица, толкова прилични едно на друго. Зрението ѝ се помрачи и тя трепна от страх, че може отново да се яви онази, другата жена. Вместо това едното лице изчезна – остана само едно, чиито очи гreeха във водата тъй, сякаш две звезди бяха паднали в езерото.

„Ти ли си духът на това езеро? Какво искаш от мен?“ – въпросът се изтргна от самото ѝ сърце. И отговорът прозвуча в душата ѝ:

„Моят живот тече във всички води, също както тече кръвта в твоите вени. Аз съм Реката на времето и Океанът на пространството. Ти ми принадлежиш от незапомнени времена. Адсарга, дъще, кога ще изпълниш обета, който даде?“

Стори ѝ се, че блясъкът от очите на тайнствената жена прониква в най-дълбоката ѝ същност. А може би беше просто слънцето, защото, когато дойде на себе си, видя, че сияйните му лъчи проникват през гъстите корони на дърветата.

– Ейлан! – очевидно Диеда я викаше не за първи път. – Какво ти става днес?

– Диеда! – възкликна Ейлан. – Не я ли видя? Не видя ли духа на езерото? Диеда поклати глава.

– Говориш също като онези свещени гъски във Вернеметон, които

не престават с техните врели-некипели за видения и какво ли не още!

– Как можеш да говориш така! Та ти си дъщеря на Върховния друид – ако отидеш в Горския храм, могат да те обучат за бард!

Диеда се смръщи.

– Жена-бард? Арданос никога не би разрешил, пък и аз самата не бих искала да прекарам живота си затворена с куп дърдорещи жени! По-добре да тръгна с Гарваните, като осиновения ти брат Кинрик, и да се сражавам срещу римляните!

– Шт! – Ейлан се озърна плахо, сякаш и дърветата имаха уши. – Нима не знаеш, че за това не се говори – дори и тук? Освен това ти далеч не искаш да се сражаваш редом с Кинрик, а да спиш с него. Да не мислиш, че не съм те виждала как го гледаш? – тя се изкиска.

Диеда пламна и й се сопна:

– Нямах представа за какво говориш. Но и на теб ще ти дойде времето, и като оглупееш по някой мъж, ще бъде мой ред да се смея – и припряно започна да сгъва покривката.

– През ум не ми минава – заяви Ейлан. – Единственото нещо, което искам, е да служа на Богинята!

За миг пред очите й притъмня и шумът на водата отново се усили – сякаш господарката на извора бе чула думите й. Диеда тикна кошницата в ръцете й и каза:

– Да вървим – и забърза по пътеката. Но Ейлан не я последва. Стори й се, че чува някакъв неясен звук, който нямаше нищо общо с ромона на извора.

– Чакай! Не чуваш ли? Идва откъм старата яма за глигани...

Диеда спря и извърна глава. Сега и двете чува ясен стон – звучеше като ранено животно.

– По-добре ще е да проверим какво става – реши накрая Диеда, – въпреки че ще закъснеем. Ако някое животно е паднало в ямата, трябва да кажем на мъжете, за да го отгърват от мъките му.

Момчето лежеше, уплашено и цялото окървавено, на дъното на ямата. Колкото повече избледняваше дневният светлик, толкова по-слаба ставаше и надеждата му за спасение.

Ямата, в която беше паднал, беше влажна, пълна с гнили листа. Миришеше на тор от животните, които бяха падали тук преди. От дъното и стените стърчаха остри колове – един от тях беше пронизал рамото му. Струваше му се, че раната не е опасна, а всъщност и не го болеше много, защото цялата му ръка бе все още изтръпнала от падането. Но колкото и незначителна да беше, не бе изключено да стане тъй, че да

умре от нея.

Не че го беше страх от смъртта – Гай Мацелий Север Силурик беше на цели деветнадесет години и вече бе положил клетва за вяност като офицер от римската войска пред император Тит². Беше участвал за първи път в сражение още преди да се сгъсти мъхът по лицето му. Вбесяваше го единствено мисълта, че може да умре по такъв унизителен начин – попаднал в капан, досущ като някакъв глупав заек. При това, каза си той горчиво, сам си бе виновен. Ако се бе вслушал в думите на Клотин Албий, щеше вече да седи пред пламтящия огън, да пие от хубавата бира, която варяха тук и да се закача с дъщерята на домакина, Гуена, която се бе отказала от въздържаността, съхранена от севернячките. Възприела бе свободното държание на момичетата от градовете където бяха приели римските обичаи – като Лондиниум например, при това също тъй лесно, както баща ѝ бе възприел латинския език и римската тога³.

А самият Гай бе изпратен тук тъкмо поради доброто си познаване на местните диалекти. Той сви мрачно устни. Старият Север, баща му, беше префект⁴ на Втори легион Адиутрикс в Дева. Той се бе оженил за тъмнокосата дъщеря на един от главатарите на силурите, още в първите дни на завоюването на Британия – когато Рим все още се надяваше да сключи съюз с племената. Възщност Гай бе проговорил на местен диалект много преди да знае и една дума латински.

Разбира се, имало е времена, когато никой офицер от легионите на империята, разквартирувани в крепостта на Дева, не би полагал усилия да формулира изискванията си на езика на покорените племена. До ден днешен Флавий Руф, трибун⁵ на втора кохорта, ненавиждаше подобни превземки. Но Мацелий Север стария, префект на укреплението, отговаряше за решенията си единствено пред самия Агрикола⁶, губернатор на провинцията, и съзнаваше, че основното му задължение е да запази мира между местното население и легионите, които бяха за тях и окупатори, и владетели, но и защитници.

Народът на Британия още ближеше рани след безплодният опит за бунт на Боадицея – „кървавата кралица“. Бунтът бе потушен жестоко от

2. Тит Флавий Веспасиан – римски император, управлявал от 79 до 81 г. (Б.пр.)

3. тога – характерна, драпирана връхна дреха на римски гражданин; първоначално носена от всички слоеве на обществото, постепенно се превръща само в официална дреха на висшата класа. (Б.пр.)

4. префект – висш сановник в древния Рим. (Б.пр.)

5. трибун – военна и цивилна длъжност в древния Рим. Във войската трибуните са офицери от пехотата. В един легион имало шестима трибуни. (Б.пр.)

6. Гней Юлий Агрикола – губернатор на Британия (78–84 г.) (Б.пр.)

легионите, и засега хората приемаха безропотно все по-високите такси и данъци, които им налагаше империята. Но мобилизирането на мъжете бе съвсем друга работа – а тук, в пограничните зони на империята, жаравата на недоволството не бе престанала да тлее и тези настроения се използваша много ловко от дребните местни вождове и водачите на недоволниците. Тъкмо в този развъдник на бунтари Флавий Руф бе решил да изпрати група легионери, които да ръководят набирането на работници за оловните мини из хълмистите земи.

Имперската политика не допускаше млад воин да служи в легион, в който родният му баща е висш офицер. Затова и Гай беше трибун в легиона Валерия Виктрикс в Глевум и независимо от британската си кръв от най-ранно детство бе свикнал на желязна дисциплина, както подобаваше на сина на римски воин.

Досега старият Мацелий не бе облекчавал службата на сина си по никакъв начин. Но наскоро, по време на един незначителен граничен сблъсък, Гай бе ранен леко в крака; преди да се възстанови напълно, се разболя от треска и затова получи разрешение да замине за Дева и да остане там, докато оздравее. Щом се изправи на крака, бездействието в бащиния му дом започна да го дразни. Възможността да съпроводи мобилизираните мъже до мините му се бе сторила като приятна разходка.

Пътуването бе напълно спокойно; след като намусените работници бяха отведени до мините, Гай, комуто оставаха още цели две седмици отпуск, прие поканата на Клотин Албий, подкрепена и от нескромните погледи на дъщеря му, да остане още няколко дни, за да половуват. Клотин беше пристрастен към лова, а освен това Гай отлично разбираше, че престоят на сина на висш римски офицер под неговия покрив бе нещо много ласкателно. Гай бе приел философски ласкателствата, защото възможностите за лов бяха действително чудесни, а през останалото време се забавляваше много добре, като сипеше измислици пред дъщерята на Клотин. Само преди ден бе успял да убие сърна и беше много горд, че се справя с лекото си копие не по-зле, отколкото британците с техните оръжия, а сега...

Проснат в мръсотията на дъното на ямата, Гай бе изредил всички познати му ругатни по адрес на страхливия роб, който му бе предложил да му покаже пряк път от дома на Клотин право до големия римски път към Дева; ругал бе и себе си, че с цялата си глупост бе оставил онзи дръвник да кара колесницата; ругал бе заека или каквото там бе животното, претичало пред колесницата и подплашило конете; своя дял бяха получили и зле обучените животни, и отново дръвникът, който не бе

успял да ги спре; проклинал бе мига, в който бе отслабил бдителността си и се бе озовал, зашеметен и почти в безсъзнание, на земята.

Действително бе силно зашеметен – защото, ако беше с ума си след падането, би си останал на мястото. Дори пълен глупак като неговия кочияш би успял да овладее конете след известно време и тогава щеше да се върне за него. Затова и проклинаше най-вече собствената си лудост – да тръгне из гората в опит да намери сам правия път. Кой знае колко се бе отклонил!

Колкото и да бе замаян от първото падане, болезнено ясно си спомняше внезапното подхлъзване и сгромолясането сред купища съчки и сухи листа, с които бе замаскирана ямата. Последното, което помнеше, бе как острият кол се заби в рамото му – след това бе загубил съзнание. Следобедът клонеше към своя край, когато Гай дойде на себе си и започна да оглежда раните си. Друг кол бе разкъсал прасеца му и бе отворил старата рана; беше ударил зле и глезена си и сега той бе подут така, че на дебелина бе колкото бедрото му – сигурно бе счупен или поне така го чувстваше. Обикновено Гай бе подвижен и гъвкав като котка и ако не бяха раните, би се измъкнал от ямата за минути; но сега бе толкова отпаднал, че не смееше да помръдне.

Съзнаваше, че дори ако кръвта му не изтече до свечеряване, мирисът ѝ ще влече дивите зверове и те ще го довършат. Опитваше се поне да пропъди помена за разказите на дойката си за по-страшни същества, които били привличани от мириса на кръв.

Хладната влага се бе просмукала до костите му, гласът му беше пресипнал от викове за помощ. Реши, че ако ще умира, поне е длъжен да го стори достойно като римлянин. Задърпа гънките на окървавеното си наметало, за да покрие с тях лицето си, и в същия момент трепна и се поизправи с разтуптяно сърце – отнякъде се чуваха гласове.

Гай вложи последните си остатъци от сила в отчаян вик – по-скоро нещо средно между писък и вой; секунди след като нечовешкият звук се изтръгна от гърлото му, той вече искрено се срамуваше от него. Опита се да произнесе нещо членоразделно, но гласът отказваше да му служи. Вкопчи се в един от коловете, но успя само да се изправи на колене и да се придърпа по-близо до стената на ямата.

За момент очите му срещнаха един от последните слънчеви лъчи и той примижа заслепен. След миг успя да различи смътно лицето на младомомиче, надвесено над него.

– Велика майко! – звънна чистият ѝ глас. – Как си успял да се озовеш тук? Не видя ли предупредителните знаци по дърветата?

Гай все така не можеше да каже и дума; младото момиче над него говореше на извънредно чист местен език, който не му бе много познат. Доколкото знаеше, тези земи принадлежаха на племето ордовици. Наложено му се да помисли малко, за да си преведе думите ѝ на диалекта на силурите, който знаеше от майка си.

Преди да успее да отвори уста, друг глас, по-плътен и самоуверен, се намеси:

– Като е такъв глупак, би трябвало да го оставим вътре за примамка на вълците!

До първото лице се появи друго, но толкова прилично на първото, че за миг Гай се почуди дали зрението не му изневерява.

– Хайде, подай ми ръка. Мисля, че двете с общи усилия ще те измъкнем – каза второто момиче. – Ейлан, помагай!

Тънка, бяла женска ръка се пресегна надолу към него; Гай покорно повдигна своята, но не можа да свие пръстите си около нейните.

– Какво става? Да не си ранен? – попита по-меко момичето.

Преди Гай да успее да отговори, другата – той можеше да прецени единствено, че е много млада – се наведе по-ниско, за да провери.

– О, сега разбирам... Диеда, той е ранен и кърви. Тичай да доведеш Кинрик – той ще успее да го извади!

Облечението заля Гай като вълна и той едва не изгуби съзнание – отпусна се назад с цялата си тежест и простена, защото от движението го заболяха всички рани.

– Само не припадай – звънна ясният глас над главата му. – Представи си, че думите ми са като въже, с което се държиш към живота! Чу ли ме?

– Чувам – прошепна той. – Не спирай да говориш.

Може би поради съзнанието, че пристига помощ, той най-сетне си бе позволил да се отпусне, и раните започваха да го болят ужасно. Гай чуваше ромона на момичешкия глас над себе си, но вече не можеше да различи думите. Те звънтяха и бълбукаха като планински поток и съзнанието му се плъзгаше по тях – отвъд болката. Наоколо притъмня; едва когато видя блясъка на факли между дърветата, Гауен разбра, че не губи съзнание, а просто наистина е мръкнало.

Лицето на момичето изчезна и той я чу да вика:

– Татко, някакъв мъж е паднал в старата яма за глигани!

– Ей сега ще го извадим оттам – отвърна плътен мъжки глас. – Я да видим... – гласът долиташе вече съвсем отблизо. – Май ще ни трябва носилка. Кинрик, най-добре ще е да слезеш и да видиш.

След миг един млад мъж вече се спускаше надолу по стената на ямата. Той огледа внимателно Гай и попита развеселено:

– Я ми кажи, за какво мислеше? Трябва да си много способен, щом си успял да се продъниш тук, където всичко живо от тридесет години насам знае, че има капан!

Събирайки останките от гордостта си, Гай понечи да каже, че който го извади оттук, ще получи добро възнаграждение, но само след миг се зарадва, че не проговори. Очите му привикнаха на светлината на факлите и той можа да види ясно своя спасител – беше съвсем млад мъж, вероятно на неговата възраст, но ръстът му бе гигантски. Русата му коса падаше на дълги къдрици по раменете, а безбрадото му лице бе ведро и дори весело, сякаш спасяването на полумъртви чужденци влизаше в ежедневните му задължения. Беше облечен в туника от плат на пъстри квадрати, на краката си носеше нещо като ботуши от боядисана кожа. Вълненото му наметало бе украсено с бродерия и прикрепено на рамото със златна катарاما, върху която имаше стилизирано изображение на гарван от червен емал. Дрехите му подсказваха, че е от благороден произход, при това не от родовете, които бяха приветствали завоевателите и подражаваха маймунски на нравите и начина им на обличане. Гай каза простичко:

– Чужд съм из тези земи. Не познавам знаците на вашите племена. Говореше старателно на местния диалект.

– Е, няма какво да се безпокоиш. Сега ще те извадим и после може да мислим как точно си паднал.

Младият човек обви с ръка кръста на Гай и го повдигна с такава лекота, сякаш римлянинът бе малко дете.

– Тази яма е копана за мечки, глигани и римляни – отбеляза той спокойно. – Лош късмет е наистина, че си попаднал в нея – после вдигна поглед нагоре и продължи: – Хвърли ми наметалото си, Диеда. Ще бъде по-лесно, отколкото да търсим носилка. Неговото наметало е вкоравено от спечена кръв.

Когато наметката падна при тях, младият човек увърза единия край около кръста на Гай, а другия – около своя. После стъпи на най-ниския кол и каза:

– Викай, ако ти причинявам болка – по този начин съм вадил мечки, но те бяха мъртви и не можеха да се оплакват.

Гай стисна зъби и увисна на своя край. Когато подутият му глезен се удари някакъв корен, той едва не припадна от болка. Отгоре някой се наведе, хвана го за ръцете и най-сетне Гай се озова на ръба на ямата.

Падна на земята и полежа задъхан няколко мига, преди да събере сили да отвори очи.

Някакъв по-възрастен мъж се беше привел над него. Той повдигна внимателно изцапаното с кръв наметало на Гай и подсвирна.

– Трябва да си любимец на някой бог, момчето ми. Колът за малко да пониже белия ти дроб. Кинрик, момичета, вижте – продължи той. – Там, където раната на рамото още кърви, кръвта е тъмна и тече бавно, значи се връща в сърцето; ако изтичаше оттам, би била яркочервена и щеше да тече на силна струя – в такъв случай щеше да е умрял от загуба на кръв много преди да го намерите.

Русото момче и двете момичета наближиха и се наведоха един подир друг над Гай. Той лежеше безмълвно. Ужасно подозрение се прокрадна в мислите му. Тъй или иначе, бе се отказал от всякакви опити да обяснява кой е и да моли спасителите си да го отведат до дома на Клотин Албий срещу съответното възнаграждение. Сега вече бе напълно убеден, че дължи живота си на протърканата британска туника, която бе навлякъл за из път рано тази сутрин. Очевидният лечителски опит на възрастния мъж говореше ясно, че той е друид. После някой го вдигна от земята и всичко около него потъна в мрак.

Когато Гай дойде отново на себе си, на светлината на добре накладен огън, видя лицето на момиче, надвесено над него. За миг му се стори, че образът ѝ плува в огнен ореол. Беше съвсем млада, с много бяла кожа, а цветът на очите ѝ бе странна смесица между лешниково и сиво – те бяха малко раздалечени, засенчени от дълги, бледозлатисти мигли. На бузата ѝ имаше трапчинка, но устните ѝ бяха така строго свити, че я караха да изглежда по-зряла. Косите ѝ бяха почти толкова бледи на цвят, колкото и миглите ѝ – само понякога отблясъците на огъня им придаваха червеникав оттенък. Тя плъзна ръка по лицето му и Гай почувства приятен хлад – очевидно бе поставяла мокри кърпи на челото му.

Той се вира в нея много дълго, докато накрая чертите ѝ се запечатиха неизличително в съзнанието му. Не знаеше колко време я е гледал, когато чу някакъв глас:

– Достатъчно, Ейлан. Мисля, че идва на себе си – и момичето се отдръпна от постелята му.

„Ейлан...“ Чувал бе това име и преди – може би насън? Но тя беше прекрасна.

Гай опита да се огледа и установи, че лежи на нар, взидан в стената. Продължи да разглежда обстановката с надеждата, че ще разбере къде

се намира. До нара стояха прави Кинрик, младият човек, който го бе извадил от ямата, и въззрастният друид, чието име все още не знаеше. Бяха го донесли в колиба, построена по древния келтски образец – кръгла, с пръстени стени, които се крепяха от дървена конструкция. Добре одялани греди се издигаха от ниските стени и се събираха в една точка, на върха на куполообразния покрив. Не беше виждал такава постройка от детските си години – тогава, като съвсем малко момче, бе съпровождал майка си, когато тя ходеше на гости на роднините си.

Подът бе послан с тръстика. Стените представляваха плет от лешникови клони, измазан с бяла глина. Нишите за отделните легла също бяха разделени с ниски стени от плет. Голяма кожена завеса на входа заменяше вратата. Изведнъж тази обстановка го накара да се почувства отново малко момче – сякаш годините, през които бе възпитаван като римлянин, потънаха безследно някъде.

Погледът му се залута из помещението и отново се спря на момичето. Беше облечена в дреха от червеникавокафяв лен и държеше леген от кована мед; беше висока за възраста си, но дори по-млада, отколкото му се бе сторила първоначално – под богатите дипли на роклята тялото ѝ бе още съвсем детско. Светлината от огнището караше русата ѝ коса да пламти.

Огнят осветяваше и чертите на въззрастния друид. Гай поизвърна глава и го загледа през спуснатите си мигли. Знаеше, че британците почитат друидите заради мъдростта им и големите познания, които си предаваха от поколение на поколение, но винаги досега го бяха убеждавали, че те са отчаяни фанатици. Да се събуди в дом на друид за него бе равносилно на това да се е озовал във вълче леговище. Гай не се поколеба да си признае, че умира от страх.

Добре, че щом чу друидът да говори за циркулацията на кръвта – нещо, което според лекаря на баща му, елин по произход, бе познато само на лечители от най-висок ранг – прояви достатъчно здрав разум да скрие римския си произход.

Затова пък тези хора ни най-малко не се опитваха да скрият кои са. Какво бе казал онзи млад човек? „Тази яма е направена за глигани, мечки и римляни“. Това бе напълно достатъчно на Гай, за да разбере, че се е озовал далеч от местата, където важаха римските закони. А при това, за да стигне оттук до разквартирувания в Дева легион му трябваше не повече от ден!

Но дори да бе попаднал в ръцете на врага, засега с него се държаха много добре. Направи му впечатление скъпата рокля на момичето и

сложно гравираната украса по медния леген в ръцете ѝ – всичко това трябва да е било купено от големите пазари в южната част на страната.

За осветление служеха факли от тръстикови стъбла, натопени в лой и поставени в глинени светилници, които висяха от тавана. Нарът, на който лежеше, също бе постлан с ленено платно. Чистият сламеник ухаеше на ароматни треви. Топлината му създаваше усещане за райско блаженство след дългите часове, прекарани в ледената влага на дъното на ямата.

Възрастният мъж, който бе ръководил спасяването му, пристъпи по-близо и седна до одъра. Сега Гай можа да огледа спасителя си съвсем отблизо. Беше едър, як мъж, с извънредно широки рамене – сигурно можеше да повали бик. Чертите на лицето му бяха грубо изсечени, очите му – много светлосиви и студени като камък. Косата му бе доста посивяла; Гай реши, че на гоини трябва да е горе-долу колкото собствения му баша – към петдесетте.

– Леко се отърва, млади човече – поде друидът. Гай си каза, че явно е свикнал да поучава. – Друг път си дръж очите отворени. След малко ще прегледам рамото ти. Ейлан! – той направи знак на момичето да приближи и започна да ѝ дава нареждания с тих глас.

Тя излезе и тогава Гай се осмели да попита: – Мога ли да знам кому дължа живота си, почтени? Досега не му бе минавало през ума, че някога ще се наложи да проявява уважение към друид. Както всички свои връстници, Гай бе възпитаван със старите ужасяващи разкази на Цезар⁷ за човешките жертвоприношения при друидите – необходими, за да бъдат оправдани войните и смазването на друидските общности в Британия и Галия. Това, което бе останало от тези общности, отдавна бе под контрола на римските едикти, но все пак и те създаваха проблеми на Рим – също като християните. Разликата беше там, че докато християните подбуждаха недоволство в големите градове и отказваха да боготворят императора, друидите бяха в състояние да подбудят към бунт народите на вече завоювани провинции, и да предизвикат кървави граждански войни. Тъй или иначе, у мъжа пред него имаше нещо, което вдъхваше дълбок респект.

– Името ми е Бендейгид – отвърна друидът, но не попита Гай за неговото име. Младият римлянин си припомни, че за келтите гостът е свещен – така разправяха на времето близките на майка му, и явно така

7. По времето на Гай Юлий Цезар (живял 100–44 пр.Хр.) започва завладяването на Британия (Б.пр.)

беше и до ден днешен – поне в земите, които не бяха още под римска власт. Човек бе длъжен да приеме и най-отявления си враг, ако той го помолеше за подслон и храна и да го пусне да си иде, без косъм да падне от главата му. Когато си припомни този стар обичай, Гай задиша малко по-спокойно – тук наистина бе по-добре да разчита на гостоприемството на домакините си, а не да го изисква като завоевател.

Ейлан отново се появи до леглото му. Този път носеше малко дъбово ковчеже с железен обков, и рог, приспособен за пиене. Тя проговори плахо:

– Дано съм донесла необходимото.

Баща ѝ кимна рязко, взе ковчежето и с жест ѝ нареди да подаде рога на Гай. Гай понечи да го поеме и установи с учудване, че няма сила да склочи пръстите си около него.

Друидът каза:

– Изпий това – с тона на човек, свикнал да дава заповеди, които се изпълняват начаса. После добави: – Ще имаш нужда от питието, когато привършим с теб.

Тонът му всъщност бе съвсем любезен, но Гай отново за почна да се безпокои.

Бендейгид отново махна на момичето и то се изправи до одъра на Гай, усмихна се, отпи няколко малки глътки, както изискваха законите на гостоприемството, и поднесе рога към устните му. Гай понечи да се повдигне на лакти, но тялото му въобще не му се подчиняваше. Ейлан възкликна съчувствено, пхна ръка под главата му и я повдигна, за да може да пие.

Младият римлянин отпи внимателно – беше силна медовина, към която бяха добавили някаква горчива билкова отвара.

– Почти се бе отправил към Страната на вечната младост, страннико – прошепна тя, – но аз знам, че няма да умреш. Виждала съм те насън – но по-възрастен, и до теб имаше едно малко момче.

Той вдигна поглед към нея. Вече бе започнал да изпада в блажено опиянение, така че съновидението ѝ ни най-малко не го озадачи. Момичето бе наистина много младо, но така, както бе отпуснал глава на гърдите ѝ, имаше чувството, че е в прегръдките на майка си. Сега, в тези тежки мигове, бе си припомнил много ясно майчиния си образ и изведнъж погледът му се замъгли от сълзи. Смътно разбра, че възрастният друид разрязва туниката му, а Кирикс промива раните му с нещо смъдящо – но не по-неприятно от мехлема, с който старият Манлий лекуваше крака му при предишното счупване. Намазаха добре крака му с

лепката, парлива смес, и го превързаха с ивици чисто ленено платно. След това започнаха да движат подутия му глезен. Гай ги наблюдаваше безразлично, сякаш отдалеч, и чу как някой казва:

– Нищо особено – дори не е счупен.

Но изведнъж се стресна от замечтаното си състояние, защото Кинрик се обърна към него:

– Сега се стегни, момче. Колът е бил мръсен и можем да спасим ръката ти само ако обгорим раната.

– Ейлан – изкомандва рязко по-възрастният мъж, – излез оттук. Тези неща не са подходяща гледка за младо момиче.

– Аз ще го държа, Ейлан – добави Кинрик. – Ти можеш да си вървиш.

– Ще остана, татко. Може да помогна с нещо – ръката ѝ стисна здраво ръката на Гай. Баща ѝ изръмжа:

– Прави каквото щеш, но няма да пициш и да припадаш.

След миг Гай усети как нечии яки ръце – може би това беше Кинрик – го притискат с все сила към постелята. Ръката на Ейлан бе все така вплетена в неговата, но той почувства, че момичето трепери. Извърна глава встрани, затвори очи и стисна зъби, да не би от устните му да се изтръгне някакъв позорен стон. Долови миризмата на нажежено желязо и в същия миг цялото му тяло бе пронизано от жестока болка.

Писък напираше на устните му, но Гай само изръмжа през стиснати зъби. Тогава силните ръце отпуснаха желязната си хватка и единственото нещо, което можеше да почувства, бе докосването на нежните длани на момичето. Когато успя да отвори очи, видя стария друид надвесен над него. Сивата му брада прикриваше мрачна усмивка. Кинрик, изправен до него, беше мъртвешки блед – самия Гай бе виждал млади момчета от неговия легион да изглеждат така след първата си битка.

– Е, каквото и да си, със сигурност не си страхливец – произнесе задоволено Кинрик.

– Благодаря – каза съвсем не на място Гай. И припадна.

2

Когато Гай отново дойде на себе си, имаше чувството, че е минало много време. Факлите бяха догорели почти до край. Слаба светлина идваше от жаравата в огнището и на нея успя да види Ейлан, седнала наблизко. Момичето беше задрямало. Гай също се чувстваше ужасно уморен, ръката му пулсираше от болка. Някъде отблизо се чуваха женски гласове. Забеляза, че и рамото му е плътно превързано с ленено платно – беше омотан целия в превръзки като бебе. Рамото му също бе намазано с някакъв балсам – миришеше на лой и билки.

Момичето седеше в полудрямка на трикрако столче близо до одъра – бяло и стройно като млада брезичка. Косата ѝ бе прибрана назад при слепоочията и падаше надолу на леки вълни; беше прекалено мека, за да лежи тежко на раменете ѝ. На шията си носеше златна верижка с някакъв амулет, окачен на нея. Гай си припомни, че момичетата в Британия не съзряват рано – тя можеше да е и на петнадесет години. Още не бе истинска жена, но не бе и съвсем дете.

Наблизо нещо изтрополи, сякаш някой бе изпуснал ведро на камъните, и някакъв млад женски глас се извиси:

– Върви да ги доиш ти тогава!

– А къде е доячката? – отвърна рязко друг глас.

– Реве и вие като нощен призрак, защото онези римски касапи дошли и отвели мъжа ѝ да работи на техните укрепления, а тя останала сама с три малки деца. Сега и моят Родри тръгна подир тях – отвърна първият глас.

– Дано проклятието на Танарус⁸ настигне всички римляни – поде друг глас. Гай разпозна Кинрик, но по-възрастната жена го прекъсна:

– Млъкнете всички! Майри, слагай масата и престани да викаш подир момчетата. Ще ида да поговоря с горката жена. Ще ѝ кажа, че може да остави малките при нас. Все пак някой трябва да издои кравите, ако ще римляните да отведат всички мъже в Британия.

Бива си те и теб, втора майко – отбеляза Кинрик и гласовете отново се по общо, равномерно жужене. Момичето погледна към Гай и стана от столчето си.

– О ти си буден – възкликна тя. – Гладен ли си?

– Мога да изям кон заедно с колесницата и да гоня кочияша

8. Танарус – британски бог на гръмотевиците, идентичен с Юпитер и Зевс. (Б.пр.)

половината път до Вента – отвърна Гай престорено сериозно. Момичето се взря за миг удивено в него, сетне очите ѝ светнаха и тя се изкиска.

– Ще ида да потърся кон с колесница в готварницата – каза тя със смях. В този миг ивицата светлина зад гъба ѝ се разшири и на вратата застана някаква жена. Ярката светлина го удиви – очевидно навън вече грееше силно слънце.

– Днес на другия ден ли е? – изтърси той, без да мисли.

Непознатата жена се размая, обърна се и дръпна докрай завесата от конска кожа, прикрепил я встрани на една кука и загаси мъждукащата факла – всичко това с едно-единствено плавно и непринудено движение.

– Ейлан не ни позволяваше да те будим, дори за да ти дадем да ядеш – каза тя. – Настояваше, че за теб почивката била по-важна от храната. Сигурно е била права, но сега навярно умираш от глад. Съжалявам, че не съм била тук, за да ти кажа „добре дошъл“, когато са те довели в нашия дом – грижех се за една болна жена наблизко. Дано Ейлан да е успяла да ти осигури всичко необходимо.

– О, разбира се – кимна Гай и примижа. Нещо у тази жена болезнено му напомняше собствената му майка.

Жената се наведе и го заоглежда внимателно. Красива беше тази британка – и толкова си приличаха с младото момиче, че роднинската им връзка беше съвсем ясна, още преди Ейлан да каже плахо:

– Майко... – и да спре, съвсем притеснена.

Жената бе руса, също както Ейлан, и очите ѝ бяха също като нейните – по-тъмни, с преливащи се лешникови и сиви тонове. Явно досега беше работила с прислужниците, защото туниката ѝ от фин вълнен плат бе изцапана с брашно. Затова пък дългата риза отдолу беше безупречно бяла, от такъв фин лен, какъвто Гай досега не бе виждал в Британия, и цялата поръбена с бродерия. Обувките ѝ бяха от боядисана кожа, а роклята се затваряше отпред с красиви спираловидни златни игли.

– Надявам се, че сега си по-добре – поде тя любезно.

Гай се изправи в леглото, подпирайки се на здравата си ръка.

– Много по-добре, господарке – отвърна той, – и ще съм вечно благодарен на теб и на твоите близки.

Тя прие благодарността с леко кимване.

– От Дева ли си?

– Бях на гости тук наблизко – отвърна той. Латинският му акцент щеше да е обясним, ако се представеше като жител на римски град.

– Щом вече си буден, ще пратя Кинрик да ти помогне да се

изкъпеш и облечеш.

– Добре ще е да се поизмия – каза Гай и понечи да отметне одеялото, но осъзна, че като изключим превръзките, е напълно гол.

Жената проследи смутения му поглед и каза:

– Той ще ти намери и дрехи – може да са ти малко големи, но ще свършат работа засега. Ако предпочиташ да лежиш тук и да си почи-ваш, недей да ставаш, но решиш ли да дойдеш оттатък при нас, си добре дошъл.

Гай се позамисли. Всеки мускул в тялото му болеше, сякаш го бяха били с тояги; от друга страна, гризеше го любопитство по отношение на домакините му, пък и би било нелюбезно да избягва компанията им. До-сега бе мислил, че британците, които не бяха приели съюза с римляните, са полудиваци – но в този дом нямаше нищо примитивно.

– С удоволствие ще дойда при вас – заяви той и потри смутено на-болата си брада. – Но преди това бих искал да се измия – и може би да се обръсна.

– Не мисля, че трябва да се притесняваш за бръсненето – отвърна тя, – не и заради нас. Но Кинрик ще ти помогне да се измиеш. Ейлан, потърси брат си и му кажи да дойде тук.

Момичето изчезна на часа. Жената се обърна да го последва, после отново се вгледа в Гай. Сега, на дневната светлина, го виждаше по-ясно. Изразът на очите ѝ се смекчи от нежна усмивка – точно така се усмихваше майка му, когато го гледаше, но това бе толкова отдавна!

– Че ти си още съвсем момче! – каза тя.

За миг Гай се почувства засегнат от думите ѝ – в края на краищата от три години насам вършеше мъжка работа – но преди да успее да съчини по-учтив отговор, откъм вратата се разнесе насмешлив млад глас:

– Да, и ако той е момче, аз съм бебе в мъжки дрехи. Така ли е, втора майко? Е, умнико, готови ли сме да пропадаме в други мечи капани?

Кинрик влезе в помещението и Гай още веднъж се впечатли от гигантския му ръст. Но като изключим височината и това, че бе кажи-речи два пъти по-едър от Гай, и той бе наистина съвсем млад.

– Е – каза Кинрик, – нека сега видим дали ще можеш да стъпиш с болния крак – ръцете му бяха огромни, но пипаха учудващо внимателно. Той заопипва крака на Гай и когато приключи, се засмя доволно: – Ще можеш да ходиш! Само е натъртен – ударил си го на някой от коловете, нали? Така си и мислех. Ако нямаше късмет, можеше да го счупиш на две-три места и цял живот да куцаш! Но сега всичко ще бъде наред.

Виж, с рамото работата е по-различна – няма да можеш да пътуваш поне още седмица.

Гай с мъка се изправи на крака.

– Трябва! – възкликна той. – Трябва да съм в Дева най-късно след четири дни! – отпуската му изтичаше...

– Чуй какво ти казвам! Ако стигнеш в Дева след четири дни, то ще бъде, за да те погребат там! – сопна се Кинрик. – В това поне съм сигурен. О, между другото – той подчертано зае поза и започна да рецитира, сякаш повтаряше заучен урок: – Бендейгид изпраща поздрав на нашия гост и му желае оздравяване; съжالياва, че се налага да отсъства до утре, но се надява да те види, когато се върне – и добави: – Не съм аз човекът, който ще се осмели да се изправи пред него и да му каже, че си отхвърлил гостоприемството му. – Баща ти е много любезен – отвърна Гай.

Най-добре щеше да е да остане да си почива. И без това не можеше да стори нищо друго. Разбира се, през ум не му минаваше да спомене името на Клотин. Всичко зависеше от глупака кочияш – ако се бе върнал, за да уведоми когото трябва, че синът на префекта е паднал от колесницата и може да се е пребил, би трябвало вече да претърсват горите за тялото му. Ако обаче дръвникът бе излъгал, или се бе възползвал от възможността да избяга към някое село, където хората не признаваха римското владичество – а такива имаше в изобилие, дори съвсем близо до Дева – е, тогава всичко бе ясно. Надали някой щеше да се сети за него, докато Мацелий Север не почнеше да разпитва за сина си.

Кинрик се бе навел и ровеше в един сандък, поставен до долния край на леглото. Извади една риза и я загледа със смесица от присмех и неприязън.

– Тези парцали са годни само за плашило – отбеляза той. – Ще накарам момичетата да ги почистят и закърпят – ако изобщо е възможно. Тъй или иначе, нямат много работа в такова време. Освен това, облечеш ли тази риза, ще приличаш на момиче с дълга рокля – и той запрата дрехата на пода. – Отивам да потърся нещо по-подходящо.

Кинрик излезе, а Гай започна да рови в останките от дрехите си, които бяха сгънати до леглото му. Търсеше кожения колан с кесията. Доколкото можеше да прецени, всичко бе недокоснато. Вътре имаше няколко квадратни калаени плочки, които все още минаваха за разменни монети извън стените на римските градове; катарамата, сгъваем нож, няколко пръстена и други дреболии, които бе свалил, преди да тръгне на лов – а, ето и това, което търсеше. Той огледа набързо късчето пергамент с печата на префекта. Хубава работа му свърши, няма що! Точно

това писмо не би му осигурило никаква сигурност тук; по-скоро представляваше опасност за него – но като си тръгнеште оттук, щеше да му е необходимо по пътя към Дева.

Гай бързо го пхна обратно в кесията. Дали бяха видели пръстена с герба? Той трескаво го заизмъква от пръста си, за да прибере и него. Тъкмо в този миг в стаята влезе Кинрик, понесъл куп дрехи. Гай го изгледа гузно – щеше да излезе, че е проверявал кесията си от страх да не са го обрали, докато е спал. Той смотолев:

– Стори ми се, че печатът се е отделил от халката, когато съм паднал – и потри зеленикавия камък. – Страх ме беше да не падне, ако продължа да го нося.

– Римски пръстен – отбеляза Кинрик, хвърляйки му един поглед. – Какво пише?

На печата бяха изписани само инициалите му и гербът на неговия легион; той беше голяма гордост за Гай, защото Мацелий го бе поръчал специално за него при един майстор на печати в Лондиниум, но сега каза:

– Не знам – подариха ми го.

– Видът му е римски – повтори смръщено Кинрик. – Римляните са осяели земите ни с боклуците си – оттук до Каледония. Кой знае откъде е.

Нещо в поведението на Кинрик наведе Гай на мисълта, че в момента се намира в много по-голяма опасност, отколкото когато беше в мечата яма. Бендейгид, като друид, никога нямаше да наруши законите на гостоприемството – това Гай знаеше със сигурност от разказите на майка си и дойката. Но никой не би могъл да предвиди какво би сторил избухливият Кинрик.

Гай импулсивно извади един от по-малките пръстени от кесията.

– На теб и баща ти дължа живота си – каза той. – Би ли приел от мен този дар? Не е скъп, но ще ти напомня за едно добро дело, което си извършил.

Кинрик взе пръстена, който бе прекалено тесен дори за малкия му пръст.

– Кинрик, син на Бендейгид друида, ти благодари, страннико – каза той. – Но аз още не знам името на този, комуто трябва да благодаря...

По-явен намек добрите маниери не допускаха, но пък от страна на Гай би било крайно неучтиво да го пренебрегне. Мислеше да каже името на брата на майка си, но името на главатаря на силурите, който бе дал сестра си за съпруга на римлянин, можеше да е познато дори в тези

краища на Британия. По-добре да ошети малко истината, отколкото да наскърби домакините си...

– Майка ми ме е нарекла Гауен – каза той най-сетне. Това поне бе вярно – Гай, римското му име, винаги ѝ бе звучало чуждо. – Роден съм във Вента Силурум – на юг, та родът ми не може да ти е познат.

Кинрик се замисли за миг над думите му. Въртеше пръстена, опитвайки се да го нахлузи на малкия си пръст. Внезапно някакъв проблясък озари лицето му; той се взря много внимателно в лицето на Гай и попита:

– Летят ли гарваните в полунощ?

Гай не знаеше кое го стъписа повече – думите на Кинрик или странното му поведение. За миг си помисли да не би младият човек да не е наред с главата. После отвърна небрежно:

– Опасявам се, че ти познаваш по-добре нрава на горските обитатели, но аз не съм чувал да излизат нощем.

Сега Гай забеляза, че Кинрик е преплел пръстите си по особен начин. Започваше да разбира. Това трябва да беше условният знак на някакво тайно общество – имаше какво ли не, повечето религиозни – митраисти, поклонници на Назарянина... Да не би пък тези хора да бяха християни? Не, знакът, по който се разпознаваха християните, бе риба⁹, не гарван. Тъй или иначе, тези неща съвсем не го интересуваха, и изражението му ясно го показваше. Лицето на младия британец се измени и той продължи припряно:

– Виждам, че съм сбъркал... – и се обърна. После каза: – Тези дрехи може би ще ти станат. Взех ги от сестра ми Майри – на мъжа ѝ са. Хайде, ще ти поби ще отидеш до банята. Ще взема и бръснача на татко, ако държиш да се обръснеш – макар че не ми се виждаш да си на такива години, че да ти се налага. Внимателно! Не се отпускай на болния крак с цялата си тежест – веднага ще паднеш!

Изкъпан, избръснат и облечен с помощта на Кинрик в широка туника и ни, каквито обикновено носеха британците, Гай събра сили да стане и да върви, макар и накуцвайки. Ръката му продължаваше да пулсира от болка, болеше на няколко места, но той съзнаваше, че можеше да е много по зле а освен това, останеше ли на легло, мускулите му съвсем щяха да се вдървят.

И той се облягаше с благодарност на ръката на Кинрик, докато по-

9. Рибата е християнски символ поради магическото име, което се получава от първите букви на израза „Исус Христос, Божи син, Спасител“ на гръцки език: *Jesos Christos theu hujos soter*, тоест *ichthjrus* – риба. (Б.пр.)

високото момче го водеше през двора към голямата зала за пиршества.

По средата на помещението имаше много дълга, грубо скована маса, с тежки пейки от двете ѝ страни. Две огнища в двата края на залата осигуряваха достатъчно топлина. Около тях се бяха събрали мъже, жени и дори деца. Мъжете носеха дълги бради и бяха облечени в дрехи от грубо тъкано платно. Говореха на някакъв диалект, от който Гай не можеше да разбере и дума.

Гай знаеше от учителя си, че римската дума familia първоначално е обозначавала всички, които живеели под един покрив – господаря, децата, свободните хора и робите, но в днешно време римляните държаха прислугата отделно от семейството. За щастие изразът му на лека неприязън бе приет от Кинрик за неразположение, и той бързо го отведе към един стол с много възглавници в горния край на дългата зала.

Тук, малко отдалечена от пъстрата тълпа в долния край на залата, господарката на дома седеше в широк стол. Друг стол, поставен до нейния и покрит с голяма меча кожа, очевидно принадлежеше на господаря. Останалите столове и пейките наоколо бяха заети от няколко млади мъже и жени, чиито дрехи от фини тъкани и добри маниери показваха, че са или синове и дъщери на господарите, или осиновени деца, а може би и по-високопоставени служители на Дома. Господарката кимна на двете момчета, но не прекъсна разговора си с един старец, приседнал до огнището. Старецът бе много висок и толкова слаб, че приличаше на призрак. Сивата му коса бе подрязана и накъдрена като на придворно конте – брадата му беше също накъдрена. Имаше зелени очи, които проблясваха жизнерадостно; облечен бе в дълга, белоснежна туника, украсена с пищни бродерии, а малката арфа, която бе поставил да себе си, бе богато инкрустирана със златни орнаменти.

Бард! Всъщност в това нямаше нищо чудно – нали се намираха в дома на друид. Липсваше само някой гадател, за да бъдат представени трите категории друиди, описани от Юлий Цезар. Всъщност добре, че нямаше – един ясновидец може би щеше да разкрие истината за младия римлянин. И без това престарелият бард прониза Гай с такъв изпитателен поглед, че кожата му настръхна и тръпки пробягаха го гърба му. После старецът отново се обърна към домакинята.

Кинрик каза много тихо:

– Вече познаваш Рейс – тя ми е втора майка, а това е Арданос, бардът. Наричам го дядо, защото е баща на осиновителката ми, но иначе аз съм сирак.

Гай напълно се вцепени – беше чувал да се говори за Арданос в

щаба на легиона. Разправяха, че е най-влиятелен сред друидите, може би дори върховен друид на тези, които бяха оцелели из Британските острови след римското нашествие. Макар че на пръв поглед Арданос изглеждаше като всеки друг арфист, всеки негов жест бе толкова властен, че неволно приковаваше погледа. Не за първи път Гай си зададе въпроса ще се измъкне ли изобщо жив отгук.

Той се отпусна на мястото си, доволен, че засега никой не му обръщаше внимание. Навън още не бе мръкнало, но вечерният хлад се усещаше, и той искрено се наслаждаваше на топлината на огъня. Отдавна не му се бе налагало да си припомня нравите на народа, от който произлизаше майка му. Надяваше се да не се издаде с някоя грешка.

До него Кинрик продължаваше да обяснява:

– Познаваш вече сестра ми Ейлан; до нея е Диеда, сестра на майка ми.

Ейлан седеше до Рейс. Кинрик се разсмя на удивлението на Гай, когато той видя другото момиче, седнало до Ейлан, облечено в зелена ленена дреха, заслушано в думите на стария бард. За миг му се стори, че двете с Ейлан си приличат като две дъбови листа – после забеляза, че момичето, което Кинрик бе нарекъл Диеда, е по-голямо. Освен това очите му бяха сиво-сини, докато очите на Ейлан бяха тъмносиви с лешникови петънца. Едва сега си спомни смътно, че бе видял две еднакви лица да го гледат от ръба на ямата, но тогава бе решил, че блънува от треската.

– Да, наистина са две – приличат си повече, отколкото ако бяха близначки, нали?

Така беше. Но в същия миг Гай изпита непоколебима увереност, че никога не би могъл да сбърка Ейлан с другата. През целия си живот той щеше да бъде един от малцината, които винаги разпознаваха двете жени – сякаш по инстинкт. В съзнанието му проблесна откъслечен спомен – нещо, свързано с огън, някакво силно страдание. Сега, като ги разглеждаше по-внимателно, Гай забелязваше множеството малки разлики помежду им – Диеда беше малко по-висока, косата ѝ бе гладка, добре опъната над челото, докато кичурите на Ейлан все се измъкваха и образуваха около главата ѝ нещо като ореол. Лицето на Диеда беше бледо, гладко, свършено – тя имаше сериозно и дори малко тържествено изражение; кожата на Ейлан розовееше, сякаш отразяваше лъчите на утринното слънце.

За него двете бяха съвсем различни – различно звучаха и гласовете им. Диеда тъкмо бе казала няколко любезно безразлични думи, но те

бяха достатъчни, за да се забележи богатият ѝ, звучен глас. Гласът на Ейлан бе по-плах и по-нежен, но в него постоянно звънтеше смях.

– Значи ти си зяпльото, който влиза в мечите капани? – сега Диеда се бе обърнала към Гай. – От това, което ми разказа Кинрик, очаквах да видя някакъв занесен дръвник, ти изглеждаш прилично.

Гай кимна, но не отговори; странно му се струваше такова хладно поведение у толкова младо момиче. Още щом зърна Ейлан за първи път, и сърцето му се стопли – а за тази, макар че нямаше никаква причина тя да му обръща каквото и да било внимание, Гай бе сигурен, че не го харесва.

Кинрик кимна и се обърна към една млада жена, която тъкмо обикаляше масата с кана мляко:

– Майри, това е нашият гост. Надявам се, че не вземаш задълженията си на млекарка толкова сериозно, та да не си в състояние дори да поздравиш.

Жената кимна любезно с глава в знак на поздрав, но не проговори. Когато дойде по-наблизо, Гай забеляза, че е плакала. Първоначално му се бе сторила закръглена, но сега забеляза, че е в напреднала бременност.

– Е, сега вече ни познаваш всички, освен най-малката ми сестра Сенара – каза Кинрик.

Сенара се оказа съвсем малко момиче – шест или седемгодишно, което надничаше плахо иззад полите на Майри. След малко тя се осмели да излезе напред и заяви:

– Ейлан изобщо не дойде да спи при мен тази нощ – мама каза, че седяла все до леглото ти.

– Дълбоко съм трогнат от грижите ѝ – каза усмихнато Гай, – но май не ме бива с момичетата, щом най-красивото сред всички не ми обръща внимание. Защо ти не се загрижи толкова за мен, малка красавице?

Сенара беше пухкаво, розовобузесто, палаво хлапе, което накара Гай да си спомни за покойната си сестричка – тя не бе надживяла много майка му, отишла си бе почти веднага след нея, преди три години.

Той притисна детето към себе си със здравата си ръка, а тя се нагласи на стола и се сгуши доволно до него. По-късно, когато Майри и Диеда донесоха храната, Сенара настоя да яде от една чиния с Гай и той се съгласи с усмивка.

Кинрик и Диеда разговаряха много тихо. Гай се опитваше да се храни, но превързаната ръка му пречеше. Ейлан веднага забеляза затруднението му, седна до него и започна да му помага. С помощта на

малкия остър нож, който носеше привързан на колана си, тя режеше месото на малки късчета и полугласно мъмреше детето да не пречи на гостенина. Щом Гай се нахрани, притеснителността ѝ се върна и тя се оттегли на старото си място край огнището. Гай бе доволен и на това – можеше спокойно да я наблюдава.

Една прислужница донесе детето на Майри. То беше на около годинка и още сучеше. Майри веднага развърза връзките на дрехата си и без всякакво смущение започна да го кърми, продължавайки разговора си с Кинрик. По едно време тя вдигна към Гай изпълнени с невинно любопитство очи и каза:

– Сега виждам защо Кинрик поиска дрехите на мъжа ми. Той замина... – тя се прекъсна и помълча намръщено. – Не ми се вярва да се ядоса, макар че надали ще е много щастлив, ако разбере, че друг е облякъл сухите му дрехи, докато той мръзне на дъжда в някоя гора. Я кажи, Гауен, всички силури ли са ниски като теб – като хората от древния народ? Или може би някой римлянин се е промъкнал в леглото на баба ти?

Опитите на Гай да отговори достойно бяха удавени в гръмогласния смях на останалите сътрапезници. Гай си припомни, че някои от шегите на британците се струваха прешлени на римляните от добро потекло. Всъщност силурите действително бяха по-дребни в сравнение с останалите британски племена – тъмни и с дребна кост, много по-различни от едрите, руси потомци на белгите. От този тип бяха Кинрик, Ейлан, Диеда и Рейс. Но доколкото Гай си спомняше вуйчо си, вожда на силурите, той беше умен и властен мъж, независимо от ниския си ръст – избухлив и своенравен, но добросърдечен. Гай си припомни съвсем ясно сините дракони, които бяха татуирани по ръцете му – от китките до лактите.

Когато най-сетне успя да отговори, думите му действително нямаше да прозвучат добре сред римляни, но се оказаха напълно подходящи за сегашната компания:

– Не мога да отговоря на въпроса ти, господарке Майри, но що се отнася до дрехите, прилягат ми добре, а пък и на теб май ти харесва как съм ги изпълнил.

Кинрик зарева от смях, а към него се присъединиха и всички останали. Дори въздържаната Рейс се поусмихна, но лицето ѝ веднага се изпъна – като че ли се сети за нещо, което Майри не знаеше. За миг на Гай му се стори, че тя се насилва да запази привидно доброто си настроение. После Рейс се обърна към Арданос:

– Татко, ще послушаме ли малко музика?

Арданос взе арфата и отправи проникателния си взор към Гай.

Младият човек изведнъж изпита дълбокото убеждение, че бардът отлично знае кой и какъв е той всъщност. Но как би могъл? Действително, Гай бе наследил тъмната коса на баща си, но и силурите, както и някои други племена от южното и западното крайбрежие, бяха известни с тъмните си, къдрави коси. Можеше да се закълне, че никога преди не е виждал стария човек. Каза си, че си внушава глупости – възможно бе упоритото виране на стареца да се дължи на обикновено късогледство.

Старият друид прекара пръсти по струните на арфата, изсвири един-два акорда и пак я остави.

– Нямам настроение за песни – каза той и хвърли поглед към едно от двете русокоси момичета. – Диеда, дете мое, ще ни попееш ли ти?

Две трапчинки се появиха на бузите на Ейлан и тя каза с усмивка:

– Винаги съм на твоите услуги, дядо, но ти не държиш да пея аз, нали?

Арданос се засмя примирено.

– Ето на, пак ви обърках. Ти ли си, Ейлан? Кълна се, че двете с Диеда умишлено ме разигравате. Пък и кой ли би могъл да ви различи, докато не проговорите!

Рейс се обади кротко:

– Струва ми се, че не са чак толкова еднакви, татко. Разбира се, едната ми е сестра, а другата – дъщеря, но наистина ми изглеждат доста различни. Сигурно просто вече неподвиждаш.

– Нищо подобно. Винаги ги бъркам, докато не започнат да пеят – настоя бардът. – Тогава вече никой не би могъл да ги обърка.

Ейлан заяви:

– Няма защо да правиш такива кисели физиономии, дядо. Мен никой не ме обучавал за бард!

После всички замълчаха и в тишината Диеда запя:

Чух тази тайна от птица в небето –
птица е рибата, но лети във морето,
риба е птицата, но плува в небето...

Докато Диеда пееше, Рейс направи знак на Майри да дойде при нея и каза тихо:

– Римляните отведоха ли и някой друг освен мъжа на млекарката?

– Не знам, майко. Родри ги сподори веднага и не успях да го попитам – поклати глава младата жена. – Каза само, че са ги подкарвали на север.

– Този дебел шопар Карадак! Всъщност трябваше да кажа Клотин – нали така са го кръстили римляните! – избухна Кинрик. – Ако проклетата стара дървеница беше останала с нас, римляните никога не биха посмели да пращат легиони в тази част на страната – но докато всички се отмятат и тръгват или с римляните, или с племената от Каледония...

– Тихо! – сопна се Диеда, която бе спряла да пее. – От много дрънкане ще подберат и теб на север...

Рейс се намеси с мекия си глас:

– Тихо, деца, това са наши семейни работи и не интересуват гостани.

Но Гай много добре разбра смисъла на думите й: „Не е разумно да говорите така, докато в дома ни има чужд човек“. Арданос каза спокойно:

– По нашите земи от години не е имало толкова малко размирици. Римляните мислят, че сме се преклонили и че сме се превърнали в стадо, което става само за доене. Но сега най-добрата част от войската им замина на север, защото се опитват да подчинят и новантите – и при нас техният ред започва да отслабва.

– Такъв ред можем изобщо да си спестим – започна рязко Кинрик, но Арданос го изгледа остро и той млъкна.

Гай се понаведе напред, към огъня. Беше убеден, че ще е най-добре да си млъчи, но не можа да надвие любопитството си.

– Наскоро бях в Дева – поде той бавно. – Там се говореше, че императорът щял да повика Агрикола обратно от Алба, независимо от победите му. Казват, че нямало никаква изгода в това да изразходваш жива сила и провизии, само за да задържиш такава неплодородна пустош.

– Ние не можем да се надяваме на такъв късмет – изсмя се Диеда. – Вярно е, че римляните повръщат това, което са изяли, за да направят място в стомасите си за още, но не съм чула римлянин да е отстъпил и една длан завоювана земя!

Гай отвори уста, но бързо съобрази и замълча. Рейс попита:

– Толкова несломим ли е Агрикола? Възможно ли е да успее да покори цяла Британия чак до Северното море?

Арданос изкриви лице в гримаса.

– Може и да има нещо вярно в клюките от Дева. Съмнявам се, че дори римските бирници биха успели да изтискат много нещо от вълците и дивите северни племена.

Диеда внезапно хвърли на Гай поглед, пълен с омраза.

– Ти, който си живял сред римляните – каза тя, – може би ще ни

кажеш защо отвеждат мъжете ни и какво ще стане с тях?

– Сенаторите от провинциите плащат така данъците си – като дават мъже от своите земи да работят за империята. Предполагам, че ще ги отведат в оловните мини в Мендипските хълмове – каза той неуверено, – а какво ще се случи с тях после, не знам.

Но знаеше много добре. Боят с камшици и оскъдната храна прекършваха духа на хората, а намереше ли се все още някой да протестира, надзирателите го кастрираха. Който оживееше след дългия и мъчителен преход до Мендип, работеше до живот в мините. Задоволството в очите на Диеда му подсказа, че тя има своите подозрения и ги намира за основателни. Майри заплака, а Гай се присви. Никога не бе мислил, че ще се запознае отблизо с хора, пряко засегнати от насилственото мобилизиране.

– Нищо ли не може да се направи? – проплака Майри.

– Не и тази година – отвърна старецът.

– Изобщо не може да се направи кой знае какво – намеси се Гай. – Пък и не може да отречете, че от мините има полза цяла Британия...

– Можем да си живеем и без тази полза – сопна се Кинрик. – Рим дава на тези, които имат, и взема от тези, които нямат.

– Но нали не само римляни забогатяват – настоя Гай.

– Да не би да имаш предвид предатели като Клотин?

Рейс се наведе напред и направи опит да прекъсне разговора, който добиваше неприятен тон, но Кинрик не отстъпваше.

– Като си живял сред римляни – продължаваше той гневно, – може би си чувал как Клотин предателят е спечелил парите си? Той лично е показвал пътя на легионите към Мона! Или може би си се превърнал до такава степен в римлянин, че вече не помниш – този остров, островът на жените, е бил най-святото място на Британия, преди да дойде Паулин¹⁰!

– Знам само, че там е имало древно светилище – каза Гай, опитвайки се да говори спокойно. Беше изтръпнал от усещане за надвиснала опасност. В съзнанието на всеки римлянин опустошението на Мона бе засенчено от ужасите около въстанието на ицените, но Гай бе достатъчно разумен да не подхваща темата за Мона в дома на един друид, толкова повече, че тукашната съпротива бе сломена от Агрикола едва преди година.

– Тук, край нашето огнище, седи бард, който може да изпее за

10. Светоний Паулин – губернатор на Британия по време на бунта на Боадицея – 61г. (Б.пр.)

жените от Мона такива разкази, които ще ти разкъсат сърцето! – казваше Кинрик.

Но бардът веднага се обади:

– Не тази вечер, момчето ми.

Домакинята кимна в знак на съгласие:

– Не и на моята трапеза. Това не са разкази, които могат да се слушат, докато гостите ни вечерят – добави тя категорично.

Очевидно предложението не бе прието възторжено – може би защото би предизвикало още разговори, които съвсем нямаше да са за пред непознати. Но той бе напълно съгласен с барда – точно сега не му се слушаше за римските зверства.

Кинрик се нацупи, после каза тихо на Гай:

– Тогава ще ти разкажа по-късно. Майка ни е права – това не са разкази за маса, а пък тук има и малки деца.

– По-добре ще бъде да обсъдим приготвленията за Белтейнските тържества – каза Рейс, и Майри и останалите момичета веднага станаха от масата, като по сигнал. Кинрик подаде ръка на Гай и го отведе обратно в леглото му. Едва сега младият римлянин осъзна колко е изтощен; болеше го цялото тяло, и макар че бе решил да не заспива, преди да обмисли положението си, не разбра как се унесе и потъна в дълбок сън.

През следващите дни рамото на Гай отече. Наложил му се да лежи, а имаше и силни болки – но Ейлан, която бе неотлъчно до него, казваше, че това било нищо в сравнение с болестта, която би могла да го отнесе, ако раните се бяха инфектирали от мръсния кол.

За Гай бяха поносими само моментите, когато Ейлан – която явно се бе самоназначила за болногледачка – му носеше ядене и го хранеше, защото той не можеше дори да държи лъжица, камо ли пък да реже месо. Не бе се сближавал с жена толкова, откак умря майка му, и никога не бе осъзнавал колко, му е липсвала нейната близост. Дали защото бе просто жена, или защото бе сънародничка на майка му, или поради някакво съвсем независимо от тях родство на духа, но той се чувстваше съвсем спокоен в нейно присъствие. В дългите часове между появите ѝ той нямаше за какво друго да мисли и всеки път, когато тя си тръгнеше, копнееше по-силно за следващата им среща.

Една сутрин Кинрик и Рейс решиха, че ще му се отрази добре, ако се опита да походи малко на слънце. Той закукука с мъка към двора, където малката Сенара веднага го нападна с куп въпроси и зараказва как

щели да ходят с Ейлан да берат цветя, за да плетат гирлянди за утрешния празник.

При обичайни условия Гай не би бил много възторжен при мисълта да се разхожда заедно с две момичета, но след прекараните на легло дни щеше да е щастлив, дори ако трябваше да седи в краварника при Майри. А тази разходка сигурно щеше да е забавна. Към тях се присъединиха и Кинрик, и Диеда. Момичетата се заяждаха с Кинрик, като че ли им беше кръвен брат, и го натовариха с шалове и кошници.

Сенара важно съпровождаше Гай, който се облягаше доста силно на нея, като се опитваше да се убеди, че го прави, за да угоди на детето. Кинрик се навърташе постоянно около Диеда, явно воден от не съвсем братски чувства, и ѝ говореше шепнешком. Гай се зачуди дали не са годеници – нямаше представа от обичаите на племето, но за всеки случай реши да не ги разпитва.

Извадиха донесената храна от кошниците и я поставиха на тревата – имаше току-що изпечен хляб, студено месо и ябълки, малко сбръчкани и потъмнели – момичетата казаха, че са последните от зимните запаси.

– Ще отида да потърся горски плодове – скочи Сенара и се заоглежда, но Ейлан се разсмя.

– Пролет е, глупаче. Да не мислиш, че гостът ни се храни с цветя като коза?

На Гай му бе все едно какво ще ядат; ходенето го бе изтощило.

В едно шише бяха донесли мляко, а в друго – бира. Момичетата не пиха бира, защото им била кисела, но Гай я хареса – стори му се освежителна. Имаше и сладки, които Диеда бе изпекла сама. Двамата с Кинрик пиеха от един рог и бяха оставили другите момичета да забавляват Гай.

Когато всички се бяха наiali до пръсване, Сенара напълни една купа с чиста вода от потока и започна да закача Ейлан, че можела да види в нея лицето на бъдещия си любим.

– Това са стари суеверия – отвърна Ейлан, – пък и аз нямам любим.

– Аз имам любима – каза Кинрик и дръпна купата от ръцете на Сенара. – Дали няма да видя във водата твоето лице, Диеда?

Тя дойде при него и надникна над рамото му. После каза:

– Глупости.

Гай си помисли, че е по-хубава, когато се изчервява.

– Ти погледна ли във водата, Ейлан? – Сенара продължаваше да я дърпа за ръкава.

Ейлан отвърна:

– Мисля, че да призоваваш Богинята да ти отговаря на такива въпроси, е богохулство! Какво би казала Лианон?

– Кой го е грижа? – каза Диеда с особена, зла усмивка. – Всички знаем, че казва нищо, ако не ѝ го подсказат жреците.

– Баща ти го е грижа – каза сериозно Кинрик.

– Вярно – кимна Диеда. – Предполагам, и теб също.

Сенара се обърна към нея.

– Каж ми какво видя във водата, Диеда – настоя тя с пискливото си детско гласче.

– Мен – каза Кинрик – или поне се надявам да е така. Ако това стане, ще ни бъдеш истински брат – усмихна се Сенара. – Ти пък откъде реши, че искам да се жена за нея? – захили се Кинрик. – Но май ще трябва да говоря с баща ѝ.

– Мислиш ли, че би се противопоставил? – в гласа на Диеда звънна внезапна тревога. Едва сега на Гай му хрумна, че като дъщеря на Върховния друид тя сигурно бе жертва на много повече ограничения, отколкото синът на един римски префект. – Сигурна съм, че би ми казал, ако ме е обрекъл другиму!

– Ами ти за кого ще се омъжиш, Ейлан? – попита Сенара. Въпросът стресна Гай и той се приведе рязко напред.

– Не съм мислила за това – изчерви се Ейлан. – Понякога ми си струва, че чувам Богинята да ме призовава. Може би ще отида да служа в Горския храм като една от девите на Оракула.

– По-добре ти, отколкото аз – намеси се Диеда. – Никога няма да ти завидя за такъв живот.

– Уф! – потърси се Сенара. – Наистина ли би приела да бъдеш сама цял живот?

– Би било жалко – намеси се Гай. – Няма ли мъж, когото би пожелала за съпруг?

Ейлан вдигна очи към него и помълча за миг, преди да отговори:

– Никой, комуто родителите ми биха ме дали. А и животът в Горския храм има своите хубави страни. Светите жени научават тайната мъдрост и лечителското изкуство.

„Тъй, каза си Гай. Значи тя иска да е жрица и лечителка“. Думите му преди малко бяха съвсем искрени – не можеше да си представи, че такава красота трябва да се скрие от света. Ейлан бе толкова различна от всичко, което си представял за местните момичета – вярно, единствената представа за тях Досега той си бе създал от дъщерята на Клотин. Спомни си, че баща му бе споменал нещо за брак с дъщерята на негов

приятел, високопоставен държавен служител в Лондиниум, но той така и не бе видял момичето.

Внезапно му хрумна колко по-разумно би било да вземе жена като Ейлан. В край на краищата и неговата майка произхождаше от британските племена. Втренчи се в лицето на Ейлан и я гледа толкова дълго, че тя пламна цялата.

– Да не би да съм се изцапала? – попита тя накрая и стана. – Време е да се с гирляндите за празника – и веднага хукна през ливадата, осеяна със сини, розови и жълти цветя. – Само не бери камбанки! – подвикна Ейлан на Сенара. – Много бързо увяхват!

– Кои да бера тогава? – попита Сенара. – Харесват ми тези лилави орхидеи – миналата година жриците се бяха окичили с тях.

– Стъблата им са много жилави за плетене, но ще опитам – отвърна Ейлан поемайки набраните цветя от сестра си. – Не, не става. Може би момичетата на Лианон знаят някаква тайна, но аз не мога да ги плета. Хайде да опитаме с игликите!

– Ама те са толкова обикновени, като бурени са! – нацупи се Сенара, а Ейлан се намръщи.

– Какво се прави на този празник? – попита Гай, за да я разсее.

– Прекарват добитъка през празничните огньовете, а Лианон призовава Богинята, за да вещае бъдещето – каза Ейлан с ръце, пълни с цветя.

– Влюбените се срещат при огньовете – продължи Кинрик, без да отвръща очи от Диеда. – Срещат се и си разменят обети. Опитай с тези цветя, Сенара.

– Това са тъкмо тези, с които се мъчих досега – оплака се Ейлан. – Стъблата им са много жилави. Диеда, какво ще кажеш за тези?

По-голямото момиче бе коленичило пред една глогина, потънала цялата в бели цветове, които напомняха звезди. Като чу името си, тя се обърна рязко и се убоде на един трън. Кинрик веднага отиде при нея и целуна убодения пръст, а тя се изчерви и попита:

– Да ти изплета ли венец, Кинрик?

– Щом искаш – в същия миг някъде от храсталака до тях долетя гарванов грак и лицето на младия мъж се измени. – Какво говоря аз? Не е редно да мисля за цветя и гирлянди!

Гай видя, че Диеда понечи да каже нещо на Кинрик, но веднага се спря, и си каза, че сигурно не иска да говори пред него. Тя хвърли цветята и започна да събира блюдата, от които се бяха хранили. Ейлан и Сенара довършваха гирляндите.

– Рейс много ще се разсърди, ако загубим някое от блюдата – поде

Диеда. – А вие, момичета, най-добре изяжте останалите сладки.

Сенара взе едно парче сладкиш и го разчупи, после предложи едната част на Гай.

– Сега, като си разделихме едно парче храна, ти си вече близък на сърцето ми, почти брат – каза тя.

– Не ставай глупава, Сенара – укори я Ейлан. – Гауен, не позволявай да ти досажда.

– Остави я – отвърна Гай. – Никак не ми пречи – и той отново се замисли за починалата си сестра и се зачуди какъв ли щеше да бъде животът му, ако тя бе оживяла. Докато ставаше на крака, той залитна и Ейлан веднага му подаде ръка, прехвърляйки своята част от гирляндите на Диеда.

– Сигурно си уморен, Гауен – каза тя. – Облегни се на мен. Внимавай да не удариш ръката си и – и тя посегна, за да предпази болната му ръка от клоните на едно дърво.

– Ти вече си същинска лечителка, Ейлан – каза Кинрик. – Гауен, защо не се подпреш на мен? Но пък Ейлан наистина е много по-хубава от мен, така че най-добре ще е аз да помогна на Диеда – като каза тези думи, лицето му светна и той хвана по-голямото момиче за ръка. – Най-добре ще е да не идваш на вечеря, Гауен. Легни си веднага, а Ейлан ще ти донесе храната. Прекалено много труд положих, за да оправя тази ръка, и няма да ми е приятно усилията ми да отидат на вятъра.

3

Постройката, обитавана от жриците на Оракула, беше квадратна и наподобяваше храм. Бе заобиколена отвсякъде с покрита веранда и бе отдалечена от останалите постройки зад стените на Вернеметон. Въпреки че хората бяха свикнали да наричат всичко, което се намираше зад стените „Горския храм“, всъщност това си беше немалка общност. Обитателите на Вернеметон живееха в разположени нагъсто една до друга къщурки, свързани с покрити ходници. Между тях имаше градини и алеи, така че общото впечатление от Вернеметон напомняше на лабиринт. Само домът на Великата жрица бе отделен от останалите – по същия начин и тя самата винаги се отличаваше с този вид пълна непрестореност, която се поддържа много по-трудно от спазването на най-строгите изисквания на някой ритуал.

Когато Върховният друид Арданос пристигна, той бе отведен незабавно при нея от жрицата, която ѝ прислужваше – висока, тъмнокоса жена на име Кайлеан. Облеклото ѝ не се отличаваше почти по нищо от това на Великата жрица – и двете носеха дълги ленени роби, боядисани в тъмносиньо, но гривните на Лианон, както и огърлицата ѝ, бяха от чисто злато, а тези на Кайлеан – сребърни.

– Можеш да си вървиш, детето ми – кимна Лианон на Кайлеан. Арданос почака, докато тъканата завеса се спусна след Кайлеан, после се обърна усмихнато към Великата жрица:

– Тя отдавна вече не е дете, Лианон. Много зими изминаха от времето, когато ти я доведе в Горския храм.

– Тъй е. Изгубила съм сметката на годините – отвърна Лианон.

Друидът Арданос си каза безпристрастно, че Лианон все още е рядко красива жена. Познаваше я много отдавна и беше може би единственият ѝ приятел от нейното поколение, който бе все още между живите. На младини приятелските им отношения му струваха не една безсънна нощ, но сега, приведен под тежестта на годините, почти не си спомняше колко дълбоко го вълнуваше някога красотата ѝ.

Едно от многото изисквания към жриците в Горския храм на Вернеметон най-свещената от свещените гори в земите им – бе да са хубави и представителни жени. Това винаги бе учудвало Арданос. Можеше донякъде да разбере желанието на един бог да му служат красиви жени – особено пък ако ставаше дума за някое жалко римско божество –

но познанията му за жените напълно противоречаха на предположението, че една богиня би искала да ѝ служат красиви жени.

Арданос потъна в мълчание. Присъствието на гиганта Хю, който бе заел си при вратата с огромна тояга в ръце, не го смущаваше ни най-малко. Но друидът знаеше, че Хю би разбил незабавно черепа на всеки, който проронеше само една неуважителна дума или направеше и най-незначителния заплашителен жест към Великата жрица – пък бил той и самият Арданос. Арданос разбира се, имаше най-дружелюбни намерения, а освен това напълно разбираше, че присъствието на гиганта осигурява на Лианон пълна свобода да приема когото и да било – нещо, което не всяка жена би си позволила.

Арданос съзнаваше, че не излъчва достатъчно достолепие, за да се покрива с представата за Велик друид на Британия. Разбира се, не бе и превъплъщение на Мерлин Британски. Утешаваше се със съзнанието, че и Лианон вече не е такова живо въплъщение на Великата Богиня на Мъдростта и Божественото вдъхновение. Беше още привлекателна, мила, със строги, но фини черти, но вече си личеше, че старее – макар че бе много трудно да се различат сребърните нишки в златистата ѝ коса. Тъмносинята ѝ официална роба падаше на твърди, тежки дипли, които напълно прикриваха извивките на тялото ѝ. Някога правите рамене се бяха поотпуснали под бремето на годините. Забелязвайки белезите на годините у старата си приятелка, Арданос сякаш чувстваше по-ясно и собствената си преклонна възраст.

От няколко години насам Лианон вече покриваше косите си – какъвто бе обичаят на матроните и старите жени. Оставяше косата си разпусната и непокрита единствено по време на ритуалите. Но тъй или иначе, Арданос съзнаваше, че вече двадесет години лицето и фигурата на тази жена бяха опорна точка на тяхната вяра. От нейните устни излизаха слова, по които жреците тълкуваха волята на боговете.

Затуй и това лице на застаряваща жена излъчваше все пак нещо необичайно – някаква едва доловима свръхестествена сила, която витаеше наоколо като далечен аромат. Може би тази сила ѝ се предаваше от безбройните обикновени хора, за които тя бе живото въплъщение на Богинята – за детинския ум на простите хорица тя не бе символ, а истинска, жива богиня – Богинята-дева на древните племена, живата Повелителка на тяхната родна земя. Лианон вдигна глава.

– Е, Арданос? Вторачил си се в мен от толкова време, колкото стига да се издои крава. Защо си тук? Да ми съобщиш нещо или да искаш нещо? Казвай, човече! Най-лошото, което може да се случи, е да ти

откажа. А като си помислиш, кога ли съм ти отказвала?

„Изразите ѝ не са много достойни за божествения ѝ сан“ – рече си Арданос, доволен, че с помощта на скептичните си мисли се изтръгва от странно, то настроение, което го бе обзело.

– Прости ми, божествена – проговори той меко. – Мислите ми бяха другаде.

За нейно учудване друидът стана, закрочи неспокойно напред-назад, сетне спря и рязко поде:

– Тревожни вести, Лианон. Чувах разни слухове в Дева, но сега вестите се потвърждават от сина на самия префект – Рим може да оттегли легионите си. Чувам го за трети път, и въпреки че винаги е имало хора, които са викали „Долу Рим!“, все пак...

– А много от тези, които разнасят такива слухове и викат „долу“, не са престанали да се надяват, че и ние ще се присъединим към тях. Но аз не вярвам на твоите слухове – каза категорично Лианон. – Пък и тъй да е, убедена съм, че ще се оправим и с тях, и без тях. Всъщност нали все за това се молим от онзи миг, когато Карактак бе прекаран по римските улици, окован във вериги?

– Имаш ли представа какъв хаос ще настане? – сопна се Арданос. – Тези същите, които сега викат „Долу Рим!“... – явно определението му бе харесало.

– ... нямат и най-бледа представа от това, което ще стане в действителност – довърши Лианон.

Арданос си каза: „Колко добре ме познава! Ето и сега сме способни да довършваме мислите си!“ Но сега трябваше да се мисли за по-важни неща.

– Действително, тези хора ги е имало винаги – още от мига, когато Юлий Цезар, нахлувайки в Британия, е спечелил славата, необходима му, за да стане господар на Рим. И те очакват и до днес ние, служителите от Свещените гори, да се присъединим към борбата им, и не могат да разберат защо мълчим – каза той. – Но сега наистина съществува опасност от бунтове из цяла Британия, и то срещу Белтейн...

– Не, мисля, че нищо няма да се случи по Белтейн – отвърна Лианон. – Хората ще се съберат за игрите и пиршествата около огньовете, и за всичко останало, което е свързан с празника. Виж, ако ставаше дума за Самхаин¹¹, би могло...

– Римляните отново взеха насила свободни мъже, за да им работят,

11. Самхаин – празник на мъртвите при древните келти, честван на 1 ноември. (Б.пр.)

и това влоши много нещата – упорстваше Арданос. – Взеха трийсет души от хората на Бендейгид, освен това отмъкнаха и собствените му роби, които лично той бе освободил, когато замина в заточение, и най-доверения му служител. Заточение! – Арданос се изсмя, но смехът му прозвуча невесело. – Той изобщо не съзнава щастието си – само му бе наредено да живее на не по-малко от двадесет мили разстояние от Дева! Дано да не е узнал за случилото се, но узнае ли... Е, и преди ме е наричал „предател“, а и по-лошо – обидите му не ме безпокоят.

– Получих разрешение да водя Белтейнския ритуал – отидох при самия Мацелий Север и го помолих да даде разрешение мирното население да отпразнувам деня, посветен на Церера¹² – както през последните седем-осем години. Само защото Мацелий ме познава и ми вярва, не нареди да пратят на празника повечко, за да е сигурен, че мирното население няма да реши да чества Марс вместо Церера.

Лианон въздъхна. Арданос знаеше, че тя си припомня онези удавени в кръв и огън дни, когато Боадицея бе жертвала живи хора пред олтар на Богинята, за да ѝ дари тя победа. Те всички бяха толкова млади в онези далечни години толкова убедени, че ще върнат отминалата слава само с помощта на собствената си смелост и острите си мечове!

– При най-незначителните размирици – поде Арданос, – дори да са само явни протести срещу римската власт, всичко тук ще бъде изравнено със земята, сама знаеш. А и как бих могъл аз да зная, че легионерите са минали току-що и са откарали тридесетина здрави и прави мъже да изгният в Мендипските мини?

Но трябваше да го има предвид. Всички разчитаха на него да предвижда постъпките на римляните, преди още самите те да знаят какво възнамеряват да сторят. Трябваше да е готов, ако предстояха неприятности, каквито и да бяха те.

Лианон каза:

– Ако решим да отменим празника в самото му навечерие, размириците са още по-сигурни. Това ли искаш от мен? Да отменя празненствата? Да не би вече да е имало някаква съпротива срещу легионерите?

– Сам не зная – отвърна колебливо Арданос. – Имам чувството, че някой е наредил нещата тъй, че синът на префекта... да изчезне...

– Синът на префекта ли! – Лианон вдигна вежди – очевидно счита-ше, че това не би могло да предизвика неприятности. – И защо? В знак на протест, или за да причини още повече щети на народа ни? За

12. Церера – римска богиня на плодородието. (Б.пр.)

Бендейгид би било по-присъщо да избие легионерите, които са отвели хората му.

– Намерил момчето в някакъв мечи капан, спасил го и сега то му е на гости – в собствения му дом.

Лианон се втрени за миг в друида, после се разсмя.

– И зет ти Бендейгид няма представа, че то е син на префекта?

– На забравяй, че майка му бе принцеса на силурите, а той прилича толкова на нея, че може да мине за един от нашите. При това се владее добре и надали ще се издаде. Но ако нещо се случи с това момче, което, доколкото знам, още нищо не е сторило през живота си – нито добро, нито зло – сама знаеш, че ние ще се окажем виновни. Ще струпат на главите ни всевъзможни обвинения ни изкарат първопричина и за опожаряването на Троя, ако щеш. Ще сме виновни дори за това, че все още се налага легионите да стоят тук, вместо да се върнат в Галия, където им е мястото. Ще се извадят на бял свят всички стари измишльотини за друидските зверства, които датират още от писанията на обожествения Юлий, мир на праха му – приключи Арданос със зла усмивка която напълно опровергаваше кротостта на последните му думи.

– Тъй или иначе, опасност от бунт има – поде той отново. – Ти не можеш да я забележиш от Вернеметон. Аз самият живея толкова отдавна сред римляните, че също не мога да наблюдавам всичко, но в края на краищата мой дълг е да долавам откъде духа вятърът. Нали съм тълкувател на знамения и пророчества? Но как да разтълкувам това, че гарваните летят в полунощ? То може да означава само едно – раздвижило се е тайното общество от поклонници на Повелителката на битките.

Лианон отново се изсмя.

– О, Арданос! Та това са няколко полулуди старци, които принасят жертви на Катубодва¹³ и гадаят бъдещето по вътрешностите на убити птици – същите глупости като легионите с техните свещени кокошарници¹⁴! Кой ли им обръща внимание?

– Така беше едно време – възрази Арданос. Испита задоволение, че ще може да каже на Лианон нещо, което досега не е знаела. На времето жриците участваха наравно с друидите в големите съвети, но от опустошението на Мона бяха заживели по-усамотено, за да могат да оцелеят. Имаше дори случаи, когато се налагаше Върховният друид да решава

13. Катубодва (Повелителката на Гарваните) – британска богиня на войната. В келтската митология се споменава и под името Мориган. (Б.пр.)

14. В древен Рим жреци, наречени „харуспекти“, гадаели бъдещето по вътрешностите на жертвени животни, най-често кокошки. (Б.пр.)

сам. Арданос нерядко мислеше, че започват да прекаляват – жриците биха осъществявали решенията на съвета по-добре, ако по-често се вслушваха в мнението им. Напоследък се чувстваше много безпомощен, когато се изправеше пред някой сериозен проблем.

– Да, така беше – продължи той, – допреди три години. И сега, изведнъж, вместо няколко престарели жреци и тълкуватели, се появява една група млади мъже. Най-възрастният сред тях е само на двадесет и една години. Повечето са били родени на Свещения остров и са си въобразили, че са превъплъщение на Свещената войска...

– А, онези деца ли? Да, като се има предвид историята на раждането им, няма нищо чудно – гладкото чело на Великата жрица се набразди от тревожни бръчки. Започваше да разбира.

– Именно – продължи Арданос. – Кинрик, който е отгледан от Бендейгид и живее в дома му, е един от тях, а зет ми, който винаги е бил склонен към фанатизъм, никога не е пропускал да споделя с момчето политическите си убеждения!

Лианон пребледня.

– Ще ми кажеш ли как се е стигнало дотам?

– През ум не ми е минало, че ще има такива последствия! Бендейгид го взе още преди се ожени за дъщеря ми Рейс, а тогава не го познавах толкова добре. Докато осъзна колко неприятности са способни да причинят – и единият, и другият, беше вече късно. Кинрик е твърдо решен да продължи делото на осиновителя си оттам, откъдето той е бил принуден да го прекъсне. Двамата с Бендейгид успяха да открият почти всички останали момчета – и ето ти ги „Гарваните“ – готова организация, с готово име...

– Ако нещо се случи с мен или теб... – Арданос поклати глава. – Кой би ги поял да отмъстят на Рим за опозорените си майки? Знаеш ли, че хората оттук чак до големите езера вече си шушукат, че тези момчета са нашите древни герои, които са се върнали отново?

– А може и да са – отбеляза Лианон.

Арданос изсумтя.

– Най-лошото е, че действително изглеждат така.

– Нали помниш, че тогава посъветвах да ги издавят – всички, не само момичетата – каза Лианон, възстановила поне привидно спокойствието си. – Колкото и да бе жестоко, такова решение щеше да ни спести много страдания. Но имаше и други, или по-мекосърдечни, или пък такива като Бендейгид, които още тогава искаха да отгледат момчетата, за да могат те да отмъстят за жриците. И сега са живи и здрави, а да

отричаме съществуването им, сме закъснели с цели двадесет години. Сега вече не бих могла да им отрека правото на отмъщение.

„Само това не“ – мислеше Арданос. Никому и през ум на биваше да минава, че думите на Лианон са израз на собственото ѝ мнение или на мнението на жреците. С устата на Лианон говореше единствено Богинята. Не биваше да ѝ припомня, че мнението ѝ никога не се е различавало съществено от решенията на съвета на друидите; не биваше да я оставя да възприеме собствените му цинични мисли – че Богинята, ако изобщо съществуваше, отдавна е престанала да се грижи за своите – освен може би за жриците си, но и това не бе сигурно.

Арданос каза предпазливо:

– Но аз нищо не намеквам. Искам само да ти припомня – всъщност защо не седнеш пак? Телохранителят ти започна да ме гледа подозрително. Искам да кажа, че ако Богинята се вслушва в постоянните ти молитви за мир, това ще рече, че не обръща внимание на молитвите на голяма част от народа ни, който иска открит бунт и дори война. Как смяташ, колко още тя ще се вслушва само в теб и няма да обръща внимание на тях? Или, грубо казано – „при това не достатъчно грубо“, допълни той наум – прости ми, но ти вече не си в първа младост. Какво ще стане в деня, когато ти престанеш да свещенодействаш в светилището?

„Само да можех да намеря сили да ѝ кажа истината“. Гърлото му се сви от неочакваната сила на обзелото го вълнение. „И аз, и тя отпадаме с годините, но Рим е още в разцвета си. Кой ще учи младите на древната ни мъдрост, за да я съхранят, докато Рим на свой ред остарее и рухне? Кой ще запази старите предания живи за деня, когато земята ни отново ще бъде само наша?“

Лианон пак се отпусна в стола си и покри очите си с ръце. После проговори:

– Нима предполагаш, че аз не съм мислила за това?

– Убеден съм, че си мислила – отвърна той. – Знам и до какъв извод си стигнала. Един ден Вернеметон може да бъде управляван от жрица, която ще моли за война, а не за мир. И войната ще дойде. Знаеш не поле от мен какво ще се случи тогава с нас.

– Мога да служа в храма, докато съм жива – отвърна Лианон с горчивина. – Но дори ти не би могъл да искаш от мен нещо повече.

– Докато си жива – повтори друидът. – Тъкмо за това съм дошъл да говорим.

Лианон прекара ръка през очите си. Арданос поде отново, този път с по-мек тон.

– Нали ти сама избираш наследницата си?

– В известен смисъл – каза Лианон и си пое дълбоко дъх. – Казват, че ще мога да разбера кога ми е дошло времето да си отида от този свят и да предам силата и мъдростта, които на времето получих от предшественицата си. Но ти знаеш кой има правото на същинския избор. Аз не бях избраницата на Хелве. Тя ме обичаше, но никога не ме е имала предвид за своя наследница. Беше избрала друго момиче – не е необходимо сега да споменавам името му. Тази, другата, беше на деветнадесет години и не съвсем наред в главата. Тъкмо нея целуна Хелве, когато се прощаваше с нас. Но после никой дори не спомена името ѝ на съвета, никой не предложи да я подложат на изпитания. Защо не – ти знаеш по-добре от мен. Окончателният избор си остава право на жреците. Моите думи няма да имат голямо значение, освен ако не избира наследница, за която съм убедена, че и те биха приели.

– Все пак – настоя Арданос, – това може да се уреди. Искам да кажа, твоят и техният избор да съвпадат.

Лианон отвърна:

– Твоят избор, искаш да кажеш.

– И така да е – той въздъхна. Тя действително много бързо разчитаеше мислите му, но той нямаше намерение да крие нещо от нея – точно сега не.

– Нали вече веднъж опитах – поде уморена Лианон, – с Кайлеан. Много добре знаеш как завърши този опит.

– Знаем ли?

Лианон го изгледа внимателно.

– Би трябвало да обръщаш повече внимание на събитията в Горския храм. Тъй или иначе, ще ти е трудно да ѝ се довериш – тя има крайно неприятния навик да мисли, при това винаги в най-неподходящия момент.

– Но тя е старша жрица. Ако умреш утре, тя ще бъде наследницата. Няма а стане Велика жрица единствено, ако загине по време на Голямото изпитание – Лианон пребледня, но Арданос продължаваше: – Ти би трябвало да знаеш по-добре дали изборът ти ще е угоден на боговете...

Лианон мълчеше. Тогава Арданос подхвана внимателно:

– А ако все пак има някоя друга... не толкова добре позната на всички? Някое момиче, което ти да започнеш да обучаваш от самото начало? Ако приемем, че Съветът... не заподозре предварителната ни уговорка...

– Ако момичето е интелигентно и подходящо за този сан, не мисля,

че ще е престъпление или богохулство да я подготвя за избора на боговете... и дори за самото изпитание – отвърна замислено застаряващата Велика жрица.

Арданос мълчеше. Знаеше, че не бива да настоява повече. Отвън вятърът виеше в клоните на дърветата, но вътре, в стаята, бе толкова тихо, че се чуваше само дишането им.

– И кого си избрал да избира? – попита Лианон.

В продължение на три дни преди голям празник, когато предстоеше да говори с гласа на Богинята, Великата жрица живееше в пълно усамотение. Прислужваше й само една избрана жрица. През тези три дни тя почиваше, размишляваше и се пречистваше. Кайлеан, която почти винаги бе избрана да й прислужва, с радост чакаше тези дни, когато двете живееха напълно отделени от останалите. Стените на Горския храм понякога й се струваха тесни, а когато толкова много жени живееха заедно, пък били те и свещенослужителки, нерядко възникваха разправии.

Но сега установяваше, че й е трудно да отхвърли мислите за външния свят. Тъкмо пресилваше овесената каша в украсено с резба дървено блюдо. Добавила беше и орехи, за да направи кашата по-питателна – по време на пречиштането Великата жрица не ядеше нищо от животински произход. После постави блюдата пред Лианон.

– Какво искаше Арданос? – Кайлеан не съумя да скрие горчивината в гласа си. – Не очаквах да се появи преди празника.

– Не говори с такъв тон за Върховния друид, дете – Лианон поклати с укор глава. – Знаеш, че никак не му е лесно.

– Нито пък на теб – отвърна веднага Кайлеан. – А той ти усложнява живота още повече с постоянните си изисквания.

Лианон сви рамене и за кой ли път Кайлеан си помисли колко крехки бяха те, за да поемат върху себе си бремето на толкова много надежди и страхове.

– Арданос прави всичко, което е по силите му – продължи Великата жрица, сякаш не бе чула думите й. – Безпокои се за това, което би могло да се случи, когато мен вече няма да ме има.

Кайлеан я изгледа уплашено. Говореше се, че жриците, особено тези с най-висок сан, можели да познаят деня на смъртта си.

– Да не би да си видяла някаква поличба – или може би той?...

Лианон поклати глава.

– Той говореше най-общо, но действително тези неща трябва да се

имат предвид. Никой от нас не е безсмъртен, затова бъдещата ми наследница вече трябва да започне с обучението си.

За миг Кайлеан я изгледа внимателно, после се засмя.

– Това ще рече, че нито една от нас, които вече сме обучени, не е подходяща – особено пък аз. Не се опитвай да отговориш на въпроса ми – допълни тя. – Знам, че пак ще се опиташ да го защитиш, а всъщност аз не съжалявам особено. Струва ми се, че санът на Велика жрица не е достатъчно обезщетение за това, което преживя пред очите ми през всички тези години. – „Най-вече, допълни тя наум, защото този сан носи само празни почести, след като Лианон нито веднъж досега не е упражнила властта си“.

Лианон трепна притеснено и Кайлеан разбра, че може да засегне болезнена тема. Двете с Лианон бяха по-близки от майка и дъщеря, още отпреди Кайлеан да стане истинска жена, преди да започне месечният ѝ цикъл – а това бе преди двадесет години. Затова и Кайлеан знаеше много добре колко зависима бе Лианон от илюзиите, които правеха живота и действителността по-поносими за нея.

Друга жена на нейно място би попитала Кайлеан какво иска тогава от живота си. Кайлеан сви устни, докато прибираше блюдото с недоядената овесена каша. На такъв въпрос тя самата не знаеше какво да отговори. Но в сърцето си бе убедена, че службата на Богинята означаваше много повече от изпълняването на нескончаеми ритуали с дразнещите им намеци за скрита сила.

Тайното учение на друидите включваше и разкази от стари времена. Съгласно тях жреци от отдавна потънали в океана земи успели да стигнат до Британия и се заселили тук в далечното минало. Те всички познавали тайните на магията. Първоначално жреците, после и техните наследници се свързвали чрез брак с кралските династии на страната, а после и с благородническите родове на нови и нови нейни завоеватели – така се съхранила старата кръв и древната мъдрост. Но жриците, които познавали най-добре старите предания и тайното учение, бяха загинали в клането на Мона – и знанията им бяха загубени безвъзвратно.

Понякога Кайлеан си мислеше, че това, което се опитват да запазят за поколенията тук, в Горския храм, са само жалки останки от някогашно величие. Останалите обитателки на Вернеметон бяха доволни от повърхностните си познания, но Кайлеан бе убедена, че има много повече и по-дълбоки познания, до които искаше да се добере. Вярно бе това, което каза на Лианон – не искаше да стане жрица на Оракула. Но каква искаше да бъде тогава?

– Време е за утринния ни ритуал – гласът на Лианон я откъсна от мислите ѝ. По-възрастната жена опря длани на масата и се изправи.

„Какво ли би казала Богинята, ако изпуснем и най-малкия детайл от ритуала!“ – каза си Кайлеан, докато вървеше с Лианон, която се бе опряла на ръката ѝ, към градината. Двете се изправиха пред простичкия каменен олтар, Кайлеан запали светилника, който стоеше на него, и разпръсна цветя по камъка. И веднага почувства как в душата ѝ се възцарява покой.

– Ето, Тя идва със зората, окичена с цветя – поде тихо Лианон и издигна ръце към небето.

– Изгряващото слънце и свещеният огън отразяват Нейното сияние – отговори Кайлеан.

– Тя идва от изток, за да дари нов живот на света... – гласът на Великата жрица зазвуча по-плътно, млад и чист, и Кайлеан знаеше, че ако вдигне поглед, ще види как бръчките на старостта постепенно изчезват от лицето на Лианон, докато най-сетне очите ѝ започват да излъчват сиянието на Богинята-дева.

Но същата сила изпълваше вече и нейното сърце.

– По стъпките ти никнат цветя, там, където минеш, земята се покрива с пролетна зеленина... – и както всеки път, ритмичните ритуални слова издигнаха душата ѝ и я отнесоха далеч – там, където властваше единствено божествената хармония.

Настъпи утрото на Белтейн. Ейлан се събуди много рано, още на зазоряване. Леглото ѝ – проста дървена рамка с обтегната на нея кожа, върху която бяха нахвърляни още кожи и меки вълнени завивки, бе поставено под наклона на сламения покрив, така че тя можеше да достигне тавана с ръка. През годините, откакто споделяше тази стая със сестрите си, бе успяла да отвори пролука в кирпичената стена, през която надничаше навън. Сега през пролуката се виждаше бледата светлина на лятната зора.

Ейлан се отпусна с въздишка обратно на постелята. Опитваше се да си припомни какво бе сънувала – първо беше нещо свързано с празника, а после обстановката се бе сменила рязко. Ейлан помнеше, че отнякъде се бе появил орел, а тя самата се беше превърнала в лебед, а после и орелът сякаш бе станал лебед и двамата бяха отлетели нанякъде.

Малката Сенара още спеше; слагаха я откъм стената, за да не пада нощем от леглото. Острите ѝ коленца се забиваха в тялото на Ейлан. От другата страна на стаята имаше още едно легло. На него се бе върнала да спи Майри с детето си – поне докато се разбереше какво се е случило

с Родри. От външната страна на големия одър спеше Диеда. Бледорусата ѝ коса бе разпиляна и покриваше лицето ѝ – ризата ѝ бе разтворена и Ейлан виждаше ясно верижката на врата ѝ, на която висеше пръстенът на Кинрик.

Рейс и Бендейгид все още не знаеха, че двамата се бяха врекли един другиму. Тази тайна притесняваше Ейлан. Но бе решено да я разкрият на днешния празник – защото бе крайно време семействата да се заемат със сложните обсъждания на зестрата и бъдещия дом на младоженците. Всичко това трябваше да бъде решено, преди да им разрешат да се оженият. Поне Кинрик нямаше живи роднини, което щеше малко да ускори нещата.

Освен леглата в стаята имаше само една пейка, прикована към стената, и голяма дъбова ракла, в която момичетата държаха ризите си и празничните си дрехи. Раклата някога бе принадлежала на Рейс – преди да се омъжи – и тя винаги казваше, че ще я даде на Диеда, когато тя на свой ред си намери съпруг. Ейлан не завиждаше, защото знаеше, че старият Ваб, дърводелецът, тъкми още една ракла – не по-лоша от тази – и тя е предвидена за нея самата. После пък щяха да поръчат и една за Сенара. Ейлан сама бе наблюдавала как полират дъбовите дъски, докато лъснеха като огледало, и потъмняват дървените клинове, та да не се открояват от общия цвят на дървото.

Бебето промърка сънливо и ревна. Майри седна в леглото с въздишка. Къдравата ѝ коса образуваше ореол около лицето ѝ. После стана и вдигна бебето, за да смени пеленките му. След малко се върна и го постави обратно на леглото. То загука, а майка му се заигра с него.

Ейлан обу дървените си сандали и каза:

– Чуваш ли? Мама е станала вече, така че по-добре да се приготвиме и ние – и започна да навлича роклята си. Диеда отвори очи и промърмори:

– Веднага ставам. Майри се засмя.

– Щом нахраня бебето, отивам да помогна на Рейс. Вие двете с Ейлан си стойте тук и се нагласете спокойно за празника. Ако сте си харесали вече по някого, днес е моментът да спечелите сърцето му – и тя се усмихна на Диеда. Малката сестра на Рейс имаше още две по-малки братчета у дома и не бе привикнала да я глежат. Затова всеки път, когато гостуваше на сестра си, всички в дома на Бендейгид се надпреварваха да ѝ угадат.

Когато Майри излезе с детето, Диеда се усмихна сънливо и попита:

– Наистина ли днес е празникът? Все си мислех, че остава още един

ден.

– Тъкмо днес е денят – закачи я Ейлан, – когато ти и Кинрик ще трябва да си признаете, че сте се вrekli един на друг.

– Мислиш ли, че Бендейгид няма да има нищо против? – попита Диеда. – Все пак той е осиновител на Кинрик.

– О, ако твоят баща се съгласи – отбеляза проникателно Ейлан, – няма да има особено значение какво ще каже моят. Освен това си мисля, че ако имаше нещо против вие да се съберете, трябваше досега да го е казал. Пък и нощес ви сънувах двамата с Кинрик.

– Сънува ли ни? Как? – Диеда се надигна, увивайки се със завивките – навън бе още доста хладно.

– Не помня ясно съня си. Но знам, че баща ти беше много щастлив. Толкова ли си сигурна, че искаш да станеш жена на брат ми?

– И още как – промълви Диеда с едва забележима усмивка. Ейлан разбра, че няма да измъкне от нея нищо повече.

Тогава поде:

– Дали пък да не разпитам Кинрик... Може би той ще е по-словоохотлив... – и се разсмя.

– Може и да не е – каза Диеда. – И двамата не сме по многото приказки. Да не би ти да си си го харесала?

Ейлан решително завъртя глава.

– Та той ми е брат! – ако изобщо се налагаше да се омъжва, със сигурност последното момче, за което би помислила, щеше да е едрото хлапе, което слагаше жаби под завивките ѝ и ѝ скубеше косите, когато бяха малки.

– Всъщност не ти е никакъв брат, сама знаеш – отбеляза Диеда.

– Доведен брат, но връзката по осиновяване е същата като кръвната – поправи я Ейлан. – Ако татко искаше ние да се оженим, никога не би го осиновил тя взе един гребен от еленов рог и се зае да разплита и разресва дългите си руси кичури.

Диеда въздъхна.

– Лианон сигурно ще дойде за празника... – каза тя след кратко мълчание.

– Разбира се. Нали Горският храм е долу, при извора в основата на хълма. Защо?

– О, не знам. Сега, когато се надявам да се омъжа, просто ме побиват тръпки при мисълта, че някой може да ме принуди да изживея живота си сама – като нея – отвърна Диеда.

– Никой не иска от теб нищо подобно – каза Ейлан.

– Някой не е настоявал – възрази Диеда. – Но веднъж баща ми ме попита мислила ли съм да посветя живота си на боговете.

– Наистина ли? – очите на Ейлан се разшириха от удивление.

– Казах, че не съм – продължи Диеда, – но седмици след това сънувах кошмари. Присънваше ми се, че сме се скарали и че той ме е осъдил да ме затворят жива в хралупата на голям дъб. А освен това наистина обичам Кинрик и изобщо не бих понесла да живея до края на дните си в Горския храм – или където и да е, ако ще съм принудена да се крия зад някакви стени. А ти?

– Не знам... – поде колебливо Ейлан. – Може би, ако някой ме попита, бих се съгласила... – и тя си припомни как изглеждаха жриците – невъзмутими и достолепни в тежките си тъмносини одежди. Почитаха ги като кралици. Нима това нямаше да е по-приятен живот, отколкото да си вечно на разположение на някакъв мъж? Освен това, жриците изучаваха Тайното познание.

– Нали те видях как гледаш младия странник – подразни я Диеда, – онзи, дето Кинрик го извади от ямата. Мисля си, че те бива за жрица по-малко и от мен!

– Може и да си права – Ейлан веднага се извърна, за да не може другото момиче да види как пламва лицето ѝ. Гауен я интересуваше, защото в крайна сметка бе прекарала много време край него, докато оздравяваше – това бе всичко. – Не съм се замисляла много за тези неща. Но сега си спомних – каза тя внезапно, – че в съня ми се появи и Лианон.

4

По-късно същата сутрин цялото семейство потегли към мястото, където всички се събираха за празника. Беше прекрасен майски ден. Въздухът бе освежен от падналия през нощта дъжд, но вятърът вече бе отвял далеч на изток дъждовните облаци и сега небето бе съвсем ясно. В такава утрин човек можеше да си каже, че цветовете на всичко наоколо са били току-що сътворени – в чест на празника.

Гай още накуцваше, но Кинрик вече бе свалил превръзката от глезена му. Беше казал, че за него е по-добре да се опита да стъпва с болния крак. И сега той пристъпваше внимателно, вдишвайки дълбоко хладния утринен въздух – който за него бе още по-опияняващ след дългите дни и нощи, прекарани между четири стени. Само преди две седмици му се струваше, че никога вече няма да излезе под открито небе. Затова сега за пълното му щастие бе достатъчно съзнанието, че е жив, че наблюдава играта на слънчевите лъчи по зелените листа на дърветата и пролетните цветя, че може да се радва на пъстроцветната тълпа наоколо.

Ейлан бе облякла дълга, свободно падаща дреха, изтъкана на големи златисти и кафяви квадрати върху бледозелена основа. Под нея носеше туника с цвета на пролетни листа. Косите ѝ падаха като сияйна, бледозлатиста мантия върху раменете ѝ – блясъкът им бе по-силен от този на златните ѝ накити. Гай си мислеше, че в целия този сияещ от красота пролетен свят няма нищо по-прелестно от нея.

Той не бе обърнал особено внимание на разговорите в семейството, които се въртяха около предстоящия празник. Като дете бе присъствал на различни празненства, когато майка му го водеше сред своите съплеменници, и предполагаше, че и този няма да е по-различен. Още преди да стигнат до мястото на празненството, до тях долетя силна шумотевица, защото келтите обикновено съчетаваха празниците си с големи селски панаири. Всъщност празненствата бяха започнали още преди няколко дни и щяха да се проточат още толкова, но днес – на Белтейн – беше истинският голям празник. На свечеряване щеше да се появи Жрицата на Оракула и всички очакваха този миг с нетърпение.

Горските полянки бяха изпъстрени с шатри и колибки, набързо изплетени от клони. За този празник пристигаха хора от земи, които се намираха на много дни път отук. Повечето принадлежаха на племето

корновии, но Гай разпозна и племенните татуировки на добуните и ордовиците, а имаше и дори децеангли, чиито земи бяха близо до Дева. След двете седмици, прекарани в дома на Бендейгид, местното наречие му се удаваше леко, а Дева и легионът му се струваха смътен, далечен спомен.

В основата на хълма със старото укрепление имаше сергии, на които търговци предлагаша пъстри блюда и всякаква друга дребна стока – някои неща явно бяха изработени от местните селяни, но други биха си намерили купувачи дори и в Рим. Може и да бяха изработени в Рим, защото напоследък търговията между Рим и Британия процъфтяваше, а гръцките и галските търговци пътуваха навсякъде. Продаваше се всичко – от ябълки и сладкиши до коне. Наемаше се и прислуга – Кинрик му бе казал, че на такъв панаир човек може да намери и свинар, и дойка за детето си.

Но когато Гай достигна големия, равен връх на хълма, който напomniaше на остров, издигнал се над морето от горска зеленина, очите му се разшириха от учудване. Пазарището заемаше голямо пространство, където дърветата очевидно бяха изсечени за тази цел. То бе така претърпкано от хора и стоки, че не бе ясно докъде точно стига. Но в другия му край широка алея водеше до едно възвишение. Хълмчето имаше вход, изидан от камък. Когато пресякоха алеята пред него, Кинрик се поклони с благоговение.

– Това вашият храм ли е? – попита Гай. Кинрик го изгледа учудено, но отвърна:

– Тук е погребан един велик вожд на нашите праотци. Може би някои от най-старите бардове знаят името му, но за нас то е изгубено навеки. Ако някога е имало песен за него, сме я забравили или никой не ни е научил на нея.

Друга, по-дълга алея водеше до една постройка, прилична на малка квадратна кула, заобиколена отвсякъде с веранда, покрита със слама. Гай ѝ хвърли любопитен поглед. Този път Ейлан му обясни шепнешком:

– Това е светилището, тук пазят реликвите.

– Прилича ми на храм – отвърна той също тъй тихо, а тя го изгледа удивено.

– Нима не знаеш, че боговете не могат да бъдат почитани в храм, сътворен от човешки ръце, а само под открито небе? – след миг момичето добави: – На някои острови, на запад оттук, където не растат високи дървета, ритуалите се провеждат в каменни гори. Баща ми казва, че тайната на древните каменни кръгове в Южните земи изчезнала навеки с

най-старите друиди, които били изклани до крак при нашествието на римляните.

Наблизо се продаваха украшения от гръцко стъкло. Ейлан се загледа в тях и млъкна. Гай въздъхна и си каза, че ще е по-разумно да не задава повече въпроси, за да не се издаде още повече. Със сигурност имаше още много неща, които човек от племето на силурите би трябвало да знае.

Красиви момичета продаваха гирлянди, изплетени от цветя и най-различни други неща, които Гай не съумяваше да различи. Почти всички наоколо се бяха нагиздили с гирлянди. Младите хора се разхождаха безцелно и продължаваха да разглеждат стоките. Кинрик поразпита за свинар, но се върна и каза, че всички искали прекалено много за труда си.

– Проклетите римляни отведоха толкова много мъже да им работят в мините, че сега трябва да наемаме хора срещу заплащане, за да ни гледат животните и да ни обработват нивята – каза той. – Но от друга страна, толкова хора са пропъдени от земите си, че често намираме някой, склонен да работи само за храна и покрив над главата си. Ако бях селянин, това можеше и да ме зарадва, но винаги съм се молил на боговете да си остана воин!

По обяд Рейс събра домочадието си под един клонат дъб в подножието на хълма и раздаде на всеки по малко хляб и студено печено месо. Много пътища водеха към старото укрепление. От мястото, където бяха насядали, се виждаше голяма, добре поддържана алея, която водеше на запад. От двете ѝ страни растяха дъбове. В края ѝ, в далечината, се виждаха сламените покриви на Вернеметон. Светлите стени на постройките се открояваха ясно на фона на Свещената горичка.

Кинрик и Гай бяха отишли да гледат конете. Рейс също бе станала, за да види една своя приятелка. Момичетата вече прибираха остатъците от храната, когато Ейлан замръзна на място и прошепна:

– Виж, ето я Лианон!

Великата жрица, съпроводена от още няколко жени в сини одежди, пристъпваше по Свещения път, под сянката на дъбовете. Слънчевите лъчи, които се процеждаха между листата, озаряваха стройната ѝ фигура. Лианон сякаш не ходеше като простосмъртните, а се плъзгаше – така умееха да вървят само жриците. Погледнато от страни, тя сякаш се рееше малко над земята. Като видя насядалите хора, Лианон спря, за да им честити празника. Тогава погледът ѝ падна върху двете момичета.

– Вие сте роднини на Бендейгид, нали? – каза тя, оглеждайки

замислено Диеда. – На колко години си, детето ми?

– Петнайсет – прошепна момичето.

– Омъжена ли си вече? – попита Лианон. Сърцето на Ейлан тежко се заблъска в гърдите ѝ. Ето го – лицето на Великата жрица – точно такава я бе видяла в съня си!

– Още не – промълви Диеда едва чуто. Гледаше Великата жрица, сякаш нетрепващият поглед на ясните ѝ очи я бе хипнотизирал.

– И не си обречена?

– Не... още, но мислех... – гласът на Диеда секна.

„Кажй ѝ! – викаше Ейлан в себе си. Врекла си се на Кинрик! Трябва да ѝ го кажеш!“ Но Диеда само стоеше като закована. Устните ѝ се движеха беззвучно. Приличаше на зайче, върху което е паднала сянката на сокола.

Лианон свали от раменете си тежката синя мантия.

– Тогава те призовавам в името на Богинята. От днес нататък ще служиш на Тази, на която служи и аз – и никому другиму... – наметалото се развя като тъмно крило. Жрицата го развя и клоните се раздвижиха от внезапен полъх на вятър.

Ейлан примигна. Сигурно така и се бе сторило от силната слънчева светлина – но за миг помисли, че вижда зад веещото се наметало висока, обгърната от неземно сияние фигура. Тя затвори очи, но и зад затворените си клепачи виждаше ясно онова лице – на устните му трептеше нежна майчинска усмивка но очите напомняха на очите на хищна птица. Все ѝ се струваше, че тъкмо тя, а не Диеда е прикована от този поглед. При това Лианон не бе я заговорила и сякаш изобщо не я виждаше.

– От днес нататък Горският храм ще бъде твой дом, дете. Ще те очакваме там... Е, има време до утре – гласът на Лианон долиташе до тях сякаш от много далеч. – Да бъде!

Ейлан отвори отново очи и видя как наметалото падна като тежка сянка върху слабите рамене на Диеда.

Тогава жените, които следваха Лианон, запяха:

– Богинята я обикна, Богинята я избра – да бъде!

Лианон вдигна наметалото от раменете на момичето и другите жрици ѝ помогнаха да го нагласи отново на своите. След това малката процесия продължи нататък.

Ейлан не откъсваше очи от отдалечаващата се фигура.

– Изборът на Богинята... Ти ще бъдеш една от тях... Но какво ти е? – видът на Диеда я върна към действителността. По-голямото момиче беше мъртъвешки бледо, с отчаяно вкопчени една в друга ръце.

Диеда поклати глава и пророни отчаяно:

– Защо не можах да ѝ отговоря? Защо не ѝ казах? Не мога да отида в Горския храм – врекла съм се на Кинрик!

– Но все още никой не знае за обета ви. Няма нищо официално – отвърна Ейлан, все още зашеметена. – Знаеш, че казаното само между двама не обвързва никого. Нищо не е отишло дотам, че да не може да бъде променено. Мисля си, че всяко момиче ще предпочете да бъде жрица, вместо да се омъжи за брат ми...

– Мислела! – избухна Диеда яростно. – Наистина няма да е зле да мислиш от време на време! Ще бъде нещо ново за теб! – тя сама се прекъсна и простена отчаяно: – Ти си още дете, Ейлан!

Ейлан впери очи в нея и едва сега осъзна, че другото момиче далеч не споделя ентузиазма ѝ.

– Диеда, да не искаш да кажеш, че не ти се отива в Горския храм?

– Колко жалко, че не избра теб – изохка Диеда безпомощно. – Може би трябва да пратим теб. Може би и тя като баща ми ни е объркала? Може да е имала предвид теб...

– Но това ще е богохулство! Самата Богиня те избра – възрази Ейлан.

– Какво ще кажа на Кинрик? Какво да му обясня? – способността ѝ да се владее я напусна окончателно и тя избухна в безсилен смях.

– Диеда – Ейлан обвини треперещите рамене на другото момиче с ръка, – не можеш ли да поговориш с баща си? Не можеш ли да му кажеш, че не искаш да бъдеш жрица? Аз на твоето място щях да бъда щастлива, но ти ненавиждаш дори мисълта...

Задавена от мъка, Диеда поклати глава.

– Не смея. Баща ми никога не би ме разбрал, нито би отишъл против Великата жрица. Между тях има нещо... – тя продължи почти беззвучно: – Баща ми е толкова близък с Лианон... Сякаш е влюбен в нея...

Ейлан вдигна възмутено очи:

– Как можеш да говориш така?! Та тя е Велика жрица!

– Не искам да кажа, че са сторили нещо нередно, но той я познава от толкова отдавна! Понякога ми се струва, че за него не съществува никой друг на този свят – най-малко пък ние, дъщерите му.

– Внимавай, като говориш такива неща – каза Ейлан, цялата пламнала от притеснение. – Може да те чуе някой друг и да не те разбере правилно, както не те разбрах и аз.

Диеда продължи отчаяно:

– О, има ли значение? И без това би било по-добре да умра!

Ейлан не знаеше какво да каже, за да я успокои. Стоеше мълчалива, стиснала здраво ръката на другото момиче. Не можеше да разбере как някой може да иска да се откаже от такава чест. И като си помислеше колко щастлива щеше да е Рейс, че малката ѝ сестра е избраница на Богинята!

Бендейгид също щеше да е доволен; той имаше Диеда за своя дъщеря. Ейлан се насили да преглътне собственото си разочарование.

Гай и Кинрик си проправяха път през тълпата, от време на време спираха, за да огледат някой кон, после продължаваха нататък. След известно време Кинрик поде:

– Вярно ли е, приятелю, че не знаеш за това, което е станало на остров Мона? Мислех, че след като живееш близо до Дева...

– Никога не съм чувал тази история – отвърна Гай. – Не забравяй, че всъщност произхождам от силурите, а техните земи са долу, на юг. „А като се има предвид, че баща ми е римски офицер, продължи той наум, надали някой би се осмелил да ми я разкаже“. Сигурно разказът е много известен – каза той на глас. – Нали ти предложи на друида Арданос да ми го изпее?

– Значи е крайно време да го чуеш, за да престанеш да се чудиш защо не съм в състояние да кажа нищо добро за римляните – поде яростно Кинрик. – Там, където днес има само бурени и развалини, някога, в дните, преди тук да стъпи римски крак, имало светилище, обитавано от жрици. Но един ден пристигнали легионите – и сторили това, което вършат навсякъде. Изсекли Свещената гора, оплячкосали съкровищата на светилището и изклали друидите, когато те се опитали да се съпротивляват. А жените насилили до една – от най-старата до най-младата. Имало старици, имало момичета на десетина години – това нямало никакво значение за тях!

Гай си пое дъх с мъка. Никога не бе чувал тази част от историята. В разказите на римляните се говореше само за друиди, размахващи факли, за облечели в тъмни роби жени, които произнасяли заклинания със странни, напевни и пронизителни гласове. Говореше се, че легионерите се бояли да прекосят брода на протока Менаи, и че се засрамили и тръгнали, едва когато ги повели командирите им. Остров Мона бил последното убежище на друидското братство. Преди да срещне Бендейгид и Арданос, Гай бе убеден, че друидите са изличени от лицето на земята. Логиката на войната е налагала унищожаването на Мона. Но един добър военачалник, каза си гневно Гай, е длъжен да овладее войниците си. Дали войниците не са реагирали с такова насилие, тъкмо защото са се

бояли от тези странни жени?

– Искаш ли да знаеш какво е станало с жените? Предполагам, че искаш – продължи Кинрик.

Гай не бе казал нищо подобно, но беше ясно, че Кинрик разказва историята тъй, както е свикнал и рано или късно ще стигнат и дотам.

– Повечето от тях забременели от римляните – продължи Кинрик. – Когато бебетата се родили, издавили момичетата в Свещения извор, който вече бил осквернен от римските войници. Момчетата били осиновени от друиди. Когато пораснали и станали мъже, им разказали историята на тяхното раждане и започнали да ги обучават да си служат с оръжие, да бъдат воители. И един ден те ще отмъстят и за старите богове, и за майките си – вярвай ми, ще го сторят! Ще отмъстят – кълна се в Повелителката на Гарваните, която чува клетвата ми! – допълни той яростно. После замълча. Гай притеснено зачака продължението на разказа. Кинрик бе споменал за някакво тайно общество, наречено „Гарваните“. Знаеше ли това, че той е един от тях? След миг Кинрик поде:

– Тогава било решено жените жрици да дойдат тук, в Горския храм, където могат да бъдат добре охранявани.

Гай мълчеше и се чудеше дали Кинрик не му разказва всичко това умишлено. Но бе невъзможно Кинрик да знае, че той е римлянин – за щастие. Тъкмо в този миг самият Гай не бе убеден, че иска да е римлянин, въпреки че досега това за него винаги бе източник на гордост.

Падаше здрач. Млади мъже, облечени в бяло, със златни огърлици на шиите, започнаха да трупат дърва за огън на две големи купчини в откритото пространство пред могилата. Кинрик обясни шепнешком на Гай, че сред тях задължително трябва да има клони от деветте свещени дървета. Гай нямаше представа кои са те, но предпочиташе да не си го признава, затова само кимна. Между двете купчини бе поставена дъбова дъска, от средата на която стърчеше дървена пръчка. Деветима друиди – достолепни старци, облечени в безукорно чисти бели одежди, се изредиха да въртят пръчката под тихите, равномерни удари на барабан. Небето тъмнееше все повече, и хората се стичаха около друидите, спираха и замлъкваха в очакване.

Тогава, тъкмо когато слънцето потъна зад върховете на дърветата, Гай забеляза как от въртящото се дърво отскочи червеникава искра. Из тълпата се понесе шепот – и други бяха видели искрата. В същия миг един от друидите хвърли върху дъбовата дъска някакъв прашец и от него избухна пламък.

– Огньовете горят до зори, а хората танцуват около тях – подхвана

обясненията си Кинрик. – Някои от момчетата ще отидат на стража пред дървото на Белтейн – и той посочи един висок прът, забит на другия край на хълма. – Останалите ще търсят цветя заедно с любимите си до зори... поне така се казва – той се усмихна. – На зазоряване ще ги донесат, ще украсят с тях дървото и ще танцуват цял ден около него.

Двете купчини дърва вече горяха с весел пукот. Ставаше много тъмно; от огньовете идваше горещина на вълни и Гай отстъпи малко назад.

Танцьорите вече се бяха хванали за ръце и се въртяха в кръг около буйните пламъци. Някой поднесе шише вино на Гай и той отпи. Бъчвите с ейл и медовина бяха отворени и веселието ставаше все по-буйно. Гай бе виждал и друг път подобни празненства и отлично знаеше какво ще последва. Забеляза, че майките прибират малките деца да спят. Младите жрици от Горския храм в сините роби, с дългите, спуснати пред лицето воали, също вече не се мяркаха из тълпата.

Гай и Кинрик си проправяха път, без да бързат, през тълпата от смеещи се и танцуващи хора, докато най-сетне, близо до единия огън, видяха Ейлан и Диеда.

– Ето ви и вас! – възкликна Кинрик и забърза напред. – Диеда, ела да танцуваш с мен!

Лицето на Диеда бе изгубило всякакъв цвят. За да не падне, по-голямото момиче се подпираше на ръката на Ейлан.

– Нима още не знаеш? – попита възторжено Ейлан.

– Какво да знам, сестро? – смръщи се Кинрик.

– Диеда е избрана да отиде в Горския храм – избра я самата Лианон! Днес следобед.

Кинрик протегна ръце към Диеда, после бавно ги отпусна.

– Богинята е проговорила...

– Как можеш да приемаш това просто така? – частица от стария дух сякаш се върна у Диеда. – Не разбираш ли – ако положи обет, никога няма да се оженим!

– А ти също добре разбираш какъв обет съм положил аз – каза спокойно Кинрик. – И без това се разкъсвах между теб и... другото. Обичам те, но не мога да нося отговорност към жена и деца – и няма да мога още дълги години. Може би това е волята на боговете.

Той с мъка си пое дъх и този път, когато протегна ръце, Диеда се отпусна в прегръдките му. Тя беше високо момиче, но в ръцете на Кинрик изглеждаше малка и крехка.

– Чуй ме, любима, може би има някакъв изход – зашепна той тихо,

докато отвеждаше встрани. – Можеш да отдадеш три години от живота си на Богинята без да полагаш обет да ѝ служиш до живот. Далеч на север, на един от големите острови, се обучават нашите воини и аз трябва да отида там. А ти не си родена за битки – дори да бяхме сгодени, не би могла да ме последваш на това място. Може би ще е по-добре да служиш в светилището, докато аз завърша обучението си. А ако има война...

Диеда изхлипа и зарови лице в рамото му. Гай видя как огромните ръце на Кинрик стискат нежните ѝ рамене.

– През идните три години ще бъдем обвързани с положените обети – прошепна той, – но тази е нашата нощ. Ейлан, остани тук с Гауен – добави той. Гласът му долетя до тях приглушено, защото бе заровил устни в косите на Диеда.

Ейлан се поколеба:

– Мама каза да не се делим с Диеда тази нощ – нали е Белтейн...

Диеда вдигна глава от гърдите на Кинрик. Очите ѝ гледаха диво.

– Имай малко милост! Рейс не би посмяла да отиде против волята на баща ти, а моят баща... – тя преглътна мъчително. – Ако узнаят, двамата не биха ни оставили и тази единствена нощ!

Ейлан я загледа с големи, сериозни очи и кимна.

– Сбърках ли, като оставих Ейлан сама с чужденеца? – прошепна Диеда, докато Кинрик я отвеждаше. – Все пак е живял сред римляни и кой знае, може да се държи като тях с жените.

– Той е наш гост! Дори да беше син на самия прокуратор...¹⁵

– Не може да му е син – изкиска се внезапно Диеда. – Татко казва, че прокураторът имал само една дъщеря.

– Казвам, дори да беше, би се отнесъл с уважение към дъщерята на домакина си. Освен това Ейлан е още дете – отвърна Кинрик.

– Двете сме родени в една година – възрази Диеда. – Имаш я за дете, защото ти е сестра.

– Ти какво очакваш? – каза раздразнително Кинрик. – Да ти кажа колко те обичам пред тях двамата ли?

– Какво толкова има да си казваме? Вече нямаме време за това... – той я притисна към себе си и прекъсна думите ѝ с целувка.

Диеда притихна в прегръдките му, но после се отдръпна объркано.

– Не бива – каза тя. – Ако ни видят...

15. прокуратор – високопоставен правителствен чиновник в древния Рим. Прокураторите отговаряли за мините, снабдяването с храни и сеченето на монети. В някои по-отдалечени римски провинции имали почти неограничена власт. (Б.пр.)

Той се изсмя невесело.

– Все пак още не си положила обета, нали? Освен това винаги мога да кажа, че съм целунал Ейлан – хвана я за лактите, повдигна я леко, така че тя застана на пръсти, и отново започна да я целува. Диеда вече не се съпротивляваше, тялото ѝ отвърщаше на неговото, устните ѝ се разваряха под целувките му. След малко той отпусна прегръдката си и заговори с несвой, пресекващ глас:

– Колко разумно говорех само преди няколко минути! Но не бях прав. Не мога да те оставя да сториш това...

– Кое?

– Да се съгласиш да те зазидат там с останалите жени...

– Но какво друго бих могла да сторя? – сега бе неин ред да прояви малко разум. – Кинрик, ти си отгледан от друид и знаеш законите. Лианон направи своя избор. Тази, върху която е била положена ръката на Богинята...

– Права си, знам, че е така, но не мога... – той я притисна грубо към себе си, но когато проговори, гласът му беше тих и нежен. – Остани с мен тази нощ – сега е Белтейн. Остани с мен и утре семействата ни няма да възразят срещу брака ни.

Диеда отвърна с неестествена за младостта си горчивина:

– Може би ще ми кажеш какво точно ще обясниш на баща си? Или на моя баща?

Кинрик каза:

– Бендейгид не ми е баща.

– Знам – отвърна тя. – Но това не променя нищо. Независимо от това дали Бендейгид ти е баща или не, Арданос е мой баща, а ако узнае нещо такова, би ме удушил, а теб ще нареди да пребият с камшици. Стореното е сторено. Аз съм обречена да бъда една от девиците на Свещената горичка, а ти си син на друид – или поне си възпитан като такъв... Със сигурност майка ти също е била жрица – добави тя забързано. – Ти сам го каза, Кинрик. Изминат ли първите три години, мога да помоля да ме освободят от обета. И тогава...

– Тогава – каза Кинрик, – ще те взема със себе си, дори да трябва да те отведа на другия край на света.

– Нали каза, че не можеш да поемаш отговорност за жена и деца – подхвана тя, само за да чуе отговора му:

– Не ме интересува какво съм казал – искам те и не мога без теб. После добави:

– Нека тогава да седнем тук и да погледаме огньовете – може да ни

е за последен път заедно. Поне за идните три години, което – приключи той мрачно – може да е едно и също.

Върховният друид на Британия стоеше пред портите на Горския храм и гледаше как последните отблясъци на залеза избледняват от вечерното небе. От върха на хълма се чуваха ясно гласовете на хората, които се сливаха в общ шум, наподобяващ кръсъщите на ята прелетни птици – на фона се открояваха равномерните удари на барабаните. Скоро щяха да пламнат Белтейнските огньовете.

Време бе да тръгва, но Арданос изпитваше странно нежелание да помръдне от мястото си. Тази сутрин бе в Дева, за да говори с римския префект. Сега, вечерта, щеше да се наложи да изслуша оплакванията на хората от римското владичество. Какво би могъл да стори, та и едните, и другите да останат доволни? Най-доброто, на което можеше да се надява, бе да поддържа несигурното равновесие, докато – докога всъщност? Може би докато заздравееха старите рани?

„Ти ще си мъртъв много преди това, старче! – каза си Арданос. – Лианон също“.

Старият друид въздъхна. Вдигна очи и видя, че първата звезда вече блещука на нощното небе.

– Повелителката е готова – разнесе се тих глас зад него. Арданос се обърна и видя, че едно от момичетата, като че ли Миелин, държи отворена вратата.

Стаята на Лианон бе осветена от няколко висящи бронзови лампи. На трепкащата светлина Арданос видя фигурата на Великата жрица, отпусната на стола. Кайлеан се бе изправила до нея – строга и бдителна. За миг погледът на по-младата жрица срещна неговия – в очите ѝ се криеше предизвикателство. После Кайлеан отстъпи встрани и произнесе безизразно:

– Взела е свещените треви.

Арданос кимна. Съзнаваше враждебното отношение на младата жена, но докато Кайлеан се държеше с необходимото уважение, малко го бе грижа какво мисли за него всъщност. Стигаше му и това, че бе безусловно върна на Лианон.

Кайлеан излезе смръщена. В такъв час, когато Великата жрица се намиреше в сянката на Богинята, дори тази, която ѝ бе най-близка сред останалите жрици, нямаше право да бъде до нея.

– Лианон... – проговори Арданос тихо. Тръпки разтърсиха слабо

му старческо тяло. – Чуваш ли ме?

Последва дълго мълчание.

– Винаги те чувам... – проговори най-сетне Великата жрица.

– Знаеш, че не бих правил с теб това, скъпа – продължи друидът, – ако имаше някакъв друг начин. Но вече знам, че ни очакват беди. Родри, мъжът на една от дъщерите на Бендейгид, тръгнал след мъжете от клана, отведени насилствено от римляните и нападнал охраната. Завързало се сражение и сега Родри е пленен.

– Мацелий е съумял да опази в тайна името му, но няма да може да го спаси. Глупакът е вдигнал оръжие срещу представители на империята. Разчуе ли се това, ще има бунт. Дължна си да убедиш хората в необходимостта от мир, скъпа – гласът му стана още по-тих и нежен. – Нека има мир в земята ни – Богинята го иска. Ще дойде времето, когато Рим ще рухне – но не сега, не с цената на нова война и нови жертви. Хората трябва да се подкрепят един друг и да се учат на търпение – кажи им го, Повелителко. Кажи им да се молят на боговете за мир.

Още докато говореше, Арданос видя как тялото на Лианон започна да се олюлява и разбра, че думите му достигат до съзнанието ѝ – преминават до онова място, скрито под съзнателната памет, там, където достигаха и думите на Оракула. Независимо от това, което си мислеше Кайлеан, Арданос бе сигурен, че има нещо, което говори през устата на Великата жрица, докато тя бе в транс. Но друидите знаеха, че способността на някой висш дух да говори с устата на простосмъртен зависи много от това доколко добре е развит разсъдъкът, който служи за посредник. Едно необучено момиче например, независимо от своята чувствителност към висшите сили, би могло да говори само с прости, кратки фрази. Това бе и една от причините жриците на Оракула да се подбират много внимателно и да се отделя много време за обучението им.

Някои можеха да го обвинят, че злоупотребява с вярата на хората, но Върховният друид не виждаше друг начин да прибави своята собствена мъдрост и познание за доброто на страната си към заповедите на Оракула. Всъщност той се опитваше да внуши малкото, което знаеше, в съзнанието на жрицата, но ако все пак Богинята говореше с нейната уста, то в крайна сметка Тя решаваше какво ще каже Лианон.

– Мир и търпение... – продължи той бавно и настойчиво. – Рим ще падне по волята на боговете, но не от нашите ръце...

5

Гай проследи с поглед Диеда и Кинрик, които изчезнаха в тълпата, и потисна внезапното желание да ги извика обратно. Ейлан, обзета от внезапно смущение, гледаше втренчено в краката си. Гай отчаяно се питаше за какво да говори с нея. Това, което бе научил току-що за жриците от Мона, го бе оставило в странно потиснато състояние – изобщо не се чувстваше господар на света, което уж бе право на всеки римлянин. Слава на боговете, че Кинрик не подозираше нищо за истинския му произход. Гай бе убеден, че старият Арданос е разбрал истината, но поне бе запазил тайната му. Защо? Този въпрос го притесняваше не по-малко.

Затърси отново някаква безобидна тема за разговор и най-сетне каза:

– Разкажи ми повече за обичаите на твоето племе – как точно празнуват Белтейн? Може би при силурите някои неща са по-различни, а аз не бих искал да объркам нещо – каза си, че това е доста добър начин да прикрие факта, че е присъствал на едно-единствено белтейнско празненство, и то когато беше шестгодишен.

Ейлан се изчерви.

– Разлики ли? – смущението ѝ се усили. – Това е много древен празник. Мисля, че всички племена го празнуват по един и същи начин. Или поне едно време е било така. Арданос казва, че народът ни е донесъл този обичай със себе си, когато праотците ни стъпили за първи път на тези острови. А той би трябвало да знае.

– Разбира се – кимна Гай. – Дядо ти е толкова стар – мислиш ли, че е възможно да е един от тези, които са пристигнали на първите кораби от Галия?

Ейлан се изкиска и Гай си откъсна с облекчение. Напрежението между двамата постепенно намаляваше.

– Нали видя как се пали свещеният огън – подхвана момичето. – Днес, когато Великата жрица дойде да благослови огньовете, всички ще я приветстваме като живо възплъщение на Богинята, слязла сред нас. Не знам какъв е обичаят при племената от Юга, но в северните земи, в древни времена, жените били много по-независими. Преди да дойдат римляните, племената често се управлявали от кралици. Сега властта е в ръцете на Великата жрица и друидите. Но тези стари обичаи са били причина бригантите да последват Картимандуа¹⁶, а ицените – Боадицея.

Гай усети как кръвта му се смразява. Римляните все още плашеха малките деца с името на Боадицея, Кървавата кралица. В Лондиниум все още се виждаха следите от пожара в базиликата, а работниците, когато копаеха основи за къщи и крепостни стени, продължаваха да изравят костите на тези, които се бяха опитвали да избягат от яростта на ицените. Ейлан, без да забележи промяната в настроението му, продължаваше да говори.

– Само когато имало война, кралицата избирала мъж военачалник, който да води племето в бой; рядко това бил неин брат, понякога и съпруг, но във всички случаи властта му над поданиците била незначителна. Кралицата управлявала по собствена воля – и каквото и да кажеш, жените разбират много повече от управление, защото и най-обикновената жена трябва да ръководи домакинството си. Не е ли по-подходящо племето да бъде управлявано от жена, вместо от мъж, който е учен единствено да се подчинява безусловно на заповедите на своя военачалник?

– При племената може и да е така – отвърна Гай. – Но действително би било невъзможно жена да командва легион, или да властва над огромна империя като тази на Цезарите.

– Не виждам защо да е невъзможно – упорстваше Ейлан. – Жена, която се справя добре с едно домакинство, може да управлява всяка държава не по-зле от който и да било мъж. Та нима и над Рим не са властвали велики кралици?

Гай направи гримаса, защото внезапно си спомни една история, която неговият учител-грък бе набивал упорито в главата му.

– По времето на Клавдиите – поде той предпазливо, – имало, казват, една зла стара кралица на име Ливия – майка на Тиберий¹⁷, когото по-късно римляните обожествили. Та тя изтровала всичките си роднини. Може би това е една от причините римляните да нямат слабост към жени владетелки.

Докато разговаряха, двамата вървяха безцелно и сега установиха, че са се озовали от другата страна на огньовете – там, където хълбокът на могилата се спускаше надолу, към ливадата.

– Гауен, мислиш ли, че жените са лоши? – попита Ейлан внезапно.

– Ти поне със сигурност не си – отвърна той и очите му срещнаха снения ѝ поглед. Стори му се, че вижда кристално чист извор, в който би

16. Картимандуа – кралица на бригантите, предала вожд Карактак на римляните. (Б.пр.)

17. Тиберий Юлий Цезар Август – римски император, управлявал от 14 до 37г. (Б.пр.)

могъл да потъне. Извор на чистота и истина – колко чудовищна му се стори сега лъжата, с която пазеше живота си! Без никакъв повод той изпита твърдото убеждение, че може да ѝ повери живота си – а ако ѝ кажеше кой е в действителност, той би сторил тъкмо това.

Зад тях шумът се усили – виковете и пеенето наближаваха. Гай се обърна и видя мъже, които носеха сламени чучела – някои приличаха на хора, други – на животни, но му напомняха на образи от кошмарен сън. На една от фигурите бе нахлупена явна имитация на легионерски шлем.

Гай настръхна. Преди малко, докато говореше с Ейлан, бе убеден, че не помни нищо от Белтейнските ритуали, но сега – под въздействието на настойчивите барабанни удари, трепкащата светлина и странния аромат на билките, които хората хвърляха в огъня, в съзнанието му се връщаха далечни спомени. Той затвори очи и в съзнанието му се яви образът на силни, мускулести мъжки ръце с татуирани по тях синкави дракони, чу смеха на младия мъж; за миг ударите на барабана му се сториха оглушителни; това, което виждаше, сякаш потъна в кръв, и у него се надигна вълна от дълго потискана мъка. Гай неволно стисна по-здраво ръката на Ейлан.

– Глупчо! – Ейлан се засмя, когато видя изражението му. – Това са просто сламени чучела. Дори в древни времена Летният крал или някой, който можел да го замести, бил принасян в жертва на земята само веднъж на седем години.

– Ти си дъщеря на друид – отвърна Гай и се отпусна на меката трева. – Сигурно знаеш тези неща по-добре от мен.

Тя се усмихна и седна до него.

– Не познавам древната наука, която изучават жриците от Горския храм, но тази история съм чувала. Казват, че Избраникът бил почитан като крал в продължение на една година – преди да срещне съдбата си. Такъв избор бил голяма чест за целия род. Хората от племето били длъжни да изпълняват всяко негово желание. За него отделяли най-добрата храна и най-хубавото вино, водели му най-красивите момичета от племето. Считано било за особена чест да заченеш от Избраника на боговете; ако харесал някоя от жриците, тя нямала право да му откаже – макар че всеки друг мъж, който се осмелял да сподели постелята на жрица, отивал незабавно на смърт. А когато минела годината... – Ейлан замълча за миг и продължи много тихо: – ... го хвърляли в огъня.

Момичето седеше съвсем близо до него и Гай ясно долавяше чистия мирис на полски цветя, който се разнасяше от косите ѝ.

– Чувал съм, че в Рим имало поклонници на нов култ – наричали се

последователи на Назарянина и вярвали, че техният пророк бил син на Бога и умрял, за да изкупи греховете им – каза Гай. Лично той предпочиташе бог Митра¹⁸, който бе най-популярен сред войниците.

– Но те не се срещат само в Рим – отвърна Ейлан. – Баща ми казва, че някои от тях намерили убежище и тук, в Британия, когато римският император наредил да ги избиват. Друидите им позволили да си построят храм на Острова на ябълките – далеч на юг, в Летните земи. А при нас съществува само богът съпруг на Богинята – или някой, в когото Богът се въплъщава – и той дава своя живот в името на земята ни.

Младите мъже хвърляха с викове чучелата в огъня. Колкото по-високо се издигаха пламъците, толкова по-възторжени ставаха крясъците на тълпата. Ейлан трепна неволно, когато няколко души притичаха съвсем близо до тях и Гай обви раменете ѝ с ръка.

– Сега горят всички зли духове. След малко ще прекарат добитъка между огньовете, за да оцелеят животните през лятото, когато ги пращаме да пасат по ливадите сред хълмовете. Свещените огньовете имат голяма сила... – изведнъж лицето на Ейлан пламна – явно не само от горещината на огъня.

– Какво още се прави на този празник? – попита Гай предпазливо. Изведнъж усети, че цялото му тяло трепери от усилието, което полагаше да не я притисне по-силно към себе си. Усещаше съвсем ясно меките извивки на тялото ѝ под тънката рокля. Когато видя за първи път Ейлан, я беше помислил за дете, но сега съзнаваше, че въпреки младостта си тя е вече жена – и че я желае.

– Ами... – подхвана тя колебливо, вперила погледа си неотклонно в пламъците, – през тази нощ, докато горят огньовете, млади мъже и жени, които са се обрекли пред лицето на Богинята, ги прескачат заедно – за да измолят Нейната закрила и да имат много деца. После... отиват сами в гората. Арданос казва, че още от древни времена хората много държат децата да се раждат едва след като двойките са почели Богинята по този начин – и ние спазваме този обичай до ден днешен...

– Разбирам... – каза Гай тихо. Пулсът му се беше ускорила неимоверно.

– Разбира се – продължи припряно Ейлан, – дъщерята на един друид или племенен главатар не може да върши такива неща...

– Разбира се – съгласи се Гай. Тялото му подсказваше, че един син на римски префект може, и още как. Дано поне успееше да не го покаже

18. Митра – персийски бог-герой. (Б.пр.)

пред Ейлан. Тя бе дъщеря на човека, който го приел под покрива си, и затова бе недосегаема за него – също както ако му беше сестра. – И все пак, би било прекрасно... – той си пое дълбоко дъх, – ако ние двамата... ако можем и ние да принесем такава жертва на Богинята.

Вече беше толкова тъмно, че почти нищо не се виждаше, но Гай веднага долови как пламнаха бузите на Ейлан. Тя замря в ръцете му, като че ли спря да диша.

– Не знаех... – започна момичето тихо и спря. Сега вече и тя трепереше. Но не се отдръпваше от него.

– Нали така бих могъл да ти покажа какво изпитвам към теб – продължи той все така тихо, сякаш бе уловил птичка и внимаваше да не я подплаши. Колко невинно му бе описала белтейнските обичаи! Спомни си колко недвусмислено дъщерята на Клотин му бе показала, че би приела ухаждането му. Още тогава Гай се почувства по-скоро отблъснат от нейната настоятелност. Но бе сигурен, че никога досега никое момиче не го е вълнувало така, както го вълнуваше Ейлан. Тя продължаваше да седи, доверчиво притисната до рамото му – толкова близо, че той усещаше топлината на тялото ѝ. С всеки дъх, който поемаше, той вдишваше цветния аромат на косите ѝ.

Виковете затихваха и вече можеха да се доловят звуците на нощта – дребни животни шумоляха в тревите на склона зад надгробната могила; чуваше се пукотът на съчки в огъня, подвикваха нощни птици. Разказът на Ейлан сякаш бе изострил сетивата му и той можеше да долови и други звуци – на хълма зад тях, под клоните на дърветата мъже и жени се любеха в тази благословена от Богинята нощ.

Гай допря пръсти до бузата на Ейлан. Стори му се, че е докоснал цвете. Обърна много нежно лицето ѝ към своето. Очите ѝ сияеха, устните ѝ бяха полуотворени. Когато я целуна, той сам се изненада от смелостта си. Ейлан не отдръпваше устните си и той я притисна по-силно към себе си и я целуна отново – след миг съпротива устата ѝ се разтвори под неговата като цвете.

Гай потъваше в бездна от неизмерима наслада. Зашеметен от ударите на сърцето си, той почти не разбираше какво става, докато Ейлан не го отблъсна уплашено.

– Не бива! – прошепна тя. – Баща ми ще ни убие и двамата!

С върховно усилие Гай си наложи да я освободи от прегръдките си. Да посегне на дъщерята на своя домакин – това бе върховно престъпление за хората от всеки народ. Ейлан трябваше да бъде свята за него – като сестра. Свята... Изведнъж му стана ясно, че и чувството, което

изпитва към нея, е не по-малко свято. Едва сега осъзна, че когато я пусна, бе впил пръсти в тревата, и стана, бършейки ръцете си.

– Права си – не можеше да повярва, че говори толкова спокойно. Мислите му все още се въртяха хаотично, но дълбоко в себе си усещаше топлината на сигурността. Струваше му се, че още от мига, когато видя лицето ѝ, сякаш озарено от светъл ореол, надвесено над мечата яма – още оттогава е знаел, че двамата са предопределени един за друг.

– Бихме се опозорили, но в чувството ми към теб няма нищо срамно. Аз те обичам, Ейлан – така, както един мъж може да обича само жената, която желае да направи своя съпруга.

– Как е възможно? – прошепна тя, възряна в огъня. – Ние сме чужди един на друг. Само преди две седмици дори не си подозирал, че съществувам. Или може би и ти си ме сънувал?

– Аз съм ти по-чужд, отколкото предполагаш – каза той мрачно. – Но за да ти докажа любовта си... – той събра сили и продължи: – ще поставя живота си в твои ръце. Аз съм римлянин, Ейлан. Не съм те лъгал през цялото време – Добави той бързо, защото тя се дръпна рязко назад. – Гауен е името, с което ме наричаше моята майка, но истинското ми име е Гай Мацелий Север Силурик, и нито за миг не се срамувам от своя произход. Майка ми беше принцеса на силурите, а баща ми е префект на Втори легион Адиутрикс. Ако с това те накарах да ме намразиш, повикай стражите и нека ме убият.

Ейлан ту се червеше, ту бледнееше. После каза едва чуто:

– Не бих те предала за нищо на света.

Той вперил поглед в нея. „А майка ми ме предаде, изостави ме...“. В същия момент осъзна колко странна бе тази мисъл – майка му едва ли бе пожелала да умре и да го остави сам. Но едва сега, когато се бе озовал обратно в нейния топъл, многоцветен свят, започна да разбира колко тежко му е било да бъде изтръгнат оттук и хвърлен в студената атмосфера на войнишкия живот и лагерната дисциплина. Дали затова никога не бе имал желание да говори откровено с нито едно римско момиче – така, както разговаряше сега с Ейлан?

– Утре трябва да се върна в легиона, но ти се кълна – ако успея да стигна дотам невредим и ти си съгласна, ще поискам открито ръката ти от твоя баща!

Имаше чувството, че ударите на сърцето разтърсват цялото му тяло. Не знаеше какво повече да каже – сега всичко зависеше от отговора на Ейлан. Най-сетне момичето проговори.

– Аз... аз съм съгласна, Гауен... Гай – каза тя едва чуто. Очите ѝ

ните за миг не се откъснаха от неговите. – Но не вярвам, че баща ми би се съгласил да ме даде за съпруга на римлянин, при това легионер. А дори той да се съгласи, дядо ми ще бъде против, и Кинрик... – тя изохка ужасено: – Ако знаеше, Кинрик би те убил на място!

– Може пък да не успее току-така – отбеляза Гай в пристъп на гордост, макар че същата мисъл му бе минавала нееднократно през ума. – Но действително ли ти се струва толкова невъзможно? В края на краищата, откак сме дошли на тези острови, не един римски офицер е взел за съпруга британско момиче от добро семейство – за заздравяване на съюза ни. Пък и аз самият съм половин британец.

– Възможно е – гласът на Ейлан бе изпълнен със съмнение, – но не и с момиче от моя род.

– Но моят произход и по майчина, и по бащина линия е не по-лош от твоя!

Тя го изгледа особено, и той разбра, че отново е говорил като римлянин и завоевател. Явно римската му кръв не я смушаваше, но тя не вярваше, че бракът между тях е възможен, а баща ѝ сигурно е далеч потруден за убеждаване.

– Не бих могла да обикна никого повече от теб – поде тя безпомощно, – въпреки че се познаваме толкова отскоро. Аз самата не мога да разбера как стана така, но ми се струва, че се познаваме още от началото на мирозданието.

– Може и тъй да е – пророни шепнешком Гай. За миг се почувства също толкова невинен и безпомощен, колкото бе и момичето в прегръдките му. После каза:

– Някои гръцки философи вярват, че душите на хората се връщат отново и отново, докато изпълнят мисията, с която са изпратени в нашия свят. Душата познавала тези, които е обичала или мразила в предишния си живот. Може би съдбата ни е свързала в някой предишен живот, Ейлан – още докато говореше, се зачуди, че той, Гай Мацелий Север, е в състояние да разговаря така с една жена. Но от друга страна Ейлан не беше просто „някаква жена“ – през живота си никога не бе чувствал друго човешко същество по-близко. За първи път в чувството, което едно момиче събуждаше в него, имаше нещо почти мистично – нещо, което не бе по силите му да обясни.

– Друидите ни учат на същото – проговори Ейлан. – Най-великите сред тях са се връщали много пъти на този свят – понякога и под животински образи на елен, съомга или глиган, за да могат да разберат цялата същност на живота. Героите, чийто живот е бил прекратен

насилствено, също се връщат често сред нас. Но аз и ти... – тя сбърчи чело и сякаш се унесе – сега на него му бе трудно да издържи погледа ѝ. – Веднъж се оглеждах в едно горско езеро и видях лице, което бе по-различно и все пак бе моето. Може би някога съм била жрица. А сега те гледам и не виждам нито римлянин, нито британец. Сърцето ми говори, че някога си бил пръв сред своя народ – може би дори крал. Гай се изчерви. Такива разговори винаги го смущаваха.

– Но сега не съм крал – отвърна той сухо, – а и ти не си жрица. Искам те в този живот, Ейлан! – и той взе ръката ѝ. – Искам да те виждам до себе си сутрин, когато се събуждам, а вечер да заспиваш в прегръдките ми. Струва ми се, че през целия ми досегашен живот някаква част от мен е липсвала и едва сега съм завършено човешко същество! Разбиращ ли ме?

Не можеше да повярва, че утре трябва да се върне обратно в легиона, че може никога вече да не я види.

Ейлан продължаваше да се вира в огъня. След време се обърна към него и каза тихо:

– Още преди да те срещна най-е, съм те сънувала. В моя род има много ясновидци, и затова и на мен ми се случва да виждам бъдещето в сънищата си. За този сън не съм говорила с никого. Ти отдавна си в сърцето ми, Гай. Не мога да назова силата, която ни привлича един към друг, но мисля, че съм те обичала и преди.

Той се наведе и целуна дланта ѝ, а тя въздъхна.

– Обичам те, Гай. Има нещо, което ни свързва. Но как бихме могли да се съберем и да живеем заедно, това не мога да проумея...

„Трябва да я направя моя жена – да я взема сега, мислеше отчаяно Гай. Тогава никой няма да може да попречи на брака ни!“ Посегна към нея, за да я прегърне отново, но в същия миг някаква сянка мина между тях и светлината на огъня. Пространството около огньовете отново се изпълваше с хора. Той хвърли поглед към звездите и видя, че приближава полунощ. Къде бяха отлетели часовете? Ейлан извика тихо и скочи на крака.

– Какво има? – попита Гай. – Какво е това?

В далечината се чуваха грубовати подвиквания и смехове, но хората около тях се държаха по-благоприлично – сякаш изпълнени с радостно, но и почтително очакване. Настроението им се предаде и на Гай и той усети, че по гърба му пролазват тръпки.

– Тихо! – прошепна му Ейлан, когато той застана до нея. – Иде Богинята...

Някъде отвъд осветения от огъня кръг се разнесоха звуци на флейта. Ейлан стоеше като вкаменена. Бе се възцарило абсолютно мълчание – толкова пълно, че се чуваше само съскането на огъня. Пламъците бяха стихнали и сега светеше само жарта – бледо, златисто сияние под хладната лунна светлина Гай съзнаваше, че никога досега не е виждал нещо подобно.

В мрака отвъд осветения от жаравата кръг проблесна нещо. Идваха друидите, увенчани с дъбови клонки – с дълги бради, в бели одежди и със златни огърлици. Обиколиха огньовете в посоката на движението на слънцето и спряха в очакване. Бяха застанали в кръг, на равни разстояния един от друг като стражи около военен лагер – но движенията им бяха различни от отсечените жестове на войниците. Просто застиваха на местата си като звезди на нощното небе.

Зазвъняха сребърни звънчета и напрежението в кръга като че ли нарасна. Гай примига. Не можеше да види нищо, но все пак забеляза някакво движение – сякаш голям тъмен облак се движеше към тях в мрака. Постепенно започна да различава отделни сенки – женски силиуети, потънали в тъмносини дипли – цвета на нощта. Движеха се плавно, започнаха да влизат и излизат от кръга, сребърните им украшения звънтяха тихо, лицата им се виждаха като неясни, бели петна под воалите.

Започваше да разбира. Това бяха жриците от Горския храм – жени-те, оцелели от клането на Мона. Присъствието на толкова много друиди наоколо го караше да настръхва. А сега, когато гледаше тъмните сенки на жените, изпита ужас – имаше чувството, че се е изправил лице в лице със съдбата си. Лъжеше ли го чувството, че животът му е съдбовно свързан с жриците от Горския храм? Кръвта се смрази във вените му и той неволно стисна по-силно ръката на Ейлан в своята.

Последните три жрици в колоната отиваха към високото трикрако столче, поставено между огньовете. Първата жена беше слаба, малко приведена под тежестта на церемониалните одежди. Другите две жрици вървяха от двете ѝ страни – едната висока, другата – по-ниска и набита. И двете бяха тъмнокоси и носеха сребърни накити. Бяха свалили воалите си и на челата им се виждаха татуирани сини полумесеци. Първото нещо, което си помисли Гай, докато ги оглеждаше, бе, че не би искал да се изпреди на пътя на високата. Изражението на по-ниската говореше за недоволство и неприязън.

Трите жени спряха и започнаха да вършат нещо неразбираемо за него с едно голямо златно блюдо. Помогнаха на Великата жрица да се качи на трикракото столче и така я понесоха към върха на могилата.

Сребристият звън се усили, после секна рязко.

– Защо сте дошли, деца на Дон¹⁹? – попита високата, обръщайки се към друидите с името на една от митичните прародителки на племената.

– За да помолим за благословията на Богинята – отвърна един от тях.

– Призовете я тогава!

Две жени хвърлиха шепи изсушени треви върху жарта. Гай веднага долови сладникавия мирис на дима, който се изви нагоре и сякаш изпълни пространството със златиста омара. Познаваше ароматния мирис на тамяна, но той никога не бе предизвиквал у него такова вътрешно напрежение – би казал, че предстои буря, но небето бе съвсем ясно.

Около него шепотът се превърна в равномерен ромон на много гласове, издигнати в многогласен призив. Тихото пеене на друидите сякаш пулсираше в ушите му, а земята под краката му също пулсираше в отговор. Гай отново бе обзет от страх. Погледна към Ейлан, но тя бе приковала екзалтирания си поглед в трите женски фигури между огньовете.

Тогава забулената жена простена леко и Гай видя, че тя се олюлява.

„Тя е като Сибилата, каза си той; или като Делфийската пророчица Пития, за която ми разказваше моят учител“. Никога не бе очаквал, че ще види подобно нещо. Равномерното жужене на гласовете се усилваше, после забулената жена изведнъж замря, а другите две отстъпиха встрани. Гай си пое стреснатото дъх. Пророчицата сякаш бе станала по-висока. Тя изправи гръб и се обърна, като че ли се озърташе. После се засмя тихо и свали воала си.

Гай бе чувал да разправят, че Великата жрица на Вернеметон била вече стара, но красотата на тази жена беше ослепителна. От движенията ѝ бликаше енергия, която нямаше нищо общо със старостта. Скептичният римлянин сякаш потъна в небитието, докато кръвта на майка му се надигаше у него. „Вярно е... Това, което чувах да разправят, е истина... Самата Богиня е тук...“

– Аз съм зелената земя, която е ваша люлка, и водата – утробата, от която се е родил светът – заговори жената с мек глас, който звучеше така, сякаш бе застанала точно до него. – Аз съм бялата луна и небето, осеяно със звезди. Аз съм нощта, от която се е родила светлината. Аз съм майката на боговете; аз съм девата; аз съм драконът на мрака, който поглъща всичко. Виждате ли ме? Приемате ли ме?

19. Дон (Дану) – в келтската митология митична майка на боговете, а впоследствие и на британците. (Б.пр.)

– Виждаме... – понесе се шепотът на стотици гърла. – Виждаме и се прекланяме...

– Радвайте се тогава, защото животът няма да спре. Пейте, танцувайте, любете се и се веселете, и ще имате моята благословия; нивята ви ще дадат плод и добитъкът ще стане още по-многоброен...

– Повелителко! – звънна внезапно женски глас. – Отведоха мъжа ми в мините и децата ми умират от глад. Какво да правя?

– Взеха сина ми! – извика някакъв мъж, а други започнаха да му пригласят. – Кога ще ни освободиш от римското иго? Кога ще звъннат стрелите на нашите воини? – хората викаха един през друг. Гай се стегна, усетил напрежението, което витаеше навсякъде. Стигаше Ейлан да отрони само една дума и щяха да го разкъсат на парчета. Но когато я погледна, видя, че очите ѝ блестят от непролети сълзи.

– Нали всички сте мои деца? Чувате плача на вашата сестра, а не искате да ѝ помогнете! – Богинята се обърна отново сред вълни от тъмни драперии. – Грижете се един за друг! Прочетох в небесната книга името на Рим – прочетох го в книгата на Смъртта! Рим ще загине, но не сте вие тези, които ще решат съдбата му! Казвам ви, вслушайте се в моите думи! Не забравяйте вечния кръг на живота! Това, което сте загубили днес, ще намерите утре. Това, което ви е било отнето, ще ви бъде върнато. Вижте ме, аз призовавам небесните сили, за да се обнови света! – тя издигна ръце нагоре, обляна в лунна светлина.

Гай имаше чувството, че сиянието около нея се усили и фигурата ѝ почти изчезна в него. Жриците около нея запяха:

Над свещените дървета
се лее мека светлина
в сърцата нека тя ни свети
и в непрогледната тъма...

Той потръпна. Никога не бе чувал нещо по-прекрасно. Целият свят притихна, заслушан; ръцете на Великата жрица се изпънаха встрани; помощниците ѝ застанаха на местата си от двете ѝ страни и изведнъж огньовете лумнаха отново. Дали не бяха хвърлили нещо върху въглените? Гай не бе видял нищо, а и почти не бе в състояние да мисли, защото всички около него викаха в един глас.

– Танцувайте! – гласът на Богинята се извиси над всички. – Ликувайте, защото ви донесох радост!

За миг тя се изви напред с протегнати ръце, сякаш искаше да прегърне целия свят, сетне рухна като отсечено дърво в ръцете на високата тъмнокоса жена до нея.

Гай така и не разбра какво стана по-нататък, защото в същия миг някой се блъсна в него. Той стисна по-здраво ръката на Ейлан и усети, че някакъв непознат хваща другата му ръка. Зазвуча весела музика и изведнъж всички вече се въртяха в кръг, сякаш целият свят се движеше в равномерния ритъм на барабаните. Докато се въртеше с останалите около огъня, той зърна от другата страна Диеда и Кинрик. Стори му се, че по лицето на Диеда блестят сълзи.

Доста по-късно, когато танцът най-сетне свърши, Кинрик и Диеда дойдоха при тях. Възторгът от присъствието на Богинята бе избледнял, но отчаянието им пречеше да се замислят за какво ли са говорили Гай и Ейлан през дългата белтейнска нощ. Беше много късно, когато стигнаха дома на Бендейгид, и никой изобщо не се усъмни, че двете двойки не са били заедно през цялата празнична нощ. Гай беше доволен – далеч по-добре бе да поиска ръката на Ейлан от Дева, където щеше да има цялата военна мощ на бащиния си легион зад себе си, отколкото да допусне друидът да помисли, че посегнал на дъщеря му – сега, когато бе напълно във властта му.

Но ако бе признат за годеник на Ейлан, поне щяха да им позволят да се сбогуват. А Реис бе определила деня след Белтейн за чистене и пране, и когато Гай потегли, от жените нямаше и следа. Можа само да помоли Реис да предаде поздравите му на Ейлан и да види отдалеч русата ѝ коса, озарена от слънцето. Това трябваше да му е достатъчно из дългия път към дева – и към света, владян от Рим.

6

Мацелий Север стария, префект на Втори легион Адиутрикс, разквартируван в Дева, беше висок, властен мъж на прага на средната възраст. Той умееше да прикрива гневливостта си под външна уравнивесеност, но кротостта му беше привидна. Мацелий никога не крещеше и на губеше контрол над себе си – говореше тихо, по-скоро като учен, отколкото като воин, така че понякога тези, които не го познаваха достатъчно добре, го смятаха за неподходящ за отговорния пост, който заемаше.

Привидната кротост бе много ценна тъкмо за положението му на префект на военния лагер в Дева. Освен че управляваше лагера, той бе и своего рода посредник между римския гарнизон и местното население – по закон не бе подчинен на командира на разквартирувания легион, а само на губернатора, както и на новоназначения съдебен легат – това бе нова длъжност – отговаряше за правораздаването в провинцията. Но губернаторът водеше поредния поход в Каледония, а легатът живееше постоянно в Лондиниум, така че в сравнително отдалечения град Дева думата на Мацелий Север беше закон. За щастие той се разбираше отлично с командира на легиона, при когото бе служил в няколко похода преди години. Командирът подпомагаше усилията му да събере необходимите средства, с които Мацелий успя да влезе в съсловието на конниците – средната класа, гръбнакът на римската империя.

Мацелий Север осигуряваше продоволствието на легиона, разквартируваше войниците и постоянно играеше ролята на парламентър между цивилното население – и британци, и римляни – и войската. Когато реквизираще провизии за войската, той винаги внимаваше да не лиши местното население от храна и работоспособни мъже, защото знаеше, че с това само би дал отличен повод за размирици. Общо взето, Мацелий Север бе действителният управител на земите на ордовичите около Дева – освен по време на война, когато властта преминаваше в ръцете на командира на легиона.

През малкия му, спартански обзаведен кабинет ежедневно преминаваше поток от военни и цивилни – всеки със своите оплаквания, молби и изисквания. Понякога Мацелий, едър и внушителен мъж, се чувстваше буквално притиснат до стената от посетителите.

Тази сутрин почти бе привършил с тях. Седнал на един сгъваем стол, Мацелий се вираше намръщено в някакъв пергамент и се

правеше, че слуша словоизлиянията на един пълен, превзет гражданин в римска тога, които се лееха безспир от петнайсетина минути. Мацелий можеше да го прекъсне отдавна, но тъй или иначе не чуваше почти нищо от хленченето му – четеше списъка на необходимите провизии. Би било грубо да прекъснеш молител, само за да си прегледаш списъка – нищо не му струваше да го остави да си говори. Беше чул достатъчно, за да прецени, че Луций Варул повтаря едно и също нещо в различни риторични вариации.

– Надявам се, не би искал да се обърна направо към легата, Мацелий – продължаваше хленчещият глас. Мацелий нави пергамента на руло и го остави на масата. Реши, че е слушал достатъчно.

– Можеш да отидеш и при него, разбира се – отвърна той спокойно, – но се съмнявам, че ще ти отдели и толкова време, колкото можах да ти отделя аз – ако изобщо те приеме – Мацелий отлично познаваше командира. – Не забравяй, че времената са неспокойни. Налага се всички да правим жертви...

Мъжът пред него изду обидено пълната си долна устна.

– Разбира се, разбира се – и той размаха деликатно пухкавата си ръчичка. – Скъпи приятелю, никой не разбира тези неща по-добре от мен, но как да обработвам фермата и градините си, ако мобилизирате всичките ми работници? Нали вашата основна задача е да опазите спокойствието и благосъстоянието на римските граждани? Представи си само – наложи се да изпратя градинарите ми да вадят ряпа! Знаеш ли на какво прилича градината ми? – завърши той с трагичен тон.

– Виж какво – каза твърдо Мацелий. – Аз не отговарям за прислугата на местното население – наум прокле сянката на покойния император, с чийто декрет такива идиоти получиха правото да се наричат римски граждани. – Съжалявам, Луций – лъжеше; не съжаляваше ни най-малко, – но не мога да сторя нищо за теб.

– О, но ти просто трябва да ми помогнеш, скъпи приятелю!

– Имай предвид – отбеляза небрежно Мацелий, – че ще си докараш неприятности. Върви при легата, щом искаш, и виж какво ще ти отговори той. Или си докарай нови роби от Галия, или предложи на хората повисоки заплати – „Или, добави той на себе си; вземи една лопата и пороботи сам в градината си, тъкмо ще свалиш малко тлъстини“. – Сега ще те помоля да ме извиниш, но тази сутрин съм много зает.

Мацелий отново разви свитъка и се покашля многозначително.

Варул отвори уста да протестира, но Мацелий вече се беше обърнал към секретаря си – слабоват млад човек с постоянно скръбно изражение

на лицето.

– Кой е следващият, Валерий?

Варул най-сетне си тръгна, мърморейки под нос, а секретарят въведе следващия посетител – търговец на добитък, който снабдяваше легиона с месо. С шапка в ръка човекът помоли префекта на трона да го извини и продължи да мърмори, че пътищата бъркали от бандити, та затова...

Мацелий заговори посетителя на родния му силурски диалект.

– Говори спокойно, човече. Какво те безпокои?

Постепенно започна да става ясно, че молителят е нает да прекара едно стадо чак до другия бряг, а се бои от крадци и разбойници, и тъй като стадото вече бе собственост на легиона, той нямало да може да плати загубите, ако добитъкът бъде откраднат...

Мацелий вдигна ръка, за да пресече потока от обяснения.

– Ясно – каза той меко. – Искаш военен ескорт. Ще ти дам бележка, с която да отидеш при един от центурионите²⁰. Заеми се с това, Валерий – той кимна на секретаря си. – Напиши една бележка до Павел Апий и му кажи да определи няколко войника да охраняват стадото. Не драги, няма за какво да ми се извиняваш, нали затова съм тук.

Когато търговецът на добитък си тръгна, Мацелий каза раздражено:

– Какво прави всъщност Павел Апий? Защо, по дяволите, аз трябва да се занимавам и с това? Всеки декурион²¹ би могъл да свърши тази работа! – той си пое дълбоко дъх, опитвайки се да си възвърне обичайното спокойствие. – Хайде, нека влезе следващият.

Следващият се оказа британец, наречен Тасцио, който продаваше ръж. Като разбра кой е посетителят. Мацелий се навъси.

– Няма да разговарям с него. Последната ръж, която ни продаде, беше мухлясала. А имаме нужда от зърно: припасите ни са на привършване. Виж какво, предложи на този мошеник половината от цената, която ще ти поиска, и преди да подпишеш бележка до ковчезника да му плати, повикай няколко от готвачите да проверят ръжта. Ако е гнила или мухлясала, я изгорете – иначе войниците ще се поболят от нея. Ако е добра, плати половината цена, а ако се опита да възрази, го заплаши, че ще наредя да го бичуват за измама. Секстил ми каза, че шестима души

20. Центурион-командир на „центурия“ – най-малката бойна единица в римската войска – около 100 души. (Б.пр.)

21. декурион – цивилна и военно длъжност в древен Рим. В администрацията – ръководител на десет души, а във войската – командир на ескадрон. (Б.пр.)

се натровили от проклетата му стока. Ако настоява, предай го на Апий – продължи Мацелий, – а аз ще се оплача в съвета на друидите. Тяхната присъда далеч няма да е толкова снизходителна, колкото моята. Освен това, ако и тази ръж се окаже гнила, кажи му да не се мярка повече тук. Ясно ли е?

Валерий, с все така скръбен израз на лицето, кимна. Независимо от невзрачния си вид, той бе изключително добър секретар. После понечи да си тръгне, но изведнъж Мацелий чу странно неподходящия за фигурата му басов глас да се извисява изненадано:

– Я виж ти, младият Север! Значи се върна все пак? – и отговора на един друг, добре познат глас:

– Поздрав, Валерий. Хей, по-полека, ръката още ме боли. Баща ми върте ли е?

Мацелий стана така рязко, че прекатури стола си.

– Гай! Момчето ми, бях започнал да се безпокоя за теб! – той заобиколи масата и бързо притисна младия мъж в прегръдките си. – Защо се забави толкова?

– Тръгнах веднага, щом бях в състояние да яздя – извини се Гай.

Мацелий го притисна по-здраво към себе си, но усети трепването му и го пусна веднага.

– Какво има? Ранен ли си?

– Нищо страшно, раните почти заздравяха. Много работа ли имаш, татко?

Мацелий се огледа.

– Нищо, с което Валерий да не може да се справи и сам – той огледа с неодобрение покритите с прах дрехи на сина си и каза с по-строг тон. – Трябваше ли да се разхождаш из лагера, облечен като някой от местните?

Гай сви устни, засегнат от тона, с който баща му произнесе „някой от местните“. Но когато отговори, гласът му бе спокоен:

– По-сигурно е да се пътува с такива дрехи.

– Хм! – Мацелий съзнаваше, че момчето е право. – Не можа ли поне да се изкъпеш и да се преоблечеш, преди да ми се представиш?

– Предполагах, че се безпокоиш за мен, татко – отвърна Гай, – защото се бях забавил доста. Сега, с твое позволение, ще отида да се изкъпя и да си сменя дрехите. Тази седмица съм се къпал само в реката.

– Не бързай толкова – изръмжа Мацелий. – Ще дойда с теб.

Той стисна безмълвно ръката на сина си. По някакви незначайни причини всеки път, когато Гай тръгнеше нанякъде, той изпитваше смътен

ужас, че няма да го види повече. При това момчето беше много самостоятелно открай време. Превързаната ръка го накара да изтръпне отново.

– Кажи ми сега какво ти се случи. Какви са тези превръзки?

– Попаднах в капан за глигани – отвърна Гай. – Един от коловете прониза рамото ми. – Баща му веднага пребледня, затова Гай побърза да го успокои: – Раната е почти зараснала; не боли, ако не я притисна някъде. След месец ще мога спокойно да си служа с меча.

– Как?...

– Как се измъкнах от капана ли? – момчето направи гримаса. – Намериха ме британци и ме лекуваха, докато стъпих отново на крака.

Лицето на Мацелий издаваше мислите му, които предпочете да не изрази на глас.

– Надявам се, че си ги възнаградил, както подобава.

Гай отвърна категорично:

– Напротив, татко – те ми предложиха подслон като благородни люде и аз приех помощта им, както е редно.

– Разбирам – Мацелий не продължи да го разпитва. Момчето винаги бе много чувствително, когато станеше дума за британската му кръв.

Когато влязоха във войнишката баня зад дървената ограда на укреплението, Мацелий седна на един нисък стол, а Гай се остави в ръцете на прислужниците, които го съблякоха и се заеха да го търкат. Мацелий изпрати личния роб на сина си до дома им за чисти дрехи, отпусна се обратно на стола и се зачуди какви ли ги е забъркал синът му. Момчето бе явно променено – и тази промяна у него не можеше да бъде обяснена с раняването и треската. За миг му се прииска да си бе останал в кабинета – проблемите, които му се налагаше да решава там, се отхвърляха лесно и не го засягаха лично.

Най-сетне Гай се появи отново – блестеше от чистота и изглеждаше трогателно млад в късата си вълнена туника, с още влажни къдрици, залепнали около лицето му. Повикаха роб-бръснар и той подряза непокорните му коси в къса, подходяща за войник прическа, а после остърга и наболата му брада, докато Гай разказваше за сполетелите го прекеждия. За Мацелий бе ясно, че той крие нещо. Защо Клотин Албий не бе съобщил в щаба за случилото се? Всъщност, каза си той с благодарност, така поне му бяха спестени куп притеснения.

– Трябва да повикаме военен лекар, за да прегледа ръката ти – каза той, когато синът му приключи с разказа си. Гай възрази раздражено:

– Ръката ми си е много добре – но Мацелий настоя и след малко се появи старият лекар на легиона, Манлий. Той свали превръзката от

ръката на Гай и се зае да натиска и рови из раната, докато Гай се изпоти и пребледня от болка. Сетне старецът заяви тържествено, че ръката е излекувана, сякаш това бе негова лична заслуга, и остави Гай на мира.

– Това го знаех и без теб... – измърмори под нос Гай, избягвайки погледа на баща си.

„Това е добре, каза си Мацелий. Поне не се опитва да спори с мен“.

Гай се отпусна на стола и се отказа от безплодните опити да оправи туниката си със здравата ръка. Мацелий се пресегна и затвори катарамата, а момчето се усмихна и хвана ръката на баща си.

– Нали ти казах, че съм здрав, стари стоико?

Мацелий неволно си каза: „Колко хубаво момче е станал! Каква ли дяволия е измислил сега? Е, и той има право да се налудува. Все пак, добре ще е да не знае, че мисля така...“

И префектът се покашля, изпълнен със задоволство, че тъкмо сега никой друг не бе дошъл да ползва общата баня.

– И тъй, какво е извинението ти за пресрочения отпуск, синко? Гай посочи с глава ръката си.

– Разбирам, че не ти е било възможно да пътуваш в такова състояние и ще поговоря със Секстил. Друг път ще трябва да предвиждаме и евентуални злополуки. Но ти, Гай, не си някакво патрицианско хлапе, което може да си позволи да се глези – Дядо ти беше селянин и обработваше земята при Тарентум, а аз трябваше да се бяхтя цял живот, за да си извоювам този пост. Какво би казал, ако не те върнат обратно в Глевум?

– Искаш да кажеш, че ще ме изправят пред военен съд заради тази злополука?! – Гай бе така притеснен, че Мацелий побърза да го успокои.

– Не, не, нямах това предвид. Исках да кажа, не предпочиташ ли да бъдеш мой пряк подчинен? Имам нужда от доверен помощник, и когато говорих с губернатора на северните провинции, той се съгласи да направи изключение и да те остави на служба при мен. Време е да те запозная и с хората, на които мога да разчитам тук. Провинцията се разраства и процъфтява, Гай. Един прозорлив и енергичен мъж може да направи тук голяма кариера. След като аз успях да стана конник, и само едно стъпало ме дели от благородническото съсловие, кой може да каже докъде би стигнал ти?

Мацелий забеляза измъченото изражение на Гай и се зачуди дали не го е заболяла ръката. Мина много време, преди синът му да поговори:

– Така и не разбрах защо си останал тук, в Британия, татко. Нямах

ли да си пробиеш по-бързо път, ако бе приел да те преместят другаде? Империята е огромна.

– Британия не е целият свят – беше отговорът на Мацелий, – но на мен ми харесва тук – после добави сериозно: – На времето ми предлагаша да стана легат в Хиспания. Може би трябваше да приема – ако не за друго, заради теб.

– Защо в Хиспания, а не тук, татко? – в мига, в който въпросът се отрони от устните му, Гай разбра, че не е трябвало да пита. Мацелий усети как чертите му се вкаменяват.

– Император Клавдий²² бе толкова зает с реформите си в Рим – от промените в сената и сеченето на нови монети до официалната държавна религия, че така и не намери време да обърне внимание на военното законодателство – започна да обяснява той, – а пък императорите след него бяха убедени, че Клавдий, като завоевател на Британия, е знаел най-добре какво върши.

– Не разбирам – каза Гай.

– В Рим съм бил само веднъж – продължи Мацелий. – И знаеш ли, сега Лондиниум прилича повече на този Рим, на който съм възпитан да служа, отколкото самият Рим. Империята е в бедствено положение, Гай – и това не би трябвало да те изненадва.

Мацелий се смръщи, после се обърна и се сопна на изправилия се наблизко роб:

– Иди да донесеш нещо за ядене! Какво си ме зяпнал? Когато останаха насаме, той се обърна отново към сина си:

– Ако някой чуе това, което ще ти кажа сега, ще ме съдят за държавна измяна. Забрави го веднага, след като го чуеш, разбра ли? Но като офицер аз имам известни задължения, които не мога да пренебрегна. Ако някога се стигне до реформи, те най-вероятно ще тръгнат от провинциите... от някоя провинция. Тит... Това наистина са опасни думи, Гай... Тит е добронамерен, но сякаш се грижи повече за личната си популярност, отколкото да управлява империята, както е редно. Брат му, Домициан²³, е по-организиран, но до мен стигнаха слухове, че амбицията му да заеме престола може да се окаже по-силна от търпението и той... да реши да ускори нещата. Но стане ли веднъж Домициан император, и малкото власт, която е все още в ръцете на Сената и римския народ, ще им бъде отнета.

22. Тиберий Клавдий Цезар Август Германик – римски император (41–54 г.), при когото Британия окончателно става провинция на Рим. (Б.пр.)

23. Тит Флавий Домициан – римски император (81–96 г.) (Б.пр.)

Бих искал семейството ми да се издига в йерархията по общоприетия от векове начин – поколение след поколение – продължи настоятелно Мацелий. – Питаш защо не напускам Британия. Само преди десет години Юлий Класик²⁴ направи опит да създаде самостоятелна империя в Галия. Веспасиан го смаза и веднага след това издаде нареждане висшите офицери да не бъдат на служба в страната, където са родени, а легионите да бъдат задължително смесени – съставени от представители на различните народности от всички краища на империята. Затова ми бе толкова трудно да получа разрешение да останеш при мен, в Британия, и затова щеше да бъде по-разумно може би да заминем и двамата за Хиспания, или за където и да било другаде. За Рим няма нищо по-страшно от това покорените народи да се надигнат отново...

– Но ти ме възпита в духа на старите римски добродетели. Каж ми, татко – сега говорим открито – какво искаш за мен и за себе си, и от какво се боиш?

Мацелий се вгледа в гладкото лице на момчето пред себе си. Искаше да открие някаква следа от грубоватата непреклонност на собствения си баща. Да, имаше може би някаква далечна прилика в широката, волева челюст, но носът на момчето си беше келтски – къс и фин, като на покойната му майка. Нищо чудно, че излезеше ли от лагера, минаваше навсякъде за британец. „Слабохарактерен ли е, питаше се Мацелий, или е просто още много млад? И кому е верен в душата си?“

– Боя се от хаоса – отвърна той сухо. – Боя се, че светът наново може да се обърне надолу с главата, като по времето на четиримата императори и Кървавата кралица. Ти, разбира се, не помниш, но в годината, когато се роди, всички мислехме, че е дошъл краят на света...

– Мислиш ли, че един бунт в Британия е също толкова опасен, колкото бунт в Рим? – попита любопитно синът му.

– Чел ли си Валерий Максим? – попита внезапно баща му. – Ако не си, намери съчиненията му и ги прегледай; в библиотеката на легиона имаше едно-две копия. Книгата е скандална – изобщо не е трябвало да я пише. Едва не загубил главата си по време на император Нерон – и нищо чудно. Почнал да я пише още по времето на божествения Тиберий, но има интересни коментари и за тези които наследили от него пурпура. В крайна сметка, да споменеш, че някой от тях също могат да сгрешат, както грешат и боговете, вече не може да се счита за държавна измяна –

24. Гай Юлий Виндекс, наречен Класик – починал през 68г сл.Хр., губернатор на Галия, които застанал начело на бунт срещу император Нерон. (Б.пр.)

не и в наши дни. Основното е друго – по-добре лош император, отколкото гражданска война.

– Но ти каза, че реформите могат да почнат от провинциите...

Мацелий изкриви лице в гримаса. Момчето възприемаше бързо и нищо не забравяше.

– Реформи – да, но не и бунтове. Преди малко казах също, че сега Лондиниум прилича повече на Рим, отколкото Рим на самия себе си. Старите римски добродетели са съхранени в провинциите – далеч от корупцията, която поглъща всичко в близост до императорския трон. В много отношения хората от местните племена ми напомнят простите хорица, сред които бях роден и израснах. Ако възприемат доброто от римската култура, може би Британия би станала това, което някога се надявахме, че ще стане Рим.

– Затова ли взе за жена майка ми? – попита Гай в настъпилото мълчание. Мацелий го изгледа и примигна – пред очите му се изправи съвсем ясно финото лице на младо тъмнокосо момиче и той я чу отново как пее, докато прокаква роговия гребен през гъстите си къдрици, в които проблясваха червеникави искри, когато отразяваха светлината на огъня. „Моруад, Моруад, защо ме остави?“

– Може би това е една от причините – отвърна той най-сетне. – Може би това оправдава решението ми. По онова време всички се надявахме да слеем двете народности. Но това беше преди Класик... и преди Боадицея. Може би надеждата не е съвсем изгубена, но сега ще трябва много повече време, и ще трябва да бъдем повече римляни от всякога, за да просъществуваме...

– Има новини, нали? – попита Гай смръщено.

– Император Тит бил болен. Тази вест не ми се нрави. Той е още млад и не му е време да умре. Ако все пак това се случи, никой не знае какви ще са последиците. Нямам вяра на Домициан. Запомни един съвет от мен, синко – внимавай никога да не привлечеш вниманието на високоставените върху себе си. Амбициозен ли си?

– Ни най-малко – отвърна Гай, но баща му бе забелязал светкавичния проблясък на гордост в очите му. Е, амбицията не е лоша за един млад мъж, стига да е правилно насочена. Мацелий се позасмя.

– Тъй или иначе, време е да предприемем следващата стъпка за напредъка на рода ни. Не се безпокой – нямам предвид нещо, което би разтревожило кликата около императора. Вече си на деветнадесет години, нали? Време ти е да се ожениш.

– Ставам на двадесет след няколко седмици, татко – отвърна Гай,

изпълнен с подозрения. – Да не би вече да имаш предвид нещо?

– Нали знаеш, че онази стара дървеница Клотин има дъщеря... – започна Мацелий, но спря веднага, защото синът му се преви от смях.

– Дано ме опазят боговете! Та на мен едва не ми се наложи да я изрита от леглото си, докато им гостувах!

– Имай предвид, че Клотин скоро ще бъде една от най-високопоставените личности в провинцията – нищо, че е британец. Мислех си, ако си харесал дъщеря му, да не се противя на брака ви – но щом е толкова нескромна, наистина не е за теб. Може баща ми да е бил плебей, но можеше да назове прадедите си. Честта на фамилията изисква да си сигурен, че си баща на синовете си.

В този момент на вратата се появи робът с поднос, на който имаше хляб и вино. Мацелий взе каната, наля на Гай и на себе си, отпи и продължи:

– Имам друго предложение и дано то ти се понарави повече. Може би не помниш, но когато беше малък, говорехме за годеж между теб и дъщерята на един мой стар приятел, Лициний – сега той е прокуратор.

– Татко – прекъсна го припряно Гай. – Да не би да си го виждал наскоро? Дано не си прибръзал с уреждането на годежа...

Мацелий го изгледа изпитателно.

– Защо? Да не би вече да си харесал друга? Тези неща не стават така, сам знаеш. Бракът е най-вече съюз, който трябва да бъде разумен от обществена и финансова гледна точка. Вярвай ми, синко – романтичните увлечения не траят дълго.

Бледата кожа на сина му бавно поаленяваше. Той отпи още една глътка от виното си и каза привидно спокойно:

– Да, има едно момиче, но това, което изпитвам към нея, не е романтично увлечение. Предложих ѝ да стане моя жена.

– Какво? Коя е тя? – Мацелий скочи и се взря в сина си.

– Дъщерята на Бендейгид.

Чашата на Мацелий изтрака върху подноса.

– Невъзможно. Бендейгид е заточен от властите, и ако не греша, на всичкото отгоре е друид. Произходът му е благороден, и не мога да кажа нищо против момичето, щом е от неговото коляно – но това усложнява нещата още повече. Тези бракове...

– Та нали ти самият си сключил такъв – прекъсна го Гай.

– И това едва не стана причина за края на военната ми кариера! Вярвам, че това момиче може да стане чудесна съпруга, също както майка ти на времето, но един такъв неравен брак е недостатъчен в рода

ни – отвърна рязко Мацелий. „Прости ми, Моруад, плачеше сърцето му. Обичах те, но сега съм длъжен да спася нашия син!“

– Нещата тогава бяха много по-различни – поде той малко по-спокойно. – Но сега, след бунта на Боадицея, всякакъв съюз с британско благородническо семейство, пък дори да е от тези, които са верни на Рим, би бил катастрофален за кариерата ти. А ти трябва да бъдеш особено внимателен – точно защото си син на майка си. Мислиш ли, че бих захвърлил просто така всичко, което съм извоювал с цената на тридесетгодишна служба в легионите? – Мацелий трескаво си наля още вино и го изпи на един дъх.

– Разбери ме правилно – имаш ли необходимите връзки, възможностите стават неограничени – затова дъщерята на прокуратура ще бъде неограничена придобивка за теб. Семейството им е в роднински връзки с Юлиите. Никой не ти пречи да си имаш увлечения – не са се свършили робините, пък и дъщерите на свободните граждани. Но се откажи веднъж завинаги от британските благороднички – и той загледа мрачно сина си.

– Ейлан не е като другите. Аз я обичам...

– Твоята Ейлан е дъщеря на друид! – избухна Мацелий. – На време то срещу него бе повдигнато обвинение, че е подстрекавал войниците от местното население към бунт! Не можах да докажат вината му, затова просто го заточиха – той сам не знае какъв късмет има, че се размина с бесилката или с кръста! Дори само за това не бива да се забъркваш по никакъв начин с това семейство! Да не би дъщеря му да е бременна от теб?

– Ейлан е чиста като весталка! – възкликна Гай със зле прикрит гняв.

– Тъй ли? Не бих бил толкова сигурен на твоето място – местните жители не приемат тези неща като нас, римляните – отбеляза Мацелий, но като видя мрачния поглед на сина си, побърза да добави примирително: – Хайде, не ме гледай така – вярвам ти. Но щом момичето е добродетелно, ще бъде толкова по-ужасно, ако ѝ отдадеш сърцето си. Разбери ме, момчето ми, тя не е за теб.

– Това ще реши баща ѝ – избухна Гай, – не ти!

Мацелий изръмжа нещо под носа си.

– Можеш да ми вярваш, че баща ѝ ще каже същото като мен – че такъв брак ще донесе нещастие на двамата ви! Забрави я, Гай, и си намери някое добро римско момиче. Положението ми в тукашното общество е достатъчно високо, за да можеш да си сигурен, че ще те ожена, за която

пожелаш.

– Да, стига името ѝ да е Юлия Лициния – отвърна Гай с горчивина.
– Ами ако дъщерята на Лициний не иска съпруг с британска кръв?

Мацелий сви рамене.

– Още утре ще пиша на Лициний. Ако е възпитана като истинска римлянка, ще приема брака като дълг пред рода си и държавата, който трябва да изпълни. Но можеш да си убеден, че ще те ожена – за нея или за някоя друга, преди да си опозорил името ни.

Гай поклати упорито глава.

– Ще видим. Ако Бендейгид приеме да ми даде дъщеря си, ще се ожена за Ейлан. Думата, която съм дал, вече ме обвързва.

– Не, невъзможно – възрази Мацелий. – Пак ти казвам, доколкото познавам Бендейгид, и той ще каже същото.

„Да му се не види, продължи той наум; лошото е там, че момчето ми прилича толкова много! Сериозно ли смята, че ще се примирия?!“ Гай сигурно мислеше, че баща му нищо не разбира – младите хора винаги си въобразяват, че те са единствените, които знаят какво е любовта – но истината бе друга. Мацелий го разбираше отлично. Моруад бе разпалила огън в кръвта му като никоя друга, но тя самата не бе щастлива, след като се омъжи за него. Чувстваше се като затворница зад стените на крепостта. Благородните римски матрони ѝ се присмиваха, а съплеменниците ѝ я проклинаха като предателка. Нямаше да допусне синът му да живее със съзнанието, че и той също като баща си е донесъл само мъка на жената, която обича.

Мацелий бе съумял да вложи добре припечеленото от многото военни походи и имаше достатъчно пари, с които можеше да изживее спокойно старините си. Но тези пари нямаше да стигнат и за Гай, ако той решише да прави кариера във войската. Бе длъжен пред паметта на Моруад да не допуска синът им да пропилее възможностите си.

– Татко – проговори тогава Гай, с тон, какъвто баща му никога не бе чувал от него. – Обичам Ейлан. Тя е единствената жена, която бих взел за съпруга. Ако баща ѝ не пожелае да ми я даде... е, сам знаеш. Рим все пак не е целият свят.

Мацелий го изгледа яростно.

– Нямаш право да вземаш такова решение! Бракът ѝ се решава от целия род; ако сега изпратя писмо, с което да искам ръката ѝ, то ще бъде с пълното съзнание, че постъпвам налудничаво.

– Но ще пишеш на Бендейгид, нали? – попита тихо Гай. Мацелий чувстваше как омеква против волята си.

– На глупака никой не може да помогне. Добре, ще пиша на Бендейгид. Но ако той ми откаже, не желая да чувам нито дума повече за тази глупост. Веднага ще пиша на Лициний и ще те ожения още преди новата година.

„Да, хубави времена са били старите, мислеше той, когато дори животът и смъртта на синовете, пък били те и зрели мъже, зависел единствено от техните бащи.“ В книгите този закон гласеше все още така, но нито един баща не бе го прилагал от стотици години насам, а Мацелий се познаваше прекалено добре, за да се заблуждава, че той ще е първият. Пък и нямаше да му се наложи. Бащата на Ейлан щеше да нанесе последния удар – при това много по-умело от него самия.

7

Още на следващия ден след заминаването на Гай белтейнското слънце се скри зад облаци и небето зарони сълзи – сякаш лятото никога нямаше да дойде. Ейлан блуждаеше из къщата като призрак. Дните се точеха един след друг, а от Гай нямаше никаква вест. Преди да потегли за Горския храм, Диеда ѝ бе казала, че е трябвало да му се отдаде. Ако бе го сторила, можеше би нямаше да я забрави – или пък щеше да я забрави още по-бързо?

В крайна сметка, настроението на хората по празниците бе съвсем различно. Онази нощ, когато двамата седяха заедно край огньовете, ѝ се струваше като сън от друг свят. В онези часове, когато се отваряха вратите между световите, всичко изглеждаше възможно – дори бракът на римски офицер с дъщерята на друид. Но сега, заобиколена от познатите картини и звуци на ежедневието, Ейлан започна да се съмнява в себе си, в любовта си и в Гауен – или по-скоро в Гай, както всъщност трябваше да го нарича. Най-вече в Гай.

Най-лошото от всичко бе, че никой не забелязваше мъката ѝ. Майри бе настояла да се върне в собствения си дом и да чака там завръщането на мъжа си, Рейс бе прекалено заета с домакинството – през лятото работата бе двойно повече. Ейлан би могла да се довери на Диеда, но Диеда бе вече в Горския храм, където сама се бореше – кой знае как – със собствената си сърдечна болка. Небето плачеше и Ейлан плачеше с него, и никой на този свят не го бе грижа за нея.

Най-сетне дойде денят, когато баща ѝ прати да я повикат. Бендейгид седеше край огнището в голямата зала – сега в него имаше само пепел. Въпреки че навън бе все така облачно, времето бе достатъчно топло, та да не трябва да се пали огън. Изглеждаше хем ядосан, хем развеселен, което странно смекчаваше обичайно суровите му черти.

– Ейлан – поде той меко, – редно е да ти съобщя, че поискаха от мен ръката ти.

„Гай! – трепна сърцето ѝ. Как можах да се усъмня в него!“

– Но, разбира се, това бе предложение, което не можеш да приема в никакъв случай. Каж ми, какво ти е известно всъщност за онзи млад човек, който ни се представи под името Гауен?

– Какво искаш да кажеш? – сърцето ѝ биеше толкова силно, че баща ѝ сигурно чуваше ударите му.

– Казал ли ти е истинското си име? Знаеш ли, че е син на Мацелий Север, префект на легиона в Дева?

Ейлан долови студения гняв под привидната мекота в тона на Бендейгид и се насили да не трепери. Успя да кимне.

– Е, поне не те е заблуждавал – въздъхна баща й. – Но ти трябва да пропъдиш образа му от сърцето си, дъще. Още не си на години за женене...

Тя вдигна очи и понечи да възрази. Защо не бе осъзнала досега, че не трябва да се тревожи дали Гай ще я забрави – истинската опасност за любовта им идеше от баща й.

– Ще чакам... – прошепна тя, свела отново очи.

Баща й продължи:

– Не съм свикнал да бъда тиранин в семейството си, Ейлан, но истината е, че съм бил прекалено отстъпчив с теб досега. Ако се боеше от мен, не би посямала да ми отговаряш така. Това няма да стане никога, дъще – не, не се опитвай да отговаряш – той повиши тон, – имам да ти кажа още нещо.

– Какво повече има да се говори? – възкликна Ейлан и се сви от болка, защото Бендейгид бе стиснал силно китката й. – Ти вече си отказал, нали?

– Искам да разбереш защо отказах – сега баща й говореше по-спокойно. – Нямам нищо против момчето. Ако беше един от нашите, бих се съгласил с радост на такъв брак. Но маслото не се смесва с водата, нито пък оловото със среброто – римска кръв не се смесва с британска, дъще.

– Но той е само половин римлянин – възрази Ейлан. – Майка му е от племето на силурите. Нима през цялото време, докато живя тук, не изглеждаше напълно като британец?

Баща й поклати глава.

– Още по-лошо тогава. Излиза, че той е незаконен плод на извънбрачна връзка – защото всички такива бракове са незаконни за мен, при това произхожда от предатели, защото силурите винаги са били такива – още преди римляните да прекосят морето, крадяха нашия добитък и ловуваха в нашите гори. Би било лудост да те дам за съпруга на човек, в чиито жили тече кръвта на наши отколешни врагове. Говорих и с Арданос – и макар че той се опита да ме убеди в ползата от такъв брак, който щял да донесе мир между нас, сякаш ти си дъщеря на някоя от нашите кралици, а той – на самия Цезар, аз знам, че от това нищо няма да излезе.

Очите на Ейлан се разшириха от удивление. Никога не бе й

минавало през ум, че Върховният друид може да бъде на тяхна страна. Баща ѝ продължаваше да говори.

– Съдейки по тона на писмото, Мацелий Север споделя моето мнение. Този брак ще накара и двамата ви да се раздвоите. Дори Гай да е склонен да се откаже от Рим заради теб, аз не го искам в семейството си. Ако пък ти отидеш при него, ще бъдеш отхвърлена навеки от своите – аз не бих искал такава съдба да сполети дъщеря ми.

Ейлан продължаваше да не вдига очи.

– Бих понесла всичко заради него – промълви тя едва чуто.

– Да, след като си обзета от такава лудост, мога да повярвам и на това – сопна се Бендейгид. – Младите винаги си мислят, че могат да се опълчат срещу целия свят. Но в твоите жили не тече предателска кръв, Ейлан. За всеки миг, преживян като негова съпруга, гарваните на съвестта ще кълват сърцето ти – той продължи по-меко: – Не забравяй, че не само ти ще трябва да се откажеш от нас, но и ние да те откъснем от сърцата си. Запомни едно, Ейлан – аз не мразя Гауен. Той бе гост в дома ми и ще е прекалено да твърдя, че ме е лъгал, след като не ми каза истинското си име. Мога да му се сърдя само за това, че тайно се е опитал да те обърне против собственото ти семейство.

Ейлан проговори все така тихо:

– Той се държа почтено с мен, както и с теб.

– Не съм казал обратното – съгласи се Бендейгид. – Но който пита, трябва да се примири с отговора – какъвто и да е той. Поискаха честно и почтено ръката ти от мен; аз също отговорих честно и по съвест. Няма какво повече да говорим за това.

Гласът на дъщеря му прозвуча така, сякаш се задушаваше:

– Друг, по-малко почтен мъж, би постъпил с мен така, че сега щеше да си доволен да се отървеш от позора ми.

Лицето на Бендейгид потъмня от внезапно надигналия се гняв и за първи път в живота си Ейлан искрено се уплаши от него. Той вдигна ръка и я удари – макар и леко – през устата.

– Нито дума повече! Чу ли ме – нито дума! Ако те бях удрял често, докато беше малка, нямаше да ми се наложи да те удрям сега за безсрамните ти приказки!

Ейлан се отпусна на скамейката – преди няколко дни би се разплакала, ако баща ѝ се бе държал така с нея. Сега знаеше, че нищо не би я накарало да проרוци и една сълза пред него.

Бендейгид заговори бавно и натъртено:

– Докато съм жив, ти няма да станеш съпруга на човек с римска

кръв в жилите си – нито дори след смъртта ми, ако това зависи от мен. А ако се опиташ да ми кажеш, че нещата са отишли дотам, че носиш под сърцето си копеле от този римлянин с предателска кръв, и се надяваш, че ще допусна да имам такъв внук, знай едно – няма никой нашир и надлъж в цяла Британия, който би ме обвинил, ако те удавя със собствените си ръце! Спести ми превземките си, дъще – преди минута не се червеше така!

Ейлан би предпочела да стои права пред баща си, но коленете ѝ трепереха така, че нямаше сили да застане на крака.

– Наистина ли си способен да мислиш така за мен?

– Ти първа го каза – отвърна баща ѝ, но после внезапно омекна. – Дете, дете... говорех така в гнева си. Знаем, че си добро момиче и достойна моя дъщеря – затова те моля да ми простиш. Хайде, стига сме говорили за това. Още утре ще заминеш на север – сестра ти Майри има нужда от близък човек до себе си, защото детето ѝ трябва да се роди скоро, а майка ви не може да се откъсне от домакинството през такъв усилен сезон като лятото. Все по-вероятно ми се струва, че Родри, мъжът ѝ, е бил заловен от римляните, когато ги сподире. Така че, дори всичко да бе по-различно, тъкмо сега не е моментът да ми предлагаш за зет римлянин.

Ейлан кимна, без да пророни дума. Бендейгид я притисна за миг към себе си и каза все така меко:

– Аз съм по-стар от теб, Ейлан, затова трябва да ми вярваш. Младите виждат само себе си. Нима мислиш, че не съм забелязал как залиня напоследък? Първоначално предположих, че тъгуваш за Диеда, но сега единственото, за което се гневя на оня римлянин е, че ти причини такова страдание.

Тя кимна. Стоеше вдървена в прегръдките на баща си – сякаш ги разделяха цели светове. Той бе казал, че ако се омъжи за Гай, гарвани ще кълват сърцето ѝ – Ейлан разбра, че това не са просто думи, защото изпита такава силна болка, сякаш наистина гарван забиваше човка в кървящото ѝ сърце.

Почувствал мълчаливия упрек, баща ѝ каза раздражено:

– Права е майка ти, като казва, че не трябва да те държим повече неомъжена. Още тази зима ще ти намеря съпруг от нашите хора.

Ейлан се откъсна от ръцете му с пламнали от гняв очи.

– Подчинявам се, защото нямам друг избор – каза тя с горчивина, – но ако не мога да се омъжа по мой свободен избор, никога няма да взема друг мъж за съпруг!

– Както искаш – отвърна баща ѝ мрачно. – Няма да те насилвам. Но се кълна, че ще сгодя Сенара още преди да ѝ вържат моминския пояс! Нямам намерение да преживея същото и с другата си дъщеря!

Дъждът продължи да вали неспирно и валя още дълги дни. Реки и потоци преливаха от коритата си, заливайки поля, ниви и пътища. Майри трябваше да роди всеки момент, а съдбата на мъжа ѝ оставаше неизвестна. Тя нерядко се съгласяваше, че би постъпила по-разумно, ако бе останала под бащиния си покрив, докато роди, но в това време бе по-опасно за нея да потегли обратно. Затова Ейлан замина да помогне на сестра си, съпроводена от двама от хората на баща си.

Макар че продължаваше да плаче всяка нощ, разкъсвана от мъка по Гай, Ейлан бе доволна, че е при Майри. Тук се чувстваше полезна. Сестра ѝ имаше нужда от близък човек около себе си, а и малкият ѝ племенник бе станал плачлив и капризен – не можеше да разбере защо майка му го е отбила и баща му е изчезнал. Майри вече бе станала много троплива и отпусната, и нямаше сили да се занимава с него, но Ейлан бе търпелива, хранеше го и си играеше с него часове, и се радваше, когато детето започваше отново да се смее.

Дъждът не спираше и Ейлан започваше да се притеснява, че ще трябва сама да помага на сестра си при раждането. Майри бе помолила една жрица да дойде, когато настане време.

– Всички жрици в Горския храм разбират от тези неща, сестро – бе казала тя, разтвивайки гърба си, който я болеше почти постоянно. – Няма защо да се тревожиш.

Беше четвъртата вечер, откак Ейлан бе пристигнала, и вече се чувстваше почти у дома.

– Няма ли да е чудесно, ако ни пратят Диеда?

– Тя е нова в храма, сестро, и няма да ѝ разрешат да го напусне, преди да е изминала първата година. Обещаха да ми изпратят една от помощничките на Лианон, една жена от Хиберния на име Кайлеан – Майри произнесе последните думи с толкова сух тон, че Ейлан се запита дали не изпитва някаква неприязън към жената, но предпочете да не задава въпроси.

След още три дни пристигна и самата Кайлеан – висока, увита в шалове и наметки тъй, че от нея се виждаха само очите и няколко кичура от тъмната ѝ коса. На фона на черната коса кожата ѝ изглеждаше бяла като мляко, а очите ѝ бяха изненадващо сини. Докато сваляше

връхните си дрехи, някакво въздушно течение разнесе дим от огнището и жрицата се разкашла. Ейлан бързо напълни чаша с ейл и ѝ я подаде.

Жрицата каза тихо:

– Благодаря ти, дете, но нямам право да пия ейл – бих те помолила за малко вода...

– Разбира се! – Ейлан се изчерви и забърза с друга чаша, за да я напълни от ведрото при входа. – Мога да изтичам за по-прясна до кладенеца...

– Не, тази ще свърши работа – каза жрицата, взе чашата от ръката на момичето и я пресуши на един дъх. – Благодаря ти. А сега ми кажи, коя е жената, на която ще помагам при раждането? Ти самата си по-скоро още дете...

– Майри очаква да роди всеки момент – измънка Ейлан. – Аз съм сестра ѝ, Ейлан, втората дъщеря на Бендейгид. Имам и още една сестра, Сенара, но тя е само на девет години.

– А аз съм Кайлеан.

– Видях те по Белтейн, само че тогава не знаех името ти. Мислех, че помощничката на Лианон ще е... – тя се изчерви смутено и млъкна.

– По-стара? – довърши вместо нея Кайлеан. – Или по-достолепна? С Лианон сме неразделни, откак тя ме доведе тук от западния бряг на Ериу. Бях четиринадесетгодишна, когато за първи път прекрчих прага на Горския храм, и служа там вече шестнадесет години.

– Познаваш ли Диеда? Тя е сестра на майка ми.

– Познавам я, разбира се, но тя живее в Дома на девиците – ние сме много и с различни призвания. Сега, като те видях, разбирам... – но за тези неща ще говорим по-късно. Заведи ме първо при сестра си.

Ейлан я отведе при Майри, която вече се движеше с мъка, и се отдръпна встрани, за да остави двете да поговорят насаме. Кайлеан разпитваше Майри надълго и нашироко, но толкова тихо, че Ейлан не чуваше нищо. Имаше не що успокояващо в тихия, напевен говор на жрицата.

Ейлан забеляза как напрегнатите черти на Майри се отпуснаха и едва сега разбра, че сестра ѝ се е страхувала. Но сега не се отдръпна, докато Кайлеан натискаше корема и отгук-оттам с издължените си длани. Когато жрицата приключи с прегледа, Майри се отпусна с въздишка на одъра.

– Мисля, че няма да родиш днес, а може би и няма да е и утре. Почини си, моето момиче. Ще имаш нужда от сили, когато дойде времето – каза с успокоителен тон Кайлеан.

След като нагласи постелката на Майри, Кайлеан се върна край огъня при Ейлан.

– Вярно ли е, че съпругът ѝ е изчезнал? – попита тя едва чуто.

– Опасяваме се, че са го пленили римляните – отвърна също така тихо Ейлан. – Баща ми ме предупреди да не говоря за това пред Майри.

За миг погледът на Кайлеан стана особен, сякаш жрицата се взираше навътре в себе си.

– Няма защо да премълчавате – каза тя след малко. – Боя се, че тя няма да го види вече.

Ейлан я изгледа с ужас.

– Да не би да си научила нещо?

– Видях знамения, които не мога да разтълкувам по друг начин.

– Милата Майри! Горката ми сестра! Как да ѝ го кажем?

– Засега ще мълчим – реши Кайлеан. – Когато роди и се убедим, че всичко е минало добре, аз ще говоря с нея. Ще я убедя, че има за какво да живее – поне заради двете деца.

Ейлан потрепери. Тя обичаше сестра си, а жрицата говореше така равнодушно за смъртта, както и за живота – без вълнение, и без тъга. Сигурно, каза си Ейлан, за една жрица животът и смъртта означаваха нещо по-различно, отколкото за нея самата.

– Дано в рода имате мъже, които да опазят наследството на децата ѝ – поде отново Кайлеан.

– Баща ми няма синове – отвърна Ейлан. – Но Кинрик е като наш брат и той ще се грижи за Майри винаги, когато се налага.

– Кинрик не е ли син на Бендейгид? – попита Кайлеан.

– Доведен син, но всички израснахме заедно. Дватамата с Майри много се обичат. Сега Кинрик е в Северните земи.

– Чувала съм за него – отбеляза жрицата и Ейлан се зачуди какво ли още знае всъщност. – Сестра ти, наистина има кой да ѝ помогне.

Тази нощ от запад врхълета буря. Ейлан се събуди посред нощ и се заслуша в дивия ѝ вой. Дойде утрото, а дърветата все още се огъваха под яростния напор на вятъра. Но от покрива бяха отвени само няколко стиски слама; кръглата къща поскърцваше, ала не поддаваше на пристъпите на бурята. Дъждът спираше, но Кайлеан, загледана в пороя, изглеждаше доволна.

– Носят се слухове, че на брега пристанали кораби – отвърна тя на Ейлан, която не можеше да разбере какво ѝ е хубавото на бурята. – Ако пътищата се наводнят, разбойниците няма да могат да влязат навътре в сушата.

– Разбойници ли? – повтори уплашено Майри. Но Кайлеан отказа да говори повече за това. Каза, че често само споменаването на злото може да го призове и наяве. Привечер вятърът започна да стихва, но не и дъждът. Започваха да привикват към постоянния шум на водата, сякаш около тях се изливаха бездънни водоеми. За щастие имаха достатъчно сухи дърва в близкия навес. Накладаха буен огън и Кайлеан за първи път разви малката си арфа, която носеше навсякъде със себе си, увита като бебе. Ейлан не бе виждала жена да свири на арфа – спомни си как я бяха напердашили като дете, защото бе пипала арфата на дядо си.

– Да, има и жени-бардове – отвърна Кайлеан на въпроса ѝ, – но аз свиря само за собствено удоволствие. Затова пък според мен Диеда ще стане истински бард.

– Нищо чудно – въздъхна замечтано Ейлан. – Тя пее прекрасно.

– Завиждаш ли ѝ, дете? Има и други дарби освен красивия глас, сама знаеш – жрицата гледаше Ейлан замислено, след това сякаш взе в себе си някакво решение и поде: – Знаеш ли, че тя е била избрана погрешно? Че са я объркали с теб?

Ейлан зяпна. Внезапно си спомни детските си години, как обичаше да се прави на жрица, и видението, което я бе връхлетяло в мига, когато Лианон обви другото момиче с наметалото си.

– Никога ли не ти е минавало през ум, малката ми?

Ейлан не бе в състояние да отговори. Разбира се, бе мечтала за това, бе го виждала в сънищата си, но после срещна Гай. Как би могла да е родена за жрица, след като бе в състояние да изпитва такава всепоглъщаща любов към един мъж?

– Е, сега няма нужда да вземаме решение – каза усмихнато Кайлеан. – Ще поговорим друг път.

Ейлан продължи да я гледа, без да мигне, и изведнъж видя себе си и нея – и двете в одежди на жрици, издигнали ръце към луната. Да, Ейлан бе убедена, че вижда себе си и Кайлеан, независимо от това, че косата на Кайлеан не бе черна, а червеникава – при това двете си приличаха като сестри – и лицето на Ейлан бе по-различно... Лицето на жената, което бе видяла в горското езеро! „Сестри... и повече от сестри... Жени... и повече от жени...“ Думите долетяха в съзнанието ѝ от много далеч, отвъд мислите и спомените ѝ.

Ейлан се стресна и си каза, че до днес дори не е разговаряла с Кайлеан. Но също както с Гай, бе убедена, че познава по-възрастната жена от началото на мирозданието.

Кайлеан свиреше на арфата си. Свиреше доста отдавна, когато изведнъж Майри се изправи на одъра и извика, вперила очи в тъмното петно на роклята си, което ставаше все по-широко. Другите две жени вдигнаха стреснато очи.

– Изтекоха ли ти вече водите? – попита жрицата. – Така е, мила, беветата идват, когато на тях им харесва, а не когато на нас ни е удобно. Най-добре ще е да се заловим за работа. Ейлан, излез да намериш овчаря и му кажи да донесе още дърва. След това засили огъня, напълни котлето и чакай водата да заври хубаво.

Кайлеан несъмнено разбираше, че младото момиче се успокоява, като има да върши нещо.

– По-добре ли ти е сега? – попита тя, когато Ейлан се върна. – Често съм мислила, че е грешка да се оставя жена, която не е раждала, да присъства на раждане – това само може да я уплаши. Но ако ще идваш при нас, в Горския храм, рано или късно ще ти се наложи да научиш и това.

Ейлан преглътна и кимна. Бе твърдо решена да оправдае доверието на по-възрастната жена. През първите два часа Майри успяваше дори да дремне, защото болките идваха нарядко. От време на време извикваше, сякаш насън. Ейлан също дремеше на пейката край огъня. Бе дълбока нощ, дъждът плющеше неспирно, когато Кайлеан се наведе над нея и внимателно я събуди.

– Ставай вече. Имам нужда от теб; разбутаи жаравата, хвърли дърва в огъня, и направи на Майри отвара от глог. Не знам колко време ще продължи раждането, но сигурно ще се наложи да помагаш.

Когато отварата беше готова, Кайлеан се наведе над Майри, която се мяташе неспокойно в постелята, и поднесе чашата към устните ѝ.

– Хайде, изпий това. Ще се почувстваш по-добре.

След малко Майри отметна глава назад и лицето ѝ се сгърчи от болка.

– Още малко, мила – каза окуражително Кайлеан. – Само не се опитвай да ставаш.

Майри се отпусна назад задъхана, а Кайлеан се обърна и каза тихо и бързо на Ейлан:

– Избърши лицето ѝ с влажна кърпа, докато аз приготвя всичко необходимо.

Тя тръгна към огъня, без да спира да говори на Майри:

– Виж какви хубави пелени съм подредила тук за бебето. Съвсем скоро и ще можеш да я прегърнеш. А може би ще е той – още един хубав син?

– Все ми е едно – изохка Майри. – Искам само... всичко да свърши... още много ли ще продължи?

– Не, разбира се, че не. Още малко, Майри, и детето ще дойде... Така, добре, още малко! Ето, болките вече се застъпват, знам, много те боли, но това значи, че бебето вече идва...

Ейлан се бе вдървила от страх. Майри просто не приличаше на себе си. Лицето ѝ бе червено и подуто, тя викаше и сякаш сама не съзнаваше какво става около нея. После изведнъж си пое рязко дъх, изви гърба си като дъга и подпря крака в другия край на леглото.

– Не мога... не мога повече – стенеше тя пресипнало, а Кайлеан продължаваше да говори – нежно и успокоително. Ейлан вече имаше чувството, че сестра ѝ ражда дни наред.

Изведнъж тя дочу някаква промяна в тона на Кайлеан.

– Мисля, че вече е време. Дай ѝ да държи ръцете ти, Ейлан – не, не така, да стиска китките ти. Сега, Майри, напъвай с все сила. Знам, че си уморена, но скоро всичко ще свърши. Дишай... точно така, дишай, не спирай! Ето, ето, виждаш ли? – Майри се изви за последен път, жрицата се приведе и изведнъж Ейлан видя в ръцете ѝ нещо – невероятно червено, дребно и сгърчено, но живо, което махаше ръчички и изведнъж изплака тъничко.

– Ето, Майри, имаш чудесна дъщеря!

Все още зачервеното лице на Майри се отпусна в блажена усмивка, когато Кайлеан постави новороденото на корема ѝ.

– О, Богиньо – въздъхна жрицата, загледана в майката и бебето. – Колко пъти съм виждала това и всеки път ми се струва, че е чудо!

Тъничкият писък се извиси и се превърна в яростен рев, а Майри се засмя щастливо:

– О, Кайлеан! Колко е красива! Невероятно красива!

Бързо и ловко жрицата преряза пъпната връв и изми детето. После го подаде на Ейлан и се обърна отново към Майри, за да следи за изливането на плацентата.

Ейлан си каза, че е невероятно нещо толкова мъничко и крехко да е човешко дете. Колко тънички бяха ръчичките и пръстите на бебето! Главата му беше покрита с мек, тъмен мъх. Майри незабавно заспа от изтощение, а Кайлеан окачи малък метален амулет на врата на бебето и започна внимателно да го повива.

– Сега вече елфите не могат да ни я откраднат, а и не сме я изпускали от поглед, за да не я подменят с тяхно бебе – каза Кайлеан. – Освен това дори и те не биха излезли навън в такъв дъжд. Виждаш ли, че и от такъв потоп може да има полза.

Жрицата се изправи уморено. Едва сега двете с Ейлан забелязаха, че червеникавото слънце се опитваше да пробие облаците – за първи път от много дни насам.

Бебето беше дълго, но доста слабо. Когато изсъхна, пухът по главата му се оказа червеникав.

– Толкова е крехка! Ще оживее ли? – попита разтревожено Ейлан.

– Че защо не? – отвърна Кайлеан. – Добре, че не реших да тръгнем снощи към Горския храм. Минаваше ми през ума, че ако Майри не започне да ражда веднага, няма да е зле да отидем там, за да бъдем на сигурно място. Ако бяхме тръгнали, бебето щеше да се роди под открито небе, и тогава можехме да загубим и детето, и майката. Явно не винаги мога да предвиждам бъдещето.

Тя се отпусна тежко на пейката до огъня.

– Я виж ти – отново е съмнало. Нищо чудно, че съм толкова уморена. А момченцето също ще се събуди скоро, и тогава ще му покажем новата сестричка.

Ейлан продължаваше да държи бебето. Кайлеан вдигна очи към нея и между тях сякаш се спусна лека мъгла – слаб, студен полъх от отвъдното. Докато гледаше Ейлан през нея, Кайлеан почувства, че я обзема страшна, непоносима скръб. Стори й, се, че я вижда вече като зряла жена – в сините одежди на жрица, с полумесец, татуиран на челото. Но Ейлан пак държеше в ръцете си бебе, а очите й бяха толкова тъжни, че сърцето на Кайлеан се късаше в гърдите й.

Жрицата тръсна глава. Скръбта сякаш я повличаше като мътен порой, и тя се опита да се противопостави. Примигна, за да пропъди напращите в очите й сълзи.

Когато погледът й се изясни, тя видя как младото момиче я гледа удивено. Кайлеан неволно пристъпи напред и грабна от ръцете на Ейлан бебето на Майри. То изплака тихичко и отново заспа.

– Какво ти е? – попита тревожно Ейлан. – Защо ме гледаш така?

– Тук има някакво течение – измърмори Кайлеан. – И двете ще се простудим.

Но и двете виждаха ясно, че факлите горят с нетрепващ пламък. „Аз наистина не мога да виждам винаги в бъдещето, повтаряше си упорито Кайлеан. Не винаги...“

Тя поклати глава и каза, за да отклони разговора.

– Дано пътищата са все още непроходими.

След това видение дори мисълта за разбойниците бе добре дошла, стига да я откъснеше от спомена за него.

– Защо, Кайлеан? Баща ми сигурно ще иска да дойде, колкото е възможно по-скоро, и майка ми също – за да видят внучката си. Толкова повече, щом, както ти каза, мъжът на Майри е загинал...

Кайлеан се сепна.

– Така ли казах? Е, времето не зависи от нас – не ми се е случвало да видя дори върховният друид да докара дъжд или слънце по своя воля. И все пак, не мога да не си кажа, че освен твоите роднини и други хора бродят по пътищата. Ела – кимна тя. – Бебето трябва да спи при майка си.

И тя се упъти към одъра, на който спеше Майри, с повитото бебе в ръце.

8

Дъждът валеше упорито над римския лагер в Дева. Мъжете бяха принудени да стоят в бараките, играеха на зарове или поправяха снаряжението си, или се упътваха към винопродавницата, за да убият времето с пиене. През един от тези убийствено влажни и скучни дни Мацелий Север прати да повикат сина му.

– Ти познаваш добре западните земи – започна той веднага щом Гай се появи на вратата. – Мислиш ли, че ще можеш да отведеш един отряд до дома на Бендейгид Вран?

Гай се вкамени. Водата от кожената му наметка се стичаше и правеше локви на пода около краката му.

– Но, татко...

Мацелий разбра какво иска да каже.

– Не ти предлагам да шпионираш семейството на свои приятели, синко. Получих вест, че разбойници от Хиберния са пристанали при Сегонциум. Докато прекосяват тези земи, всеки дом по пътя им ще бъде изложен на ужасна опасност. Присъствието ви там е за тяхно добро, макар че се съмнявам, че те ще го приемат така. Освен това, след като съм длъжен да пратя по този път хора, за да разберат какво става, не е ли по-добре начело на отряда да не е някой, който ненавижда келтите, или пък някой новак от Рим, който си мисли, че британците все ходят с боядисани в синьо лица?

Гай усети, че се изчервява. Винаги се дразнеше, когато баща му успее да го накара да се почувства още дете.

– Мой дълг е да ти се подчинявам, татко – на теб и на Рим – отвърна той след малко. Учтивата формула го изпълни с цинизъм. „Аз поне знам кога лицемернича. Дали докато навърша неговите години ще съм дотолкова навикнал на тази привидно благосклонна надменност, че и сам ще вярвам в добрите си намерения?“

– Може би се безпокоиш, че няма да издържиш и ще дадеш израз на огорчението си от отказа на Бендейгид? – продължаваше баща му. – Предупредих те, че няма да се съгласи.

Гай сви юмруци и прехапа устни. Никога не бе побеждавал в спор баща си и знаеше, че няма да успее и сега. Но последните му думи бяха паднали като сол върху жива рана.

– Да, предупреди ме, и се оказа прав, както винаги – процеди той

през зъби. – Сега вече можеш да ми предложиш каквато и да е кобилка, стига да е широка в бедрата, та да износва децата си, и от добро потекло – Юлия или която и да е друга – и аз ще я приема. Нали трябва да изпълня дълга си?

– Ти си римлянин и аз очаквам от теб да се държиш като такъв – отвърна малко по-меко баша му. – Досега си се държал почтено в тази история и ще продължиш да се държиш по същия начин. В името на Юнона, човече – момичето, което обичаш, може да е в опасност! Дори да не можеш да я вземеш за жена, нима не искаш сам да се погрижиш за нейната сигурност?

Разбира се, че Гай не можа да намери отговор на този въпрос. Само почувства как стомахът му се свива от хладен ужас, който нямаше нищо общо с физически страх от предстоящо сражение. Той поздрави набързо и излезе.

„Може би просто се боя да се изправя отново очи в очи с тях“ – мислеше Гай, докато яздеше начело на малкия конен отряд. Тъкмо бяха преминали крепостната врата и конете газеха мъчително в гъстата кал надолу по хълма. „В известен смисъл все пак съм ги мамил, а те всички бяха толкова мили с мен!“ Бе съумял да потисне притеснението си по време на бъркотията около подготовката – трябваше да си избере хора за отряда, да надзирава приготвянията, да се погрижи за необходимите провизии – но сега тревогата се надигаше отново. Едва не му прилоша от вълнение.

След като напусна дома на Бендейгид, бе видял веднъж Кинрик. Един пазарен ден в Дева, докато се шляеше по улиците, Гай спря като закован. Невъзможно бе да сбърка младия рус гигант, който тъкмо се пазареше за един меч с някакъв ковач. Кинрик бе така потънал в разговора, че все още не забелязваше Гай, и противно на всякакво възпитание Гай незабавно си плю на петите. Това бе скоро след като получи отговора на Бендейгид. Ако семейството знаеше за предложението му, Гай щеше да е посрамен, ако пък не, какво би могъл да си помисли Кинрик, виждайки момчето, с което се бе сприятелил, в униформата на римски трибун, освен че са били измамени?

Гай отново се зачуди кой ли е писал отговора на друида на латински. Той бе изгорил навосъчените таблички, но написаните върху тях думи бяха запечатани неизличимо в паметта му. Отговорът бе съвсем прост и без усуквания. Друидът считаше, че дъщеря му е още млада за брак, а и такъв брак бе според него невъзможен поради римския произход на Гай.

Гай твърдо бе решил да изтрие спомена за Ейлан от мислите си. В края на краищата затова бе римлянин, а римляните се гордееха с железната си дисциплина – не само физическа, но и умствена. Само че решението се оказа неосъществимо. Денем успяваше да овладее мислите си, но и снощи бе сънувал отново, че двамата с Ейлан плават заедно на запад, на борда на бял кораб. Но дори ако в действителност на запад имаше някакви земи, където двамата биха могли да намерят подслон, Гай нямаше и най-бегла представа какво да предприеме, за да отвлече едно момиче, ако момичето въобще е склонно да бъде отвлечено. А и нямаше намерение да се опълчва срещу нейния и собствения си род. Баща му бе прав – това само би ги направило нещастни.

А може би Ейлан бе вече сгодена за някого друго, въпреки твърденията баща ѝ, че е много млада. Повечето римлянки на нейната възраст бяха вече омъжени. Баща му можеше да го сгодява за която си поиска. Дъщерята на Лициний също бе много млада и може би нямаше да му се наложи да се среща с нея още доста време. Най-добре щеше да е, ако можеше въобще да не мисли за жени. Но боговете му бяха свидетели – нали постоянно се опитваше! И въпреки всичко, видеше ли само русата коса и сивите очи на някоя галска робиня споменът го връхлиташе с такава сила, че му идеше да заплаче.

Така му се искаше да разпита Кинрик за всеки член от семейството! Но докато събере кураж да се върне, доведеният брат на Ейлан бе изчезнал. Като се има предвид всичко останало, може би така бе най-добре.

Ейлан се събуди стреснато и заприmigва, опитвайки се да си припомни къде е всъщност. Наистина ли бебето плачеше, или бе сънувала нещо? Не, Майри и детето спяха спокойно на леглото от другата страна на огнището. Когато Ейлан се размърда, малкият и племенник, Вран, се обърна насън и се притисна по-силно в нея. Жрицата, Кайлеан, спеше съвсем неподвижно до стената. Ейлан бе легнала от външния край на одъра, най-близо до огъня. Сънят ѝ бе лек и неспокоен. Не помнеше какво бе сънувала, но нещо я беше стреснало. Изправи се в леглото и загледа объркано червените въглени в огнището.

В тъмнината Кайлеан проговори тихо:

– И аз чух нещо. Има някой отвън.

– По това време? – Ейлан отново се заслуша, но не можа да чуе нищо освен пляска на дъждовните капки и тихото съскане на въглените.

Кайлеан я прекъсна бързо:

– Тихо!

После жрицата се смъкна безшумно от одъра и внимателно провери дали резето е на място. Нищо не бе побутнато, но след миг Ейлан чу отново шума, който я беше стреснал насън. Някой натискаше вратата отвън, резето се огъваше и изпукваше от време на време.

Ейлан затрепери. От малка слушаше разкази за морските разбойници, но Досега винаги бе живяла на сигурно място, в големия дом на Бендейгид, охранявана от въоръжени мъже, които служеха на баща ѝ. А тук двамата прислужници, които помагаша в стопанството, спяха в друга, по-малка къща наблизко, Докато жилищата, в които живееше хората на Родри, бяха разпилени из хълмовете.

– Ставай и се обличай колкото е възможно по-бързо – прошепна Кайлеан. Вратата се разтърси отново и Ейлан се подчини, треперейки.

– Татко винаги ми е казал, че ако дойдат разбойници, трябва да бягаме към гората...

– Това няма да ни свърши работа сега. Навън продължава да вали като из ведро, а Майри е още много слаба след раждането – промърмори Кайлеан. Чакай малко.

Вратата изпука по-силно. Този, който напираше да влезе, вече блъскаше с все сила. Майри се събуди и промънка нещо. В същия миг Кайлеан, вече напълно облечена, притисна ръка върху устните ѝ.

– Не издавай звук, ако държиш на живота си и на живота на децата си – Майри кимна задъхано, а бебето, за щастие, продължаваше да спи.

– Дали да не се скрием в ямата за провизии? – прошепна Ейлан. Вратата се тресеше от удари. Които и да бяха хората отвън, явно бяха твърдо решени да влязат.

Кайлеан каза все така тихо:

– Стой тук, и каквото и да се случи, недей да пициш.

Майри възкликна изумено, когато забеляза, че жрицата отива при вратата и се кани да вдигне резето. Жрицата изсъска:

– Ти ли ще сковеш после нова врата? Защото аз не мога!

В мига, когато резето падна, Кайлеан отскочи назад и вратата се блъсна в стената. Дузина мъже влетяха в стаята, сякаш довяни от вихрушката, но в същия миг Кайлеан произнесе с висок и рязък глас някаква дума и те се спряха като вкаменени. Бяха огромни мъже, с дълги, неподрязани бради и коси, разпилени по раменете, облечени в необработени дивечови кожи, с наметала от груба вълна над туники на пъстри квадрати – още по-пъстри от тези, които бяха обичайно облекло на британците. В сравнение с тях Кайлеан изглеждаше стройна и тъничка като

върбова пръчка. Тъмните ѝ коси я покриваха до кръста. Свободно падащата тъмносиня роба се развяваше на вятъра, нахлул през отворената врата. Вещата се роба бе единственото нещо по нея, което се движеше – иначе жената можеше да мине за издялана от камък.

Майри се сгуши на топка под завивките, притиснала към себе си бебето. Един от мъжете се засмя и каза нещо. Ейлан не спираше да трепери. Искаше ѝ се да последва примера на Майри, но не можеше да помръдне и пръст.

Кайлеан отново извика нещо – с ясен, звънящ като камбана глас – и отстъпи крачка назад към огнището. Мъжете я гледаха като хипнотизирани. Кайлеан коленичи и изведнъж зарови ръце в жарта. После скочи и докато нападателят се осъзнаят, започна да хвърля цели шепи въгленни върху им, без да спира да крещи на някакъв незнаен език. Разбойниците започнаха да проклинат и заотстъпваха, сетне хукнаха един през друг навън, ругаейки на непознат за Ейлан диалект.

Жрицата ги сподире със смях и извика още нещо. Гласът ѝ прозвуча като писъка на сокол, връхлитащ върху жертвата си. Сетне хлопна отново вратата, воят на вятъра стихна и отново бяха сами.

Кайлеан се отпусна със сетни сили на едно столче близо до огъня. Ейлан продължаваше да трепери така, че едва говореше, попита:

– Какви бяха тези хора?

– Разбойници – всякакви, от кол и вџе. Мисля, че повечето бяха от Севера, но имаше и такива от моята родна земя. Срам ме е, като ги гледам! Да, аз съм от Ериу. Лианон ме доведе по вашите земи.

Тя стана и се зае да бърше пода от дъждовната вода.

Ейлан не преставаше да разпитва:

– Какво им каза?

– Казах им, че съм жена-друид – bean-druí на нашия език, и че поsegнат ли на мен или на някоя от сестрите ми, ще ги прокълна със силата на водата и огъня. При това успях да ги убедя, че имам власт да го сторя – Кайлеан протегна ръце и Ейлан видя, че тънките ѝ пръсти са бели, без каквито и да било следи от изгаряне. Дали не сънуваше? После се сети за нещо и отново попита:

– Сестри ли?

– Съгласно обета, който съм положила, всички жени са мои сестри – Кайлеан изкриви устни. – Освен това им обещах, че ако не ни причинят зло, ще ги благослова...

– А благослови ли ги наистина?

– О, не! Те са хищници, по-лоши от вълците в гората – каза рязко

Кайлеан. – Да ги благословя ли? Все едно да благославям див звяр, впил зъби в гърлото ми.

Ейлан отново загледа пръстите на жрицата.

– Как можа да направиш това? Магия ли стори, та да повярваме, че държиш въглени, или наистина имаше живи въглени в ръцете ти? – тя продължаваше да мисли, че е жертва на зрителна измама.

– О, въглените си бяха съвсем истински – Кайлеан се изсмя. – Всеки, който е преминал същото обучение като мен, може да го направи.

– Ами аз? – не спираше Ейлан.

– Ако си обучена за жрица, несъмнено ще можеш – кимна нетърпеливо Кайлеан. – Това, което е необходимо, са вяра и воля. Но сега не мога да ти покажа как става това. Може би, ако дойдеш при нас в Горския храм, някой ден ще те науча.

Момичето сякаш едва сега осъзна от какво са се спасили и се отпусна безсилно до жрицата.

– Те... те щяха... – Ейлан преглътна. – Всички дължим живота си на теб.

– О, не мисля – отвърна Кайлеан. – Една родилка не представлява кой знае какво изкушение дори за такива като тях; а аз със сигурност щях да се справя, ако бяха посегнали на мен – но теб... Да, теб сигурно щяха да изнасят. Доколкото знам, нямат обичая да убиват млади и хубави момичета, но като нищо можеше да свършиш като пленница и жена на някой от тези диваци по бреговете на Ериу. Надявам се, че не съм попречила на нещо, което би ти се понавило.

Ейлан се потърси, припомняйки си зверските лица на разбойниците.

– Не, не си. Всички мъже в родината ти ли са такива?

– Не знам. Бях още много млада, когато тръгнах насам с Лианон – Кайлеан помълча, сетне продължи: – Не помня нито баща си, нито майка си. Знам само, че живеехме в една колиба и аз бях най-голямата от осем деца. Един ден отидохме на пазара и там видях Лианон. Никога не бях виждала по-красива жена.

И тя трябва да е почувствала моето вълнение, защото още там, на пазара ме покри с мантията си и ме обяви за избраница на Богинята. Години по-късно я попитах какво я е накарало да избере тъкмо мен от всички момичета на пазарището. А тя каза, че всички други деца били чисто облечени и родителите им ги държали здраво за ръка. Мен никой не ме държеше за ръка – продължи горчиво Кайлеан. – В дома на родителите си бях само още едно гладно гърло. Там не ме наричаха Кайлеан

– не помня лицето на майка си, но знам, че тя ми викаше Лоанту, което ще рече „черна птичка“.

– Значи са ти дали името Кайлеан при посвещаването, така ли? Кайлеан се усмихна.

– О, не. „Кайлеан“ означава на нашия език нещо като „детето ми“ или „момичето ми“. Лианон винаги ме наричаше така, когато се обръщаше към мен, и аз вече не мога да си представя, че мога да нося друго име.

– Така ли да те наричам и аз?

– Щом искаш. Всъщност имам и друго име – то е името, с което ме нарекоха при посвещаването, но това е име, което нямам право да произнеса пред другото, освен ако и той е от посветените.

– Разбирам – Ейлан изведнъж се заслуша в себе си. Някъде, от много далеч, долетя далечен шепот: „Изарма... когато ти беше моя сестра, се казваше Изарма...“

Кайлеан въздъхна.

– Има още време до зазоряване. Сестра ти отново заспа. Горкото момиче, раждането е изцедило и последните й сили. Добре ще е, ако поспиш и ти...

Ейлан поклати глава. Имаше чувството, че всичко около нея се върти.

– Не мисля, че след всичко това бих могла да заспя. Кайлеан я изгледа и изведнъж се засмя.

– Честно казано, и аз няма да мога. Бях толкова уплашена, че не знам откъде намерих глас да проговоря. Бях убедена, че не помня този диалект – толкова отдавна го чух за последен път!

– Но нямаше вид на уплашена – каза Ейлан. – Приличаше на същинска богиня, както се беше изправила пред тях.

Другата жена отново се изсмя горчиво.

– Нещата не винаги са такива, каквито изглеждат, моето момиче. Никога не се доверявай на външния вид на хората, нито пък на това, което ти говорят.

Ейлан се взираше в огъня. Жаравата, разбудена от ръцете на Кайлеан, сега попукуваше и хвърляше искри. Мъжът, когото бе обикнала под името Гауен, се оказа съвсем различен от представите й, но любовта, която изпитваше към римлянина Гай, бе все същата. А и той не бе я лъгал. „Бих го познала мислеше тя; дори да дойде при мен като прокажен просяк“. Мислите й се залутаха, душата й отчаяно затърси нещо – нещо, което нямаше нито лице, нито име, нито дори форма. Силният пукот на

един въглен я стресна и я върна към действителността.

– Кажи ми истината тогава – обърна се тя към Кайлеан. – Как нежеланото никого колибарче се превърна в жрица, която може да лови с голи ръце живи въглени?

„Кажи ми истината...“ Кайлеан се взря замислено в момичето, което бе svelo светли мигли над сивите си очи, сякаш уплашено от собствената си смелост. Кой ли бяха всички истини, които щяха да се върнат да я преследват – сега, когато майчиният ѝ език разбуди заспалото минало? Беше два пъти по-възрастна от Ейлан, можеше да ѝ бъде дори майка, но чувстваше у момичето сродна душа, сякаш наистина ѝ бе сестра.

– Веднага ли тръгна с Лианон за Горския храм? – настоя Ейлан.

– Не, дори мисля, че по това време Вернеметон още не е съществувал – събра мислите си Кайлеан. – Лианон бе дошла в Ериу, за да изучава мъдростта на жриците от светилището на Бригид²⁵ в Друим-сиадх. Когато се върнахме в Британия, живяхме първо в една кръгла кула на брега на морето – далеч на север. Помня, че около кулата се издигаха наредени в кръг бели камъни, и за всеки мъж освен Върховния друид – тогава върховен друид бе друг, не Арданос – прекрочването вътре в кръга бе равносилно на смърт. Тя се отнасяше с мен като с дъщеря. Веднъж, когато някой започна да я разпитва за мен, каза, че ме намерила изоставена на морския бряг. Това не бе толкова далеч от истината – тъй или иначе, никога повече не видях близките си.

– Не ти ли липсваше майка ти?

Кайлеан се замисли, понесена от потока на спомените.

– Сигурно би ми липсвала, ако беше истинска майка – добра и любяща. Моята майка не бе такава. Не че беше зла, просто пет пари не даваше за мен – тя отново спря и се взря удивено в момичето пред себе си. „Каква е тази сила у нея, та успява да разбуди у мен толкова далечни спомени?“ Въздъхна и поде отново, търсейки най-точните думи.

– За нея аз бях наистина само още едно гърло. Веднъж, години по-късно, на пазара в Дева видях стара жена, която ми заприлича на майка ми. Оказа се, че не е тя, но не съжалих, когато го разбрах. Тогава ми стана ясно, че никога не съм имала други близки освен Лианон и останалите жени от Горския храм...

25. Бригид – келтска богиня, чийто празник отбелязвал идването на пролетта (около 1 февруари); като богиня в ирландската митология покровителства поезията и лечителското изкуство. (Б.пр.)

Настъпи дълго мълчание. Очевидно Ейлан се опитваше да си представи какво ли е да израснеш без никакви близки около себе си. Беше ясно колко е привързана към нея сопнатата Майри, а от Диеда знаеше, че с Ейлан са били като близначки. И все пак Ейлан никога не би могла да разговаря с роднините си така, както разговаряха сега двете.

„Все едно, че говоря със себе си, каза си Кайлеан. Или по-скоро с момичето, което бих могла да бъда – чисто и невинно“.

– Мракът и пламтящите въглени наистина ми припомнят детските години – поде жрицата и още докато произнасяше тези думи, почувства, че потъва като в кладенец, понесена надолу и назад в годините. Думите ѝ се лееха, сякаш бе омагьосана и друг говореше със собствената ѝ уста. – За колибата помня само, че вътре бе винаги тъмно и задимено. От дима ме болеше гърлото и все бягах навън, на брега, на чист въздух. Най-ясно си спомням виковете на чайките; чайки имаше и около кръглата кула, затова, когато най-сетне дойдох да живея в Горския храм, дълго време не можех да заспя – липсваше ми шумът на морето. Обичах морето. В спомените си от... дома – тя се поколеба за миг – виждам само деца. Майка ми винаги беше с бебе на гърдите, всички вечно пищаха и хленчеха и я дърпаха за полите – или мен, ако не успееш да се измъкна. Но дори с бой не можеха да ме задържат в къщи да меля ечемик или да бавя хленчещите хлапета. Странното е, че сега бебетата не ми пречат – допълни тя. – Сякаш приемам по друг начин тези, които като бебето на Майри идват чакани и желани, и след раждането си са обичани.

Не помня нищо за баща си освен това, че не се интересуваше от майка ми или от нас – което не му пречеше да не я оставя и година без бебе на гърдите. Сигурно съм имала вид на умираща от глад и с това съм събудила съчувствието на Лианон.

Кайлеан чуваше собствения си глас и разбираше, че в думите ѝ няма и следа от горчивина – всички тези неща тя бе приела още много отдавна.

– Всъщност дори не знам точната си възраст. Но мина около година, след като заживях с Лианон, преди тялото ми да прояви признаци на женственост. Тогава трябва да съм била горе-долу на дванадесет години.

Жрицата млъкна изведнъж и Ейлан я погледна учудено.

„Аз съм зряла жена, жрица“. Кайлеан се опитваше да потисне внезапно обзелия я ужас, „Мога сама да обръщам в бягство въоръжени мъже!“ Но трансът, предизвикан от огъня, бе разтворил дълбочините на съзнанието ѝ и тя се чувстваше като уплашено дете. Истина ли се

криеше в трептящите пламъци или измама?

– Трябва да съм се уплашила повече, отколкото предполагам – каза тя най-сетне приглушено. – А може би се дължи на нощния час и на мрака – имам чувството, че сме някъде извън границите на времето. – Тя погледна към Ейлан. – Може да е и защото говоря с теб...

Ейлан преглътна и събра сили, за да срещне втрещения поглед на жрицата.

„Истината... кажи ми истината...“

Кайлеан отново чу тези думи в съзнанието си и не можа да прецени кой се нуждае повече от тази истина – момичето пред нея или тя самата.

– Така и не казах на Лианон, а наказанието на Богинята още не ме е застигнало. – Думите се изтръгваха с мъка от устните ѝ. – Но след толкова години нямам чувството, че най-сетне трябва да говоря пред някого...

Ейлан протегна ръка към Кайлеан и жрицата стисна здраво пръстите ѝ.

– Сигурно видът на тези разбойници извика спомена... Там, където живееш като дете, близо до нашата колиба, на самия бряг, живееше някакъв човек. Срещах го понякога, когато се скитах край морето. Предполагам, че е бил престъпник, прокуден от рода си. Но тогава бях дете и не се замислях над тези неща – допълни тя горчиво. – Първоначално му вярвах. Правеше ми подаръци – красиви миди, които намираше на брега, пъстри птичи пера и какво ли не още – тя се поколеба. – Колко наивна съм била, като го мислех за съвсем безобиден; но и как ли бих могла да преценя правилно? Нямах кой да се погрижи за мен, да ме предупреди, да ме научи...

Тя се взря с невиждащи очи в огъня. В онази колиба нямаше огън – и в спомена си Кайлеан виждаше само черен, лепкав мрак.

– Не подозирах нищо. Не можех да знам какво ще ми причини, когато един ден ме поведе към колибата си... Не исках, но той ме повлече... – тя затрепери от мъчителния спомен. Дори сега не можеше да намери думи за това, което се бе случило тогава.

– Какво направи после? – гласът на Ейлан долетя като от някоя далечна звезда.

– Какво бих могла да направя? – отвърна рязко Кайлеан. – Побягнах разплакала, и плаках, плаках толкова дълго, че ми се струваше, че ще се разтопя и ще изчезна заедно със сълзите си. Не мога... нямам сили да говоря за ужаса и отвращението, които изпитах тогава. Бях убедена, че не бих могла да разкажа за това никому – а и нямаше никой,

който би се загрижил за мен тогава. – Кайлеан мълча дълго, после продължи: – До ден днешен помня миризмата на онази колиба – на гниещи водорасли и тръстика; помня как онзи човек ме събори на пода, аз хленчех, но изобщо не можех да си представя какво би могъл да ми направи... И досега ми прилошава от мириса на гниещи водорасли.

– Никой ли не разбира? Не е възможно никой да не е направил нищо! – каза Ейлан. – Знам, че баща ми би убил всеки, който би се опитал да постъпи така с мен.

Кайлеан вече дишаше малко по-равномерно. Въздъхна дълбоко и треперливо, сякаш с въздишката и част от скритата мъка напускаше душата ѝ.

– Колкото и диво да бе племето, от което произхождам, в него никой не допускаше насилването на жени, камо ли пък на толкова малко дете. Ако бях казала как е постъпил с мен този човек, щяха да го изпекат на бавен огън. Той беше наясно какво го чака и ме заплаши, че ще ме убие, ако проговоря. А аз нищо не знаех и мълчах.

Кайлеан говореше вече със странно безразличие, сякаш ставаше дума за нещо, което се е случило с някой друг.

– Година по-късно дойде Лианон. Тя никога не би могла да предположи, че толкова малко момиче може вече да е загубило девствеността си... После, когато я обикнах и реших да служа на нейната Богиня, бе вече късно – страхувах се, че ще ме отпрати. Разбираш ли – божественото излъчване, което ти се стори, че виждаш у мен, е измама – допълни тя грубо. – Ако Лианон бе узнала никога нямаше да ме посветят за жрица – но аз се постарях тя никога да не разбере.

Жрицата обърна лице към стената. Настъпилото мълчание надвисна мъчително над двете жени.

– Моля те, погледни ме...

Кайлеан извърна очи към момичето пред себе си и видя лицето му – едната половина, огряна от огъня, светеше като образа на самата Богиня; другата бе потънала в сянка.

– Аз ти вярвам – каза Ейлан.

Кайлеан въздъхна тежко. Очите ѝ се замъглиха от сълзи.

– Живея само защото се надявам, че Богинята също ми е простила – каза тя. – Бях преминала първия ритуал на посвещаване, пред да разбере целия ужас на измамата, в която живеех. Но не виждах никакви лоши знамения. Когато станах жрица, очаквах да ме поразят гръм, но нищо не се случи. Тогава за първи път се усъмних, че има богове – или, казах си, дори да ги има, те ни най-малко не се интересуват от съдбата на хората.

– А може би просто са по-милостиви от хората – каза Ейлан и веднага млъкна, уплашена от собствената си смелост. Никога досега не бе й хрумвало да оспори мнението на хора като баща си или дядо си. – Защо напуснахте кулата край морето? – продължи да разпитва тя.

Кайлеан, потънала в далечни спомени, се стресна и отвърна:

– Това стана след оскверняването на светилището в Мона – нали знаеш тази история?

– Дядо ми е бард и често я пее. Но това трябва да е било, преди ти да се родиш...

– Не е чак толкова отдавна – разсмя се Кайлеан. – Но наистина съм била много малка. Ако по това време Лианон не беше в Ериу – вие наричате нашата страна Хиберния – и тя щеше да загине. Известно време след клането малкото останали британски друиди били прекалено заети да близат раните си, за да решат какво да сторят с жриците. После върховният друид успял да сключи нещо като договор с римляните, който осигурявал безопасността на оживелите свещенослужителки в земите, владени от Рим.

– Договор с римляните ли?! – възкликна Ейлан. – Но нали тъкмо римляните избили останалите?

– О, не ги избили – само ги насилили – отвърна Кайлеан с горчивина. – Осквернените жрици от Мона не посегнали на живота си, докато не родили копелетата на римляните. Сетне се самоубили – всички до една. А децата... издавили момчетата, а момчетата били осиновени от семейства, верни на старата религия – като твоето.

– Кинрик! – възкликна Ейлан, обзета от внезапно просветление. – Затова значи мрази римляните с такова ожесточение, и все иска да слуша песента за Мона въпреки че това са толкова отдавнашни неща! А когато аз почнех да изпитвам, винаги ме караха да млъкна!

– Твоят Кинрик, който мрази толкова римляните, има точно толкова римска кръв в жилите си, колкото и онова момче, на което баща ти не пожела да те даде за жена – отвърна с усмивка Кайлеан. Ейлан бе обвинила слабичкото си тяло с ръце и се взираше в жарта.

– Не ми ли вярваш? – попита жрицата. – Всичко се е случило точно както ти го разказах. Може би после римляните все пак са се почувствали виновни за стореното, а освен това дядо ти е по-лукав политик от който и да е римски сенатор – и успял да сключи този договор с Цериалис, който бил губернатор на провинцията преди Фронтин. И така бил изграден Горският храм във Вернеметон – за да приюти жени и жрици от цяла Британия. Сетне избраха Лианон за Велика жрица, и посветиха

и мен за жрица – най-вече защото не знаеха какво да ме правят. Аз съм най-близката довереница на Великата жрица, но няма да я наследя – това поне е ясно.

– Защо?

– Първоначално вярвах, че такава е волята на Богинята... заради това, което току-що ти разказах. Но сега разбирам, че друидите няма да допуснат такъв избор – защото знаят, че няма да им се подчинявам. Обичам Лианон, но и я познавам много добре – тя е човек, който се огъва лесно. Може би единственият път, когато се е осмелила да се противопостави на Съвета на друидите, е бил, когато настоя да остана при нея. Но аз разбирам кроежите им и казвам това, което мисля... макар и не така, както говорих с теб!

Ейлан отвърна на усмивката ѝ.

– Същото важи и за мен – не мога да си представя как казвам и половината от това, което казах тази вечер, в дома на баща ми.

– Не се осмеляват да ми разрешат да говоря с гласа на Богинята – ако аз стана велика жрица, сън няма да ги хваща от чудене какво ли ще кажа следващия път! – разсмя се Кайлеан. – Трябва им жрица, която да им служи вярно. Известно време ми се струваше, че са избрали Диеда; но неволно чух какво си говориха Арданос и Лианон, след като тя дойде в храма, и разбрах, че тя е избрана погрешно – трябвало е да бъдеш ти.

– Да, ти каза това и преди, но доколкото знам, баща ми вече се кани да ме омъжи.

– Тъй ли? – повдигна вежди Кайлеан. – Е, може би греша. Знаех само, че синът на префекта в Дева е искал ръката ти.

– Колко се разгневи тогава баща ми... – Ейлан пламна, защото си спомни думите на Бендейгид. – И каза, че ще омъжи Сенара, преди да е имала възможност да му създава неприятности. Чудя се дали няма предвид същото и за мен. Не е споменавал, че иска да ме прати във Вернеметон. Щом не мога да бъда жена на Гай – допълни тя глухо, – не ме интересува какво ще стане с мен.

Кайлеан я изгледа замислено.

– Никога не ме е изкушавала мисълта да се омъжа; толкова отдавна обрехох живота си на Богинята. Може би причината е в това, което ме сполетя още като дете, но никога след това не съм пожелала да принадлежа на някой мъж. Убедена съм, че ако бях нещастна в храма, Лианон щеше да намери начин да ме омъжи; тя винаги е казвала, че иска само да бъде щастлива. Наистина я обичам много – добави жрицата, – обичам я като родна майка.

Поколеба се и продължи:

– Винаги съм се ядосвала, като я виждам как отстъпва във всичко на Арданос, но кой знае – може би и това е дело на Богинята? Би ли искала да дойдеш с мен във Вернеметон, когато дойде време да се върна?

– Струва ми се, искам – отвърна Ейлан. Искрица любопитство ожи-ви големите ѝ очи със странно променлив цвят – понякога тъмнолешни-кови, понякога сиви. Оживление пропъди тъгата от погледа ѝ и тя про-дължи: – Мисля, че нищо друго не би ми доставило по-голямо удоволст-вие. Винаги съм знаела, че няма да ни позволят да се съберем с Гай. На времето, преди да го срещна, мечтаех да стана жрица. Така поне ще мо-га да изживея достойно живота си, и ще науча много интересни неща.

– Мисля, че това може да се уреди – каза Кайлеан сухо. – Бендей-гид несъмнено ще бъде във възторг, Арданос също. Остава само да убе-дя Лианон. Да говоря ли с нея?

Ейлан кимна. Този път Кайлеан протегна ръка и хвана здраво ней-ната. Щом докосна нежните пръсти на момичето, Кайлеан усети позна-тото замайване, което предшестваше виденията – и видя Ейлан, но вече зряла жена, в пълния разцвет на красотата ѝ, обвита в одеждите на жри-ца на Оракула. „Сестри... и повече от сестри...“ – същите думи отекна-ха отново в съзнанието ѝ.

– Не се страхувай, детето ми. Мисля си, че може би... – тя замълча за миг, сетне продължи – може би такава е съдбата ти – да дойдеш при нас – като каза тези думи, сякаш някакъв товар падна от сърцето ѝ. – Не е нужно е да ти казвам колко ще се радвам да те видя в Горския храм. – Кайлеан въздъхна. Особеното, пророческо състояние на духа я напусна и в същия миг отвън се чу песента на чучулига, която поздравяваше зо-рата. – Ето че се зазори – жрицата наложи на втвърдените си мускули да ѝ се подчинят и се отправи бавно към вратата. – Прекарахме цялата нощ в приказки. Не ми се е случвало от времето, когато бях по-млада и от теб – тя отвори вратата и лъчите на изгриващото слънце нахлуха в стая-та. – Е, дъждът най-сетне спря. Най-добре ще е да видим какво е поло-жението в обора – онези нещастници поне не биха могли да го запалят в този порой. Дано са ни оставили някоя и друга крава – и дано е останал някой, който да я издои.

През следващите четири дни Гай язди начело на отряда от наемни-ци даки, на мястото на болния центурион. Редом с него яздеше Приск, заместникът му. Всички проклинаха калта и влагата, които се просмук-ваха през всеки отвор на дрехите им. Не помагаха и наметалата от нат-рита с лой кожа – оръжията почваха да ръждясват, а там, където

мократа кожа се триеше в телата им, те се потриваха до кръв. От клоните на дърветата постоянно капеше вода, от двете ѝ страни на пътя се ширеха подгизнали от влага полета, корените на младите посеви гниеа в езерца от застояла вода. Лоша щеше да бъде реколтата тази есен, мислеше мрачно Гай. Щеше да се наложи да внасят жито от други краища на империята – там, където боговете се бяха показали по-милостиви. Ако времето в Хиберния бе същото, нищо чудно, че плъзнаха разбойници.

Напредваха бавно, но въпреки това към обяд на петия ден бяха навлезли в земите, където го бяха сполетели толкова неочаквани събития. Нощта прекараха под покрива на Клотин. На следното утро минаха покрай същия мечи капан в който бе паднал Гай на времето, и поеа по горската пътека, която водеше право към дома на Бендейгид. Дъждът постепенно преставаше и на запад, през разкъсаните облаци, се виждаше позлатено от слънчевите отблясъци небе.

Когато разпозна пасищата и гората, където бяха търсили цветя с Ейлан, Рай усети, че сърцето му заби ускорено. Скоро тя щеше да го види – макар и целия оплескан с кал, но в пълния блясък на римски офицер. Смяташе да не казва нищо – нека Ейлан разбере по мълчанието му колко дълбоко страда! И тогава тя може би щеше да намери начин да го срещне, и...

– О, богове! Нима идват още буреносни облаци? – възкликна Приск зад него. – Надявах се, че ще имаме поне един ден, през който да изсъхнем!

Гай се върна към действителността и видя, че въпреки изяснилото се небе на юг, тъкмо над тях са надвиснали черни облаци. Конят му мяташе неспокойно глава и той усети, че го полазват тръпки на тежко предчувствие.

– Не облак... – смотолеви един от даките. – Дим...

В същия миг надигацият се вятър донесе до тях миризмата на изгоряло дърво. Вече всички коне пръхтяха, но на тях им се бе случвало да подушат миризмата на огън и преди, та ездачите успяваха да ги овладеят.

– Приск, слез и вземи двама души да разузнаете какво става напред – каза Гай, малко учуден от хладното спокойствие в гласа си. Дали военната подготовка му помогна да овладее порива да пришпори коня си напред, или го задържаше страхът от това, което би могъл да види? Стори му се, че разузнавачите се върнаха само след минута.

– Разбойници – каза Приск. Лицето му бе неподвижно, сякаш

изсечено от камък. – Разбойници от Хиберния – сигурно същите, за които ни предупредиха. Вече са изчезнали.

– Има ли оцелели?

Приск сви рамене и Гай усети как гърлото му се свива.

– Топъл прием ни оказаха тук, но няма къде да се спи, а? – обади се един от войниците. – Май ще е по-добре направо да продължим.

Останалите се разсмяха. Гай се обърна и като видяха лицето му, всички млъкнаха. Той заби пети в хълбоците на коня си и отрядът го последва в мълчание.

Приск беше прав. До мига, в който завоят криеше от очите им малкото възвишение, на което преди се издигаше домът на Бендейгид, Гай хранеше последна надежда, че разузнавачите някак са се объркали. Но наистина всичко бе станало на пепел – само тук-там стърчаха почернели греди като надгробни паметници. Нямаше и следа от малката постройка, където го бе лекувала Ейлан, не се забелязваха никакви признаци на живот. Такива сгради горяха бързо заради сламените покриви.

– Ще трябва да е бил страшен пожар – щом всичко е изгоряло така въпреки дъжда – промърмори Приск.

– Несъмнено – проговори Гай с изтръпнали устни. Пред очите му се мяркаха лицата на малката Сенара, на Ейлан, на всички останали от семейството – пленници на дивите хибернийци, или, което бе още по-лошо, превърнали се в купчина овъглени кости под останките на собствения си дом. В никакъв случай не биваше да допуска мъжете да видят колко тежко е засегнат от случилото се; той смъкна ниско качулката на наметалото си и се престори, че се е разкашлял от дима, който още се виеше над останките от обора. Прав беше Приск. Нищо и никой не би оцелял в такъв пожар.

Той каза рязко:

– Да тръгваме тогава. Нямаме време да разглеждаме обгорели камъни, щом ще трябва да намерим подслон за отряда, преди да е паднала нощта! – гласът му трепна и той се зачуди дали Приск е разбрал вълнението му и ако е така, как си го е обяснил. Но заместникът му бе стар войник и нерядко бе виждал как реагират по-неопитните младежи, когато се сблъскат за първи път с последиците от разбойнически набези и кланета.

Той му хвърли разбиращ поглед и веднага отклони очи от лицето му.

– Когато завоювахме тази земя, обещахме на народа й мир. Най-малкото, което сме длъжни да сторим, е да ги защитаваме. Но не се

безпокой, ще настигнем разбойниците и ще ги научим какво е да безчинстваш в земя, която принадлежи на Рим. Жалко е все пак, че боговете не са измислили друг начин да цивилизоваме света. Е, има и по-лошо – можехме да сме селяни и цял живот да сеем ряпа. А ние сме си избрали войнишкия занаят и това е част от него. Твои приятели ли са били тези хора?

– Гостувах им – отвърна безизразно Гай. – Миналата пролет. – По-не бе успял отново да овладее гласа си.

– Да, такъв е животът – кимна Приск. – Днес си тук, утре те няма. Надявам се, че боговете си знаят работата.

– Да – каза сухо Гай, за да прекъсне философските размисли на стария войник. – Дай заповед да тръгват; трябва да им намерим подслон веднага щом стигнем най-близкия град.

– Слушам. Строй се! – изрева Приск. После допълни: – Кой знае, може пък да не са били у дома по това време. Може да са били на гости у приятели! И такива работи стават.

Докато язدهа из падналата мъгла, която отново се превръщаше в ситен дъждец, Гай си спомни как видя за последен път Кинрик на пазара в Дева. Спомни си също, че още предната пролет се говореше, че щял да заминава къде на север, където се обучавали местните воини. Имаше вероятност той оживял. Гибелта на толкова високопоставен друид като Бендейгид неминуемо щеше да предизвика вълнение. Гай предполагаше, че баща му има източници на сведения, от които той самият няма и най-малка представа. Баща му щеше да разбере какво точно се е случило. Трябваше само да има малко търпение.

Опитваше се отчаяно да си вдъхне малко надежда. Приск сигурно имаше право и този път. Това, че къщата бе изгоряла, не означаваше, че всички нейни обитатели също са загинали. Може би Майри вече е била заминала за дома на мъжа си; Диеда вече изобщо не живееше тук; но Ейлан... прекалено би било да се надява, че Ейлан, или малката Сенара, или кротката Рейс са оцелели. В този момент не би дал и пукната медна монета за прочутата си офицерска кариера – а всъщност и за цялата велика империя.

Една мисъл се въртеше натрапчиво в главата му: „Ако бях взел Ейлан тогава, дори да я бях отвлякъл насила, тя щеше да е жива сега... Ако бях се противопоставил на баща си... ако бях се осмелил да я отвлека...“

Изведнъж отдавна забравен спомен изникна изневиделица – пред очите му се изправи образът на покойната му майка, която лежеше

бледа и студена на одъра, а около нея плачеха прислужниците ѝ. Тогава Гай бе плакал с тях, но влезе баща му и го отведе, а после му обясни, че един римлянин никога не плаче. Но сега Гай заплака отново – за първи път след смъртта на майка си – плачеше и за нея, но и за тези жени, които поне за малко го бяха накарали да се почувства като част от тяхното семейство.

Недопустимо бе войниците да го видят, че плаче. Той скри лице в наметалото и се опита да убеди сам себе си, че по лицето му не текат сълзи, а дъждовни капки.

– Къде е мъжът ми? – към обяд, на другия ден след раждането, Майри най-сетне се събуди, капризна и кисела. – Защо не намерите Родри? Ако той беше тук, щеше да ни защити от тези мъже...

В сравнение със студа навън вътре в колибата беше приятно топло. Ейлан, която вече започваше да усеща последиците от прекараната безсънна нощ, изгледа раздражено сестра си и седна по-близо до огъня. Като че ли не беше достатъчно лошо това, че разбойниците бяха отвлели всички дойни крави и тя бе принудена да гази калта на цели мили от тук, за да заеме едно животно от съседите заради бебето на Майри – тя още нямаше мляко. Добре че поне по-голямата част от стадата беше още на летните пасища – така сестра ѝ все още имаше някаква зестра, и би могла да се омъжи повторно един ден. Разбира се, Ейлан не бе толкова безсърдечна, че да подхване такъв разговор с нея сега.

– Нямахте да откраднат кравите, ако Родри беше тук!

– Ако Родри беше тук, най-вероятно щеше да се нахвърли върху тях, и ти пак... – Ейлан прехапа устни, ужасена от това, което едва не каза. Беше забравила, че сестра ѝ не знае нищо. – Кайлеан... – тя изглежда умолително жрицата.

– И ти пак щеше да останеш вдовица – довържи грубо Кайлеан, наведе се и взе купата с топло мляко от огъня.

Очите на Майри се разшириха.

– Какво говориш? – тя се взря в бледото лице на Кайлеан и пребледня на свой ред, съзнавайки мрачната вест, изписана на него.

– Бих почакала още, преди да ти го съобщя, но вече не можем да си го позволим. Родри е бил заловен от римляните, когато се опитал да освободи насила отведените мъже. Бил е незабавно екзекутиран, Майри.

– Не е вярно... Лъжеш! Не е възможно да е мъртъв и аз да не съм го почувствала! О, по-добре разбойниците да бяха ме убили! Защо не ги остави да ме убият, Кайлеан? Трябваше да си отида с него... Защо не съм мъртва и аз?!

Майри се отпусна обратно в леглото, хлипайки. Бебето незабавно започна и приглася. Кайлеан го взе на ръце и го подаде на Ейлан, после се наведе ад младата жена и заговори с неочаквано нежен глас:

– Тихо, тихо, няма полза от тези сълзи. Имаш две прекрасни деца. Техният живот едва сега започва. Трябва да събереш силите си, Майри,

за да можем да отведем оттук, преди скотите да са се върнали!

Скоро Майри отново заспа, изтощена от плач. Ейлан дремеше край нея, когато изведнъж се стресна, дочула тропот на конски копита пред къщата. „Разбойниците!“ помисли ужасено момичето, но после си каза, че никой разбойник не би хлопал така тежко и настоятелно на вратата, без да се опитва да я разбие. Сърцето ѝ биеше като барабан, когато отиде да вдигне резето. Отвори и видя баща си.

Веднага се сети за Родри. Затова ли бе дошъл баща ѝ – за да съобщи на Майри какво се е случило? Съпругът ѝ бе един от най-добрите воители на племето и семейството им винаги го бе приемало като един от тях – Родри бе като брат на Ейлан, и се отнасяше с нея като със сестра. Сега, когато Майри знаеше истината, и Ейлан можеше да си позволи да тъгува.

Тя отвори широко вратата. Бендейгид влезе, залитайки, и се препъна в прага – като че ли ездата дотук го бе изтощила, или внезапно бе остарял с десетилетие. После усети твърдите му длани на раменете си. Дълго време Бендейгид стоя мълчаливо и се взираше в дъщеря си.

– Кайлеан току-що каза на Майри за Родри – поде най-сетне Ейлан. – Ти... знаеш ли?

– Знаех отдавна – проговори с мъка баща ѝ. – Мълчах, защото се надявах, че известието не отговаря на истината. Проклятието на боговете ще стигне рано или късно всички римляни за черните им дела. Сега разбираш ли, Ейлан, защо не исках да се омъжиш за човек от този прокълнат народ? – ръцете му паднаха от раменете ѝ и той се отпусна тежко на едно столче до огнището.

Може би народът на Гай носеше вина за такива дела, но Ейлан бе убедена, че самият Гай никога не би постъпил по този начин. Но като видя съсипаното от мъка лице на баща си, реши да не възразява.

– Не това е най-тежката ни мъка, дъще – лицето на Бендейгид изведнъж се сгърчи и сърцето на Ейлан се сви от необясним страх. – Не зная как да ти го кажа, Ейлан.

– Може би аз вече знам – разнесе се зад тях гласът на Кайлеан. – Случва ми се да имам предчувствия за бъдещето, а през нощта, преди да тръгна насам от Горския храм, сънувах една опожарена къща и в съня си знаех, че е вашата. Но като дойдох и видях Ейлан тук, реших, че сънят ме е излъгал. Снощи оттук мина банда разбойници. Знаем нравите на тези глутници – и дълбоко в себе си се страхувах. Значи повечето са тръгнали на юг, към твоя дом, Бендейгид?

– Тук са идвали разбойници? – каза друидът с пресипнал глас и

изглежда невярващо Кайлеан.

– Само няколко. Успях добре да ги подплаша.

– Тогава на теб трябва да съм благодарен, че имам все още живи деца!

Ейлан нямаше нужда от предчувствия, за да разбере думите му, но това което чу, бе прекалено ужасно, за да бъде истина. Усети, че кръвта се отдръпва от лицето ѝ.

– Татко...

– Какво да ти кажа, детето ми?! Дойде вест, че разбойниците нападнали земите на съседа ни, Конмор. Взех всички здрави мъже със себе си и тръгнах на помощ. Оказа се обаче, че разбойниците са били много повече, отколкото предполагаме, че биха стигнали дотук в това време. Докато ни нямаше...

– Значи мама и Сенара са мъртви? – гласът ѝ прозвуча неестествено високо и стресна Майри. Сестра ѝ се изправи с мъка, вкопчена в завесите на леглото и загледа баща си с ужасени очи. Кайлеан отиде веднага при нея и друидът продължи:

– Надявам се, че са мъртви – лицето му отново се изкриви от мъка.

– По-лошо е другото – да са ги отвели като робини отвъд морето. Като си помисля, че биха могли да живеят в безчестие...

– Нима искаш да кажеш, че предпочиташ да са мъртви, вместо отведени в робство, но живи? – попита Кайлеан с нисък, вибриращ от напрежение глас.

– Разбира се – отвърна с ожесточение Бендейгид. – По-добре бърза смърт, та дори да е смърт в пламъците, и кратък път към Отвъдния свят, отколкото живот, изпълнен със спомени за всички скъпи мъртъвци – такъв живот, какъвто съм осъден да водя аз оттук нататък! Боговете са ми свидетели, ако бях догонил тези чудовища, всеки от тях щеше да плати кръвния си дълг – за смъртта на Рейс и Сенара – и за моята смърт!

Той замълча и хвърли яростен поглед към Ейлан и Майри, която залитна към него. Бендейгид простена, протегна ръце и притисна към себе си двете си дъщери. Ейлан се притискаше, хлипайки, към сестра си. На времето би потърсила утеха в прегръдките на баща си, но сега усещаше, че той не може да облекчи мъката ѝ.

– Не можахме да открием тялото на Сенара в пепелищата – поде отново Бендейгид. – Беше само на десет години...

Ейлан си каза: „Но това означава, че може да е още жива...“ Предпочете да не споделя гласно мислите си.

– Когато вестта за смъртта на Родри се потвърди, мислех да взема

Майри обратно у дома, но сега нямам дом, в който да я отведа... Вече никому няма да мога да предложа подслон и защита...

– Може би няма да можеш, друиде – намеси с отново жрицата, – но хората от твоята вяра могат. Горският храм ще подслони Майри и децата ѝ, докато нямат къде другаде да отидат. А и без това исках да те помя за разрешение да взема Ейлан със себе си – за да я обуча за жрица на светилището.

Бендейгид изправи гръб и изгледа дъщеря си с пронизващ поглед.

– Такова ли е искреното ти желание, дете?

– Да – отвърна простиичко Ейлан. – Щом не мога да се омъжа за човека, когото обичам, нека отдам цялата си любов на Богинята. Това за мен ще бъде щастие, тъй като мечтаех за живот, отдаден на Богинята, още когато бях прекалено малка, за да мисля за брак.

Банда ѝ се усмихна за първи път, макар и малко неуверено.

– Това поне ще зарадва дядо ти. Не предвиждах за теб такъв живот, Ейлан, щом това ще ти достави удоволствие, ще бъда доволен и аз.

– Но какво ще каже... – Ейлан прехапа устни. Как да свикне с мисълта, че майка ѝ никога вече няма да ѝ каже нищо? Баща ѝ сякаш долови неизказаните думи и отново се отпусна на стола си, скри лице в ръце. Никога не бе предполагала, че баща ѝ може да плаче. Но когато Бендейгид дигна очи, лицето му бе набраздено от сълзи.

Ейлан страдаше не по-малко, но не можеше да се разплаче. „Дали Гай ще реши, че и аз съм мъртва, когато вестта стигне до него? Дали би заплакал за мен?“ Може би щеше да е по-добре да мисли, че е мъртва, отколкото че е изневерила на спомена за любовта им. Но това вече нямаше значение – нали щеше да стане жрица в Горския дом? Не можеше да се принуди да мисли за това какво ще стане по-нататък.

– Отмъщението ми ще ги настигне! – извиси изведнъж глас друидът, все още взрян в пламъците. – Никой живот, който са отнели в Британия, няма да им излезе по-скъпо от тези! Дори римляните не се осмелиха да посегнат на жена ми и дъщеря ми и се кълна, че бих приел помощ и от Рим, стига да мога по този начин да си отмъстя! Това означава война! Разбери, Ейлан – тук не говорим само за убийство и насилие. Става дума за нещо по-лошо – за светотатство! Да нахлуеш в дома на един друид, да убиеш жена му и дъщеря му, да посегнеш на близки на Върховния друид, да оскверниш свети реликви – как са могли да го сторят?! Северняците са от нашата кръв, когато бях млад, съм учил заедно с друиди от Ериу!

– Знаино е от преди, че близки по кръв народи често воюват

помежду си, когато няма общ враг, пред който да се обединят – отбеляза сухо Кайлеан.

– Но нали имаме такъв враг – настоя Бендейгид. – Нима всички не ненавиждаме еднакво Рим?

– Може би дивите племена приемат вече и нас за римляни... Друидът поклати глава.

– Боговете със сигурност ще ги накажат за това страшно дело. Но дори това да не стане, те няма да избягат от мъстта на хората. Кинрик винаги ми е бил като син, и знам какво ще стори той, като научи за станалото! Но той е далеч – някъде по северните острови. Сега ми останахте само ти и Майри, Ейлан.

„Така е, съгласи се Ейлан мислено. Толкова малко близки ми останаха! Диеда също загуби сестра си. Дали ще се зарадва да ме види в Горския дом?“

Беше решено. Тя щеше да стане жрица, каквото и да произлезеше от това. Баща ѝ все още имаше живи кръвни роднини – Майри и двете ѝ деца. Ейлан искрено се надяваше, че внуците ще са утеха за Бендейгид. А и той не бе стар – можеше да реши да вземе втора жена, която да му роди още деца, или, което бе по-вероятно, Майри щеше да се омъжи повторно и да му дари още внуци. От Ейлан не можеше да се надява на внуци, ако тя станеше жрица във Вернеметон.

Бендейгид стана и се взря в Кайлеан изпод събърчените си вежди.

– Имам нужда от твоите умения, света жено. Трябва да призовем Кинрик – тук ни е необходим. Можеш ли да сториш това и ще го сториш ли за мен?

– Бих могла, но само с помощта на Лианон – отвърна Кайлеан. – Така или иначе трябва да я известим за това, което те сполетя.

– Ще ми трябваш също и за да открием тези хора – прекъсна я Бендейгид.

– Това поне е лесно. Видях тези, които нахлуха тук – и дори да не са били същите, които са опожарили дома ти, сигурно се подчиняват на един и същ главатар – някои бяха от Каледония, други – скоти от Ериу.

– Щом са минали снощи оттук, значи скотите са били поели по обратния път към брега, а каледонците – на север – Бендейгид стана и zakрачи неспокойно напред-назад. Кайлеан му поднесе чаша ейл, той седна обратно на столчето и я поднесе към устните си. Отпи дълбока глътка и продължи: – Кинрик трябва да се прибере у дома, и то колкото е възможно по-скоро. Нямаме време да пращаме конен пратеник. Изпрати ми ти вестта, Кайлеан, с помощта на твоите магии...

– Така и ще сторя – кимна жрицата. – Засега обаче ще остана тук, при дъщерите ти, а ти продължи към Вернеметон, за да кажеш всичко на Лианон. После върви в Дева, защото Върховният друид също трябва да научи всичко.

– Да, жена ми Рейс бе негова дъщеря – отвърна Бендейгид и потърка чело. – Може би той ще може също да ми даде съвет.

Новината за нападението се разнесе бързо из околните земи – разказваха пътуващите търговци и пратениците на легионите; сякаш дори птиците носеха на крилете си тъжните вести.

Три дни сред нападението върховният друид Арданос излизаше от дома си в Дева, когато над главата му се завъртя гарван и изграчи силно. Не бе необходимо някой да обяснява на стареца, че това е зла прокоба. Но той бе достигнал високото си положение поради напълно човешката си мъдрост, която му позволяваше да надхитря римляните и да успява да потуши страстите на по-непреклонните свои сънародници – и не за първи път съжали, че няма истинска пророческа дарба. В същия миг видя, че към него приближава конник, целия опръскан с кал, и прецени, че този път няма защо да тълкува знаменieto с гарвана. Ездачът бе зет му, Бендейгид, и следите от тежка мъка се четяха съвсем ясно на лицето му.

Когато Арданос успя да дойде поне малко на себе си след удара, който му нанесе Бендейгид с вестите си, той се отправи незабавно към Мацелий Север. Префектът от своя страна незабавно помоли да бъде приет от командира на легиона.

– Тези разбойници от земите отвъд морето стават нагли – говореше след малко Мацелий, а гласът му трепереше от гняв. – Британците са един от народите на империята и Рим има дълг към тях. Никой няма да безчинства из техните земи, докато съм жив. Семейството на един от друидите, който живееше наблизо, Бендейгид...

– Заточен за престъпления срещу държавата! – прекъсна го намръщено командирът. – Той дори няма право да бъде в Дева!

– Това няма никакво значение! Нима не разбираш, че най-важното е всички тези народи да съзнават, че Рим ги закриля – били те римски граждани или местни жители! – настояваше Мацелий. Все още го преследваше лицето на съсипания от скръб Арданос. От години познаваше стареца и бе започнал дълбоко да го уважава, но никога преди не бе го виждал в такова състояние. – Как искаш да ги убедим да не притежават оръжия, ако не можем да ги защитим? Само два легиона стигат, за да прегазим Хиберния...

– Може и да си прав, но се налага да чакаме, докато Агрикола

приключи с новантите. Открай време е така – завоюваме ли нова провинция, ни се налага да пазим нова граница. В дните на покойния губернатор Паулин унищожихме друидите от Мона, за да не подпалят бунтове из целия Запад. Сега пък трябва да учим каледонците да не нападат бригаантите. Сигурно когато империята завоюва Ултима Туле²⁶, ще настъпи мир и покой, но не и преди това... А засега не можем да направим нищо, освен да се постареем да подсилим бреговите укрепления – допълни цинично командирът. – Мога да наредя също един-два конни отряда да са в готовност да потеглят веднага, щом отново се чуе за пристанали разбойници. Синът ти обикаля тези земи с отряда си, нали? Натовари го тогава с тази задача, щом се върне – командирът изръмжа. – Британските племена са си наше стадо и няма да позволим да го стриже друг.

Усилването на укрепленията и планирането на набези отнемаше време. Дълго преди да бъдат издигнати нови стени от дебели греди, и да бъде прибрана оскъдната жътва на оцелялото от дъждовете зърно, Бендейгид се върна, за да придружи двете си дъщери по пътя им към Горския дом. Беше довел и кротки мулета за Майри и двете деца. Ейлан язеше с по-голямото дете на Майри пред себе си, добре увито, за да не простине в дъжда. Тя не умееше да язди добре и й се налагаше да съсредоточи всички сили, за да се задържи на седлото зад постоянно въртящото се момче. Разстоянието не бе голямо, но ездата я измъчи и тя имаше чувството, че са пътували много дълго.

Когато най-сетне достигнаха високата дървена ограда, вече падаше мрак. Преминаха портата и Ейлан видя, че вътре има около дузина големи постройки. Кайлеан отведе Майри и децата в една от тях, която се оказва предназначена за гости, после се върна и показа една висока сграда от дебели греди. Стрехите на сламения ѝ покрив се спускаха почти до земята.

– Това е Домът на девиците – каза тя. – Най-старшата сред младите жрици, Ейлид, е уведомена за пристигането и ще те посрещне. Ще дойде веднага щом мога, но сега трябва да отида незабавно при Лианон.

Новата луна – първата в живота на новородената дъщеря на Майри – изплува бавно на западния хоризонт. Още докато една прислужница я водеше към Дома на девиците, Ейлан с болка установи, че сестра ѝ

26. Ултима Туле – така наричали в древността Гренландия, за която се считало, че се намира на края на света. (Б.пр.)

започва да ѝ липсва.

Отвори се някаква врата и Ейлан прекрачи във вътрешен двор. Пред себе си видя ниска, дълга постройка, която напомняше на залата за пиршества на баща ѝ. Щом влезе, се почувства заобиколена от цяло море непознати лица. Огледа се и почувства неизпитвана досега самота. Прислужницата беше си тръгнала. Залата ѝ се стори огромна. Навсякъде ухаеше на ароматни треви. Една от жриците пристъпи напред и каза:

– Аз съм Ейлид.

– Къде е Диеда? – попита притеснено Ейлан. – Тя ми е роднина, надявах се да я видя сред вас...

– Диеда прислужва на Лианон и живее в уединение, защото се подготвя да участва в празника Лугназад²⁷ – отвърна жрицата. – Братовчедки ли сте? Бих ви помислила за сестри и дори за близначки – страшно много си приличате. Кайлеан ме помоли да се погрижа за теб, защото тя сега има работа при Лианон. Ти наистина си толкова красива, колкото те описа.

Ейлан се изчерви и сведе очи. Самата Ейлид бе хубава жена – руса, с къса къдрава коса, която ограждаше лицето ѝ с бледото си сияние като ореол. Облечена бе като всички останали млади жрици – не в тъмните одежди, които носеха във Вернеметон, а в дреха от небоядисан лен с много старомодна кройка, препасана със зелен тъкан колан.

– Трябва да си полумъртва от умора – поде кротко Ейлид. – Ела, дете, сгрей се на огъня и си почини.

Ейлан се подчини. Многото непознати лица я бяха зашеметили. Досега не бе се замисляла какво ѝ предстои, след като пристигне тук. За първи път се зачуди дали не е взела решение, за което ще съжалява до края на живота си.

– Не се страхувай от нас – проговори някой до нея. Ейлан вдигна очи и видя високо, едро момиче с червеникава коса и много сериозно изражение на лицето. – На пръв поглед ще ти се сторим много, но далеч не е така. А да беше видяла мен, когато стъпих тук за първи път – как се озъртах като пленено животно и не преставах да плача! Казвам се Миелин. Живея тук от пет или шест години и вече не мога да си представя друг начин на живот. Тук са всичките ми приятелки, а един ден и ти ще намериш свои – въпреки че сега ти се виждаме странни и чужди – тя взе от раменете на Ейлан наметалото и отиде да го прибере някъде.

27. Лугназад – един от четирите големи празника в келтския календар, отбелязван на 1 август. Тогава келтите чествали сватбата на своя бог на слънцето Луг, често идентифициран с Аполон. (Б.пр.)

– Мисля, че Лианон ще пожелае първо да говори с теб – каза Ейлид, – затова най-добре ще бъде да дойдеш веднага с мен.

И тя поведе Ейлан през оживения вътрешен двор към една самотна поетика, която бе малко по-настрани от останалите. Похлопа на вратата и незабавно отвътре се чува стъпки. Кайлеан надникна.

– Ти ли си, Ейлан? Влез, детето ми – каза тя и направи знак на някого зад себе си. – Виждаш ли, Диеда, най-сетне успях да ти доведа Ейлан.

– Очевидно – каза Диеда, докато излизаше напред от потъналия в сянка ъгъл на помещението. – Баща ми, Върховният друид, също е тук; и Бендейгид не липсва – можем да си направим истински семеен празник – Диеда се засмя и Ейлан потръпна – никога не бе чувала толкова циничен тон. – Ако постигне своето, Бендейгид ще домъкне тук и Кинрик. Разбрах, че искали да се възползват от дарбата ти, Кайлеан.

– Или може би от твоята – отбеляза Кайлеан, а Диеда се поусмихна. За Ейлан бе очевидно, че двете не се обичат, макар че не можеше да разбере защо.

– Много добре знаят какво бих им отговорила, ако поискат нещо такова от мен – каза Диеда. – Ако трябваше просто да потърся Кинрик, нямам нищо против; но да се правя на оракул заради Лианон, която повтаря всичко, като послушна марионетка на Рим...

– В името на Богинята, на което и да е божество, стига да го уважаващ, млъкни! – прекъсна я рязко Кайлеан и се послуша, защото наблизно хлопна врата. – Какво е това? Кой е тук?

– Само пресветият ми баща – измърмори Диеда, – и най-великата от всички Велики жрици на Горския дом – тъкмо я обучава какво да каже.

– Мълчи, нещастнице – изохка Кайлеан. – Знаеш добре, че думите ти са най-тежко богохулство!

– А може би тук се извършва по-тежко богохулство, но аз не участвам в него – сопна се Диеда. – Може би се надяват на истинско ясновидство, за да знаят срещу кого да пратят римляните. Какво смяташ да правиш, Кайлеан?

– Аз ли? Ще сторя това, което ми нареди Лианон – отвърна Кайлеан. – Както е длъжна да постъпва всяка една от нас.

Кайлеан очевидно се опитваше да умири Диеда, но момичето не млъкваше. Диеда винаги бе имала остър език, но Ейлан никога не бе я чувала да говори с такава горчивина.

– Знам добре в какво се опитвате да ни убедите – поде отново

Диеда, но този път Кайлеан я прекъсна, пламнала от гняв. Въпреки това се опитваше да не повишава тон.

– Това, което много добре знаеш, е, че няма значение какво мисля аз или какво мислиш ти – заяви тя, – а какво иска Великата жрица, и аз винаги ще се подчиня на нейната воля.

– Ако знаеш каква е волята ѝ, добре – отвърна по-тихо Диеда, – но тъкмо сега как може да се установи каква е волята на Лианон и има ли тя все още воля?

– Диеда, чувала съм тези речи и преди – каза уморено Кайлеан. – Какво толкова лошо има в това да призовем вашия роднина Кинрик, за да оплаче покойната си майка, както подобава?

– Това можеше да направим още преди седмици... – започна Диеда, но Кайлеан отново я прекъсна.

– Може би, но тъй или иначе от мен, или от теб, а иска само това – настоя тя. – Защо е това безсмислено упорство?

– Защото, ако ти не знаеш, аз знам – заяви Диеда, – че това е начин да изиграят Кинрик, да го принудят да прави това, което цял живот е бил учен да ненавижда. Нещо, което Бендейгид по-скоро би умрял отколкото да стори – да си стисне ръце с римляните! Нима не знаеш, че Бендейгид беше заточен заради него?

– О, в името на Богинята, момиче! – каза раздражено Кайлеан. – И аз знам кое-що за Бендейгид – и за Кинрик. И, ако щеш вярвай, но познавам и римляните; поне съм живяла при тяхното управление достатъчно дълго от теб. Казвам ти, никой няма да те накара да вървиш против великите си принципи, нито пък ще иска нещо такова от Кинрик. Да не би да си с: въобразила, че си единственият човек в Британия, който има представа за желанията и намеренията на Кинрик?

– Знам достатъчно... – упорстваше Диеда, но Кайлеан каза твърдо:

– Стига толкова; не искам да ни чуят. Освен това Ейлан вече трябва да се е объркала напълно...

Чертите на Диеда омекнаха.

– Тук си права. Не е редно да я посрещаме с такива разpravии – тя отиде при Ейлан и я прегърна. Ейлан благоразумно замълча, защото не знаеше дали някоя нейна неблагоразумна забележка не би разгрляла нов спор.

В този момент вратата се отвори и на прага застана Лианон.

– Карате ли се, деца мои?

– Не, разбира се, че не, майко – отвърна бързо Кайлеан. Диеда допълни:

– Не, не се караме, Света майко; просто си говориш с новодошлата.

– О, да, научих, че Ейлан е пристигнала – каза Лианон и обърна поглед към младото момиче, което стоеше мълчаливо до жриците. Ейлан усети как сърцето ѝ се заблъска тежко в гърдите, докато стоеше очи в очи с жената, която бе видяла за последен път като превъплътена Богиня пред белтейнските огньове.

– Значи ти си Ейлан? – гласът на Лианон бе мелодичен, но малко изтънял, сякаш годините, през които с него бе говорила Богинята, бяха отнели от силата му. – Вярно е, че много си приличате с Диеда, но сигурно и на двете ви е омръзнало да ви го казват. Ще трябва да намерим начин тук, в храма, да ви различаваме – тя се усмихна, а Ейлан изпита странно желание да я закриля.

Лианон протегна ръка към Ейлан, която все още гоеше почти до вратата.

– Влез вътре, дете. Баща ти и дядо ти са тук с наспали [??] знаеш? – Ейлан се зачуди какво странно има в това, след като баща ѝ я бе довел – може би бе решил да заживее с жриците?

Лианон взе ръката ѝ и я поведе към вътрешната стая, но преди това се обърна към двете по-възрастни жрици и каза с кроткия си глас: – Елате и вие двете. Ще имаме нужда от вас.

Вътрешното помещение изглеждаше много малко, но това се дължеше може би на многото хора в него. В средата гореше мангал и над него се виеше гъст дим, чийто сладникав, тежък мирис сигурно се дължеше на изгорените върху жаравата билки. Ейлан незабавно усети замайване. Имаше чувството, че димът в тази претъпкана стая я задушаваше.

След миг световъртежът престана и тя започна да вижда ясно. Видя баща си и забеляза колко го е стопила и състарила скръбта – от смъртта на майка ѝ бе минала само една луна, а той вече изглеждаше стар като Арданос.

Дядо ѝ тъкмо хвърляше някакви треви в огъня. Когато жените влязоха, той вдигна поглед и каза:

– Ето, че всички сме тук. И аз пак се обърках – коя от вас е Диеда и коя – Ейлан?

Ейлан стоеше безмълвна – чакаше да отговори някой по-възрастен, както бе редно. Проговори Диеда, която ни най-малко не се смущаваше:

– Няма нищо сложно, татко. Ейлан още не е получила одежди на жрица.

– Така значи – само по това мога да разпозная дъщеря си от внучката си! Е, може би пък се дължи на дима, но все пак приликата ви е

прекалено голяма, за да се чувствам спокоен – каза припряно старият друид. – В тъжно време дойде при нас, Ейлан. Каним се да призовем Кинрик, та да присъства и той на Съвета. Като се има предвид, че сте израснали заедно като брат и сестра, твоята помощ ще ни е от полза. Готова ли си, Кайлеан?

Кайлеан отвърна тихо:

– Ако Лианон е съгласна, съм готова на всичко.

– Съгласна съм – каза Лианон. – Каквото и да излезе от всичко това, Кинрик трябва да узнае за смъртта на своята втора майка и за безчинствата на разбойниците. Не само римляните са наши врагове...

Диеда почти просъска през зъби:

– Интересно ми е как би казал това пред Майри, татко?

– Тихо, момиче – каза Арданос. – Можеш да си мислиш каквото щеш, но аз знам, че Мацелий Север е почтен човек. Когато му разказах какво се е случило, се разгневи тъй, сякаш бяха подпалили собствения му дом.

– Съмнявам се – промърмори Диеда, но все пак достатъчно тихо, та да я чуят само Кайлеан и Ейлан.

Старият друид я изгледа смръщено. После се обърна и каза:

– Кайлеан, дете мое...

Кайлеан хвърли поглед към Лианон, отиде при един шкаф и извади от него малка сребърна купа, гравирана отвън със сложни плетеници. Напълни я с вода от една кана и я постави на масата. Арданос придърпа едно трикрако столче, за да може Кайлеан да седне на него. Лианон седна на висок резбован стол малко по-настрани.

Арданос махна на Кайлеан да не заема още мястото си.

– Почакай – каза той. – Диеда, ти си била най-близка с него; ти трябва да погледнеш във водата и да се опиташ да го призовеш.

Диеда пламна цялата и за момент Ейлан реши, че ще откаже категорично Да, Диеда винаги е била по-смелата от двете – да не би пък дядо им пак да ги е объркал? Ето, той гледаше към нея, но после се обърна отново към Диеда и каза:

– Бяхте решили да се обречете един другиму, моля те, детето ми...

– Ейлан никога не бе го чувала да говори с такъв нежен глас. – Моля те да го сториш в памет на сестра си; тя вече се грижеше за него като майка, преди ти да се родиш.

Ейлан си каза: „Играе си с чувствата ни като със струните на арфа“. Ето че и Диеда не можа да пренебрегне нежния му, но убедителен тон. Тя измънка:

– Щом искаш, татко – и седна на столчето пред сребърната купа. Арданос поде:

– Ето ни сега, събрали сме се тук, на това пречистено и защитено от злото място, за да призовем Кинрик, доведения син на Бендейгид. Всички вие, които сте най-близките живи роднини на този, когото призоваваме; мислете постоянно за него; извикайте образа му в мислите си; призовете го в сърцата си, както го зова и аз.

Върховният друид удари по пода с тежката си тояга и Ейлан чу тихият звън на сребърните звънчета, с които тя бе окичена.

– Кинрик, Кинрик, ела при нас, викаме те! – звучният му, плътен глас на обучен бард звънна като камбана. Ейлан примигна – изведнъж ѝ се стори, че в стаята притъмня, а Арданос – цялото му тяло, не само бялата роба – сякаш излъчваше собствена светлина. – Синко, ние те обичаме и имаме нужда от теб... Ти си нашето обично момче, но си и воин, и син на Гарвана – ела при нас, призоваваме те в името на земята, свещеното дъбово дърво и огъня!

Когато затихна ехото на гласа му, дишането на Диеда бе станало по-тежко и звучно; тя вдишваше дълбоко ароматния дим и това бе единственият доловим шум в стаята. Ейлан с мъка подтисна напирещата кашлица. Дори малкото количество дим, което бе вдишала, я замайваше – можеше да си представи какво причинява на Диеда, която стоеше неподвижно, наведена над водата.

Сега Ейлан видя, че дългата коса на Диеда се спуска свободно от двете страни на купата. Всички се бяха приближили и стояха в кръг около масата. От мястото си Ейлан виждаше повърхността на водата. Почувства, че по кожата ѝ лазят тръпки. Диеда се олюляваше – или може би тя самата? Всичко около нея се люлееше. Тя примижа – очертанията на предметите се размиваха, докато не можеше да вижда ясно нищо друго освен неподвижната водна повърхност, която я привличаше неудържимо.

Ейлан видя, че водата се замъглява. В средата ѝ се видя нещо като тъмен водовъртеж – после повърхността отново започна да се изяснява. Ейлан ахна стреснато – добре познатото лице на доведения ѝ брат Кинрик я гледаше от водата.

Диеда с мъка подтисна вика си. После заговори тихо, но ясно, като на някой, който се намира далеч:

Кинрик, трябва да дойдеш при нас. Този път не са римляните – разбойници от Севера опожариха дома ти и убиха майка ти и сестра ти. Върни се в земите на ордовичите. Вторият ти баща е жив и има нужда

от теб.

След малко лицето изчезна, водата отново се замъти, и Диеда се изправи, залитна и се хвана за ръба на масата.

– Той ще дойде – каза тя. – Там, където се обучава, има и дом на жрици. Ще му дадат кон и припаси за из път. При добро време и чисти пътища може да бъде тук за няколко дни.

Бендейгид проговори:

– Ами варварите, които опожариха дома ни? Ако не си много уморена, дете, трябва да погледнеш отново и да ни кажеш накъде да тръгнем, за да ги накажем...

– Не мога – отвърна Диеда. Разпуснатата ѝ коса падаше на свободни вълни по раменете ѝ. – Можете да ме принудите, както обикновено, но сега е редно да погледне Кайлеан – нейно е желанието да работим заедно с римляните – не мое. Ще ми бъде трудно да ти простя за това решение.

– Момичето ми...

– О, знам, че е необходимо, но не беше честно да ме използвате, за да привлече тук Кинрик.

Кайлеан взе купата и изля водата навън. През отворената врата нахлу освежителен полъх. Но въпреки че навън бе топла лятна нощ, Ейлан внезапно потръпна от студ. Кайлеан напълни отново купата, приведе се над нея и застина, напълно неподвижна.

Този път образът не се появи толкова бързо – дълго време във водата се виеха само мътни спирали. Съсредоточеното лице на Кайлеан ставаше все по-бледо, докато най-сетне заприлича на лицето на мъртвец; тогава, най-сетне, жрицата проговори. Смъртна умора се долавяше в гласа ѝ.

– Вижте сами...

Ейлан така и не узна какво са видели другите, но когато повърхността на водата се изясни, пред нейния поглед се очерта съвсем ясна картина – разбойниците, които бяха нахлули в дома на Майри стояха като замръзнали на прага им. Бяха същите мъже, облечени в пъстри, парцаливи дрехи. Някои носеха мечове, други – копия – през онази ужасна нощ Ейлан не бе забелязала оръжията им. Картината беше толкова ясна, че тя виждаше дъждовните капки по Рунтавите им руси и червеникави бради и по дългите, разчорлени коси. Останалите се струпаха над купата и картината се изгуби, но Ейлан знаеше, че ще я помни точно и ясно до края на дните си.

Видя отново как Кайлеан зарови ръце в жаравата, как хвърляше

шепи живи въглени по стъписаните мъже. Баща ѝ и дядо ѝ сигурно бяха видели нещо подобно, защото чертите на Бендейгид се бяха сковали от омраза.

– Червения Райън – процеди той през зъби. – Проклет да е мечът му, проклета да е и сянката му! А те сигурно са още на брега...

– Така да е – прибавям силата на моето проклятие към твоето – размърда се на стола си Лианон. – И нека ти и твоите хора забравите враждата с римляните, за да накажете заедно виновниците за твоето нещастие.

Бендейгид понечи да каже нещо, но един повелителен жест на Лианон го накара да замълчи.

– Достатъчно! Няма какво повече да се говори. Сега върви! Да молим Богинята видението на Кайлеан и моите думи да се сбъднат. Може да настигнете Червения Райън на брега.

– Сигурна ли си, Повелителко?

– Нима си забравил, че ние, жриците, можем да заповядваме на ветровете? – отвърна рязко Лианон. – Обещавам ти, че и най-слаб ветрец няма да раздвижи платната на тези убийци, докато вие не ги настигнете. Доволен ли си сега?

– Трябва да съм доволен, щом ще мога да си отмъстя на тези изчадия – каза Бендейгид. – Заклех се, че ще се съюзя дори с римляните, ако ми помогнат, колкото и непоносима да е за мен тази мисъл – но ние наистина ще имаме нужда от помощта им, за да прогоним диваците от нашите брегове.

Диеда си пое дълбоко дъх и попита:

– Тук ли ще чакате Кинрик?

– Трябва да се посъветваме и с Мацелий – призна мрачно Бендейгид. Лианон се обърна към Ейлан.

– Вижте, момичето е премръзнало от студ – възкликна тя. – Къде е наметалото ти, дете?

– Оставих го в голямата зала при другите жрици – отвърна Ейлан. Не можеше да спре да трепери.

– Добре ще е да си легнеш скоро. Но първо ела по-близо до мангала и се стопли. Билките вече изгоряха и димът няма да те упои. А после Кайлеан ще те отведе в спалнята на ученичките и ще ти даде нощна риза и дреха като на останалите момичета.

– Права е Лианон – намеси се Арданос, – а мисля, че и на нас ни е време да вървим.

Лианон привлече Ейлан към огъня и полека-лека момичето спря да

трепери. Но продължаваше да изпитва необяснимо вътрешно напрежение. Кайлеан обви с ръка раменете ѝ.

– Ще мине, моето момиче. Знам какво е... Страшен студ цари между световете – разбрах, че си тръгнала с мен, макар че не исках да стане така. Ще трябва да те пазим повече следващия път.

Бендейгид оправяше наметалото си. Преди да тръгне подир Арданос, той се спря пред дъщеря си и се покашля. Ейлан вдигна очи и срещна погледа му.

– Не знам кога ще те видя отново, дъще – каза баща ѝ. – Оставям те на сигурно място и това е едничката ми утеха. Да те закриля Богинята, Ейлан – и той я прегърна.

– Ще се моля ден и нощ на Великата майка да те запази жив и здрав, татко каза тихо Ейлан. Гърлото ѝ се сви болезнено. Бендейгид вдигна ръка и докосна нежно къдриците, които се бяха изплъзнали от плитката над челото ѝ.

И косите на майка ти все се измъкваха от плитката – прошепна той, посее наведе и бързо я целуна по челото. Очите на Ейлан бяха замъглени от сълзи и тя не можа да види как баща ѝ излезе от стаята. Чу само хлопването на вратата след него.

– Не можем да сторим нищо повече тази вечер, а и наистина става късно – намеси се Кайлеан. В гласа ѝ имаше нотка на облекчение. – Имаш ли нужда от нещо, Ейлан? Питай ме за всичко, което те озадачава – и тя сърдечно прегърна обърканото и натъжено момиче. – Ако вече си се стоплила, ела с мен и аз ще ти покажа спалнята на ученичките.

Ейлан прекоси повторно ветровития вътрешен двор, който разделяше жилището на Лианон от голямата зала, където срещна за първи път останалите жрици. Този път Кайлеан беше с нея. Години по-късно, когато познаваше на пръсти и двора, и всички постройки, Ейлан си спомняше първото си впечатление от Горския храм и не можеше да се начуди на тогавашното си убеждение, че сградите са огромни.

Ейлид и още няколко жени все още бяха в залата. Загледаха любопитно Ейлан, но един жест на Кайлеан бе достатъчен, за да ги възпре да не задават въпроси.

– Още е рано да искаме от теб да полагаш обет – обърна се Кайлеан към Ейлан. – Но все пак трябва да започнеш първата си година при нас, като дадеш някои обещания – тя се изправи и изразът на лицето ѝ се промени. Ейлан я загледа плахо, чудейки се какво ще стане сега.

– Искам първо да ни кажеш по своя собствена воля ли дойде при нас? Не си била заплашвана или насилвана да дойдеш тук?

Ейлан я погледна учудено.

– Нали знаеш, че никой не ме е насилвал?

– Няма значение – длъжна съм отново да те попитам. Отговори на въпроса ми.

– Добре тогава – сви рамене Ейлан. – Дойдох тук по собствена воля.

Цялата работа започваше да ѝ се струва глупава. Зачуди се дали са задали и на Диеда същия въпрос и какво ли е отговорила невъздържаната ѝ сродница.

– Обещавах ли да се отнасяш с всяка жена тук като със своя сестра, майка или дъщеря, като че ли е твоя плът и кръв?

– Обещавам.

Майка ѝ вече не беше сред живите, а ако решише да посвети живота си на Богинята, никога нямаше да има и дъщеря.

– Обещавах ли да се подчиняваш на всяко нареждане, което ти даде всяка по-старша по чин жрица, съгласно нашите закони? Обещавах ли никога да не делиш легло с мъж... – Кайлеан спря, намръщи се и допълни: – освен със Свещения крал, ако той те избере?

Ейлан се усмихна.

– Обещавам. За мен не е трудно да обещаю никога да не споделя постелята на мъж.

„Защото никога не мога да бъда с единствения, когото обичам“, шепнеше сърцето ѝ.

Кайлеан кимна.

– Да бъде – каза тя. – В името на Богинята – която е една, макар че има много имена и много образи, бъди добре дошла.

Тя прегърна Ейлан. След нея и останалите жрици се изредиха да прегръщат новодошлата. Накрая Ейлан се разплака. Имаше чувството, че по някакъв начин си възвръща семейството, което считаше за загубено навеки.

Кайлеан ѝ помогна да си сложи наметалото и я поведе през някакъв покрит със слама проход между постройките към една кръгла сграда. Сградата имаше само едно помещение, което побираше около дузина легла – не широките легла с дървени рамки, на които бе привикнала Ейлан, а тесни нарове, прикрепени към стените. Някои от момичетата вече спяха. Една-две се надигнаха и разтъркаха сънливо очи, докато Кайлеан дръпна завесата пред нара, който бе най-близо до вратата, после си легна отново.

– Ти ще спиш тук – прошепна Кайлеан и подаде на Ейлан бяла риза

от грубо платно, която беше малко широка за нея. – Утре ще те събудят, за да отидеш с всички да посрещнете слънцето в свещената горичка. Аз няма да бъда с вас, защото Лианон ми е възложила друга работа – трябва да ѝ помагам да се подготви за ритуалите, които изпълняваме по пълнолуние. Ето и дрехата, която трябва да облечеш утре – и тя извади от една ракла някакъв вързоп.

Ейлан се сви на тесния одър, а Кайлеан внимателно я покри с дебелата завивка, наведе се и я прегърна. Момичето се притисна в нея.

– Каквото и да си мислиш, никога не забравяй, че всички се радваме на присъствието ти тук – каза жрицата. – Всички, дори Диеда. Тя се чувства безкрайно нещастна, но вярвам, един ден ще бъде доволна, че ти си до нея.

Кайлеан целуна Ейлан по челото.

– Някое от момичетата ще ти помогне да облечеш ритуалните одежди – сигурно Ейлид. През първите няколко дни тя ще бъде навсякъде с теб и ще ти казва кое как се прави.

Ейлан се отпусна назад. Чаршафите също бяха от грубо платно, но миришеха приятно на билки. За да задържи още малко Кайлеан край леглото си, тя попита:

– На какво миришат чаршафите?

– Лавандула – нареждаме клончета между праните чаршафи.

Ейлан не се учуди особено; жриците си бяха жени като всички останали и като всички останали жени обичаха праните им чаршафи да миришат хубаво. Но все пак знаеха и много други неща – и щяха да научат и нея... Кайлеан прошепна.

Сега спи и не се безпокой за нищо. Добре постъпи, че дойде при нас. Все ми се струва че си съдбоносно свързана с Горския храм.

Но нито Ейлан, нито самата Кайлеан имаха представа как ще се сбъдне това пророчество.

– Защо крием от хората имената на билките, които имат лековита сила? – старата Латис, най-опитната от билкарките, се обърна към насядалите под големия дъб момичета. В ръката си държеше стрък от растението, което местните хора наричаха „напръстник“.

– Може би за да имат нужда от нас и за да уважават жриците? – предположи едно от най-малките момичета.

– Уважението трябва да бъде заслужено, дете – отвърна строго Латис. – Простите хора може да са далеч от тайните на познанието, но не са глупави. Причината да държим имената на най-лековитите билки в тайна е друга – защото това, което може да върши най-много добро, може да причинява и много злини, ако попадне в ръцете на неопитен или злонамерен човек. Сокът на „напръстника“ може да облекчи страдание то на сърдечно болен човек, но ако му дадете повече от предписаната доза, сърцето му ще запрепуска като подгонен кон, докато най-накрая се пръсне. Най-важното за лечителя е правилната преценка.

Ейлан се беше замислила. Никога не бе си представяла така живота в Горския храм. По-късно, когато си спомняше първите си години във Вернеметон, често се чудеше какво ли всъщност е очаквала. Може би покой – или по-голяма тайнственост, а може би дори скука. Но не бе предполагала, че ще ѝ бъде толкова интересно да учи – и то часове наред – заедно с останалите момичета.

Нощите бяха по-мъчителни. През първите месеци почти непрекъснато сънуваше Гай. Понякога го виждаше как язди нанякъде начело на войниците си; виждаше го как се упражнява да си служи меч редом с останалите – и всеки път, когато острието захапеше дървената колона с форма на човек, Ейлан сякаш чуваше думите, които Гай произнасяше, подобно на заклинание: „Това е за Сенара, това – за Рейс, а това – за Ейлан!“ Дори насън тя знаеше, че капките, които се стичаха тогава по бузите му, не бяха пот от положеното усилие, а сълзи.

Тогава и Ейлан се събуждаше разплакана – съзнаваше как скръбта на живите измъчва душите на тези, които са си отишли от света. Понякога си казваше че трябва да му прати вест, да му съобщи, че е жива – но действително не виждаше никакъв начин да го стори. И с времето осъзна, че тъй или иначе е мъртва за него – и колкото по-скоро Гай приемеше това, толкова по-добре за него.

През тези първи месеци тя беше просто една от ученичките. Огромното наследство на друидското познание не можеше да бъде изучено току-така – дори първите степени на познанието, до които бяха допуснати Ейлан и останалите момичета, изискваха упорито, целодневно учене. Защото както не бе редно да се кланяме на боговете в сграда, сътворена от човешки ръце, също тъй не бе прието божествената премъдрост да бъде записвана. Ейлан понякога си мислеше колко странен е този закон – та човешката памет бе нещо толкова крехко! Но пък бе виждала своите учители да рецитират цели книги – дори това, че бяха успели да запаметят в съзнанието си толкова големи познания, бе истинско чудо. Разбира се, голяма част от древната мъдрост бе изгубена навеки след гибелта на друидите и жриците от Мона, но и това, което бе останало, съвсем не бе малко. Арданос например можеше да повтори целия Законник по памет.

Животът заедно с останалите момичета се нравеше на Ейлан. Беше се сближила особено с двете, които първи я посрещнаха в Дома на девичите – Ейлид и Миелин.

Ейлид се оказа по-голяма, отколкото изглеждаше. Беше отрасла в Горския дом. Миелин бе почти връстница на Ейлан. Освен с тях двете, Ейлан се сприятели и с една от по-възрастните жени – Келимон, която беше на около четиридесет години. На Келимон бе възложено да обучава момичетата на правилата във Вернеметон, както и на по-простичките ритуали.

Първото нещо, на което се учеха новодошлите, бе да запаметят стъпка по стъпка основните ритуали – защото и най-малкото объркване налагаше всичко да започне отново. Като всички останали, и Ейлан ставаше от време на време причина за повтарянето и потретването на някоя церемония. Тогава се чувстваше като глупачка, но Миелин я успокояваше, че така става с всяка от новите.

Момичетата научаваха и най-важното за движението на луната и звездите. Не една нощ Ейлан прекара, легнала в тревата заедно с Миелин и Ейлид, за да следят как Голямата мечка кръжи безкрай около Полярната звезда; вечният ход на планетите – нагоре и след това надолу по небосвода; отблясъка на светлините на Севера по лятното небе. Ейлан узна, че Земята се върти и обикаля Слънцето – от всички удивителни и нови неща това ѝ се стори най-трудно за възприемане. Най-хубавото време през първите ѝ години във Вернеметон бяха тъкмо тези нощи – когато лежаха увити в топли наметала на тревата, натежала от роса, и слушаха гласа на Кайлеан, който се носеше в мрака и разказваше какви

ли не истории и тайни за небесните светила.

Понякога й се искаше да се научи да свири на арфа, за да съпровожда с нея пеенето по време на ритуалите, но Кайлеан й бе казала, че жените нямат право да свирят на арфа по време на свещенослуженията.

– Но защо? Нали жените имат право да се учат за бардове? А ти също свириш на арфа, нали?

Денят беше топъл. В горичката отвъд укрепените стени на Горския храм един от младите друиди, които живееха оттатък поляната, се учеше да свири. Не го биваше кой знае колко, но на такъв инструмент като арфата трябва да се свири наистина ужасно зле, за да бъде звукът истински неприятен. Сега макар че момчето налучкваше колебливо мелодията, струните звъняха нежно и чисто.

– Това, на което свирия, се казва лира. Това беше първият ми подарък от Лианон. Свирия на нея от години и вече никой не смее да се възпротиви. Що се отнася до Диеда, талант като нейния просто не може да бъде отречен и скрит – тъмните очи на Кайлеан проблеснаха.

– Въпреки това тази забрана е безсмислена. Защо да не уча, ако имам желание? – настоя Ейлан. Сигурна бе, че във всички случаи би се справила по-добре от онова хлапе отвън – та той дори не забелязваше, че струните му бяха започнали да се отпускат от топлината и да звучат фалшиво!

– Разбира се, че е безсмислена – кимна Кайлеан. – Както и голяма част от това, което вършат жреците – и те го знаят. Между другото, това е една от причините, поради която никога няма да допуснат да наследя Лианон. Арданос отлично знае, че и аз знам.

– А ти искаш ли да станеш Велика жрица? – попита Ейлан с широко отворени очи.

– Да ме закрилят небесата! – възкликна Кайлеан. – Та нали бих се противопоставяла на жреците всеки ден – а да вървиш против волята им е все едно да се опитваш да пробиеш стена с главата си. Мъжете не допускат вече да ги води жена – или поне много трудно. Откак пристигнаха римляните, става все по-зле. Запазиха за себе си и оръжията, и арфите, и всичко друго – за нас останаха само родилните мъки, станът и огнището. Сигурно им се иска да кажат, че жените нямат право и да служат на боговете, но никой не е толкова глупав, че да им повярва. А ти защо искаш толкова много да свириш на арфа?

– Защото много обичам музиката, а не мога да пея.

– Но ти имаш чудесен, мек глас, макар и не силен! Чувала съм те да пееш!

– Дядо винаги казваше, че в сравнение с Диеда крякам като жаба – отвърна натъжено Ейлан. – У дома пееше само тя.

– Дядо ти греша. Но не бих спорила с него, защото действително е един от най-добрите ни бардове. А и Диеда наистина има прекрасен глас – може би го е наследила от него. Сравнени с нейния глас, гласовете на повечето жени звучат като жабешко крякане, мила – това не бива да те натъжава. Ти можеш да научиш историите за боговете, дори да не можеш да ги пееш така добре, както го прави тя. Убедена съм, че ще се научиш бързо да пееш заклинанията. В крайна тайна сметка и сред бардовете едни са по-добри, други – не чак толкова.

И така Ейлан започна да се учи да пее заклинания и да запаметява старите легенди. Дори някои от по-простите думи на Силата ѝ бяха поверени още през тази първа година.

Един ден, докато учеха с Кайлеан, жрицата я попита.

– Спомняш ли си нощта след раждането на сина на Майри? Когато подплаших разбойниците, когато започнах да хвърлям срещу тях живи въглени?

– Как бих могла да я забравя? – възкликна Ейлан.

– Помниш ли, че тогава ти казах, че и ти би могла да го правиш, стига да има кой да те научи?

Ейлан кимна. Сърцето ѝ заби учестено – сама не знаеше дали от страх или от възбуда.

– Е, мисля, че дойде време да започна да те уча. Основното, което трябва да запомниш, е че огънят не може да ти причини нищо лошо. Ти си ме виждала как го пипам и дълбоко в себе си би трябвало да знаеш, че няма причини и ти да не можеш да го сториш.

Кайлеан взе тънките бели пръсти на момичето в своите и духна леко върху дланта на едната ѝ ръка.

– Сега – поде тя, – не забравяй – най-важното е да вярваш в себе си. Бръкни бързо в огъня и вземи шепя въглени. Огънят изгаря, защото вярваш, че може да те изгори. Трябва да опознаеш естеството му в дълбочина и тогава ще можеш да вземаш в ръцете си живи въглени, сякаш са шепя сухи листа. Не забравяй – и в теб гори огън, също както в огнището – как може един огън да навреди на друг? Остави искрата на живота в теб да приеме искрата на огъня!

Ейлан се поколеба – вярно бе, че видя с очите си как Кайлеан държи в ръце въглените, а освен това ѝ вярваше безрезервно. Посегна плахо към мангала, но топлината опари бузите ѝ и тя трепна. Кайлеан настоя:

– Не бива да се колебаеш – бързо! И Ейлан мушна ръката си в

огъня.

Бузите ѝ продължаваха да горят от топлината, но за нейно учудване въглените не пареха повече от шепа сняг. Кайлеан, която я наблюдаваше неотклонно, забеляза учудването и ѝ каза рязко:

– Хвърли ги! Бързо!

Ейлан бързо отвори пръсти – нещо я опари за миг и после въглени се търкулнаха на каменните плочи пред огнището. Ейлан гледаше удивено пръстите си.

– Наистина ли успях да го направя?

– Разбира се – отвърна Кайлеан. Един от въглените бе се търкулнал до някакъв вързоп, поставен близо до огнището, и платът вече тлееше. Замириса на опърлен плат; Кайлеан се наведе, духна и угаси въглена.

Ейлан продължаваше да я гледа изумено.

– Как разбра кога точно ще ме опари? Кайлеан отвърна:

– Забелязах, че започваш да мислиш и да се чудиш защо не те пари. Съмнението е враг на вълшебството. Учат ни да вършим такива неща, за да удивляваме простите хорица, но и за да можем да си помогнем в беда. Но от теб искам да запомниш едно – не е редно да се използва нашето познание, за да се вършат неща, които в очите на обикновените люде, тези, които идват само веднъж на земята, са чудеса. Никога не го прави, само за да спечелиш нечие уважение, или за да смаеш някого. Дори в случай на голяма опасност помисли, преди да се обърнеш към вълшебството. Все още се съмнявам, че постъпих правилно през онази нощ в къщата на Майри – но стореното си е сторено. Сега, когато се убеди, че такива неща са възможни, трябва да започнеш да се учиш кога какво е редно да се прави и кога – не.

Измина една година – пътят ѝ беше отбелязан, както винаги, от големите празници. Момичетата не само учеха старите предания, но и търсеха смисъла, скрит в тях. Разбраха, че много от тях може да не са верни като разказ, но са верни като символ. Спореха за какво ли не – за лунната богиня-дева Арианрод, за съдбата на нежелания ѝ син Гуайън, който вкусил от котлето на мъдростта. Учеха Тайната наука за Свещения Крал и Владетелката. А в най-мрачните месеци на годината се докосваха до мистериите на Старицата, на божествата на сенките, чиито белязани с кръв лица и сгърчена плът бяха въплъщение на страховете на хората.

– Защо хората са готови да повярват, че една старица може да е

вещица, и да се страхуват от нея? – питаше Ейлан – Нали не мислят така за старите мъже?

– Старецът е научил много през живота си и може да стане мъдрец – нещо, към което всеки би се стремил – казваше Кайлеан. – Страхуват се от старицата, защото тя не е в тяхната власт. Момичето става жена, когато за първи път потече лунната му кръв. Жената има нужда от мъж, за да стане майка. Има нужда от мъж, за да може той да закриля децата ѝ. Но старицата знае тайните на раждането и смъртта – тя е преживяла всичко това, минала е последната преграда и вече няма нужда от нищо. Затова мъжът, който познава само първата промяна – тази, която го прави мъж, се бои.

За момичетата, дори когато се кискаха и шушукаха, одумвайки възрастните жрици в Дома на девичите, името на Лианон бе свещено. Но все пак Ейлан тайничко се чудеше дали Великата жрица е минала онази последна преграда, за която говореше Кайлеан. В очите ѝ Лианон бе много стара и изглеждаше тъй, сякаш никога човешка страст или мъка не би могла да я засегне. Не бе делила легло с мъж, не бе раждала; блуждаеше из Вернеметон като облак, потънала в диплите на одеждите си, а след нея се носеше тънък аромат на лавандула. Усмивката ѝ бе нежна, но неопределена и далечна – сякаш Лианон живееше в някакъв свой, личен свят.

И все пак Кайлеан я обичаше. Ейлан не можеше да забрави, че по-възрастната жрица, с която ужасната нощ след раждането на сина на Майри я свърза толкова тясно, намираше у Великата жрица нещо, която тя самата не можеше да долови; затова просто вярваше, че това неуловимо качество съществува.

Момичетата вече учеха тайните, които щяха да им дадат достъп до вътрешния кръг на посветените. Ейлан учеше с лекота – всичко свързано със сънища и предчувствия ѝ се отдаваше леко. Вече успяваше да овладее виденията си – да ги призовава при нужда и да ги пропъжда, когато иска.

Тя научи как да търси видения във водата и как да прави заклинание, което да ѝ отваря вратите на бъдещето. Едно от първите неща, които видя, след като се научи да ползва вътрешното си зрение, беше битката с разбойниците, които опустошиха родния ѝ дом и убиха майка ѝ.

– Благословена да е Повелителката на Вернеметон, която прати този вятър! – каза Кинрик, докато душеше мъглата, която се стелеше на

валма около него, напоена с мириса на море.

– Тя изпълни обещанието си – съгласи се Бендейгид. – Този вятър започна да духа три дни след като онези изчадия изгориха дома ми и не е спирал оттогава. Сега, когато разпилените банди се връщат на брега, за да натоварят лодките си с плячка, ще установят, че не могат да мръднат и един пръст навътре в морето при такъв насрещен вятър – Бендейгид се усмихна мрачно. – Ще ги приклешим между брега и морето!

Някъде отблизо долетя рязка команда, последвана от тропота на подковани сандали, който рязко спря. Кинрик направи гримаса – добре бе наистина, че вятърът вееше откъм морето – в противен случай този тропот щеше да стигне и до ушите на врага. Чуеха ли пиратите познатата равномерна стъпка, то бе все едно да бъдат предупредени с тръбен сигнал. Вярно, британците далеч не бяха толкова организирани, но поне не вдигаха и толкова шум.

Все още настръхваше всеки път, когато гребенът на римски шлем изплуваше наблизко в мъглата. Никога не си бе представял, че ще се бие рамо до рамо с римляни. Но след като в името на нещо по-важно дори Бендейгид можеше да забрави временно омразата си, Кинрик реши, че и той може да последва неговия пример.

Бендейгид докосна ръкава му. Кинрик спря и надникна през редицата разкривени от постоянния вятър елши, които ги отделяха от брега. Вятърът донесе мирис на дим и на неподдържани отходни места. Човек наистина можеше да проследи тази паплач по миризмата. Кинрик свали щита си от рамото и хвана по-здраво копието.

Сърцето му беше до пръсване, устата му беше пресъхнала. „Нали искаше да участваш в истинско сражение, как може да те е страх – спореше той със себе си. – Ако си бях у дома, когато са се появили разбойниците, зад полите на Рейс ли щях да се скрия?“ Тази мисъл бе достатъчна да превърне паниката му в ярост.

В същия миг прозвучаха тръбите на римляните. До него Бендейгид се провикна гърлено и Кинрик се присъедини към надигащия се навсякъде около него рев. Британците се спускаха надолу към брега. Бойните им викове звучаха като вой на нападаща вълча глутница. Тропотът на атакуващите римски пешаци подчертаваше ритмично ужасяващия вой.

В мига, когато първите редици на римляните се сблъскаха с противника, британците нападнаха пиратите откъм гърба. Един от северняците се обърна – от мъглата фигурата му губеше естествените си размери и изглеждаше чудовищна. „Той наистина е чудовище!“ Инстинктът на обучен воин изтри всякакви мисли в съзнанието на Кинрик – той

замахна с копието, усети как острието попадна в плът и чу вика на падащия разбойник. Нямахме време да разсъждава – към него вече тичаше нов противник. Мечът на северняка извънтя по шлема му. Кинрик изтръгна копието от мъртвеца и се завъртя – имаше чувството, че е заобиколен отвсякъде от озъбени, настървени лица. Той замахна повторно, но не преди да забележи с ъгъла на окоото си как се справяха римляните – те косяха редиците на пиратите равномерно и с ужасяваща методичност.

Сам не знаеше колко време измина до мига, когато изведнъж установи, че вече никой не го напада. Навсякъде около него се валяха тела, а Бендейгид безстрастно довършваше малцината, които още дишаха. Кинрик видя, че е оплескан от глава до пети с кръв, но като че ли нито капка от нея не бе негова. Постепенно започна да си спомня отделни моменти от битката – сети се, че по едно време се подхлъзна и падна. Реши, че с него е свършено, но точно тогава отнякъде се появи римски легионер, който го защити с дългия си щит, докато Кинрик се изправи и дойде на себе си.

Едва сега разбираше, че може да мразиш някого и въпреки това да му се възхищаваш. Никога нямаше да обикне римляните, но вече вярваше, че има много неща, които би могъл да научи от тях. Тъкмо сега дори наличието на римска кръв в жилите му не изглеждаше толкова ужасяващо. Някъде наблизко се издигаха пламъци и миришеше на дим – Арданос бе наредил да запалят лодките на пиратите. Димът миришеше на изгорено месо. Покритите с кожа лодки пламтяха до една. Кинрик се обърна гърбом – изведнъж се уплаши, че може да повърне.

Бяха запазили една-единствена лодка. Един от пиратите също бе оставен жив, но го бяха ослепили. Качиха го в лодката и я затикаха навътре в морето.

На брега Арданос издигна ръце към небето и завика нещо на езика на древните, който сега бе познат единствено на друидите. За миг вятърът спря, но веднага след това повя отново – този път откъм сушата. Арданос нагази във водата и се подпря за миг на лодката.

– Призовах ветровете да водят лодката ти – каза той сурово на слепия мъж вътре. – Ако боговете те обичат, ще стъпиш отново на брега на Ериу. Бъди наш вестonosец и предавай на всеки, когото срещнеш там – прокълнтя гласът на стария друид, – че стъпите ли отново на тези брегове, ще ви сполети това, което се случи днес с другарите ти.

Видението потъна в мъгла. Ейлан се отпусна назад, цялата разтреперана. Никога не бе виждала истинска битка и това, което ѝ се бе явило във водата, я изпълваше с ужас. Но същевременно нещо дълбоко в нея ликуваше диво и яростно всеки път, когато виждаше как загива някой от пиратите. Сигурно бе че някой от тези мъже бе убиецът на майка ѝ, а най-вероятно и на сестра ѝ. Те бяха изравнили родния ѝ дом със земята.

Тя отново се взря във водата, търсейки лицето на Гай, но не видя и следа от него. Дали не бе загинал в някоя предишна битка, все така убеден, че тя е погребана под развалините на дома си? При мисълта, че Гай може вече да не е между живите, я връхлетя такава болка, че Ейлан се стресна. После си спомни онази нощ, когато седяха край белтейнските огньове, спомни си как имаше чувството, че са си толкова близки, сякаш са едва ли не едно същество. Не беше възможно да е мъртъв – ако бе загинал, тя щеше да го почувства!

С времето равномерния поток на живота в Горския храм започна да отмива дори мъката по Гай и по загубената им навеки любов. Ейлан продължаваше да изучава съвестно науката за свещените треви и лековитите билки, научаваше при каква луна и в кой час от слънчевото грее-не трябва да се берат.

– Тази наука е по-стара от друидите – каза ѝ веднъж Миелин, когато работеха заедно. Макар че Миелин бе пристигнала много по-отдавна в Горския дом, тя не бе много по-голяма от Ейлан и като най-млади сред момичетата, които се учеха за жрици, двете предпочитаха да учат и работят заедно. Миелин беше решила да стане лечителка и вече знаеше много повече от Ейлан за лековитите свойства на растенията. – Много от нещата, които учим сега, са стигнали до нас от Древните, които пък са ги знаели дълго преди да стъпят по тези земи.

Тази пролет беше много влажна и по бреговете на потока, който се виеше близо до Горския храм, дивият пелин бе избуял дотолкова, че стигаше до кръста на Ейлан. Острата миризма на листата му замайваше момичетата, които ги беряха. Жриците ги използваша, за да извикват с помощта им видения, а с отварата от тях лекуваха болки в мускулите.

– Кайлеан ми е разправяла за това – кимна Ейлан. – Говорила ми е за старите времена, когато в Британия изобщо нямало друиди. Когато нашите хора стъпили на тези брегове, те избили жреците на местните племена, но не посмели да посегнат на жриците на Великата майка. Нашите свещенослужителки приели тяхното учение и прибавили към него

премъдростта на Древните.

– Така е – каза Миелин, докато вървеше бавно по брега на потока. – Кайлеан знае най-много за тези времена, нали е жрица на Оракула. Жриците на Оракула съществуват от незапомнени времена – много преди общността на друидите да се засели в Британия, преди построяването на Горския храм. Казват, че първите жрици дошли тук от незнаен остров в Западното море, който отдавна е погълнат от вълните. С тях дошъл и един жрец, когото хората нарекли Мерлин, и той ги научил на много неща за звездите, и предал на посветените тайната на изправените камъни.

За миг двете момичета замълчаха, опитвайки се да си представят колко безкрайно далеч във времето са тези събития. Появява се лек ветрец, разбърка косите им и ги върна към зелената прелест на света, който ги заобикаляше.

– Това лайкучка ли е или кервел? – Ейлан сочеше към туфа ниски зелени стъбла с малки, назъбени листа.

– Кервел. Виж колко нежни са стъбълцата. Току-що е поникнал. Лайкучката може да презимува, защото стъблата ѝ са по-плътни. Но е видно, че листата им си приличат много.

– Толкова много има да се помни! – изохка Ейлан. – Но ако народът ни не е живял тук открай време, как се е предавала цялата тази наука?

– Хората по природа са пътешественици – отвърна Миелин. – Сигурно не ти се вярва, защото си родена във времето, когато вече сме хванали корени тук. Но всеки народ е живял някъде другаде, преди да се пресели в сегашните си земи, и на всички им се е налагало да научат по нещо от хората, които са заварили на новото място. Последните преселници от нашия народ дошли по тези земи само около стотина години преди римляните, при това от земи, близки до техните.

– Но тогава римляните би трябвало да знаят малко повече за народа ни – каза Ейлан.

– Познавали са достатъчно добре воините ни – достатъчно, за да се боят от тях – усмихна се доволно Миелин. – Сигурно и затова са започнали да разправят такива лъжи за нас. Кажете ми, Ейлан, виждала ли си да изгарят някого – мъж или жена – на нашите олтари?

– Не, разбира се, никого освен престъпниците – отвърна Ейлан. – Как е възможно да говорят така за нас?

– Защо да не е възможно? Римляните са несведущи хора – каза презрително Миелин. – Записват това, което знаят, на късове кожа или на таблички от навосъчено дърво или от камък и си въобразяват, че това

е най-висша наука. Каква полза има от това да предаваш мъдростта на един каменен къс? Та дори аз, която съм още толкова млада, знам, че човек помъдрява единствено ако познанието е записано в сърцето му. Как можеш да научиш всичко за билките от книга? Дори да ти разправят всичко дума по дума, то не е достатъчно. Трябва да се научиш да търсиш растенията сама, да ги докосваш, да ги обичаш, да ги наблюдаваш как растат. Едва след това можеш да ги използваш за лек, защото твоят дух може да разговаря с техните.

– А може би жените им знаят повече – отбеляза Ейлан. – Чувала съм, че римляните не позволяват на повечето жени да пишат. Тогава може би майките предават на дъщерите си мъдрост, която мъжете им не познават?

Миелин направи гримаса. Нищо чудно да се страхуват, че ако жените пишат сами, няма да има достатъчно работа за писарите и за онези, които пишат писма срещу заплащане по пазарите.

– Кайлеан ми каза нещо подобно на времето – отвърна Ейлан и потръпна, въпреки че денят беше топъл. Споменът я бе накарал да почувства отново студа, който я бе сковал, докато душата ѝ странстваше между световете. – Почти не съм я виждала оттогава насам. Дали не ми е сърдита за нещо?

– Не бива да обръщаш голямо внимание на това, което Кайлеан казва... или не казва – каза наставнически Миелин. – Тя е страдала много и понякога е доста... крайна, когато говори. Но това, че римляните нямат много високо мнение за жените, е вярно.

– Толкова по-зле за тях, значи са глупави.

– Така мисля аз, ти също – отвърна Миелин. – Остава само да се убедят самите римляни. Да се надяваме, че ще си променят мнението, докато сме още живи. Но всъщност и нашите жреци не винаги са прави в преценките си. Някой ми каза, че си искала да свириш на арфа. Чувала ли си как свири на лирата си Кайлеан?

Ейлан поклати глава:

– Много рядко – изведнъж, кой знае защо, си спомни случая, когато Кайлеан я учеше как да пипа живи въглени, и потръпна.

Миелин продължи:

– Кайлеан е самотна и особнячка. Не бива да се впечатляваш от поведението ѝ. Понякога не говори с никого дни наред – освен, разбира се, с Лианон. Но знам, че теб те обича; чувала съм я дори да го казва.

Ейлан я погледна и бързо отклони поглед. Тя самата бе убедена в обичта на Кайлеан още през онази нощ, когато жрицата прогони

разбойниците от дома на Майри. Сега ѝ мина през ума колко странно е било поведението на по-възрастната жена тогава, как разкри пред нея душата си. Може би затова сега странеше от нея.

Миелин бе намерила много мащерка под едно дърво и бе почнала да я реже с малкия си извит нож. Когато Ейлан също се наведе, за да бере, потъна в облак от остър, но приятен аромат.

– Поговори с нея за арфата ѝ – поде отново Миелин.

– Нали не е арфа...

– Разбира се, нали Кайлеан винаги полага големи усилия да ни обясни разликата – засмя се Миелин. – Струните влизат в една кутия, която е в основата, а не отстрани на инструмента – но иначе звукът е същият, ако питаш мен. Тя помни много песни от Ериу. Много са странни, по някакъв начин всички звучат като шума на морето. Знае и някои от най-старите песни – в крайна сметка всички сме обучени да помним много повече от обикновените хора. Ако бяха приели да обучават повече жени-бардове преди избиването на жреците, тогава може би тя щеше да е една от тях – и щеше да е съхранила много повече от древно-то познание – изведнъж Миелин започна да се киска. – Току-виж станала и върховен друид след баща ти! Дано не богохулствам!

– Арданос е баща на майка ми, не мой. Диеда му е дъщеря – отбеляза Ейлан, прибирайки последните стръкове мащерка.

– А доведеният ти брат е един от Свещената войска, нали? – попита Миелин. – Наистина има много свещенослужители в семейството ти. Сигурно ще те направят жрица на Оракула един ден.

– Никой не е споменавал нищо подобно пред мен – каза Ейлан.

– Нима няма да ти е приятно? – продължи да се закача Миелин. – Всички ние си имаме своите задължения и аз се чувствам много добре при моите билки. Но ясновидките са тези, пред които хората наистина се прекланят. Представи си само – да бъдеш Гласът на Богинята!

– На мен тя нищо не е казвала – отвърна Ейлан рязко.

Не бе работа на Миелин да знае за копнежа, който Ейлан криеше дълбоко в себе си, за странното вълнение, което се бе събудило у нея за първи път, когато видя Лианон да вдига ръце нагоре, призовавайки Луната. Колкото по-дълго стоеше тук, толкова по-ясно започваше да си спомня детските си сънища, и всеки път, когато носеше дарове на Богинята при извора, се взираше във водата с надеждата, че пак ще я види.

– Ще стане това, което решат жреците. Те сигурно знаят по-добре от нас какво искат боговете.

Миелин отново се засмя.

– О, сигурно някои от тях знаят; не съм съвсем сигурна – заяви тя. – Ако питаш Кайлеан, представа си нямат. Веднъж ми каза, че в старо време познанието на друидите било предавано на всички – и то без значение дали са мъже, или жени.

– Но нали дори Върховният друид се прекланя пред Лианон – върази Ейлан, докато се навеждаше да отреже няколко стръка от голяма туфа, която бе открила откъм слънчевата страна на една скала.

– Е, поне така изглежда – кимна Миелин. – Но, разбира се, Лианон е нещо различно. Всички се прекланяме пред нея.

Ейлан се понамръщи.

– Наистина чувах жените да говорят, че дори дядо ми не смее да отиде против волята ѝ.

– Кой знае – отвърна замислено Миелин, докато преравяше листата, отрязани от Ейлан. – Режи ги по-близо до клона – така не можем да ползваме стъбълцата. Знаеш ли, чувала съм също, че според стария закон всеки, който отсичал дърво, трябвало да посади ново, та горите никога да не намаляват. Този закон е отменен след идването на римляните. Те сечат, но не садят – и кой знае, някой ден може би дърветата ще изчезнат от Британия.

– На мен ми се струва, че са си все толкова много – каза Ейлан.

– Семената на някои се засаждат сами – каза Миелин и взе един наръч от избраните билки.

– Ами билките? – продължи да пита Ейлан.

– Мисля, че не берем толкова много, че да не могат да израстват наново. Хайде да си тръгваме. Набрахме достатъчно, а може и да завали. Знаеш ли, жрицата, която ме научи на всичко за билките, казваше, че дивите растения са градината на боговете, и че хората ще пострадат жестоко, ако не връщат в нея това, което вземат.

– Не съм го чувала преди, но мисля, че е чудесно казано – каза Ейлан. – Като си помислиш, отсичането на дърво е също такава безсмислена жестокост, както и убийството на бременна кошута.

– И все пак много хора си въобразяват, че имат право да постъпват както си поискат с всичко живо, което е по-слабо от тях – каза Миелин. – Не мога да разбера много от нещата, които връщат римляните.

– И сред тях има добри хора, които не могат да приемат жестокостите – осмели се да отвърне Ейлан. Мислеше за Гай. Когато му разказаха за клането на Мона, той изглеждаше не по-малко гневен от Кинрик. Не можеше да си го представи да убива невинни хора. И все пак – нали той би трябвало да знае колко кратък и ужасен е животът на

насилствено събираните работници в мините – недохранени, полуголи, умиращи от постоянното вдишване на отровния прах от рудата. Такова наказание би било достатъчно тежко за убийци и всякакви други престъпници, но каква вина имаше мъжът на краварката?

Въпреки всичко Гай бе твърдо убеден, че римляните цивилизоват варвари. Може би просто никога не се бе замислял за живота на хората в мините, защото никога някой, когото е познавал лично, не е бил отведен да работи там. Тя самата също не се бе замисляла особено за това до мига, когато отведеха човек, когото познаваше.

От запад се надигаше силен вятър и изведнъж натежалите от дъжд облаци се разтвориха и изсипаха бремето си върху земята. Миелин изписка и уви плътно шала около главата си.

– Ако останем тук, ще се удавим! – извика тя на Ейлан. – Грабвай кошницата и да бягаме! Ако побързаме, ще успеем да се приберем, преди да сме се измокрили до кости!

Но докато влязат в голямата зала, момичетата все пак бяха станали вир-вода.

– Изсушете се бързо, деца, иначе ще изхабите всичките ми билки, докато успея да ви излекувам! – Латис, която беше прекалено стара, за да събира билки в гората, ги посрещна и припряно ги подгони към спалните. – И да не забравите после да подредите всичко, което сте набрали! Иначе растенията ще мухлясат и би било жалко за тях и за труда ви!

След малко Миелин и Ейлан слязоха в килера. Телата им горяха от здравето търкане със сухи кърпи. Килерът бе построен на гърба на кухнята – за да бъде въздухът вътре топъл и сух. От таванските греди висяха цели китки изсушени билки. По-надолу бяха провесени широки панери, върху които бяха разпръснати прясно набраните растения, за да изсъхнат. Една стена бе покрита изцяло с рафтове, а по тях имаше глинени гърнета, торбички и кошнички, всяка белязана по определен начин, пълни с произведенията на билкарките. Въздухът беше натежал от всякакви аромати.

– Ти си Ейлан, нали? – Латис се взря отблизо в нея. Ейлан си каза, че самата стара билкарка напомня донякъде изсушен лековит корен, цялата сгърчена и набръчкана от годините. – Да ни помага Богинята – с всяка година стават все подмлади!

– Кои, майко? – попита Миелин, като криеше усмивката си.

– Ами момичетата, които пращат да прислужват на Жрицата на Оракула!

– Аз й казах, че скоро ще я пратят да се учи при Повелителката –

каза Миелин. – Вярваш ли ми сега, Ейлан?

– Вярвам – отвърна Ейлан, – но се чудя дали някоя по-възрастна и по-опитна от мен нямаше да бъде по-подходяща.

– Кайлеан казва, че няма никога да допуснат някоя учена жена до Лианон, защото би задавала прекалено много въпроси. Ако Жрицата свикне да мисли за това, което върши, предсказанията ѝ може вече да не обслужват така удобно политиката на друидите.

– Мълчи, Миелин! – извика Латис. – Такива неща не се говорят дори и шепнешком!

– Смятам да говоря истината, а ако друидите възразят, ще ги попитам с какво право искат от мен да лъжа – продължи Миелин, но снижи малко гласа си. – Внимавай, Ейлан, държиш кошницата накриво и всичко ще се изсипе на земята. Достатъчно труд положихме да съберем тези треви, не бих искала сега да изпопадат на пода и да се изцапат.

Ейлан стисна по-здраво кошницата, която държеше.

– Има истини, които все пак не бива да се казват гласно – говореше тихо Латис.

– Да – отвърна Миелин, – чувала съм. Обикновено това са истините, които трябва да се крещят с пълен глас по улиците.

– Това може да е така според божествената справедливост – възрази старата жрица. – Само че не забравяй – ние не живеем сред богове, а сред хора.

– Ако истината не може да бъде казана в дом, построен от друиди, къде тогава? – упорстваше Миелин.

– Това знаят единствено боговете – сви рамене Латис. – Аз оцелях, защото цял живот се занимавам само с билките си и с нищо друго, и те съветвам и ти да последваш примера ми. Уверявам те, че поне билките не лъжат.

– Само че Ейлан няма избор, за разлика от мен – каза Миелин. – През следващите шест луни ще е като защита за полите на Великата жрица.

– Остани вярна на себе си, дете – старата Латис хвана брадичката ѝ и я повдигна така че Ейлан не можа да отклони погледа си. – Ако познаваш добре собственото си сърце, винаги ще имаш поне един приятел, който няма да ти изневери.

Старата жрица се оказа права. Още в началото на следващата луна отведоха Ейлан при Лианон и тя започна да изучава сложните

церемонии, при които трябваше да помага на Великата жрица – а това означаваше практически всеки път, когато Лианон напускаше дома си във Вернеметон. Изучи точния начин, по който трябваше да облича тържествените одежди на Лианон за церемониите – оказа се, че тази процедура е много по-сложна, отколкото си бе представляла. От началото до края на ритуала човешки пръст не биваше да докосне жрицата – всичко по нея трябваше да е нагласено до съвършенство. Ейлан споделяше с Лианон дългите периоди на усамотяване, които предшестваха всеки ритуал; помагаше ѝ да преодолее физическия срив, който задължително следваше всяка церемония.

Сега Ейлан започваше да разбира колко висока е цената, която Лианон плащаше, за да бъде обект на всеобщото преклонение. Скъпо струваше на жрицата честта да говори с гласа на Богинята. В ежедневието Лианон бе мълчалива, дори малко плаха, и много разсеяна; но дойдеше ли часа да проговори с гласа на Оракула, в нея се вселяваше неимоверна мощ. Ейлан започваше да се убеждава, че са избрали Лианон не толкова поради мъдростта или изключителната ѝ воля, а най-вече поради това, че лесно се откъсваше от собствената си личност.

Тогава, когато сваляше човешката си идентичност заедно с ежедневиите си дрехи, Лианон отваряше духа си, за да се всели в нея Великата майка. В тези мигове тя наистина бе Велика жрица – и излъчваше според Ейлан свръхестествена власт. Но това струваше скъпо на обикновената жена Лианон – с всеки ритуал тя се изтощаваше все повече – и физически, и умствено, но жертваше силите си, без да страда за това – или поне Ейлан никога не я чу да се оплаче.

Когато Ейлан напусна отново Горския храм – за първи път след пристигането си – то беше, защото трябваше да придружи Лианон. По това време тя още не съзнаваше колко са я променили изминалите седмици. Когато минаваха покрай Дома на девиците, дори той ѝ се стори чужд и далечен. Почти не обърна внимание на малките момичета, които плахо се отстраняваха от пътя ѝ, и едва по-късно си даде сметка, че те са видели у нея същото неземно спокойствие, което обикновено излъчваше Лианон.

Напускаха Вернеметон, защото Лианон бе поканена да благослови едно белтейнско празненство. Тя познаваше отлично хода на празника, игрите, пазарната шумотевица, и после церемониалното палене на големите огньовете, но след прекараните в пълно уединение месеци сетивата ѝ реагираха болезнено на шума, и острият, тежък мирис на животни и човешка пот я караше да потръпва от отвращение. Дори ярките цветове,

които търговците бяха избрали за шатрите си, сякаш раняваха очите ѝ.

Обичайно бе по Белтейн хората да се забавляват с различни състезания. Сега, когато Ейлан наблюдаваше надбягванията и борбите, потните тела на мъжете ѝ се струваха безкрайно отблъскващи. Не можеше да повярва, че някога е искала да легне с мъж.

Както обикновено, увенчаха победителя в игрите с венец от цветя и го поведоха да заеме мястото си – като крал на днешния празник. Ейлан си припомни как някога избираният по Белтейн крал е наблюдавал изгарянето на предшественика си на клада – принасяли го в жертва, ако земята бедствала, а при някои племена това ставало задължително – на всеки седем години. Стори ѝ се, че дори сега избраникът носеше венеча си като короната на Свещен крал. Империята бе успяла да избие наследниците на британските крале, или поне да ги принуди да приемат римската култура, но докато имаше хора, готови да пожертват живота си за доброто на своите, нямаше да изчезнат и Свещените крале, които идваха всяка година, готови да се принесат в жертва за сигурността на всички – дори на тези, които отдавна не разбираха каква е истинската им роля.

Ейлан вече познаваше достатъчно добре мистериите – ако се случеше някакво голямо нещастие през идната година, дори сега, въпреки римските закони и забрани, този млад човек щеше да бъде принесен в жертва. Той го знаеше – и знаеше също, че за възнаграждение има право да прекара нощта на празника с всяка жена, която пожелае – дори с някоя от девиците от Горския храм, стига да поискаше.

Ейлан стоеше неотстъпно до Лианон и гледаше как воините хвърлят факли колкото може по-далеч – казваха, че колкото по-надалеч паднат факлите, толкова по-високо ще пораснат посевите. Празничната атмосфера и пиенето бяха започнали да замайват всички. Грубоватите шегги и закачки не смуцаваха Ейлан. Тя вярваше, че никой няма да ѝ досажда, докато е при Великата жрица. Не бе чувала дори Свещения крал някога да е злоупотребил чак дотам с правата си.

Седеше редом с Кайлеан и Диеда, доволна от закрилата, която ѝ даваше присъствието на Великата жрица и, разбира се, на огромния ѝ телохранител Хю, който стоеше няколко крачки по-назад в сенките. Искрено се надяваше и останалите жрици, които бяха дошли на тържеството, да прекарат спокойно нощта.

Минаха няколко седмици, преди Ейлан да разбере защо приятелката ѝ Миелин бе станала толкова бледа и умислена след нощта на празника, и защо бе все неразположена. Ейлид ѝ каза истината един ден,

когато Ейлан за пореден път търсеше Миелин и не можеше да я намери никъде – но по това време всички във Вернеметон вече знаеха.

– Тя е бременна, Ейлан – каза Ейлид и поклати глава, сякаш сама не можеше да повярва на думите си. – Победителят в игрите я избрал. Лианон много се ядоса, когато научи. Прати Миелин да живее в уединение и размисъл в колибата до белия вир.

– Но това не е честно! – избухна Ейлан. – Ако той я е избрал, как би могла Миелин да откаже? Нали щяха да я обвинят в богохулство!

„Нима жреците вървят против собствените си закони?“

– По-старите жрици казват, че е трябвало да внимава и да не му застава на пътя. В края на краищата не са свършили жените в Британия. Ако беше заяпал мен, щях да намеря начин да се измъкна!

Ейлан си каза, че и тя сигурно би направила всичко възможно да не бъде избраницата. Но когато Миелин се върна отново сред тях, и диплите на дългата ѝ роба вече не можеха да скрият закръгления ѝ корем, Ейлан прояви достатъчно благоразумие да не ѝ казва нищо подобно.

Лятото вече клонеше към края си. Скоро щяха да се изпълнят две години, откак Ейлан пристигна във Вернеметон.

Тя вече бе помагала на Великата жрица в половин дузина церемонии и постепенно мисълта, че един ден самата тя може да стане жрица на Оракула губеше всякаква привлекателност за нея. От друга страна, знаеше достатъчно, за да е убедена, че желанията ѝ няма да имат никакво значение, ако изборът на друидите паднеше върху нея. Не можеше да си затваря очите и отлично знаеше, че преди всеки церемониал друидите посещават Лианон, за да ѝ „помогнат да се подготви“, както казваха те. Но веднъж вратата на стаята бе останала откритата и Ейлан видя как Лианон се е отпуснала в дълбок транс на стола си, а Арданос шепнеше настоятелно в ухото ѝ.

Тази нощ, когато Богинята се възплъти в жрицата, Ейлан наблюдаваше с особено възбуден интерес. Видя как Лианон се гърчи и мънка, как обърква някои отговори, а други излизат ясно и отчетливо. Все едно да видиш как кон се дърпа на къса юзда – стори ѝ се, че нещо вътре в жрицата се съпротивлява на силата, която бе нахлула в нея.

„Те сякаш са я оковали! – каза си ужасено момичето, докато бодърстваше край леглото на Лианон, когато празникът свърши. – Правят заклинания, за да я принудят да казва само това, което е изгодно за плановете им!“

Може би тъкмо заради това понякога Богинята не идваше, въпреки всички ритуални призовавания. Тогава Лианон казваше каквото сама

намираше за подходящо – или може би това, на което я учеха жреците. Тези случаи бяха най-изтощителни за жрицата. Освен това, защото Оракулът не говореше просто така, а само отговаряше на зададени въпроси, Ейлан започна да подозира, че жреците не допускат всеки да пита, а внимателно подбират определени хора. Понякога Лианон наистина говореше с гласа на Богинята и казваше истината, но Ейлан разбираше, че това става само когато се допитват до Оракула за незначителни неща, така че отговорите не можеха да имат кой знае какви последици.

Първата ѝ мисъл бе да протестира, да възрази, но пред кого? Кайлеан бе заминала надалеч. Лианон ѝ бе възложила да отнесе вест до една от новоизбраните племенни кралици, а Миелин бе потънала в грижи около предстоящото раждане и Ейлан не искаше да я безпокои допълнително. Междувременно и дойде на ума, че поне Кайлеан и Диеда би трябвало вече да знаят – това би обяснило някои от споровете им и малко прекалената загриженост, която Кайлеан проявяваше към Лианон.

Не бе възможно самата Велика жрица да не съзнава какво правят с нея Лианон сама бе решила да дойде в Горския храм и да се постави на услугите на жреците. Ако я използваша за целите си, това сигурно ставаше с нейното знание и съгласие.

Така стояха нещата, когато Ейлан отново тръгна с Лианон за белтейнските празненства – почти три години, след като бе положила обет в храма.

Наближаваше третият Белтейн, откакто Ейлан изчезна. Гай не бе стъпвал от две години в земите на ордовичите. Баща му не бе споменал повече нищо за брак с дъщерята на Лициний, но го бе прехвърлил в щаба на губернатора. В продължение на две години Гай кръстосваше Алба заедно с Агрикола – занимаваха се с „умиротворяване“ на племената из по-ниските земи – или поне искрено вярваха, че го правят. Достатъчно неприятна бе появата на разбойници като тези, които избиха семейството на Бендейгид, но много по-страшни бяха свободните племена на Север, които застрашаваха властта на Рим в Британия. Като офицер на действителна служба в римската войска по това време Гай не можеше да си позволи лукса да се отдава на скръбни спомени. Той изпълняваше съвестно дълга си, и само ако видеше някъде русо момиче със светли, сериозни очи, старите рани се отваряха. Тогава много внимаваше никой да не го види, че плаче.

Справяше се така добре, че когато походите в Каледония бяха временно прекратени, го наградиха с отпуск. Възложиха му на връщане към постоянния лагер на легиона в Дева да съпроводи група ранени войници. Останалите войници от Двадесети легион тръгнаха да строят ново укрепление някъде из планините на Каледония. Така Гай отново потегли на юг. Яздеше начело на отряд пешаци, които кретаха бавно заради раните си. Малко зад него яздеше центурионът.

– Трябва ни доверен човек, който да си отваря очите по време на празника, а ти си единственият на разположение, който говори езика така, че да не предизвика скандал. Рано или късно трябва да се изправиш лице в лице с истината, момчето ми – бе настоял баща му, когато Гай се опита да възрази. – Няма причини да не го сториш сега.

Но едва когато видя голия връх на хълма, старото укрепление, което се издигаше над морето от дървото, и чу мученето на добитъка, събран за продан на панаира, Гай осъзна колко тежък ще е денят за него. Дръпна юздите на коня и се взря замислено пред себе си. До него центурионът нареди рязко на войниците да спрат.

– Струва ми се съвсем спокойно – каза центурионът. – Панаирите са си едни и същи навсякъде. Но, разбира се, когато се намеси религията, може да стане беля – войникът се разсмя. Гай вече бе установил, че човекът е бърборко, който няма особена нужда друг да поддържа

разговора. – Първите ми три години в легионите прекарах в Египет. Имаха си по един бог за всеки ден от седмицата, и на всеки се полагаше по един празник. Хубави тупаници ставаха понякога, когато се сблъскаха две шествия в центъра на града.

– Така ли? – измърмори учтиво Гай, въпреки че му бе все едно дали центурионът е служил в Египет или на другия край на света. Тъкмо минаваха през вратата, през която бе дошъл на празника заедно със семейството на Бендейгид преди три години. Изведнъж пред очите му застана малката Сенара – като жива – спомни си я как тичаше напред и танцуваше по пътя, заливайки се от смях.

И днес Гай бе облечен като местен жител – нали му бяха възложили да се движи сред хората и да внимава да не възникнат размирици – но щастливото семейство, с което бе тук преди три години, вече го нямаше.

– Как беше в Египет? – попита той припряно, надявайки се, че ще пропъди спомените.

– Ами като навсякъде – прозя се центурионът. – Огромни храмове, безобразно богати царе, и също толкова безобразно беден народ по пазарищата. Ама беше топло – добави той и потръпна – малко от тяхното слънце би ми дошло добре тъкмо сега. Омръзна ми този студ и дъжд в Британия.

Гай вдигна очи към мрачното небе. Човекът беше прав, досега не бе забелязал, че е облачно. Поне по това днешният ден се различаваше от онзи далечен празник – ако и днес грееше ярко слънце, връщането му тук щеше да бъде съвсем непоносимо.

– На теб май лошото време не ти пречи – продължаваше бърборкото. – Ти си роден по тези земи, нали? Аз пък съм от Етрурия. В наши дни взе да става почти невъзможно да намериш земяк от Италийския полуостров в легионите. Да, служил съм навсякъде – по всички краища на империята, в Египет, в Хиспания, в Партия²⁸. В Партия разпердушених кохортата ни – после ме направиха центурион, сигурно защото бях един от малкото оцелели. И после ме пратиха тук. Ако е вярно това, което разправят, че бог Аполон бил открил тези земи, излиза, че не е проявил кой знае какъв вкус.

– Тук трябва да оставим конете – прекъсна го Гай. – Остави един от войниците да ги пази. Вътре няма място за тях.

28. Партия – части от територията на днешен Иран, по това време римска провинция. (Б.пр.)

Наблизо се чу мучене. Водеха ново стадо говеда за пазара. Центурионът изрева на войниците да отстъпят встрани. После и той заедно с Гай мина встрани от пътя.

– Само това ми липсва, да ме газят крави – отбеляза той лениво. – За теб знам, но аз мога да си намеря и по-приятни занимания. Искаш ли да влизаме вече?

Гай въздъхна. Не искаше, но беше римлянин, и бе крайно време да престане да бяга от спомените си. Потръпна и придърпа качулката ниско над челото си.

– Какъв е този празник всъщност? – взе да разпитва центурионът, докато си проправяха път през тълпите. – Някакво селско увеселение, нали? И в Египет имаше такива неща – кланяха се на голям бял бивол и го имаха за божество. Влачеха го по улиците, окичен целия в цветя, и горяха ароматни треви около добитъка, докато вече не можеше да се диша. Казваха, че било за здравето на животните.

– Тук хвърлят билки в жарта и прекарват кравите между два огъня, за да ги благослови Богинята – отвърна Гай.

– Смешна работа – хората не спират да се избиват заради вярата си, а в крайна сметка всичко е едно и също навсякъде. Мен ако ме питаш, жреците са в основата на всички размирици; обикновените хора искат само реколтата да е добра и децата им да са здрави. Ако добитъкът не побеснее, жреците почват да ги тормозят. Друидите ли организират този празник?

– Не точно – отвърна Гай. – Има една жрица, нещо като нашите весталки, която призовава боговете да благословят хората – той притвори за миг очи и видя една забулена фигура, която издигаше ръце към луната.

– Тя ли извършва жертвоприношенията? – междуременно почти бяха стигнали до площада. Стадото крави все така вървеше пред тях. Животните мучаха тревожно и се притискаха едно в друго, подплашени от непознатите миризми и многото чужди хора наоколо.

Гай поде:

– Тъй или иначе, в наши дни не се принася в жертва нищо живо – само оставят на олтара плодове и цветя.

– Аз пък съм чувал, че правят дори човешки жертвоприношения – отбеляза центурионът.

– Кълна се в дверите на ада, няма нищо подобно! – възкликна Гай. Спомни си колко възмутена беше Ейлан, когато той спомена пред нея за човешки жертвоприношения. – Всъщност в празненството няма нищо

особено. Бил съм тук и друг път...

– О, по дяволите! Ето че някой подплаши кравите – изохка центурионът, взирайки се напред. – Точно от това се страхувах!

Едър мъж в дълга роба на квадрати беше съборил някакъв фенер и сега кравите започнаха да се дърпат встрани. Мученето им звучеше обезпокоително. Малко по-назад някакъв старец крещеше нещо на тълпата. Бяха се събрали над стотина души, слушаха го и изразяваха с виковете съгласието си. Гай се промъкна по-напред и се заслуша. В края на краищата, нали затова го бяха пратили тук – да внимава да не би някой да използва празника, за да подстрекава към бунт срещу империята. Хората викаха все по-високо и не обръщаха внимание на тревожното мучене на кравите.

Наблизо претича момче с кофа вода в ръцете. Докато минаваше покрай насъбралите се слушатели на стареца, водата се изплиска и намокри един от най-шумните. Човекът се обърна, без да спира да крещи. Тогава най-близката крава изрева, наведе глава и го мушна с рог.

– О, Хадес, сега стана каквото стана. Кравите ще пощръклят – извика Гай и в същия миг една от първите крави в стадото препусна в тромав галоп, блъсна краваря на земята и го преметна някъде в тълпата.

Старецът продължаваше излиянията си, но хората вече си крещяха един на друг. Двама-трима вече бяха паднали и тълпата започна да ги газии; отнякъде изпищя жена; после цялото стадо се люшна напред и земята сякаш се олюля под тропота на копитата им. Една крава изрева наблизо; Гай погледна и видя, че рогата ѝ са окървавени. Понесоха се писъци. Мъже, жени и деца заотстъпваха ужасено назад, без да спират да крещят.

Всички се блъскаха безразборно в стремежа си да избягат от пътя на стадото. Само за мигове на площада настана хаос – майки посягаха да задържат при себе си разплаканите си деца. Дори един от легионерите, несвикнал да се оправя с добитък, бе повален и изчезна с отчаян вик в тълпата. С последни сили Гай се опитваше да се задържи на крака; хората го изблъскаха далеч встрани от войниците му.

Някой стисна здраво ръката му.

– Изглеждаш здраво момче; трябва да ми помогнеш – виж, Повелителката ще припадне – пред Гай се бе изправила висока, тъмнокоса жена в тъмносиня роба и го дърпаше към единия край на площада. Там една старица, потънала в диплите на тежко синьо наметало, се бе отпуснала немощно в ръцете на две жени в дрехи от небелен лен, с венци от зелени клонки в косите.

Гай протегна предпазливо ръце и двете млади жени отстъпиха, оставяйки старицата да се облегне на него. Младият мъж трепна, защото разпозна жрицата, която бе видял преди толкова време да призовава Богинята. Повдигна я внимателно, учуден от лекотата на слабичкото тяло под тежките официални одежди. Повечето хора вече бяха избягали, но кравите продължаваха да се мятат напред-назад и да мучат гневно, свели глави, с насочени напред рога. Махаха опашки и се опитваха да промушат всеки, който се опиташе да ги хване.

Сега Гай видя, че на земята лежи проснат гигантът, който съпро-вождаше Повелителката навсякъде.

– Какво му става?

– На Хю ли? Нищо му няма – каза спокойно възрастната жрица. – Една от кравите промуши някого, а той не може да гледа кръв.

„Ама че телохранител!“ – каза си Гай.

– Трябва да се отстраним от пътя на кравите – продължи той на глас. – Накъде да я нося?

– Насам – по-високата от другите две жени забързано започна да си проправя път между преобърнатите сергии и шатри. Гай нагласи старата жена в ръцете си така чу главата ѝ почиваше удобно на рамото му и се успокои, защото чу дишането ѝ, макар и слабо и хрипливо. Въобще не искаше да мисли какво би станало, ако Великата жрица на Вернеметон умреше тъкмо в неговите ръце.

Лъхна го силна, но приятна миризма и той видя, че жрицата ги е довела до някаква барачка, където един билкар продаваше стоката си. Човекът, нисък, пълен и видимо обезпокоен, бързо отметна чергата, която покриваше входа, и Гай внесе Великата жрица вътре. Той коленичи и я положи върху една купчина кожи.

В помещението цареше сумрак. Навсякъде беше пълно с билки, наредени в ленени торбички по лавиците или провесени на китки от тавана. Миришеше на лято. Гай се изправи и качулката се свлече на плещите му. Зад него някой извика изумено. Сърцето му внезапно започна да се блъска тежко в гърдите! Обърна се бавно – много бавно, защото за това обръщане му бе необходима много по-голяма храброст, отколкото за да се изправи очи в очи с цяла орда жители на Каледония.

По-ниската от жриците, които прислужваха на старицата, бе отметнала назад воала си. Изпод диплите му го гледаше Ейлан. Кръвта се дръпна от лицето му; всичко около него потъна в мрак, но веднага след това светът дойде на мястото си, облян в ослепителна светлина. Поне можеше отново да диша. „Но ти си мъртва! – мислеше той. – Нали

загина в огъня?!“ Отново започна да му притъмнява, но и в мрака насреща му сияеха очите на Ейлан. Усети някакъв лек полъх върху лицето си и постепенно започна да идва на себе си.

– Ти ли си наистина? – успя най-сетне да каже Гай с несвой глас. – Мислех, че си мъртва... видях това, което пиратите бяха оставили от дома ви.

Тя отстъпи назад и му кимна да дойде при нея в дъното на барачката, докато останалите жрици бяха заети да помагат на Лианон. Гай, все още напълно замаян, пристъпи напред и я последва.

– По това време бях при сестра си, за да ѝ помогна при раждането – каза Ейлан много тихо. – Но майка ми и Сенара са били у дома.

Гласът ѝ секна. Тя погледна притеснено към другите жрици.

В сумрака, с белите си дрехи, тя все още му приличаше на привидение. Още не му се вярваше, че е пред него, жива и здрава. За миг докосна с пръсти хладния лен на дрехата ѝ, после се дръпна.

– Не можем да говорим тук – каза тя задъхано, – макар че не си в униформа.

– Ейлан – каза той бързо, – къде мога да те видя?

– Невъзможно – отвърна тя. – Аз съм жрица от Горския храм и нямам право...

– Нямах право да говориш с мъж, така ли?

„Весталка, каза си той отчаяно. Момичето, което обичам, е недостъпно за мен – като че ли е весталка!“

– Не е чак толкова лошо – прошепна Ейлан със слаба усмивка. – Но ти си римлянин, а и не забравяй какво би казал баща ми...

– Не забравям – кимна той и веднага се сети какво би казал пък неговият баща. Възможно ли бе префектът да го бе оставил да страда, съзнавайки, че няма повод за това? Чистото щастие от присъствието на Ейлан се смеси с надигация се гняв.

Загледан в лешниковите очи на Ейлан, Гай разбра, че е жив – за първи път откак бе напуснал дома на Бендейгид. Тя се сви притеснено.

– Диеда гледа насам. Може да те познае. А Кайлеан, другата жрица...

– Помня Диеда – отвърна той рязко. – Аз също трябва да намеря моя центурион. Богове! Колко съм щастлив! – продължи той унесено. Явно нямаше никакво намерение да помръдне. Вече и двете жрици гледаха към тях и Ейлан вдигна ръка в жест на благослов.

– Благодаря ти – каза тя с ясен глас, който потрепваше едва забележимо. – Нямахте да успеем да пренесем Лианон дотук. Ако видиш Хю,

ще му кажеш ли да дойде при нас, щом се оправи?

– За да го пазите от кравите – допълни Гай и бе възнаграден с беглия проблясък на усмивката ѝ.

– Сега върви.

– Да, трябва да вървя – съгласи се той. Но в същия момент Лианон се размърда. Една от жените се наведе над нея и ѝ заговори успокоително. Заслушан в тихия глас на жената, Гай започна да осъзнава, че Ейлан действително е жрица на друидите.

Залитна към входа. Когато излезе, слънцето заслепи очите му и той примижа. Сети се, че дори не бе се сбогувал, не бе ѝ казал нищо; не бе я попитал щастлива ли е в Горския дом. Тя ли бе избрала този живот, или я бяха насилили да го приеме? Закрачи напред, зад него долетя гласът на Диеда.

– Какво говореше с този мъж, Ейлан? Походката му е на римлянин!

– Не мисля – отвърна бавно Ейлан. – Ако беше, щеше да е в униформа. Те я носят постоянно.

Гай забави крачка, учуден, че Ейлан се измъкна така ловко. Припомни си, че едно от първите неща, които го привлякоха у нея, беше детинското ѝ простодушие.

А сега къде, по дяволите, беше центурионът? Той си наложи да продължи да върви напред. Дали бърборкото щеше да разкаже всичко на Мацелий? И, което беше по-важно, имаше ли някакъв начин да види отново Ейлан? Сега, когато я бе намерил отново, не можеше да я остави да си отиде просто така.

Зад него, в мрака на шатрата, Ейлан притисна сключените си ръце към гърдите си. Сърцето ѝ биеше оглушително – не ѝ се вярваше, че другите жени не го чуват.

Лианон се размърда отново и промърмори:

– Какво стана? Пострада ли някой?

– Някакъв глупак подплаши кравите и те пощръкляха – отвърна Кайлеан. – Как... как се озовах тук?

– Помолихме един минувач да те пренесе. Онзи малоумник Хю припадна – продължи рязко Кайлеан. – Не, спасителят ти си тръгна. Ейлан го благослови от твое име.

Ейлан си мислеше колко хубаво бе, че Гай поне не беше в римска униформа и се зачуди защо всъщност не я носеше. Как ли щеше да изглежда в униформа на Легионите? Сигурно щеше да му отива, но той си

беше хубав и без нея. Тя поклати глава. Знаеше, че не бива да мисли така за него. Беше приключила с тази част от живота си.

– Първо вижте добре ли е Хю, и веднага го доведете тук – нареди Лианон. – Ако добитъкът е пощръклял, сигурно няма да ги съберат лесно и ще се наложи да прекараме тук цял ден.

Ейлан излезе незабавно и примига на силната светлина. Откри бързо Хю. Гигантът седеше на земята и бавно идваше на себе си. Поклати замаяно глава и попита:

– Добре ли е Повелителката?

– Добре е, макар и не благодарение на теб – отвърна Ейлан соннато. – Тя припадна и един минувач я отнесе в барачката на билкаря.

– Къде са кравите?

Ейлан се огледа и установи, че Лианон е сгрещила. Наоколо нямаше и следа от добитък. Площадът бе пълен с хора, които подреждаха ново сергиите и бърбореха.

– Това знаят само боговете – и може би краварите им – каза тя. Забеляза, че човекът, когото промуши кравата, също бе отнесен нанякъде. – Кравите пощръкляха – затова промушиха онзи човек.

– Римляните ги уплашиха – измънка Хю, докато се изправяше с мъка на краката си. – Като маршируват, по тях всичко дрънка и блести, проклето да са. Защо изобщо дойдоха тук? Да не би благославянето на добитъка да е в разрез с интересите на империята?

– Ясно е, че тъкмо днес никой нищо няма да благославя – продължи след малко гигантът, клатейки глава. – Най-добре е да отведе Повелителката у дома. Щом наоколо има толкова римляни, нищо чудно да станат и по-големи неразбории – и той продължи да мърмори нещо под носа си.

Ейлан не за първи път се зачуди защо ли Лианон търпеше този дръвник. Голяма полза от него като телохранител нямаше, всъщност според Ейлан изобщо не вършеше никаква работа. Ако някога станеше жрица на Оракула – колкото и малко да ѝ се искаше – първото нещо, което би сторила, щеше да е да се отърве от този недодялан глупак.

Беше минал около месец след белтейнските тържества, когато Лианон прати да повикат Ейлан. Когато Ейлан влезе в жилището ѝ, видя, че при нея има някакъв мъж, който странно ѝ напомняше Кинрик. Мъжът държеше за ръка едно десетинагодишно момиче с червеникава коса. Слънчевите лъчи се заплитаха в къдриците на момиченцето и те

проблясваха тук-там като злато.

Ейлан се усмихна на малката, която отвърна плахо на погледа ѝ. Лианон каза:

– Хадрон е от Братството на Гарваните. Най-добре ще е ти сам да ѝ разкажеш историята си, Хадрон.

– Няма много за разправяне – поде Хадрон. – Имам доведен брат, който отиде доброволец в легионите. Той се застъпи за мен – инак и аз щях да работя вече в оловните мини. Отгървах кожата, но ми е забранено в продължение на десет години да живея в границите на империята. Трябва да избягам някъде на север, но там, където отивам, не мога да водя със себе си малко момиченце.

– Това ли е бедата? – Ейлан знаеше, че Лианон има пълното право сама да приеме детето в Горския дом. Странното бе, че още не го е сторила – трябваше да има някакъв друг проблем.

– Струва ми се, че е прекалено малка, за да се грижи сама за себе си тук – смръщи се Лианон. – Просто не знам какво да кажа на Хадрон.

– Ако само това те безпокои – отвърна Ейлан, – с радост ще я гледам, докато отрасне, и после сама ще реши дали да отиде в някое благородно семейство или да остане при нас. А може би има жена сред близките ви, на която можем да я предадем?

– Не – отвърна мъжът. – Жена ми беше римлянка и аз въобще не познавам роднините ѝ.

– Значи детето има римска кръв? Наистина ли не можеш да я пратиш при роднините на майка ѝ? – попита Лианон.

Мъжът отговори мрачно:

– Майка ѝ напусна дома си и се скара с близките си, за да се омъжи за мен; на смъртния си одър ме помоли да не им давам малката; мислех, че нашите жрици няма да откажат да я приемат...

Лианон отвърна строго:

– Ние не държим приют за сирачета. Но все пак може да направим изключение за теб – нали си един от Гарваните!

Ейлан, загледана в момичето, мислеше за малката си сестричка, убита от разбойниците преди три години. А ако Сенара бе все пак още жива, грижеше ли се някой за нея? Очакваше с вълнение да се роди бебето на Миелин – надяваше се, че грижите по него ще притъпят болката по Сенара, но приятелката ѝ бе пометнала.

– Ще се грижа за нея с радост, Лианон.

– Тъкмо за това наредих да те извикат. Ти все още нямаш определени задължения сред нас – отвърна Лианон. – Съзнавам, че това не е

обичайно задължение, но след като сама го приемаш, ще ти поверя тази малка бездомница – жрицата помълча, после се обърна към Хадрон: – Как се казва детето?

– Жена ми я нарече Валерия, Повелителко. Лианон се намръщи.

– Това е римско име – не можем да я наричаме така тук. – За да дойде при мен, майка ѝ се отдели от всички свои роднини – каза Хадрон. – Най-малкото, което можеш да направиш за нея, бе да ѝ позволиш да даде родовото си име на детето.

– И тъй да е, тук тя трябва да получи ново име – каза категорично Лианон.

– Ейлан, искаш ли да го избереши ти?

Ейлан се обърна отново към детето и срещна уплашения му поглед. Беше загубило всичко, сега щеше да остане и без баща, щяха да ѝ отнемат дори името. Ейлан каза меко:

– Ако не възразяваш, бих я нарекла Сенара.

– Чудесно – каза Лианон. – А сега вървете. Намери ѝ легло и ѝ дай подходящи дрехи. Когато отрасне, сама ще реши дали да остане сред нас.

Когато Хадрон си отиде, Ейлан отново се обърна към малкото момиче, което гледеше в захлас Повелителката.

– Съжалявам, че те натоварих с тези грижи, Ейлан. Аз самата никога не съм се грижила за дете на нейната възраст. Какво ще правим с нея? – каза Лианон.

– Все ще ѝ намерим някакви занимания – Ейлан обви с ръка раменете на детето и се усмихна.

Лианон кимна.

– Тъй като не е обвързана с обет, може да носи известия извън стените на Вернеметон.

– Струва ми се прекалено малка за такава работа, но ако изпитваш такива съмнения дали да я оставиш тук, може все пак да поразпитаме сред римляните. Независимо от думите на Хадрон, роднините ѝ по майчина линия може пък да я искат.

– Добра идея – отвърна Лианон малко разсеяно. Вниманието ѝ вече се бе отклонило. – Виж какво може да се направи, Ейлан.

Ейлан усети как момичето пъхва доверчиво малката си ръчичка в нейната. Дори само от това докосване болката, която постоянно изгаряше сърцето и, откак загуби сестра си, сякаш намалая. Докато двете прекосяваха двора, Ейлан каза на детето:

– Дано името ти се нрави. Малката ми сестричка се казваше

Сенара.

– Много ми харесва – отвърна детето. – А къде е сестра ти сега? Мъртва ли е?

– Или е мъртва, или отвлечена в робство отвъд морето – отвърна Ейлан. – Уви, надали някога ще узная.

Замисли се как така никога не е молила Кайлеан да погледне във водата, за да и каже вижда ли съдбата на майка ѝ и на малката ѝ сестра. Може би предпочиташе да мисли, че Сенара е намерила вечен покой, вместо да я види измъчена и унижена в робство?

Погледна отново момиченцето. Търсеше в лицето ѝ следи от римския и произход и неминуемо се сети за Гай. Като син на префекта, Гай щеше да узнае всичко за произхода на детето – ако имаше какво още да се узнава. Беше длъжна да го стори, преди Валерия завинаги да се превърне в Сенара.

Къде ли беше той сега? Мислеше ли за нея ден и нощ – с такова вълнение както тя мислеше за него? Възможно ли бе да е омагьосана – как иначе да си обясни, че не може, а и не иска да мисли за нищо друго? Ейлан въздъхна. Не можеше да забрави гласа му, хубавото му лице, стройната му фигура, лекия чужд акцент, с който произнасяше името ѝ, единствената им плаха целувка край огньовете по Белтейн.

„Тогавя не съзнавах изцяло какво иска той от мен, мислеше тя. Бях прекалено млада, за да разбере, и не ме беше грижа. Но сега пораснах, и започвам да съзнавам от какво съм се отказала.“ И за първи път през ума ѝ мина ужасяващата мисъл: „Нима ми е съдено да премина през този живот, без да обичам и да бъда обичана – докато остарея и забравя какво е любов, като Лианон?“

Кого да попита? Кой би могъл да ѝ каже? Диеда би трябвало да разбере мъката ѝ, но след като насила бе откъсната от любимия си, бе се озлобила и надали би проявила съчувствие. Кайлеан, лишена от обич от ранно детство жертва на насилие, сигурно направо щеше да се разгневи. А щом Кайлеан не можеше да я разбере, как би могла да го очаква от другите жени тук?

Нямаше кому да опише мъчителното желание, което разкъсваше сърцето ѝ – да го види, поне само още веднъж, дори този път да е последен.

На другата сутрин, докато режеше хляб и сирене за Сенара, тя попита:

– Знаеш ли нещо за роднините си в римския град?

– Те не живеят в града, Ейлан. Струва ми се, че братът на майка ми

е бил някакъв римски офицер, пишел писмата на префекта на военния лагер.

– Така ли? – Ейлан я загледа втренчено. Това трябва да беше поличба – боговете бяха благосклонни към тях, щом този човек беше писар при бащата на Гай!

Мина й през ума да сподели идеята си с малката, но веднага отвърли тази мисъл. Ако откриеха жрица от Горския дом да разговаря с римлянин, независимо от това колко невинни бяха подбудите й, щеше да има неприятности за всички замесени. А и наистина ли подбудите й бяха толкова невинни?

12

Същия този ден Валерий, секретарят на стария Мацелий, пристигна в лагера задъхан и явно развълнуван.

– Току-що научих, че сестра ми е починала – каза той на Гай.

– Разкажи ми всичко – предложи Гай, докато двамата прекосяваха широкия двор на път към кабинета на баща му.

– Дълга история – отвърна Валерий. – Почти не съм я виждал, откак се омъжи – надали ще се съберат дванадесет пъти за дванадесет години.

– Сигурно е отишла да живее надалеч?

Валерий се усмихна невесело.

– Не по-далеч от Дева. Работата е там, че се омъжи за човек от местните и баща ми я обезнаследи.

Гай кимна. Достатъчно трудно бе, ако римлянин се омъжи за местна жена, пък била и от племенната аристокрация. Беше му повече от ясно как би реагирало едно римско семейство, ако дъщеря им избяга при любимия си, а той произхожда от местните племена.

– Една старица, която беше дойка на мен и на сестра ми, ми прати вестта, че тя е починала – продължаваше Валерий. – Поразпитах тук-там и разбрах, че мъжът ѝ е загазил пред властите. Виждал съм го само два пъти, но той има доведен брат, който е доброволец в легионите – той ми каза, че Хадрон, мъжът на сестра ми, бил в Братството на Гарваните и затова е прогонен от пределите на империята. Знаем, че сестра ми имаше дъщеря, но нямам представа какво е станало с детето. Доколкото помня, и ти познаваше хора от Братството на Гарваните?

– Преди години познавах един, така е – отвърна Гай, като мислеше за Кинрик. Сега, когато вече знаеше историята на раждането му, не намираше нищо странно в това, че Кинрик се бе присъединил към това тайно общество, за да отмъсти за майка си. На негово място сигурно и той би постъпил по същия начин.

– Трябва да намеря детето на сестра си. Казах ти, че братът на Хадрон е наш доброволец, но той няма жена и не може да се грижи за момиче – аз съм другият най-близък роднина на малката. Дали бих могъл да се заема с възпитанието ѝ? Не съм я виждал, откак беше в пелени; трябва да е осем-деветгодишна.

– Първо трябва да я намериш... – каза бавно Гай. Възможно бе

Кинрик да знае къде Хадрон е отвел детето. А освен това Кинрик, който знаеше какво е да си разделен от любимата си, може би щеше да прояви съчувствие и да му помогне да се свърже с Ейлан.

– Наистина ли би ми помогнал? – Валерий забави крачка. Почти бяха стигнали кабинета на префекта, а Валерий отлично знаеше колко би се раздразнил Мацелий от мисълта, че синът му поддържа връзки с майчиния си народ.

– Бих опитал... – каза колебливо Гай. – Мога да намеря някой да поразпита. Беше узнал, че на Кинрик е било възложено да потегли на поход заедно с легионерите, които трябваше да накажат разбойниците, изгорили дома на Бендейгид. Тогавя много се учуди, но явно нуждата от отмъщение го бе накарала да забрави поне за малко омразата си. Междувременно Кинрик работеше като преводач и разузнавач при доброволците, но Гай не знаеше окончателно ли е променил мнението си, или все още е верен на Гарваните.

Ако пратеше някой да му намери младия британец, баща му неминуемо щеше да научи, но ако се позавъртеше из кръчмите, които обслужваха легиона, нямаше начин да не се сблъска с него.

– Да те благослови добрата Богиня²⁹! – Валерий стисна здраво ръката му. После вратата се отвори и двамата застанаха мирно.

Само няколко дни по-късно Гай, докато си проправяше път през претъпканото пазарище на Дева, видя Кинрик, който стърчеше над тълпата. Русите му коси бяха потъмнели малко, имаше и едва набола брада. Гай се развика, но видя, че Кинрик го погледна намръщено, явно реши, че не познава този млад офицер, и понечи да продължи.

Гай изруга и се заблъска из тълпата, за да стигне по-бързо до него.

– Чакай, човече – наистина ли не ме позна?

Той спря и застана нашрек, като видя как тъмносините очи на гиганта потъмняха. Не бе възможно Кинрик да го ненавижда още за онази невинна измама – при това сега и той служеше на Рим!

– Дълга ти едно пиене за това, че ме измъкна от онази яма – каза той дружелюбно. – Наблизо продават вино – искаш ли да проверим дали го бива?

Гай си пое дъх с облекчение, когато забеляза, че бръчките по челото на Кинрик се изгладиха и той се усмихна, макар и малко унило.

29. Bona Dea – римска богиня, покровителка на семейството и женската плодовитост (Б.пр.)

– Сега си спомних – отвърна той и допълни: – Но се съмнявам, че името ти е Гауен. Как да те наричам сега, може би „трибуне“?

– Ако искаш да знаеш – поде Гауен, – майка ми наистина ми е дала името Гауен и ме наричаше така до смъртта си. Казах ти истината, доколкото беше възможно. Но тук нося името на баща си – Гай Мацелий Север. Майка ми беше от племето на силурите, затова ми казват и Силурик.

– Ако бях разбрал кой си на времето, сигурно щях да те убия – призна Кин – Но оттогава мина много време и се случиха много неща. Ще пия с теб, римлянино, или какъвто там си.

В хладния сумрак на кръчмата Гай каза:

– Много съжалявам за изгорения ви дом. Когато научих, бях също толкова разстроен, колкото ако собствените ми роднини бяха избити от онези хибернийски копелета. Радвам се, че баща ти не е пострадал, но скърбя дълбоко за майка ти.

– Рейс ми беше втора майка – отбеляза Кинрик, – но тъй или иначе, благодаря ти за съчувствието. У нас, на Север, казват, че кръвната връзка държи три поколения, а връзката по осиновяване – седем. Тя наистина ми бе като родна майка.

– Прекрасна жена беше наистина – кимна Гай. – Аз също тъгувам за нея. Ако се беше оженил за Ейлан, това момче щеше да му стане почти брат.

Но двамата се бяха родили в два враждуващи лагера – и досега това ги разделяше. „Добре поне, че не само римляните са виновни за злодеянията тук“, каза си той и продължи:

– Можех само да видя останките от пожара. Баща ми ме прати на север веднага след това. Дано съм нанесъл някой и друг удар в отплата за стореното. Зарадвах се, когато разбрах, че хибернийците са си получили заслуженото.

– Да, и аз се радвам, че бях там. За първи път през живота си не се срамувах от римската кръв в жилите си – каза Кинрик. – Често си мисля, че онова белтейнско празненство, когато ти ни беше на гости, е било последният празник за семейството ни. Малкото, които оцеляхме, сме вече разпилени.

– Бях на Свещения хълм по Белтейн тази година – поде предпазливо Гай. – Видях Диеда, и сестра ти Ейлан. Зарадвах се, като разбрах, че е оживяла.

– Да – кимна Кинрик. – Тя е жрица на Великата Богиня в Горския храм. Що се отнася до Диеда, тя е роднина на Ейлан. На мен не ми е

никаква, и така ще си остане, ако продължава да стои там!

– Имам един приятел в легионите... – подхвана Гай.

– Нищо чудно при тези обстоятелства – отбеляза Кинрик и се изхили.

Гай поклати глава и продължи сериозно:

– Сестра му е женена за британец и била прокудена от семейството си. Родила им се дъщеря и живели заедно дванадесет години, но сестрата на моя приятел починала наскоро, а той разбрал, че мъжът ѝ е преследван от властите – Приятелят ми иска да намери момичето, за да се погрижи за него.

– Преследван... – повтори замислено Кинрик. – Защо ми казваш всичко това?

– Защото се говори, че бил от онези птици, които летят нощем... – отвърна бавно Гай.

– Много птици летят нощем – Кинрик гледеше замислено в чашата си – Как, казваш, било името на този човек?

– Хадрон – отвърна Гай. – Жена му се казвала Валерия.

– Не разбирам много от птици – сви рамене Кинрик, – но мога да поразпитам.

– Възможно ли е да са отвели детето в Горския храм? Може би твоите близки знаят нещо?

– Ще ги питам – кимна Кинрик.

„Бих предпочел аз да се заема с тази работа“ – каза си Гай, но не виждаше как би могъл да го стори. Пък и откъде да знае дали Ейлан изобщо иска да го види отново? Може би беше щастлива в Горския храм, може би опитите му да се види с нея отново само щяха да смутят покоя ѝ? Беше изпълнил дълга си пред Валерий. Редно бе да благодари на Кинрик и да си тръгне.

Разбра, че е мълчал дълго, потънал в мисли, когато Кинрик му наля още вино от каната и бутна чашата към него.

– Тук май има нещо повече от някакво загубено дете – заяви британецът. – Я ми кажи, какво става с теб всъщност?

– Трябва да видя отново Ейлан – изтърси неочаквано Гай. – Кълна ти се, нямам лоши помисли. Само искам да разбера щастлива ли е там.

Кинрик го зяпна. После отметна глава и така зарева от смях, че хората от околните маси започнаха да се обръщат.

– Ами че ти си влюбен! – успя да каже той най-сетне. – Как не разпознах признаците! Нали и моето момиче е затворено зад онези стени!

– Но ти си им роднина – настоя сериозно Гай. – Ще ти разрешат да

се видиш с тях. Можеш ли да уредиш нещо?

– Защо не? – ухили се доволно Кинрик. – Никога не съм чул смислено обяснение защо държат жриците като затворнички. Това би подхождало повече на вас, римляните. Откак отиде там, Диеда отказва да ме види, камо ли пък да разговаря с мен, но мисля, че ще успее да се види със сестра си – той пресуши чашата си на един дъх. – След три дни чакай на пътя, който води към Горския храм. Един час след пладне.

Докато Ейлан чакаше в гъсталака, близо до Свещената горичка, обляна от ярката светлина на лятното слънце, тя установи с учудване, че не може да спре да трепери. Когато Кинрик дойде и ѝ каза, че Гай иска да я види, това ѝ прозвуча като отговор на молитва. Но не ѝ трябваше много време да разбере, че тази събдната молитва е едно от най-опасните неща на този свят. Кажеш-речи, нямаше възможност да запази срещата в тайна. А ако ги откриеха, никой нямаше да повярва на обясненията ѝ.

Накрая се предаде и отиде да попита Кайлеан за съвет.

– След като си се съгласила, не можеш да направиш нищо друго, освен да отидеш на срещата, както е уговорено – бе казала Кайлеан, – но те предупреждавам, че ще съм достатъчно наблизко, за да чувам какво си говорите през цялото време; за да мога да се закълна, ако се наложи, че не сте разменили и ма, която не бихте могли да кажете пред родителите си? Съгласна ли си?

Ейлан бе свела глава в знак на съгласие и бе излязла от стаята. Въсъщност дори изпита леко облекчение. Ако се налагаше да разговарят в присъствието на жрицата, нямаше опасност той да ѝ зададе някой... опасен въпрос.

– Чакай – спря я Кайлеан. – Защо дойде да ми кажеш това? Надявам се, не си мислела, че ще одобря такова нещо?

– Не нарушавам с нищо обета си – Ейлан погледна по-възрастната жена в очите. – Но знам много добре как може да се украси една история от злите езици. Вярвам, че би ми дала съвет по съвест, независимо от това какви чувства изпитваш!

После се обърна и излезе от стаята, но не преди да забележи със задоволство че бузите на Кайлеан се бяха зачервили.

И така, Ейлан чакаше, съзнавайки, че под зоркото око на Кайлеан няма от какво да се бои. Ако преди време някой я бе попитал страхува ли се от Гай, тя би отрекла категорично. Но сега, колкото по-къси ставаха сенките на дърветата, толкова повече нарастваше страхът ѝ – имаше

чувството, че не може да се държи на краката си.

– О, Кайлеан – изплака тя, обръщайки се към жрицата, която седеше невъзмутимо на един камък на края на просеката и бродираше. – Какво да говоря с него?

– Защо питаш мен? Не мисля, че съм най-подходяща да давам съвети на едно младо момиче как да се държи с мъжете – отбеляза Кайлеан със саркастична усмивка.

Ейлан въздъхна. Времето се влачеше. Разбира се, Гай имаше доста път от Дева дотук. След малко момичето се промъкна до Кайлеан и пхна ръката си в нейната.

Дали не се бъркаше в неща, които не бяха нейна работа? Не, каза си тя твърдо. Беше длъжна да направи всичко възможно, за да разбере кои и какви са роднините на детето. И тя продължи да чака, вече малко по-уверена в себе си, но когато най-сетне видя сянката му на пътеката, сърцето ѝ заби така, сякаш щеше да изхвъркне.

За първи път го виждаше в пълна униформа с шлема на римските легионери. Както бе предположила, униформата му отиваше. Стори ѝ се по-висок, а червеният гребен на шлема караше тъмните му очи да блестят по-ярко. Гай влезе в просеката и спря като закован. Явно се изненада, като видя две жени вместо една, но не се издаде – само миглите му трепнаха за миг. Той поздрави, свали шлема си и го притисна под мишницата си.

Ейлан се улови, че го е зяпнала като малко дете. Досега само бе мярвала отдалеч униформените римски офицери – сега видът му като че ли още повече подчертаваше колко много неща ги делят. „И все пак, каза си тя внезапно, съгласно техния закон всички сме поданици на Рим – и той, и аз“. Тази мисъл ѝ прозвуча като прозрение.

Гай я гледаше и се усмихваше. Ейлан осъзна с ужас, че всичко, което се бе приготвила да му каже, просто е изчезнало от съзнанието ѝ.

Гай хвърли поглед към другата жрица. Присъствието на трети човек де влизаше в сметките му и сега и той нямаше представа какво да говори. В края на краищата не се излагаше на опасността да ядоса баща си и да злепостави самата Ейлан, само за да размени няколко учтиви думи в присъствието на някакъв бдителен дракон!

Но когато срещна присмехулния поглед на Кайлеан, гневът му се поуталожил. Щом Ейлан бе станала весталка – или както наричаха тези жрици тук, на британските острови, можеше да се очаква, че ще ѝ трябва свидетел, който да потвърди, че не е нарушила обета си, ако това се наложи.

Зачуди се как да ѝ обясни, че е недосегаема за него – все едно че служеше в храма на Веста в Рим. Никога не би могъл да забрави колко бе трогнат от доверието ѝ през онази нощ, която прекараха заедно край огньовете, колко го развълнува невинността ѝ.

Кайлеан очевидно бе нещо съвсем различно. Ясно му бе, че по-възрастната жрица никога не би ги изпуснала от поглед – и той се възмущаваше заради Ейлан. Но съзнаване, че всички тези жени са отраснали с разказите за римските безчинства. За една обитателка на Горския храм фактът, че е мъж и римлянин, бе достатъчен за да не му се доверява и на косъм.

При това съзнаваше, че ако Кайлеан не бе тук, не би се въздържал да не целуне Ейлан – беше толкова очарователна в светлата ленена рокля, с разпиляната руса коса, когато блестеше като злато под лъчите на слънцето! Гай си каза, че тези дрехи трябва да са някаква униформа за жриците. Робата на Кайлеан имаше същата кройка, само че беше тъмно-синя – и не ѝ отиваше. Къси сърповидни ножчета висяха от коланите на двете жени.

След малко Ейлан се посъвзе и започна да му разказва историята на детето, което бяха приютили в Горския храм – макар че младата жрица се бъркаше и заекваше, и разказът ѝ не бе много свързан, Гай незабавно разбра, че става дума за племенницата на Валерий.

– Но това е същинско чудо! – възкликна той. – Та аз исках да те видя заради същото това момиче! Тя е племенница на секретаря на баща ми! Трябва да е същото дете! На колко години е?

– Това действително е дело на Богинята – кимна Ейлан. – Мисля, че не е на повече от десет годиш.

– Не е достатъчно голяма, че да я омъжат – каза замислено Гай. Съгласно римския закон момчетата можеха да се омъжват след дванадесетата си година. – Това е добре, в противен случай Валерий щеше да се чувства задължен да уреди незабавно брака ѝ. Сега сигурно ще му се наложи да се ожени самият той, за да има кой да я гледа.

– Няма нужда – отвърна Ейлан. – Момичето е добре и се чувства щастливо при нас – можеш да му го кажеш.

Гай се намръщи. Знаеше много добре, че Валерий, който произхождаше от добро римско семейство, би счел за недопустимо да остави племенницата си да живее далеч от надзора му. Но той действително нямаше никакви живи роднини, които да се грижат за момичето. Може би настояванията на Ейлан, че ще се грижи лично за здравето и възпитанието на детето, бяха напълно достатъчни.

Нали в Рим приемането на едно момиче в храма на Веста се счита-ше за възможно най-голямата чест – за нея и за цялото ѝ семейство! Докато една жена спазваше обета си на весталка, тя бе почитана като същинска кралица. Сигурно щеше да намери начин да убеди Валерий.

Междувременно той продължаваше да прави безсмислени забележки за малкото момиче, което не бе виждал през живота си, и изведнъж забеляза, че Кайлеан е насочила пронизващия си поглед към него. Бяха си казали всичко, което имаха право да си кажат, без да нарушат нормите на доброто поведение, и започваха да повтарят едни и същи думи. Явно беше време да се сбогува.

Гай замълча за миг. Не можеше да откъсне очи от Ейлан. Предполагаше, че никога вече няма да я види, никога вече нямаше да има възможност да поговори с нея – дори в присъствието на строгата възрастна жрица. Как му се искаше поне да може да се сбогува истински с нея – но не смееше да го стори пред очите на Кайлеан. А и сигурно по-добре да не излага и нея, и себе си на такова изкушение. А Ейлан също продължаваше да го гледа с някакъв недоизказан въпрос в очите.

– Ейлан... – заекна Гай. Кайлеан ги гледаше неотклонно. – Знаеш какво бих ти казал, стига да можеш... – той протегна ръка, но не посмя да я докосне. Кайлеан се покашля, Гай се обърна към нея, поздрави официално и тръгна. Но преди да обърне гръб, бе прочел отговора на Ейлан в усмивката ѝ.

Когато фигурата му се изгуби в сенките на дърветата, Ейлан изтича при Кайлеан.

– Значи това е римлянинът, по когото си си изгубила ума. Напоследък си станала толкова разсеяна, че не си в състояние да напълниш едни сламеник, без да объркаш нещо. Честно казано, не те разбирам – в него няма нищо изключително.

– Е, не съм и очаквала, че ще го харесаш особено – усмихна се Ейлан, – но признай, че е хубав.

– На мен всички римляни ми изглеждат еднакви – каза сухо Кайлеан, – а всъщност и всички мъже. Освен това, ако искаш искреното ми мнение, брат ти Кинрик е много по-хубав. Изразът на лицето му е по-мек, а този като че ли смята, че целият свят се върти около него.

Ейлан си каза, че явно всичко е въпрос на вкус – според нея пък Кинрик не бе нищо особено, но Диеда беше на друго мнение. И все пак Гай бе съвсем различен – не само защото тя го обичаше. Нито за миг не бе го приемала като истински римлянин; и той самият не бе подчертавал настоятелно римския си произход. „Естествено, каза си тя, нали

известно време се надяваше да ме вземе за жена – глупаво би било да изтъква по повод и без повод, че е римлянин“.

Светът бе пълен с мъже, но Ейлан никога не бе пожелавала друг освен Гай. Дори сега не осъзнаваше колко много я бяха променили постоянните мисли за него.

– Ейлан, пак мечтаеш! – резкият глас на Кайлеан я изтръгна от мислите и – Върви да намериш Сенара и ѝ разкажи всичко, което научихме. После трябва да отидеш на урок при Латис. Ако успееш да си събереш мислите, може някога да знаеш за билките толкова, колкото е научила Миелин.

Ейлан прие мълчаливо упрека и тръгна, за да се заеме с ежедневните си задължения, но през цялото време си повтаряше отново и отново всяка дума, която бяха разменили с Гай. Не можеше да повярва, че никога вече няма да го види. Той беше станал част от живота ѝ.

Тази вечер бе неин ред да прислужва на Лианон. Когато влезе в стаята на Великата жрица, старата жена я изгледа с упрек.

– Какво научавам за теб? Излизала си от храма, за да говориш с някакъв мъж! Това е недопустимо поведение за жрица! Никога не съм очаквала, че тъкмо ти ще постъпиш така – започна Лианон незабавно.

Ейлан се изчерви от яд. Но нали затова бе повикала и Кайлеан със себе си.

– Не съм разменила с него нито дума, която не бих могла да кажа в присъствието на всички вас.

Лианон въздъхна.

– Там е работата – не казвам, че си го сторила, но си остава фактът, че не си говорила в наше присъствие, и сега ще започнат да се носят какви ли не слухове. Слава на Богинята, че Кайлеан е била с теб. Но тя би трябвало да е наясно, че не можем да си позволим да даваме и най-малък повод за клюки – затова ще бъде наказана тя, а не ти. Заклевам те, следващия път, когато ти мине през ума да постъпиш неразумно, не забравяй, че може да пострадаш не само ти, но и някой друг. Млада си, Ейлан, а младите винаги са безразсъдни.

– Искаш да накажеш Кайлеан? Но това не е честно? Какво ще правите с нея? – избухна Ейлан.

– Няма да наредя да я бият – усмихна се Лианон. – Дори когато беше малка, никога не съм посягала да я ударя. Може би съм сгрешила. Тъй или иначе, тя сама ще си избере наказанието.

– Но, майко – упорстваше Ейлан, – нали ти самата ми възложи да разбере кои са роднините на детето от римска страна!

– Не съм ти казвала да разпитваш римляни – отвърна раздражено Лианон. Ейлан се зачуди как точно би открила римските роднини на Сенара, ако не сред римляните, но замълча.

По-късно Ейлан успя да поговори насаме с Кайлеан.

– Лианон ми каза, че възнамерява да те накаже. Можеш ли да ми простиш? Много тежко ли ще ти бъде? Каза, че няма да нареди да те бият.

– Няма – кимна Кайлеан. – В гората има една малка колиба – сигурно ще ме прати там, за да размишлявам над греховете си, и ще ми възложи да разчистя мястото наоколо от сухи клони и бурени, и да подреда вътре колибата. Не е кой знае какво наказание. Лианон надали съзнава, че за мен възможността да остана насаме с музиката и мислите си е всъщност рядко удоволствие. Не бива да мислиш, че ще се чувствам зле.

– Ще живееш сама в гората? Нима не те е страх?

– От какво да ме е страх? От мечки и вълци ли? Или от непознати мъже? За последен път тук са виждали мечка преди тридесетина години – всички отдавна са изловени. Що се отнася до мъжете, мисля, че тъкмо ти би трябвало да знаеш, че мога да уплаша всекиго, ако се наложи. Не, не ме е страх. – Аз бих умряла от страх – заяви твърдо Ейлан.

– Не се и съмнявам, но аз не се боя да остана насаме със себе си. При това мога да се занимавам с музика колкото си искам, без да се съобразявам с уроците и останалите си задължения тук. Всъщност съм доволна – каза убедително Кайлеан. – В това наказание – щом Лианон държи да го нарича така – няма нищо, което да ме притеснява.

Ейлан замълча. Знаеше, че двете с Диеда с радост ще си поделят задълженията на Кайлеан, свързани с обслужването на Лианон. Ейлан обичаше Лианон независимо от недостатъците ѝ, Диеда също бе привързана към нея. Но Кайлеан щеше да ѝ липсва.

Каза си, че ако Лианон бе по-различна, и Кайлеан, и тя самата щяха да бъдат далеч по-жестоко наказани. Но тъй или иначе, Кайлеан щеше да понесе някакво наказание, колкото и да твърдеше, че то не я тревожи – и Ейлан бе виновна за това. Вината ѝ тежеше, но не толкова, че да поиска да не се бе виждала с Гай. Съжаляваше само за едно – че не можа да му каже и половината от това, което си бе наумила.

Когато Кайлеан напусна Горския храм, Ейлан разбра, че никоя от другите жрици не е била особено привързана към нея. Като че ли само Миелин и Ейлид я приемаха донякъде за приятелка – и, разбира се,

Лианон.

Наближаваше есента и времето започна да се променя. С приближаването на есенното равноденствие зачестиха и дъждовете. Една вечер, когато обитателките на Дома на девиците бяха насядали около огъня, Ейлан се замисли как ли се чувства Кайлеан в своето изгнаническо обиталище. Дали покривът на колибата не течеше? Дали самотата и горската тишина не бяха започнали да я подтискат?

Жените се забавляваха, като измисляха гатанки, но накрая това им омръзна и те започнаха да молят Диеда да попее или да им разкаже някоя история. Диеда кимна.

– Какво искате да ви разкажа?

– Някоя история за Другия свят – каза Миелин. Разкажи как Бран, син на ебал, тръгнал на път към Западните земи. Всички бардове учат тази история.

И Диеда полуразказа, полуизпя легендата за Бран, за неговата среща с морския бог Мананан, повелителят на илюзиите, който превърнал морето в гъста гора, рибите – в птици, а морските животни – в овце; как плували през зелената гора, но Мананан паднал от лодката и тогава втрех нахлули вълните; как всички се издавили, а морският бог бил изхвърлен на брега.

Когато свърши тази история, жените поискаха нова, захласнати като малки деца.

– Разкажи историята за краля и трите вещици – помоли една, и Диеда за почна така, както започват всички приказки:

– Преди много, много години, времената били други, по-хубави от днешните, но имало повече път между нашия и Отвъдния свят, и ако съм била там тогава, нямаше да съм тук сега... И тъй, в толкова отдавнашни времена, че и най-старият човек на земята не би могъл да си ги припомни сега, имало един замък – на границата между нашия и другия свят, и в него живеели крал и кралица...

Било навечерието на Самхаин – когато дверите между световите се разтварят; времето между времената, което дели едната половина на годината от другата – от полунощ до зори. И тогава на портите на замъка се явили три вещици. Първата имала свинска муцуна, долната ѝ устна висяла до коленете, та чак скривала дрехите ѝ; устните на втората били от едната страна на главата – тя имала и дълга брада, която покривала гърдите ѝ; третата пък била съвсем отвратително създание – с една ръка и един крак. Под мишницата на единствената си ръка носела прасе, което изглеждало толкова по-добре от нея, че заприличало на хората на

същинска принцеса.

Всички жени вече се заливаха от смях; Диеда само се поусмихна и продължи:

– Трите вещици влезли и веднага седнали до огъня – за краля и кралицата не останало място, та им се наложило да седнат при вратата.

Първата вещица, онази с увисналата устна, каза: „Гладна съм; какво ще ми дадете да ям?“. Прислужниците се разтичали и ѝ поднесли гърне с овесена каша, достатъчна за дузина мъже. Вещицата го излапала и се развикала: „Как може да сте толкова стиснати! Още съм гладна!“

Нали знаете, в нощта срещу Самхаин не може да се откаже нищо на гостенин; затова самата кралица се хванала на работа заедно с прислужничките си, сготвили още каша и сложили в пещта да се пекат банички. Но колкото и да хранели неканената гостенка, тя все ръмжала, че умира от глад.

Тогава втората, брадатата вещица, захленчила: „Жадна съм!“ До-търкаляли буре с бира, тя го пресушила на една глътка и продължила да мърмори, че гърлото ѝ е пресъхнало. Кралят и кралицата се уплашили, че вещиците ще изгълтат всички припаси за зимата – затуй излезли навън и взели да се чудят какво да правят с гостенките. Тогава изпод близкия хълм надникнали няколко дребни човечета – били от добрия народ на феите, и поздравили кралицата.

„Боговете да те закрилят, добра жено, защо плачеш?“

Кралицата им разказала за трите противни вещици, каза, че много се страхува да не би те да изядат всички припаси в замъка, а накрая – може би и нея и краля. Тогава една фея и каза как да постъпи, за да се отърве от тях.

Кралицата се върнала в замъка, седнала край огъня и се хванала да плете. Накрая едната вещица попитала:

„Какво правиш, бабичко?“

„Плета саван, леличко“, отвърнала веднага кралицата.

Втората изломотила през брадата си:

„За кого е този саван, бабичко?“

„Ами за всеки, който не си е у дома тази нощ, леличко“.

След малко третата вещица се навела, целунала прасето и се обадила:

„Ами за кога ти е този саван, бабичко?“

В този момент в залата влязъл кралят и се развикал:

– Черната планина гори, небето над нея е в пламъци!

Като чули думите му, трите вещици се развикали:

„Уви, уви, баща ни е загинал!“ Хукнали една през друга и изчезнали; оттогава никой не ги е виждал по тези земи – ако пък някой ги е виждал, не го е разказал на мен.

Диеда замълча. Всички се заслушаха във воя на вятъра отвън. След време проговори Миелин:

– Струва ми се, че Кайлеан разказваше една такава приказка преди време от нея ли си я научила?

– Не – отвърна Диеда. – Разказа ми я баща ми, когато бях малко момиче.

– Сигурно приказката е много стара – каза Миелин. – А баща ти наистина е най-добрият сред бардовете, но не мисля, че би я разказал по-добре от теб. И ти, и Кайлеан можете да обучавате бардове не по-зле от него.

– Несъмнено – каза Диеда присмехулно. – Защо тогава не започнем да издаваме и присъди?

„Защо пък не?“ – каза си Ейлан. Кайлеан би отговорила на въпроса й, но Кайлеан бе далеч.

След като Гай успя да убеди Валерий, че племенницата му е на сигурно място, под грижите на Ейлан в Горския дом, той незабавно се засяга за път. Искаше да замине преди баща му да е започнал отново да споменава, че е време да се ожени. След като видя отново Ейлан, той бе по-категоричен от всякога, че няма да се ожени насила за някое момиче от римско семейство. Откак бе починал император Тит и Домициан бе наследил императорския пурпур, всичко в империята се бе объркало. Гай знаеше, че баща му трескаво търси стабилни връзки.

Като привърши, Гай реши да се поразходи из града. Утрото бе топло, но мрачно, а сега от запад по небето се носеха тежки облаци. Хладен полъх разбърка косите на челото му. Гай си спомни как един стар центурион му обясняваше, че в тази страна имало два начина да познаеш какво ще е времето: ако се виждат хълмовете, значи ще вали, ако не се виждат, значи вече вали. И старият човек бе въздъхнал тежко, измъчван от носталгия по синьото италиейско небе. Но сега Гай вдъхна с наслада хладния въздух. Когато закапаха първите дъждовни капки, всичко живо наоколо се разтича да намери подслон. Само един човек си стоеше наред площада – също като него, и с наслада подлагаше лицето си под дъжда.

Гай не бе особено учуден, когато позна Кирик.

– Ще изпием ли по една чаша? – той кимна към близката кръчма, където бяха ходили преди.

Кирик поклати глава:

– Благодаря ти, но по-добре да не ни виждат заедно. Всъщност най-добре ще е да не казваш, че си ме виждал. И изобщо, ако те питат, казвай, че нямаш представа от моите работи. Така поне няма да се наложи да лъжеш.

Гай повдигна вежди.

– Шегуваш ли се?

– Де да беше така. Не би трябвало дори да разговарям с теб, но пък ти наистина ме срещна случайно, и можеш да го потвърдиш под клетва.

– Не се безпокой – каза Гай и се огледа. Един по-силен пристъп на вятъра завъртя дъждовните капки – когато падаха, те вдигаха малки облачета прах. – Всички почтени римляни отдавна са се прибрали на сухо и никак не ги е грижи за двама глупци, които стоят на дъжда! Слушай,

Кинрик, трябва да говоря с теб за Ейлан...

Кинрик изкриви лице в гримаса.

– Моля те, само това не. Това изглежда е най-голямата грешка, която съм правил напоследък. Лианон беше бясна. За щастие наистина не е станало нищо лошо, но моля те, не се опитвай да видиш отново сестра ми. – Кинрик се огледа плахо. – Слушай, дори ако ти можеш да си го позволиш, за мен не е никак препоръчително да ме видят как си говоря приятелски с римски офицер. И най-добре, ако те питат, кажи че въобще не ме познаваш.

След кратко мълчание русият гигант допълни:

– Така кажи, аз няма да се обидя. Някой най-сетне е успял да надуши, че не съм се отказал от Гарваните. След това им хрумна, че ако служа при доброволците, това ме поставя в идеална позиция да руша дисциплината в случай на бунт. Пратиха ме в изгнание – ще рече, ако ме открият на разстояние, по-малко от двадесет мили в близост до някой римски град, ще се озова в мините – или ще ми се случи нещо по-лошо, ако такова нещо е възможно. Сбогом! – и Кинрик му обърна гръб.

Едва сега Гай забеляза, че Кинрик е свалил отличителните знаци на доброволците. Сигурно затова говореше така открито. Още се мъчеше да измисли някакви подходящи думи за сбогом, когато приятелят му зави зад близкия ъгъл и изчезна. Гай остана да стои сам под дъжда. Понечи да го последва, но се отказа. Ако Кинрик действително работеше против Рим, по-добре да загине някъде в битка, отколкото да гасне бавно и мъчително в Мендипските оловни мини.

„Не се опитвай да видиш отново сестра ми“.

Думите на Кинрик отново отекнаха в главата му. Това ли бе краят на последните му надежди? Несъмнено и Кинрик, и собственият му баща бяха прави. Той смъкна качулката на гранатовочервеното си наметало ниско над веждите и се упъти надолу по улицата. Страните му бяха мокри, но не от дъжда.

Кайлеан спря за миг пред вратата на голямата зала и изкриви устни. Отвътре се носеше ужасна врява. След като бе прекарала повече от два месеца сама в гората, бе почнала да забравя колко шум вдигат много жени, събрани на едно място. За миг се изкуши да обърне гръб и да побегне обратно към самотата и спокойствието в горската колиба.

– Я виж ти, Кайлеан се върнала – забеляза Диеда, малко след като жрицата бе влязла в залата. – Не мога да разбера защо си тук, особено

след като Лианон се държа така с теб. Мислех, че като веднъж си се измъкнала оттук, ще си плюеш на петите и няма да те видим вече!

– А ти защо си още тук? – отвърна засегнатата Кайлеан. – Мъжът, когото обичаш, замина далеч на север, и римските орли са по петите му. Не мислиш ли, че мястото ти е до него?

За миг лицето на младата жена пламна от гняв, но гневът бързо отстъпи място на нещо близко до отчаяние.

– Мислиш ли, че бих стояла тук и една минута, ако той искаше да съм с него? – попита тя с горчивина. – Но той е посветил живота си на Повелителката на Гарваните – и ако не мога да бъда на първо място в сърцето на мъжа, когото обичам, ще положа последните обети, които ще ме обвържат да служа цял живот на Богинята, и ще остана завинаги сама! – гласът ѝ потрепери, извиси се и сякаш изведнъж отказа да ѝ служи – другите жрици се обръщаха към тях, а Кайлеан почувства как в сърцето ѝ трепна съчувствие и благодарност към съдбата, че никога не бе страдала от любовна мъка.

– Кайлеан – Ейлид приближи забързано, – толкова се надявах, че ще се върнеш днес! Лианон си е у дома. Върви при нея. Не е споменавала нищо, но беше ясно, че много ѝ липсваш.

„Сама си е виновна“ – мислеше мрачно Кайлеан, докато прекосяваше двора към жилището на Лианон, плътно увита в дебелия си шал, за да се запази поне малко от дъжда.

Както всеки път, когато я видеше след по-дълга раздяла, Кайлеан се стресна от вида на Лианон – като че ли ставаше все по-слаба. „Боговете ще я приберат рано“, помисли си тя с мъка. Лианон нямаше вид на болна – просто като че ли с всеки изминат ден ставаше все по-прозрачна. Кайлеан чувстваше инстинктивно, че нещо изсмуква силите на старата жена.

– Тук съм, майко – каза тя тихо. – Искала си да ме видиш?

Лианон се приведе напред и Кайлеан видя, че очите ѝ блестят от сълзи.

– Чаках те – каза Великата жрица. – Ще ми простиш ли, че те отпратих?

Кайлеан поклати глава. Усети как гърлото ѝ се свива, прекоси бързо стаята и коленичи в нозете на старицата.

– Няма нищо за прощаване – каза тя с пресекващ глас и отпусна глава в скута на Лианон. Великата жрица я помилва по косите и Кайлеан се разплака отчаяно.

– Не трябваше да ставам жрица... винаги съм ти причинявала

неприятности! – изхлипа тя. Нежната милувка на старата жена сякаш разкъса изведнъж оковите, които толкова дълго бяха стягали сърцето ѝ, и Кайлеан започна, мъчително и на пресекулки, да изповядва тайната си на Великата жрица – както преди години бе я споделила с Ейлан.

– Нямах смелост да ти разкажа всичко – шепнесе тя, – първоначално не разбирах какво точно се е случило, а после се срамувах. Аз не съм недокоснатата девица, Лианон. В Ериу, преди да се срещнем, бях изнасилена... – тя се задави и млъкна. Настъпи мълчание, после тънките пръсти на Лианон отново се плъзнаха по косите ѝ.

– Това ли те е измъчвало през всички тези години, момичето ми? Чувствах, че има нещо, но не исках да те разпитвам. Та ти дори не си била още жена, когато това се е случило – била си малко дете. Как е възможно да смяташ, че си прегрешила? Разбери ме, ние избягваме да говорим за тези неща, защото много хора могат да не ги разберат правилно. Трябва да съхраним представата им за нас – затова те наказах, когато разбрах, че си помогнала на Ейлан. Но вярвай ми, Кайлеан, това, което се е случило с теб, няма никакво значение нито за Богинята, нито за мен – стига да ѝ служиш добре и вярно, докато живееш в Горския храм!

Кайлеан стисна здраво ръцете на старата жена. Не можеше да спре да плаче. Сега съзнаваше, че може да обича – обичаше Лианон, обичаше и Ейлан, чиято чистота ѝ бе помогнала за първи път да се пребори с кошмарите от детството си. Обичта ѝ към тях бе безкрайна, а и не бе в разрез с обетите, които бе положила пред олтара на Великата Богиня.

По време на дългото отсъствие на Кайлеан Ейлан нерядко имаше чувството, че дъждовните капки, които трополяха по покривите на Горския дом, се просмукват до самото ѝ сърце и го сковават в ледена обвивка. Гай си беше отишъл, бе я напуснал завинаги, и тя никога повече нямаше да го види – това поне беше сигурно. Когато Кайлеан прати да я извикат, тя се зарадва, че поне за кратко ще бъде изтръгната от безрадостните си мисли.

– Значи се върна! – извика Ейлан, промушвайки се под тежките вълнени завеси, които висяха пред вратата на Кайлеан. – И никой да не ми каже! Откога си тук?

– Дойдох си преди малко – каза жрицата. – Бях първо при Лианон. Ейлан я прегърна и се отдръпна, за да я огледа по-добре.

– Явно изгнанието ти е понесло – Кайлеан бе загоряла, имаше здрав вид, а и бръчката, която често пресичаше синия полумесец на челото ѝ,

бе изчезнала. – Е, изкупи ли престъплението ми?

Кайлеан се усмихна.

– Всичко отдавна е забравено. Точно затова изпратих да те повикат, детето ми. Ти си тук от три години и си една от най-добрите ни ученички. Дойде време да вземеш решение дали ще останеш завинаги с нас.

– Нима наистина мина толкова време? – трудно бе да се повярва, но дъщерята на Майри вече беше на три години, а синът ѝ – почти на пет. От друга страна Ейлан имаше чувството, че е прекарала тук целия си досегашен живот. Миналото бе потънало някъде далеч; дори когато мечтаеше за Гай, тя просто чуваше гласа му и си представяше как потъва в прегръдките му. Не бе в състояние да си представи как живее с него, като негова съпруга, в някой римски град.

– Диеда също ли ще положи обет? – всички знаеха колко страда Диеда заради това, което тя приемаше като изневяра от страна на Кинрик. Сега, когато той бе прокуден на север, никой не знаеше кога ще може да се върне отново по тези земи. Пък и той винаги бе поставял на първо място войския си дълг и клетвата за отмъщение, която бе длъжен да изпълни. „Гай също е обвързан с войската си чест да остане в света на баща си“ – мислеше Ейлан.

– Това тя ще реши сама, когато застане лице в лице с Богинята – каза строго Кайлеан. – Сега говорим за теб. Все още ли искаш да станеш една от нас детето ми?

„Диеда ще положи обет, мислеше Ейлан; и аз заедно с нея. И защо не, след като нито тя, нито аз можем да бъдем с мъжете, които обичаме?“

– Да, все още искам. Или поне... – тя се запъна – искам, стига Богинята да ме приеме, защото преди да се обърна към нея, бях отдала сърцето си на мъж.

– Това няма значение – усмихна се възторжено Кайлеан. – Богинята не ти се сърди за нещо, което си преживяла, преди да положиш обет за жрица. Аз най-сетне се осмелих да разкажа на Лианон за това, което ми се случи на времето в Ериу, и тя ми каза, че то няма значение, защото тогава още не съм била жрица. Дълга това на теб, мила моя, и се радвам, че сега мога да успокоя и теб!

– Не всички биха приели нещата така – отвърна горчиво Ейлан.

– Това не трябва да те тревожи – каза Кайлеан. Постави ръце на раменете на Ейлан. Тъмните ѝ очи приличаха на свещените езера, в които посветените виждаха миналото и бъдещето.

– Слушай, малка сестричке, и аз ще ти разкажа цялата истина за

Мистериите. Всички богове и богини са едно – и няма значение дали ще наречем Великото единачалие Катубодва, Арианрод³⁰ или Дон. Една е Светлината на Истината, но ние я виждаме така, както лъчът се пречупва през призмата на кристала – разпиляна и многоцветна. Всички образи, които хората дават на своите божества, са част от великата истина. Ние, обитателките на Горския храм, имаме правото да виждаме Богинята под много образи и да я наричаме с много имена, но най-важното е, че знаем най-голямата и първата от тайните истини – че всички богове са израз на Великото единачалие.

– Значи ли това, че боговете и богините на римляните са същите богове и богини, на които служим ние?

– Разбира се. Затова и самите римляни, когато градят олтарите си тук, изобразяват своите божества с някои от атрибутите на нашите. Но тук, в Горския храм, ние вярваме, че служим на Великата Богиня в най-чистия ѝ израз – служим на божественото начало, възплътено във всяка жена, във всяка майка, сестра и дъщеря. Затова понякога казваме, че лицето на всяка жена може да отрази лицето на Богинята.

За миг Ейлан се поддаде на възторга в думите ѝ, но веднага след това у нея се надигна гняв. Защо тогава любовта ѝ към един римлянин се считаше за престъпление – ако наистина и римляните се кланяха на същите божества? Кайлеан бе с нея по време на последния ѝ разговор с Гай и би трябвало да разбира чувствата ѝ към него. Как можеше да твърди, че след като положеше обет, любовта ѝ вече нямаше да има значение? Чувството ѝ към Гай бе за нея е по-малко свято от екстаза, който я изпълваше понякога – когато чувстваше присъствието на Великата богиня и душата ѝ засияваше като священото езеро под лунната светлина.

– Каква клетва трябва да положи?

– Ще се закълнеш, че ще останеш завинаги недокосната от мъж, освен ако рогатият бог не те избере за своя съпруга. Ще обещаеш да не споделяш тайните на храма с непосветени, че винаги ще изпълняваш волята на Богинята или на този, който те призове в нейно име...

Кайлеан помълча. Наблюдаваше внимателно Ейлан, а Ейлан си мислеше колко я е обикнала, колко много се е привързала и към останалите жени и към живота си тук. Тя вдигна глава и се взря в тъмните очи на по-възрастна жена.

– Готова съм да се закълна, че ще изпълня всичко това...

30. Арианрод – Повелителка на Сребърното Колело – девствена богиня, свързвана с магическото изкуство, морето и луната. (Б.пр.)

– Трябва също да покажеш, че си овладяла всичко, на което те учихме през тези три години, за да те приеме и самата Богиня. Трябва да ме разбереш – не мога да ти опиша последното изпитание – то е различно за всяка жена, която иска да стане жрица – така че дори положената клетва да не ми забраняваше да говоря за това, не бих могла да ти дам напътствия.

Ейлан подтисна надигналото се внезапно безпокойство. Бе живяла достатъчно дълго в дома на девиците, за да знае всички слухове за момичета, които не успели да преодолеят последното изпитание – и били отпратени, или по-лошо – изчезвали навеки и никой не знаел какво е станало с тях.

– Разбирам, и съм съгласна да се подложа на изпитанието – каза тя след малко.

– Тъй да бъде – кимна Кайлеан. – В името на Богинята те приемам за последно изпитание.

Тя целуна Ейлан по бузата, а Ейлан си спомни как една млада жрица я бе целунала по същия начин, когато за първи път дойде във Вернеметон; за миг изпита чувството, че е преживявала този момент не веднъж, а безброй път – назад във времето.

– Когато настъпи последното пълнолуние преди Самхаин, ти ще произнесеш последния обет в присъствието на всички жрици. Лианон и дядо ти ще бъдат доволни.

Ейлан я загледа учудено. Тя нямаше намерение да положи обет, за да се понрави на дядо си или на Великата жрица! Решението ѝ наистина бе повлияно от очакванията на цялото семейство – но може би и от някакви незнайни сили, които се криеха в сенките отвъд обичайното, което човешкият разум можеше да приеме.

– Кайлеан... – прошепна тя, – ако положи обет да служи на Богинята, то няма да е, защото съм дъщеря и внучка на друиди; причината не е и в това, че никога повече няма да видя Гай; мисля, че има нещо повече от това...

Кайлеан я погледна замислено.

– Когато те видях за първи път, изпитах чувството, че съдбата ти е свързана със съдбата на Горския храм – каза тя. – Сега съм напълно убедена в това. Но не мога да ти обещаая, че ще бъдеш щастлива тук, дете мое.

– Но аз не очаквам щастие – изхлипа Ейлан. – Ще приема съдбата си, стига да намеря смисъл и цел на всичко това!

Кайлеан въздъхна и протегна ръце към нея. Ейлан се отпусна в

прегръдките ѝ и очите ѝ плувнаха в сълзи.

– Всяко нещо има смисъл и цел, мила моя – поде жрицата, докато милваше леко косите ѝ, – но понякога минава много време, докато ние ги открием – това е единствената утеха, която мога да ти дам. Ако самата Богиня не знае какво върши, какъв смисъл би имало тогава съществуването на света?

– Това ми стига – каза тихо Кайлеан, заслушана в равномерните удари на сърцето ѝ. – Освен това имам и твоята обич...

– Да, обичам те – каза едва чуто жрицата. – Обичам те, както някога Лианон обикна мен...

Пълнача луна светеше в небето като голямо бдително око – сякаш самата Арианрод бе решила да наблюдава отблизо церемонията по посвещаването. Когато пеенето на жриците затихна зад гърба ѝ, кожата по ръцете на Ейлан настръхна от нахлулия в душата ѝ студ. Нощта беше топла, но и да валеше, друидите надали биха отложили изпитанието ѝ. Каза си, че трябва да е доволна, че щом нощта е ясна, и небесата гледат благосклонно на нейното посвещаване, но въпреки всичко лунната светлина обтягаше нервите ѝ.

На тази светлина поне щеше да ѝ е лесно да следва пътеката – а от нея се искаше само това – да премине гората обратно до храма. Задачата не ѝ се струваше кой знае колко сложна – забързана да приключи и с това, Ейлан потъна в сенките под дърветата. Загадъчният лик на пълната луна изчезна зад разлистените им корони.

Не бе вървяла дълго, когато ѝ стана ясно, че се е изгубила.

Ейлан се обърна. Наложил си да диша спокойно и дълбоко. Това трябва да бе първата част от изпитанието – трябваше да докаже, че може да ползва сетивата си и вътрешния си усет, за да намери пътя. Под стъпките си усещаше вибриращата сила на земята. Над нея луната и звездите звънтяха и пееха, сякаш лъчите им бяха натегнати струни на арфа. Ейлан отвори съзнанието си към тях, душата ѝ се превръщаше постепенно в стълб от енергия, който свързваше силата на небесните светила със силата на земята. Дишаше силно и равномерно, и силата течеше по нея, съсредоточаваше се в тялото ѝ, докато Ейлан изпита чувството, че вселената се върти около нея. И страхът изчезна.

Тя отново отвори очи. Вече не се боеше от нищо, но все още не можеше да разбере накъде трябва да върви. Имаше чувството, че лунната светлина струи равномерно от всички посоки и по нищо не можеше да се определи в коя от тях трябва да тръгне, за да стигне до храма. От друга страна, ако избереш произволна посока и просто тръгнаше нанякъде,

рано или късно би трябвало да излезе от гората. Бе чувала, че някога всичко наоколо, надлъж и нашир, било покрито с гъсти гори, но сега гористите местности бяха отстъпили място на ниви, пътища и пасища. Ако вървеше достатъчно дълго, неминуемо би трябвало да срещне някой, който да я упъти.

Ейлан тръгна отново, този път без да знае накъде. Вървеше и си тананикаше тихичко. След време разбра, че припява химна, с който жриците обикновено посрещаха изгряването на луната.

Докато вървеше, нежната лунна светлина започна да променя света наоколо – всяко клонче изглеждаше изковано от сребро; листата на дърветата проблясваха; танцуващите лунни лъчи се промушваха през короните на дърветата и се отразяваха във всяко камъче... Ейлан съзнаваше, че това, което вижда, не е само лунна светлина. Всяко нещо около нея светеше със собствено сияние и постепенно наоколо стана толкова светло, сякаш бе ден. Но това не беше и дневна светлина – странното бе, че окъпаните в нея дървета и храсти не хвърляха сянка. Цветовете на гората грееха, но с особен, малко притъпен блясък, като скъпоценни камъни под вода. Ейлан потръпна – знаеше достатъчно, за да разбере, че някак е успяла да премине границата между света на хората и Отвъдния свят.

Вярно бе това, на което я бяха учили – светът на хората и Селенията на Вечно живите се докосваха – също като диплите на наметало. И там, където се докосваха, човек можеше лесно да премине от единия в другия свят. А може би световите се доближаваха така само в определено време – и жриците, които знаеха кога настъпва то, го отбелязваха със своите ритуали и свещени песнопения.

Ейлан вървеше през гора от дъб, леска и глог, която не бе виждала никога преди. Но виждаше и съвършено непознати дървета. Близко до един висок дъб растеше дърво със сребриста кора – по клоните му имаше дребни златни цветове. Мина покрай една калина, която бе окичена едновременно с бели цветове и червен плод – в света на човеците дърветата вече бяха прецъфтели, а плодовете на дърветата още не бяха узрели.

Цветовете на дърветата изпълваха въздуха със замайващото си ухаение. Сега, когато виждаше ясно пътя пред себе си, Ейлан вървеше уверено напред – насладата ѝ от заобикалящата я красота почти я накара да забрави накъде се бе упътила. Някакви последни останки от чувство за дълг обаче я накараха да спре на една малка горска поляна. Сребристите брези и калините наоколо поваляваха клонки и шумът на листата им напомняше шушукането на млади момичета, скупчени заедно на някой

голям празник. Ейлан притвори очи.

– Богиньо, помогни ми! Обръщам се към незнайните сили, които властват тук! Аз ви почитам... – каза тя тихо. – Бъдете снизходителни към мен и ми покаже верния път...

Когато отново отвори очи, през дърветата пред нея се провиждаше широка павирана алея. Ейлан тръгна по алеята с грациозната, плъзгаща се походка, както вървяха момичетата от Горския храм по време на ритуалите. Като повървя известно време, видя пред себе си, от двете страни на пътя, два изпра вени камъка, в които бяха издълбани спирали и плетеници. Зад тях се бе ширнало езеро. Водите му блестяха, сякаш отразяваха лунната светлина, макар че луна не се виждаше никъде.

Едва дишайки, Ейлан премина между двата каменни стълба, пристъпи към езерото и се взря във водите му. Това поне бе учила – всъщност първото умение, което усвои с лекота, бе да извиква пророчески видения в купа вода. Лек ветрец набразди повърхността на езерото. Когато водите се избистриха Ейлан осъзна, че гледането в купата вода приличаше на гледането в това езеро, колкото запалената свещ прилича на слънцето.

В езерните дълбини Ейлан видя ширнало се море – спокойната му повърхност блещукаше, синьозеленикава, сякаш посипана с изумруди и сапфири под небе, синьо и прозрачно като стъкло. Тя продължаваше да се взира. Гората около нея, изправените камъни, самото езеро изчезнаха и тя се понесе като птица над спокойното море. Вълните му се плискаха в скалистите червеникави брегове на голям остров – най-високата му част бе увенчана с множество бели храмове, построени между кичести тъмозелени горички. Най-високо от всички се извисяваше един гигантски храм, чийто покрив бе от чисто злато.

Ейлан полетя по-ниско, близо до покрива на храма. На каменната балюстрада, заобикаляща го от всички страни, се бе опряла жена в бели одежди и се взираше в морето. Жената носеше златна огърлица и златни гривни; златна корона увенчаваше главата ѝ; тежката коса, която се стелеше по плещите ѝ, имаше цвета на течен пламък – но очите ѝ бяха очите на Кайлеан. От храма излезе млад мъж и коленичи пред жената, притиснал чело към корема ѝ. Жрицата го благослови, а Ейлан забеляза, че по ръцете му от китките до лактите се вият синкави татуирани дракони. Някъде отдалеч се понесе глас, който пееше – и песента звучеше като тихата музика на дъждовните капки:

Уви, погълна морето земята;
без прошка, без милост заля я водата;
и мъдростта – божествен дар
– отнема ни съдбата...

Песента заглъхна и образите се изгубиха от очите ѝ. Имаше чувството, че това, което видя после, се е случило много години по-късно – внезапно от острова изригна огромен огнен стълб; водите се издигнаха като стени от зелено стъкло и погълнаха неимоверно бързо всичко – дървета, храмове, целия остров. Докато островът потъваше във водите, една флотилия кораби се бореше наоколо с водната стихия и скоро се разпиля като подплашено ято чайки. Ейлан проследи един лек кораб с платно, на което имаше изрисуван дракон. Корабът успя да подмине страхотните водовъртежи и полетя уверено, като стрела, на север и плава дълго, докато слънцето потъна в сребристи мъгли, а цветът на морето също се промени и стана сивозеленикав – този цвят Ейлан познаваше добре.

И ето, пред тях отново се появи земя – отдалеч се виждаха високи бели скали и ширнали се зелени поля. Ейлан летеше над долини и хълмове, докато най-сетне стигна до една висока, открита равнина. Там работеха усилено много хора – наредени в дълги редици, те теглеха с въжета големи каменни блокове. Част от камъните вече бяха наредени в кръг, а Ейлан знаеше как ще бъдат наредени останалите. Беше чувала за Танца на гигантите – описвали ѝ го бяха достатъчно често, та да не може да не разпознае големия каменен кръг. Един от мъжете, които ръководеха безчислените работници, ѝ заприлича на дядо ѝ – но той явно се подчиняваше на друг – по-нисък, тъмнокош като силурите, който излъчваше неукротима сила – и ѝ напомняше на Гай. Вторият мъж сочеше към изправените вече камъни и Ейлан видя ясно как татуираните по ръцете му дракони се гърчат като живи от движението на мускулите под тях.

Високата трева в равнината се залюля от силен вятър. Когато той утихна, картината пред очите ѝ се беше променила отново. Ейлан гледаше как се менят образ след образ, как идват и си отиват все нови и нови хора. С идването на нови пришълци идваха и нови нрави, в лицата се примесваха нови черти. Но всеки път тя долавяше по някой жест или израз, които ѝ се струваха странно познати – начина, по който дядо ѝ плъзгаше пръсти по струните на арфата; царствената грация на Лианон; видя дори своите черти на лицето на една кралица, която сама

управляваше колесницата си. До нея седеше висок мъж – и Ейлан го познаваше, защото от неговото докосване се раждаше всеки път нейната власт.

Гласът отново зазвъня между световете:

Това, което е било, ще бъде;
и драконът ще дойде от морето –
и мечът сила нему ще присъди;
но само за мъдреца истината свети...

Накрая пред Ейлан се изправи високо, скалисто възвишение, осяно с лилавите цветове на пирена. Студени морски ветрове го брулеха и вилнееха наоколо из безкрайните хълмисти поля. Тук нямаше истински дървета – една малка горичка се бе задържала единствено на брега на пролива – от тази страна острова, която се намираще срещу сушата. В мига, когато Ейлан разбра, вижда остров Мона, картината пред очите ѝ се промени и тя видя хора от народ и своята вяра – мъжете бяха облечени в дълги бели дрехи, а жени – в тъмносини роби. Лицата им бяха мрачни. Всички носеха дърва и ги трупаха на огромни клади.

Първоначално тя не можа да разбере какво става. Тогава видя как откъм сушата нещо проблесна и незабавно разпозна римските ризници. Хората от Мона също ги видяха и в същия миг подпалиха кладите; пламъците се извисиха до небесата. Жриците танцуваха около тях, издигнали ръце нагоре. Ейлан чуваше ясно гласовете им, докато изричаха проклятие след проклятие. Римляните сякаш се уплашиха – бяха спрели на брега и командирите им се опитваха да ги подкарат напред със заплахи и увещания. Най-сетне първата редица нагази във водата. Водата в пролива закипя, докато целият легион премине до отсрещния бряг. Войниците излязоха вир-вода на брега, но мечовете им хвърляха наоколо кър-вави отблясъци. Те тръгнаха право срещу друидите и ги обърнаха в бягство; убиваха всеки, който се изпречи на пътя им и сега вече цветът на мечовете им бе ален от истинска кръв.

После всичко утихна. Светлината на огъня отстъпи място на студения блед светлик на зората. Гарваните вече бяха долетели и пируваха с труповете. Но още пред очите на Ейлан те запляскаха с криле и се издигнаха в небето – всички заедно, сякаш по нечия заповед. Крилете им затъмниха слънцето, но сред крясъците им Ейлан отново дочу далечно-то пеене:

Щом драконът все още спи, орелът ще пирува,
щом гарваните полетят, Богинята тъгува;
омразата желание за мьст пося –
и само добротата ще го излекува...

Скръбният глас пронизваше сърцето на Ейлан и тя не можа да види нищо повече, защото сълзи изпълниха очите ѝ.

Когато се поуспокои, видя, че пак стои на езерния бряг – но вече не беше сама. Във водата се виждаше ясно отражението на мъжка фигура – тя вдигна очи и видя до себе си висок мъж, наметнат с петниста бича кожа. На главата си носеше короната от еленови рога, украсена отстрани с ястребови криле. Очите на Ейлан се разшириха – знаеше, че така се обличат върховните друиди само на най-свещените церемонии, достъпни единствено за посветените.

– Господарю – поздрави Ейлан, защото тази корона издаваше високия му сан, – кой си ти?

И този мъж напомняше по нещо на дядо ѝ, но беше много по-млад, въпреки че брадата му беше тук-там посребрена; в очите му сияеха такава мъдрост и такава сила, каквито Ейлан никога не бе видяла у смъртен човек.

„Такъв би трябвало да е Арданос!“ – помисли тя и си припомни как понякога, по време на ритуалите, Лианон добиваше сила и излъчване на истинска Велика жрица. Това бе истината.

Мъжът ѝ се усмихна и около него като че ли всичко просветна, докато и самото езеро засвети с меко сияние.

– Живял съм в различни тела и съм носил много имена. Наричали са ме Ястребът на слънцето, Белия кон, Краля-елен или Черния глиган. Но тук и сега аз съм Мерлин Британски.

Ейлан преглътна. Докато учеше, рядко бе срещала тази титла и знаеше, че в древни времена я е носил Върховният друид. Но душата на Мерлин не се връщаше в света на хората с всяко поколение и казваха, че само най-достойните сред друидите ще могат да го срещнат в Отвъдния свят. Тя плахо навлажни пресъхналите си устни и попита:

– Какво искаш от мен?

– Дъще на Свещения остров, готова ли си да служиш на народа си и на своите богове?

– Аз служа на Господарката на Живота – отвърна уверено Ейлан. – И винаги ще се покорявам на нейната воля.

– Това е съдбовен час, когато се пресичат много пътища – но

всичко зависи от теб. Приемеш ли съдбата си, ще знаеш своя път, но поемеш ли по него, ще трябва да пожертваш всичко, което обичаш, и не очаквай благодарност или награда в замяна – Мерлин пристъпи по-близо до нея.

– Защо е е съдбовен този час? Какво казват поличбите? Чия съдба се кове? – съзнанието, че се намира пред самия Мерлин, я беше зашеметило. Добре че поне знаеше какво да пита – благодарение на старите легенди, които бе слушала с такова удоволствие.

– В този час може да се роди истинска Велика жрица – достойна наследничка на древните гадателки – отвърна той меко. – Казвали са ти, че за да бъдеш жрица, трябва да останеш девица, но това не е вярно. Служителката на Богинята отдава себе си, когато разбере, че е дошло времето – разтваря душата и тялото си, за да приеме силата, но от това не губи своята власт. Великата жрица не може да бъде взета насила – тя отдава себе си по своя воля. Нейната любов осветява властта на Свещения крал, а съюзът им не допуска потокът на живота да пресъхне в земята, на която са се посветили и двамата.

– Това ли искаш от мен? – Ейлан трепереше. – Но аз не знам... не знам как да постъпя!

– Ти не знаеш, но Богинята в теб знае – той се усмихна и дъхът на Ейлан секна. – Аз съм тук, за да я разбудя...

Наметалото се смъкна от раменете му, той протегна ръце към нея и погали къдриците, които са виеха около слепоочията ѝ. После се наведе и я целуна по челото.

Душата ѝ гореше и пееше – тази целувка събуди бял пламък в жилите ѝ и той постепенно обхващаше цялото ѝ тяло, докато Мерлин докосваше с целувка на благослов устните, гърдите и утробата ѝ. Никога досега не бе осъзнавала толкова ясно собствената си същност – и същевременно присъствието на някаква незначителна сила, която се вливаше в нея, оставаше в нея, и Ейлан знаеше, че каквото и да се случи, никога вече няма да бъде сама.

Тя гореше, но не изгаряше в белия пламък, и постепенно започна да различава думи в песента на огъня:

С любов врага поставяш на колене...
Закона стар за да изпълниш, наруши го;
и без любов сърцето ти да стене,
във теб кръвта на Дракона е преродена –
ти, дъще на друиди, помни го!

Пред погледа ѝ се низеха картини и образи в безкрайна броеница – кръвопролития и пищни тържества, битки и обсади на огромни каменни замъци; висок зелен хълм се извисяваше над водите на някакво езеро; и пак всичко потъваше в кръв и пламък, и се носеше звън на мечове – и накрая тя видя но един висок русокос мъж с очите на Гай, който потегляше на бой с лика Великата майка на щита си.

– Ще сторя всичко, което трябва – каза твърдо Ейлан. – Но не ме оставяй сама...

„Но аз съм винаги с теб..., отекна в съзнанието ѝ далечен глас. Ти си моя от век на век, до края на времето...“

Ейлан знаеше, че е чувала тези думи и преди, че сега само се подновява стар обет, че отново се връща това, което е започнало преди векове – и тази любов бе така всеобхватна, че я поглъщаше като море, изличавайки всичко друго от мислите ѝ.

Тя се опита да проговори отново, но не можа. Разбра, че преживяното от нея е една от великите мистерии и за него няма думи – дори в Горския храм. А белият пламък все още гореше в нея и тя не можеше да се начуди как останалите не го съзнават – как не можеха да видят, че когато я извадиха от езерото, дрехата ѝ беше суха!

Без да нарушават ритуалното мълчание, останалите жени свалиха ризата ѝ и я облякоха в тъмносиня ленена роба, каквато имаха право да носят единствено посветените жрици.

– Ти премина пътя между световите; видя светлината там, където няма сенки; ти си пречистена... – произнесе тържествено някакъв глас близо до нея. Говореше Кайлеан, но когато Ейлан вдигна очи към нея, видя жената, която бе стояла преди векове на терасата пред онзи голям бял храм. – Стани, дъще на Богинята, и нека твоите сестри те приемат...

Две жрици ѝ помогнаха да се изправи на краката си. Кайлеан я поведе към Свещената горичка. Останалите жени тръгнаха след тях.

На светлината на факлите, прикрепени към околните дървета, тя видя, че там я чака Лианон. До нея се бе изправила Ейлид. Там стоеше и Диеда – очите ѝ бяха огромни, изглеждаше зашеметена, както сигурно и самата Ейлан. Влажни кичури коса бяха полепнали по челото ѝ. „Какво ли е преживяла тя?“ – запита се Ейлан. Очите им се срещнаха и за миг преградите, които се бяха издигнали между тях през годините, изчезнаха – сега двете бяха само сестри.

„Радвам се, че ще положим заедно обетите си“ – каза си Ейлан. Знаеше, че по време на изпитанието боговете пращат на всяка жрица различно видение – сигурно Диеда бе срещнала духа на музиката.

Погледна отново другото момиче и ѝ се стори, че Богинята ѝ се усмихва с очите на Диеда.

Всички бяха тук, Миелин, Ейлид и останалите, които я бяха учили и напътствали през последните три години. Във всяко лице Ейлан разпознаваше чертите на други хора, живели отдавна и върнали се за нов живот – винаги различен и винаги същия.

„Защо хората се боят от смъртта – нима не знаят, че ще се върнем отново?“ – запита се Ейлан. От дете знаеше друидското учение, че душите се връщат отново и отново на белия свят, във вечния кръговрат на живота, и никога не бе го оспорвала, но едва сега бе осъзнала неговата истинност.

Сега вече разбираше хладното спокойствие на Кайлеан, святостта, която се излъчваше от Лианон въпреки слабостите и грешките ѝ. Те също се бяха изправяли като нея лице в лице с истината и нищо в по-нататъшния им живот не би могло да им я отнеме.

Тя изричаше и слушаше ритуалните слова като насън. Когато дойде време да даде обет, стори го без колебание, защото вече бе дала по-важно обещание пред боговете на Отвъдния свят. Кръвта още пееше в жилите ѝ, и светлината на Богинята сияеше в очите ѝ, та почти не усети убожданията на трънчетата с които изрисуваха на челото ѝ синия полумесец – знак, че вече е посветена за жрица.

Съгласно обичая, след посвещаването си жриците от Горския храм се оттегляха да живеят известно време в усамотение. Ейлан беше доволна. През първите дни след посвещаването се чувстваше изтощена като Лианон, след като бе говорила с гласа на Оракула. Дори когато се възстанови физически, тя сякаш постоянно се вираше в себе си – опитваше се да разбере значението на всичко, което се бе случило.

Понякога ѝ се струваше невъзможно великият мъдрец да ѝ е казал тези думи – мислеше си, че това видение е било просто плод на мъката ѝ по Гай. Но когато жриците се събираха в мразовитата нощ, за да приветстват зимната луна, Ейлан чувстваше как духът ѝ се извисява ликуващо и полита по вълните на мелодичните женски гласове. Лунната светлина я обливаше и изпълваше и тя вярваше, че преживяното не е било само сън.

Понякога забелязваше замисления поглед на Кайлеан, спрян върху нея. Но дори когато по-възрастните жрици започнаха да я просвещават в древното познание на мъдреците, дошли отвъд моретата – до което се допускаха само посветените, дори тогава Ейлан не каза и дума за Мерлин и за съдбата, която ѝ бе предрекъл. Беше убедена, че каквото и да бяха виждали другите жрици по време на последното си изпитание, тази тайна си оставаше само нейна. Минаха мрачните зимни месеци, дните ставаха все по-дълги, и с приближаването на пролетта зарасна и раната на челото на Ейлан – остана само знакът на Богинята.

Гай седеше на пейката в кабинета на баща си в Дева и вдишваше дълбоко полъха на вятъра, който нахлуваше през широко отворения прозорец. Чудеше се кога ли ще успее да се измъкне. Вече цяла година беше в щаба на баща си и имаше чувството, че се задушава сред крепостните стени. Пролетта беше раззеленила полетата и горите, ветрецът миришеше на ябълков цвят и го караше постоянно да мисли за Ейлан.

– Повечето офицери си вземат отпуск за Флоралия³¹, но не ми е приятно, заминават всички наведнъж – долетя до него гласът на баща му. – Когато дойде твоят ред, къде смяташ да отидеш?

– Не съм мислил – отвърна Гай. Повечето офицери използват свободните си дни, за да ходят на лов, но убиването на животни за забавление вече бе изгубило за него всяка привлекателност. Всъщност и сам не

31. В древния Рим – празник в чест на богиня Флора. (Б.пр.)

знаеше къде би искал да отиде.

– Можем да отидем на гости на прокуратора – предложи баща му. – Още не си се запознал с дъщеря му.

– Ако боговете са милостиви, никога няма и да го сторя – Гай рязко се изтръгна от мислите си и стана. Баща му го гледаше засегнато.

– Нищо няма да ти стане, ако просто видиш момичето – Мацелий внимаваше да не избухне. – Тя трябва вече да е навършила петнадесет години.

– Татко, знам много добре, че е на години за женене. За глупак ли ме имаш? Баща му се усмихна.

– Не съм споменавал нищо за женитба.

– Не е необходимо – каза намръщено Гай. Щом не можеше да се ожени за Ейлан, не го интересуваше никоя друга жена в Британия – най-малко пък тази, която баща му натрапваше.

– Не ставай груб – продължи баща му. – И без това искам да отида по празниците в Лондиниум...

– Само че аз не искам – прекъсна го Гай. Беше му все едно дали нагрубява баща си. Смяташе да стои колкото е възможно по-далеч от Лондиниум.

– Надявам се, че не продължаваш да мислиш за онова момиче – Мацелий сякаш бе прочел мислите му. Дано не продължеше да рови. Но баща му продължи: – Би трябвало да имаш достатъчно здрав разум, за да разбереш, че с това е свършено веднъж завинаги.

Това накара Гай да вземе решение.

– Всъщност – каза той спокойно, – имах намерение да посетя Клотин.

Нали бе срещнал Ейлан след онова злополучно гостуване при британеца – сега щеше поне да се наслаждава на спомените.

Пътуването на юг беше приятно. Ейлан бе постоянно в мислите му. Нерядко се сещаше и за Кинрик, с когото се бяха сприятелили, а съдбата ги разделяше, без някой от тях да има вина за това. Пролетта нахлуваше навсякъде като победоносна армия. Времето беше прекрасно – утрините – ясни и хладни, а дните – топли и слънчеви. Понякога, много рядко, следобед преваляваше топъл дъжд.

Клотин го посрещна възторжено. Гай се наслаждаваше на гостоприемството му, въпреки съзнанието, че то се дължи най-вече на желанието на Клотин да е в добри отношения с високопоставените римляни.

Гуена се беше омъжила и заминала нанякъде, така че нямаше и кой да му досажда.

Домът на Клотин беше много подходящо място да прекараш отпус-ка си. Готвачът го биваше, а малката дъщеря на Клотин, макар и само дванадесетгодишна, беше приятно момиче, с което можеше да разговаря – особено след като прояви съчувствие, когато той ѝ разказа, че баща му иска да го омъжи за някаква непозната. Може би беше склонна да му предложи утеха, но сега Гай съвестно се придържаше към съветите на баща си да не се забърква с местни момичета.

Не можеше да измисли начин да се добере до Ейлан. Сънуваше я постоянно, но освен няколко объркани молитви към Венера, не намираше никакъв лек за мъката си.

„Обичам я“ – повтаряше си той. Колкото повече осъзнаваше безна-деждността на чувствата си, толкова повече се опиваше от съжаление към самия себе си. „Нали не искам да я отвлека и да я прелъстя? Искам да се ожена за нея като почтен човек – но не мога да получа съгласието на всички тези хора, които като че ли са си поставили за цел да се бър-кат в моя и нейния живот!“ В края на краищата той беше вече на дваде-сет и три години и офицер в легионите. На колко години трябваше да стане, за да го оставят да си избере жена по собствена воля?

Един ден, когато бе излязъл да поязди из околностите под предлог, че ще ловува, се озова пред обгорените останки от дома на Бендейгид и се сети, че Горският храм трябва да е някъде съвсем наблизо. Така ясно си спомни мечата яма, че дори кракът започна да го наболява.

„Не бива да оставам повече тук, каза си той внезапно. Всяко дърво и всеки камък по пътя ми напомнят миналото“. Когато идваше насам, вярваше, че ще преодолее мъката. Това, че срещаше от време на време в Дева стария Арданос, не бе смутило душевния му покой. Може би тряб-ваше да отиде още по на юг, в земите, откъдето произхождаше майка му. Мацелий щеше да се ядоса, но точно сега никак не го бе грижа дали ще ядоса баща си или не.

Още тази вечер Гай спомена пред Клотин, че е променил плановете си, но гостоприемният домакин започна да настоява той да остане поне още ден-два.

– Пътищата са задръстени от народ заради празника – убеждаваше го Клотин. – Почакай поне да минат тържествата, за да можеш да пъту-ваш спокойно.

– Хората не ме притесняват, но може би наистина ще е разумно да не пътувам в униформа – каза Гай. – Ако се облека като британец, няма

да привличам вниманието и пътят ще ми отнеме по-малко време.

– Прав си – усмихна се кисело Клотин. – И без това в известен смисъл си един от нас. Ще кажа да ти потърсят подходящи дрехи.

На сутринта прислужникът му донесе на Гай дрехи, които му прилегнаха, сякаш бяха шити за него – кафяви панталони и съвсем нова туника от зелено платно, заедно с огромно наметало от тъмнокафява вълна. Дрехите бяха прилични и спретнати, а освен това с тях нямаше да се набива на очи.

– Нощите са още студени, момчето ми – каза Клотин. – Наметалото ще ти свърши добра работа.

Дори той забеляза, че щом Гай се преоблече, изгуби всякаква прилика с римлянин.

– Като те гледам, просто не мога да повярвам, че си Гай Мацелий Север. Гай се усмихна.

– Предполагам, че знаеш – майка ми ме е нарекла Гауен и винаги се обръщаше към мен така, до сетния си ден. Така че сега просто трябва отново да привикна към това име.

Клотин забързано почна да го уверява колко му отиват дрехите, но Гай разбираше, че съжالياва за внезапното изчезване на важния римски гост.

– Ако ми хрумне да отида на празника, ще се смеся с британците – продължи Гай. – Чудя се дали да не те помоля да известиш на Мацелий, че пътувам под прикритие – баща му тъй или иначе щеше да се вбеси, и извинението, че е тръгнал на разузнаване, би могло да го поуспокои.

Когато Ейлан се събуди тази сутрин, изпита странното усещане, че Гай е някъде съвсем близо до нея. „Може би и той мисли за мен“ – каза си младата жрица. Нали днес беше Белтейн, а този празник вече два пъти ги беше събирал. Разбира се, че тъкмо днес мислеше за него още от зори – нали на този ден мъже и жени по цялата им земя обръщаха сърцата си към любовта?

Тук, в посветения на Богинята дом на девиците, тя нямаше право да мисли за любов – или ако го правеше, то трябваше да е с хладната благосклонност на човек, отдавна издигнал се над поривите на плътта. През изминалата зима това не ѝ се струваше толкова трудно. Мистичната среща с Мерлин по време на изпитанието още изпълваше духа ѝ с кротко сияние – чисто като олтарен пламък, и обетът за девственост не изглеждаше тежко бреме.

Но сега, когато мъзгата напираше в клоните на дърветата и цветните пъпки се разпукваха, Ейлан все по-често се усъмняваше в призванието си. Когато си припомняше видението, определило съдбата ѝ, не само духът, но и тялото ѝ пламваше, и често ѝ се присънваше, че е в прегръдките на мъж – и този мъж беше понякога друидът от видението ѝ, понякога бе Гай, а понякога друг мъж, когото не познаваше – у него ѝ бяха познати само очите. В съня си винаги бе убедена, че той е крал. „Тялото ми е все така недокоснато, мислеше тя, но по дух отдавна не съм девица. Богино, как ще понеса тази мъка?“

– Ейлан, ти ли ще помагаш на Лианон да се подготви за вечерта? Гласът на Миелин я върна към действителността и тя поклати глава.

– Тогава защо не излезеш с нас на празника? – продължи приятелката ѝ. – Малко чист въздух ще ти се отрази добре.

Оказа се, че с тях тръгна само Сенара, която преливаше от възторг, че най-сетне излиза извън стените на Вернеметон. Утрото беше свежо и ясно, цветовете на глога в крайпътните храсти проблясваха, като че ли в клоните се бяха заплели слънчеви лъчи. Когато стигнаха до голямата поляна, блъсканицата стана непоносима. Ейлан, свикнала на тишина и усамотение, започна да трепери. Колко бързо бе привикнала на отшелнически живот – или може би посвещаването я бе променило? Наистина, никога не бе обичала тълпите, но сега имаше чувството, че са свалили кожата ѝ.

Затова пък Сенара ликуваше. Всичко я вълнуваше, всичко ѝ харесваше – големите пити сирене, масичката, където продавачът на накити бе изложил лъскавата си стока, и най-вече цветята – а те бяха навсякъде.

Ейлан не бе виждала толкова много хора на едно място от последното белтейнско тържество, когато срещна отново Гай. Имаше чувството, че цялото население на Британия се е събрало на едно място – наоколо всички викаха и се блъскаха, смееха се, ядяха и пиеха; показваха всякакви умения – от печене на сладкиши до ходене по въже.

– Ще дойде ли Лианон тук преди залез слънце? – питаше Сенара. Миелин кимна.

– Арданос ще я съпровожда. Това е едно от задълженията ѝ – да се показва пред народа на големи празници – Миелин помълча и додаде: – Но тъкмо това вече никак не я радва. Между нас да си остане, но тя ми се вижда вече много изтощена. Всеки път се чудя дали това не е последният ѝ ритуал.

Като видя, че Ейлан пребледня, Миелин продължи:

– Това не би трябвало да те плаши – смъртта е също така част от живота, както и раждането; всяка жрица би трябвало да знае това.

Тълпата шумеше така, че Ейлан вече почти не чуваше думите на Миелин. Наблизо някакъв мъж бе довел танцуваща мечка и хората се стичаха да я видят. Сенара изписка от възторг и веднага поиска да отиде там. Жриците започнаха да се промушват напред, за да може момичето да вижда по-добре. Когато хората забележеха тъмносините им роби, веднага им правеха път, и в крайна сметка те се озоваха най-отпред и можаха да наблюдават танца на животното – ако можеше да се нарече танц: мечката се поклащаше тромаво на задните си лапи. Муцуната ѝ беше увързана здраво с въже. Ейлан си помисли, че животното изглежда измъчено.

– Горката – каза тя и Миелин въздъхна.

– Понякога ми се струва, че Лианон е като тази мечка – каза тя ненадейно.

– Когато трябва, я изкарват на показ, и никога не ѝ позволяват да говори това, което мисли.

Като чу това богохулно сравнение, Ейлан ужасено ахна.

– А кой я води за носа? – изкиска се малкото момиче до тях. – Миелин, такива неща не се говорят!

– Защо не? Доколкото знам, казването на истината се счита за една от най-важните добродетели – каза невъзмутимо Миелин. Ейлан си спомни това, което ѝ бе говорила Кайлеан. Начинът, по който дядо ѝ се отнасяше с Великата жрица, като че ли нямаше нищо общо с върховната власт, обещана ѝ от Мерлин.

– Споделям това, което виждам и като знам колко отпаднала е вече Лианон, започвам да се чудя...

Миелин не довърши думите си, защото в този момент мечката стъпи на четирите си лапи и се упъти право към нея. Сенара изпищя и се дръпна назад, но тълпата не им позволяваше, да избягат. Ейлан също се опита да се измъкне, но настъпи края на нечия рокля и чу как платът започна да се пори.

– Гледай къде стъпваш! – солна се жената до нея. Ейлан се извини и отново започна да се промъкне назад. В същия момент мечката скъса въжето, чу се писък и животното връхлетя право към тях. Тълпата я понесе, когато Ейлан можа отново да стъпи на краката си, Миелин и Сенара бяха потънали някъде в пъстроцветното сборище.

За първи път от години Ейлан оставаше съвсем сама. В Горския храм привикна около нея постоянно да има някой. Сега ѝ дойде наум, че

това изискване имаше и друга цел освен спазването на добрите нрави – присъствието на останалите жрици създаваше не само физически, но и психическа бариера око нея. Сега, когато се почувства сама, потокът от чужди мисли и чувства връхлетя върху нея като ураган. Опита се да почерпи сила от земята, но непознатите лица, които я заобикаляха, я объркваха и тя не можеше да се съсредоточи. Как ли се справяше Лианон? Как бе в състояние да ходи из тълпата, когато бе почти в транс и съзнанието ѝ вече бе отворено? Отгук Ейлан не можеше да види нищо познато – нито хълма, където пророкуваше Лианон, нито дори дърветата на пътя който водеше към Вернеметон.

За миг ѝ се стори, че вижда в тълпата синя роба, но когато приближи, видя че това бе наметалото на някакъв непознат човек. След малко сякаш забеляза в далечината няколко жрици – бяха повече, не само две. Помисли си, че Миелин и Сенара са срещнали може би още жени от Вернеметон и сигурно също я търсеха – тръгна в тази посока, но не откри никого. Всичко наоколо бе така променено заради панаира, че ѝ се струваше съвсем непознато, сякаш отново се бе озовала в Отвъдния свят. „Но това е смешно! Нали първото, на което ме учеха, беше да не допускам чужди чувства и мисли до себе си? Защо ли просто не помоля някого да ме упъти?“ – питаше се тя, но не се осмеляваше да заговори непознат. Какво ли щяха да си помислят хората за жрица, която не е в състояние да се прибере сама?

Тя блуждаеше из тълпата, опитвайки се да подтисне надигания се у нея безсмислен ужас. Само да успееше малко да дойде на себе си, и веднага щеше да помоли някого да ѝ покаже пътя към Горския храм. Сигурно бе, че някога ще си спомня за днешния ден като за забавно приключение. Но тъкмо сега не можеше да промени нищо – беше се загубила и се страхуваше.

Нов тласък на тълпата едва не я повали, тя залитна и се блъсна в някакъв мъж с тъмно наметало. Той измърмори нещо, носле изведнъж се стресна и възкликна:

– Ейлан! Наистина ли си ти? – силни ръце я хванаха за лактите и един познат до болка глас попита: – Откъде се взе?

Ейлан се взираше невярващо в лицето на последния човек, когото очакваше да види тук – лицето на Гай Мацелий.

Тя се притисна към него, без да каже дума. Той усети, че момичето трепери и я притисна здраво към себе си. Ръцете му пропъдиха далеч страха. Никаква тълпа не можеше да я застрашава, докато беше на сигурно място в прегръдките му.

– Ейлан... – повтаряше той. – Не смеех и да мечтая, че ще те срещна тук!

„Затова пък аз се надявах, каза си объркано Ейлан. Когато се събудих тази сутрин, разбрах, че си наблизил. Защо не повярвах на чувството си?“

Той продължаваше да я притиска здраво към себе си; всички правила, всички предупреждения на Кайлеан, собствените ѝ страхове изчезнаха като отвени от вятъра. Сега Ейлан знаеше само едно – че е щастлива.

Тя се засмя с малко треперлив глас.

– Струва ми се, че се бях загубила. Опитвах се да намеря обратния път към Горския храм, или поне някоя от другите жрици, които дойдоха на празника но се обърках.

– Пътят е там – започна той и когато тя веднага понечи да тръгне, я задържа: – Трябва ли да тръгваш веднага? Дойдох отново тук само защото се надявах да те зърна...

А тя чу и това, което говореше сърцето му – така ясно, сякаш го каза на глас: „Не мога да я оставя да си тръгне сега!“

– Ако си тръгнеш отново, може би наистина няма да се видим вече – продължи Гай с разтреперан глас. – Ако те изгубя отново, няма да мога да го понеса. Ейлан... – устните му произнесоха името ѝ така, че то прозвуча нежно като милувка. Тя пламна, като че ли огън плъзна по кожата ѝ. – Не можеш да ме оставиш така... – шепнесе Гай, притиснал устни във воала ѝ. – Съдбата те доведе при мен, сега сме сами...

„Не съвсем“ – каза си тя с усмивка, поглеждайки към тълпата около тях. Но Гай беше прав – наистина само съдбата, или всъщност Богинята, можеше да я доведе право тук, в преградките му. Тя си спомни едно от основните правила – ако заклетата жрица се озове насаме с мъж, който не ѝ е баща, брат или дядо, няма право в никакъв случай да го гледа в очите. Вдигна глава и срещна погледа на Гай.

И какво ли повече би могла да види от това, което вече знаеше? Очите ѝ се плъзгаха по кичурите коса, които се виеха над челото му, милваха упоритата линия на брадичката – беше си пуснал къса брада, за първи път го виждаше с нея; срещнаха нескрития копнеж в тъмните му очи – дори да не го гледаше в очите; нима сърцето ѝ не виждаше същото? Споменът и настоящето се сливаха в едно. Ейлан виждаше и изпитото лице на момчето, за което се бе грижила така всеотдайно преди четири години, и изсечените черти на мъжа, в които то се бе превърнало, но виждаше и още едно лице – набраздено от грижи и горчивина от преживяното – годините бяха изтрили от него жизнеността и енергията.

„Любов моя, каза си тя с тъга, това ли те очаква?“

– Наистина ли трябва да тръгваш? – настояваше Гай и Ейлан най-сетне отговори:

– Не.

Гай преглътна мъчително и внимателно повдигна воала ѝ. Тя видя как той застина и едва сега се сети, че никога досега не бе виждал синия полумесец на челото ѝ.

– Положих обет и вече съм жрица – произнесе тя съвсем тихо и усети трепването му. Но той не отпусна ръцете си, нито пък тя се отдръпна.

Дори само при мисълта, че това може да е последната им среща, небето сякаш притъмня. Несъмнено Кайлеан, ако можеше да я види, би ѝ заповядала да си тръгне веднага, но този път Ейлан нямаше намерение да следва ничии съвети. Щеше да послуша гласа на сърцето си. Каквото и да станеше оттук нататък, поне нямаше опасност друг да понесе наказанието за собствената ѝ вина.

Двама търговци на добитък се блъснаха в тях и ги загледаха любопитно, когато забелязаха синята роба на Ейлан. Гай се намръщи, обви с ръка раменете ѝ и я придърпа под тежкото си наметало, в което тя се изгуби цялата. После пусна обратно воала ѝ, за да скрие яркия блясък на русата ѝ коса.

– Тъй или иначе трябва да се измъкнем от тази тълпа – измърмори той. Ръката му все така я подкрепяше, докосването му ѝ вдъхваше сила и увереност, и двамата тръгнаха, без да знаят накъде – знаеха само, че най-сетне са заедно и искат да останат сами.

– Каж ми как попадна тук? Мислех, че никога вече няма да дойдеш по нашите земи.

– Дойдох с надеждата да те видя – започна Гай, а Ейлан се облегна на него и се заслуша.

– Не знам съдбата ли има пръст в това, или само баща ми. Но той се опита да ме принуди да направя нещо против волята си, и аз, разбира се, реших да направя точно обратното. Добре ли е малката Валерия?

– В Дома на девиците ѝ дадохме ново име – сега се казва Сенара. Да, здрава е и се чувства добре.

– Радвам се – кимна той, но явно вече бе забравил Сенара. – Нали знаеш, че Кинрик замина в изгнание? – продължи той. – Срегнах го, преди да тръгне, и той ме предупреди да не се опитвам да те видя...

Гласът му трепна и той замълча. „Какво иска да му отговоря?“ – питаше се Ейлан. Може би просто чакаше да чуе гласа ѝ, да разбере, че и тя мисли постоянно за него? Нима не можеше да го разбере? Тя го

чувстваше като част от себе си – с тялото си, със сърцето си и душата си.

– Може би старият е прав. Наумил си е, че трябва да взема за жена някаква римлянка от Лондиниум, дъщеря на прокуратора...

– Ще се подчиниш ли? – попита Ейлан тихо. Кръвта шумеше в ушите ѝ. Той ще има съпруга! Защо ѝ го каза? Тя знаеше, че нищо не може да се промени, но не предполагаше, че само мисълта за това може да ѝ причини такова страдание.

По някакъв начин се бяха добрали до края на пазарището. Тълпата орediaваше. Само още няколко крачки и двамата щяха да потънат в лесковата гора. Миналата нощ млади мъже и момичета бяха скитали из тази гора, за да берат цветя и зелени клонки, и бяха ношуват и тук, на зелената трева. Гората още помнеше – Ейлан долавяше спомена за страстта, която бе свързала тук толкова много хора – като нежно ехо, което пропъждаше надалеч шума от пазарището.

Гай спря и се обърна към нея.

– Знаеш много добре, че ако не мога да те взема за жена, никога няма да се ожена за друга!

– Но аз не мога да се омъжа – каза тя тихо. – Обрекла съм живота си на боговете...

– Тогава и аз ще остана неженен – каза той твърдо.

„Не е така... ти ще имаш съпруга“ – бурният изблик на щастие, който изпита, когато чу думите му, бе помрачен от някаква сянка в дълбините на съзнанието ѝ – пред очите ѝ трепна далечен образ – лицето на жената, която щеше да бъде съпруга на Гай. Ейлан си каза, че не бива да я мрази. Нямахме право да бъде толкова себична, та да иска от него да остане сам цял живот. А може би дълбоко в себе си копнееше той да я отведе – даже против волята ѝ, да я вземе на ръце и да я отнесе далеч оттук, да разтърси небето и земята, но да я направи своя – въпреки волята на боговете? Можеха ли човешки думи и присъди да изтрият знака на Богинята на челото ѝ?

Ейлан се препъгна в някакъв корен и Гай протегна ръка, за да я задържи да не падне. Едва сега ѝ стана ясно, че са навлезли дълбоко в гората. Шумът на тълпите вече почти не се чуваше – наоколо нямаше жива душа. Царуват пълно мълчание – сякаш бяха в селенията на Добрия народ... Високи дървета хвърляха разпокъсани сенки. Отраженията на листата, полюлявани от вятъра, трептяха върху горската пътека. Слънцето беше се скрило зад облак и полъхът на вятъра ставаше по-студен. Дали нямаше да завали? Сякаш в отговор на неизказания ѝ въпрос върху

лицето ѝ пръснаха няколко капки – дъжд или може би влага, останала по листата на дърветата.

– Ейлан... – прошепна Гай и я притисна по-здраво към себе си. – Ейлан... моля те!

Тя се обърна, поразена от силата на желанието, което трептеше в гласа му. Времето спря. От мига, когато тълпата я откъсна от Миелин, досега Ейлан бе вървяла като насън. Но сега беше будна и виждаше с ужасяваща яснота и миналото, и бъдещето. Може би наистина Съдбата ги бе събрала тук, но всичко зависеше от нейното решение – то щеше да предопредели нейното и неговото бъдеще – а може би и живота на много други хора. Мисълта ѝ се плъзгаше извън границите на времето, в широки спирали, докато отново видя пред себе си светлокосия крал-воин с драконите около китките и орловия поглед на Гай.

Сега тя беше спокойна, а той трепереше. С несръчни пръсти отметна воала ѝ. Ръката му се плъзна леко по бузата ѝ, спря за миг, после продължи по меката линия на шията ѝ и се отпусна там, където през полуотворената дреха надзърташе извивката на гърдите ѝ. Пред тях се простираше меката зеленина на горска поляна. Отнякъде долетя тих шепот: „Не бива да служим на Богинята в храм, които е дело на човешки ръце...“

Но това не биваше да стане – само преди шест месеца Ейлан се бе заклела да отдаде девствеността си само на Свещения крал! И в същия момент отговорът изплува в съзнанието ѝ: „От този мъж, в чиито жили тече кръвта на народа, ще се роди Защитникът на Британия – кралят, който ще пребъде през вековете...“ Това бе съдбата ѝ, предсказана от Мерлин. За това бе дошла на този свят.

Когато срещна за първи път Гай, Ейлан бе още дете, но сега мислеше като зряла жена. Гласът на Мерлин отново отекна в съзнанието ѝ: „Една жрица отдава любовта си единствено по своя воля: тя разтваря душата и тялото си, за да приеме силата, но това не накърнява нейната власт...“

– Човешките закони ни забраняват да бъдем мъж и жена – каза тя тихо. – Съгласен ли си да ме вземеш по обичая на древните времена, когато жриците се бракосъчетаваха с мъже от старата кралска кръв – пред очите на боговете?

Гай простена. Гърдите ѝ потръпваха под пръстите му и той чувстваше под дланите си докосването на втвърдените им зърна.

– Ти си моя – сега и след смъртта, в името на бог Митра и Великата Майка – отвърна той с пресекващ глас. – Ейлан, о, Ейлан!

Белият пламък лумна в тялото ѝ, изпълни я цялата и пропъди всякакви други мисли и съмнения.

Тя погали лицето му. Треперещите му пръсти се заплитаха в косите ѝ. Воалът се хлъзна и се свлече на земята. Устните му отново докоснаха нейните, но този път целувката му не беше плаха, а властна и настоятелна. Той пиеше от устните ѝ като умиращ от жажда. Само за миг Ейлан трепна изненадано, после същото властно желание разтвори устните ѝ. Ръцете му се плъзнаха по шията ѝ, косата ѝ се освободи от сложните плетеници, в които бе подредена и потече като светъл водопад по раменете ѝ. Гай простена отново, ръцете му се плъзнаха по-надолу, тя се вкопчи в него, тялото ѝ усети силата на копнежа му и го прие в меката си прегръдка.

Коленете ѝ се подгъваха. Тя се отпусна в ръцете му и двамата паднаха на зелената трева; устните му изгаряха страните ѝ, клепачите, меката кожа на шията; в копнежа си да се слее с него треперещото ѝ тяло се изви в дъга. Когато паднаха на тревата, полите ѝ се бяха хлъзнали нагоре и сега ръката му галеше мекотата на бедрата ѝ, все по-нагоре и по-нагоре, докато докосна сърцевината на нейната женственост.

Задъхан. Гай сякаш застина. После се отдръпна назад с широко отворени очи, като заслепен от силна светлина.

– Повелителко... – прошепнаха устните му. Ейлан виждаше, че успява с бледни усилия да овладее тялото си, и всяко движение, когато я докосваше, когато сваляше дългата ѝ роба, беше като свещенодействие. Те вече не бяха Ейлан и Гай, а просто мъж и жена, свързани с вечната магия на любовта, срещнали се от ново в безкрайния поток на времето.

– Моят крал... – шепнеше Ейлан, без дори да съзнава какво говори. – Ела! Той въздъхна и потъна в нея, както слънцето потъва в морето, отдавайки се докрай, както се отдаваше и тя. Отдалеч се разнесоха възторжени викове. Жреците бяха запалили белтейнските огньове.

Огънят на Белтейн гореше и в тях и ги стапяше, и сливаше в едно, и сега дори отнякъде да се появеше не само Кайлеан, но и всички останали жрици от Горския храм, Ейлан нито би ги забелязала, нито би помислила дори за миг какво ще стане по-нататък.

Слънцето клонеше към залез, когато Гай се раздвижи и въздъхна. Ейлан с нежелание се откъсна от прегръдките му; той отново я притисна към себе си и вдигна ръката ѝ към устните си.

– Време е да се върна в Горския храм – каза тя много нежно. –

Сигурно вече ме търсят.

Миелин сигурно не беше на себе си от притеснение. Но стига Ейлан да успееше някак да влезе незабелязано във Вернеметон, щеше да успее да убеди всички, че не е успяла да открие приятелките си в тълпата и просто се е прибрала сама.

Дори сега, когато страстта им бе утихнала и тя отново можеше да разсъждава спокойно, Ейлан нито за миг не съжаляваше, че бе нарушила обета си. Каквото бе сторила, сторила го бе пред лицето на Богинята, и Богинята не бе я спряла – за Ейлан това бе достатъчно доказателство, че като се подчини на любовта си, бе постъпила съгласно далеч по-древен закон от този, на който я принуждаваха да се покорява. В тайната наука, която ѝ преподаваше Кайлеан през месеците преди посещаването, се казваше, че някога жриците свободно отдавали любовта си на своите избраници, а понякога дори се омъжвали. Властта над личния живот на свещенослужителките мъжете бяха придобили едва след римското нашествие. Кайлеан така и не бе срещнала мъж, който да я изкуши да претъпи обета си, ала все пак може би щеше да я разбере. Но никога не би одобрила избора ѝ, затова Ейлан реши, че ще е най-добре да си мълчи.

– Не си отивай, Ейлан – Гай се изправи на лакът и се взря дълбоко в очите ѝ. – Страхувам се за теб.

– Аз съм внучка на Върховния друид, какво смяташ, че биха ми сторили? – отвърна тя.

Изведнъж си спомни как на времето баща ѝ бе казал, че би я убил със собствените си ръце, ако приеме любовта на Гай – но тъкмо сега не бе време да споменава това. Освен това сега тя беше вече зряла жена, заклетата жрица, която дължеше обяснение за постъпките си само на своите посестрими – и на боговете.

– Ако можеш да бъде при теб и да те закрилям, не би имало никакво значение какво ще се опитат да направят – каза той мрачно.

– Мислиш ли, че ще намерим сигурно място, ако избягаме? Къде бихме могли да отидем? Ако тръгнем на север, дивите племена биха приели мен, но тогава ти ще бъдеш в опасност. Докъде можем да стигнем, за да не бъдем във властта на Рим? Ти си войник, Гай, и си обвързан с войнишката си клетва – също като мен. Аз наруших един закон, за да спазя друг, много по-стар и властен, но това не ме освобождава от обета ми. Аз все още принадлежа на Богинята и ти трябва да вярваш, че ти ще ме закриля...

– Как бих могъл да съм спокоен... – Гай млъкна и потри

насълзените си очи.

– Глупости. Когато се върнеш в легиона и тръгнеш пак на поход, ще бъдеш изложен на много по-голяма опасност от мен – изтръпнала от ужас при мисълта че студена стомана може да проние сърцето, което сега беше до нейното. Ейлан отново се вкопчи в Гай и започна да отвърща на целувките му, и всички мисли за бъдещето бяха пропъдени – за кратко време.

Независимо от споделяните шепнешком предположения, които бе чувала дома на девиците, Ейлан се убеди, че силата ѝ да прави заклинания не бе изчезнала в резултат на това, че се бе отдала на мъж. Обичайните думи, които се казваха, за да отклониш вниманието на хората от себе си и да минеш незабелязан, действаша както винаги и тя можа да се промъкне през входа зад кухнята и да мине по пътеката към голямата зала, без хората, които вършеха ботата си из двора, да я забележат.

Когато най-сетне се добра до стаята си, тя съблече бързо робата си и се изми. Ризата, по която имаше петна от кръв, скри, за да я изпере по-късно на спокойствие. Бързо навлече нощната риза и разрови жаравата в огнището. Сега вече почувства ужасен глад и забеляза, че е премръзнала. Времето за вечеря бе минало, но тя можеше да отиде до кухните и да си намери нещо за хапване. Но не излезе. Каза си, че ѝ трябва време да премисли това, което се бе случило между нея и Гай. Веднага си отговори с насмешка, че най-вероятно просто иска да затвори очи и отново да преживее изминалия следобед.

Не бе предполагала, че Гай може да бъде толкова безкрайно нежен, да се владее, докато целият трептеше като натегнатата тетива на лък – за да я щади и да не ѝ причини излишна болка. Но макар и девствено, тялото ѝ бе отвърнало на страстта му с не по-малка страст, и накрая, когато имаше чувството, че умира от екстаз в ръцете му, Ейлан пак вярваше, че такава любов не може да не е благословена – че чрез тях Богинята приема силата в дар от своя божествен съпруг.

Тя въздъхна. Цялото тяло я наболяваше, обземаше я блажена отпадналост. „Дали Богинята ще ме поразии заради нарушената клетва или наказанието ми вече е започнало – да плача всяка нощ, спомняйки си това, което никога повече няма да имам? Нямах ли да е по-добре никога да не бях познала любовта му?“ Помисли си със съчувствие за Кайлеан – осакатена от ужасното преживяване в детството си, тя никога нямаше да може да отдаде тялото си на мъж.

Дните отново се занизаха – еднакви и спокойни, и душевното ѝ равновесие започна да се възвръща. Тя бе определена да отслужи ритуала по пълнолуние заедно с Лианон и го стори, без да я поразии светкавица. Продължаваше да учи нови и нови неща, до които младите жрици имаха достъп само след посвещаването. Дните ставаха все по-дълги и жените

често се заседаваха в градините или в сенките на свещената горичка.

Свещената горичка се състоеше от тринадесет дъба – дванадесет от тях бяха наредени в полукръг, а тринадесетото, най-старо дърво растеше в средата, над каменния олтар. Ейлан, загледана в кичестите им корони, си мислеше, че дори на дневна светлина, през този сънлив и топъл следобед, те са съхранили нещо от магическата сила, която излъчваха под лунните лъчи. Гласът на Кайлеан достигаше до нея някъде отдалеч – като тихо, приспивно жужене. Ейлан продължаваше да гледа към клоните на дърветата. Не бе възможно силното сияние около листата им да се дължи само на слънчевите лъчи! От Белтейн насам имаше чувството, че сетивата ѝ са се изострили двойно.

Тя отново се заслуша в думите на жрицата:

– В древни времена имало девет велики жрици – по една за всяка част на тази земя. Те напътствали и съветвали кралиците на племената.

Ейлан се облегна на широкия дънер на дъба. Чувстваше с цялото си тяло силата, която струеше от дървото. Заслуша се пак, налагайки си да държи очите си отворени.

– Значи те не са били кралици? – питаше Диеда.

– Не, тяхната роля не е била толкова публична, въпреки че и те често били от кралски произход. Но тяхно задължение било посвещаването на кралете – преди кралят да приеме наследствената власт, той встъпвал в свещен брак с Великата жрица, която била олицетворение на земята му – само така можел да получи божествен благослов и сила, за да управлява.

– Не са били девственици – отбеляза кисело Миелин. Изведнъж Ейлан се разбуди напълно. Спомни си думите на Мерлин. Нима в нея се бе възплътила Богинята, за да благослови Гай? Но каква бе тогава неговата съдба?

– Жриците се отдавали на мъже, когато Богинята го изисквала от тях – каза сухо Кайлеан. Но не се омъжвали, а раждали само когато това бил единственият начин да се съхрани кралската кръв. Винаги са били свободни.

– Не бих нарекла безбрачието в Горския дом свобода – каза намръщено Диеда. – Освен това всички знаем, че жрицата на Оракула може и да избира своя наследница, но в крайна сметка всичко зависи от това дали съветът на друидите ще я одобри.

– Защо всичко се е променило толкова? – попита напрегнато Ейлан.
– Заради Мона ли?

– Друидите казват, че сегашният отшелнически живот на жриците е

необходим заради нашата сигурност – отвърна Кайлеан, като явно внимаваше да не влага чувства в отговора си. – Твърдят, че само ако останем чисти като римските весталки, ще можем да спечелим уважението на Рим.

Ейлан я загледа стреснато.

„Значи това, което направихме с Гай, ни най-малко не оскърбява Богинята а просто нарушава наложените от друидите правила!“

– А винаги ли ще живеем така? – попита натъжено Миелин. – Нима няма място на тази земя, където бихме могли да говорим истината и да служим свободно на Богинята?

Кайлеан притвори очи. Ейлан имаше чувството, че дори дърветата спряха да шепнат помежду си, заслушани да чуят отговора на жрицата.

– Има такова място... – прошепна Кайлеан, – но то е отвъд времето, защитено от света, потънало в мъглите на вълшебството.

Ейлан си каза, че сигурно и Кайлеан вижда картината, която заплува пред нейния поглед – мъгли се стелеха като воал по сребриста езерна повърхност а над тях се носеха плавно сенките на бели лебеди, полетели към слънцето.

Кайлеан се стресна и отвори очи. Огледа се объркано и тъкмо в този момент отвъд дърветата звънна камбаната, която ги призоваваше на вечеря.

За известно време Ейлан бе позабравила тревогите си, но с приближаването на лятното слънцестоене започна да разбира защо Богинята не бе я поразила незабавно след прегрешението ѝ. Първоначално, когато настъпи времето, когато по обичаите във Вернеметон трябваше да се оттегли в пречистващо усамотение, но нямаше и следа от кръв, тя не се обезпокои, защото лунният ѝ цикъл никога не бе редовен. Но когато мина още едно месечно усамотение и кръвта все не потичаше, вече не можеше да има съмнение – заклинанията за плодородие, които се правеха по Белтейн, явно ѝ бяха подействали прекалено добре.

Първоначалният, по-скоро инстинктивен възторг бързо отстъпи място на истински ужас. Какво щеше да каже Бендейгид? И което бе по-лошото, какво щеше да стори? Ейлан плака дълго и отчаяно. Така ѝ се искаше да върне времето назад, да може да изплаче мъката си в прегръдките на майка си! Дните минаваха и не след дълго тя започна да се чуди дали не е наказана с някаква ужасна болест, а не с бременност.

Откак се помнеше, беше винаги здрава и жизнена, а сега ѝ се

повдигаше само при мисълта за ядене или пиене. Тресеше я ежедневно и все се надяваше, че дойде ли есента, ще може да хапне поне плодове. Имаше чувството, че стомахът ѝ може би ще ги понася. Единственото нещо, което можеше да погълне, без да го повърне незабавно, бе силно разредена суроватка. Не си спомняше сестра ѝ Майри да е страдала така по време на бременностите си. Дори водата на Свещения извор, която жриците наливаха през най-дългия ден в годината, защото вярваха, че глътка от нея им помага да виждат в бъдещето – дори от тази вода я втрисаше.

От време на време улавяше наблюдателния поглед на Кайлеан върху себе си, но и самата Кайлеан не се чувстваше добре; Ейлан, която ѝ бе най-близка сред жриците, се осмели да я попита какво ѝ е; Кайлеан отвърна, че нещо не е наред с лунния ѝ цикъл. Неразположението ѝ изпълни Ейлан с още по-голям с Кайлеан съвсем не можеше да е бременна! Възможно ли бе нейният грях да бе навлякъл някакво проклятие върху всички жени във Вернеметон? Не можеше да намери сили да попита Кайлеан.

Кайлеан откъсна няколко стръка мащерка от лехата, засадена във вътрешния двор от Латис, и ги потри между пръстите си. Вдъхна с наслада сладкия аромат, който веднага се разнесе из свежия утринен въздух. Мащерката помаже при главоболие и може би най-сетне щеше да се почувства по-добре. Днес поне бе престанало болезненото кръвотечение, което я измъчваше през цялото лято и тя се надяваше, че с него ще изчезне и тежкото предчувствие, че ще се случи нещо страшно, което я преследваше почти постоянно.

Наблизо бяха отходните места и тя чу ясно как някой повръща мъчително. Тя почака, зачудена кой ли е станал толкова рано. След малко се появи позната, болезнено слаба фигура в бяла нощна риза и се запромъкна към спалните помещения, сякаш се страхуваше, че някой може да я види. За първи път през последните месеци Кайлеан можеше да разсъждава по-ясно и тя позна момичето. В същия момент ѝ стана ясно на какво се дължи постоянната му слабост.

– Ейлан, ела тук! – тонът ѝ беше повелителен, а момичето бе достатъчно добре обучено, за да не се подчини. Върна се бавно, с колебливи крачки, и още отдалеч Кайлеан забеляза странния контраст между изпитите ѝ бузи и явно наедрелите гърди. Каза си горчиво, че явно е била прекалено заета със себе си напоследък.

– Откога си в това състояние? От Белтейн ли? – лицето на Ейлан се сгърчи и Кайлеан протегна ръце към нея и прошепна: – Горкото ми дете!

В същия миг Ейлан се озова, хлипайки, в прегръдките ѝ.

– О, Кайлеан, Кайлеан, мислех, че съм болна! Мислех, че ще умра!

Кайлеан погали косите ѝ.

– Имаш ли кръвотечение в края на лунния си цикъл?

Момичето поклати глава.

– Тогава носиш живот, а не смърт в себе си – каза тя и усети как тялото на Ейлан се напрегна като струна в прегръдките ѝ.

Очите на Кайлеан се наляха със сълзи. Разбира се, положението на Ейлан беше ужасно, но тя не можеше да подтисне връхлетялата я изневиделица отчаяна завист. Не можеше да мисли как нейното собствено тяло вече я предаваше, че не знае дали сегашното ѝ състояние е признак, че утробата ѝ вече няма да може да носи плод – нещо, което така и не ѝ се бе случило никога – или предизвестява близката ѝ смърт.

– Кой ти причини това малката ми? – прошепна тя в меката коса на Ейлан. – Нищо чудно, че си толкова умислена от известно време. Защо не ми каза? Не знаеш ли, че винаги бих те разбрала!

Ейлан обърна към нея зачервените си очи.

– Не съм насилена...

Кайлеан си спомни, че Ейлан никога не лъже и въздъхна.

– Предполагам тогава, че е бил твоят римлянин.

Ейлан кимна и Кайлеан въздъхна отново и се загледа нанякъде.

– Горкото ми момиче – каза тя най-сетне. – Ако ми беше казала от самото начало, можехме да намерим друг изход, но сега е късно. Носиш плода в утробата си повече от три месеца. Ще трябва да кажем на Лианон.

– Какво ще стори с мен? – попита разтреперана Ейлан.

– Не знам – отвърна искрено Кайлеан, – но не мисля, че ще е нещо кой знае какво – тя отлично познаваше стария закон, съгласно който жрицата, нарушила обета си, се осъждаше на смърт, но бе убедена, че никому не би хрумвало да го приложи срещу Ейлан. – Сигурно просто ще те отпратят тихомълком – предполагам, не си очаквала нещо друго. Но не мисля, че те чака нещо по-лошо – допълни тя.

„Ако пък се опитат да ѝ сторят нещо, каза си Кайлеан и почувства прилив на обичайната си енергия, ще се разправят с мен!“

– Нещастница! Противно малко животно! – крещеше Лианон. Бузите на Великата жрица бяха станали морави. Ейлан отстъпи плахо назад.
– Кой стори това с теб?

Ейлан поклати мълчаливо глава и я изгледа с горящи очи.

– Ти дори не си се съпротивлявала? Защо не извика за помощ? Предателка! Нима искаш да опозориш всички ни или просто не можеш да мислиш? Да се държиш като разгонено животно, и това след всички грижи, които полагахме за теб... – Лианон си пое мъчително дъх. Гърдите ѝ свиреха ужасяващо.

Кайлеан очакваше, че ще има сцена, когато съобщят новината на Великата жрица, но стана много по-лошо. С влошаването на здравето и темпераментът на Лианон бе станал съвсем непредсказуем. Кайлеан предположи, че този е един от тежките ѝ дни. Преди да успее да се намеси, Лианон беше ударила момичето по лицето, и продължаваше да крещи: – Да не мислиш, че тази долна страст може да бъде осветена от боговете? Не се различаваш по нищо от обикновена уличница!

– Лианон... – Кайлеан обви с ръка слабите рамене на старата жена и усети как напрежението ѝ отслабва. – Не е добре за теб да се вълнуваш така. Успокой се, майко – ще ти сипя малко билкова отвара – тя плъзна ръка по челото на Лианон и Великата жрица се отпусна назад. Кайлеан я подкрепяше с една ръка, а с другата успя да налее малко отвара от каната, която стоеше на масичката до нея, и я поднесе към устните на Лианон. В стаята замириса на мента. Лианон отпи и въздъхна дълбоко.

Ейлан стоеше така – вцепенена, без сълзи в очите. Усилието, което положи да дойде дотук, бе изцедило и последните ѝ сили. Всичко, което щеше да стане оттук нататък, бе в ръцете на боговете. В този момент, отвратена от избухването на Лианон, тя изобщо не желаше да мисли за съдбата, която я очакваше.

Лианон се поизправи на стола си – очевидно напълно бе забравила гнева си.

– Седни! – каза тя кисело. – Заболява ме врата да гледам нагоре към теб!

Кайлеан посочи едно трикрако столче и Ейлан седна. Очите ѝ горяха.

– И така – поде Лианон с близък до обичайния си тон. – Какво да правим сега? Съжалявам, че те ударих, но това обърква много неща... – тя спря и се намръщи. – Е, все нещо ще измислим. Предполагам, че най-добре ще е да кажем на Арданос.

– Можеш ли да ми обясниш какво общо има той с всичко това? – сопна се Кайлеан. „Освен, продължи тя на себе си, ако положението на Ейлан обърква някакви негови планове!“ – Тя не е първата, която забременява по Белтейн, нито пък ще е последната. Разбира се, щеше да е полесно, ако бе дъщеря на друг човек. Но на Арданос и Бендейгид просто ще им се наложи да го преживеят. Съдбата на една жрица от Вернеметон би трябвало да е изцяло в наши ръце! Не се опитвай да ми каже, че не сме в състояние да вземем решение сами!

Не съм казала такова нещо – отвърна раздражено Лианон, – но все пак сме длъжни да кажем на Арданос.

– Защо? Нима и ние вече се подчиняваме на римския закон, според който жените са обикновени робини на мъжете в семейството? – Кайлеан се разгневяваше все повече. – Можеш ли да приемеш такава глупост?

Лианон прекара ръка пред очите си.

– Защо гласът ти е винаги толкова остър, Кайлеан? Пак ме заболя глава. Отдавна трябва да си разбрала, че тук не става дума за мъдрост или глупост, а за власт. Съгласно договора, който дава право на нашия храм да съществува, Арданос отговаря за всичко, свързано с Вернеметон.

– Да, за съжаление – отвърна Кайлеан с горчивина. – Можеш ли да ми кажеш кой му възложи да изпълнява ролята на бог?

Лианон потърка лявата си ръка, която явно я болеше.

– Както и да е, Арданос е един от малкото живи роднини на Ейлан и е в реда на нещата да бъде уведомен – каза тя уморено.

Кайлеан неволно я съжали. Явно Лианон просто се опитваше да прехвърли проблема на някого друго. Като се вземе предвид колко зле се чувстваше напоследък, в това нямаше всъщност нищо чудно.

Ейлан продължаваше да мълчи. Признанието я бе измъчило и това, което се говореше около нея, не можеше да я развълнува – не я интересуваше какво ще решат да правят с нея по-нататък.

„Кажи нещо!“ – Кайлеан я гледаше настойчиво, сякаш за да ѝ внуши да проговори в своя защита. „Нали решаваме твоята съдба!“ Кайлеан знаеше, че Арданос не може да ѝ стори нищо – бе се опитал веднъж, но Лианон беше прекалено привързана към нея – имаше я за осиновена дъщеря – и Арданос се примири. Бяха намерили изход – държаха се така, като че ли Кайлеан не съществуваше. Тя от своя страна много внимаваше да не се изпречва на пътя на Върховния друид. Но сега, заради Ейлан, щеше да се изправи срещу него.

– Така да е, прати да повикат Арданос тогава – каза тя на глас. – Но

си помисли още веднъж, преди да поставиш съдбата на това дете в ръцете му.

– Е? – Арданос изгледа намръщено трите жени, които го чакаха в дома на Великата жрица. – Какво толкова важно има, че трябваше да извикате и мен?

Лианон изглеждаше изтощена и почти безплатна. Зад нея, като нейна сянка, се бе изправила Кайлеан. „Да не би да става нещо с Лианон?“ – сърцето му се сви тревожно. Присъствието на Ейлан, която се бе свила на едно столче в ъгъла, не го успокои. Да не би да го бяха повикали, за да му кажат, че Великата жрица умира? Не изглеждаше чак толкова зле, а и не би трябвало вече да са казали на Ейлан...

– Нека сме наясно – прозвуча отчетливо гласът на Кайлеан. – Аз бях против да те викаме. И да умирам, последните ми думи ще бъдат, че нямаш власт над жриците от Горския храм.

– Жено! – повиши тон Арданос. – Какво...

– И не ми казвай „жено“, като че ли нямаш нищо общо с жените и като че ли не си роден от жена – прекъсна го яростно Кайлеан. – С какво право можеш ти да говориш от името на Богинята, след като не почиташ нейното възпеление на земята?

Арданос изкриви лице в гримаса и отново се обърна към Лианон.

– Крайно време е да ми кажеш какво става тук – поде той доста рязко. – Не мисля, че е редно да ми го каже Кайлеан.

Помисли си раздражено, че тъкмо сега не би трябвало да напуска Дева. Губернаторът бе на поход чак в Каледония и някои от местните първенци пак започваха да надигат глава. Трябваше да стои в града, за да получава навреме сведения от своите шпиони, и когато бе необходимо, да използва връзките си с високопоставени римляни, за да предотврати избухването на нови размирици.

Лианон издаде странен звук – като че се задушаваше, закашля се, и най-сетне проговори с усилие.

– Ейлан е бременна от сина на префекта и не знаем какво да правим по-нататък.

Арданос я изгледа невярващо, после извърна очи към Ейлан.

– Вярно ли е това? Ейлан отвърна тихо:

– Аз никога не лъжа.

– Да – изръмжа Върховният друид, докато трескаво преценяваше наум как това ще се отрази на плановете му. – Не мога да го отрека,

поне не си лъжкия.

Ясно бе, че Ейлан би предпочела да не му казват нищо. Кайлеан пристъпи към нея и взе ръката ѝ в своята. Арданос едва се владееше. „Не могат ли тези глупави кокошки да разберат най-сетне какви последици може да има това?“ Съществуването на Горския храм зависеше от съхраняването на мита за чистотата на жриците в него! Как не можеха да схванат!

– Защо трябва да питаш мен? – гласът му звънна. Обучен в изкуството на бардовете, Арданос умееше да подчертава всяка своя дума. – Знаеш какво е наказанието не по-зле от мен. Жрицата, престъпила своя обет и отдала девствеността си другиму освен на Свещения крал, отива на смърт.

„Смърт“. Тишината в стаята натежа и стана почти осезаема. После Лианон простена и Кайлеан се спусна към нея – тъкмо навреме, за да я улови в прегръдките си.

– Жесток, безсърдечен старец! – избухна тя. – И като си помисля, че тя настоя да сподели проблема си с теб! – продължаваше да притиска слабото тяло на великата жрица към себе си, докато се опитваше да намери пулса на шията ѝ. – Богиньо! Сърцето ѝ се мята като подплашен кон! Този път обаче не успя да я убиеш! – Лианон, вече отпусната на стола си, простена и се размърда. Кайлеан се изправи. – Знаеш, че сърцето ѝ е слабо. Защо не опиташ пак – втория път може и да я довършиш.

Арданос се наведе над Лианон и каза тихо:

– Само е припаднала. Ще се оправи – беше по-уплашен, отколкото би си признал. – Не знаех, че това я вълнува толкова.

Той помогна на Кайлеан и двамата повдигнаха старата жена и я положиха на леглото. Арданос се удиви от лекотата на тялото ѝ. Кайлеан повдигна главата ѝ, за да може да диша по-леко, капна няколко капки билкова отвара в чаша вода и я поднесе към устните ѝ. Лианон преглътна и след малко клепачите ѝ трепнаха един-два пъти и тя отвори очи.

„Очите ѝ са все така красиви, каза си Арданос удивен. Дори сега, когато са замъглени от болка“. Знаеше, че ще страда, когато смъртта я отнесеше, но не можеше да си позволи чувствата да попречат на това, което бе длъжен да направи.

– Не говори за смърт – прошепна Лианон. – Нима няма никакъв друг изход?

Арданос хвърли поглед към Ейлан, която продължаваше да седи

свита на ниското столче. Кокалчетата на пръстите ѝ бяха побелели от стискане. Тя гледаше Лианон, без да мигне.

– Бих казал същото, дори да ставаше дума за родната ми дъщеря, Диеда. Всъщност, когато влязох, мислех, че това е Диеда...

– Остави сега Диеда – каза по-рязко Лианон. – Не можем да допуснем да се случи нещо лошо с Ейлан!

– Нищо лошо няма да се случи – прозвуча успокоително гласът на Кайлеан. – Арданос знае не по-зле от нас, че такова наказание не е прилагано от незапомнени времена. В края на краищата, случаят не е чак толкова рядък.

– Е – подхвана предпазливо Арданос, – какво предлагате вие? – забеляза със задоволство, че Кайлеан също е объркана. Може би нямаше да му се пречка много.

– Миелин също забременя по Белтейн, но тя пометна и не се наложи да търсим друго решение. Но преди няколко години имаше друг такъв случай в тогава просто отпратихме момичето при роднините му.

– Така е – кимна Арданос, – но въпросното момиче не беше дъщеря на друид...

– Нито пък внучка на Върховния друид – допълни Кайлеан. – Ето че стигнахме до най-важното: как положението ѝ ще се отрази на теб! Така ли е?

– Тихо, Кайлеан – каза Лианон. – Как можеш да стоиш тук и да се заяждаш с Арданос, докато горкото дете ви слуша, без да знае дали ще живее или ще умре!

Арданос погледна отново към Ейлан – лицето ѝ бе лишено от всякакъв израз. Инатеше ли се или наистина ѝ бе все едно? Той поклати отчаяно глава. Нима трябваше всичките му усилия да отидат на вятъра заради глупостта на това момиче?

– Друг освен вас знае ли за бременността ѝ?

Кайлеан завъртя отрицателно глава.

– Внимавайте тогава никой да не научи, може би ще намерим някакъв изход...

– Колко мило! – отбеляза саркастично Кайлеан. – Все пак си готов да сториш за собствената си внучка това, което не би отказал на някое напълно непознато момиче...

– Мълчи, Кайлеан – повтори уморено Лианон. – Не бива да говориш така на Върховния друид. Сигурна съм, че той ще опита да направи най-доброто за Ейлан – и за всички нас.

Кайлеан не изглеждаше убедена, но замълча.

– Разберете, че не само вие сте засегнатите от това, което е станало – каза мрачно Арданос. Насилването на жрица – защото той щеше да представи нещата така, независимо от твърденията на Ейлан – би могло да подпали Британия от четирите краища. Той стана, уви се в наметалото си и ги изгледа една по една. Знаеше добре, че има поне един римлянин, който е не по-малко заинтересован от него всичко да бъде потулено.

– Отивам в Дева, за да разговарям с Мацелий. Сигурно ще трябва да се видя и с онова момче.

Към края на месеца оплакванията на Ейлан почти изчезнаха. Тя се чувстваше както преди, а свободно падащата роба прикриваше наедрелите ѝ гърди. Щеше да мине още доста време, преди коремът ѝ да порасне видимо.

През цялото време не спираше да се чуди какво ли ще каже Гай, когато разбере, че е бременна. Продължаваше да не съжاليا за решението си, но сега виждаше ясно срещу какви сили са се изправили и колко глупава е била, като се е надявала дълбоко в себе си, че нещо ще може да се промени. Зашеметили я бяха илюзиите, че един ден ще стане Велика жрица, подобна на онези от древността. А единственото нещо, което искаше сега, бе да е майка на детето на Гай. Но не се надяваше, независимо от уклончивите последни думи на Арданос, че биха могли да се оженят.

Утешително бе, че Лианон и Кайлеан явно не бяха на мнение, че състоянието и не допуска участие в ритуалите и тя посрещаше пълната луна заедно с останалите жрици.

За Ейлан беше въпрос на чест да докаже, че бременността ѝ ни най-малко не е накърнила способностите ѝ на жрица. Когато изучаваха подробностите от всеки ритуал, никой не се справяше по-добре от нея – с изключение на Диеда. Когато бяха малки момичета, двете съвсем естествено се надпреварваха коя ще изпреди най-фина нишка и чия бродерия ще е по-красива. Ейлан бе убедена че е облагодетелствана, защото не е останала без майка като Диеда, и нерядко умишлено я оставяше да спечели. Диеда изпитваше нужда винаги да е първа, Ейлан – не. Но сега положението бе по-различно.

Сега вече Ейлан използваше докрай възможностите си. Може би Диеда имаше по-силна памет, и разбира се, пееше превъзходно, но Ейлан проявяваше далеч по-голямо разбиране, когато изучаваха ритуалните си задължения.

Ейлан внимаваше да не изпусне и дума от това, което им

обясняваше Лианон. Тя бе вече толкова отпаднала и безплътна, че изглеждаше много по-стара от шейсетте си години.

Нерядко Ейлан си задаваше въпроса кой в крайна сметка ще я наследява. Редно бе следващата жрица на Оракула да бъде Кайлеан, но друидите никога нямаше да я приемат заради острия ѝ език и склонността ѝ да налага собственото си мнение. Миелин също не бе много податлива, а и се бе озлобила, откак загуби детето си. Ейлид пък беше прекалено затворена. Може би щяха да изберат Диеда? Ейлан се чудеше какъв ли ще е редът, който Диеда би въвела в Горския храм.

Когато луната се изпълни отново, Лианон сякаш се бе възстановила напълно, но по време на вечерния ритуал започна да отпада бързо. Успя да завърши церемонията, но за всички беше ясно какво усилие ѝ струваше това. На следния ден припадна, и когато легна на легло, никой вече не се надяваше, че ще се привдигне отново.

Арданос изпита известно задоволство, когато уведоми Мацелий Север за провинението на сина му, но префектът беше достоен противник. Изслуша го извънредно учтиво и го уведоми спокойно, че Гай е заминал за Лондиниум, за да се запознае с бъдещата си съпруга. Щом Върховният друид си замина, Мацелий незабавно се зае да осъществи спасителната идея.

Той не се съмняваше нито за миг, че Арданос му казва истината. Изненадваше го само, че синът му е успял така добре да прикрие от него силата на чувствата си. Да, момчето бе наследило упорития характер от него, а неизлечимата чувствителност – от майка си. Мацелий потри очи, защото отново си спомни как Моруад се бе противопоставила на целия свой род, за да се омъжи за него. Не трябваше да подценява силата на тази дива келтска кръв!

Ако ставаше дума за непокорен кон или роб, Мацелий щеше да се справи отлично. Но да дисциплинира Гай не бе толкова лесна работа – нали постоянно му се струваше, че Моруад го гледа с очите на техния син. Крайно време беше момчето да си вземе една римлянка и да улегне. Веднага щом стъпките на друида заглъхнаха по настлания с плочки коридор, Мацелий повика секретаря си.

Помрачнелото лице на префекта накара Валерий да се откаже от обичайния си шеговит тон. Той поздрави стегнато и веднага хукна да търси Гай. Откри го в библиотеката – четеше записките на Цезар за галските войни.

– Отивам веднага – Гай остави на място свитъка. – Имаш ли представа какво е станало?

– Ни най-малка. Едно е сигурно – че е вбесен – предупреди го Валерий. – Тази сутрин разговаря с Върховния друид, Арданос, и веднага след това ме извика, мрачен като буреносен облак.

– Така ли? Чудно какво ли е искал от него старецът? – каза уж небрежно Гай, но усети как тръпки плъзват по гръбнака му. От друга страна, Арданос бе чест посетител в кабинета на префекта – Гай го помнеше още от детските си години. Върховният друид постоянно съобщаваше за молби и оплаквания на своите хора – понякога, когато баща му ги смяташе за неоснователни, се случваше и да се ядоса. Нямахше причина да се опасява, че днешният им разговор е имал някаква връзка с внучката

на Арданос, но докато бързаше по коридора, тревогата му се усилваше.

Мацелий Север стария държеше в ръцете си куп заповеди.

– Заминаваш веднага за Лондиниум – посрещна го той още от вратата.

Гай го погледна изненадано. Отвори уста да каже нещо, но веднага видя, че баща му не е на себе си от гняв и млъкна.

– Бях ти казал да оставиш на мира онова момиче!

Нещата започваха да се изясняват. Арданос трябва да бе разказал на префекта за тайната им среща. Нима някой ги беше видял? Не бе възможно Ейлан да е казала някому. Гай нямаше нищо против да ходи по улиците и да разказва на всеки срещнат за любовта им, но нали тъкмо тя бе настояяла всичко да се запази в тайна?

– Извинявай, татко, но не мисля...

– Не, разбира се, че не мислиш – но това е само половината бяла – изръмжа Мацелий. – Предполагам, че дори да се стараеше да провалиш мира, не би могъл да направиш нещо по-лошо – освен да изнасилиш Великата им жрица на олтара или да отсечеш някой свещен дъб! Какво искаш – да ни изколят до крак ли?

Мацелий не изчака отговора на Гай.

– Хората тук и без това само търсят повод за бунт – не, не се опитвай да ми противоречиш – прекъсна се той, като видя, че Гай отвори уста да каже нещо. – Повярвах на честната ти дума, но повече няма да се подвеждам. Не се и съмнявам, че не си изнасилил момичето, но пък съм напълно убеден, че наистина е бременна. Убеден съм също, че е добро момиче и че заслужава нещо по-добро от съдбата, която си й навлякъл. Проклет да съм – при това е жрица и внучка на Върховния друид!

Гай бавно затвори уста. Ейлан – бременна! Ейлан носеше неговото дете под сърцето си! Усети отново нежните й устни под своите, мекотата на тялото ѝ, и почти престана да чува това, което говореше баща му.

– Трудно ще ти простя това – да ме поставиш в такова невъзможно положение! Дори не можем да предложим брак, за да докажем почтеността си!

– Но аз я искам за жена... – поде Гай.

Мацелий поклати глава.

– Целият Юг ще избухне като буре с барут, ако хората разберат какво е станало – ще се повтори ужасът на бунта преди двадесет години. Друидът е прав. Хитър старец е той – вече успя да измъкне отстъпки по въпроса за насилственото събиране на работници, но поне няма да му позволя да ползва глупостта ти, за да продължи да ме изнудва. Вече му

казах, че си заминал за Лондиниум, за да се ожениш – и точно това ще те накарам да направиш. Давам ти писмо до Лициний и се надявам, че следващия път, когато те видя, най-сетне ще си женен.

Гай го гледаше и не можеше да повярва.

– Женен ли? Но това е невъзможно!

– Ще видим кое е невъзможно – сръза го баща му. – Можеш ли да предложиш друг начин да поправим последиците от неблагоприятното ти? Арданос обеща, че момичето няма да пострада, стига ти да не се вестяваш повече там. Не мога да намеря по-подходящ начин да те спра, ако пак ти хрумне нещо такова. Знаеш, че отдавна съм уговорил с Лициний този брак, та сега няма нужда да се губи време. Ако момичето все още е склонно да те вземе, просто нямаш никакъв избор.

Гай поклати глава. Опитваше се да възрази, но баща му продължаваше да го гледа със смразяващия си поглед.

– Ще се ожениш за нея – повтори той тихо, но така категорично, че Гай посмя да протестира. – Достатъчно дълго търпях тази лудост и няма да допусна да се провалиш. Заминаваш след половин час – баща му се подписа на края на един свитък и вдигна отново очи към Гай. – Откажеш ли, не отговарям за съдбата на момичето. Можеш да помислиш веднъж и за нея – за разнообразие.

Гай го гледаше вцепенен. Опитваше се да си припомни как наказваха в Рим весталките, нарушили обетите си – доколкото си спомняше, ги заравяха живи. Стана му ужасяващо ясно, че не бе в състояние да защити Ейлан – всъщност всяка негова дума можеше само да я изложи на по-голяма опасност. Страх за нея го накара да замълчи.

Мацелий нави писмото, запечата го и го подаде на сина си.

– Предай го на Лициний – каза той. – С теб ще тръгне и личният ми ординарец Капелус – вече му наредих да приготви багажа ти.

Само след час Гай вече препускаше по пътя към Лондиниум. Редом с него яздеше огромният ординарец на баща му. Всякакви опити да поведе с него разговор удряха на камък. Когато в отчаянието си Гай му предложи подкуп, за да го остави да спре, да изпрати по някакъв начин вест на Ейлан, набитият ординарец само изръмжа.

– Не се сърди, господарю, но баща ти ме предупреди, че ще опиташ нещо такова. Платил ми е достатъчно, за да внимавам да стигнеш колкото е възможно по-бързо до Лондиниум. Служа на баща ти и не бих искал да остана на улицата, нали ме разбираш? Най-добре ще е да се подчиним на префекта. Като си помислиш, това е най-доброто разрешение за всички, нали?

Пътуването до Лондиниум им отне цели шест дни. На половината път природният оптимизъм на Гай започна да взема връх над мрачното му настроение и той започна да разглежда с интерес изникналите по пътя нови постройките и богати римски вили. Започна да прави сравнения и разбра колко диви са все още западните земи. Империята искаше земите на цяла Британия да станат такива – обработени и подредени. Той оценяваше труда, който бе довел до тези промени, но не беше сигурен, че харесва крайния резултат.

Минаха през градските порти по мрак и скоро се озоваха пред дома на природния оптимизъм на Гай започна да взема връх над мрачното му настроение и той започна да разглежда с интерес изникналите по пътя нови постройките и богати римски вили. Започна да прави сравнения и разбра колко диви са все още западните земи. Империята искаше земите на цяла Британия да станат такива – обработени и подредени. Той оценяваше труда, който бе довел до тези промени, но не бе сигурен, че харесва крайния резултат.

Минаха през градските порти по мрак и скоро се озоваха пред дома на прокурора, разположен между градския форум, където беше и съкровищницата на провинцията, и новият дворец, който Агрикола строеше за себе си. Гай бе идвал няколко пъти в Лондиниум като дете, и после, когато възмъжа и доби правото да носи тога, но не бе стъпвал тук, откакто Агрикола стана губернатор.

Градът изглеждаше добре във вечерния здрач. Хладният бриз от реката отвяваше дневния задух. Следите от опустошенията, причинени от бунта на Боадицея, вече почти не се забелязваха. Виждаше се, че губернаторът гради със замах и има големи амбиции за бъдещето на града. Разбира се, Лондиниум никога не би могъл да съперничи на Рим, но в сравнение с Дева си беше истински голям град.

Гай предаде писмото на един внушителен по размери освободен роб, който пазеше входа, и незабавно бе поканен да влезе и да почака във вътрешния двор. Тук беше все още топло – носеше се аромат на цветя и цъфнали храсти. Чуваше се тихият плисък на фонтан, а някъде съвсем отблизо звънна смехът на младо момиче. След малко се появи един стар градинар и се зае да реже цветя – сигурно за украса на трапезата. Гай се опита да го заговори, но човекът или не знаеше, или се правеше, че не знае нито един от езиците, на които той го разпитваше. Гай стана и започна да се разхожда, доволен, че може да се раздвижи, след като бе

прекарал цял ден на седлото. След малко обаче започна да чувства умората от дългия път, отпусна се на една каменна пейка и скоро заспа.

Но и в съня си чуваше смехът на онова момиче... Той се стресна и се огледа. Не видя никакво момиче, но към него вървеше набит мъж на средна възраст в официална тога. Човекът се подпираше на патерица. Гай скоочи на крака, изчервен от смущение.

– Гай Мацелий Север?

– Да, аз съм.

– Така и предположих – човекът се усмихна. – Аз съм Лициний. С баща ти сме стари приятели и за мен е удоволствие да приема сина му. Добре ли е Мацелий?

– Беше добре, когато го оставих преди няколко дни.

– Чудесно. Е, млади човече, искрено се надявах, че той сам ще отдели време да ме посети, но и ти си добре дошъл. Като знаеш каква уговорка имаме с баща ти от много време насам, можеш да ми вярваш, че с нетърпение очаквах да те видя.

По целия път от Дева дотук Гай се убеждаваше, че няма да допусне да го принудят на прибързан брак, но не можеше да започне да възразява на стария приятел на баща си още от мига, в който го видя за първи път. Беше се съгласил да дойде тук заради Ейлан, и трябваше да е доволен, че Лициний е толкова добронамерен към него.

– Да – каза той колебливо. – Баща ми спомена нещо...

– Надявам се да е споменал – каза сухо Лициний. – Това бе решено кажи-речи още след раждането ти. В името на Митра, момче, ако Мацелий не ти беше казал, шях да реша, че е започнал да изглупява от старост.

Въпреки грубоватото си държане Лициний бе първият открито дружелюбен човек, когото Гай срещаше от доста време насам и той започваше да му става симпатичен – въпреки вътрешната му съпротива. Очевидно прокурорът се отнасяше към него като със сина на стар приятел и свой бъдещ зет – а бе минало много време, откак Гай се бе чувствал като част от нечие семейство. Със свито сърце той си каза, че за последен път се бе чувствал така добре в дома на Бендейгид. Ейлан, Кинрик – какво щеше да стане с тях? Щеше ли някога да разбере? Измъчваше се от тези мисли по целия път до Лондиниум и си каза, че вече е редно да престане.

– Е, синко – поде Лициний, – сигурно умираш от нетърпение да видиш невестата си.

Гай си каза, че сега е моментът да обясни истинското положение,

но като виждаше радостта на стария човек, не можа да се принуди да проговори. „Нали ме предупредиха, че ако се опитам да видя Ейлан отново, тя ще пострада“ – каза си той. Може би наистина най-добре щеше да бъде да извърши всичко, което се изискваше от него. „Или може би просто си търсиш повод да избегнеш неприятните обяснения?“

Но Лициний вече бе повикал един прислужник.

– Повикайте господарката Юлия – нареди той.

Гай си каза, че това е последният момент, в който би могъл да каже, че няма намерение да се замесва в този фарс с уредения брак – но прокураторът вече го бе поздравил и се отправяше, накуцвайки, към вътрешността на къщата.

– Тя ще дойде всеки момент. Оставям ви сами, за да се опознаете – подхвърли той през рамо.

И преди Гай да измисли какво да каже, за да го спре, потъна в сенките на градината.

Юлия Лициния домакинстваше в къщата на баща си, откак майка ѝ почина преди три години. Беше единствено дете и от най-ранна възраст знаеше, че ще вземе за съпруг този, който ѝ посочи баща ѝ. Когато той ѝ съобщи, че е уредил брака ѝ със сина на стария си приятел Мацелий, тя си каза, че поне бъдещият ѝ съпруг няма да е някой патриций, достатъчно стар да ѝ бъде дядо – както бе станало с повечето ѝ приятелки. Когато баща ѝ се появи в атриума³², тя се опитваше да изглежда безразлична и ровеше из листата на една смокиня, за да намери зрели плодове.

Лициний каза, широко усмихнат:

– Той пристигна, детето ми – Гай Мацелий младши, бъдещият ти съпруг. Иди да го видиш и ми кажи какво ти е мнението за него – в края на краищата, ти ще се омъжваш, не аз. Мисля все пак, че ако този млад човек не ти хареса, трудно ще може да ти се угоди.

Юлия вдигна поглед към баща си и каза:

– Не го очаквах толкова скоро.

Но всъщност тя не държеше бракът да се бави още дълго. Очакваше с нетърпение да има собствен дом и бе убедена, че когато роди син на този млад легионер той ще я обикне и ще държи на нея. Вече имаше опит в поддържането на домакинство, но копнееше за обичта на свои деца. Беше твърдо решена да не измами очакванията на съпруга си както собствената си майка – и да му роди наследник.

– Аз също не го очаквах – кимна баща ѝ, все така усмихнат. –

32. атриум – предната, официална приемна в римските жилища. (Б.пр.)

Щеше ми се момичето ми да остане още някой и друг месец у дома. А сега сигурно ще трябва да си взема някоя стара вдовица, за да ме гледа. Доколкото разбирам, момчето се е забъркало в някаква история с момиче от местните и сега Мацелий бърза да го ожени. И така...

– Момиче от местните ли? – Юлия повдигна вежди. Знаеше, че малко бащи биха говорили така откровено с дъщерите си, но Лициний се отнасяше с нея като с приятел – още от детските ѝ години.

– И така? – повтори тя.

– И така, ето че младият човек е вече тук и е време да се запознаете. Сигурно искаш да го видиш колкото е възможно по-скоро?

– Признавам, че съм любопитна.

Какъв ли щеше да ѝ е късметът? Някаква младежка любов бе напълно простима, но ако се окажеше от тези мъже, които непрекъснато се забъркваха с чужди жени – тогава животът ѝ с него надали щеше да е за завиждане.

– Хайде, дъще, върви при него – подкани я баща ѝ. – Като те гледам, мисля си, че ако пък той не те хареса, и на него трудно би му се угодило.

Във внезапен пристъп на паника Юлия се сети, че е облечена в една от старите си туники, а и не бе сресала кой знае колко грижливо косите си.

– Така ли да отида? – попита тя, и започна притеснено да придърпва гънките на туниката си, за да прикрие едно малко петно, което имаше от рождение на рамото.

– Сигурен съм, че той се интересува от теб, а не от роклите ти – усмихна се баща ѝ. – Изглеждаш чудесно. Освен това Гай знае, че си моя дъщеря – а то е най-важното. Тичай да го видиш. Не ставай глупава.

Юлия знаеше, че така или иначе няма друг изход. Лициний беше добър и търпелив баща, но решише ли нещо, нямаше никаква надежда да промени решението си.

Моминският смях отново звънна наблизко и кой знае защо, Гай си припомни как Навзикая и прислужничките ѝ откриват Одисеи на морския бряг. Някаква дребна фигурка излезе иззад цъфналите дървета и се упъти към него. Но това не беше момиче, а истинско дете! Поне таква бе първото впечатление на Гай. Той самият не беше особено висок, но момичето едва стигаше до рамото му; имаше малка, добре оформена глава и тъмна, къдрава коса, небрежно усукана на кок. Очите ѝ също

бяха тъмни и срещнаха спокойно изпитателния му поглед. Очевидно беше яла малини, защото и бялата ѝ туника устните ѝ бяха изцапани от тъмночервения сок на плодовете. Баща му беше споменал, че трябва да е петнайсетгодишна, но според Гай не изглеждаше на повече от дванадесет.

– Ти ли си Юлия Лициния?

– Да – тя го оглеждаше отгоре до долу. – Знаех, че баща ми ме е обещал на някакъв полуримлянин, полуварварин и дойдох тук, за да се запозная с него. Ти кой си?

– Опасявам се, че тъкмо аз съм въпросният полуварварин – отвърна той сухо.

Момичето продължаваше да го разглежда невъзмутимо. Гай имаше чувството, че очаква някаква присъда. Накрая тя се засмя и каза:

– Е, за щастие приличаш достатъчно на римлянин. Очаквах някакъв огромен рус мъж, чиито деца никога не биха приличали достатъчно на римляни. Знам, че губернаторът се опитва да приучи синовете на местните главатари на нравите и обичаите на Рим, и съм чувала, че дори успява – допълни тя, – но ние, които имаме истинска римска кръв, не бива да забравяме кому принадлежи империята. Нямам намерение да раждам деца, чийто вид няма да им дава право да се наредят сред образите на прадедите ми.

„Римска кръв – или например етруска?“ – каза си скептично Гай, припомняйки си, че Лициний произхожда от някаква етруска провинция също като собствения му баща и издигането му в йерархията се дължеше на лични заслуги, а не на благороден произход. Несъмнено затова и двамата бяха решили да свържат в брак децата си. Сети се и за Кинрик, който също бе половин римлянин – макар че ненавиждаше римската си кръв. Поне той, Гай Мацелий, оправдаваше тази кръв с външността си, а баща му цял живот се бе борил да го приемат като един от истинските господари на империята.

Той каза сухо:

– Предполагам, че трябва да съм доволен, щом се оказах достоен за одобрение.

– Хайде, хайде – отвърна момичето – сигурна съм, че и ти би желал синовете ти да имат вид на истински римляни.

Внезапна болка сви сърцето му. „Ами детето на Ейлан?“ Дали щеше да е русо като майка си, или щеше да прилича на баща си? Той се насили да отвърне на усмивката на Юлия и каза:

– О, убеден съм, че всичките ни синове ще бъдат достойни

римляни.

Когато Лициний се появи отново, двамата се смееха и разговаряха като стари познати. Той хвърли доволен поглед на зачервеното лице на дъщеря си и каза:

– Доколкото разбирам, всичко е наред.

Гай примигна стреснато, когато бъдещият му тъст стисна здраво ръката му. Имаше чувството, че е пометен от някоя от големите обсадни машини. А това ставаше дума за Юлия, която все така се смееше и бърбореше до него. Имаше толкова безобиден вид – приличаше наистина на дете!

„Никакво дете не е тя“ – помисли си Гай. Първата среща му бе напълно достатъчна, за да го убеди, че последното нещо, което можеше да се каже за нея бе, че е безобидна.

– Разбира се – казваше прокураторът, – сватбеното тържество няма да мода се организира за ден-два – явно се опитваше да говори шеговито. – Току-виж, хората си казали, че Юлия е оплела конците, ако я омъжим на бърза ръка за някакъв непознат. Трябва да дадем възможност на рода ни и на другите патриции да те опознаят и оценят по достойнство.

Нали тъкмо това бе поводът за тази сватба, мислеше си мрачно Гай – само че в случая младоженецът беше оплел конците. Разбираше, че Юлия няма да се съгласи на припрян брак с някакъв непознат, дошъл кой знае откъде – както каза прокураторът. Редно бе да ѝ се даде възможност да се омъжи като почтено момиче от обществото, в което бе свикнала да се движи. Освен това, когато се опознаеха по-добре, момичето можеше да реши, че той не ѝ се нрави, и тогава дори собственият му баща не би могъл да го вини за провала на сватбата.

Лициний потупа писмото от Мацелий, което още държеше в ръка.

– Официалният повод за пристигането ти тук е, че минаваш под прякото ми командване. Досега сигурно си мислел, че един млад офицер няма нужда да разбира от пари и сделки, но ако един ден ще командваш цял легион, редно е да научиш как се събират парите, с които храним и обличаме толкова войници! Тази служба сигурно ще ти се стори лесна, след като си бил толкова време на границата. Вярно, Лондиниум не е Рим, но все пак е голям град и расте с всеки изминат ден – имай предвид, че жените няма да те оставят на мира, защото кажи-речи всички офицери от щаба на губернатора заминаха с него на север.

Той помълча. Внезапно погледът, който отправи към Гай се промени и стана суров и подозрителен.

– Разбира се от само себе си, че докато си тук, няма да допусна нарушаване на добрите нрави. Ще живееш под един покрив с Юлия, но ще я почиташ като своя сестра – въпреки че постепенно всички ще научат, че сте сгодени от детинство. До сватбата...

– Татко! – прекъсна го възмутено Юлия. – Наистина ли вярваш, че ще опозоря и тебе, и себе си?

Погледът на Лициний омекна.

– Сигурен съм в теб, момичето ми – каза той. – Просто исках да изясня някои неща на този млад човек.

– Можеш да си сигурен и в мен – измърмори Гай. Така или иначе, прокураторът нямаше от какво да се безпокои. Гай не можеше да си представи как Юлия става жертва на непреодолима страст. Беше толкова различна от Ей, която винаги мислеше първо за него – и сега щеше сама да понесе последствията от своята всеотдайност.

Дали и нея щяха да принудят да се омъжи набързо за някой „подходящ“ мъж? Изведнъж я видя пред себе си – измъчена, разплакана, нещастна. Можеше дори да я бият! Тя също беше от благороден произход и бракът с нея сигурно щеше да бъде ласкателен за някой мъж от местното население – също както бракът му с Юлия носеше политическа изгода за неговия баща.

„И все пак си мисля, че ако се опитат да я омъжат, тя ще откаже, мислещ той. Много по-непреклонна е от мен“. На моменти бурната им любов почти я плашеше – или по-скоро се боеше от силата на собствените си чувства.

Юлия се усмихна с престорено плах вид. За Гай беше ясно, че сцената се разыгрва за успокоение на баща ѝ. Разговорът им през последния час го бе убедил, че Юлия беше плаха, колкото и бойните слонове на Ханибал³³. Явно единствено баща ѝ можеше да я счита за притеснително момиченце, но разбира се бащите последни научаваха какви са децата им всъщност.

Мислите му отново се върнаха към Ейлан – на времето нейният баща също му имаше доверие, и ето какво се случи. Не можеше да се сърди на прокуратора за предупреждението.

Задълженията на офицер от щаба на прокуратора включваха куп задачи, които сигурно нямаше да представляват проблем за Валерий, но Гай измъчваше с тях мозъка си също тъй, както тормозеше тялото си

33. Ханибал (247–183 или 181 г. пр.Хр.) – картагенски военачалник, един от великите пълководци на древността, водил войските на Картаген срещу Рим във Втората пуническа война (218–201 г. пр.Хр.). (Б.пр.)

през първите няколко седмици от военната си подготовка. За щастие тези задачи биваха често прекъсвани от по-поносимото задължение да ескортира гостуващи високопоставени лица.

Той не бе привикнал още към живота в голям град, но скоро започна да се ориентира доста добре. Гней Юлий Агрикола, губернаторът, имаше амбициозни строителни планове за цялата провинция – но най-вече за Лондиниум. Британците бяха селски хора, докато за римляните животът поначало се въртеше около големите градове, с техните магазини, бани, игрища и театри. Голям мост свързваше Лондиниум с южния бряг на реката, а на север и запад тръгваха големи пътища с каменна настилка. По тези артерии пулсираше търговията – идваха стоки от всички краища на провинцията; корабите, които приставяха по доковете, носеха товари от най-далечните ъгълчета на империята.

Задължението да охранява новодошлите му даваше възможност да разучи по-добре града – от друга страна, високопоставените посетители се запознаваха с него. Когато попита Лициний умишлено ли му поставя такива задачи, прокураторът кимна.

Защото, ако бракът ви се окаже успешен... – той не завърши изречението и подхвана отново: – Нали знаеш, нямам синове – Юлия е единственото ми дете, и би трябвало да наследи не само имота ми, но и сенаторското ми звание. Но разбира се, една жена, колкото и да е интелигентна, може само да предаде състоянието си и този пост на своя съпруг. Затова се радвам, че поне ще се омъжи за сина на най-стария ми приятел.

Едва сега Гай разбра изцяло плана на Мацелий. Ако вземеше Юлия за жена, той можеше да се бори за такова положение в обществото, на което баща му никога не бе могъл да се надява заради неблагоприятния си брак. Трябваше да е лишен от нормален човешки разсъдък – и да не е син на Мацелий – за не оцени възможностите, които му даваше бракът с Юлия. Животът в Лондиниум вече бе започнал да променя начина му на мислене. Той виждаше отблизо всичко, което би загърбил, ако бе избягал с Ейлан. Дано не бяха постъпили зле с нея! Тя би трябвало да знае, че никаква земна сила – като изключим волята на баща му и заплахата за самата Ейлан – не би го накарала да я изостави.

Той не предполагаше, че Юлия знае за тревогите му, докато тя самата не заговори за това.

– Татко казва – започна тя една вечер, докато двамата седяха на терасата и гледаха как слънцето залязва зад купола на базиликата, – че са те претили тук, защото си имал някаква връзка с жена от местните. На

всичкото отгоре дъщеря на човек, осъден на изгнание. Няма ли да ми разкажеш нещо за нея. На колко години беше?

Лицето на Гай пламна и той се покашля, за да прикрие неудобство то си. Никога не бе си мислил, че Лициний би казал такова нещо на дъщеря си, но може пък да беше за добро – така от самото начало нямаше да има тайни между тях.

– Мисля, няколко години по-голяма от теб – каза той. Всъщност сигурно сега Юлия бе на толкова години, на колкото бе Ейлан, когато я видя за първи път. Макар и напълно различна, Юлия все пак проявяваше следи от онази детска невинност, която толкова го бе привлякла у Ейлан.

Прокураторът бе успял да ангажира цялото му време – той, и разбира се, задълженията му да се появява сред местното добро общество. За един млад офицер със смесена кръв това беше замайващо преживяване. На времето бе казал на баща си, че не е амбициозен, но тогава не бе в състояние да прецени какво можеха да му донесат парите и стабилните връзки.

Юлия се усмихна сладко.

– Много ли ти беше тежко, когато не ти дадох да се ожениш за нея?

– Поне така ми се струваше тогава. Бях влюбен. Разбира се, по това време още не бях срещнал теб – добави той бързо и се зачуди каква ли представа има Юлия за любовта.

Юлия го погледна сериозно и изпитателно.

– Струва ми се, че трябва да я видиш още веднъж, преди да се оженим – каза тя. – Искам да съм сигурна, че няма да започнеш да страдаш по нея след сватбата.

– Имам намерение да ти бъда добър съпруг... – започна той, но Юлия не го разбра, или се престори, че не го разбира. Колко тъмни бяха очите й! Никога не можеше да разбере какво се крие зад тях. А очите на Ейлан бяха ясни и чисти като горско езеро.

– Разбираш ли – продължи тя, – не ми трябва мъж, който съжاليا, че не е женен за друга жена. Убедена съм, че е редно да я видиш отново и да си помислиш какъв е животът, който би избрал по собствена воля. Ако след това се върнеш отново тук, ще знам, че действително искаш аз да ти стана жена.

Гай си каза мрачно, че тя говори като баща си, когато подготвя сключването на някакъв договор – като че ли бракът с нея бе най-вече избор на кариера. Но като се има предвид, че бе възпитана в големия

град, сигурно точно това и мислеше! А и какво би могъл да иска от една римлянка? Можеше ли тя да има представа от огъня в кръвта, който започваше да пулсира под ритъма на белтейнските барабани, да знае какъв копнеж събужда в сърцето свирнята на овчарчетата по далечните хълмове?

Тъй или иначе, баща му беше забранил да се вижда с Ейлан. Дори Юлия щеше да се ужаси, ако разбереше, че тя е нещо като весталка за местното население. Но Юлия продължаваше да кове планове и Гай изпита чувството, че му представя план за кавалерийска атака.

– И без това татко смята да те прати на север с писма за Агрикола...

Гай повдигна вежди. За първи път чуваше такова нещо, но в това нямаше нищо чудно. Юлия беше любимка на писарите от табулариума, бащината ѝ канцелария, а те винаги научаваха първи новите заповеди. „Последен ги научава този, който е пряко засегнат от тях!“ – добави той на себе си.

– Намери време да се видиш с това момиче. Ако се върнеш, значи ще си напълно, напълно сигурен, че предпочиташ мен.

Гай едва подтисна усмивката си. Тя все пак нямаше кой знае каква представа от задълженията му, щом си въобразяваше, че може просто така да тръгне да се разхожда нанякъде по своя воля. Но може би щеше да успее да уреди нещо. Само при мисълта, че може би ще види отново Ейлан, сърцето се обърна в гърдите му.

Слава на Венера, че Юлия не можеше да прочете очите му – макар че понякога му се струваше, че има ясновидски способности. А може би всички жени бяха такива? Сега вече Юлия бърбореше нещо за сватбения си воал, който щях да бъде от много рядка и фина тъкан, докарана с керван чак от другия край на света.

Тай си каза, че връщането в редовната войска си е същинско облекчение – дори заради това да трябваше да бие път чак до дивите дебри на Каледония.

Лятото отиваше към края си. Наближаваше Лугназад, а Лианон все не оздравяваше. Често имаше силни болки в сърцето и много лесно се уморяваше. Арданос я посещаваше ежедневно и първоначално Лианон разговаряше с него надълго и нашироко, но с течение на времето тя сякаш се затваряше все повече в себе си, и той просто седеше мълчаливо до леглото ѝ – ако говореше, то бе с Кайлеан – или на себе си. След всяко негово посещение Кайлеан ставаше още по-мълчалива и замислена от обикновено, но както винаги, не споделяше нищо с никого.

Докато Ейлан преживяваше всички вълнения на една жена, която за първи път чувства новия живот в тялото си, Лианон се подготвяше за последната голяма промяна в живота си – духът ѝ трябваше да се освободи от тялото си, а никой не знаеше кога и в кой свят ще се върне отново. Ейлан тъгуваше искрено, но скритата ѝ радост все напираше да избликне. В Горския храм бе станало много по-тихо от обикновено – жените вършеха ежедневната си работа, едновременно подтиснати и възбудени от предстоящата промяна. Защото никой досега не бе се осмелил да попита коя ще бъде наследницата на Лианон.

Всички бяха толкова заети с болестта на Лианон, че не обръщаха внимание на нищо друго – което бе добре дошло за Ейлан, но все пак, рано или късно диплите на роклята нямаше да могат да скрият корема ѝ. Ейлан не забравяше нито за миг, че за Арданос все така заслужава смърт, а освен това напоследък имаше чувството, че в погледа на Диеда среща зле прикрито презрение.

Миелин все още тъгуваше за собственото си дете, и не бе подходящият човек, към когото би могла да се обърне за утеха. Само с Кайлеан отношенията ѝ останаха непроменени – но Кайлеан винаги се бе придържала към собствените си представи за добро и зло – единственото, което успокояваше Ейлан в най-тежките ѝ мигове, бе съзнанието за непроменената привързаност на Кайлеан.

Не знаеше кога ще види отново Гай – и дали изобщо ще го види някога, но бе убедена, че поне душите им рано или късно отново ще бъдат заедно. Не повярва на това, което ѝ каза върховният друид – че го оженили набързо за някаква римлянка. Знаеше, че и при римляните бракът изисква известна подготовка и предварителни уговори.

На следващия месец Кайлеан ръководеше жриците, когато

посрещаха пълната луна. Никой вече не можеше да се заблуждава – Лианон умираше. Краката ѝ бяха така подути, че вече не можеше да става от леглото. Кайлеан се грижеше за нея с такава нежност, каквато малко дъщери проявяват към майките си. Но течността неумолимо изпълваше тялото ѝ.

Кайлеан сменяше постоянно билковите отвари и търсеше други начини за лечение на воднянка. Варяха отвара от пурпурните цветове на билката, наречена напръстник – най-добрият лек за болно сърце според Кайлеан – веднъж Ейлан опита предпазливо отварата и установи, че е нетърпимо горчива.

Но въпреки грижите им, с всеки изминат ден тялото на Лианон се подуваше все повече, а тя отпаднаше и бледнееше.

– Кайлеан...

За миг Кайлеан не бе сигурна, че наистина е чула името си, толкова тихо беше повикването – сякаш вятър прошумоля в листата на дърветата отвън. Тя обърна уморено глава и видя, че Лианон е отворила очи. Кайлеан разтри клепачи, за да се разсъни, и се насили да се усмихне. Болестта така бе изсмукала лицето на старата жена, че фините кости на черепа се очертаваха с ужасяваща яснота. „Свършено е, каза си тя против волята си. Тя вече е на прага“.

– Жадна ли си? Има студена вода, но ако искаш, ще засиля огъня и ще ти подгрея малко лековита отвара.

– Нещо топло... би ме облекчило... – Лианон си пое дъх с усилие. – Прекалено добра си с мен, Кайлеан.

Кайлеан поклати глава. Когато беше на десет години и едва не умря от треска, Лианон я върна към живота с нежните си грижи – нещо, което не биха сторили нито майка ѝ, нито баща ѝ. Чувствата ѝ към умиращата стара жена бяха по-силни от всякаква любов и омраза. Как можеше да ѝ го обясни с думи? Ако Лианон не можеше да почувства какво означава тя за нея от докосването на мократа кърпа до челото си, от бденията край леглото ѝ, значи никога нямаше да го разбере.

– Сигурна съм, че много от другите жрици мислят, че се грижиш така за мен, за да те направя своя наследница. При това ти наистина си по-добра жрица от всички тях, взети заедно... Но ти знаеш какво е положението в действителност, нали?

– Знам – Кайлеан се усмихна измъчено. – Съдено ми е да живея в сянка и съм се заклела да подкрепям твоята наследница, която и да е тя.

Моля Богинята да не ми се наложи да го правя в скоро време.

„А и кой знае ще те преживея ли?“ – каза си тя на себе си. Странно-то, хаотично кървене най-сетне бе престанало, но сега постоянно чувстваше убийствена умора – като че ли крайниците ѝ бяха пълни с олово от Мендипските хълмове.

– Може да е така, а може и да не е... Не бъди толкова уверена, че знаеш всичко, детето ми. Каквото и да приказват хората, не всички мои видения са плод на внушенията на друидите. А пък аз съм те виждала в одеждите на Велика жрица – и около теб се стелят мъгли, които сякаш не са от този свят. Житейският ни път често прави странни завои, и ние рядко се озоваваме съвсем не там, накъдето сме тръгнали...

Водата закипя в малкото котле. Кайлеан хвърли вътре изсушени листа от подбел, лайка и липа, покри котлето и го премести малко встрани от огъня.

– Богинята ми е свидетел, че аз не исках да стане така! – повиши изведнъж глас Лианон. – Имахме такива мечти, когато бяхме млади – Арданос и аз... но той се полакоми за власт, а на мен не ми остави нищо!

„Ти все пак можеше да се възпротивиш, мислеше Кайлеан. В продължение на двадесет години говориш с гласа на Богинята и твоята дума е закон за хората. А ти дори понякога не знаеше какво си казала! Ако беше си наложила да се замислиш, щеше да трябва да действаш – тогава животът ти нямаше да мине като сън...“

Наложил си да замълчи – все пак Лианон бе дала много повече надежда на несведущите, отколкото Кайлеан с цялата си съзнателност и мъдрост, а това бе много по-важно от слабостите ѝ, каквото и да мислеха циниците като Диеда.

Кайлеан сложи малко мед в отварата, подхвана слабите рамене на Лианон, повдигна я и започна да сипва течността лъжичка по лъжичка в устата ѝ. Болната завъртя нервно глава. По бузите ѝ потекоха сълзи.

– Уморена съм, Кайлеан... – прошепна тя, – толкова уморена... И ме е страх...

– Не бива, не бива, около теб са всички, които те обичат – шепнеше Кайлеан. – Изпий това и ще се почувстваш по-добре.

Лианон преглътна няколко лъжички отвара и въздъхна.

– Обещах на Арданос да назова наследницата си... да не провалям плановете му. Той чака... – тя изкриви лице – върти се като гарван над умираща овца. Трябваше да избера Ейлан, но тя... скоро трябва да си замине отук. Сега казва да избера Диеда, но нито тя го иска, нито пък аз.

Остава ми едно – Богинята... – тя се закашля, Кайлеан припряно остави чашата с отварата, помогна ѝ да седне в леглото и я потупа по гърба, докато тя отново започна да диша нормално.

– Богинята сама да ти покаже каква е волята ѝ – довърши Кайлеан. Великата жрица на Вернеметон се усмихна.

Лианон умираше. Знаеха го всички – единствено Кайлеан бе започнала умишлено да си затваря очите пред близкия ѝ край – Продължаваше да се грижи за умиращата ден и нощ, с отчаяна нежност и упорство, и почти не напускаше мястото си край леглото ѝ. Дори тези от жриците, които винаги се отнасяха с подозрение към самотната чужденка, не можеха да не се възхитят на предаността ѝ. Диеда и Ейлан също разбираха какво предстои, но не им даваше сърце да говорят за това с Кайлеан.

– Тя е толкова опитна лечителка – казваше Диеда. Двете с Ейлан носеха замърсените постелки от леглото на Лианон, за да ги изперат на реката. – Не може да не вижда, че това е краят.

– Така е – кимна Ейлан. – Сигурно не иска да го признае пред себе си за щото тогава няма да може да избяга от истината.

Тя загледа любопитно младата жена, която вървеше до нея. Като изключим саркастичните ѝ забележки, че мръсните чаршафи на Лианон миришат също като на всеки друг болник, и че не разбира защо трябва да ги перат само посветени жрици, Диеда изпълняваше всички свои задължения бързо и безукорно.

Колко странно бе, че се бяха отчуждили тъкмо сега, когато и двете бяха приели съдбата на жрици и бяха станали истински сестри пред Богинята! През последните седмици, докато отново работеше заедно с Диеда, а вниманието на Кайлеан бе изцяло погълнато от болката, Ейлан често си спомняше колко близки бяха, докато живееха в бащиния ѝ дом. Потънала в мисли, тя се препъна в един корен и едва не падна.

Диеда веднага протегна ръка, за да я задържи.

– Благодаря ти – каза Ейлан малко учудено. Другата я изгледа ядосано.

– Какво си ме зяпнала? Не те мразя толкова, че да искам да ти се случи нещо.

Ейлан пламна и веднага след това пребледня като платно.

– Значи знаеш? – попита тя едва чуто.

– Ама че си глупава! – сопна се Диеда. – Толкова време живея с теб и Кайлеан под един покрив – как бих могла да не дочуя нещо? Заради доброто име на рода ни си мълча – така че ако и други жрици знаят тайната ти, не са я научили от мен. Добре поне, че бременността вече ти

понася. Как се чувстваш сега?

За Ейлан беше огромно облекчение да говори за нещо друго освен за болестта на Лианон. Сигурно и Диеда се чувстваше така, защото, когато потеглиха обратно към Горския храм, двете се чувстваха много по-близки, отколкото през последните няколко години.

Накрая настъпи денят, когато и Кайлеан призна, че Лианон ги напуска. Арданос нареди всички жрици да се изредят на бдение край смъртното ѝ легло. Лицето му беше мрачно и посивяло от скръб, и Ейлан си спомни какво казваше Диеда – че двамата с Лианон някога са се обичали. Странна любов! И колко ли отдавна трябва да е било?!

Разбира се, Ейлан, която напоследък смяташе, че единствено тя познава истинската любов, не би нарекла така това, което свързваше умиращата жрица със стария друид. И все пак Арданос седеше неотстъпно до леглото на Лианон, която отдавна вече не беше в съзнание, и държеше ръката ѝ; жриците се изреждаха по две, по три, и прекарваха известно време пред леглото на умиращата. Кайлеан нервничеше и казваше, че я безпокоят.

– Защо се тревожи толкова? – пошепна Ейлан на Диеда. – Вече нищо не би могло да обезпокои Лианон.

Диеда кимна мълчаливо.

На залез слънце Арданос излезе за малко навън, за да подиша чист въздух. Като във всяка стая, в която се е залежал болник, и в стаята на Лианон въздухът беше тежък и задушен. Ейлан не винеше стареца, че изпитва нужда да постои на открито. Макар че след няколко дни щяха да празнуват Лугназад, дните все още бяха дълги. Късният залез хвърляше последни отблясъци и вътре в стаята, но слънцето скоро щеше да потъне зад хоризонта. Ейлан стана и отиде да запали лампата. Като се върна обратно при леглото, видя, че Лианон е отворила очи. Погледът на Великата жрица беше бистър и ясен. За първи път от много дни бе напълно в съзнание.

– Къде е Кайлеан? – прошепна тя едва чуто.

– Отиде да направи още отвара, майко – отвърна Ейлан. – Да я повикам ли?

– Нямаме време – Великата жрица се разкашля. – Ела насам – ти Диеда ли си?

– Аз съм Ейлан, но Диеда е отвън, в градината. Може да дойде веднага. Разнесе се странно хриптене и Ейлан разбра, че умиращата

старица се смее.

– Дори сега не мога да различа едната от другата – произнесе тя с мъка. – Не виждаш ли, че това е знак, който ми дава Богинята?

Ейлан се зачуди дали Лианон не започва да бълнува – знаеше, че обикновено става така непосредствено преди смъртта. Но Великата жрица каза рязко и учудващо ясно:

– Извикай Диеда. Не ми остава много време. Не бълнувам, знам много добре какво трябва да направя, и че трябва да побързам.

Ейлан изтича навън и повика Диеда. Когато се върнаха и застанаха една до друга пред леглото на Лианон, тя се усмихна и каза тихо:

– Вярно е това, което казват хората – че умиращите виждат по-ясно от тези, които остават след тях. Диеда, ти ще бъдеш свидетел на последната ми воля. Ейлан, дъще на Рейс, вземи огърлицата, която е тук, до мен – вземи я! – тя млькна задъхано, а Ейлан вдигна с треперещи ръце тежкия кръг от усукани златни ленти, който лежеше на възглавницата. – Вземи и гривните... сега си ги сложи.

– Но нали само Великата жрица... – започна Ейлан, ала погледът на умиралата сякаш я хипнотизираше и тя се подчини. Бавно отвори закопчалката на огърлицата и я постави на шията си. За миг златото ѝ се стори много студено, но веднага след това легна меко и топло на шията ѝ – сякаш огърлицата се радваше, че отново докосва човешка плът.

Диеда издаде някакъв нечленоразделен звук – като че ли не ѝ стигаше въздух, но гърдите на Лианон хриптяха така, че Ейлан не ѝ обърна внимание.

Великата жрица продължи задъхано:

– Да се изпълни волята на Богинята. Ти си едновременно девица и майка и аз виждам, че Богинята ме гледа с твоите очи. Кажу на Кайлеан... – тя замълча, борейки се за глътка въздух. Ейлан не разбираше дали Лианон бълнува, или тя самата не е на себе си. Посегна и плахо докосна тежката огърлица.

– Кайлеан идва, майко, да ѝ кажа ли да побърза? – попита Диеда.

– Върви – прошепна малко по-ясно Лианон. – Кажу ѝ, че я обичам...

Диеда излезе забързано, а очите на умиращата отново потърсиха Ейлан.

– Сега знам какво е имал предвид Арданос, когато искаше да избере теб, детето ми. Опита се да те подмени с Диеда, но аз знам, че това не е редно. Въпреки всичко ти си се подчинила на волята на Богинята! – устните ѝ се изкривиха в подобие на усмивка. – Никога не забравяй

това, което ти казвам сега! Може би дори в очите на Богинята вие сте едно. Няма да могат да ви различат – дори римляните... сега разбирам. – Лианон не можа да продължи. Ейлан стоеше и я гледаше, без да може да помръдне.

Зад гърба ѝ се разнесе гласът на Кайлеан:

– Спи ли Лианон? Ако поспи, може би ще оживее до следващата луна... – тя дойде на пръсти до леглото, наведе се, ахна тихо и прошепна: – Не, тя никога вече няма да спи...

Коленичи до леглото и целуна Лианон по челото, после прокара нежно ръка по лицето и склопи очите ѝ. С всеки изминал миг лицето на мъртвата се променяше – тя вече нямаше вид на спяща, вече не приличаше и на Лианон. Ейлан обгърна тялото си с ръце и трепна от хладния допир на тежките гривни. Беше ѝ студено и имаше чувството, че ще припадне.

Кайлеан се изправи. Едва сега видя ясно Ейлан. Видя огърлицата на шията ѝ и тежките гривни на китките ѝ. Очите ѝ се разшириха от учудване. После лицето ѝ грейна и тя се усмихна.

– Повелителко на Вернеметон, поздравявам те в името на Всеобщата Майка!

Диеда се върна, а след нея влезе Арданос. Той отиде до леглото, наведе се над мъртвата и отстъпи назад.

– Няма я вече – каза той със странен, напълно безизразен глас и се обърна. Когато видя Ейлан със златните накити на Върховна жрица, нещо трепна в погледа му, но той не каза нищо.

Останалите жрици вече се бяха струпали пред вратата, но старата Латис, билкарката, първа се осмели да пристъпи, поклони се пред Ейлан с дълбока почит и каза:

– Ти си вече Гласът на Богинята. Молим те да ни кажеш какви бяха последните думи на покойната.

– Дано Богинята дари покой на Лианон, но тя наистина не подбра подходящо време да ни напусне – казваше ядосано Арданос. – За ритуала на Лугназад трябва на всяка цена да имаме жрица на Оракула, а е съвсем ясно, че Ейлан няма да ни свърши работа!

Той изгледа мрачно двете жени, застанали пред него.

Бяха изминали трите траурни дни; Лианон бе положена в гроба си; Арданос сам се чудеше на силната мъка, която изпитваше всеки път, когато влизаше в тази стая – където я беше виждал толкова често и нямаше да я види никога вече. Лианон сигурно щеше да му липсва още дълго време, но сега не можеше да се отдава на скръбта си. Кайлеан беше

намръщена както винаги, а Ейлан го гледаше с широко отворени очи – но погледът ѝ бе напълно непроницаем.

– Приказките, че само девица може да служи на Оракула, са глупаво суеверие – и ти го знаеш не по-зле от мен. Проблемът е там, че да говориш с Гласа на Богинята е нещо много изтощително и може да не понесе на Ейлан в сегашното ѝ състояние – каза Кайлеан.

Знаеше се, че за да има сила за вълшебството, да може да съсредоточи всички усилия на духа и тялото си в призоваването на Богинята да се възплъти в смъртната ѝ обвинка, жрицата на Оракула трябваше да се откаже от плътските удоволствия.

За да може потокът на божествената сила да тече свободно през тялото ѝ, духът ѝ трябваше да се откъсне от сетивата. Затова ѝ бяха забранени нещата, които биха я накарали да робува на сетивата си – да яде месо от определени животни, да пие медовина или други упойващи напитки – и да дели легло с мъж.

– Лианон достатъчно обърка нещата, като избра Ейлан – отвърна Върховният друид. – Не разбираш ли, че това не може да стане! Достатъчно лошо е, че тя е още тук. Отдавна трябваше да е напуснала Вернеметон. Но бременна Велика жрица! Изключено!

– Бих могла да я заместя по време на ритуала... – започна Кайлеан.

– А какво ще обясниш на хората? Докато Лианон беше тежко болна, това, че я заместваше друга, бе обяснимо, но сега тя е мъртва. Преходите винаги са свързани с голямо напрежение. Хората се чудят дали новата Велика жрица ще се справи с изпитанието, дали Богинята все още ще иска да говори с тях, след като Лианон вече я няма.

Той потри чело. От доста време нито един от тях не бе спал достатъчно. Тъмните очи на Кайлеан гледаха измъчено, а Ейлан, въпреки че бе разцъфтяла от напредващата бременност, бе напрегната и тревожна. „И как да не бъде.“ – каза си Арданос. Добре ги беше подредила Лианон с този избор.

– Можете да ми вярвате, че няма да допусна никакъв налудничав пристъп на Лианон на прага на смъртта да разруши това, за което съм работил цял живот! – той въздъхна. – Няма друг изход. Налага се нов избор. Има и precedent – старата Хелве се опита да предаде властта на – как ѝ беше името? – онова нещастно лудо момиче, което умря. И съвещът избра Лианон.

– Ще ти се, нали! – започна Кайлеан, но в този момент Ейлан, която мълчеше толкова отдавна, че друидът почти бе забравил за присъствието ѝ, внезапно на крака.

– Не и преди изпитанието! – гласът ѝ звучеше ясно и твърдо. Другите ма се възряха невярващо в нея. Две червени петна бяха избили на бузите ѝ. – Избрали са новата Велика жрица, след като тази, на която е паднал изборът на Хелве, не успяла да понесе силата на Богинята по време на ритуала, нали? Представяш ли си какви приказки ще тръгнат, ако направо откажа да ръководя ритуала? Нали всички във Вернеметон знаят, че Лианон ме е избрала!

– Но помисли за опасността! – възкликна Кайлеан.

– Да не би да мислиш, че Богинята ще ме поразии на място заради прегрешението ми? Ако това, което сторих, е такъв тежък грях, така да бъде! – Ейлан повиши глас. – Но ако оцелея, тогава най-сетне ще разберете, че тя наистина избра мен!

– И какво да те правим, като оцелееш? – каза заядливо дядо ѝ. – Скоро няма да можеш да скриеш положението си, и римляните добре ще се посмеят, като видят Великата ни жрица да се влачи с огромен корем като някоя телна крава!

– Лианон бе намислила изход – каза Ейлан. – И това бе последното, което ми каза. Когато ритуалът приключи, Диеда ще заеме мястото ми, а вие ще твърдите, че тя е тази, която е отпратена. Та ти самият не можеш да ни различаваш, дядо, а ни познаваш и двете от самото ни раждане!

Арданос я изгледа със свити очи. Умът му работеше трескаво. Горкото дете като че ли наистина разреши проблема. Ако умреше по време на ритуала, което бе много възможно, това им даваше възможност да изберат нейна наследница. Ако умреше по време на раждане, Диеда тъй или иначе щеше да поеме властта. Щяха да се справят добре с кое да е от двете момичета – така поне си мислеше Арданос – защото нито едно от двете нямаше да е сигурно в правата си. Ако Великата жрица имаше нужда от подкрепата на Съвета, тя щеше да прави това, което ѝ бъде наредено.

– Ще приеме ли Диеда? – попита той най-сетне.

– Остави я на мен – каза Кайлеан.

Учудена от неочакваното повикване, Диеда се изправи пред Кайлеан, която я чакаше в стаята на покойната.

– Арданос е съгласен ти да заместиш Ейлан, след като мине изпитанието на Оракула. Диеда, длъжна си да ни помогнеш – каза Кайлеан.

Диеда поклати глава.

– Какво ме интересуват желанията на Арданос? Нима той някога се е интересувал от моите? Ейлан сама си е виновна. Няма да приема да участвам в тази измама – така кажи и на баща ми!

– Много добре, но имай предвид, че ако си твърдо решена да правиш само обратното на това, което ти казва Арданос, значи все пак продължаваш да си зависима от волята му. Предполагам, ако ти бях казала, че той е против, би се съгласила? – попита Кайлеан.

Диеда изгледа объркано по-възрастната жена.

– Имай предвид, че той никак не харесва идеята – допълни Кайлеан, като наблюдаваше внимателно. – Би предпочел да отпратим Ейлан веднага и още сега да те изберем за Велика жрица на нейно място. Имам чувството, че прие идеята за подмяната, защото беше убеден, че тъй или иначе ще откажеш...

– Велика жрица ли? – възкликна Диеда. – Но това означава, че никога няма да мога да се измъкна оттук!

– А имаш възможност всичко да бъде само временно – кимна спокойно Кайлеан. – Щом Ейлан роди, тя ще може отново да поеме задълженията си, а във всички случаи ще трябва да заминеш...

– Ще ме оставите ли тогава да замина на север, при Кинрик? – попита подозрително Диеда.

– Ако искаш, замини. Но аз имах предвид да те пратим да се учиш за бард в Ериу...

– Знаеш отлично, че това е най-голямата ми мечта! – извика Диеда. Кайлеан продължаваше да я наблюдава.

– Излиза, че все още има неща, които мога да ти обещаю и други, от които мога да те лиша. Ако направиш това за Ейлан – и за мен – ще направя всичко възможно да заминеш да изучаваш изкуството на бардовете при най-добрите певци и арфисти на Ериу. Ако обаче откажеш, Арданос със сигурност ще те направи Велика жрица и ще си изгниеш между тези стени.

– Ами ако не го направи? – каза Диеда. Побиха я тръпки.

– Опитай – отвърна все така спокойно Кайлеан. – Нямах друг изход. Такова беше желанието на Лианон, а аз ще продължавам да изпълнявам волята ѝ – независимо от това дали е жива или мъртва.

Диеда въздъхна. Не че искаше нещо лошо да се случи на Ейлан. На времето дори я обичаше, но през последните години ѝ ставаше все по-трудно да обича когото и да било. Всъщност смяташе Ейлан за глупачка – тя бе имала любовта, която Диеда така и не позна, и я бе отхвърлила. Не разбираше и защо Кайлеан толкова се безпокои за нея. Но реши да не върви против волята ѝ. Кайлеан можеше да бъде добра приятелка – но и опасен враг, не само неин, но и на Кинрик. Диеда живееше в Горския храм достатъчно дълго, за да не знае голямата власт, която имаше

тук мълчаливата жрица от Ериу.

– Така да бъде – кимна тя. – Обещавам да поема ролята на Ейлан, докато тя роди детето си, но след това ти ще сториш необходимото, за да замина за Ериу.

– Обещавам – Кайлеан вдигна ръка. – Богинята ми е свидетел – никой не може да ме обвини, че някога не съм изпълнила обещанието си.

Измина половин луна от смъртта на Лианон. Беше навечерието на Лугназад и Ейлан седеше заедно с Кайлеан в дома на Великата жрица – в стаята, където Лианон толкова пъти се беше подготвяла за предстоящите ритуали. Страхът бе изострил сетивата ѝ и тя чу ясно приближаването на тихи стъпки към входа. Вратата се отвори и в полумрака се очерта фигура в дълго наметало. Мъжът ѝ се стори неестествено висок. Зад него, в сенките, се бяха наредили останалите друиди.

– Ейлан, дъще на Рейс, ти си избраницата на Богинята. Готова ли си да приемеш божествената сила?

Гласът на Арданос отекваше наоколо като звън на камбана. Ейлан почувства, че стомахът ѝ се свива от страх.

Всички истории, които бе чувала да се разказват шепнешком в Дома на девичите, се надигнаха в съзнанието ѝ като вълна, заплашваща да погълне способността ѝ да разсъждава. Помисли си отчаяно, че любовта ѝ към Гай надали има някакво значение за Богинята. Трябваше да се случи чудо, за да оживее тази нощ. „Исках само да се противопоставя на друидите, но се изправих срещу Богинята, и сега тя ще ме накаже! Какво ще стане с детето ми?“ Но ако Богинята бе способна да накаже едно неродено дете за греховете на майка му тогава тя не беше въплъщението на Всеобщата любов, на което Ейлан се бе клела да служи.

Арданос все още чакаше отговора ѝ – чакаха и останалите друиди, а в очите им се четеше и надежда, и хладна преценка. Ейлан постепенно се успокои. „Ако Богинята не ме приема такава, каквато съм, за какво ми е да живея?“ Пое си дълбоко дъх. Щеше да изпълни това, което бе решила още през онази безсънна нощ след смъртта на Лианон.

– Готова съм – гласът ѝ потреперваше едва забележимо. Добре, че поне баща ѝ беше някъде далеч на север заедно с Кинрик. Надали би издържала на пронизателния му поглед.

– Достойна ли си да приемеш Богинята?

Ейлан преглътна. Какво да отговори? Предишната нощ, измъчвана от съмнения, бе плакала като дете на рамото на Кайлеан.

„Достойна ли? Така погледнато, никой от нас не може да знае дали е достоен, беше казала Кайлеан. Богинята посочи теб. Това е твоята съдба, към която си вървяла през всички тези години“.

Върховният друид я дебнеше като ястреб – чакаше я да трепне, да не издържи, да се издаде, да излъже – и тогава щеше да е в негова власт. Ейлан имаше смътното усещане, че тази война на нерви му доставя удоволствие.

„Лианон смяташе, че съм достойна“ – каза си тя. Длъжна беше да издържи – не само за да оправдае избора на Лианон, но и собственото си решение да не отказва любовта си на Гай. Когато му се отдаде, беше убедена, че спазва закон, далеч по-древен и властен от този, който ѝ бяха наложили. Откажеше ли да се подложи на изпитанието, това би означавало, че сама приема любовта си за грях. Тя вдигна гордо глава и отвърна:

– Аз съм достойна за Богинята. Достойна съм да приема свещената ѝ сила. Нека земята ме погълне, нека небето ме поразии, нека боговете, на които служа, ме изоставят, ако лъжа!

– Тя прие – обърна се Арданос към друидите. После кимна на жриците: – Пречистете я и я подгответе за изпитанието.

Ейлан срещна за миг очите му и видя в тях и жал, и яд, но и задоволство. После Арданос се обърна рязко и поведе друидите навън.

– Спри да трепериш, Ейлан – каза тихо Кайлеан. – Не допускай да те уплаши онзи стар лешояд. Ти няма от какво да се боиш. Богинята е милостива, Ейлан, тя е най-вече Майка – никога не забравяй това!

Ейлан кимна. Въпреки всичко знаеше, че дори да нямаше какво да крие, се страхувала в такъв момент. После си каза, че ако е съдено Богинята да я пазии, няма никакъв смисъл да умре предварително от страх.

Завесата на входа отново се отметна и вътре влязоха четири млади жрици Ейлан видя Сенара и Ейлид, които носеха ведро с вода от свещения извор. Те спряха като заковани на прага и я загледаха със страхопочитание. На лицата им бе изписано същото преклонение, с което някога тя самата гледаше Лианон. Бяха толкова млади – единствено Ейлид бе на нейните години...

Искаше ѝ се да извика: „Нищо не се е променило! Аз съм, Ейлан, не виждате ли?“ – но не беше така – всичко се беше променило. И все пак, когато момичетата я съблякоха, тя с облекчение забеляза, че поне промените в тялото ѝ са все още едва забележими, а те не бяха възрастни и

опитни жени, та нещо да им направи впечатление.

Помогнаха ѝ да се изкъпе, а Ейлан действително изпита чувството, че ледената вода от свещения извор отмива целия ѝ досегашен живот. Когато започнаха да я обличат в ритуалните одежди, тя самата се чувстваше по-различна. На челото ѝ поставиха венец от лозови клонки. Когато листата докоснаха слепоочията ѝ, тя изпита странно замайване – като че ли започваше да се наблюдава от страни. Неочаквано изпита силен глад – отварата от свещени треви, която жриците пиеха в началото на ритуала, трябваше да се приема само на гладен стомах, в противен случай започваха да повръщат и се разболяваха. Кайлеан често бе казвала, че според нея лошото здраве на Лианон се дължи на това, че редовно пие тези отвари. Ейлан се зачуди дали и нейното здраве няма да пострада, после ѝ стана смешно – имаше време да се грижи за здравето си, ако изобщо доживееше следващото утро.

Поднесоха ѝ Напитката на виденията в гравирана златна купа. Ейлан знаеше, че вътре има плодове от имел и много други треви, които и тя бе събирала заедно с Миелин. Имаше и отвара от някои видове гъби, които обикновените хора отбягваха не само защото се смятаха за посветени на боговете, но и защото бяха силно отровни, а и не бяха вкусни. Жриците обаче знаеха, че съвсем малки количества от тях усилват възможностите на съзнанието да се отвори, за да проникне в бъдещето.

Ейлан пое купата от Ейлид с треперещи ръце – добре че поне бе помагала толкова често на Лианон, та знаеше много добре какво трябва да направи. Тъй като церемониалът изискваше и останалите жрици да отпиват по няколко глътки от напитката, тя мислеше, че познава и вкуса ѝ. Но когато изпи и постната капка, разбра защо жрицата на Оракула трябваше да изпие напитката на един дъх – просто нямаше никакъв друг начин, защото беше нетърпимо горчива. Ейлан си пое дъх и се зачуди дали пък не са сложили вътре отрова – това би било чудесен начин Арданос да се отърве от нея. Но Кайлеан я бе уверила, че ще приготви отварата съвсем сама и няма да допусне никой друг нея – на нея поне можеше да вярва.

Зави ѝ се свят и стомахът ѝ се обърна. Наложил си да се овладее, отпи няколко глътки чиста вода, за да отмие от устата си вкуса на отвара, притвори очи и зачака.

Прилошаването скоро премина. Затова пък така силно ѝ се зави свят, че с наложи да седне. Спомни си, че всичко дотук се бе случвало и с Лианон. Ейлан го бе отдавала на старческа слабост, но Лианон не бе чак толкова престаряла. Дали и тя щеше да се състари преждевременно?

И дали изобщо щеше да доживее старост?

В стаята настъпи някакво раздвижане и момичетата, струпани около нея отстъпиха встрани. Арданос се беше изправил пред нея; тя вдигна очи и срещна суровия му поглед.

– Виждам, че всичко е готово. Ейлан, много си красива, скъпа моя. На хората няма да им е трудно да повярват, че Богинята е слязла сред тях – нежните думи прозвучаха странно, казани от него.

„Така ли? – мислеше замаяно Ейлан. – А в какво вярваш ти, старче, ако изобщо вярваш в нещо? Нали съгласно твоите закони листата на лозата трябваше да повяхнат, още щом допряха челото ми?“ После и тези мисли престанаха да я занимават. Имаше чувството, че душата ѝ напуска тялото и се рее някъде високо над всички – и с всеки изминал миг се отдалечава все повече.

– Вече е в транс – промърмори Арданос и направи знак на момичетата да се отдалечат. – Слушай, дете мое, знам, че все още ме чуваш... – гласът му започна да реди напевните ритуални слова.

Ейлан знаеше, че друидът ѝ говори нещо извънредно важно, нещо, което трябва на всяка цена да запомни... но не можеше да разбере какво бе то. След време осъзна, че той вече не е край нея, но това не я интересуваше особено. Струваше ѝ се, че се рее над зеленикав мрак – някъде долу, много далеч, се виждаха върховете на дърветата. Носеха я нанякъде – намираше се в носилка, после носилката спря и ѝ помогнаха да излезе от нея. Стори ѝ се, че вижда от едната си страна Кайлеан, а от другата ѝ страна сякаш стоеше Латис. Двете жени я поведоха към огрения от факли хълм.

Нещо се раздвижи в упоеното съзнание на Ейлан, когато тя застана пред трикракото столче. Имаше някаква причина, поради която нямаше право да седне на него – някакъв грях тежеше на сърцето ѝ. Но Кайлеан и Латис пак я поведоха напред и тя си каза, че сигурно това, което не може да си спомни, не е толкова важно.

Вече бяха заклали жертвения бик и бяха раздали месото на насъбралите се хора. Жреците бяха изпълнили ритуала, в който младият бог приемаше живота от стария. Сега бе време да се търсят поличби за идващата есен. На изток се издигаше есенната луна – тежка и златна като накитите, с които бе окичена нейната жрица.

„Спри погледа си върху мен, Повелителко – Ейлан се бореше със себе си, за да си припомни точните думи на молитвата. – Закриляй ме!“

Една от жриците постави в ръката ѝ малък, сърповиден златен нож. Ейлан вдигна ножа и бързо го заби в показалеца на другата си ръка.

Усети остра болка и на пръста ѝ се появи тежка хапка кръв. Тя протегна ръка над златното блюдо и остави три капки кръв да се стекат във водата. Водата беше от свещения извор, а по повърхността ѝ плуваха листа от имел. Имелът бе свещено растение, защото не беше саден от човешка ръка и растеше между небето и земята и носеше себе си силата на светкавицата, която според легендите го бе създала.

Ейлан усети твърдото дърво на столчето – помагаша ѝ да седне. После двама друиди я вдигнаха заедно със столчето и я понесоха нагоре по хълма – тя отново изпита моментно замайване. Жриците останаха някъде назад.

Тогава друидите започнаха да пеят и Ейлан изпита чувството, че песента я отнася. Душата ѝ витаеше в пространството и тя се запита защо ли се страхуваше толкова преди – тук, където бе сега, нямаше страх, копнеж и вълнения – просто я имаше и това ѝ бе напълно достатъчно.

Изведнъж я ослепи силна светлина – факлите грееха право в очите ѝ. Пред нея заплуваха много лица, които бързо се сляха в едно. Погледите, вперени в нея, ѝ тежаха, дърпаха я, връщаха я против волята ѝ към действителността.

– Защо сте тук, деца на Дон? – прокътня гласът на Арданос.

– Молим Богинята да ни благослови – отвърна мъжки глас.

– Призовете я тогава!

Ароматен дим нахлу в ноздрите на Ейлан и тя вдъхна тежкото, сладко уханье на свещените билки. Светът около нея отново се завъртя и тя изхлипа – чу собствения си глас и не го позна. Около нея мъжки гласове говореха в хор – гласовете им се издигаха, викаха, зовяха:

– Богиньо на Мрака... Майко на Светлината... Кралице на цветята, чуй ни!... Ела при нас, Господарке на Сребърния кръг...

„Аз съм Ейлан... Ейлан...“ Тя се вкопчваше в съзнанието за собствената си личност, а гласовете я заливаха, задушваха я, причиняваха ѝ физическа болка. Тялото ѝ се разтърсваше от спазми – тя сякаш се опитваше да се освободи сама от себе си; не можеше да диша; изпитваше ужас, че ще загуби себе си... „Помогни ми!“ – простена душата ѝ.

„Дъще, аз съм винаги с теб – погледни в Свещеното езеро и ще ме видиш“.

– Погледни във водата, Повелителко – каза някой съвсем наблизко. – Погледни и виж бъдещето!

Водата в златната купа постепенно се успокояваше и в дълбочините ѝ изплува някакъв образ – Ейлан се взря в него и видя, че това не беше нейното отражение. Остъпи ужасено и чу същия глас: „Успокой се,

дъще. Духът ти е при Мен...“

Страхът изчезна. Ейлан почувства, че я обгръща неземна нежност и тя се отпусна с въздишка в прегръдките на Богинята.

Виждаше се отдалеч – как се изправи, отметна воала си и издигна ръце към луната.

– Вижете! Господарката на живота слезе сред нас! – звънна гласът на Кайлеан и отекна надалеч в тишината.

Многогласен възторжен вик се надигна като приливна вълна. Ейлан така се рееше някъде високо горе и наблюдаваше как тялото ѝ се движи и говори – изпитваше удивление, но не и страх.

Когато виковете заглъхнаха, Великата жрица отново се отпусна на столчето; божественото присъствие чакаше с търпението на Тази, която е извън времето.

– Ще отговориш ли на въпросите ни, господарке? – Върховният друид говореше на езика на древните мъдрци – на същия език му отговаряше и Богинята.

След всеки неин отговор друидът се обръщаше към множеството и казваше на хората нещо на техния език. Отдалеченото съзнание на Ейлан все пак забелязваше голямата разлика между неговите думи и отговорите на Богинята. Стори ѝ се нередно – но може би пък не чуваше правилно. При това тук където се намираше сега, тези неща не я вълнуваха особено.

Хората не спираха да питат; времето минаваше; образите пред нея започнаха да се размиват. Внезапно видя пред себе си смръшеното лице на Арданос, който я наблюдаваше внимателно.

– Благодарим ти, че дойде при нас, Богиньо. Сега, когато отново напускаш тялото на смъртна, те приветстваме и се прекланяме пред теб.

Друидът извади клонче имел от златната купа и поръси с него Ейлан.

За миг ѝ се стори, че ослепява – не виждаше нищо, а веднага след това я проряза непоносима болка и тя започна да потъва в непрогледна тъмнина. Някъде в далечината тихо звъняха сребърни звънчета.

Когато Ейлан започна да идва на себе си, чу песента на жриците. Знаеше тази песен – беше я пяла неведнъж, но сега беше изтощена и замаяна, и цялото тяло я болеше – не можеше да се присъедини към жените за нищо на света. Бяха свалили венеца от косите ѝ, грижливи ръце миеха с влажна кърпа челото и ръцете ѝ. Някой поднесе към устните ѝ

чаша вода и тихо започна да и шепне успокоителни думи. „Кайлеан!“ Повдигнаха я и я поставиха в стола-носилка.

– Непорочна Богиньо... – пееха жените.

– ... сиянието ти озарява нощта! – отвърщаха друидите.

– Небесна красота... майка на звездите... любима на слънцето... – белите женски ръце се протягаха към луната.

– ... величие неземно... – продължаваха жриците, а плътните гласове на мъжете отново откликваха:

– ... озарява нощта!

Ейлан не знаеше колко време бе минало, когато успя наистина да дойде на себе си. Лежеше в собственото си легло, в дома на Великата жрица. Светлината на факлите вече не ѝ причиняваше болка и мислите ѝ бяха ясни – сигурно действието на напитката отслабваше. По някакви незнайни причини в глава ѝ се въртеше откъс от някаква стара балада:

„Свалиха ѝ свещената корона, и пламъкът погълна нежните цветя...“

Тя не помнеше къде бе чувала баладата, но знаеше, че венецът от главата ѝ действително е бил хвърлен в огъня, спомни си дори мирисът на горящите клонки; спомни си и пеенето на жриците, и сребристия блясък на луната.

Но не можеше да си спомни и дума от отговорите, които бе давала на хората. Тъй или иначе, те явно ги бяха приели.

„Богинята също ме прие! – каза си тя най-сетне. Не пожела да ме накаже!“ Поне засега Богинята не я бе наказала за греха ѝ – внезапно си зададе въпроса дали няма да дойде време, когато ще съжалява, че не е била наказана още сега. Не можеше да разбере откъде ѝ хрумна такава мисъл.

Все още се чувстваше много зле, тялото я болеше навсякъде, сякаш я бяха били с тояги. Доколкото знаеше, утре щеше да се чувства още по-зле. Болеше я стомахът, но за щастие, утробата ѝ бе спокойна. Беше преживяла изпитанието и бебето ѝ не бе пострадало.

– Лека нощ, Повелителко – прошепна Ейлид от вратата. – Спи спокойно.

„Повелителко!“ Значи беше истина. Ейлан бе Повелителка на Вернеметон.

Няколко дни по-късно Кайлеан повика Диеда в дома на Великата

жрица. Ейлан седеше до огнището – все още бледа и с измъчен вид.

– Дойде време да спазиш обещанието си. Ейлан се възстанови достатъчно, за да може да пътува, и е време да отиде някъде, където ще може да роди на спокойствие.

– Това е смешно. Наистина ли вярвате, че никой няма да забележи подмяната? – каза студено Диеда.

– Откакто стана Велика жрица, тя се появява почти винаги забулена – ако изобщо някой забележи някаква промяна, ще я отдаде на последниците от ритуала.

„Кинрик не би се заблудил“ – помисли с копнеж Диеда. Защо не можеше да дойде и да я отведе отгук – веднъж завинаги? Не бе ѝ прашал вест вече цяла година. А и да знаеше желанието ѝ, дали би дошъл?

– Баща ти ще ти бъде много благодарен – поде Кайлеан.

Диеда изкриви кисело устни.

„Остава и да не е – ако бях настояла да се махна отгук и да се омъжа за Кинрик, какво би станало с неговия маскарад?“

– Диеда – Ейлан проговори за първи път. – Докато живеехме в бащиния ми дом, бяхме като сестри. В името на общата ни кръв, в името на любовта. Която ти също познаваш, моля те да ми помогнеш!

– Аз поне проявих достатъчно здрав разум да не се отдам на мъж, които след това да ме захвърли – каза сухо Диеда. – Кайлеан обеща да ме изпрати в Ериу. Какво ще ми обещаеш ти, „сестро“?

– Ако остана Велика жрица, ще сторя всичко, което е по силите ми, за да помогна на теб и Кинрик. Ако не го сторя, ти знаеш тайната ми и ме държиш в ръцете си. Можеш да ме унищожиш, когато пожелаеш. Стига ли ти това?

– Така е – по устните на Диеда плъзна странна усмивка. А когато изучеше всички тайни на друидите от Ериу, щеше да може да унищожи човек само с една дума; да омайва птици и животни с песните си, та да се подчиняват на нейната воля; щеше да има власт, за която тези набожни глупци дори и не подозираха. Внезапно осъзна, че в положението на Велика жрица не ѝ харесваха само ограниченията, наложени от закона. Но властта – това бе нещо друго. Щеше да ѝ достави удоволствие да държи властта в собствените си ръце.

– Добре тогава. Съгласна съм да ти помогна – каза тя и протегна ръка, за да вземе воала от Ейлан.

Въпреки ужасяващите истории, които римляните от Лондиниум разказваха за Севера, в пътуването из северните земи в края на лятото нямаше нищо неприятно за млад и здрав мъж. Не валише всеки ден, а във въздуха постоянно се носеше сладкият аромат на прясно окосено село. Гай пътуваше все нагоре по източния бряг на Британия и с всеки изминал ден местностите, през които минаваше, ставаха все по-дивни. По време на последния поход той стигна с легиона по западния бряг чак до Ленакум, но източното крайбрежие му бе непознато. Капелус, ординарецът на баща му, отново го съпровождаше и бе поел почти изцяло задълженията по лагеруването и грижите за конете. Когато обаче се наложише да ношуват в някое населено място, Гай търсеше къде да преспят, защото познаваше езика на местните хора и заговореше ли ги, ставаха далеч по-приветливи.

Колкото по на север стигаха, толкова повече се говореше около тях за походите на Агрикола. На една от пощенските станции, управлявана от един легионер-ветеран, Гай научи, че появата на римска флотилия край каледонския бряг предизвикала такава паника сред населението, че хората в отчаянието си решили също да нападнат – и съумели практически да унищожат вече отслабения Девети легион, преди Агрикола да успее да прати кавалерията си на помощ.

– Лошо, момчето ми, много лошо – въздъхна ветеранът. – Не можеш да си представиш какво става, когато тези демони връхлетят нощем в лагера. Вият като вълци! Поне успяхме някак да ги задържим. Няма да забравя какво изпитах, когато видях нашите стандарти да блесват в далечината и разбрах, че може и да поживея още – той отпи малко от разреденото вино и избърса устни с опакото на ръката си.

– Тогава се посъвзехме, и започнахме да се справяме по-добре. Когато Двадесети легион се появи, можехме да им кажем, че са закъснели за увеселението. Ако тия нарисувани дяволи не бяха побегнали отново към проклетите си гори и блата, щяхме да ги изтребим до крак! Е, оставихме малко и за вас младите – той се засмя и предложи още вино на Гай.

Гай прикри усмивката си. Беше подочул нещо за тази битка от войници, които се бяха върнали в Дева, но му беше интересен разказът на човек, който е бил вътре в лагера, когато каледонците са нападнали.

– Велик човек е генералът! След последното лято дори тези, които все хленчеха за опасностите и загубите, не могат да не признаят заслугите му. Ще ти намери работа, не се бой. Как ми се иска да можех и аз да тръгна с теб, момче!

Лициний не бе споменал нищо за възможността да остане на служба при губернатора, но Гай внезапно се замисли дали в писмата, които носеше за Агрикола, не се говори и за него самия. Агрикола се разбираше много добре с прокураторите на поверената му провинция – за разлика от повечето губернатори. Ако Лициний кажеше някоя добра дума за Гай, това сигурно би помогнало много за кариерата му.

По време на последния поход Гай беше просто един от многото млади офицери – всички алчни за слава, но много зависими от центурионите. Генералът действително го впечатли силно, но нямаше причини той да е направил впечатление на Агрикола. Мисълта, че може да привлече вниманието на губернатора върху себе си, незабавно разбуди амбициите му.

Скоро Гай остави зад себе си ловните поля на бригантите и навлезе в много по-диви земи – тук и хората говореха различно, на диалект, който той не познаваше. Докато яздеше през голи поля и сенчести гори, той все повече се убеждаваше, че Рим може и да завоюва тези земи, но надали някога ще ги владее истински. Всъщност римското присъствие тук бе оправдано само донякъде – от нуждата да се попречи на дивите каледонци и на техните хибернийски съюзници да вилнеят из богатия Юг – за да не се повтара това, което сполетя семейството на Бендейгид.

Дългият северен залез бе обагрил небето в тъмновиолетово, когато Гай влезе в Пината Кастра, крепостта, която Двадесетият легион градеше над устието на Тава – там, където внушителната римска флотилия се бе появила миналото лято. Зад оградата от високи колове вече се издигаха каменни стени. Кожените шатри на походния лагер бяха отстъпили място на дървени спални помещения и обори за конете – постройките изглеждаха солидни и сигурно можеха да устоят дори на суровата местна зима. Лагерът бе почти празен и затова изглеждаше още по-голям.

– Къде са отишли всички? – попита Гай, когато мина през портата, украсена с емблемата на легиона – глава на див глиган, и представи заповедите си на дежурния офицер.

– Някъде нагоре – дежурният махна неопределено с ръка на север. – Научихме, че главатарят на вотадините Калгакус най-сетне успял да

обедини племената. Старият ги преследва цяло лято. Ще трябва да поядиш поне още седмица, за да ги настигнеш, но тази нощ ще спиш под покрив и ще хапнеш топла храна. Префектът сигурно ще ти даде ескорт; би било жалко да те убият от засада, след като си успял да стигнеш чак дотук.

Гай не се интересуваше толкова от топлата вечеря, колкото от възможността да използва войнишката баня, но след като се изкъпа, оцени по достойнство и храната. Префектът, който го покани да хапнат заедно, бе очевидно притеснен от това, че е оставен в тези пущинаци с толкова малко войници на свое разположение, при това Гай беше и нов човек, с когото можеше да поприказва.

– Знаеш ли за бунта на узипиите? – попита префектът, след като останките от яребицата, която им сервираха за вечеря, бяха разчистени от трапезата.

Гай остави чашата – беше добро фалернско вино – и загледа с интерес домакина си.

– Представяш ли си – една орда диви германци, мобилизирани да работят в Ленакум. Разбунтували се и превзели три кораба – и в крайна сметка обиколили с тях цяла Британия от запад на изток.

Гай отвори широко очи.

– Тогава значи Британия наистина е остров... – откак се помнеше, тази тема бе повод за най-разгорещени спорове.

– Така изглежда – кимна префектът. – Накрая суевите заловили оцелелите и ги продали в робство по римското поречие на Ренус³⁴ – така и научихме тази история!

– Забележително! – кимна Гай. Виното започваше да го хваща и той чувстваше приятно замайване. Ето ти една забавна история, която можеше да разкаже на Юлия, когато се върне в Лондиниум. Учуди се, че се сети за нея – но иронията на тази история бе нещо, което можеше да оцени само човек от света, в който бе израснал. Ейлан надали би намерила нещо забавно в нея. И Гай си каза, че всъщност в него живеят двама души – римлянинът, сгоден за Юлия, и британецът, който все така обичаше Ейлан.

Когато се събуди, навън валеше ситен дъждец. Потеглиха през подгизналите от влага земи и скоро всички също се намокриха до кости. Гай кихаше, кашляше и си мислеше, че няма нищо странно в това, което

34. Ренус – латинското наименование на река Рейн в Германия. (Б.пр.)

разпяха легионерите – че хората от местните племена просто се стапяха във въздуха и се сливали с пирена, който растеше навсякъде. Самите хълмове сякаш се стапяха и сливаха с небето, гората се сливаше със земята – а той и конят му сякаш всеки миг щяха да се превърнат в част от калта, през която газеха.

Каза си, че все пак има късмет, че язди, и се замисли с искрено съжаление за легионерите, които газеха в калта с цялото си тежко снаряжение. Тук-там мярваха стада овце, или пък дребните черни крави, които отглеждаха местните, но като изключим една стрела, която профуча над главата на Гай, когато преминаваха един буен поток, нямаше никакви следи от враждебно настроено местно население.

– Това е добре за нас – засега. Но може да бъде и лош признак – каза декурионът, който водеше отредения на Гай ескорт. – Ако воините от племената не охраняват собствените си земи, това може да означава само едно – че наистина най-сетне са се обединили. Никой не може да им отрече, че се сражаващ смело – когато сметат за необходимо. Ако бяха успели да се обединят, когато Цезар е нападнал бреговете им, западната граница на империята щеше все още да е крайбрежието на Галия.

Гай кимна и се уви още по-плътно в дебелото си наметало. Чудеше се по силата на какви обстоятелства на Лициний му хрумна да го праща с вести до Агрикола тъкмо в момента, когато незапомнено силната армия от обединени британски племена се канеше да нападне легионите от Севера.

– Новини от Марций Юлий Лициний? Как е той?

Мъжът, който се появи на входа на голямата кожена шатра, бе среден на ръст и без ризницата изглеждаше дори слабоват – но независимо от посивялата, залепнала от дъжда коса и дълбоките сенки под очите, властното му излъчване бе неоспоримо и Гай би го познал веднага, дори да не носеше аленото наметало – знак за ранга му.

– Казвам се Гай Мацелий Север Силурик – изреди той, изпънат като струна, без да се смущава от водата, която се стичаше от шлема му. – Прокураторът е добре и ти праща поздрав. Както сам той пише, генерале...

– Така, така – Агрикола протегна ръка, за да вземе писмата, и се усмихна. – Най-добре ще е да побързам да ги прочета, преди да са се разкиснали от влагата. Ти също трябва да си мокър и премръзнал. Тацит³⁵ ще те отведе при офицерите и ще се погрижи да ти намерят място

за спане и храна – генералът кимна към един висок, сериозен млад човек, за когото Гай впоследствие научи, че бил негов зет, и добави: – След като тъй или иначе си тук, най-добре ще е да изчакаш края на битката, за да мога да те пратя обратно с рапорта.

Губернаторът влезе обратно в палатката. Тацит сложи ръка на рамото на Гай и той го последва, опитвайки се да раздвижи вдървените си от ездата крайници.

Беше му приятно да седи отново край лагерен огън заедно с останалите офицери. Сърбаше леща, дъвчеше корав хляб и отпиваше от киселото вино, и си мислеше колко му е липсвало непринуденото войнишко приятелство. Веднага щом се разбра, че Гай има опит от предишни походи и не е някакъв щабен плъх, офицерите го приеха за свой. Каната с киселото вино обикаляше около огъня, разговорът ставаше все по-оживен и скоро дори дъждът, който продължаваше да мокри дебелото му наметало, не му се струваше толкова непоносим. Напрежението, което бе обхванало всички около него, бе лесно обяснимо, но бойният дух на легионерите бе висок. Шлемовете на постовите бяха лъснати до блясък, щитовете бяха боядисвани наскоро. Младите офицери, които се хранеха заедно с него, бяха сериозни и замислени, но не и уплашени.

– Мислите ли, че генералът ще успее да подмами Калгакус в открито сражение? – попита Гай.

Един от събеседниците му се размя.

– Най-вероятно ще стане обратното. Не ги ли чуваш? – той кимна неопределено към заобикалящия ги мрак, изпълнен с глухия вой на вятъра. – Тук са, съвсем наблизно, вят и се цапотят с проклетата си синя боя. Разузнавачите донесоха, че на Граупиус има не по-малко от тридесет хиляди – воители на вотадините и селговите, новантите, добуните и всички останали по-малки кланове, които преследваме вече четири години. Има и каледонци от най-далечния север, от племена, чиито имена изобщо не знаем. Калгакус иска битка, в това няма съмнение – просто трябва да влезе в бой колкото е възможно по-бързо, преди хората му да са успели да си припомнят старите родови вражди и да започнат да се избиват помежду си.

– А колко войници имаме ние? – попита Гай.

– Петнадесет хиляди от легионите – целият Дванайсети Валерия Виктрикс, Втори Адутрикс, и колкото са останали от Девети – отвърна

35. Гай Корнелий Тацит (56–120 г.) – един от най-видните историци на древния Рим, автор на „Анали“ и други произведения – основен източник на сведения за Римската империя. (Б.пр.)

един от трибуните, който, ако се съдеше по отличителните знаци, се числеше към Втори легион.

Гай го изгледа заинтригувано. Трибунът явно се бе присъединил към легиона, след като той замина за Лондиниум, но тук сигурно щеше да намери много познати – това бе легионът на стария Мацелий.

– Прибави към тях и осем хиляди от спомагателната пехота – повечето батавии и тунгри, неколкостотин доброволци от бригадите и четири кавалерийски ескадрона – каза друг офицер и веднага след това стана, за да се върне при хората си.

– Е, силите не са чак толкова неравни, нали? – каза Гай с малко неуверен оптимизъм. Наблизо някой се изсмя.

– Нямаше да имаме никакъв проблем, ако само те не бяха на по-високите позиции.

Вятърът, който бурулеше по-високите склонове на върха, наречен от римляните Монс Граупиус, бе значително по-студен. Британците наричаха върха по много различни начини – Старицата, Върхът на смъртта или Зимната вещица. С напредването на нощта третото му име започваше да става до болка ясно на Кинрик. Дъждът, който се лееше в ниското, тук се превръщаше в ледена суграшица, която шипеше бузите и гасеше, съскайки, накладените огньове.

Очевидно това никак не притесняваше каледонците. Те си седяха около остатъците от жаравата, пресушаваха нескончаеми мехове с бира и се хвалеха отсега с предстоящата си победа. Кинрик смъкна качулката на голямото наметало на квадрати ниско над лицето си – надяваше се, че никой няма да забележи как трепери под него.

– Ловецът, който много се хвали призори, може да няма какво да сложи в котлето за вечеря – каза тихо някой до него. Кинрик се обърна и видя Бендейгид. Белите му одежди се очертаваха като светло петно в мрака.

– Тукашните воини се държат винаги така преди битка – това повдига бойния дух!

Кинрик огледа внимателно мъжете, насядали около жаравата. Бяха все нованти от клана на Белия кон, от югоизточното крайбрежие на Каледония. Земите им бяха близо до устието на река Салмес – към Лугувалиум. Край съседния огън пиеха мъже от племето на селговите, които от край време бяха в кръвна вражда с новантите. Някой хвърли още дърва в огъня, пламъците се издигнаха високо и осветиха фигурата на

главатаря им. Той се смееше силно с отметната назад глава и сиянието на огъня се отразяваше в светлите му очи и огненочервената коса.

– Ние сме на наша земя, момчета, и самата ни земя ще се сражава на наша страна! Онези, с червените наметала, са дошли чак тук, водени от алчност, но алчността е лош съветник. А ние охраняваме огъня на свободата си! Сами виждате, не е възможно да бъдем победени!

Новантите наставаха от своя огън и се присъединиха с възторжени викове към селговите – скоро трудно можеше да се разбере кой какъв е – бяха просто тълпа развеселени мъже.

– Прав е – каза замислено Кинрик. – Ако Калгакус е успял да накара всички тези хора да се сражават рамо до рамо, възможно ли е да загуби?

Бендейгид не отвърна на въпроса му, и въпреки възторжените си думи, Кинрик усети как студената змия на съмнението, която гризеше сърцето му цяла нощ, отново се разбуди.

– Какво има? – настоя той. – Да не си видял поличба? Бендейгид поклати глава.

– Никакви поличби не съм виждал – струва ми се, тъкмо сега силите са толкова изравнени, че и самите богове не биха могли да знаят какъв ще е изходът от битката. Вярно е, че имаме по-изгодни позиции, но Агрикола е страшен противник. Ако Калгакус, колкото и добър военачалник да е, го подцени дори за миг, това ще бъде фатално!

Кинрик въздъхна дълбоко. Толкова се бе старал да докаже смелостта си пред тези планинци, които от самото начало го подиграваха като човек от победен народ, дори без да знаят за римската му кръв, че предизвикателното поведение му бе станало втора природа. Но с човека, който го бе отгледал от дете, нямаше защо да се преструва.

– Чувам песните, а не мога да запая с останалите; пия, но сърцето ми остава студено. Кажи ми, татко, ще ми изневери ли смелостта утре, когато видя блясъка на римската стомана?

В такива случаи не можеше да пропъди предателската мисъл, че може би щеше да е по-добре, ако бе избягал с Диеда, когато имаше тази възможност.

Бендейгид го обърна към себе си и се взря в очите на доведения си син.

– Ти няма да се посрамиш – каза той ожесточено. – Тези хора се бият за слава но не познават противника си така добре, както го познаваш ти. Но в битката отчаянието може да те направи само по-страшен за враговете. Не забравяй, че си един от Гарваните, Кинрик, и че не търсиш в

боя слава, а отмъщение!

Тази нощ Гай дълго се въртя, заслушан в равномерното дишане на останалите мъже. Чудеше се защо не го хваща сън. Точно тук и постелята му бе по-суха от тези, в които бе спал през последните нощи, а и не му беше първата нощ преди сражение. От друга страна, каза си той, битките, в които бе участвал досега, бяха незначителни и повечето свършваха кажи-речи веднага, след като са започнали.

Опита се да мисли за нещо съвсем различно и изведнъж пред очите му изплува лицето на Ейлан. По време на цялото си пътуване на север мислеше почти само за Юлия – когато чуеше някоя клюка или войнишка история край лагерните огньове, си представяше колко ще се смее Юлия, когато ѝ ги разправи.

Но никога не би могъл да сподели с Юлия мислите, които го преследваха в тези мрачни мигове...

„Заобиколен съм от всички тези хора, а се чувствам самотен... Искам да отпусна глава на гърдите ти, искам да ме прегърнеш... самотен съм, Ейлан, и се страхувам!“

Най-сетне потъна в спокойна дрямка, и му се присъни, че двамата с Ейлан са сами в някаква горска колиба. Той я целуваше и за първи път видя как тялото ѝ се е закръглило от бременността. Постави ръка на корема ѝ и усети как детето му се движи под сърцето ѝ – и си каза, че тя никога не е била толкова красива. Ейлан протегна ръце към него, привлече го към себе си и му зашепна нежно и успокоително.

Гай заспа дълбоко, а когато се събуди, около него всички бяха наставали, навличаха трескаво туниките си и оправяха снаряжението си с пръсти, още несръчни от съня. Беше сивият час преди зазоряване.

– Защо генералът не изважда легионите на предна линия? – обърна се тихо Гай към Тацит.

Двамата седяха на конете си на едно малко възвишение, заедно с останалите офицери от щаба на Агрикола, и наблюдаваха как пехотата се разгръща по права линия в подножието на планината, а кавалерията заема позиции от двете страни на веригата. Бледата утринна светлина просветваше по бронзовите шлемове и по върховете на копията и се отразяваше по излъсканите ризници. От техните позиции нагоре по широките склонове се ширеха пасища със суха трева, изпъстрени с гранатовочервени туфи орлова папрат и по-бледолилавия пирен. Но за общия

изглед на Граупиус човек можеше само да гадае, защото по-голямата част от скатовете беше покрита с войска.

– Защото не са в пълен състав – каза Тацит. – Не забравяй, че императорът взе войници от четирите ни легиона за похода си в Германия. И в крайна сметка три хиляди отбрани войници лапат мухи из Германия и стават за смях на катите и сугамбрите, а на Агрикола му се налага да измисля невероятни военни хитрости, за да компенсира липсата им. Строил е легионите пред окопите за да ни защитават, ако се наложи да отстъпим, и се надява да не се стига дотам.

– Но нали лично императорът поиска от губернатора да умиротвори Северна Каледония? – попита Гай. – Домициан е войник и сам би трябвало да разбере...

Тацит се поусмихна и Гай се почувства като неопитно хлапе.

– Някои биха казали – каза високият мъж до него, – че разбира дори прекалено добре. Тит оказа на нашия губернатор почести като на герой заради победите му в Британия, но когато този поход привърши, нищо чудно да отзоват Агрикола от поста губернатор. Може би императорът е на мнение, че няма място за двама блестящи военачалници в Рим.

Гай погледна към генерала, който наблюдаваше неотклонно как войската му заема набелязаните позиции. Ризницата му блестеше под лъчите на изгряващото слънце като рибени люспи, а гребенът от конски косъм на шлема му се полюляваше от утринния ветрец. Туниката и панталоните под ризницата бяха снежнобели, аленото наметало напомняше с цвета си на пролята кръв.

Години по-късно, когато бе в Рим, Гай прочете в биографията на Агрикола, написана от Тацит, описанието на този ден. Посмя се на речите, украсени в духа на най-добрите традиции на риториката и си спомни как действително чува какво каза Агрикола в началото на битката, а вятърът довя до тях само откъслечи от яростните думи на Калгакус, които тъй или иначе самият Гай можа да схване доста по-добре от Тацит.

Калгакус беше започнал да говори първи – или поне те подозираха, че е той – висок мъж с дълга червеникава коса, който крачеше напред-назад пред пишно облечените воители на врага. Думите му отекваха в планинските склонове и откъслечни фрази долитаха до строените за бой римляни.

– ... погълнаха земите ни – зад нас остава вече само морето! – Калгакус посочи с ръка на север. – Да унищожим тези чудовища, защото иначе те ще продадат в робство децата ни!

Каледонците ревнаха възторжено и следващите думи на вожда им така и не се чуа. Когато Гай отново успя да различи някоя и друга дума, Калгакус явно говореше за бунта на ицените.

– ... бягаха, изпаднали в ужас, когато Боадицея, една жена, събра всички племена срещу им! Те дори не рискуват собствената си кожа срещу нас! Нека галите и нашите братя, бригантите, си спомнят как Рим ги предава, и нека батавиите напуснат войската им, както сториха узипиите! В редовете на спомагателните войски се понесе шум – много от войниците разбираха призива на Калгакус към каледонците да се сражават за свободата, но една заповед на командирите им бе достатъчна всичко да утихне отново.

Войните от племената напиреха напред, пееха и размахваха заканително копията си. Гай затрепери. Тази дива музика събуди в кръвта му забравено вълнение; беше чувал тези песни, когато бе пътувал с майка си из земите на силурите – а тогава беше толкова малък, че му се стори невероятно да ги помни. Скритата част на душата му, наследена от покойната му майка, плачеше – защото Гай беше виждал мандипските мини и редиците оковани британци, които се качваха на корабите, за да бъдат продадени като роби в Рим, и знаеше, че Калгакус е прав.

Римляните не разбираха думите, но тонът беше недвусмислен. Из редиците на редовната войска се понесе възмутен ропот. За миг изглеждаше, че ако преди не нарушиха верността си, сега ще нарушат дисциплината. Тогава Агрикола вдигна ръка и обърна коня си, за да застане с лице към своите войници. Офицерите му пристъпиха още по-близо.

Генералът говореше сравнително тихо – като грижовен баща, който успокоява буйно дете, но въпреки това думите му се носеха надалеч. Говори за целия път, който бяха изминали дотук, похвали войските си за смелостта, която бе необходима да се прекратят границите на цивилизования свят, и между другото подчерта колко е опасно да се отстъпва из тези диви земи.

– Отстъпващата армия никога не може да е сигурна какво я очаква... Доблестната смърт е за предпочитане пред живот във вечен позор. Никой няма да загине безславно – дори отук, от края на света, вестта за вашите подвизи ще стигне до всички краища на империята!

Що се отнася до каледонците, които Калгакус бе нарекъл последните свободни хора в Британия, в речта на Агрикола те се превърнаха в бегълци, лишени от дух и храброст:

– ... и вие ги виждате толкова наблизно не защото са отстояли позициите си, а защото ние успяхме да ги настигнем.

За миг, докато слушаше как Агрикола руши славата и достойнството на каледонците със спокойния си глас, Гай почти го мразеше. Но не можеше да отрече извода на генерала – че една победа на Рим днес би приключила дълга и мъчителна борба, продължила повече от петдесет години.

Струваше му се, че този мъж символизира всичко най-добро в представите на стария Мацелий за Рим. Независимо от това, че Агрикола бе всъщност от галски произход и че се бе издигнал благодарение на личните си заслуги първоначално до конник, а сетне и до сенатор, той напомняше на Гай за старите герои на римската република.

Подчинените на Лициний бяха искрено привързани към него, но в начина, по който офицерите гледаха Агрикола, Гай откриваше нещо различно – безусловна преданост и вяра. Вярата и предаността им помогнаха да не трепнат когато планинците започнаха да надават бойните си викове и да удрят по щитовете си. Очевидно тези чувства се споделяха и от по-низшите чинове под командването на Агрикола. Докато наблюдаваше строгия профил на генерала и го слушаше как разговаря спокойно, сякаш седеше в палатката си с приятели Гай си каза: „Това е предаността, която създава императори“. Може би Домициан бе прав да се страхува от него.

Каледонците се бяха наредили нагоре по издигащите се склонове на Граупиус. Войските им се разстъпиха и изведнъж надолу полетяха бойните колесници, в които бяха впрегнати дребни, подвижни кончета. Те препусаха с все сила, а водачите стояха прави на платформите, оплетени от жилави клони. Зад тях бяха копиеносците, размахваха копията си и се смееха.

За Гай картината бе едновременно красива и ужасна. Това бе възпелението на бойния дух на Британия – такова, каквото го бяха видели Цезар и Фронтин³⁶. Гай съзнаваше, че тази гледка няма да се повтори никога повече в цялата си слава и великолепие. Колесниците бяха вече съвсем близо, връхлетяха и веднага завиха, след като копиеносците бяха ударили с копията си по плътната стена от римски щитове. От тях наскачаха воини и започнаха да се промушват между конете. Мечовете им блестяха на слънцето, а те ги хвърляха във въздуха и ги ловяха отново. За това последно сражение се бяха облекли като за празник и слънчевите лъчи светеха заслепяващо по тежките им гривни и огърлици. Някои имаха ризници и шлемове, но повечето се сражаваха полуголи или в

36. Секст Юлий Фронтин – губернатор на Британия 74–77 г. (Б.пр.)

туники от вълнен плат на пъстри квадрати. Лицата и телата им бяха целите изрисувани в спираловидни сини шарки. Гай чуваше хвалбите им над трясъка на колесниците – и това вече не го плашеше, а го изпълваше с тежка скръб.

Един от трибуните се опита да протестира, като видя, че Агрикола слиза от коня си и дава знак да отведат животното. Останалите офицери гледаха мрачно, но не възразяваха. Знаеха много добре, че каквото и да се случеше с войската му, Агрикола нямаше да побегне, за да спаси кожата си.

„Биха дали живота си, за да го защитят, каза си Гай и след малко допълни на себе си: Аз също“. Някои от офицерите последваха примера на генерала, други затичаха надолу към бойната линия в отговор на тихите му нареждания. Гай дръпна юздите на коня си и остана на място, чудейки се какво да прави.

– Ти – Агрикола изведнъж го забеляза и му махна да приближи. – Слез долу при тунгрите и им кажи да продължават да разширяват позициите си. Кажи им, че не съм забравил, че по този начин оголват центъра си, но не искам врагът да заобиколи фланговете.

Гай смуши коня си и препусна в галоп, но не преди да чуе зад себе си тежките удари на копия по щитове. Британските колесници се бяха отдръпнали и първите редици от пешаците нападаха. Гай се наведе над врата на коня и продължи да го пришпорва с все сила. Съвсем не го блазнаше мисълта да се озове в бързо стесняващото се пространство между двете армии при първата смъртоносна размяна на копия. Пред него проблесна стандартът на тунгрите; Предната редица се разтвори и го пропусна; той предаде задъхано нареждането и хората веднага започнаха да се изнасят встрани. С крайчеца на окоото си Гай забеляза, че врагът също насочва ударите си повече встрани. – Добри воители бяха британците. Гай ги наблюдаваше как ловко отбиват с щитовете си римските копия. Мечовете им бяха огромни – по-големи дори от най-дългите мечове на въоръжение в римската войска – така наречените „спата“, тежки оръжия със сравнително тъпи върхове, но смъртоносно наточени отстрани. Засвириха римските тръби и центърът на Агрикола се насочи право към врага.

Гай съзнаваше, че практически с нищо не може да помогне на пешаците, но Агрикола не бе му дал никакви по-нататъшни заповеди. След кратък размисъл той смуши отново коня си и препусна покрай пехотата. Беше решил да се присъедини към кавалерията. Над главите на тунгрите виждаше как предните бойни линии на двете войски се

вкопчиха в ръкопашен бой. Каледонците не разполагаха с достатъчно пространство, за да размахват огромните си оръжия – затова пък батавите предпочитаха да се сражават тъкмо по този начин; те се притискаха все по-напред; мушкаха с техните къси мечове и разбиваха лицата на противниците с острите шипове, които стърчаха от щитовете им. Първата редица на каледонците се огъна и римляните нададоха победоносен рев. Центърът на римляните напредваше нагоре по хълма.

Пехотата от двата фланга се опита да последва центъра, но се движеше много по-бавно. Британските колесници се намесиха – когато видяха как линията на пешаците им изтънява, те отново връхлетяха и за миг се озоваха сред пехотата, където нанасяха опустошения като вълци сред стадо овце. Копията и мечовете им косяха пехотинците без милост. Някой изкрещя да затегнат редиците; пеши войници, коне и колесници се смесиха в невъобразим хаос; изведнъж над Гай се надвеси огромната фигура на боядисан в синьо британец и замахна с копието си.

Последвалите събития се развиха толкова бързо, че той нямаше време да мисли. Само посрещаше отчаяно остриетата, които сякаш валиха около него. Към него препусна колесница и подплашеният му кон се изправи на задните си крака. Гай с усилие се задържа на твърдата задна рамка на седлото си. Някой изтръгна копието от ръката му и той се приведе, защото друго копие прелетя току над него – издрънча по шлема му, закачи се за миг в гребена и падна на земята. Гай примигна зашеметено, но конят му, със сигурния инстинкт на бойно животно, вече го изнасяше извън опасност.

За миг се озова малко по-встрани от водовъртежа на битката. Извади своята спата от ножницата и се изправи на седлото. Сега видя ясно, че водачите на колесниците, които не бяха успели да пробият римската защита, бяха приели сражението на място. Една колесница се насочваше към него, подскачайки бясно по неравната земя; едно от колелата се блъсна в голям камък и се строши с трясък; колесницата се заклати и се килна на една страна – водачът ѝ започна да сече поводите с меч си; след миг конете бяха свободни и препуснаха, цвилейки от страх, за да се присъединят към другите, които се щураха из бойното поле и повалиха и свои, и врагове.

Битката беше в разгара си. Склоновете на Граупиус гъмжаха от хора вкопчени в смъртен двубой – погледната отстрани, човешката маса се стелеше като килим по ниските части на планината – тук-там, където сражението бе по-разгорещено, хората се вплитаха във възел, после отново се разплитаха и шарките на килима постоянно семеняха. Все пак

Гай имаше чувството, че макар и съвсем незабележимо засега, римляните започват да печелят надмощие. Краткият му отдиш бе прекъснат, когато сякаш от въздуха пред него изникна озъбеното лице на планинец, размахващ копие. Конят на Гай се изправи на задните си крака, той отби копието с меч си и веднага удари още веднъж. Нашареното в синьо лице почервения от бликналата кръв, конят на Гай препусна и лицето изчезна, а Гай продължи да сече и да отбива удари – нямаше време да мисли за каквото и да било.

Когато отново беше в състояние да разсъждава, видя, че са напреднали доста нагоре по склоновете. Отляво дочу виковете; каледонците, които досега наблюдаваха сражението от върха, слизаха бързо надолу; носеха се с бързината на вятър по склоновете и явно имаха намерение да подминат отстрани на римските флангове и да ги нападнат в гръб. Виждаше ли Агрикола какво става? В този момент отново засвириха римските тръби и Гай се засмя доволно – четирите ескадрона, които генералът бе задържал до края, най-сетне влизаха в битката. Притиснаха британците по фланговете и ги подгониха към посъвзелата се римска пехота – войските на Калгакус се озоваха между чука и наковалнята. Тогава започна истинското клане.

Силите на Калгакус бяха изгубили всякаква връзка помежду си. Някои продължаваха да се сражават, но други вече се опитваха да бягат от полесражението. Но римляните бяха навсякъде – убиваха или пленяваха, и веднага след това убиваха пленниците си, когато отнякъде се появиха още британци, готови да продължат битката. Наблизо проблесна нещо бяло и Гай видя Агрикола, който се сражаваше в самия център на битката. Охраняваха го само двама трибуни и двама от редовите легионери. Агрикола обърна коня си и препусна към мястото, където се биеше Гай.

Докато приближаваше, един от трибуните нададе предупредителен вик. Трима британци, целите потънали в кръв, въоръжени само с ножове и камъни, тичаха към генерала. Гай пришпори коня си, замахна и острието на меч му отвори огромна кървава рана на гърдите на първия британец. После конят му се препъна в нещо меко и Гай полетя от седлото. Успя да хвърли щита си и да освободи краката си от стремената. Животното рухна на земята; той видя пред очите си блясъка на нож и почувства остра болка в бедрото; конят се мъчеше да се изправи; ножът отново проблесна и се заби във врата на животното; тръпка пробяга по тялото на коня и той отново се отпусна на окървавената трева.

Гай се изправи на лакът, замахна и заби своя нож в гърдите на

британеца, който се беше навел над коня му, после преряза с него гърлото на умиращия си кон. Направи гримаса, защото бедрото вече започваше да го боли ужасно, й започна да се изправя с мъка. Огледа се наоколо за меча и щита си.

– Добре ли си, момче? – Агрикола се бе навел към него от коня си.

– Да, генерале! – Гай понечи да поздрави, но забеляза, че все още държи в ръка ножа си и вместо това го прибра в ножницата.

– Тръгвай тогава – каза Агрикола, – имаме още работа.

– Да... – започна Гай, но Агрикола вече се бе обърнал и даваше заповеди на някой друг. Един от трибуните помогна на Гай да се изправи, той застана на крака и се помъчи да задиша спокойно.

Папратта в нозете му бе поаленяла от кръв. Земята не се виждаше от купчините трупове и разпилени оръжия. Останалите живи планинци се спасяваха, преследвани от кавалерията. Римските пешаци се придвижваха по-бавно, след конницата, докато каледонците отчаяно се опитваха да се доберат до гората, която покриваше обратната страна на Граупиус. Агрикола нареди на някои от конниците да слязат от конете и да минат напърно през гората, а останалите трябваше да я заобиколят и да причакат британците от другата ѝ страна.

Тъкмо навлизаха в гората, вече по здрач, когато някакъв мъж върхлетя върху тях изневиделица. Гай замахна инстинктивно с меча си, но беше вече много уморен и оръжието се хлъзна в ръката му, не успя да посече нападателя, а само го повали на земята. Гай извади ножа си и се наведе над него, за да го довърши; но окървавената ръка на британеца го дръпна надолу, той изруга и падна върху врага си; двамата се затъркаляха по земята, като всеки се опитваше да задържи ножа.

Ръката на Гай започваше да трепери – мускулите му така и не можаха да се възстановят напълно от старата рана, когато колът в мечата яма го промуши точно под рамото. Надигащата се паника изсмукваше последните му сили, пръстите му отчаяно се вкопчиха в гърлото на другия мъж. Продължиха да се боричкат, а ножът удари няколко пъти безрезултатно по ризницата на Гай. Изведнъж противникът му се отпусна като посечен и замря.

Все още треперещ, Гай се изправи на крака и изтръгна ножа от безчувствените пръсти на врага си. Наведе се, за да го довърши най-сетне – и срещна сините очи на Кинрик.

– Не мърдай! – изсъска той на родния му език и Кинрик притихна съвсем. – Мога да те спася – започват да вземат заложници. Съгласен ли си да се предадеш на мен?

– Римлянин – Кинрик едва събра сили, но успя да плюе презрително. – Да бях те оставил да пукнеш в мечата яма! – едва сега Гай осъзна, че Кинрик също го е познал. – Щеше да е по-добре... за мен и за Ейлан!

– Но ти имаш също толкова римска кръв, колкото и аз! – вината караше Гай да не пести чувствата на Кинрик.

– Майка ти е продала народа си! Моята е предпочела да умре!

Гай замахна отново, но в последния момент се спря, защото схвана, че Кинрик точно това и очаква.

– Ти спаси веднъж живота ми. Сега ти подарявам твоя в замяна, и дано Хадес отнесе проклетата ти британска гордост! Предай се сега, пък друг път от ново ще се бием, щом толкова искаш!

Знаеше, че прави глупост. Дори проснат в локва кръв, Кинрик продължа ваше да вдъхва страх. Но заради Ейлан не можеше да постъпи по друг начин.

– Ти победи... – Кинрик отпусна изтощено глава и Гай видя, че кръвта продължава да тече от дълбоките рани по бедрата и ръцете му – ... засега. – Очите им се срещнаха и Гай потръпна от омразата, която гореше в погледа на поваления му противник. – Но един ден ще си платиш за всичко... – той замълча, а наблизо се чу скърцането на каруцата, която събираше ранените.

Гай стоя мълчаливо, докато двама доста пострадали легионери на товариха безчувственото тяло на противника му при останалите. Задоволството му от римската победа бързо отстъпи място на мрачна подтиснатост – беше също толкова сигурен, че е загубил приятел, както ако Кинрик бе загинал пред очите му.

Когато се смрачи напълно, Агрикола нареди да преустановят преследването. Не искаше да излага хората си на излишни рискове по тези непознати за тях земи. Но за каледонците битката не бе свършила. През цялата нощ римляните чуваха в лагера си воплите на жените, които претърсваха бойното поле. През следващите няколко дни разузнавачите на Агрикола донасяха сведения за все по-големи опустошения. Земята, която бе хранила доскоро не едно и две племена, сега се бе превърнала в мъртвило. Полетата бяха осяени с труповете на жени и деца, избити от своите, за да не бъдат продадени в робство. Очите на мъртвите сезираха в надвисналите сиви облаци, а димът от горящите колиби се виеше към разплаканото небе.

Когато най-сетне можаха да пресметнат броя на жертвите,

римляните установиха, че са загубили три хиляди и шестстотин войници – от обединените войски на каледонските племена десет хиляди останаха завинаги на бойното поле.

Докато яздеше редом с легионите, които се бяха отправили да зимуват на юг, Гай не спираше да си повтаря думите на Калгакус: „Опустошават, избиват, узурпират и си дават сами измислени от тях титли – и наричат това империя, а когато успеят да превърнат една земя в пустиня, казват, че там цари мир“.

Сега вече Северът беше умиротворен. Последните надежди за свобода на Британия бяха мъртви като мъжете, които ги бяха защитавали. Тъкмо това, много повече от съзнанието, че в писмата от Агрикола има ласкателни отзиви за поведението му на бойното поле, убеди Гай, че за него няма друг изход. Трябваше да се превърне изцяло в римлянин.

Надеждите на Агрикола, че северът ще падне на колене след една-единствена битка не се оправдаха напълно. Въпреки че населението на Рим танцуваше от радост по улиците, когато пристигнаха вестите за голямата победа при Монс Граупиус, тази победа трябваше да се подсигури. Сред депешите, които Гай носеше на юг, имаше и заповед той да се върне веднага, след като излекува раните си. Губернаторът не беше склонен да остави един толкова обещаващ млад офицер да безделничи в Лондиниум.

Едно от задълженията на Гай бе да посети загражденията, където държаха по-важните пленници. Кинрик беше там, озлобен, с незараснали рани, но жив – при това изпълнен с мрачно задоволство, че римляните така и не бяха успели да пленят Калгакус и каледонският вожд нямаше да бъде влачен като роб пред триумфалната колесница на Агрикола в Рим. Никой нямаше представа каква е съдбата на последния британски вожд. Носеха се обаче слухове, че друидът Бендейгид се укрива някъде из хълмистите земи.

– Бях пленен с оръжие в ръка и не очаквам милост – каза Кинрик с неочаквано мек тон, – но ако генералът ти наистина държи на теб, помоли го да опрости стария човек. Аз те извадих от капана, но всъщност той спаси живота ти. Струва ми се, че му дължиш нещо в замяна, нали?

Гай се бе съгласил. Дългът му към Бендейгид бе дори по-голям, отколкото Кинрик предполагаше, и тъй като нямаше доказателства, че Бендейгид е вдигнал оръжие срещу Рим, Агрикола бе склонен да се разгласи из северните хълмисти области, че друидът може да се завърне у дома си, без да се бои, че ще го преследват.

Всъщност Гай тръгна на юг едва след като самият генерал се упъти в същата посока, за да подготви завръщането си в Рим. Наближаваше краят на зимата, когато той се упъти отново към Дева – за да посети баща си. Най-сетне разполагаше с времето си и можеше да спази обещанието, което бе дал на Юлия при тръгването си – да се види отново с Ейлан.

През зимата северните земи потъваха в леден мрак, брулени от люти ветрове, а нощите там изглеждаха безкрайни. Дори доста по на юг студеният в дух режеше дробовете като нож, макар че по клоните на дърветата зеленееха първите пролетни пъпки. Гай беше доволен, че

успя да се снабди с наметало от вълчи кожи. Знаеше се, че дори божественият Юлий носел по три туники една върху друга по време на походите си в Британия.

Колко странно бе да яздиш из местности, в които не се водеха военни действия! Всичко му се струваше променено, сякаш бе отсъствал с години. Но когато наближи Дева, откъм залива го лъхна познатият морски бриз. Мрачните очертания на планински склонове на запад, потънали в сенки и тайнственост бяха такива, каквито ги помнеше от дете. Той заобиколи яките стени на укреплението, докато стигна главната порта. Дървените колове върху стените си бяха същите, само може би малко потъмнели и обрулени от дъждове и вятър. Промяната беше в самия него.

Докато крачеше към кабинета на баща си стъпките му кънтяха по каменната настилка. Когато влезе, Валерий вдигна поглед от книгата и се намръщи, но щом Гай започна да сваля наметалото и дръпна назад качулката си, лицето му светна в усмивка. Доста се беше състарил – „и не само той“, каза си Гай, когато вратата на вътрешното помещение се отвори и в стаята влезе старият Мацелий.

– Е, момчето ми, ти ли си наистина? Започнах да се опасявам, че губернаторът ще те вземе направо със себе си в Рим. Говори много възторжено за теб в писмата си, наистина много възторжено.

Мацелий протегна ръце и притисна здраво сина си към себе си, но веднага се отдръпна отново назад, сякаш се опасяваше да не даде прекалено явен израз на чувствата си.

Но и тази кратка прегръдка бе достатъчна за Гай. Той почувства как здраво го стискат загребелите пръсти на баща му – сякаш искаше, да се убеди, че момчето му наистина се е завърнало живо и здраво, от плът и кръв. Не му беше нужно да си задава въпроса дали Мацелий се е безпокоил за него – многото нови сиви нишки в косите на стария надали се дължаха на уреждането на дребни спорове между войниците или на осигуряването на достатъчно зърно за складовете.

– И така, колко време можем да се радваме на присъствието ти, преди да потеглиш обратно за Лондиниум?

– Имам няколко седмици отпуска – Гай се усмихна насила. – Казах си, че е време да си прибера у дома, макар и за кратко.

Изведнъж осъзна, че старият не бе споменал и дума за сватба – като че ли най-сетне бе разбрал, че синът му вече не е дете.

Не беше и необходимо Мацелий да разпитва и настоява. От битката при Монс Граупиус насам Гай бе започнал да приема предстоящия си

брак с Юлия като нещо разбиращо се от само себе си. Но сега познатите местности около Дева бяха събудили стари спомени и той отново започна да се колебае. Щеше ли в крайна сметка да се примири или не, и ако решише да не се жени, какво щеше да стане тогава?

През последните месеци Гай бе успял да установи със сигурност едно: в крайна сметка той съвсем не бе лишен от амбиция. Агрикола беше забележителен човек, и се бе проявил като блестящ губернатор, но кой би могъл да знае кого ще прати Домициан на негово място? При това тази земя имаше някои особености, които и Агрикола не би могъл да схване. Старата Британия – Британия на племената, бе мъртва. Народът ѝ трябваше да се промени, да приеме Рим, но все пак – как биха могли гали и испанци да постигнат разбиране с местните хора? Тази страна можеше да стане бисер в имперската корона, но само под ръководството на човек с римска и британска кръв едновременно – накратко, някой като него самия – ако само успееше да подреди правилно ходовете си.

– ... и смятам да поканя някои от старшите офицери на вечеря – тъкмо казваше баща му. – Стига, разбира се, ти да не си много уморен.

– Чувствам се отлично – усмихна се Гай. – След пътищата в Каледония пътуването към Дева ми се стори чисто удоволствие.

Мацелий кимна. Гай виждаше едва ли не с просто око как гордостта струи от него като светлина от огън. Той преглътна, внезапно осъзнал, че никога досега Мацелий не бе се отнасял към него с такова безусловно одобрение – и че той винаги бе копнял за мига, когато ще види този възторжен блясък в очите на баща си.

За Великата жрица бе нещо обичайно да се оттегля в усмотение за известно време, особено след големите празници. Жените от Горския храм бяха привикнали на дълготрайните отсъствия на Лианон, затова и никому не се стори странно продължителното изчезване на Ейлан след първата ѝ поява като Повелителка на Вернеметон.

Когато отново се появи, тя продължи да се държи настрана и да не взема дейно участие в живота им и най-често излизаше плътно забулена. Това може би разочарова някои, но никой не се учуди – за повечето жени Лианон бе единствената Велика жрица, чието лице бяха виждали въобще, пък и през последните няколко години тя почти не излизаше от дома си. При нея влизаха само Кайлеан и още няколко предпочитани жрици. Освен това за всички бе ясно, че новата Жрица на Оракула има нужда от самота, за да разговаря с боговете.

Затвореният живот на новата повелителка далеч не бе толкова интересна тема за разговор, колкото изненадващото изчезване на Диеда. Някои бяха убедени, че си е тръгнала сама, от яд, че не е била избрана за Велика жрица. Други пък предполагаха, че е избягала при Кинрик – бяха го виждали, когато бе идвал във Вернеметон заедно с Бендейгид.

Но когато една от жените научи от случайно срещнат дървар, че в горската колиба живее някаква бременна жена, тайната се разкри – очевидно Диеда щеше да има дете и я бяха отпратили да живее в уединение, докато се отърве от срамното време.

Истината бе толкова невероятна, че никой не би могъл да се досети за нея. При това участието на Диеда в измамата не изискваше почти никакви усилия, тъй като след битката при Монс Граупиус губернаторът бе забранил всякакви тържества и празници, за да не би събирането на големи тълпи отново да предизвика размирици. Тук, на юг, се носеха само слухове за жестоката битка повечето хора запасяването с храна за зимата бе от много по-голямо значение. На Самхаин хората трябваше да се задоволят с гадаене по орехови ядки и ябълкови семки, или по пламъка в огнището. Нямаше панаир, нямаше празник, Оракулът мълчеше.

Що се отнася до Ейлан, тя прекара зимата спокойно в уютната горска хижа. Посещаваше я само Кайлеан, и то рядко, а ѝ прислужваше една старица която не знаеше името ѝ. Тя си направи сама олтар на Богинята-майка до огнището и докато плодът растеше в утробата ѝ, тя ту изпадеше в мрачно у ни ние, защото не знаеше дали изобщо ще види отново бащата на детето си ту съзнанието за новия живот, поклънал под сърцето ѝ, я изпълваше с тихо щастие.

И най-дългата зима рано или късно отстъпва пред напора на пролетта. Понякога Ейлан имаше чувството, че вечно ще е бременна, но празникът, посветен на Британия, приближаваше, а с него и времето, когато детето ѝ трябваше да се роди. Няколко дни преди празника Кайлеан се появи в хижата. Наистина, напоследък Ейлан лесно се засмиваше и още по-лесно се разплакваше, но този път при вида на Кайлеан очите ѝ се напълниха със сълзи от дълбоко облекчение.

– Тази сутрин опекох ечемичен хляб – още е пресен – каза тя. – Седни и хапни с мен... – тя се поколеба и допълни: – освен ако не счи- таш, че самото присъствие на една опозорена жена може да те оскверни по някакъв начин.

Кайлеан се засмя.

– Как пък не – отвърна тя. – Ако не бяха снеговете, отдавна да съм дошла.

– Какво става в Горския храм? – заразпитва Ейлан. – Как се справя Диеда на мое място? Моля те, разкажи ми всичко. Тук само се храня и спя, като че ли съм някакъв зеленчук.

– В никакъв случай – каза усмихнато Кайлеан. – По-скоро дръвче, обсипано с плод – само дете не е есен, а пролет. А Диеда изпълнява съвестно задълженията си, но може би все пак не така, както би се справяла ти. Обещавам ти да дойда за раждането на детето. Прати ми вест по старицата, когато времето наближи.

– А как ще разбере? Кайлеан пак се позасмя.

– Нали беше с мен, когато се раждаше второто дете на сестра ти? Не си ли запомнила нещо?

– От онази нощ помня само разбойниците и как ти взе от огнището живи въглени с голи ръце – отвърна смутено Ейлан.

– Е, мисля, че не ти остава много – каза Кайлеан. – Нищо чудно да родиш тъкмо на празника на Девицата – откак съм тук, непрестанно движииш ръцете си, а това обикновено е знак, че бебето се готви да излезе на бял свят. Донесох ти венец от брезови клонки. Брезата е дърво, посветено на Богинята-майка, и ако сложиш венеца над леглото си, той ще ти помогне да родиш по-леко.

Кайлеан извади венчето от кожената си торба.

– Богинята се грижи за всички свои дъщери, когато им предстои да дадат нов живот. Ще дойда след празника – трябва да съм там, но честно казано, няма да ми е приятно да виждам Диеда на твоето място.

– Приятно ми е да чуя искреното ти мнение – разнесе се неочаквано глас от прага. Мелодичното му звучене подчертаваше още повече хладната омраза в думите. – Но ако не ме харесваш в ролята на Велика жрица, не е ли малко късно да се сещаш за това сега?

Висока фигура, забулена плътно в тъмносини воали, се бе изправила на входа на хижата. Очите на Ейлан се разшириха, а лицето на Кайлеан пламна от гняв.

– Защо си дошла тук?

– Защо пък не? – отвърна Диеда. – Не мислиш ли, че е изключително мило от страна на Великата жрица да посети опозорената си роднина? Няма нито една от милите ни сестри, която да не е наясно, че някой живее тук, и всички са на мнение, че това съм аз. Когато се „върна“, никога няма да мога да възстановя доброто си име.

Ейлан проговори с треперещ глас:

– Затова ли си тук, Диеда – за да се наслаждаваш на моя „позор“, както го наричаш?

– Колкото и да е странно, не – отвърна Диеда и отметна рязко плътните воали от лицето си. – Независимо от всичко, аз ти желая доброто, Ейлан. Не само ти си самотна. Откак Кинрик замина на север, не съм получила нито веднъж вест от него. Знам, че за него Гарваните и тяхната борба стоят винаги на първо място. Затова си мисля, че когато дойде време да сложим край на тази измама, ще е най-добре да не заминавам за Ериу, а да отида на север и да се присъединя към онези жени-воини, които служат на богинята на битките.

– Глупости – сръза я веднага Кайлеан. – От тебе няма да излезе никакъв воин, но за бард имаш изключителна дарба.

Диеда сви безпомощно рамене.

– Възможно е, но трябва да намеря начин да изкупя греха си – защото помагам на измамите на Арданос.

– Наистина ли считаш това за грях? – попита Ейлан. – Аз не съм съгласна с теб. Откак съм тук, имах време да размисля спокойно. Струва ми се, че Богинята не напразно е допуснала това да се случи тъкмо с мен – за да може нейната служителка да съзнава ясно, че е длъжна да се грижи за всички деца на тази земя. И знай, че върна ли се във Вернемонтон, ще правя всичко възможно, за да помагам на мира, а не на войната.

Диеда погледна надолу към Ейлан и каза замислено:

– Никога не съм искала да имам дете – нито от Кинрик, нито от който и да било друг. И все пак си мисля, че ако носех дете от Кинрик, може би и аз щях да мисля като теб – в очите ѝ блеснаха сълзи и тя ядосано ги изтри. – Трябва да се връщам, преди да съм дала повод за нови вълнения на клюкарките. Дойдох просто да ти пожелаая леко раждане – но виждам че и сега, както винаги, Кайлеан ме е преварила.

Тя се обърна, спусна отново воалите над лицето си, и преди някоя от другите две жени да се сети какво да отговори, излезе от хижата.

С всеки изминал ден слънцето залязваше все по-късно. В клонките напираше нова мъзга, в блатата лебедите ухаждаха женските. Все още можеше някоя закъсняла зимна буря да обрули земята, но по всичко личеше, че пролетта е вече на прага. Селяните наизвадиха ралата, рибарите започнаха да потягат лодките си, овчарите будоваха по цели нощи из студените хълмове, за да помагат при раждането на агънцата.

Гай яздеше, заслушан в звуците на зараждащия се около него нов живот, и се опитваше да пресметне изминалото време. От срещата им по Белтейн бяха изминали девет луни. Сигурно Ейлан трябваше да роди

скоро. А жените нерядко умираха при раждане. Той следеше полета на завръщащите се водни птици и все повече се убеждаваше в едно – независимо от това дали щеше да вземе Юлия за жена или не, трябваше на всяка цена да види Ейлан отново.

Мислеше си, че колкото повече се издигнеше в римската йерархия, толкова повече би могъл да направи за Ейлан и сина им. Може би, ако детето е момче, Ейлан ще се съгласи да му го даде да израсне при него? Тъй или иначе не би могла да го задържи в Горския храм. Това не му се струваше толкова невероятно – нали роднините на майка му бяха го дали на драго сърце на баща му?

Докато се връщаше обратно към крепостта, мислите му се въртяха в кръг. От една страна, щеше да е ужасно трудно да ѝ обясни, че не могат да се оженият – поне не засега. Виж, ако Юлия не му родеше син... понякога Гай имаше чувството, че разведените двойки в римския свят са повече от женените. Един развод би бил напълно разбираем и допустим – и ако неговото положение станеше по-сигурно, тогава би могъл да се ожени за Ейлан. Но при всички положения той можеше да осигури на детето им добро положение в обществото. Щеше ли Ейлан да му повярва? Щеше ли да му прости? Гай прехапа устни, все още в недоумение какво точно трябваше да ѝ каже.

Но независимо от притесненията, сърцето му започваше да бие силно само при мисълта, че ще я види отново – дори само отдалеч, дори само за да се убеди, че е здрава и добре.

Разбира се, оставаше и нерешеният въпрос как ще се добере до нея. Накрая си каза, че ще се остави в ръцете на боговете и те сигурно ще му помогнат.

Легатът, който командваше Втори легион Адиутрикс, напусна редовната служба още миналата зима и заместникът му бе пристигнал току-що. Гай знаеше, че сега баща му ще бъде много по-зает от обикновено, защото ще трябва помага на новия командир, докато той опознае обстановката. Когато обяви, че заминава на лов за няколко дни, старият Мацелий едва успя да намери време да му пожелае приятно прекарване.

И така, Гай отново яздеше покрай хълма на Девиците, точно на празника богинята, наречена от британците Британия, на който се честваше настъпването на пролетта. По това време млади мъже в странни сламени дрехи обикаляха от праг на праг, носейки образа на Богинята – така тя благославяше всеки дом, а благодарните домакини раздаваха на маскираните мъже бира и сладкиши. Но Гай знаеше, че на този празник жрицата, която говори с гласа на Богинята, идва на хълма, за да обяви

тържествено настъпването на пролетта. В гората край близкото село Гай се преоблече в британските дрехи, които бе взел със себе си. Сетне се присъедини към тълпата, която вече очакваше идването на жрицата. От откъслечните разговори, които дочуваше, разбра, че тази година на празника има много повече хора, отколкото друг път.

– Старата жрица умря миналата година – каза му една жена. – Казват, че наследничката ѝ била млада и много красива.

– Коя е тя? – попита Гай. Сърцето му тежко се заблъска в гърдите.

– Била внучка на Върховния друид, така говорят. Казват още, че съвсем не било случайно това, дето са избрали тъкмо нея. Но аз пък казвам, че за старите обичаи е най-подходящ някой от старата кръв. Пък и кой би могъл да е по-подходящ от нея, щом още дедите ѝ са служили на боговете?

„Ейлан!“ – Гауен мислеше трескаво. Възможно ли бе да е тя? Дали не бе загубила детето? И ако бе станала наистина Велика жрица, щеше ли да може изобщо да я види насаме? Той изчака свечеряването със зле прикривано нетърпение. Когато най-сетне дървените порти на Горския храм се отвориха и се зададе процесията на облечените в бяло девизи, той млъкна почтително заедно с останалите. Шествието идеше все по-близо. Начело вървеше висока, стройна жена. Върху бялата си туника бе сложила аленочервено наметало. Под тънкия воал, който прикриваше чертите ѝ, проблясваше руса коса. Непознатата вървеше, осветена от последните лъчи на залеза. Главата ѝ бе увенчана с корона от запалени свещи, които образуваха светъл ореол около главата ѝ. Чуваше се само мелодичният звън на арфите.

„Ейлан... – проплака сърцето му. – Не можеш ли да почувстваш, че съм толкова близо до теб?“

– Аз ида от зимния мрак... – жрицата изричаше ритуалните слова, а гласът ѝ беше толкова мелодичен, че думите звучаха почти като песен. Прекалено звучен бе този глас, каза си Гауен. Гласът на Ейлан беше сладък, но никога не бе имал такава сила. Той се запровира напред в тълпата, опитвайки се да види по-ясно жрицата. Гласът на тази жена звучеше тъй, сякаш бе обучавана да пее.

– Аз нося светлина и благослов. Вестта за пролет иде; и скоро нови листа гората ще развие; цветя, като дъгата пъстри, полето ще обсипят. Нека нивята ви дадат обилен плод. Нека добитъкът ви се множи, а вие, деца мои, се радвайте – аз нося светлина и благослов.

Жрицата се наведе, за да свалят светлата корона от главата ѝ. Когато я поставиха пред нозете ѝ, Гауен можа да види лицето ѝ съвсем ясно,

огряно от пламъка на свещите. Приличаше на лицето, което изпълваше сънищата му, но той нито за миг не можеше да повярва, че това е Ейлан. Едва сега си спомни колко хубаво пееше Диеда.

Той отстъпи разтреперан назад. Дали жената, която му разправи за новата Велика жрица, просто не бе разбрала правилно, или Ейлан бе станала жертва на някакво ужасно коварство?

– Да живее Повелителката! – викаха хората около него. – Да живее Свещената невеста!

С весели викове младите мъже минаваха да си вземат огън от короната на жрицата и със запалените факли се подреждаха в нова процесия – отиваха да занесат от свещения огън във всеки дом. Да, тази жена несъмнено бе Диеда, и тя сигурно знаеше къде е Ейлан. Но Гай не можеше да отиде при нея и да започне да я разпитва.

Обърна се и видя в тълпата друго познато лице. Вече и през ум не му минаваше колко е опасно да разкрие кой е. Доближи до високата фигура в жречески одежди и зашепна:

– Кайлеан! Кайлеан, трябва да говоря с теб! Имай милост, кажи ми къде е Ейлан!

Видя в полумрака как острият ѝ поглед се спря върху него. Тя също отговори шепнешком:

– Какво казваш? – и стисна здраво ръката му. – Нека се измъкнем от тази тълпа. Тук не можем да разговаряме.

Гай се подчини безропотно. Дори Кайлеан да го водеше към смъртта, той и без това бе убеден, че си я е заслужил. Все пак, когато се отдалечиха достатъчно от празничната навалица, той спря и се взря отново в очите на жрицата.

Гласът му беше тих и измъчен.

– Господарке Кайлеан, знам колко те обича Ейлан. В името на всички богове, пред които се прекланяш, кажи ми къде е тя сега?

Кайлеан посочи към забулената с бял воал фигура, която продължаваше да ръководи празничния ритуал.

– Ако искаш, извикай хората и ме предай, но не ме лъжи – Гай я гледаше неотклонно в очите. – Ако ще всеки тук да се закълне, че това е Ейлан, мен не можеш да излъжеш. Кажи ми поне дали е жива и как се чувства!

Очите на Кайлеан се разшириха и той ясно прочете в тях учудване, гняв и страх. Накрая жрицата въздъхна тежко и отново го повлече след себе си, все по-далеч от осветения кръг, където Диеда тъкмо издигаше ръце, за да благослови тълпата. Докато следваше Кайлеан в сенките, Гай

се опитваше да се убеди, че очите му парят само от дима на огньовете.

– Редно бе да кажа на хората кой си и да ги оставя да те убият – проговори най-сетне Кайлеан. – Но аз също обичам Ейлан и мисля, че и без това е страдала достатъчно.

– Жива ли е? – гласът на Гай отказваше да му служи.

– Да, но не благодарение на теб – отвърна сопнато Кайлеан. – Арданос беше готов да я убие още щом разбра какво сте сторили! Но успяхме все пак да го разубедим, а тя ми разказа всичко. Защо не дойде при нея? Вярно ли е това, което научихме – че си се оженил за друга?

– Баща ми ме отпрати...

– В Лондиниум, знам – кимна Кайлеан. – Значи бракът ти с някаква римлянка е поредната лъжа на Върховния друид?

– Не съм женен... още – каза той. – Но изпълнявах заповеди и не можех да дойда тук. Щом Ейлан не е била наказана, както казваш, защо не е тук?

Кайлеан го изгледа с изгарящо презрение. Гай изпита желание да се свие, за да избегне пронизващия ѝ поглед. Най-сетне жрицата процеди:

– Да не искаш да танцува тук, след като току-що е родила сина ти?

– Жива ли е? Ами детето? – Гай се разтрепера целия. Макар че наоколо цареше мрак, му се стори, че изражението на Кайлеан малко омекна.

– Жива е, но е много отпаднала. Раждането беше много тежко. Страхувах се, че няма да оживее. Като те гледам, не ми се виждаш достоен една жена да загуби живота си заради теб, но може би тъкмо ти ще се окажеш лекарството, което ѝ трябва. Боговете са ми свидетели, не мисля, че съм в правото си да ви съдя. Във всеки случай малко ме е грижа какво би казал Арданос. Тръгвай с мен.

Той последва тъмната сянка на Кайлеан, която заобиколи още веднъж скупчените около огъня хора и тръгна по пътя в посока, точно обратна на тази, в която се намираха Горският храм и хълмът на девиците. Скоро отблясъците на факлите се изгубиха напълно от очите им. Гай попита:

– Къде ме водиш?

– Ейлан не живее в Горския храм. Откак бременността ѝ започна да личи, се оттегли в една малка колиба дълбоко в гората – Кайлеан помълча, после добави колебливо. – Много се безпокоя за нея. Често се случва жените да страдат от меланхолия след раждане, а и Ейлан има достатъчно причини да е тъжна, но може би сега, когато разбере, че не си я изоставил, ще се възстанови по-бързо.

– Казаха ми, че няма да ѝ се случи нищо лошо, само ако не правя опити да я видя... – започна той.

Кайлеан се засмя горчиво.

– Арданос беше бесен – проклетият му стар тиранин! Той е убеден, че вие, римляните, не бихте посегнали на нашите жрици само ако ги приемате като подобни на вашите весталки. Но Богинята вече бе избрала Ейлан, и той нямаме как да се измъкне – още повече, защото Лианон сама предложи тази замяна на смъртния си одър.

Жрицата отново млъкна. Скоро Гай забеляза някаква далечна светлинка, която проблясваше между стволите на дърветата и караше мрака да изглежда още по-черен.

– Ето и колибата.

Кайлеан прошепна на ухото му:

– Чакай тук и се крий в сенките, докато се отгърва от старата жена.

Тя отвори вратата.

– Благословията на Всеобщата майка да е с теб, момичето ми, дойдох да поговорим. Анис, сега аз ще се грижа за нея. Защо не поизлезеш? Иди и ти на празника!

След малко Гай видя, че на прага се появи старицата, добре увита в шалове, и закрета надолу по пътеката. Той се отдръпна още по-назад в сенките и почака малко. На светлината от отворената врата се очерта тъмната фигура на Кайлеан, и махна с ръка. Той пристъпи напред. Сърцето му биеше, като че ли повеждаше ескадрон в атака. Кайлеан се обърна и каза спокойно:

– Доведох ти гостенин, Ейлан.

С крайчеца на околото си Гай видя, че Кайлеан излиза и затваря вратата зад себе си. Тя щеше да ги пази.

Очите му бяха заслепени от светлината и за миг не можа да види нищо. Когато погледът му отново се избистри, видя Ейлан, която лежеше със затворени очи на един тесен одър. До нея имаше някакъв вързоп – сигурно беше детето!

Ейлан се насили да отвори очи. Разбира се, беше мило от страна на Кайлеан да я посети, но за какво ѝ беше този гост? Не искаше да вижда никого освен Кайлеан, а мислеше, че днес и тя няма да дойде заради заестостта си около празника. Някакво смътно любопитство я накара все пак да отвори очи.

Видя очертанятия на мъжка фигура. Новодошлият стоеше между нея и светлината. Инстинктивно притисна детето към себе си и то изплака възмутено. Тогава мъжът пристъпи бързо напред и Ейлан го позна.

– Гай! – изохка тя и веднага се разплака.

Той се изчерви и запристъпва от крак на крак. Не смееше да срещне погледа ѝ.

– Изпратиха ме в Лондиниум. Нямах друг избор... – започна той най-сетне. – Исках да дойда при теб, но...

– Съжалявам – каза тя объркано, без да разбира за какво точно се извинява. – Много лесно се разплаквам напоследък.

Гай най-сетне се осмели да я погледне за миг, а после веднага се обърна към вързопчето до нея.

– Това моят син ли е?

– Твоят син е, разбира се – каза Ейлан, – или може би си мислиш, че след като ти се отдадох, бих легнала с първия срещнат?

И отново се разплака неудържимо.

– Ейлан! – отговорът бе изписан съвсем ясно на лицето му – очевидно нищо подобно не му бе минавало през ума. Не ѝ беше ясно дали да се чувства поласкана или засегната. Той ту свиваше, ту отпускате юмруци. – Моля те, дай ми да го прегърна!

Сълзите ѝ спряха също тъй неочаквано, както бяха рухнали. Вдигна очи към Гай и за първи път отново го видя истински, докато поставяше бебето в ръцете му. Стори ѝ се състарен и помрачнял. Трудностите бяха издълбали нови бръчки по лицето му, а дълбоко в очите му се таеше сянка, която никога не изчезваше – той също беше страдал. На бузата си имаше белег, който Ейлан не бе виждала досега. Но когато прегърна детето си, лицето му се промени.

– Моят син... – прошепна Гай, взрян в дребното сбръчкано личице – първородният ми син...

Ейлан си каза, че дори в крайна сметка да се оженеше за онази римлянка, този миг си остава неин завинаги.

Блуждаещите млечносини очи на бебето срещнаха очите на баща му и спряха за миг – като че ли наистина го позна. Гай го притисна още по-силно към себе си. Твърдите му черти внезапно се смекчиха; цялата му същност бе съсредоточена в бебето; знаеше, че би сторил всичко, за да защити живота на детето, което лежеше толкова доверчиво и безпомощно в ръцете му. Очите му сияеха и Ейлан си каза, че дори когато се любеха, не е изглеждал толкова щастлив. Беше осъзнал бащинството си.

– Какъв живот те очаква? – прошепна Гай. Гласът му потрепваше. – Как да те защитя, как да ти дам покрив и сигурност?

В един безкраен миг той и синът му продължиха да се гледат, после бебето хлъцна и засмука палеца си.

Гай отново погледна Ейлан и тя изпита внезапна увереност, че колкото и да бе бледа и измъчена след раждането, в неговите очи продължава да бъде красива като самата Богиня.

– Нали е хубав? – каза тя нежно. – Нарекох го Гауен. Искаше ми се да му дам името, което майка ти е дала на теб.

– Прекрасен е, Ейлан – гласът му продължаваше да трепери. – Как ли бих могъл да ти се отблагодаря за него?

„Избягай с мен! – плачеше сърцето й. Отведи ни и двамата някъде, където можем да живеем заедно и да бъдем свободни!“ Но още в същия миг лъч от светилника падна върху наследствения пръстен на ръката му и Ейлан осъзна, че никога няма да стигнат до земя, където да не пада тежката сянка на Рим.

– Опитай се да направиш по-сигурен този свят, в който той ще живее – гласът й повтори собствените му мисли, а в този миг тя си спомняше видението си: в това дете кръвта на Дракона и римския орел се сливаха с кръвта на древните мъдреци. То щеше да стане родоначалник на династия, от която щеше да се роди защитникът на Британия. Но нали за да се случи всичко това, детето трябваше да оцелее, да стане мъж!

– Чудя се дали това изобщо е възможно – погледът на Гай отново помрачня и Ейлан видя как сянката отново се надига в очите му.

– Сражавал си се след последната ни среща – подхвана меко Ейлан. – Този белег не си получил в Лондиниум... Разкажи ми всичко.

– Тук трябва да сте научили за битката при Монс Граупиус – гласът на Гай прозвуча неочаквано рязко. – Е, аз също се сражавах там.

И изведнъж той започна да разказва – първоначално малко объркано, със запъване, но картините се редяха като живи пред очите й, и Ейлан се присви, почувствала ужаса, страха и скръбта.

– Знаех, че става нещо ужасно – каза тя тихо, когато Гай замълча. – Една нощ, около една луна след Лугназад, имах чувството, че си в смъртна опасност. Целия следващ ден ме измъчваше необясним страх, но привечер се успокоих. Още тогава си помислих, че си се сражавал някъде, но бях напълно убедена, че си оцелял. Ти си част от мен, любов моя. Ако бе загинал, щях да разбера.

Гай посегна напосоки, защото очите му бяха пълни със сълзи, и взе ръката й.

– Вярно е. В нощта срещу битката сънувах, че лежиш в прегръдките ми. Никога друга жена няма да заеме мястото ти в сърцето ми, Ейлан. Никоя друга няма да бъде майка на първородния ми син. Но... – гласът му секна, той се насили и продължи: – Не мога да го призная за мой син.

Не мога да се ожена за теб.

Лицето му се изкриви от болка, когато погледна отново към сина си.

– Когато така и не можах да разбера какво е станало с теб, все си повтарях, че трябваше да избягаме заедно, когато имахме възможност. Аз бих понесъл да прекарам целия си живот в бягство, ако ти си с мен, но какъв живот би бил това за теб – и за него? – Гай докосна много нежно бузката на бебето.

– Толкова е мъничък – каза той замислено. – Струва ми се, че бих убил с голи ръце всеки, който би се опитал да му причини нещо! – погледът му срещна сериозните очи на Ейлан и той се изчерви, позасрамен от силата на чувствата си.

– Ти каза да се опитам да направя света, в който той ще живее, малко по-сигурен – продължи той тихо. – Така, както стоят нещата сега, виждам само един начин да сторя това. Но за да го осъществим, ти ще трябва да си по-смела от римските матрони от времето на Републиката.

Тъкмо сега на нито един от двамата не му мина мисълта колко странно бе, че всеки път, когато римляните искаха да говорят за големи достойнства и добродетели, цитираха епохата на Републиката, независимо от славата на великите си императори.

– Опитваш се да ми кажеш, че все пак ще се ожениш за римлянката – каза рязко Ейлан. Беше започнала отново да плаче.

– Разбери ме, трябва да го направя! – повиши тон Гай. – Нима не разбираш? Монс Граупиус беше последната битка за британските племена. Единствената надежда за твоя народ сега е един ден да бъде управляван от владетели, които имат и римска, и британска кръв – като мен. А единственият начин да добия влияние в римския свят е да се свържа чрез брак с някоя от влиятелните фамилии. Не плачи – помоли той измъчено. – Никога не съм можел да понасям сълзите ти, скъпа моя. Мисли за него – и той посочи спящото дете в ръцете ѝ. – Заради него и двамата сме длъжни да постъпим така, както трябва.

„Но на теб няма да ти се наложи да понесеш това, което ще понесам аз, което вече понесох!“ – тя отново се бореше със сълзите си.

– Обещавам ти, че няма да те оставя – каза той, сякаш прочел мислите ѝ. – Ще взема при себе си веднага щом е възможно. Нали знаеш – добави той, – при нас бракът не е нещо окончателно.

– Да, чувала съм – каза заядливо Ейлан. В себе си беше убедена, че ако той пи в брак с момиче от благородно семейство, роднините му ще се погрижат да бъде обвързан колкото е възможно по-здро с нея. –

Каж ми нещо за твоята римлянка. Хубава ли е?

Той я изгледа с тъга.

– Не е и наполовина толкова хубава, колкото си ти, скъпа моя. Дребничка е, но много упорита – добави той. – Понякога имам чувство, че съм се изправил невъоръжен на арената срещу боен слон или някакво диво животно, както постъпват в Рим с престъпниците.

„Тогава тя никога няма да го освободи“ – каза си Ейлан, но успя да се усмихне.

– Значи не си... много влюбен в нея?

– Любима – Гай коленичи до леглото, а в гласа му прозвуча такава облекчение, че тя едва не се засмя на глас, – ако баща ѝ не беше прокуратор, кълна ти се не бих я погледнал втори път. Но с негова помощ мога да стана сенатор, а някой ден – дори губернатор на Британия! Помисли си само какво бих могъл да направя за теб и детето тогава!

Гай се наведе над бебето и в очите му отново просветна същата яростна нужда да го закриля. После, усетил, че Ейлан го наблюдава, отново вдигна поглед към нея. Тя продължаваше да мълчи и да го гледа замислено, докато той отново се смути.

„Права беше Кайлеан, мислеше тя примирено; той си е създал някаква илюзия и се е вкопчил в нея. И сега вярва, че това е действително осъществимо – като всеки мъж“. Е, така поне щеше да ѝ бъде по-лесно да му каже това, което трябваше да бъде казано.

– Гай, знаеш, че те обичам – започна тя, но повярвай ми, дори да ми предложиш брак, няма да приема.

Видя обърканото му изражение и въздъхна.

– Не ти ли казаха вече? Аз съм Велика жрица на Вернеметон, мой дълг е да говоря с гласа на Богинята. Разбери ме – сред моя народ аз съм вече това, което се надяваш да станеш някой ден ти сред римляните! Рискувах живота си за да докажа, че съм достойна за този сан, а изпитанието, на което се подложих, не бе по-малко опасно от твоите битки. Както ти не можеш да отхвърлиш придобитите в сраженията почести, така и аз не мога да се откажа от своята победа!

Гай се смръщи. Опитваше се да възприеме думите ѝ, а Ейлан си мислеше, че двамата всъщност си приличат много повече, отколкото бе предполагал досега. Но все пак имаше разлика – нали той бе подтикван от лична амбиция, а тя – ако също не бе станала жертва на самоизмама – се покоряваше на волята на боговете!

– Значи ни е съдено да работим в името на една цел, макар че никой освен нас няма да го знае – въздъхна Гай, загледан отново в детето. – И

кой знае докъде може да стигне той – ако родителите му са Велика жрица и губернатор на Британия! Нищо чудно да стане даже император!

Бебето отвори очи и загледа надвесените над него лица. Гай посегна и отново го взе малко несръчно в ръцете си.

– Мирувай, Господарю на света – прошепна той на бебето, което се размърда, – и ми разреши да те подържа.

При мисълта, че това мъничко розово същество може един ден да стане император, и двамата му родители се разсмяха неудържимо.

Гай се завърна в Лондиниум, обзет от някакъв мъчително сладък шемет. Бе намерил отново Ейлан, само за да я загуби. Беше принуден да изостави детето, което тя му беше родила, но тъй или иначе имаше син! Колкото повече приближаваше столицата и Юлия, толкова по-често му се искаше да обърне коня и да препусне в галоп обратно към Ейлан, но продължаваше да не вижда начин двамата да заживеят като семейство. Отново си припомни колко строго беше лицето ѝ, когато му каза, че е Велика жрица и какво означава това за нея. За миг тя изобщо не приличаше на неговата Ейлан. Само като си помислеше на каква опасност бе изложила себе си и сина им, за да докаже, че е достойна да стане Повелителка на Вернеметон, и кръвта му се смръзваше в жилите.

Но когато се сбогуваха, тя плака много. Честно казано, плака и той. Ако Ейлан си въобразяваше, че мисълта за брак с Юлия Лициния го изпълва с щастие, то тя много се лъжеше. Когато конят му се изкачи на последния хълм преди Лондиниум и той видя покривите на града, огрени от следобедното слънце, за последен път си каза, че прави всичко това единствено заради Ейлан и детето им.

Когато спря коня си пред дома на Лициний, вече се свечеряваше. Прокураторът не беше се завърнал от табулариума, но Гай откри Юлия в атриума. Когато го видя, очите ѝ засияха, и тя му се стори по-хубава, отколкото я бе виждал в спомените си. Разбира се, не беше красива като Ейлан, но никоя жена не би могла да бъде по-красива от нея. Все пак и Юлия можеше с времето да стане хубава жена.

Тя го поздрави с кротък глас.

– Значи, реши да се върнеш от западните земи, Гай.

– Очевидно, след като стоя тук пред теб. Тя се изкиска.

– Е, чувала съм да разправят, че духовете на убитите се явяват понякога на близки и познати – но изведнъж гласът ѝ стана сериозен и тя каза уплашено: – Гай, нали си наистина тук, жив и здрав?

Гай си каза, че тя наистина е още дете.

– Тук съм, от плът и кръв – отвърна той уморено. Но наистина, откак я бе видял за последен път, бе се срещал неведнъж лице в лице със смъртта; беше убивал; и накрая бе видял продължението на собствения си живот в очите на едно новородено дете. Когато замина от Лондиниум, беше още момче, а се завръщаше мъж. Нищо чудно, че Юлия бе

объркана от промяната.

Тя пристъпи и докосна плахо ръката му.

– Да... ти си – каза тя малко по-спокойно и продължи: – Видя ли се с твоята британка? – и впери изпитателен поглед в лицето му.

– Видях я – започна той колебливо. Чудеше се как да ѝ каже какво се бе случило. Все пак Юлия имаше право да знае, щом щеше да се омъжва за него.

Но преди да успее да продължи, по мозаечния под отекнаха неравните стъпки на Лициний, и възможността беше пропусната.

– Ето те и теб, драги! – Лициний като че ли се радваше искрено на завръщането му. – Предполагам, това означава, че скоро ще има и сватба.

– Надявам се да е така – отвърна Гай. Всъщност се надяваше да отдадат колебливия му тон на скромност. Сигурно така бе по-добре – ами ако Юлия бе отказала да се омъжи за него, какво бъдеще би предложил на Ейлан и детето?

Юлия цялата сияеше. Може би бракът с нея щеше да има и своите добри страни. Тя улови замисления му поглед и се изчерви.

– Ела да видиш сватбения ми воал – покани го тя. – Бродирам го от месеци. Вече мога да го покажа на Гай, нали, татко?

– Разбира се, моето момиче, но все си мисля, че бе редно да се задоволиш с обикновен лен. Ленът е бил достатъчно добър за благородните римлянки по времето на републиката, и би трябвало да е достатъчно добър и за теб – измърмори Лициний.

– Я виж какво е станало с твоята република – не му остана дължна дъщеря му. – Искях най-красивия и модерен сватбен накит, а си мисля, че и ти искаш същото!

Воалът бе наистина прекрасен – от чиста, аленочервена коприна, а по него Юлия бе избродирала със златни конци цветя и плодове. Когато тя излезе, Лициний се обърна към Гай.

– Определих датата за официалния годеж за края на този месец – преди злощастните дни³⁷ в началото на март. Баща ти няма да може да присъства, но през април легатът ще трябва да се лиши от него – жреците решиха, че през този месец е подходящият ден за сватбата. Вярно, че всичко е малко прибързано, но ще се справим. Иначе ще трябва да чакаме до втората половина на юни, а докато ти жъна слава в битки срещу

37. злощастните дни – в древния Рим се считало, че определени дни от месеца са злощастни. През тези дни не се разглеждали тъжби и се смятало за опасно да се започва каквато и да било важна работа. (Б.пр.)

каледонците, за дъщеря ми се изгърколи кажи-речи още цяла година моминство. – Лициний се усмихна благосклонно. – Съгласен си, нали, момчето ми?

– О, да, напълно... – измънка Гай. Какво ли щяха да сторят, ако внезапно кажеше, че не е съгласен? Чудно беше, че Лициний изобщо го попита за мнението му.

Юлия влезе отново в стаята, и когато го погледна, Гай си каза, че не може да измами доверието, което се четеше в тъмните ѝ очи. Щом всичко бе против любовта му към Ейлан, поне можеше да опита да направи това момиче щастливо.

Слънчевата светлина, която се процеждаше през отворената врата на колибата беше бледа и някак водниста. Доскоро бе валяло. Ейлан се движеше с мъка из помещението. Докато се обличаше, нито за миг не изпускате от очи спящото бебе, което от време на време измъркваше насън. След посещението на Гай като че ли силите ѝ започнаха да се възвръщат, но все още всяко движение ѝ причиняваше болка. Беше получила тежки разкъсвания при раждането и се уморяваше много бързо.

Детето спеше в кошчето си, увито плътно в някакъв стар шал. Ейлан се надвеси над него, за да му се порадва. Разбира се, че Гауен беше най-красивото бебе на света, но освен това според нея бе наследил орловата извивка на носа на баща си, и може би дори линията на веждите – което го правеше още по-хубав.

Ейлан поседна, все така загледана в лицето на бебето. „Гауен... – мислеше тя – моят малък крал!“ Какво ли щеше да каже Мацелий, ако изобщо узнаеше някога за този свой внук? Прииска ѝ се да го вземе на ръце, но имаше още много работа, а бебето спеше така спокойно! Тя дори се наведе още по-ниско, за да се убеди, че то диша. После се изправи успокоена и отново се зае с дрехите си.

Навличаше ги една по една и постоянно спираше, за да си почива. Когато най-сетне беше готова, взе гребена и седна, за да разреши дългата си коса. Обикновено Анис ѝ помагаше, но днес Ейлан я бе изпратила до близкото село, за да купи още храна. Очакваше Арданос да дойде всеки момент, а след като бе съумяла да запази тайната си толкова дълго време, би било жалко да се издаде тъкмо сега.

Ейлан уви плитката в корона около главата си, както правеха омъжените жени. Новата прическа я караше да се чувства някак странно, но може би щеше да ѝ даде сили да се изправи лице в лице с Арданос –

вече като зряла жена, а не като уплашено дете.

Какво ли искаше старецът? Казваше си, че най-вероятно щеше да ѝ нареди да се върне обратно във Вернеметон, но не можеше да подтисне хладните тръпки на страха, който я преследваше постоянно. Дали все пак не бе решил да я прогони от Горския храм?

Обзе я отчаяното желание да грабне детето и да тръгне да търси Гай. Може би все още не се бе оженил. Може би Майри щеше да ѝ даде подслон, освен ако баща им не ѝ забранеше да я приеме. Кайлеан ѝ бе съобщила, че Бендейгид се е завърнал от северните земи. Бил отслабнал като вълк в края на зимата и озлобен и отчаян след претърпяното поражение. Поне можеха да се надяват, че докато живее спокойно в дома на по-голямата си дъщеря, и римляни ще го оставят на мира.

Ейлан продължаваше да обмисля какво би станало, ако се наложи да напусне Вернеметон. Когато се възстановеше напълно, можеше да я наемат да прислужва в някоя селска къща, заедно с детето. Когато момчето поотраснеше, също щеше да работи, за да могат да се изхранват. Най-разумното бе Гауен никога да не узнае кой е баща му. Ейлан умееше да върши всякаква домакинска работа – да тъче, да преде, да дои крави и да бие масло. Ако се наложеше да работи, за да гледа себе си и детето, със сигурност щеше да се справи. Тя въздъхна и се облегна назад в леглото, съзнавайки, че всичко това са само фантазии.

Чувала беше, че на римските весталки се разрешава да напуснат храма, ако желаят, след като навършат тридесет години. Но единственият изход от Вернеметон беше погребалната клада. Не можеше да забрави, че щом разбра за бременността ѝ, Арданос бе готов веднага да осъди нея и нероденото ѝ дете на смърт. Не бе забравила и заплахата на Бендейгид да я удуши със собствените си ръце, ако се случи нещо такова. Но нали, ако искаха да я убият, отдавна щяха да са го сторили?

Когато сянката на Върховния друид най-сетне се очерта на прага на колибата, тя почти се бе вцепенила от страх.

– Радвам се, че си по-добре – Арданос я огледа от глава до пети.

Гласът му беше лишен от всякакъв израз.

– Чувствам се много по-добре, дядо.

Той се намръщи.

– Да, аз съм ти дядо, и няма да е зле никога да не забравяш това!

Той отиде до кошчето, взе детето и го вдигна на ръце.

– Но ти си надrobi попарата, а сега всички ще трябва да я сърбаме.

Този маскарад продължи достатъчно дълго. Млякото ти би трябвало да секне за около три дни, и след това можеш да се върнеш в Горския храм,

за да започнеш да подготвяш пролетните ритуали. А синът ти ще бъде даден някъде на отглеждане.

Арданос се обърна и закрачи към вратата.

– Спри! – извика Ейлан. – Къде го отнасяш?

Ужасът я стисна за гърлото. Изведнъж си спомни как страшно виеше кучката им, когато Бендейгид издави новородените й кутрета. Арданос я изгледа невъзмутимо.

– Повярвай ми, за теб ще е по-добре да не знаеш. Обещавам ти, че няма да му се случи нищо лошо и ще бъде на сигурно място. Може би, ако оттук нататък се подчиняваш на това, което ти се нарежда, дори ще ти позволим да го виждаш от време на време.

Ейлан не можеше да разбере как не е забелязала по-рано колко жестока е усмивката на Арданос и колко дълги и остри бяха зъбите му – приличаха на зъби на хищник.

– Не можеш да постъпиш така! – извика тя. – Аз ще се грижа за него. Не можеш да ми го отнемеш! О, моля ти се, моля те...

Арданос я изгледа изпод смръшените си вежди.

– Каква е тази изненада? – отвърна той хладно. – Не може да си се надявала, ще кърмиш детето си пред всички жрици във Вернеметон. Бъди разумна.

– Дай ми го – плачеше отчаяно Ейлан. – Няма да ти позволя да ми го вземеш! – и тя задърпа вързопчето от ръцете на дядо си. Бебето се събуди и ревна с все сила.

– Пусни го, малка глупачке!

Краката на Ейлан вече не я държаха, но тя се свлече на пода и се вкопчи в коленете на друида.

– Моля те, дядо, моля те! Не можеш... – тя се задъхваше, плачеше и заекваше. – Не можеш да вземеш сина ми...

– Мога и ще го сторя – отвърна старецът ожесточено, блъсна я с коляно и издърпа края на робата си от ръцете ѝ. Ейлан падна по очи на пода, а той излезе навън с детето на ръце.

Ейлан гледаше пред себе си, без да вижда. По пода играеха слънчеви петънца – весели и невинни като детска усмивка.

– Чудовище такова! Това ли е отмъщението ти!

Кайлеан трясна с все сила вратата зад себе си и връхлетя гневно в стаята. В градския си дом, строен по римски образец, Върховният друид разполагаше с врати, които можеха да се тряскаг. По римските

представи къщата беше малка и невзрачна, в очите на британците изглеждаше мрачна и неприветлива с измазаните си стени и стърчащите отвсякъде ъгли.

Арданос вдигна очи от обяда си и зяпна. Кайлеан го заливаше с водопад от думи, които се бяха трупали в душата ѝ, откак тръгна от Вернеметон, и сега бяха разкъсали бента на обичайната ѝ невъзмутимост.

– Отвратителен, жесток старец! Бях обещала на Лианон на смъртното ѝ легло да ти помагам. Но това не означава, че съм твоя безропотна робиня, нито пък, че можеш да ме използваш за надзирател на затворници!

Арданос отвори уста, но Кайлеан продължаваше да беснее.

– Как си могъл да се държиш така със собствената си внучка, с детето на родната ти дъщеря? Предупреждавам те, че няма да ти стана съучастница! Или върни детето на Ейлан, или – тя си пое дълбоко дъх, – кълна се, че разкажа всичко на хората и нека тогава Богинята реши кой от нас е прав!

– Няма да посмееш... – започна Арданос.

– Ще видим! – отвърна невъзмутимо Кайлеан. – Убедена съм, че тя ти е необходима за нещо – в противен случай отдавна да не е между живите – после допълни малко по-спокойно: – Имай предвид едно – ако не върнеш детето на Ейлан, тя ще умре.

– Всъщност нищо чудно, че малката се оказа такава глупачка, но от теб не го очаквах – успя най-сетне да вметне Арданос. – Стига си преувеличавала. Жените не мрат толкова лесно.

– Тъй ли? Заварих Ейлан ни жива, ни мъртва. Пак беше започнала да кърви. Едва не си я убил, стар глупако, но помисли си какво ще стане тогава с плановете ти? Да не си въобразяваш, че Диеда ще се подчинява също така безропотно на волята ти?

– В името на Богинята, какво искаш от мен, жено?

– Не смей да произнасяш името на Богинята! Неведнъж си доказал колко си далеч от нея! – възкликна гневно Кайлеан. – Досега ти помагах единствено в памет на Лианон, която те обичаше – кой знае защо – и вярваше в плановете ти. Само че мен не можеш да уплашиш, както плашеше Лианон. Аз нямам какво да губя. Готова съм да отида още сега при жреците и да им предложа да разрешат спора ни. Лошо нещо е да помагаш на римляните, а да се намесващ в предсказанията на Оракула – още по-лошо. Е, поне те биха преценили така защото няма да разберат възвишените ти цели – завърши тя присмехулно.

– Защо правиш всичко това? Ейлан не ти е дори роднина – Арданос

я гледаше недоумяващо.

Кайлеан въздъхна. Беше обичала Лианон като родна майка, но Ейлан за нея бе по-скъпа от сестра – или беше по-скоро заместника на дъщерята, която не ѝ бе съдено да има. Сега, когато съзнаваше, че вече не би могла да роди, дори да иска, разбираше по-ясно страстния копнеж на Ейлан по детето ѝ.

– Достатъчно ти е да знаеш, че няма да можеш да ме спреш. Няма да е зле да ми повярваш, Арданос, защото си заложил много повече от мен. Знаеш много добре, че останалите жреци първо ще попитат защо детето изобщо е било родено. Винаги ще имаш власт над Ейлан, защото тя ще знае, че можеш да ѝ го отнемеш, но на мен – слава на боговете – не можеш да заповядваш.

Върховният друид се замисли. Кайлеан започна да се надява, че го е склонила, съзнавайки същевременно, че думите ѝ не отговарят напълно на истината. Той я държеше в ръцете си, защото винаги можеше да реши да пожертва живота на Ейлан.

– Върни ѝ бебето, Арданос – дългите години, прекарани до Лианон, бяха научили Кайлеан да прави компромиси. Сега гласът ѝ звучеше много по-меко. – Дори ако разрешиш на Ейлан да отгледа детето си, и двамата са в твоя власт. Не ти ли стига това, че жрицата на Оракула ще ти се подчинява безусловно?

– Може би наистина постъпих прибързано – каза накрая Арданос. – Но това, което казах на Ейлан, си е така. Ако каже открито, че детето е нейно, със същия успех можем да разгласим навсякъде позора ѝ. Как предлагаш да поддържаме измамата, ако ѝ разреша то да остане във Вернеметон?

Раменете на Кайлеан се отпуснаха. Беше победила.

– Има един начин... – започна тя колебливо.

Утрото на сватбения ден беше топло и слънчево.

Пролетното слънце, което вече грееше през прозореца, събуди Гай. Той примигна, заслепен от играта на лъчите му върху снежнобялата тога, просваната на един стол до леглото. През изминалата година бе навикал да носи тога, когато съпровождаше бъдещия си тъст на пиршества и по работа, но сложното подреждане на диплите ѝ все още го затрудняваше.

Агрикола се хвалеше, че е научил синовете на британските главата-ри да носят тога, но Гай все пак малко се съмняваше. Самият той бе

израснал в римски дом, но все пак военната униформа и британската туника и панталони му се струваха по-удобни.

Той стана и загледа мрачно тържествените си одежди. Баща му, който бе пристигнал от Дева и спа при него тази нощ, се обърна в леглото и го загледа въпросително.

– Можеха да измислят малко по-удобна церемониална дреха – изръмжа Гай.

– Тогата е нещо повече от дреха – отвърна веднага старият Мацелий. – Тя е символ.

Той също стана и за голямо учудване на сина си, който се будеше трудно, започна пространна реч за почетната история на римската тога.

Все пак Гай започна да разбира какво имаше предвид Мацелий. Дори тук, или може би тъкмо тук, в този най-далечен край на империята, правото да носят бялата тога на римски гражданин отличаваеше господарите на света от победените от тях народи, а тясната червена ивица, която слагаха конниците на тогата си, говореше за достойно заслужени почести. За хора като баща му това бе най-важното. В сравнение със самочувствието, което даваше тогата, удобството ѝ нямаше никакво значение.

– Колкото и да му се искаше да изхвърли досадното парче плат през прозореца, Гай съзнаваше, че то е просто едно от многото неща, с които се бе примирил, когато прие окончателно римския начин на живот. Поне и тогата, и туниката, която щеше да сложи под нея, бяха възлени, та нямаше да мръзне на априлския вятър.

Той въздъхна още веднъж и се остави в ръцете на един освободен роб, който го изкъпа и избръсна. После нахлузи туниката и сандалите си, и се зачуди как да подреди проклетите дипли на тогата. След малко баща му, с толкова подозрително каменно лице, че явно едва се удържа да не се размее, издърпа тогата от ръцете му. После му помогна да я сложи върху туниката и ловко нареди гънките ѝ така, че да падат равномерно от лявото рамо, оправи гърба и промуши края на плата под дясната ръка на сина си, после го праметна през гърдите му и над лявото рамо.

– Готово – той отстъпи назад и огледа доволно сина си. – Ако се поизправиш малко, можеш направо да позираш за статуя.

– Точно така се чувствам – измърмори Гай. Не смееше да мръдне, за да не би великолепната подредба на баща му да се разпадне. Този път Мацелий се разсмя на глас.

– Не се безпокой, в реда на нещата е младоженецът да е нервен.

Когато мине всичко, ще се успокоиш.

– Ами ти? – попита изведнъж Гай. – Страхуваше ли се, когато ти предстоеше да се ожениш за майка ми?

Мацелий замръзна на мястото си. За миг мъчителният спомен замъгли очите му.

– От мига, когато тя дойде при мен, до деня, когато ме напусна завинаги, изпитвах само неподправено щастие... – промълви той найсетне.

„Така се чувствах и аз, когато прегръщах Ейлан... – помисли Гай с горчи вина. Но дадох съзнателно съгласието си за този театър и сега ще трябва да играя ролята си“.

Видът на харуспекса, който бе пристигнал, за да разтълкува предсказанията за бъдещето на новобрачните, никак не подобри настроението му. Плешивата червена глава на жреца, напечена от обедното слънце, и кривите му тънки крака, го уподобяваха напълно на някое от собствените му жертвени пилета. Гай изпита циничната увереност, че каквото и да види във вътрешностите на нещастната птица, предсказанията му щяха да бъдат най-благоприятни. В края на краищата, след като вече се бяха насъбрали всички най-важни личности в Лондиниум, щеше да е крайно неподходящо, ако се наложеше да отменят сватбата. Пък и жреците бяха определили тъкмо този ден още преди седмици.

Колоните в атриума бяха украсени със свежа зеленина. Всички помещения му се струваха претъпкани с ужасяващи тълпи народ – разпозна сбръчканите лица на няколко достолепни матрони, които бе срещал напоследък в дома на Лициний. Те искрено се усмихваха, макар и не точно на него. Сигурно се радваха за Юлия. Ако знаеха защо я взема съпругът ѝ, надали щяха да бъдат толкова щастливи.

Тълкувателят надлежно обяви, че денят е възможно най-благоприятен за брак и поднесе поздравленията си на младоженците. Смееше ли денят, в който се омъжваше Юлия, да се окаже неблагоприятен!?

Разчистиха останките от жертвоприношението и веднага след това из атриума се понесе шепот. Влизаше невестата, облегната на ръката на баща си. Гай не виждаше от нея почти нищо освен крайчеца на бялата туника, който се подаваше изпод прочутия ален воал. Един от секретарите на Лициний разви свитъка с брачния договор и зачете носово. Всичко беше уточнено още при годеча – сумата, която Юлия внасяше в брака им като зестра, така нареченият „откуп“, който предлагаше Гай.

Уточняваше се още, че тя остава по закон зависима от баща си и запазва правото си на лично имущество. Бяха обяснили на Гай, че напоследък тези договори били нещо общоприето и това нямало никак да накърни достойнството му. Съществуваше още и клауза, че той няма право да се разведе с Юлия, освен „при сериозна изневяра“, за която трябваше да свидетелстват поне две почтени матрони. Ако можеше, Гай би се изсмял на глас – не можеше да си представи по-неподходяща жена за ролята на прелюбодейка от разумната и достопочтена Юлия. Освен това бе повече от ясно колко много държи тя на брака си, та да се предположи, че би го изложила така неблагоприятно на опасност. Дори привидното ѝ спокойствие не можеше да прикове вътрешния ѝ триумф.

– Гай Мацелий Север Силурик, приемаш ли условията по този договор и ще вземеш ли тази жена за своя съпруга съгласно римския закон? – попита тогава баща му. Гай забележа, че всички са се вторачили в него, но като че ли измина безкрайно дълго време, преди той да събере сили да отговори. – Приемам...

– Юлия Лициния? – бащата на момичето зададе и на нея същия въпрос. Но тя не накара гостите да чакат дълго отговора ѝ. Секретарят поднесе договора на двамата за подпис и после го отнесе, за да го регистрира в архивите.

Гай изпита чувството, че човекът отнася със себе си свободата му. За щастие представите на римляните за достойнство не изискваха от младоженеца да се усмихва. Една по-млада и хубава матрона, която се оказа дъщеря на Агрикола, излезе напред, хвана Юлия за ръка и я поведе към Гай. Когато малките ѝ пръстчета стиснаха неговите, той изпита мъчително чувство на вина.

Последваха многобройни молитви – към Юнона и Юпитер, Веста и всички останали божества, за които можеше да се предположи, че биха закриляли семейното щастие на новобрачните. Връчиха на Гай и Юлия едно блюдо с пшеница и каничка с ароматно масло, които трябваше да изсипят като жертвоприношение в разгорелия се огън на домашния олтар. Пламъците запукаха и запращяха, а веднага след това от кухните се разнесе мирис на готвено. Ароматът на печено месо се смесваше с уха нието на горящото ароматно масло и правеше въздухът наоколо тежък и задушлив. Сватбеното угощение беше почти готово. Юлия най-сетне отметна воала си. Той разчупи питката от грубо смляна пшеница – надяваше се искрено, че на обяда няма да им сервират такъв хляб – и пъкна в устата на невестата късче от него. Тя повтори жеста му и произнесе обичайните думи, с които двамата ставаха официално семейство. Оттук

нататък нещата поеха естествения си ход и Гай само се носеше по течението.

Той седя търпеливо на масата по време на цялото сватбено угощение, което бе достатъчно пищно, за да е достойно за възможностите на Лициний и гордостта на Юлия. Чувстваше се зашеметен. Наблюдаваше като през мъгла огъващите се от всевъзможни ястия маси; опитваше се да разбере какво му говореха хората около него; приемаше учтиво поздравленията им. Кимаше на словоизлиянията на някакъв стар приятел на Лициний и изцяло се съгласяваше с мнението му, че да вземеш такова момиче за съпруга е изключително щастие. Старият сенатор упорстваше да разказва всевъзможни забележителни постъпки на Юлия, още когато е била в пелени. Някъде наблизко двама висши магистрати обсъждаха шепнешком предстоящия поход на императора в Германия.

Робите, които им прислужваха, се кланяха постоянно и също мънкаха поздравления. На масата не се предлагаше месо от жертвоприношенията – съвсем не. Имаше крехко свинско печено, пилета на шиш и чудесен хляб от най-fino пресято пшеничено брашно. Виното се лееше като река, Гай го хареса и изпиваше всяка чаша, която му подаваха. Гостите продължаваха да пристигат в неспирен поток; поздравленията продължаваха да ваят; Гай си каза, че никога не е виждал баща си толкова щастлив.

Празненството продължаваше и той почти изчерпа всичките си запаса от любезност и самоконтрол; дълбоко в себе си не спираше да се чуди какво би казала Ейлан за всички тези превзети глупости; дали щеше да му повярва че прави всичко заради нея и новородения им син?

До него Юлия се кискаше неспирно на неприличните подмятания на странстващите актьори и акробати, които бяха повикани да ги забавляват. Гай се съмняваше, че тя разбира и половината от намеците им. Традиционно тази част от церемониала символизираше зачеването на бъдещите им деца – клоуните много се стараеха, за да не би някой да не схване смисъла на намеците им. Вече му се повдигаше от нескончаемите блюда, които постоянно се сменяха пред тях, но той продължаваше да се преструва, че яде, и за стотен път се съгласяваше на всеослушание, че Юлия е прекрасно момиче, а той е имал голям късмет.

Юлия като че ли вече задрямваше – беше изпила втора, а после и трета чаша от виното, и тъй като то бе значително по-силно от това, което Лициний предлагаше на ежедневната си трапеза, естествената ѝ жизненост бе притъпена. Гай започна да ѝ завижда, за съжаление той си беше напълно в съзнание.

Навън започваше да се смрачава. Отвън се разнесоха викове. Церемониал-майсторът обяви, че е дошло време за брачната процесия, а Гай се усмихна глупаво. Цялата работа беше смехотворна, защото Мацелий не притежаваше дом в Лондиниум и новобрачните просто се преместваха в другото крило на същата къща, но Юлия явно бе твърдо решена да не пропусне нито един обичай на сватбения си ден.

Добре поне, че никой не го накара да имитира отвличане на невестата, мислеше Гай, докато водеше Юлия след себе си, хванал я престорено грубо за китката. В сегашното му състояние всяка бабичка и всяко кучо куче биха могли да му попречат да изпълни процедурата.

Връчиха му торба, пълна с варакосани лешници и дребни медни монети и му обясниха, че трябва да ги хвърля на просяците, които редовно чакаха своя дял на такива пищни сватби. Юлия носеше подобна торба, която имаше същия цвят като сватбения ѝ воал. Качиха се в носилката и носачите ги понесоха тържествено извън дома на Лициний, надолу по широката улица към форума, покрай новия дворец на губернатора и табулариума. Пред тях подскачаха флейтисти и певци, редом с носилката вървяха роби със запалени факли. Накрая шествието направи пълен кръг и влезе отново в дома на Лициний, само че през друг вход, в тази част от него, която бе предоставена на младоженците Гай изпита дивото желание да се разкикоти на глас. Започна да разхвърля съдържанието на торбата си и наоколо се понесоха благословиите на тълпата. Оставаше още съвсем малко...

Над входа гореше факла, предназначена да пропъди злите духове. Гай, с малко прояснено от нощния хлад съзнание, си пожела отчаяно факлата да пропъди спомените му. Някой подаде на Юлия купа с масло, за да намаже с него колоните на входната врата, и вълна, която трябваше да увие около тях.

Застарелите матрони се изредиха да я целуват и да ѝ желаят щастие, и след кратък размисъл се насочиха към Гай, за да разцелуват и него – разрази се истинска буря от съзлививи прегръдки, целувки и благопожелания. Мацелий, също видимо пийнал – Гай за първи път виждаше баща си в такова състояние – прегръна и двамата. Лициний също ги прегръна и целуна, и заяви, че сватбата била прекрасна.

Най-сетне Гай вдигна Юлия на ръце и я пренесе през прага. Стори му се удивително лека. После бутна вратата зад себе си и я затвори с крак.

Миризмата на прясна боя от стените се смесваше с аромата на цветята в косите на Юлия и със силния мирис на някаква есенция. Тя

стоеше пред него напълно неподвижна. Гай изпита неочакван прилив на нежност и много внимателно повдигна воала от косите ѝ.

Цветята бяха почти напълно увехнали. Внимателно подредените от прислужничката ѝ шест дълги къдрици се бяха отпуснали и косите ѝ висяха свободно надолу. Изглеждаше прекалено малка, за да бъде невеста. Още преди Гай да проговори, тя го хвана за ръка и го отведе пред олтара, поставен в средата на техния нов атриум. Изправи се до него и го загледа с очакване.

Той послушно вдигна края на тогата си, покри с нея главата си, и се поклони пред малките статуетки от теракота, които представляваха божествата – покровители на домашното огнище.

– В името на огъня и водата те приветствам като съпруга и пазителка на домашния ни олтар... – каза Гай пресипнало. Поля вода върху протегнатите ѝ ръце и ѝ поднесе кърпа да ги избърше; после ѝ поднесе свещ, с която да запали огъня на олтара.

– Нека боговете благословят брачното ни ложе – отвърна тя, – и дано те дая с много синове.

Брачното легло ги очакваше. Той я поведе към него и започна несръчно да развързва възела на вълнения ѝ колан. Колко ли младоженци бяха изгубили търпение и бяха срязвали този възел? Каза си с облекчение, че най-сетне и той ще се отърве от задушавачата прегръдка на тогата.

Юлия легна в голямото легло и веднага придърпа завивките до брадичката си. Очите ѝ го следяха неотклонно. Утре окървавените чаршафи щяха да бъдат тържествено представени на престарелите матрони като доказателство, че бракът е бил консумиран. За щастие, от Гай не се очакваше да присъства на тази част от церемонията. Той нито за миг не се съмняваше, че практичната Юлия се е подsigурирала с кръв от жертвените пилета, в случай, че женихът се окажеше прекалено пиан, за да изпълни съпружеските си задължения. Бяха му обяснили, че почти всяка невеста осигурява по този начин спокойствието си.

Но Гай не беше чак толкова пиан и изпълни дълга си ако не със страст, напълно задоволително. Поне не беше груб, а Юлия бе прекалено невинна, да очаква нещо повече.

Ейлан се завърна във Вернеметон едва през март. Беше й нужно време, за да се съвземе от преживения шок, независимо от уверенията на Кайлеан, че детето ще й бъде върнато. Когато се наплака и започна да разсъждава по-спокойно, тя започна да разбира, че дори детето да се върне, нещата никога вече няма да бъдат същите.

След няколко дни гърдите престанаха да я болят. Друга жена щеше да кърми вече малкия й син; друга щеше да го притиска до себе си през дългите нощи и да го успокоява, когато плаче; друга щеше да къпе малкото розово телце. Той щеше да запомни лицето на друга жена, надвесено над люлката си, друга щеше да напява приспивните песни, които Ейлан помнеше от майка си. Ейлан не можеше – и не биваше – да жертва това, за което бе рискувала живота си.

За да не се забележи подмяната, обявиха, че Великата жрица е болна и една нощ Ейлан пристигна в Горския храм йод прикритието на мрака, а Диеда отпътува веднага за Ериу, за да се учи при тамошните бардове. Можеха само да се надяват, че докато Диеда се завърне, всички вече ще са забравили, че някога във Вернеметон са живели две млади момичета, които са си приличали като две капки вода. Кинрик бе все още в плен, и Диеда не можеше да отиде при него, дори да искаше. Тя се беше примирила, пък и винаги я бе привличала възможността да учи при бардовете на една страна, която бе останала напълно незасегната от влиянието на Рим.

Едва сега, когато отново пое задълженията си на Жрица на Оракула, Ейлан осъзна напълно колко изолирана ще е занапред от външния свят. Тази изолация бе наложена донякъде на Диеда, за да бъде прикрита подмяната, но санът и също я изискваше. Нейно право бе да избере жените, които щяха да й помагат и да й прислужват, и тя избра Кайлеан, Ейлид, Миелин и младата Сенара, но останалите жрици виждаше почти само по време на тържествените церемонии.

Беше се случвало и преди Горският храм да даде подслон на жени или деца, останали без близки, както стана и със Сенара. Затова, когато в малката колиба до лехите с билки, където обикновено ношуваха гостите на Вернеметон, се настаниха млада жена на име Лия заедно с едно малко момченце, на което тя бе дойка, това бе може би малко необичайно, но не и нечувано чудо. Довел ги беше Върховният друид. Никой не

виждаше нищо странно и в това че от време на време дойката отиваше с бебето при Великата жрица – казваше че тя обичала да си играе с малкото.

След бурната радост, която изпита, когато видя детето си отново, Ейлан пак плака горчиво. Струваше ѝ се, че сега Гауен е повече син на Лия, отколкото неин. Все пак, беше същинско чудо, че Арданос, макар и принуден от Кайлеан, бе спасил обещанието си. Нерядко се чудеше с какво ли го е убедила да върне детето, но така и не посмя да я попита.

Разбира се, явната ѝ слабост към детето даде повод за клюки. Но Кайлеан благоразумно бе успяла да сподели със старата Латис – строго поверително – че детето било на голямата сестра на Ейлан, Майри, която забременяла след смъртта на първия си мъж, и сега се наложило да го прати тук, защото се канела да се омъжва повторно. След седмица нямаше никой във Вернеметон, който да не е чул историята, а тъкмо това бе и целта на Кайлеан. Някои продължиха упорито да твърдят, че бебето е на Диеда, но никому и през ум не минаваше, че Ейлан може да е негова майка. Много скоро момченцето стана любимец на повечето жени.

Ейлан се измъчваше от угризения, че е опетнила доброто име на сестра си и на Диеда, която също ѝ бе като сестра. Но те все пак се бяха съгласили да участват в измамата, макар и с нежелание. По-тежка бе мисълта, че никога няма да може да признае открито майчинството си. Но времето минаваше и с всяка изминала седмица разкриването на истината ставаше все по-немислимо.

Арданос се върна от Дева и с явно злорадство побърза да ѝ съобщи, че синът на Мацелий се е оженил за дъщерята на прокуратора на Лондиниум. Ейлан мислеше, че е подготвена да посрещне вестта, но едва се удържа да не се разплаче пред стария друид.

Трябваше да поддържа вярата си, че и тя, и Гай са взели правилното решение, но не можеше да спре да мисли за жената, която ѝ бе станала съперница. Красива ли беше? Дали и с нея Гай говореше така нежно, както на времето с Ейлан? Имаше ли действително за него някакво значение това, че Ейлан си оставаше майка на първородния му син? Или може би я беше забравил? И как би могла да разбере отговора на всички тези въпроси, които я измъчваха?

А времето си течеше независимо от опитите на хората да пренебрегнат неспирния му ход, и отново настъпи навечерието на Белтейн. Ейлан отново трябваше да говори на хората с гласа на Богинята.

Първоначално си мислеше, че когато издържа изпитанието и стана Велика жрица, е пропъдила веднъж завинаги съмненията. Но сега, през

дългите часове на нощта, тя отново се чудеше дали този път няма да бъде наказана за богохулната си постъпка, макар че денем се убеждаваше, че щом е оцеляла веднъж, надали Богинята ще я накаже точно сега. Ако пък Силата, която бе почиствала в себе си, когато я посвещаваха за жрица, бе само внушение, тогава напразно се беше отказала от Гай. От друга страна, ако Арданос не вярваше в Богинята, на която привидно служеше, значи той богохулстваше, а не тя. Щом ѝ се налагаше да остане Велика жрица, беше длъжна да си изясни дали представата на Върховния друид за Богинята беше измамна или самата Богиня не съществуваше.

Докато Ейлан се пречистваше и се подготвяше за ритуала, ѝ хрумна, че ако пие от златната купа пред очите на насъбралото се множество, въздействието ще бъде много по-силно, и реши да поговори за това с Арданос. Той се съгласи с готовност да изменят тази част от ритуала, но като че ли бе учуден, че тя е мислила за това.

Този път Ейлан сама приготви отварата, която трябваше да изпие. Увеличи количеството на билките, които усилваха яснотата на виденията, но намали тези, които откъсваха волята от съзнанието. Затова, когато настъпи моментът, съзнаваше съвсем ясно присъствието на притихналата тълпа около себе си. Долавяше страхопочитанието на хората и донякъде можеше да го разбере. Съзнаваше, че красотата ѝ им въздейства много по-силно от чара на преждевремененно състарената Лианон. Но някога и Лианон е била млада и красива като нея. Дали всичко се свеждаше само до това – театрално представление, ръководено от жреците? Не беше възможно – Ейлан бе напълно убедена, че Присъствието, възплътило се в нея първия път, когато се яви пред хората като жрица на Оракула, беше съвсем истинско.

Тя изпи чашата на един дъх и почти веднага усети замайването и настъпването на транса. Припомни си как ѝ бе повлияла напитката първия път и веднага се отпусна на стола със затворени очи, за да не би зоркото око на Арданос да забележи, че този път тя владее съзнанието си. Сега, когато Върховният друид започна напевното си обръщение към Богинята, Ейлан забеляза, че сред заклинателните слова умело са размесени и думи, които трябваше да насочат жрицата към отговора, който се очакваше от нея.

Сега всичко ѝ стана ясно. Ето защо Арданос държеше на жрица, която да не може да разчита на собствените си ясновидски способности. Нерядко го беше чувала да говори за ползата, която може да извлече Британия от римската Цивилизация. Дори си спомни, че той каза нещо

подобно една вечер в бащиния ѝ дом, когато тя още не знаеше кой е всъщност Гай. Поне никой не можеше да обвини Върховния друид в непоследователност.

След последния си разговор с Гай тя дори бе склонна да даде донякъде право на дядо си. Ако се използваша разумно, предсказанията на Оракула можеха да послужат за установяването на траен мир в Британия. Докато върховен друид бе Арданос и докато Арданос водеше разумна политика, постъпката му може би не бе голям грях. Но Ейлан не искаше да бъде само оръдие на Арданос, искаше да знае подробности за събитията в света отвъд високата ограда на Вернеметон. По закон Повелителката на Горския храм можеше да упражнява власт, която надхвърляше далеч ролята ѝ на Оракул. Сега, когато разбра ясно какво върши дядо ѝ, Ейлан поемаше и отговорността да реши сама дали да продължава да му помага и ако продължи, дали да го прави във всички случаи, или само когато тя прецени.

Продължаваше да вярва, че предишния път чрез нея не бе говорило откъснатото ѝ от волята, замъглено съзнание. Все пак, нямаше човешко същество което да може да упражнява самостоятелно властта на Богинята. Когато Божественото присъствие се въплътеше в човешко тяло, то приемаше донякъде и ограниченията на материята – и действаше, ограничено от възможностите на човека.

„Помогни ми, Богиньо! – молеше се Ейлан. – Ако си тук, ако не си заблуда на моето въображение, покажи ми как да постъпя, та да изпълня истинската ти воля!“

Арданос бе привършил заклинанието. Напрежението в тълпата се усилваше. Над огньовете вече се виеше ароматният дим от свещени треви. И тогава Ейлан почувства, че до нея има някой.

„В твои ръце се оставям, Повелителко.“ – Ейлан въздъхна и се отпусна. Друга воля зае мястото на нейната. Тя имаше чувството, че се е отпуснала в нечия нежна, майчинска прегръдка, и същевременно съзнаваше, че тялото ѝ се е изправило, а Тази, чиято сила струеше сега от Ейлан, се бе обърнала към Арданос със сияйна усмивка.

„Внимавай! – опитваше се да каже Ейлан. – Нима не съзнаваш кой е сега пред теб?“ Но Арданос вече се беше обърнал с лице към тълпата, за да подаде сигнала за хоровата молитва. Той не виждаше и никога нямаше да види. Тогава съзнанието ѝ се обърна към сияйната, изначална Сила, която се бе вселила в тялото ѝ. „Имай милост, Богиньо! – молеше се Ейлан. – Той върши всичко това за доброто на народа си! Дай му мъдрост, за да постъпва правилно – заради всички тези хора!“

В тишината на безвремието, където се рече душата ѝ, зазвуча нежно нежен глас и Ейлан чу ясно отговора на Богинята.

„Аз се грижа за всички мои деца, дъще, дори когато те се изправят едни срещу други. Бдя над тях във всички времена, не само сега, когато живееш ти. Не забравяй – моята светлина може да бъде за теб черен мрак, твоята зима може да доведе до моята пролет. Приемаш ли това да е така в името на общото благо?“

„Да, велика Майко, само ми обещавай да не ме изоставяш, защото ти си всичко, което ми остана“.

До нея долетя далечен шепот:

„Как бих могла да те оставя? Нима не знаеш, че те обичам така, както ти обичаш детето си?“

Ейлан се отпусна в съзнанието за божествената любов като в прегръдките на майка си. Някъде отдалеч до нея долитаха въпросите на Арданос. Припомни си отговорите, които той ѝ бе внушил, но това сега нямаше такова значение. Съзнаваше ясно какво говори и все пак не тя бе Тази, която говореше.

Не можа да прецени колко бе продължило всичко. Сега за нея времето не съществуваше. Все пак, настъпи момент, когато чу, че някой я вика. Тя просена и се опита да остане там, където беше. За какво ѝ бе да се връща. Но постепенно съзнанието ѝ се връщаше, тя усещаше студената вода, с която пръсваха лицето ѝ, докосването на човешки ръце и накрая отвори очи.

Беше си отново тя, Ейлан, и пред себе си виждаше изпълнените с преклонение лица на множеството.

Арданос отново говореше. Казваше им да си отидат в мир. Усмивката, изписана на лицето му, бе подчертано самодоволна.

„Той нищо не разбира, каза си примирено Ейлан. Въобразява си, че ръководи всичко“. Но ако Върховният друид не можеше да възприеме силата на Богинята, на която привидно служеше, не бе работа на Ейлан да му я обяснява. Тя можеше само да се надява, че Всеобщата майка наистина бди над всички и ще ги закриля, както бе обещала.

Първите месеци от брака си Гай прекара, борейки се срещу натрапчивата мисъл, че той е основан на лъжа. Подозираше, че Юлия е привлечена не толкова от него, колкото от положението си на омъжена жена, но тя продължаваше да се държи мило, да бъде весела и жизнерадостна и видимо доволна от присъствието му около нея. Той продължаваше да

благодари на всички богове за невинността ѝ, а може би и за неспособността ѝ да изпитва дълбоки чувства, която ѝ пречеше да разбере, че любовта между мъж и жена би трябвало да бъде нещо много повече.

Лициний, който бе твърдо убеден, че не е редно новобрачните да живеят разделени още през първите месеци на брака си, бе намерил на Гай работа като едил³⁸, отговарящ за строежа на държавните сгради в Лондиниум. Тази служба щеше да му създаде известен опит, който щеше да му е необходим в предстоящата му кариера. Първоначално Гай твърдеше, че няма необходимата подготовка, и подозираше, че Лициний е уредил всичко това, за да може дъщеря му да остане в бащиния си дом. Скоро откри, че разполага с цял екип от чиновници – свободни граждани и освободени роби, които се справяха отлично с работата си, но имаха нужда от авторитета му на офицер и виещ служител, за да осъществяват всичко, което им бе възложено. Оказа се също, че годините, прекарани с баща му, чиято основна задача бе поддръжката на голяма крепост, са го подготвили доста добре за сегашните му задължения.

– Наслаждавай се на времето, което прекарваш сега с Юлия, момче – казваше нерядко Лициний и го потупваше по рамото, – защото занаят пред често ще ви се налага да се разделяте за дълго. Нищо чудно скоро да те изпратят в Дакия³⁹ или по кой знае какви други гранични земи.

Двамата знаеха много добре, че за да напреднеш, трябва да си служил всички краища на империята – назначението на висок пост в някоя от провинциите, като префект или прокуратор например, обикновено се получаващ към края на военната кариера.

Това бяха най-важните години за един млад мъж, ако искаше да си създаде име. От доброто име – и не на последно място от връзките – зависеше високият пост, към който се стремеше за в бъдеще. Щеше да се наложи, разбира се да прекара и известно време в Рим – това поне очакваше с нетърпение. А междувременно той се зае сериозно да изучава механизма на държавния апарат в Лондиниум, който постепенно се превръщаше в умалено копие на Рим.

Измина цяла година, при това много по-бързо, отколкото Гай бе си представял. От време на време от Рим пристигаха тревожни вести. Междувременно императорът бе укрепил позициите си, като бе успял да убеди сената да го избере за доживотен цензор⁴⁰ и да гарантират

38. едил – римски магистрат, отговарящ за поддръжката на държавните сгради, за снабдяването с храни и организирането на някои от игрите, популярен сред римските граждани. (Б.пр.)

39. Дакия – в древността територията между Карпатите и Трансилвания. (Б.пр.)

консулската му длъжност за още десет години. Патрициите мърмореха, че това е част от заговор да се отнеме властта на сената, но не предприемаха нищо, а войската засега бе напълно доволна от императора, защото бе увеличил заплатите с една трета. Като офицер Гай не можеше да не бъде доволен, но не можеше и да си затваря очите. Ясно бе накъде духаше вятърът. Домициан все подчертаваше пренебрежението си към останките от демократичните институции, и по-явно от своите предшественици изразяваше мнението си, че са остарели и направо казано, неудобни.

Няколко месеца след сватбата Лициний нае учител – твърдейки, че го взема предимно заради Юлия, за да започне да учи гръцки и малко по-изискан латински, но за съжаление настоя и Гай да присъства на уроците.

– Ако отидеш в Рим, ще ти се наложи да говориш добър гръцки и по-аристократичен латински – настоя тъстът му.

Гай възрази засегнато. Мацелий бе държал много на образованието и той говореше от най-ранното си детство латински също тъй добре, както и майчиния си келтски диалект.

– Обикновеният латински е достатъчно добър за мен – съпротивляваше се той.

– Несъмнено е достатъчно добър за военен лагер – упорстваше Лициний, – но вярвай ми, ако се наложи да говориш в сената, по-добре ще е да си говориш на келтски, отколкото на простонароден латински.

Гай искаше да допълни, че баща му говори на същия този латински, но после си каза, че действително на Мацелий никога не му се бе налагало да говори пред римския сенат. Нямаше да му навреди да изучи и гръцки, който си остане езикът на образованите хора в цялата империя. Тъй или иначе, уроците продължиха дълго. Към края на лятото Юлия беше вече бременна и се чувстваше толкова зле, че освободиха учителя.

Междувременно обаче Гай бе научил достатъчно гръцки, за да разговаря с някои от домашните роби на родния им език. Обичайната му събеседница беше Карис, личната прислужница на Юлия, която бе родена в Митилини, на остров Лесбос. Един от освободените роби, който работеше при него, бе дошъл в Британия като секретар на един от предишните губернатори, и срещу няколко сестерции с радост се зае да поправя акцента му и да го изслушва, докато Гай речитираше

40. цензор – в древния Рим магистрат, чиито първоначални задължения на регистратор на имената и собствеността на гражданите постепенно прерастват в надзор над самите сенатори и морала на тяхното поведение. (Б.пр.)

наизустените речи на Цицерон пред сената, за да подобри стила си.

Беше се амбицирал да надмине Юлия, ако тя изобщо решише да поднови уроците си след раждането на детето.

Измина и зимата. Когато приближи първата годишнина от сватбата им, Юлия вече се чувстваше много по-добре. Затова тя не възрази, когато Лициний предложи на Гай да отиде на лов с някакъв заможен сенатор, който твърдял, че е бил целия път до Британия, само за да отиде на лов за глигани. Лициний нямаше особено високо мнение за госта, но политическото му влияние според него бе огромно, и затова реши да го поласкае като изпрати собствения си зет да го съпровожда.

Юлия бе дори облекчена от временното му отсъствие. Като повечето мъже Гай приемаше всяко оплакване като изискване за незабавна помощ. И тъй като не само не бе в състояние да ѝ помогне, но беше и непосредствен причинител на сегашното ѝ състояние, бе започнал да реагира раздразнително всеки път, когато тя се оплачеше, че ѝ е зле или решише да сподели с него тревогите, обичайни за всяка бременна жена. Баща ѝ също не можеше да я разбере, а гордостта ѝ пречеше да се доверява на роби.

Затова още същата сутрин, когато Гай замина на лов, Юлия тръгна към храма на Юнона. Прислужничката ѝ Карис мърмореше, че трябва да изминат целия път пеш, но Юлия бе сигурна, че от люлеенето на носилката ще се почувства по-зле.

Евнухът, който охраняваше входа на храма, им каза да почакаат, докато жрицата ги повика, но Юлия не се раздразни. След уморителното ходене по прашните и оживени улици мракът и прохладата на храма ѝ действаха успокоително. Беше ѝ приятно да поседи, загледана в боядисаната статуя на богинята.

„Domina Dea...⁴¹ – молеше се тя, – мислех си, че ще бъде толкова лесно! А робините непрекъснато говорят за жени, умрели при раждане, и си мислят, че не ги чувам. Не се страхувам за себе си, богиньо, но ако бебето ми умре? Ако приличам на майка си – всичките ѝ деца са умирали, преди да навършат година, оцеляла съм само аз! Баща ми има своята политика, Гай – военната си кариера. Единственото нещо, което мога да сторя аз, е да им осигуря наследник! – тя спусна воала над лицето си, за да не я видят, че плаче. – Помогни ми да родя здрав син... Моля те, Богиньо, моля те!“

Стресна се, когато евнухът докосна леко рамото ѝ, избърса очите си

41. Domina Dea (лат.) – Господарке, богиньо. (Б.пр.)

и последва във вътрешното помещение. Опитваше се да не мисли за опоритата болка в кръста.

Върховната жрица на Юнона беше жена на средна възраст, нарисувала лицето си в явен опит да изглежда по-млада. Острият ѝ поглед видимо оценяваше скъпите дрехи и накитите на посетителката. Тя се обърна към младата жена с такава преливаща любезност, че Юлия се отдръпна подозрително.

– Страх те е от раждането – по-възрастната жена я потупа по ръката. – Нали ти е за първи път, разбира се, че ще се страхуваш...

Юлия отново се поотдръпна и загледа плахо жрицата. Нима тази жена не разбираше, че не се бои за себе си?

– Искам да родя син – започна тя, но се закашля от острата миризма на парфюма, с който се бе намазала жрицата.

– Разбира се, разбира се. Направи жертвоприношение и богинята ще ти помогне.

– Какво животно трябва да купя за жертвоприношението?

– Виж какво, мила моя... – жената загледа съсредоточено многобройните си пръстени. – Животни имаме предостатъчно. Но ето, надолу, при доковете, строят великолепен храм на Изиди, а не е редно Юнона да остане в тази барака като бедна роднина. Сигурно е, че тя ще изпълни желанието ти, ако не се скъпиш и подпомогнеш храма с пари.

Юлия я изгледа. Всичко бе повече от ясно. Изправи се с мъка на краката си и каза:

– Сигурна съм, че е тъй. Трябва да си тръгвам, но благодаря все пак за съвета.

Обърна се рязко и напусна храма, без да погледне назад. Съжаляваше само, че не е достатъчно висока, за да постигне по-добър ефект. Жрицата остана със зяпнала уста.

Но когато излезе навън, тъпата болка в кръста, която я мъчеше от сутринта, се усили толкова рязко, че за миг дъхът ѝ спря.

– Господарке! – Карис дотича веднага, за да ѝ помогне.

– Иди да повикаш носилка – каза задъхано Юлия, облегната на една колона. – Струва ми се, че няма да мога да се прибера пеш.

Гай се върна в Лондиниум късно вечерта. Беше се постарал видният гост да се сдобие с мечтания ловен трофей и се сбогува с него с известно облекчение. Когато прекрачи прага, завари къщата в пълен хаос – Юлия бе родила преждевременно. Детето беше момиче. Гай научи

всичко от Лициний. Раждането бе приключило преди час и Юлия спеше.

Лициний заяви, че трябва да отпразнуват събитието и извади огнякъде прашно глинено шише със запечатано с восък гърло. На печата пишеше нещо на гръцки. Очевидно Лициний бе започнал да празнува сам.

– Не знам как да ти благодаря – зафъфли той прочувствено. – Отдавна мечтая да стана дядо. Какво като детето е момиче – Юлия винаги ми е носила само радост и я предпочитам пред четиридесет синове, пък и сега ти си ми като син. Сигурен съм, че следващото ще е момче.

– Дано си прав – каза Гай. Ако не станеше така, вината не беше негова. В края на краищата, той вече имаше син.

– Това вино го пазя от деня, когато Юлия се роди, за да бъде отворено при раждането на първородния ми внук – каза Лициний и счупи печата. – Да прием, синко. Няма смисъл да разваляме хубавото вино с вода.

Гай не беше вечерял и би предпочел първо да се нахрани и да изпие една кана бира, но в кухнята също цареше пълна бъркотия и той едва успя да открие парче студено месо и малко хляб. Примиря се, че ще трябва да си легне гладен и най-вероятно пиян, и се присъедини към развеселения Лициний.

– За дъщеря ти – вдигна тост новопроизведеният дядо. – Дано те радва така, както Юлия ме е радвала винаги.

Гай пи и Лициний веднага предложи нов тост – за сина му. Гай се задави с виното и го загледа стреснато.

– Сигурно ще имате син още идущата година – поясни Лициний.

– Сигурно – кимна Гай с облекчение.

Но когато вдигна чашата си, той мислеше за Ейлан и момченцето си. Синът му беше вече на годинка. Дали вече ходеше? Дали тъмният пух на главичката му се беше превърнал в коса, руса като на майка му?

След това, разбира се, пиха за здравето на Юлия. Ако след малко не бе влязла една прислужничка със спасителното съобщение, че Юлия е будна и иска да го види, Гай щеше съвсем да се напие. Благодарен за прекъсването, той бързо тръгна подир жената.

Юлия му се стори още по-мъничка от обикновено и много бледа. В ръцете си държеше миниатюрното новородено момиченце, плътно увито в пелени. Щом Гай влезе в стаята, тя се обля в сълзи.

– Толкова съжалявам! Така исках да ти родя син, бях сигурна, че ще е син... Мисълта за русото момченце някъде далеч на запад го правеше благосклонен. Той се наведе, целуна я и започна да я успокоява.

– Не плачи, следващото ни дете сигурно ще е момче, ако така са решили боговете.

– Значи ще я приемеш?

Робинята му подаваше детето. Всички наоколо го гледаха с очакване. След миг Гай се досети какво трябваше да стори, пое малко несръчно бебето и го погледна. Вълната от нежност, която го бе заляла, когато Ейлан му подаде жалкия Гауен в горската хижа, този път липсваше. Единственото чувство, което събуждаше в него малкото сбръчкано лице, беше учудване, че нещо толкова мъничко може да е живо и истинско. Той въздъхна и каза високо:

– В името на моите предци признавам това дете за своя дъщеря и ѝ давам името Мацелия Северина.

Малко след Белтейн Повелителката на Вернеметон прие Бендейгид. Ейлан вече бе привикнала с новата си роля, но все пак ѝ се стори странно, че собственият ѝ баща, друид и влиятелна личност, трябва да моли за позволение да бъде приет от нея. Все пак тя изпрати отговор, също толкова формален, колкото бе и запитването, че ще го приеме с радост, и когато ѝ казаха, че чака в преддверието на дома ѝ още същия този следобед, се приготви да го посрещне сърдечно.

Откровено казано, Ейлан не преливаше от радост. Не можеше да забрави че отказът на баща ѝ дори да помисли за възможния ѝ брак с Гай, я бе поставил в това положение – тя несъмнено се радваше на почести и високо положение, но щеше завинаги да остане чужда на сина си. Беше се постарала да стори необходимото, та този следобед Гауен да е далеч от дома ѝ. Бендейгид знаеше отлично, че Майри не е раждала трето дете, а и Гауен с всеки изминат ден заприличваше все повече на баща си.

Тя постави на масата кана с чиста вода, която Сенара бе донесла току-що от свещения извор, и кимна на Хю в знак, че може да въведе посетителя. Присъствието на огромния телохранител ѝ беше приятно, защото в сравнение с него иначе внушителният ръст на баща ѝ не изглеждаше толкова впечатляващ. Първоначално кучешката преданост, която Хю бе прехвърлил от покойната към нея, я притесняваше, но той бе научен да не се натрапва. Движеше се като нейна сянка и тя бе започнала да оценява привидно незабележимото му присъствие – той винаги можеше да я отърве от досадници, а освен това вдъхваше и допълнително страхопочитание у посетителите.

– С какво мога да ти помогна, татко? – каза Ейлан, без да става от мястото си. Със същия тон би се обърнала към всеки друг от по-високопоставените друиди.

Времето, прекарано на север, бе променило Бендейгид. Бе запазил привичното си властно поведение, но докато преди фигурата му бе не само висока, но и доста масивна, сега бе станал само кожа и кости.

Бендейгид спря на вратата и се взря в жената пред себе си. Това не бе дъщерята, която помнеше от малка. Лицето, което някога поглеждаше към младата Ейлан от дълбините на свещения извор, бе загубило момичешката си закръгленост. В очите ѝ беше легнала тъмна сянка, а страданието и отговорността бяха придали особена острота на погледа ѝ. Но тези признаци на зрелостта не се забелязваха веднага – първото нещо, което правеше впечатление у нея, беше достолепието в поведението ѝ и пищните накити, отговарящи на сана ѝ.

Тя беше отметнала тъмносиния воал от лицето си и диплите му обрамчваха лицето ѝ и се спускаха надолу по раменете ѝ. Пред хората продължаваше да ходи забулена, както бе започнала да прави Диеда, за да не се забележи подмяната. След като мина известно време, нищо не ѝ пречеше да се откаже от воала, но тя бе свикнала с него, защото я караше да се чувства по-сигурна. Със забулено лице изглеждаше много по-тайнствена, а това подсилваше и авторитета ѝ.

– Исках само да те поздравя, дъще... Повелителко – поправи се Бендейгид. – Отдавна не сме се виждали. Исках да се уверя, че се чувстваш добре...

„Време беше да се сетиш за мен“ – каза си мрачно Ейлан. Но се виждаше, че последните години са били тежки и за него. Не само присъствието на огромния Хю го караше да изглежда по-нисък от преди – той се бе стопил видимо, косата му беше посивяла съвсем, около устата и по челото му имаше дълбоки бръчки. Ейлан забеляза и друга промяна – баща ѝ открай време беше суров човек, но сега в очите му гореше тъмен, фанатичен пламък.

Той прие дървената чаша, стегната със сребърен обръч, който тя му подаде, и приседна на една пейка. Ейлан отново се отпусна на големия си резбован стол.

– Все пак надали това е единствената причина, която те е довела тук, татко – продължи тя спокойно.

Той се взря в подадената му чаша, после вдигна отново поглед към дъщеря си и поде:

– Лианон беше стара и уморена жена. Мога да разбера нежеланието

й да види страната си, разкъсвана от война – и сигурно на това се дължат постоянните призови за мир, които Богинята отправяше към народа ни през последните няколко години. Но сега дойдоха други времена. Друга е и Повелителката на Вернеметон. Знаеш ли за голямото сражение при планината, наречена от римляните Монс Граупиус? Знаеш ли, че земите на вотадините сега са превърнати в пустош, че там, където някога живееше многобройно племе, малцината оцелели едва могат да не умрат от глад?

Ейлан отклони погледа си. Разбира се, че бе чувала за битката, и то от човек, който бе участвал в нея. Самият Гай й бе разказал как гладуващите местни жители идвали през зимата пред портите на укрепленията, за да просят храна. Но тя знаеше и друго – наистина, римляните бяха нашественици, но нерядко самите британци бяха изгаряли селата си и избивали добитъка, за да не могат римляните да се възползват от изоставените им домове.

– Отговори ми, ти, която говориш с гласа на Богинята! Сълзите на отведените в робство жени могат да изпълнят цяло море; кръвта на избитите ни воини крещи за отмъщение – защо тя не ни чува? Защо не отговаря на молитвите ни? Защо Оракулът продължава да ни налага този позорен мир?

Бендейгид скочи на крака и пристъпи към Ейлан, но в същия миг гигантската фигура на Хю се отдели от сенките в ъгъла. Ейлан си пое дълбоко дъх, за да прикрие учудването си, и махна успокоително на телохранителя. Винаги бе предполагала, че баща й също е замесен в плановете на Върховния друид. Възможно ли беше той да не знае, че през всичките тези години Арданос е определял предсказанията на Оракула?

– Не може да не знаеш, че аз само повтарям предсказанията, които чувам – каза тя спокойно. „Ако знае истината, аз само я потвърждавам, ако не я знае не съм издала нищо с тези думи.“

Думите й бяха всъщност напълно верни, защото Арданос наистина тълкуваше отговорите, които тя даваше на въпросите така, както сметеше за необходимо, но от друга страна Ейлан действително не въздействаше по никакъв начин на словото на Богинята. Може би досега самата Богиня бе говорила миролюбиво и на Арданос не бе му минало през ума да заподозре, че Ейлан е в пълно съзнание по време на ритуала.

Бендейгид стана и закрачи нервно из стаята. После подхвана отново:

– Дошъл съм при теб с молба. Ти говориш на Богинята. Помоли я за отмъщение! Не забравяй – духовете на жените от Мона викат за мъст!

Ейлан се намръщи.

– Кинрик ли те накара да дойдеш тук с такава молба?

Тя знаеше, че Гай е пленил Кинрик, и че беше спасил живота му, като го бе определил за заложник, но не знаеше нищо за по-нататъшната му съдба.

– Кинрик беше пленен – изръмжа баща ѝ. – Искали да го изпратят в Рим за забавление на императора, но той избил стражите и избягал.

– А къде е сега? – попита тя уплашено. Ако римляните го пленяха повторно, Кинрик можеше само да моли боговете за бърза и лека смърт.

– Не знам – друидът явно не искаше да даде по-точен отговор. – Но имай предвид едно, дъще – на север се надига гневът на подтиснатите. Римляните постепенно се оттеглят от онези земи. Не всички Гарвани са загинали при Монс Граупиус. Раните на оцелелите заздравяха. Ако Богинята не вдигне народа ни на борба срещу римляните, можеш да бъдеш сигурна, че Кинрик ще го стори.

– Но аз говоря само на хората, които идват по големите празници на Хълма на девиците – отвърна притеснено Ейлан. – Те повечето са корнови и ордовици, понякога идват и демети и силури, и много рядко по някой от дивите обитатели на хълмистите земи. Какво общо имат те с Каледония?

– Възможно ли е все още да не съзнаваш властта си? – той се изправи лице в лице с нея. – Римляните завладяха земите ни, подчиниха главатарите на племената и забраниха повечето ни ритуали. Едно от малкото неща, които са ни останали, е Оракулът във Вернеметон. Ако не знаеш, че думите на Оракула се повтарят от уста на уста от единия край на Британия до другия, значи си глупачка!

„Той със сигурност не знае, че Арданос диктува волята си на Оракула, каза си Ейлан, но като че ли подозира нещо“. Докато тя се преструваше на несведуща, баща ѝ не можеше да я помоли направо да подкрепи в предсказанията си един бъдещ бунт. Но сблъсъкът бе неизбежен и щеше да настъпи рано или късно.

– Живея много усамотено... – каза Ейлан. – Но тук често идват поклонници, за да отправят молитвите си към Богинята на свещения извор. Кажи им да идват да пият от благословените води всеки месец по новолуние, и ако забулената пазителка на извора разговаря с тях за гарвани, нека се вслушат по-внимателно в думите ѝ.

– Ах, дъще! Знаех си, че няма да измениш на народа си! – възкликна Бендейгид с внезапно пламнал поглед. – Ще кажа на Кинрик...

– Кажи му, че нищо не съм обещала – прекъсна го Ейлан, – но щом

искаш от мен да се обърна към Богинята с молба за помощ, трябва да знам какво точно да искам от нея. Но не мога да ти обещаая, че тя ще отговори на молитвите ти...

Бендейгид бе принуден да се задоволи с думите ѝ. Когато си отиде, Ейлан дълго седя на стола си, потънала в размисъл. Беше повече от ясно, че Кинрик готви бунт, и бе също толкова ясно, че без нейната помощ бунтът ще пропадне.

Баща ѝ най-сетне бе разбрал, че тя е зряла жена и че не може да влияе на решенията ѝ. Каза си, че си е струвало да страда толкова, дори само за да може да се изправи сега срещу властния Бендейгид от позиция на силата. Но властта водеше със себе си и отговорност, от която Ейлан не можеше да избяга. Тя и не мислеше да го стори – защото знаеше, че в противен случай един ден баща ѝ и брат ѝ можеха да се изправят на бойното поле срещу бащата на нейния син.

„Какво ще сторя, ако се стигне дотам? – Ейлан притисна измъчено ръце към челото си. – Богиньо, посъветвай ме... Какво да правя?!“

Детето на Юлия растеше. Всички свикнаха да ѝ казват Цела, защото изглеждаше смешно да наричат такова дребосъче с дългото име Мацелия. А Гай напрасно чакаше да започне да изпитва към нея привързаността, която почувства към малкия Гауен още в първия миг, когато го видя в ръцете на Ейлан. Дали един мъж можеше да изпита такова вълнение само при вида на първородния си син? Или това, че не изпитваше никакво чувство към детето, се дължеше на безразличието му към майката?

За щастие Юлия не намираще нищо странно в това, че съпругът ѝ не обръща внимание на дъщеря им. Цела беше кротко бебе и обещаваше да стане хубаво момиче, а дядо ѝ беше луд по нея. Юлия прекарваше почти цялото си време с бебето, и постоянно го обличаше и преобличаше в скъпи бродирани дрешки. Всички тези занимания Гай приемаше за чиста загуба на време.

Когато Цела навърши годинка, Юлия отново беше бременна. Този път тя беше напълно убедена, че ще роди дългоочаквания син. Така ѝ бе казал някакъв гадател, когото тя бе повикала нарочно в къщи, но Гай не изпитваше нейната дълбока увереност.

Поне не му се наложи да споделя терзанията на жена си по време на бременността. Войната в Дакия вървеше зле за Рим. Сърцето на Гай се сви, когато научи новината, че Втори легион се оттегля от северните

земи, и разбра, че има нареждане да бъде разрушено укреплението, което бяха построили. Най-сетне бе станало ясно, че северът може да се удържи само, ако там се разквартируваше много повече войска и се построиха нови укрепления – а това империята не можеше да си позволи. Гай си каза мрачно, че ако това им бе дошло на ума преди три години, много хора щяха да бъдат още живи.

Той прекарваше цялото си свободно време в щаба, в очакване да пристигне някой вестносец. Лично императорът бе пратил заповед на новия губернатор, Салустий Лукул, да освободи крайните северни крепости, да разруши крепостните стени и да изгори дървените постройки, за да не остане нищо от което може да се възползва врагът. Двадесети легион се отправи обратно към старите си позиции в Глевум, но никой не знаеше колко дълго ще останат там.

В крайна сметка обаче за Дакия замина Втори легион от Дева. Мацелий заяви, че е прекалено стар, за да прекоси отново кажи-речи цялата империя и реши да се оттегли от военна служба и да построи къща в Дева, където да прекара старините си. Затова пък Гай получи изненадваща покана от новия командир на легиона да се присъедини към щаба му и да отплава за Дакия. Не по-малко учудващо му се стори това, че Лициний въобще не възрази, когато му съобщи решението си да приеме поканата.

– Ще ни липсваш, момчето ми – каза старият човек, – но сега, когато вече имаш семейство, е време да се погрижиш по-сериозно за кариерата си. Защо иначе сипя хвалебствия за теб из целия Лондиниум? Жалко наистина, че няма да си тук, когато ще се роди второто ти дете, но такова нещо можеше да се очаква. Но ти не се безпокой за Юлия – аз ще се погрижа за нея. От теб се иска само да изпълниш дълга си на римски офицер и да се завърнеш при нас, покрит със слава!

Диеда се завърна в Горския храм в средата на май. Бяха изминали повече от четири години от деня, когато замина за Ериу. Денят беше слънчев и Ейлан я прие в градината. Надяваше се обстановката да направи срещата им по-сърдечна, но все пак помоли и Кайлеан да присъства. Когато Диеда се появи, Ейлан се поизправи на стола си. Воалът се хлъзна надолу по раменете ѝ, а Кайлеан стана и се отправи забързано към новодошлата.

– Диеда, дете мое, радвам се да те видя отново! Толкова време мина... – двете жени се прегърнаха тържествено, опрели буза до буза.

Диеда носеше дълга, свободна роба от бял лен, каквито носеха ирландките. Робата беше поръбена с пищни бродерии, а отгоре жрицата бе сложила традиционното наметало на бардовете – небесносиньо, поръбено със златна бродерия и прикрепено на рамото със златна катарاما. Косата ѝ бе прибрана назад с богато избродирана лента, но падаше свободно по раменете. Но красивото празнично облекло не можеше да прикрие вътрешното ѝ напрежение.

– Бях забравила какво спокойствие цари тук... – каза тя и се огледа. Лехите с мента грееха в изумруденозелено, проблясваха сребристите листа на лавандулата, а над лилавите ѝ цветове кръжаха пчели.

– Опасявам се, че след кралските дворове на Ериу и всички крале и принцове, които си срещнала там, тук ще ти се стори много скучно – отвърна Ейлан.

– Да, Ериу наистина е красива страна, там много ценят певците и поетите, но след време родината започва да ти липсва.

– Започнала си да говориш напевно като хората от Ериу, мила – усмихна се Кайлеан. – Едва сега разбирам колко ми е липсвал този говор!

„Сега вече никой, който я чуе да говори, не може да я помисли за мен!“ – каза си Ейлан. Беше се изменил не само акцентът ѝ, но и плътността и тембърът на гласа ѝ. Диеда винаги бе имала мелодичен глас, но сега бе навикнала да го използва като съвършено настроен инструмент. Говореше така мелодично, че дори да кажеше лоша дума, човек би бил склонен да ѝ я прости.

– Имах достатъчно време, за да привикна на този говор – каза Диеда и се обърна към Ейлан. – Като че ли е минала цяла вечност.

Ейлан кимна. Тя самата се чувстваше по-стара с цял век от

неопитното момиче, което Лианон бе избрала за своя наследница преди пет години. Безпокоеше я капризно извитата уста на Диеда. Дали още таеше ненавист към тези които я бяха отпратили отгук?

– Да, мина много време и при нас дойдоха няколко нови момичета – поде тя. – Струват ми се обещаващи – сигурно повечето от тях ще решат да положат обет и да останат тук.

– А какво имаш предвид за мен?

– Да обучаваш момичетата на всичко, което си научила в Ериу! – Ейлан се приведе малко напред. – И нямам предвид само нови химни, за да станат ритуалите ни още по-красиви, но и на древната наука, на легендите за богове и герои.

– Жреците няма да се съгласят.

– Те нямат право да ни се бъркат – каза рязко Ейлан и очите на Диеда се разшириха от учудване. – Главатарите на нашите племена наемат чуждестранни учители, за да учат синовете им на латински, децата им наизустяват Вергилий и започват да правят разлика между различните италиейски вина. Полагат се всички усилия, за да се превърнат мъжете ни в римляни, но никой не се интересува от това какво правят жените. Вернеметон може да се превърне в последното светилище, съхранило древната мъдрост на нашия народ, и аз няма да допусна тя да се загуби за потомците ни!

– Тук наистина са се променили много неща – Диеда се усмихна за първи път. Но в същия момент очите ѝ се спряха на нещо зад гърба на Ейлан и изражението ѝ се промени рязко.

Гауен тичаше с все сили към тях, сподирен от задъханата си дойка. Пръстите на Ейлан се вкопчиха в диплите на роклята ѝ, докато тя се бореше с порива си да изтича към него и да го вдигне на ръце.

– Лунната жена! Лунната жена! – викаше възторжено момченцето, но изведнъж се закова на място, изгледа подозрително Диеда и каза с упрек:

– Ти не си Лунната жена!

– Вече не съм – кимна Диеда със странна усмивка.

– Това е Диеда, тя ни е роднина и пее чудесно – произнесе Ейлан с усилие. В продължение на няколко минути Гауен гледеше смръщено ту едната, ту другата. Очите му имаха същия променлив лешников цвят като очите на майка му, но косата му беше тъмна и къдрава като на баща му. Когато пораснеш, челото му щеше да е високо, също като челото на Гай.

– Съжалявам, Повелителко – каза задъхано Лия, която тъкмо

влизаше в градината. – Той просто избяга!

Долната устна на Гауен започна да потреперва. Ейлан, забелязала, че детето всеки момент ще се разплаче, направи знак на дойката да го остави на мира. „Сигурно сме го разглезили, мина й през ума; но той е още толкова малък и толкова скоро ще трябва да замине!“

– Да ме видиш ли искаше, мили? – каза тя меко. – Сега не мога да си играя теб, но ако дойдеш по залез слънце, ще отидем да нахраним рибките в езерото при Свещения извор. Може ли така?

Гауен кимна сериозно. Ейлан го погали нежно по лицето. Сърцето й се сви, защото детето веднага се усмихна и на бузата му се появи познатата трапчинка. После то се обърна, хукна и изчезна също тъй бързо, както се бе появило. Майка му изпита чувството, че с него си отиде и слънчевата светлина.

– Това ли е детето? – Диеда наруши възцарилото се мълчание. Когато Ейлан кимна, сините й очи блеснаха гневно. – Трябва да си луда, щом го държиш тук! Ако някой разбере кой е той всъщност, всички сме загубени! Нима прекарах четири години в заточение, за да можеш да се наслаждаваш на спокойствие на майчинството си? Не ти ли стига това, че си и Велика жрица на всичкото отгоре?

– Той няма представа, че аз съм му майка – прошепна измъчено Ейлан.

– Но ти можеш да го виждаш всеки ден! Не убиха нито него, нито теб! И всичко това дължиш на мен, Свята майко на Вернеметон!

Диеда закричи нервно напред-назад. Беше напрегната като някоя от сунитите на арфата си.

– Имай поне малко милост, Диеда – намеси се Кайлеан. – Знаеш отлично, че след година-две момчето трябва да бъде пратено някъде за отглеждане. Никой не подозира нищо.

– И за чий син го имат тогава? – Диеда почти изплю думите през рамо. – На горката Майри или мой? – тя прочете отговора по лицата на двете жени. – Така значи. След като понесох изгнанието, ще трябва да понеса и позора вместо нея. Е, като се срещна с момчето още няколко пъти, може пък слуховете да престанат. Защото, предупреждавам ви, не мога да понасям деца.

– Искам само да знам имаш ли намерение да останеш и да мълчиш – каза грубо Кайлеан.

– Оставам – каза Диеда след кратък размисъл, – само защото вярвам в смисъла на това, което сте започнали да правите тук. Но чуй ме добре, Ейлан, ще повтора още веднъж това, което казах, когато преди

време се съгласих на подмяната – ако предадеш народа си, пази се, защото ще произнесеш смъртната си присъда!

Новата луна вече бе изплувала на все още светлото вечерно небе и водите на Свещеното езеро сияеха, окъпани в мека опалова светлина. Едрите съомги бяха дошли веднага и бяха излапали лакомо парчетата сладкиш, които Гауен им подхвърляше. Ейлан изчака, докато детското бърборене заглъхна в далечината, после спусна отново воала си и се упъти към малкото светилище на извора.

Момичетата, които ѝ прислужваха, бяха убедени, че Великата жрица проявява голямо снизхождение, когато ги уведоми, че понякога ще ги отменя и сама ще посреща поклонниците при извора. Най-често Ейлан това и правеше – просто изслушваше със съчувствие оплакванията на хората, а после изпращаше тези, на които можеше да се помогне, при билкарките или заклинателките. Но откакто узна за плановете на Кинрик, тя всеки път идваше тук с таен страх. Очакваше с тревога деня, когато някой от поклонниците нямаше да сподели с нея болката си, а щеше да заговори за Гарваните и за предстоящия бунт.

При извора беше хладно – Ейлан се уви по-плътено в наметалото си и се заслуша в успокояващия ромон на водата. Тя се стичаше в тънка струйка от една каменна ниша, в която бе поставена оловна статуетка на Богинята, и падаше с тих плисък в улея, който я отвеждаше първо към мястото, откъдето поклонниците пиеха, а после и в свещеното езеро.

„Източник на живота... – започна да се моли тя, наля чаша леденостудена вода, намокри пръсти в нея и докосна с тях челото и устните си. – Ти си свещена и вечна. Дай ми твоята сила и спокойствие!“

После запали малкия светилник при статуетката, седна и зачака.

Луната вече се беше издигнала високо в небето, когато тя чу найсетне нечий бавни, колебливи стъпки. Човекът, който идваше насам, беше болен или полумъртъв от изтощение. Когато тъмната му фигура се очерта пред Ейлан, гърлото ѝ се сви от неочакван страх. Беше мъж, увит в грубо селско наметало. Отдолу се подаваха панталони, по които личаха стари, спечени петна от кръв. Човекът явно беше нашрек, но когато я видя, въздъхна облекчено и се поотпусна.

– Почини си, пий от извора и приеми благословията на Богинята... – каза тихо Ейлан. Човекът коленичи, загреба в шепа вода от улея и отпи. Явно се опитваше да се овладее.

– Сражавах се... Видях как гарваните летят над бойното поле – прошепна той и вдигна очи към жрицата.

– Гарваните летят и нощем – отвърна тя. – Какво имаш да ми

кажеш?

– Денят на бунта беше определен. Трябваше да се вдигнем в средата на лятото, но онези с червените наметала надушиха нещо и ни нападнаха... – той прекара ръка пред очите си – предната нощ.

– Къде е Кинрик? – попита тя бързо и много тихо. Беше ли довелият ѝ брат още между живите? – Какво иска от нас?

Човекът сви отчаяно рамене.

– Кинрик ли? Трябва да е успял да избяга. Но насам сигурно ще дойдат и други като мен, за да намерят подслон и да лекуват раните си.

Ейлан кимна.

– Зад кухните има пътечка, която отива в гората. Тя води към една хижа, в която жриците понякога се оттеглят, когато изпитат нужда от уединение и размисъл. Отиди там. Можеш да останеш, колкото искаш. Ще ти пратя храна по някого.

Раменете на човека пред нея се отпуснаха безсилно и тя се зачуди дали той ще успее да се добере до хижата.

– Слава на Богинята – каза мъжът шепнешком. – Благословена да си и ти, Повелителко, защото ми помогна.

Изправи се с мъка на краката си, поклони се пред образа на богинята и изчезна в сенките. За нейно учудване се движеше безшумно въпреки раните и умората си.

Ейлан не помръдна дълго след като нощния посетител си беше тръгнал. Слушаше плисъка на водата, загледана в хипнотичното трептене на пламъка в малката лампа.

„Богиньо, молеше се тя; имай милост към бегълците. Имай милост към всички нас! След месец, по Белтейн, Арданос ще поиска от мен да кажа на хората да приемат кротко и този удар, а баща ми ще иска да ги подбудя да се разбунтуват и да отмъстят с огън и меч за избитите воители от братството на Гарваните. Какво да сторя? Как да постъпя, за да се възцари мир в тази измъчена земя?“

Тя чака дълго, надявайки се да получи отговор на въпроса си, но не видя нищо. Само водата продължаваше да напява еднообразната си песен и да тече с тихо бълбукане надолу по хълма.

Гай седеше в стаята си в крепостта Колония Агрипенсис⁴², заслужан в дъжда. Мислеше си, че времето в Долна Германия не се отличава кой знае колко от това в Британия. Тази пролет бе наистина много

42. Колония Агрипенсис – латинското име на гр. Кьолн в Германия. (Б.пр.)

дъждовна. Беше напуснал Британия преди две години, бе пропътувал много земи, обиколил бе земите на запад и на север от Италийския полуостров, а сега се бе озовал тук, по поречието на Ренус. Оттук нататък реката се виеше през равни, мочурливи земи към мястото, където се вливаше в северното море. Понякога му се струваше, че е тръгнал от Лондиниум само преди седмици, но тъкмо днес имаше чувството, че не си е бил у дома от цял век.

Той натопи перото в мастилницата и продължи да пише писмото до Лициний. Помисли си, че двете години, през които редовно разменяше писма с тъста си, бяха усъвършенствали писането му, и сега се справяше не по-зле от роба, който му беше секретар. Първоначално не беше лесно, но скоро Гай оцени предимството на това да имаш лична кореспонденция, недостъпна за другите.

„... осъдиха и последните легионери, присъединили се към миналогодишния бунт на Сатурнин. Повечето от тях бяха разпратени по други легиони – пишеше Гай. – Новите нареждания на императора, съгласно които само един легион охранява всеки лагер, създадоха голяма бъркотия и доста работа на инженерите. Не знам доколко това ще попречи на бъдещи заговори, но действително е добре силите ни да се разпределят по-равномерно по границата. Получи ли се подобно нареждане и в Британия?“

Той спря за миг, заслушан в равномерните крачки на минаващия патрул, после отново се наведе над писмото.

„При нас се чува, че маркоманите и квадите са неспокойни, и Домициан отложи похода си в Дакия, за да се справи с тях. Мисля си, че ще е разумно да сключи някакъв съюз с Децебал, краля на даките, и да ги използва срещу маркоманите. Тъй или иначе, императорът все още не ме е включил в кръга на най-близките си съветници, затова и не можем да знаем какво ще предприеме“.

Той се поусмихна, мислейки си, че Лициний ще разбере шегата. Действително, беше виждал императора няколко пъти, преди да го откомандирова Втори легион, който остана в Дакия, и да отпътува за новото си назначение Германия, но Домициан надали изобщо знаеше за съществуването му.

„Обучението на ескадрона, който ми повериха, върви добре. В него има бриганти, а те са отлични конници, и са извънредно щастливи, че най-сетне имат командир, който говори на родния им език. Горките! Носталгията ги мъчи също както и мен. Предай поздравите ми на Юлия и децата. Предполагам че Цела е вече голямо момиче, и ми е трудно да повярвам, че и малката Секунда⁴³ вече е навършила годинка.

В сравнение с германската граница Британия ми се струва мирно убежище – продължаваше той – но това сигурно е илюзия. Неволно дочух моите бриганти да говорят нещо за гарвани, и се сетих за онова тайно общество, за което чувахме да се говори преди години...“

Гай отново спря да пише. Опитва се да си каже, че внезапно връхлетялото го безпокойство се дължи на мрачното време и неспирния дъжд, но преди да посегне пак към перото, на вратата се появи роб с известието, че легатът иска да го види незабавно. Гай си сложи наметалото и забърза навън, зачуден за какво ли го вика командирът на легиона.

– Нови заповеди, трибуне – посрещна го легатът. – Искрено казано, ще съжалявам за теб, защото се представяше отлично.

– Да не би да пращат някъде ескадрона? – Гай го изглежда учудено, защото такива заповеди обикновено се узнаваха предварително от всички лагерни клюкари.

– Не, откомандироваха само теб, момчето ми, колкото и да ми е неприятно. Връщаш се в Британия като офицер от щаба на самия губернатор. Там май е настанала някаква бъркотия и имат нужда от човек с твоя произход и от познанията ти за местното население.

„Гарваните! – изтръпна Гай. Пред него веднага изплува лицето на Кинрик – такъв, какъвто го бе видял последния път, с изкривени от омраза черти. – От днес нататък трябва да обръщам по-голямо внимание на предчувствията си“. Почти сигурно беше, че Лициний има пръст в това отзоваване. Тук, на границата, беше само един от многото офицери, и трябваше да чака някоя щастлива случайност, за да се отличи. Но ако успееше да предотврати бунт в Британия...

Лициний сигурно беше много доволен от себе си, че е намерил начин да съкрати пътя на зет си към славата. Само Гай знаеше, че за да изпълни дълга трябва да мине през трупа на човек, който някога му беше приятел и спаси живота му. Той успя да каже няколко учтиви думи на

43. Secunda (лат.) – втора. (Б.пр.)

легата, едва изчака отговора му и забърза обратно към офицерските помещения, за да се приготви за път.

Наближаваше средата на лятото. Из цялата страна се ширеха всевъзможни слухове за бунта на Гарваните и за съдбата на заговорниците. Ейлан искрено се надяваше, че губернаторът ще забрани празника, за да предотврати нови смутове, но той явно бе решил да си затваря очите с надеждата, че като не се обръща внимание на броженията сред хората, те ще заглъхнат от само себе си. От бегълците, които намериха подслон във Вернеметон, Ейлан научи, че Кинрик отишъл отново при приятелите си на север и събрал последователи от хората, които оцелели след битката при Монс Граупиус. Водели ги негови доверени хора от Братството на Гарваните. Дотук задачата му била лесна, защото римляните се бяха оттеглили от опустошените земи, оставяйки оцелелите да съществуват само благодарение на омразата и желанието за мърт.

После обаче Кинрик се беше опитал да вдигне и бригантите, но там римляните бяха направили опит да възстановят провинцията след жестоко потушения скорошен бунт. Ейлан си мислеше, че предателят е бил човек от племето на бригантите, или може би дори жена, която бе решила, че приличното съществуване, макар и във вериги, е за предпочитане пред римския меч.

Един по един оцелелите Гарвани се точеха на юг, съсипани от мъка, смазани от отчаяние. Най-доверените жрици на Ейлан лекуваха раните им, после им намираха нови дрехи и ги отправяха под нови имена. Те ѝ съобщиха, че Кинрик е все още на север, начело на малцината оцелели след неуспешния опит за бунт, но едно специално отделение легионери било влязло в дирите им и те се укривали и постоянно сменяли убежищата си. Каледонците сякаш се бяха изпарили, потънали бяха в родните си планини, но Гарваните не принадлежаха към никой клан, и нямаха домове, където да се върнат, когато станеше ясно, че вече няма за какво да се сражават.

Всички бегълци, които идваха във Вернеметон, бяха на възрастна на Кинрик, но съдбата им ги бе превърнала почти в старци. Ейлан ги гледаше с мъка, защото римската кръв бе изписана на лицата на мнозина – също както на нейния Гауен. Някога, от онова далечно видение, тя бе разбрала, че кръвта на племената и Рим трябва да се смеси. Но Мерлин не ѝ бе казал дали това ще стане веднага или в продължение на поколения. Може би трябваше да измрат поколения от млади мъже и да

оставят след себе си поколения скърбящи жени с натежали утроби, за да се сбъдне предсказаното?

След клането на Мона Арданос и Лианон бяха решили да приемат по-малкото зло и да се преклонят, но баща ѝ и Кинрик предпочитаха смъртта пред робството. Ейлан гледаше как расте Гауен и знаеше само едно – че би сторила всичко, само и само да защити живота на детето си.

И тъй, настъпи най-сетне Албан Хефин, денят, в който се празнува лятното слънцестоене, и жриците от Горския храм се упътиха към Хълма на девиците, за да изпълнят обичайния ритуал.

Още в началото на дългата алея Ейлан видя сиянието на големите огньове и огнените кръгове, които факлите описваха върху вечерното небе. Чуваха се тежките, равномерни удари на барабаните, които ставаха все по-силни и по-силни, докато младите мъже се състезаваха чия факла ще литне най-високо в небето. Кралете и армиите идваха и си отиваха, но истинската битка продължаваше година след година – битката на обикновените хора да спасят плода на своя труд, да оцелеят през мрака на следващата зима. Понякога Ейлан мислеше, че всъщност това е и най-важното.

Чуваше се мученето на добитъка. Животните вече бяха прекарани между двата огъня, за да получат своя дял от благословията на Богинята. Миризмата на дим и печено месо се смесваше с аромата от жълтия кантарион и дивия пелин, от които бе изплетен венецът ѝ.

– Вижте, вижте! – възкликна Сенара, която вървеше до нея. – Колко високо летят факлите! Приличат на падащи звезди!

– Дано посевите израснат толкова високо, колкото летят факлите! – отвърна Кайлеан.

Бяха донесли пейка, на която Ейлан можеше да поседи, докато настъпеше време за предсказанията на Оракула. Тя се отпусна на нея, изпълнена с благодарност, без да обръща особено внимание на тихите разговори на жените около себе си. Растяха не само посевите, мислеше си тя, загледана в Сенара. Уплашеното осемгодишно хлапе, което бе поверено преди пет години на грижите ѝ, сега се бе превърнало във високо, дългокрако момиче с меднозлатисти коси, което обещавахе да стане истинска красавица.

Шумовете откъм хълма се засилиха още повече. Огньовете сякаш избухнаха и се разпиляха на всички страни, защото момчетата вземаха

запалени клони от тях и хукваха във всички посоки, за да отнесат спасителната сила на слънцето из нивята.

Барабаните забиха по-тихо. Звукът напомняше на ударите на човешко сърце. Ейлан изпита познатото замайване от настъпващия транс.

„Скоро ще започне, каза си тя; и после... Стореното тази нощ няма да може да се промени“. За първи път от години тя сама бе добавила най-силните упойващи треви в напитката, защото се боеше, че сковаваният я страх ще попречи на идването на Богинята. Чувстваше, че и Арданос е по-неспокоен от друг път, макар че той не го издаваше външно с нищо. Лицето му, прорязано от нови бръчки, сякаш бе издълбано от дънера на старо дърво. Духът сякаш ту гаснеше, ту отново припламваше в изтощената телесна обвивка. Едва сега Ейлан забеляза, че Арданос не ползва жезъла си само за тежест, а има нужда да се подпира на него, за да не падне. Някой ден, и то може би скоро, щеше да си отиде и той. На времето ѝ се струваше, че го мрази, но през последните години между тях се бе установило негласно примирие. Сега я тревожеше мисълта, че никой не знае кой ще бъде негов наследник.

Но за това имаше време да мисли, когато минеше тази нощ. Шествието бавно се задвижи напред. Ейлан позволи на Кайлеан да ѝ помогне да се изправи на крака и също тръгна нагоре, към хълма.

Друдите вече пееха; песента им се носеше на вълни в топлия нощен въздух:

Сама Луната слиза от небето,
косите ѝ свещен венец краси,
във дланите ѝ – златен полумесец...

Въпреки че от първия път бяха минали цели пет години, Ейлан както винаги се стресна от напрегнатото очакване на насъбралите се хора, което я блъсна в гърдите като вълна. Беше забравила и прилошаването, и страха от чувството, че губи контрол върху съзнанието си. Светът се завъртя вихрено около нея, докато тя се бореше с внезапния пристъп на паника. Сама бе пожелала да стане тъй – и все още не можеше да разбере от искрена вяра ли го бе сторила, или от страх, но едно бе сигурно – тази нощ волята ѝ не биваше да влияе на истинските слова на Богинята.

„Повелителко на живота, в твои ръце поверявам духа си. Майко, бъди милостива към всички свои деца!“

Припомни си наученото – как трябва да диша, как да освободи съзнанието си, за да може духът да напусне телесната си обвивка. Ейлан се

рееше между земята и небето; последното усещане на тялото ѝ бе леко-то сътресение, когато поставиха трикракото ѝ столче на земята. После се почувства напълно свободна.

Известно време сякаш плуваше в златиста мъгла, и просто се наслаждаваше на усещането, че е у дома, на сигурно място, защитена от всяко зло. Колко преходни и дори глупави ѝ се струваха досегашните ѝ страхове! Но връзката с тялото ѝ не бе напълно прекъсната, и след известно време тя усети с неудоволствие, че златистият облак избледнява и установи, че отново може да вижда.

Погледна надолу и видя собственото си тяло, потънало в богатите дипли на тежките одежди. Жаравата от догарящите празнични огньове хвърляше трептящи отблясъци върху лицето ѝ. Жреци и жрици стояха в кръг около нея, а зад тях напираше множеството. Белите дрехи на друидите и тъмните роби на жриците образуваха два полукръга – светъл и тъмен. Този път на празника бяха дошли повече хора от обикновено – тълпата покриваше хълма от всички страни; тук-там от набързо разпънатите шатри и палатки проблясваха светлинки. Отвъд се простираше тъмната шир на гората, още по-нататък – полетата, прерязани от пътища, окъпани от лунна светлина. Без особено любопитство Ейлан забеляза необичайно оживление и суматоха в единия край на тълпата, и по-нататък по пътя, който водеше към Дева, някаква равномерно движеща се маса. Когато паднеха върху нея, лунните лъчи се пречупваха в студен метален блясък.

Друидите призоваваха Богинята, сливаха блуждаещите във въображение то на хората представи в един образ, който все пак си оставаше точно толкова многолик, колкото бяха и хората, които пригласяха на техния зов. Ейлан видя прилива на призованата от тях Сила като огромен стълб от многоцветно сияние и изпита бегло съжаление към крехката фигурка, в която тя трябваше да се въплъти. После тялото ѝ като че ли изчезна, не виждаше вече своите черти; на мястото на Великата жрица стоеше висока, внушителна женска фигура. Ейлан беше убедена, че досега не е преживявала нищо подобно.

Тя се взря по-внимателно. Искаше ѝ се да узнае какъв е образът, който Богинята бе приела тази нощ.

В този момент суматохата в тълпата се усили и достигна самия ѝ център. Тя видя червените отблясъци на огъня по извадени мечове и чу мъжки гласове, които викаха:

– Велика кралице, чуй ни! Катубодва, теб призоваваме! Повелителко на Гарваните, отмъсти за синовете си!

Арданос се обърна назад с изкривено от гняв лице и се опита да ги накара да млъкнат, но силата на чувството, което мъжете бяха вложили в този зов, бе свършила необходимото. Над притихналата тълпа се разнесе шум, запляскаха черни криле, прелетяха мрачни сенки, приспаната жаравя се разгоря от внезапен хладен полъх; женската фигура стана като че ли още по-висока, пристъпи напред и отметна воала от лицето си.

– Вие ме призовахте и аз дойдох – отекна гласът ѝ. Тя говореше на древния език на племената. – Кой се осмелява да ме вика?

Ужасеният шепот, който се бе понесъл в тълпата, затихна мигновено. Настана пълна тишина. Тогава от тълпата се отдели висока мъжка фигура и се отправи с накуцване към средата на кръга. Ейлан позна Кинрик. Кървава превръзка опасваше челото му, в ръцете си държеше гол меч.

– Аз те викам, Майко – аз, който винаги съм ти служил вярно! Повелителко на Гарваните, нека враговете ти почувстват силата на твоя гняв!

Високата, стройна жена се приведе малко напред. Лицето и косата ѝ, осветени от разгорелия се наново огън, изглеждаха червени, сякаш облени в кръв. Мечът на Кинрик също светеше с кърваво сияние. Арданос гледаше ту единия, ту другия, безсилен да се възпротиви. Разбираше достатъчно, за да знае, че не бива да застава на пътя на огромната сила, която свързваше война със загадъчната женска фигура.

– Ти наистина ми служи вярно... – гласът на високата жена разкъса ужасеното мълчание. – Отрязани глави и човешки крайници бяха твоите жертвоприношения, неведнъж напои с човешка кръв земята в моя чест. За теб плачът на жените и стоновете на умиращите са свещена музика. Ти искаш да храниш тези празнични огънове с човешки тела... Ти ме призова, червени гарване. Ето ме пред теб. Кажй какво искаш от мен?

Ужасна беше усмивката, която се появи на устните ѝ. Макар че беше средата на лятото, повя леден вятър. Мракът на Катубодва убиваше слънцето. Хората заотстъпваха уплашено назад. Не помръдваха от местата си единствено Кинрик, Арданос и двете жрици.

– Унищожй завоевателите. Изтрий от лицето на земята ни тези, които я обезчестиха! От теб искам победа, Повелителко!

– Победа ли? – Богинята на битките се разсмя страховито. – Аз не дарявам победа. Аз съм невеста на смъртта; майка, която убива малките си; единствената победа, която ще намериш в прегръдките ми, е смъртта! – тя издигна ръце и диплите на наметалото ѝ се развяха като черни гарванови криле. Този път дори Кинрик отстъпи ужасено.

– Но нашата кауза е справедлива... – започна той.

– Справедливост! Нима хората някога са водили справедлива война?! Това, което сега ви причиняват римляните, преди хората от твоята кръв са причинявали един другиму, и на хората, които са живели преди тях по тези земи! Твоята кръв ще нахрани земята, независимо от това дали ще умреш на слама или на бойното поле – за мен няма никаква разлика!

Кинрик разпери объркано ръце.

– Но аз се сражавах за доброто на народа си! Поне ми обещавай, че един ден и враговете ми ще страдат също като мен...

Богинята се приведе отново напред и се взря в очите му. Кинрик нямаше сили да се откъсне от пронизващия ѝ поглед.

– Виждам... – зашепна тя, но шепотът ѝ се чуваше по целия хълм. – Гарваните отлитат от раменете на светлия бог... Никога вече той няма да се вслушва в техния глас. Орелът идва на тяхно място. Богът приема образа на орел, и орел ще бъде – и ще предаде, и ще бъде предаден, и ще страда, пленен в дъбовото дърво, за да се превърне отново в бог... Виждам как насам препуска бял кон. Белият кон идва от морето и ще прогони орела. Червеният дракон ще се съюзи с орела, за да прогонят белия кон от тези земи, а жребецът ще се сражава с драконите на севера и лъвовете на юга... Те ще се избиват един друг и победителят на свой ред ще брани земята, и ще я има за своя. Кръвта им ще се смеси и ще нахрани земята – и никой няма да знае кой е бил приятел и кой – враг... – богинята замълча.

Пълно мълчание продължаваше да цари и сред хората – не знаеха дали пророчеството трябва да ги изпълни с надежда или със страх... Отдалеч се чуваше тихото мучене на добитъка, но и някакъв друг шум – равномерен, също като ударите на барабан. Само че музикантите бяха замлъкнали и източникът на звука трябва да беше друг.

Най-сетне проговори Кинрик. Гласът му прозвуча пресипнало, сякаш отказваше да му служи.

– Кажни ни, Господарке... кажни ни какво трябва да правим...

Жената се облегна назад в стола си. Тихият ѝ смях прозвуча тъй, сякаш се забавляваше.

– Бягайте – и повтори тихо: – Бягайте, и то веднага, защото враговете ви са тук – тя вдигна глава и огледа замръзналото множество. – Всички вие, вървете си бързо и без много шум, и ако ме послушате, ще оцелеете... поне за известно време.

Тук-там хората започнаха да се измъкват назад от тълпата, но

повечето продължаваха да стоят като хипнотизирани.

Тогава Богинята вдигна ръце и замахна към тях – ръкавите ѝ отново се развяха като гарванови криле.

– Вървете!

Хората най-сетне се раздвижиха стреснато, бутаха се един друг и постепенно заслизаха надолу по хълма – първоначално един по един, после все повече и по-бързо, докато накрая тичаха по склона – както дребните камъчета тръгват първи, преди да връхлети лавината.

Сподири ги пронизителен женски вик. Викаше жената, останала горе на хълма.

– Кинрик, сине на Юний – долетяха до тях думите ѝ, – спасявай се, защото орлите са тук!

Хората вече бягаха един през друг в мрака, а далечният равномерен тропот се засили и зазвуча като гръмотевица. Римската кавалерия атакуваше.

Гай се остави да бъде понесен от устрема на препускащите коне. Наложил си да се съсредоточи само върху коня под себе си конниците от двете си страни. Съзнанието му механично регистрираше издигналия се пред тях хълм, фигурите на бягащи жени и мъже, отблясъка на огньовете. Опитваше се да прогони спомените, които всичко тук му навяваше, но пред очите му постоянно плуваше пълната луна, мяркаха се стройните фигури на танцьорите, Кинрик вървеше към него, хванал Диеда за ръка, усмихваше му се порозовялото лице на Ейлан, озарено от белтейнските огньовете.

Хълмът стана по-стръмен и той почувства равномерните удари на задната рамка на седлото си. Притисна колене към хълбоците на коня и хвана по-здраво копието и щита си. Оглеждаше внимателно бягащите хора, за да види има ли сред тях въоръжени мъже. Заповедите бяха повече от ясни – да се избягва на всяка цена избиването на мирно население, но да се направи всичко необходимо, за да бъдат заловени избягалите бунтовници. Разбира се, легатът не се постарал да им обясни как да го сторят в тъмнината и настъпилия хаос.

Гай все още проклинаше съдбата, която го бе пратила по дирите на Кинрик и останалите Гарвани, и то не другаде, а тъкмо тук, когато изведнъж преди очите му проблесна стомана. От мрака изплува мъртвешки бяло лице, изкривено от гняв или страх. Гай ненапразно воюваше почти постоянно от десет години – ръката му се вдигна автоматично,

без да чака повелята на ума. Копието му потъна в нечия плът, той усети тъпия удар, изтегли го обратно и лицето пред него изчезна.

Вече не препускаха толкова бързо. Бяха стигнали плоския връх на хълма я установиха, че там няма почти никого. Затова пък от всички страни, надолу склоновете, тичаха хора. В отговор на кратката му заповед част от конниците препуснаха обратно надолу, по петите на бягащите. В същия момент конят се изправи на задните си крака, уплашен от една облечена в бяло фигура. Пред тях се беше изправил някакъв човек, ръкомахаше диво и говорете нещо за свещена земя. Гай сбута животното и то препусна нататък. Търсете Кинрик. От другия край на широкото било на хълма се чу звън на оръжие, рай смуши коня си и се отправи в тази посока.

Изведнъж конят му отново се изправи на задни крака и изцвили уплашено; някаква мрачна сянка премина над тях и Гай чу вик – това не беше вик на уплашен човек: навяваше едновременно мъка и ужас, сякаш бе събрал в себе си гнева, страданието и болката от всички бойни полета по света. Този страхотен вопъл го прониза до мозъка на костите и той усети, че косата му настръхва. И не беше само той – всички коне наоколо сякаш пощръкляха, хората не бяха на себе си от страх. Гай изпусна юздите и копието си и се вкопчи отчаяно в гривата на коня си. Около него всичко се въртеше в безумен вихър. Тогава пред очите му изплува страшно лице, лице на адска фурия, което плаваше в огненото сияние на ореола от разпилените си коси.

Конят му неволно пристъпи напред и Гай излезе в осветения от огъня кръг. Наоколо всички продължаваха да стоят като заковани по местата си, сякаш някой ги бе омагьосал. Движението на коня като че ли ги разбуди и те започнаха отново да се движат и озъртат, но ужасът не бе изчезнал от очите им. Гай си пое дълбоко дъх, разбрал, че изненадата не им се удаде напълно, и се огледа малко по-спокойно около себе си.

Двама друиди поддържаха един облечен в бяло старец – едва сега Гай позна Арданос. Изглеждаше вече съвсем грохнал от старост. Облечените в синьо жрици се бяха свели над дървения стол, върху който имаше нещо, което първоначално му заприлича само на куп дрехи. Бойната ярост изчезна и той изведнъж се почувства смъртно уморен. Към него се приближи един конник.

– Разпръснахме ги, трибуне.

Гай кимна:

– Бунтовниците не може да са отишли далеч. Разпрати хора да

претърсят околността. Нека после се върнат да рапортуват при мен.

Той скочи леко на земята и закричи напред. Конят му тръгна подир него. Когато пристъпи към Арданос, старият друид вдигна очи и го изгледа умолително.

– Не исках това да стане... – мънкаше той. – Просто призовах Богинята... и Кинрик се появи изневиделица!

Гай кимна. Познаваше добре убежденията на Върховния друид и беше сигурен, че той няма пръст в случилото се тази нощ. Страхотният вик на жената бе стреснал войниците му и даде възможност на бунтовниците да се слоят с тълпата и да потънат в сенките. Той се отправи към скупчилите се в края на поляната жени. Не се учуди особено, когато една от тях се обърна и той срещна предизвикателния поглед на Кайлеан. Но тя не го интересуваеше. Искаше да види коя бе другата, тази, която все още лежеше неподвижна на земята.

Той направи още една крачка напред и я видя; тя още не бе дошла в съзнание. Лицето ѝ беше смъртнобледо, но все още му напомняше с нещо на страшния лик на фурията, която се изправи на пътя на ескадрона му. Не можеше да пропъди мъчителната увереност, че тази жена бе действително Богинята-воин на тези земи – но беше и неговата Ейлан.

Римляните продължиха да преследват Гарваните и през дните, последвали страшните събития на Хълма на девиците. Гай имаше чувството, че се е раздвоил напълно. Една част от него се занимаваше спокойно с изпращането на безпристрастни рапорти за резултатите от операцията до командира на легиона в Дева, но другата част напразно се опитваше да свърже ужасния образ, който бе спрял войските му на хълма, с образа на жената, която обичаше. Преследваха го кошмари. Юлия се въртеше около него, същинско въплъщение на съпругеска загриженост, но скоро и двамата се съгласиха, че докато кошмарите му продължават, ще е по-добре да не спят заедно.

Юлия като че ли не страдаше особено от промяната. Беше мила с него, както винаги, но през двете години на отсъствието му явно бе изместила чувствата си предимно върху децата. Момичетата растяха бързо и се превръщаха в миниатюрни копия на майка си. Само понякога Гай имаше чувството, че долавя проблясък на мацелиевска упоритост в очите на по-голямата си дъщеря. Двете се държяха мило с баща си, но за тях той бе се превърнал в чужденец. Понякога изпитваше болка, когато смехът им секваше, щом той влезеше в тяхната стая. Нерядко си казваше, че ако може да намери време, за да ги опознае по-добре, студенината им може да изчезне.

Но все не можеше да се принуди да премине разстоянието, което ги делеше. Особено сега, когато сърцето му говореше, че любовта между него и Ейлан е пометена от неведомата сила, обсебила любимата му. Понякога мъката му ставаше толкова непоносима, че му се искаше да вие на глас. Изпита известно облекчение, когато командирът му нареди да се върне в Дева. В послепис легатът добавяше, че баща му ще се радва да го приеме в новопостроената си къща. Гай изпита неясна надежда, че близостта на баща му ще успокои бурята от противоречиви чувства, които го разкъсваха.

– Заловихте ли още Гарвани от заговорниците? – Мацелий наля вино в чадата на Гай и му я подаде. Виното беше добро, макар и не скъпо. Същото можеше да се каже и за цялата къща на Мацелий. Домът на баща му беше една от по-хубавите постройки, изградени около укреплението – доказателство за разрастването на градовете веднага след успокояването на провинциите. Гай поклати глава.

– Онзи... как му беше името, Кинрик – той им е водачът, нали? – продължи Мацелий. – Не беше ли същият, когото ти плени при Монс Граупиус?

Гай кимна, вдигна чашата си и отпи голяма глътка от виното. Веднага след това се намръщи, защото движението раздразни дълбоката рана под мишницата му, която още не бе заздравяла. Едва след като битката на хълма приключи, забеляза, че някой го бе ударил с меч над кръста, но раната бе по-скоро неприятна, отколкото сериозна. На германската граница бе раняван много по-тежко, и то неведнъж. Много по-страшна рана се отвори в сърцето му, когато разбра, че ужасяващата фурия, чийто вик звучеше като проклетие за всички римляни, бе Ейлан. Беше потънал отново в мислите си и едва след малко забеляза, че баща му още чаква отговор на въпроса си.

– Да, плених го, но после той успя да избяга.

– Явно го бива за тази работа – отбеляза баща му. – Също като онова копеле Карактак. Но виж – него в крайна сметка успяхме да спипаме, а рано или късно някой ще предаде и твоя приятел Кинрик, някой от неговата плът и кръв...

Гай се размърда притеснено. Надяваше се баща му да не си спомни, че Кинрик бе доведен син на Бендейгид. Каза си мрачно, че ако бе убил Кинрик, когато имаше тази възможност, щеше да си спести всички тези неприятности.

– Е, какво пък – продължи Мацелий, – никой не те вини, че не си могъл да го заловиш повторно. Освен това, където и да са се укрили бегълците, надали ще ги видим тук, в Дева... – и той се огледа с израз, който според сина му бе подчертано самодоволен.

– Надали – съгласи се Гай. – Добре ли се чувстваш тук?

След като напусна войската, Мацелий си построи този дом и почти веднага след това гражданите го избраха за декурион. Очевидно баща му се превръщаше в един от основните стълбове на обществото в града.

– Разбира се. Мястото е чудесно. Много хора се установиха тук през последните години и градът продължава да расте. Разбира се, това, че имам амфитеатър, е голямо предимство. Имам чувството, че всеки ден се отваря по някое ново магазинче, а наскоро помогнах с една значителна сума за строителството на новия храм.

– С две думи, строите си един умален Рим – усмихна се Гай. – Липсва ви само Колизеум, за да си устройвате игри.

– Дано ме опазят боговете – Мацелий вдигна усмихнато ръка. – Ако започнат да строят колизеум, ще трябва да давам пари и за него.

Задълженията на градски старейшина не са чак такава неподправена радост. Вече не смее да отворя вратата от страх, че ще ме удостоят с честта да подпомогна строителството на някоя нова сграда!

Но той продължаваше да се смее, и Гай си каза, че никога не е виждал баща си толкова доволен.

– Но за едно нещо няма да ми се досвидят пари – каза малко по-сериозно Мацелий. – Ще платя пътя ти до Рим. Знаеш, че е крайно време да отидеш. След последните събития ще получиш отлични препоръки от губернатора, а е можеш да разчиташ да се издигнеш много повече от това само с помощта на тъста ти и това, което аз мога да направя за теб. Говорил ли си с Лициний за отиване в Рим?

– Споменавал е нещо такова – каза предпазливо Гай. – Но не мога да тръгна преди да се убедя, че тук наистина няма опасност от нови размирици.

– Не мога да не си казвам, че щеше да е по-добре, ако Веспасиан бе живял по-дълго – каза намръщено Мацелий. – Стисната стара лисица беше той, но и умееше да си подбира хората. А сега това хлапе Домициан явно е решило да управлява като някой от деспотите на Изтока. Чух, че пропъдил от Рим философите. Каж ми, моля ти се, каква опасност могат да представляват за някого един куп стари досадници?

Гай си припомни ужасното отегчение, с което слушаше протяжните речи на учителя си за Платон и реши, че постъпката на императора не е дотам неразбираема.

– Тъй или иначе, ако искаш да се издигнеш още, трябва да направиш впечатление на Домициан. Много ще ми липсваш, но логично е следващото стъпало в кариерата ти да бъде назначение за прокуратор в някоя от по-старите провинции.

– Ти също ще ми липсваш – каза тихо Гай. Така беше наистина, но още щом произнесе последните думи, му стана ясно, че затова пък нито Лициний, нито Юлия и дъщерите му ще му липсват особено. Щеше дори да се радва да напусне за известно време Британия, и да се озове на някое място, където нищо нямаше да му напомня за Кинрик и Ейлан, и изгубената му любов.

Гай потегли за Рим през августовските иди⁴⁴. Съпровождаше го един роб-грък, на име Филон. Подари му го Лициний, който се кълнеше, че Филон е ненадминат в подреждането на диплите на тога, и че може

44. иди (лат. idus) – 13-ият ден на месеца у древните римляни, а през месеците март, май, юли и октомври – 15-ият. (Б.пр.)

да изпраща всяка сутрин господаря си във вид, достоен за истински благородник. Кожената чанта, прикрепена към седлото на Гай, съдържаше годишния отчет на прокуратора за финансите на провинцията. С това Гай придобиваше правата на държавен пратеник и можеше да ползва подслона на военните пощенски станции.

Времето беше хубаво, но пътуването му се виждаше – уморително. Колкото по на юг отиваха, толкова повече се забелязваха следи от голяма суша. В очите на Гай, прекарал по-голямата част от живота си на север, земята приличаше на пустиня, въпреки че офицерите по пощенските станции се смееха, когато споделяше впечатленията си с тях, и му разказваха за Египет и Палестина където пустинният пясък бавно поглъщаше гигантски постройки, в сравнение с които Рим беше новопостроено село. Гай изпитваше желанието да започне да пише мемоарите си по подобие на Цезар, но после си каза, че дори да воюва още четиридесет години, животописът му надали ще представлява интерес за някого.

Тъкмо сега дори бърборенето на Юлия би му се сторило приятно разнообразие, но напоследък тя и без това говореше почти само с децата. Гай си припомни, че тъкмо децата бяха и основният повод за брака им – децата и общественото положение. Засега всичко се развиваше по план. Но все по-често, докато яздеше през безкрайните имения в Галия, където по полята работеха роби от местното население, Гай се чудеше струвало ли си е да преследва така настоятелно високия чин и доброто положение в обществото. После спираха пред поредния хан или в поредната вила на някой от безбройните приятели на Лициний. Тогава, в прегръдките на поредната покорна робиня, Гай можеше да забрави за малко и Юлия, и безкрайно далечната Ейлан. На сутринта си казваше, че снощи е разсъждавал така, защото е бил уморен, или от притеснение дали ще успее да постигне целите си в столицата на империята.

Още щом стъпиха в Рим, започна да вали. Валеше неспирно, сякаш за да се изтрият следите от продължителната суша. Гай отседна пак при приятел на Лициний. Човекът бе много гостоприемен, но скоро започна да му досажда с постоянното повтаряне на шегата си, че гостът му е донесъл със себе си лошото време от Британия. При това, според Гай, далеч не беше така – в Британия дъждът носеше приятна прохлада, докато в тежкия, задушен въздух на Рим само се превръщаше в досадна, всепроникваща влага и поемаше всички миазми на големия град. Винаги, когато мислеше за пребиваването си в Рим, Гай не можеше да се отърве от спомена за острата миризма на мокрия, мръсен калдъръм и на подгизнали от влага вълнени наметала.

За него споменът за Рим се свеждаше до неизбродна кал и дим, от който човек не можеше да види цвета на небето; гнилоствната миризма на Тибър и острия аромат на готвено – тук миришеше на всевъзможни гозби, защото хора от стотици племена и народи готвеха обичайните си ястия. Рим беше за него и постоянен, почти нетърпим шум – ревяха тръби, крещяха продавачки, и всичко това на фона на несекващо, постоянно бръмчене като от гигантски кошер. Хората тук говореха на повече езици, отколкото Гай бе предполагал, че съществуват. Всичко това бе наблъскано върху седем хълма, чиито очертания бяха изчезнали отдавна под градежите на човешкия мравуняк. Рим беше пулсиращото сърце на света.

– За първи път ли си в Рим? – жената, с която Гай разговаряше, го удостои с нежен смях, който прозвъня като множеството сребърни украшения, с които се беше накичила. Атриумът на Лициниеви братовчед беше препълнен с благороднички с еднакво накъдрени коси и мъже, потънали в елегантно драпираните си тоги. Разговорите се сливаха в общ, равномерен шум, който наподобяваше бръмченето на пчели в овощна градина.

– И какво ти е мнението за короната на империята? – боядисаните й клепачи трепнаха кокетно. Това бе един от въпросите, които Гай вече бе чул стотици пъти. Беше научил и отговора си наизуст.

– Мисля, че великолепието на града бледнее пред красотата на обитателките му – отвърна той учтиво. Ако събеседникът му беше мъж, заменяше „великолепие“ с „мощ“ и „красота“ със „слава“.

С това си спечели нов сребрист кикот. За щастие домакинът му се притече на помощ и го отведе към перистила⁴⁵, където облечените в тоги мъже се бяха подредили като собствените си статуи. Гай се присъедини към тях с облекчение. И разговорът с мъжете криеше опасности, но там се ориентираше малко по-добре. Римлянките предизвикваха у него същото вцепенение, което първоначално изпитваше при вида на Юлия.

Но в сравнение с жените, които срещаше сега, Юлия поне беше пряма. Една-две бяха се опитали да го вкарат в леглата си, но инстинктът му за самосъхранение го караше да си спестява излишни усложнения. Ако се нуждаеше от жена, в Рим се бяха събрали най-прочутите

45. перистил – вътрешната приемна в римските домове, обикновено предназначена за неофициални срещи. (Б.пр.)

куртизанки от всички краища на империята, а те нямаше да искат от него нищо друго освен парите му. Уменията им го караха да забрави мъката си – поне за една нощ.

Животът в римското висше общество го караше да се чувства така, сякаш препускаше по заледено езеро. Усещането беше вълнуващо, но човек никога не можеше да бъде сигурен дали ледът няма внезапно да поддаде под копитата на коня му. Понякога се чудеше дали Юлия би се справила с живота в тази среда. А ако се опиташе да си представи Ейлан тук, му се струваше, че тя би била като антилопа или дива котка сред стадо расови състезателни кобили – все красиви, но коренно различни животни.

– Разбрах, че си воювал заедно с Агрикола в Каледония...

Гай примигна. Някакъв възрастен мъж се бе обърнал към него. Забеляза веднага пурпурната лента на тогата му. Човекът явно беше високоставен офицер и Гай си заблъска главата да си спомни името му. Повечето приятели на домакина му бяха конници и присъствието на сенатор беше голяма чест за дома му.

– Имах тази чест. Надявах се да мога да му поднеса почитанията си, когато дойда в Рим.

– Чувах, че бил в семейните си имения в Галия – тонът на сенатора беше подчертано неутрален. Гай най-после си припомни, че му го бяха представили като Марцел Клавдий Малей.

– Не мога да си представя, че се е оттеглил на почивка – усмихна се той в отговор. – По-скоро бих предположил, че всява страх божи във враговете на Рим някъде по границите, или установява *Pax Romana*⁴⁶ в някоя от новите провинции. – Така би трябвало да бъде – тонът на сенатора стана видимо по-сърдечен. – Но те съветвам да не споделяш това свое мнение, преди да си сигурен с кого разговаряш...

Гай млькна и отново си представи как препуска по заледено езеро. Затова пък сенаторът продължи да му се усмихва любезно.

– Тук, в Рим, не са малко тези, които ценят воинските качества на Агрикола, и всеки път, когато пристигнат вести за поредния провален поход, тези хора стават по-многобройни.

– Защо тогава императорът не се възползва от услугите му? – не можа да се въздържа Гай.

– Защото за императора победата на римското оръжие е

46. *Pax Romana* (лат.) – „римски мир“ – условно наименование на периода относително спокойствие, царяло в границите на римската империя управлението на Октавиан Август (27 г. пр.Хр.–14 г. сл.Хр.) до управление на Марк Аврелий (161–180 г.) (Б.пр.)

второстепенна – най-важно е да се задържи на власт. Колкото повече хората настояват Агрикола да бъде върнат като генерал във войската, толкова повече го подозира нашият божествен господар. След година Агрикола би трябвало да се кандидатира за консул, но така, както стоят нещата, приятелите му го съветват въобще да не се опитва.

– Разбирам – каза замислено Гай. – Агрикола не е човекът, който ще се остави да пропадне съзнателно при избора, но ако успее, императорът ще се раздразни още повече. Е, каквото и да стане тук, в Рим, в Британия името му винаги ще се споменава с уважение.

– Колко би се зарадвал Тацит на думите ти! – каза сенаторът.

– Познаваш ли го? Служил съм и с него в Каледония.

Разговорът промени опасната си насока и двамата започнаха да обсъждат походите на север. Оказа се, че събеседникът му е следил събитията в Британия много внимателно. Разговаряха съсредоточено, докато бяха подканени да отидат с останалите гости в градината, за да се насладят на танца на робините от Витиния.

– Смятам да поканя неколцина приятели на вечеря идущата седмица – Марцел Клавдий Малей постави приятелски ръка на рамото на Гай. – Нищо официално, но ще се съберат хора, с които сигурно ще ти бъде приятно да разговаряш. Корнелий Тацит също обеща да дойде.

От този ден нататък безкрайната поредица от приеми, която бе започнала да отегчава Гай, доби за него ново измерение. Като че ли най-сетне бе пробил невидимата преграда, която висшето общество издигаше между себе си и чужденците. Дори общуването тъкмо с тази част от римското общество да крие известна опасност, тя му се струваше за предпочитане пред опасността да умре от скука.

Няколко дни по-късно Коракс, братовчедът на Лициний, покани Гай да дойде с него, за да види новия Колизеум, който Домициан строеше на мястото където някога бе се издигал пищният дворец на Нерон.

– Мястото е добре избрано – отбеляза Коракс, докато заемаха местата си на трибуната, запазена за членове на съсловие то на конниците. – Нали точно Нерон започнал да организира игри, каквито Рим не е бил вижда преди това – особено, когато се опитвал да убеди хората, че онази странна еврейска секта – християните, ако си чувал за тях – е в основата на големия пожар.

– А така ли беше наистина? – Гай се оглеждаше наоколо. Бяха дошли между две схватки, и в момента робите подменяха окървавения пясък.

– Не са необходими умишлени палежи, за да започне голям пожар в

този град, момче – каза домакинът му сухо. – Защо, мислиш, всеки квартал има своя пожарна, която се поддържа от доброволните вноски на населението? Но онзи пожар беше наистина лоша работа, и на императора му трябваха жертви, на които да прехвърли вината, защото се носеха слухове, че той самият е подпалил Рим!

Гай се обърна и го загледа вторачено.

– Нови сгради, момчето ми, нови сгради – затова изгоря Рим – поясни събеседникът му. – Нерон си беше въобразил, че е гениален архитект и искаше да построи града наново, а хората не искаха да продават собствеността си върху земите, които императорът си беше харесал. После пожарът излезе извън контрол и се наложи императорът да намери виновник, за да отклони от себе си възмущението на народа. Игрите бяха отвратителни – арената приличаше на кланица. Не се демонстрираха бойни умения. Ден след ден вадеха тук някакви нещастници, които умираха кротко като овце, вместо да се сражават като мъже.

Внезапно Гай изпита дълбоко задоволство, че в крайна сметка Кинрик успя да избяга от плен. Храбър воин като него със сигурност би бил изпратен на арената, а той не заслужаваше такъв край – макар че не би загинал като овца, а по-скоро като пленен вълк или някакъв друг див звер.

Засвириха тръби и тълпата се развълнува. Гай забеляза, че собственият му пулс се учести. Чувстваше се тъй, сякаш му предстоеше да влезе в сражение – единствено в такива случаи се бе намирал сред множество, което знаеше, че предстои да се пролее човешка кръв. Но тогава двете страни поемаха еднакъв риск. А римляните гледаха как се лее чужда кръв – не тяхната.

Разбира се, и в родината си бе присъствал на битки между пленени воители и диви зверове, които се организираха за забавление на разквартируваните там легионери. В битките между диви животни имаше някаква ужасяваща привлекателност – тук изправяха един срещу друг лъв и жираф, див глиган и пантера. Коракас му бе казал, че веднъж извадили на арената бременна дива свиня, и тя дори родила в смъртните си мъки. Но основното, за което идваха тук хората, бе да видят как се сражава най-опасното от всички животни – човекът.

– Сега ще видим хубава битка – отбеляза Коракас, когато приключиха схватките с притъпени оръжия, и най-сетне на арената се появиха гладиаторите – мускулите играеха под гладката им кожа, снаряжението им блестеше. – Заради това не бива да се пропускат игрите. Когато ни пробутват необучени военнопленници, а понякога дори жени и деца,

игрите се превръщат в глупаво клане. Но това е друга работа – виж например първата двойка. Единият е самнит, другият – рециарий... – и Коракс посочи към арената. Единият гладиатор беше със спуснат наличник на шлема, по който имаше само ситни дупчици, през които можеше да се вижда. На шлема си носеше китка пера, въоръжен беше с къс меч и тежък правоъгълен щит. Противникът му, рециарият, бе по-гъвкав и подвижен. Оръжията му бяха тризъбец и голяма мрежа, в която трябваше да се опита да оплете противника си.

Гай беше прекарал целия си досегашен живот в преценяване на годността на мъжете, които набираше за легиона и у него се събуди професионалният интерес. Наоколо му започнаха залагания и напрежението се повиши така, че почти се изравни с това на арената. Коракс не млъкваше, коментираше непрестанно слабостите и качествата на гладиаторите. Гай бе така погълнат от битката, че едва когато рециарият притисна победения самнит с тризъбеца си към пясъка на арената, осъзна, че мъжът, който стоеше на окичената в пурпур трибуна и тъкмо сега, обърнал надолу палеца си, издаваше смъртната присъда на победения, трябва да бе самият император.

Тризъбецът се заби в шията на самнита, той се сгърчи в предсмъртна конвулсия и тялото му се отпусна безжизнено. Гай се облегна назад и облиза пресъхналите си устни. Гърлото го болеше от викане. Явно битката наистина бе приковала вниманието му, щом дори не бе чул фанфарите, възвестяващи влизането на императора. Оттук виждаше само някаква фигура в пурпурна туника и мантия, обшита цялата със злато.

По-късно вечерта, докато масажистът на Коракс се занимаваше с него след банята, Гай осъзна, че го болят мускулите на цялото тяло – толкова се беше напрегнал, докато наблюдаваше гладиаторите, а при това съвсем не бе го забелязал.

Същевременно изпита и облекчение. Посещението на Колизеума наистина му напомняше влизането в сражение – когато цялото ти съществуване се свежда до едно – да оцелееш, и се чувстваш като част от едно огромно и могъщо цяло. Стори му се, че разбира донякъде страстта, с която римляните държаха на своите игри. Колкото жестоки и безсмислени да бяха станали сега, тези игри символизираха силата, която бе вдъхновила легионите да завладеят половината свят.

Беше студена и ветровита вечер, когато Гай се отправи към дома на сенатора, където го очакваха на вечеря. Улиците бяха задръстени, както обикновено, с продавачи на всевъзможни храни, бръснари, грънчари, и всякакви други търговци, които се надяваха да продадат още малко

стока, преди мракът да пропъди окончателно минавачите по домовете им. Докато робите проправяха път на носилката на Гай към хълма Авентин, той си мислеше, че започва да привиква към непоносимата шумотевица, както бе привикнал към постоянния тропот на обкованите в желязо колела по калдъръма, от който нощем бе почти толкова шумно, колкото и денем.

Но когато се отклониха от големия път и навлязоха в една странична уличка, наблизко се разнесоха необичайни звуци. Носилката спря и Гай надникна през завеските. Някаква религиозна процесия бе препречила пътя им – той видя жреци с бръснати глави, в бели роби, и жени със забулени лица. Жените викаха нещо с плачевни гласове, а воплите им бяха прекъсвани от глухите удари на барабан и тихия звън на звънчета.

Въпреки че се бе увил добре в топлата вълнена тога, Гай потръпна. В тази траурна процесия имаше нещо, което смути дълбоко душата му.

Дори без да разбира смисъла ѝ, той почувства мъката във воплите на жените като своя собствена. Неволно се сети за траурните тържества в храма на Митра, когато убиват жертвения бик. Мина още една група жреци, после още жени, чиято плъзгаща се походка му припомни жриците във Вернеметон, а накрая и носилка, върху която Гай видя златна статуя на крава, покрита с черен воал. Барабанните удари постепенно заглъхваха; процесията отмина и те продължиха нататък.

Когато Гай най-сетне пристигна в дома на Малей, се оказа, че тук са събрани представители на най-доброто римско общество. Храната бе проста, но вкусна, събеседниците – любезни и явно много начетени хора. Гай не се чувстваше в свои води, но съзнаваше, че това са хора, от които може много да научи.

Темата на тазвечершния разговор беше „*pietas*“⁴⁷, верността към боговете и отечеството. Сервираха виното наполовина размесено с вода, за да може разговорът да протече свързано и сериозно.

– Предполагам, че въпросът се свежда донякъде до това, възможно ли е да има повече от една истинска религия – поде Гай, когато дойде редът му да говори. – Разбира се, всички знаем, че всеки народ има своята вяра и е редно да му се разреши да я изповядва, но тук, в Рим, се кланяте на повече богове, отколкото съм си представял, че съществуват. Ето, тази вечер например, срещнах някаква процесия. Ритуалът ми се

47. *pietas* (лат.) – благочестие – Добродетел, олицетворявана от богиня, символизираща преклонението и предаността пред боговете, отечеството и семейството. (Б.пр.)

стори източен, но повечето от хората, които участваха в процесията, бяха римляни.

– Трябва да са били поклонници на Изидата – отбеляза Херений Сенецион, един от най-видните римляни сред поканените тази вечер. – Всяка година по това време с тази процесия се припомня как Изидата търсела частите на тялото на мъртвия Озирис. Когато ги събрала, вдъхнала нов живот на тялото и заченала от оживелия Озирис своя син – бога на слънцето Хор.

– Не честват ли и британските племена някакъв празник по това време? – попита Тацит. – Струва ми се, че си спомням някакви шествия. Носеха маещ нали?

– Така е – кимна Гай. – Празникът е Самхаин. Бялата кобила обикаля навсякъде и хората молят душите на предците си да се възплътат в плода на женските утробы.

– Може би това е и отговорът на въпросите ни – намеси се Малей. – Въпреки че всички наричаме боговете си с различни имена, същността им е една – и тогава преклонението пред тях е еднакво оправдано.

– Вземете например Юпитер – обади се Тацит. – За нас дъбът е свещено дърво, посветено на него. Гръмотевицата е също негов символ. Германците го почитат под името Донар, британците – като Танар или Танарус.

Но Гай не беше особено убеден. Трудно бе да си представиш някой да се кланя на келтско божество в гигантски храм като онзи, посветен на Юпитер, който се издигаше на Форумата. На един от приемите му показа една жена и му обясни, че била весталка, но като изключим малко по-достойното ѝ поведение от това на повечето присъстващи жени, тя далеч не излъчваше внушителното благородство, което бе свикнал да счита за неразривно свързано с обитателките на Горския храм. Много по-лесно му бе всъщност да приеме Изидата, египетската върховна богиня, за единосъщна с Великата богиня, на която служеше Ейлан.

– Мисля обаче, че нашият приятел от Британия постави пръст в раната – поде отново Малей. – Чудя се дали тъкмо затова бащите ни не са се борили така отчаяно срещу чуждите култове и не са ги допускали в границите на Рим – помислете си как са били пропъдени последователите на Дионис и Кибела. Храмът на Изидата също е бил изгорен.

– Щом сме решили да направим всички народи по света част от нашата империя – възрази Тацит, – редно е да приемем и боговете им. Аз не бих се противопоставил, защото съм убеден, че ще откриете повече достойнство, чистота на нравите и искрена набожност в дома на кой да е

германски главатар, отколкото в богатите римски домове. Не виждам нищо нередно, стига да се дава предимство на ритуалите, чието предназначение е да се съхрани целостта на държавата.

– Може би божественият Август е имал предвид тъкмо това, като е позволил култът към него да се шири из цялата империя – допълни Малей. Възцари се кратко мълчание.

– Dominus et Deus...⁴⁸ – каза тихо някой, и Гай си спомни, че наскоро бе чул, че императорът много държи да се обръщат към него по този начин. – Това е прекалено! Нищо чудно да се върнем към дните на Калигула и да трябва да се кланяме и на коня на императора!

Гай вдигна очи и забеляза изненадано, че този, който проговори, бе Флавий Елемент, братовчед на самия император.

– По същността си pietas е духовна връзка между човека и бога, а не преклонение пред смъртни! – възкликна Сенецион. – Дори божественият Август с настоял името на богиня Рома да се свързва с неговото. При това ние не се кланяме на него като човек, а на гения му, но божественото вдъхновение, вселило се в човека. Да се счита, че обикновен човек може да разполага с доставяно сила и мъдрост, за да управлява без божествена помощ империя като нашата – това наистина би било богохулство.

– В провинциите този култ действа като обединяваща сила – отбеляза жизнерадостно Гай, за да наруши смутеното мълчание, което последва думите на Сенецион. – Когато никой няма представа от това как изглежда императорът, на хората им е по-лесно да се кланят на някакъв божествен водач. Независимо от вярата им, хората не възразяват да паят заедно ароматен тамян пред лика на божествения император.

– Никой освен християните – отбеляза някой. Всички се разсмяха. Само Флавий Клемент остана сериозен.

– Това не е повод да ги преследваме и да ги превръщаме в мъченици – каза Тацит. – Тъй или иначе култът им се шири най-вече сред робите и жените. При това вече са се разцепили на толкова много групички, че ще се унищожат помежду си и ще ни спестят това усилие.

В този момент влязоха робите с подноси, отрупани със сладкиши и сирена, и разговорът се прехвърли на други теми. Тук всички бяха цивилизовани хора и нито един от тях не би станал лека жертва на религиозен ентусиазъм. Но Гай продължаваше да си мисли, че дългът и моралът като че ли не бяха достатъчни, за да бъде нахранена човешката душа.

48. Dominus et Deus (лат.) – господар и бог. (Б.пр.)

Може би затова хората се обръщаха към чуждестранни култове като тези към Изида и Христос – защото държавната религия бе прекалено суха. А може би кървавите ритуали в Колизеума се бяха превърнали в едничката религия на римляните?

Беше разбрал и нещо друго. Сред мислещите хора в Рим – хората, чиято компания искрено бе започнал да цени – се надигаше силна опозиция срещу Домициан. Връзките с тях един ден можеха наистина да му помогнат да напредне много. Ако някога се наложеше да избира между амбицията и положената клетва за вяност пред императора, какъв щеше да бъде изборът му?

Скоро след пристигането на Гай в Рим, канцеларията на имперския прокуратор, в която работеха предимно освободени роби, се зае с рапорта на Лициний. Щяха да го прочетат и да поднесат най-важните части на вниманието на императора. Но сенаторите имаха все още достатъчно влияние, за да настояят да получат и те същите сведения, и Гай разбра колко голямо е влиянието на новите му приятели, когато по тяхно настояване той бе поканен да говори пред сената, а сетне трябваше да се срещне и със самия император.

Сутринта на деня, когато трябваше да се яви пред сената, Гай се избърсна сам, и то много внимателно. Понякога му идваше еретичната мисъл, че брадатите Арданос и Бендейгид са по-малко варвари от него самия, но трудно би могъл да обясни убеждението си пред бащите на отечеството.

Той пристигна рано и седна на отреденото му място – точно под статуята на божествения Август. Август стоеше на пиедестала и даваше вид, че му е студено и е в лошо настроение – също както и самият Гай. Сенаторите влизаха по един, по двама, разговаряйки тихо. Следваха ги секретарите им, натоварени с купчини навосъчени таблички, на които водеха записките си за дебатите и решенията през деня. „Ето ги, казваше си Гай, господарите на света, които решават съдбите на цели народи“. Тук, в тази облицована с мрамор зала, бе обсъждана защитата срещу Ханибал. Тук бе взето и решението за нахлуване в Британия. Реката на времето течеше почти осезаемо в тази зала; тук човек осъзнаваше, че дори гордите цезари си оставаха само дребни вълнички в този могъщ поток.

Императорът пристигна веднага след въспителните фрази, облечен великолепно както винаги – в пурпурна тога, обсипана със златни

звезди, които блестяха така, че Гай примига. Бе чувал вече за така наречената „*toга picta*“, но доколкото знаеше, правото да я носи имаше само военачалник в деня на триумфа си. Стори му се малко смушаващо да я види тук и се зачуди дали Домициан държи да го възприемат като завоевател, или просто има слабост към лъскавите дрехи. За първи път виждаше императора отблизо. Най-младият син на великия Веспасиан имаше бича шия и добре развити рамене на воин, но устата му беше изкривена капризно, а очите му гледаха мнително.

Наближаваше обед, когато най-сетне поканиха Гай да представи отчета на Лициний за финансите на Британия. Зададоха му малко въпроси – най-вече за възможните източници на нови приходи. Клавдий Малей бе единственият, задал въпрос, който позволи на Гай да поговори за участието си в потушаването на последния бунт. Независимо от набързо взетите уроци по риторика, той имаше чувството, че е отегчил слушателите си. Когато приключи, сенаторите аплодираха вяло и – както бе предвидил Лициний – гласуваха част от събраните данъци за идущата година да остане в Британия, за да посрещне нуждите на тамошната администрация. Като се има предвид, че Лициний го бе изпратил тук предимно с тази цел, Гай не бе особено учуден.

Последвалата среща с Домициан бе извънредно кратка. Императорът вече се канеше да тръгва нанякъде. Беше свалил блестящата тога, но благоволи да поспре за миг, за да благодари небрежно на Гай.

– Войник си, нали? – попита той.

– Трибун от Втори легион. Имах честта да служа при теб, господарю, по време на походите в Дакия – каза предпазливо Гай.

– Хм... Е, предполагам, че ще трябва да ти намерим някаква работа из провинциите – каза безразлично императорът, и му обърна гръб.

– *Dominus et Deus* – поздрави Гай и се изпъна като струна. Мразеше се, защото не събра сили да не произнесе тези думи.

Клавдий Малей го покани да ползва носилката му по обратния път. За първи път този ден можеха да разговарят насаме.

– Какво ти бе впечатлението от сената? – попита старият човек.

– Почувствах се горд, че съм римлянин – отвърна искрено Гай.

– А какво ще кажеш за императора?

Гай замълча. След миг сенаторът въздъхна.

– Сам виждаш как стоят нещата при нас – каза той тихо. – Много бих искал да ти помогна, но трябва да действаме извънредно внимателно – поне засега. Но ако си склонен да приемеш опасностите, които крие моето покровителство, за сметка на бъдещата изгода, която можеш

да извлечеш от него, с удоволствие ще те приема сред своите клиенти⁴⁹. Мога да ти уредя да отговаряш за продоволствието на войската ни в Британия. Поначало би трябвало да те пратим в друга част на империята, но аз съм убеден, че ще си най-полезен в страната, която познаваш най-добре.

Приятелският му тон събуди в душата на Гай надежди, които срещата с императора бе попарила. Този Рим, който баща му и Лициний почитаха, действително бе изчезнал безвъзвратно, но духът му можеше да се възроди под водачеството на хора като Агрикола и Малей.

– За мен ще бъде чест – отвърна той след кратко мълчание и си каза, че също като решението, което взе след Монс Граупиус, тези думи ще променят живота му оттука нататък.

49. Клиент – в древния Рим клиент е човек, който признава зависимостта си от по-високопоставено лице – така наречения патрон – и получава в замяна неговото покровителство. (Б.пр.)

24

Жриците посрещаха новата луна в свещената горичка зад Горския храм. Това бе ритуал, който не бе създаден от мъже и не бе предназначен за мъжки очи. Кайлеан наблюдаваше внимателно как момичетата се нареждат в кръг и се чувстваше малко като квачка, която брои билетата си – или, каза си тя, загледана в облените им от лунната светлина бели дрехи, те приличаха по-скоро на млади лебеди.

Когато кръгът се затвори, за миг се възцари мълчание. Кайлеан пристъпи напред, за да заеме мястото си при каменния олтар. Диеда стоеше от лявата ѝ страна, Миелин – от дясната – на нейното обичайно място. Но тази вечер Ейлан беше болна и Кайлеан трябваше да я замести. Стори ѝ се странно, че стои тук. Още по-странно бе това, че не чувстваше познатата енергия на младата жена до нея, която обикновено уравновесяваше нейната.

Диеда вдигна ръка и в нощта се понесе шум на сребърни звънчета.

– Привет на теб, нова луна, привет, бисер на добротата... – пееха момичетата. Всички те бяха дошли в Горския храм, след като Ейлан стана Велика жрица. Последните новодошли бяха привлечени от славата на Диеда като изключителна музикантка и певица. Плановите на Арданос да въведе и двете момичета във Вернеметон се увенчаха с по-голям успех, отколкото някой би могъл да очаква. Кайлеан се заслуша в чистите гласове, понесли се в приветствения химн към небесата, и въздъхна доволно.

Пред тебе се прекланям,
дарявам любовта си,
пред тебе се прекланям,
и себе си дарявам,
очите си дарявам,
за да погледна теб,
кралице на небето!

При всеки стих момичетата се покланяха, а после издигаха ръце към небето. Очите на всички бяха приковани в сребърния сърп на новата луна и плавните им движения постепенно преминаваха в танц. Започнаха да се движат бавно в кръг, с ръце, все така издигнати към луната.

Поклон, звезда на чистотата,
поклон, о, девствена богиньо!
Поклон, венец на добротата,
корона на небето синьо.
По вечния си път вървиш
над мен божествен поглед свела,
кralице на девствеността,
аз слушам твоята повеля!

Кайлеан се отпусна напълно и се понесе по вълните на песента. Трансът вече я поглъщаше и откъсването на съзнанието ѝ от тялото ставаше все по-лесно. Беше преживяла тежък период, през който нищо не ѝ се удаваше и почти се бе убедила, че животът ѝ не би могъл да има никакъв смисъл. Слава на Богинята, всичко това премина като лош сън. Сега тя имаше чувството, че когато утробата ѝ се затвори, са се отворили дверите на духа ѝ. С настъпването на всеки нов сезон тя чувстваше все по-силно и ясно прилива на сила, който движеше света.

„И всичко това стана благодарение на теб, Ейлан – мисълта ѝ литна към потъналия в сенки Горски храм. – Чуваш ли прекрасната песен на дъщерите си?“

Подчинявайки се на незнайна повеля, тя издигна нагоре разтворените си като за прегръдка ръце. Момичетата, които се движеха плавно около олтара, сякаш плуваха в златиста мъгла.

О, целомъдрена богиньо,
на тебе себе си отдавам,
на теб, звезда на добротата,
завинаги се посвещавам!

Опново се разнесе нежният звън на сребърните звънчета и пеенето постепенно започна да затихва. Но мълчанието, което сега се възцари, бе по-различно отпреди – въздухът трептеше почти видимо от напрежение. Кайлеан отпусна ръце встрани и в мига, когато докосна ръцете на жриците от двете си страни и кръгът се затвори, усети силата като надигане на мощна приливна вълна. Всички момичета стояха неподвижно около тях, също хванати за ръце.

– Вие, знаете, сестри мои, че силата на луната е женската сила, светлината, която може да разкъса и най-черния мрак, приливите и отливите, които властват над човешката душа. Девствената луна покровителства всяко начало и всеки растеж – затова и сега я молим да помогне

на нашето дело. Сестри мои, готови ли сте да помогнете със силата на молитвите си, за да я призовем да благослови това, което сме започнали?

Жриците изразиха шепнешком съгласието си, и Кайлеан стъпи още по-здраво с босите си крака на влажната трева.

– Призоваваме Господарката на живота, Богинята, чието наметало е нощното небе; девствената невеста, всеобщата майка, източника на мъдростта. Тя приема лика на много богини, но всички богини са неин израз. Тя грее от нашите лица, както и от небесния купол – Кайлеан се бореше срещу помитацията поток на силата, сякаш се опитваше да диша срещу силен насрещен вятър. – Чуй ни, Богиньо... – извика тя.

– Ела сред нас, Богиньо! – звъннаха гласовете на момичетата.

– Чуй ни, Богиньо! – напрежението ставаше непоносимо, разтърсваше кръга от женски тела, Кайлеан го чувстваше да тече през пръстите на жриците от двете ѝ страни.

– Призоваваме силата ти, за да излекуваме Беток, майка на Амбигатос!

Диеда поде първата нота на лечебното заклинание и три от момичетата се присъединиха към нея – звукът беше плътен и вълнуващ, сякаш бе звъннала струна на арфа, но по-продължително, по-силно, по-дълбоко. Следващите три момичета подхванаха втората нота, а накрая запяха и последните три – мелодията набра сила и се издигна към небето; после изведнъж момичетата млъкнаха и остана да се носи само гласът на Диеда – висок, ясен и кристално чист, като песента на чучулига, литнала към звездите.

Това пеене бе обичайно за арфистите от Ериу, и те често го използваха, когато правеха магическите си заклинания, но Ейлан бе имала идеята да го въведе в техните ритуали. Диеда учеше момичетата да пеят по новия начин. Когато те пееха така, а Кайлеан стоеше в средата на този жив кръг, тя се чувстваше като арфа със звънящи струни. Сливането на гласовете им извика у нея усещането, че душата ѝ докосва техните души.

„Летя на крилете на светлината“. Кайлеан дори не можеше да каже дали тази мисъл беше нейна. В този момент това нямаше значение – душите на всички бяха слети в обща сплав.

„Виждам луната, увенчана с дъга... дъги трептят в слънчевата светлина... във водопадите... целият свят трепти и сияе...“

Хладната милувка на водата... топлината на огъня... мекият пух по крилете на млад лебед... нежната прегръдка на майка ми...“

Сливането на звуците сливаше и сетивата. Само духът на Диеда оставаше встрани – тя водеше и все още не беше доволна.

„Дишай, дишай дълбоко, задържай силата... Танаис няма да услови... Чакай, чакай. Сега идва петата нота, сега трябва да пее Риан... така е по-добре. А сега по-високо, още по-високо, следвайте ме, следвайте ме – всички; не нарушавайте хармонията!“

И хармонията най-сетне бе постигната. Женските гласове се извишиха ведно, за да се превърнат в гласа на Богинята. Дори Диеда вече не се открояваше от останалите. Кайлеан усети как част от постоянното й вътрешно напрежение я напуска, докато мелодията вибрираше с невероятна сила. Кайлеан бе самоука и не можеше да се сравнява с таланта и познанията на Диеда, но все пак знаеше достатъчно, за да разпознае екстаза на истинския музикант, постигнал съвършена хармония.

Тя си наложи да се съсредоточи върху това, което трябваше да стори. Трябваше да привлече върху себе си пулсиращата наоколо енергия и същевременно да задържи в съзнанието си образа на болната жена, заради която бяха дошли тук. Тя вече можеше да види силата с просто око и я приемаше, като се стараше да не изпуска нито за миг образа на болната от мислите си. Звукът продължаваше да трепти наоколо – ръцете на всички се издигнаха едновременно, отправяйки силата като стълб от светлина, за да се влее в тялото на болната жена.

Изведнъж всичко свърши, сякаш не е било. Жените се отпуснаха задъхани на тревата. Бяха успели.

Още два пъти призоваха Силата тази нощ. Когато приключиха, дори в очите на Диеда се четеше покой. Отправиха тихи благодарности към Кралицата на нощта и се отправиха една по една към Горския храм. Колкото и да бе уморена, Кайлеан не си легна веднага, а се отправи към дома на Великата жрица, за да й разкаже всичко.

– Не е необходимо да ми разказваш – посрещна я Ейлан, когато Кайлеан влезе в стаята й. – Дори тук усещах Силата, която призовахте.

По-възрастната жена излъчваше вътрешно сияние.

– Ейлан, истина е! Това е делото, за което сме се събрали тук! Когато служех на Лианон, като дете, мечтаех тъкмо за това, но после друидите ни затвориха във Вернеметон и мислех, че силата ни е навеки пресъхнала! Не знаех как да възвърна уменията си отново, докато ти не ми посочи пътя!

– Щеше да го намериш и сама... – Ейлан се изправи в леглото и се усмихна измъчено. Все още се чувстваше зле и имаше болки, както й се случваше често по новолуние. Все повече се убеждаваше, че в древни

времена Кайлеан трябва да е била една от най-властните и велики жрици. Толкова често им се случваше да изпитват дълбоко убеждение, когато решаваха да въведат някаква промяна във Вернеметон, сякаш не измисляха нещо ново, а просто си го спомняха. Ейлан си мислеше, че може би и тя е била жрица, но при нея идваха само видения, докато Кайлеан нееднократно бе съумявала да призове невъобразима сила и да я съредоточи в себе си. – Често съм си мислила, че трябваше да изберат за Велика жрица теб, а не мен.

Кайлеан я погледна внимателно.

– Преди и аз мислех така – кимна тя. – Но сега вече не искам да бъда на мястото ти.

– Права си. Но ако все пак се наложи, ще можеш да поемеш властта от мен.

Сега тъмните коси на Кайлеан бяха изпъстрени със сребърни нишки, но иначе тя не се различаваше по нищо от жената, която помогна на Майри при раждането преди цели десет години.

– За щастие не ми се налага – отвърна категорично Кайлеан. – А сега трябва да вземеш решение по няколко въпроса. Първо, трябва да ти представя една по-особена молба. Един странен човек от сектата, която римляните наричат „християни“, се е появил тук и моли за разрешение да живее в старата хижа в гората. Казва, че бил отшелник. Да го оставя ли да живее там или да го отпратя?

– Защо да не остане? – отвърна замислено Ейлан. – И без това нямам намерение да отпращам там наказани жрици, а и Гарваните отдавна са си намерили нови убежища.

Сърцето ѝ леко се сви, като си помисли, че някакъв чужденец ще живее в хижата, където бе родила и кърмила сина си, но после си каза, че е излишно да се поддава на чувствата си.

– Добре тогава – каза Кайлеан. – Ако Арданос се развика, ще му припомня, че лично те позволиха на християните да си построят църква при техния свещен храст – на Острова на ябълките, под Свещения извор.

– Ходила ли си някога там? – попита Ейлан.

– Много отдавна. Бях още съвсем млада – поде замислено Кайлеан. – Странно място са Летните земи – само езера, мочурища и ливади. Щом завали, Тор се превръща в остров. Мъглите там стават толкова плътни, че никога не можеш да бъдеш сигурен дали няма да прекосиш някъде дверите, които ни отделят от Отвъдния свят, а после изведнъж някой слънчев лъч прорязва сивата им пелена и пред теб се изправя

хълмът, увенчан със свещения каменен кръг.

Заслушана в думите на Кайлеан, Ейлан имаше чувството, че вижда тези отдалечени земи. Да, тя наистина ги виждаше – това бе някакво мигновено, неканено и нечакано видение, но Ейлан възприемаше всичко съвсем ясно: малката плоскодънна лодка, която се плъзгаше през мъглиците, направлявана от неколцина дребни, тъмнокоси мъже; една групичка млади жрици, скупчени плахо при носа; и Кайлеан, изправена гордо пред тях, със златна огърлица на шията и златна диадема на челото.

– Кайлеан – поде тя и прочете в разширените очи на другата жена, че тя съзнава поне отчасти важността на думите ѝ, – ти ще бъдеш Велика жрица на Острова на ябълките. Видях те как отвеждаш жриците натам.

– Кога... – започна Кайлеан, но Ейлан поклати глава.

– Не знам! – тя въздъхна. Видението бе само миг. – Но ми се струва, че мястото е сигурно и напълно непознато на римляните. Не е зле да помислим дали да не изпратим някои от жриците ни там.

Новите задължения на Гай бяха свързани с постоянни пътувания из страната. Тъй като най-големите продоволствени складове бяха в Дева, където сега бе разквартируван Двадесети легион, той счете за разумно да купи за семейството си едно красиво имение, наречено Вила Северина, разположено на юг от града. Юлия не бе доволна, че напуска Лондиниум, но се примири стоически с живота в провинцията. Година след пристигането им в Западните земи тя роди близначки, които нарече с не много вълнуващите, но затова пък напълно подходящи имена Терция и Кварта⁵⁰. Втората близначка беше толкова мъничка, че започнаха веднага да я наричат с умалителното Квартила.

– Откъде измисли тези имена? – попита Лициний. Старият човек бе дошъл да види новите си внучки.

– Защо пък не? – каза сухо Юлия. – Квартила е все пак по-добре от „фъстък“.

Баща ѝ я изгледа особено и тя съзна, че шегата не бе кой знае каква. Но пък и Квартила не бе кой знае какво бебе.

Не можеше да изпита никаква нежност към близначките. Този път коремът ѝ бе станал наистина огромен и тя бе напълно убедена, че ще роди дългоочаквания наследник на Мацелиите. Как да не изпадне в меланхолия, след като понесе мъките на още едно раждане, а за награда получи само още две дъщери, при това едната болнава?!

50. Tertia (лат.) – трета; Quarta (лат.) – четвърта. (Б.пр.)

Раждането бе наистина много тежко и тя се възстановяваше бавно. Беше ясно, че няма да може да кърми бебетата и тя ги предаде на дойката без каквото и да било съжаление. Колкото по-скоро можеше да приеме отново мъжа си в леглото, толкова по-скоро можеше отново да започне да се надява на син. Лекарят-грък намекна, че едно скорошно забременяване може да бъде опасно за нея, но Юлия не бе свикнала да обръща внимание на някакъв си роб. За да не обърка плановете ѝ, тя го заплаши със сурово наказание, ако спомене нещо подобно пред Гай или пред баща ѝ.

„Следващия път, закле се тя, ако трябва ще изградя храм на Юнона в Дева – но съм длъжна да родя момче!“

Децата растяха и Юлия започна да привиква към живота сред хълмовете на юг от Дева. Връщаха се в дома на баща ѝ в Лондиниум само през зимата. Лициний обичаше много децата и вече бе почнал да се оглежда за подходящи женихи за големите момичета.

Гай беше доста безразличен баща, но Юлия никога не бе очаквала нещо друго. Тя знаеше много добре, че когато не можеше да го приеме в леглото си, мъжът ѝ обикновено спи с някоя от робините ѝ, но докато изпълняваше съпружеския си дълг, когато бе необходимо, тя не виждаше причина да се оплаква. Беше се омъжила за него, за да добие правата на матрона, и за да му роди наследник. Двамата изпитваха уважение един към друг и дори известна привързаност – едно момиче от добро римско семейство не би могло да очаква нищо по-добро, пък и някакви по-силни чувства биха били направо неприемливи.

Когато си мислеше за постоянните скандали и разводи в Лондиниум, който бе при това само бледо подобие на Рим, Юлия бе убедена, че двамата с Гай са една от малкото брачни двойки, съхранили старите римски добродетели в семейството си. Можеше да бъде доволна от брака си, а понякога, когато гледаше как дъщерите ѝ играят в градината, Юлия бе склонна да мисли, че не се е провалила напълно и като майка.

Когато дойде време близначките да празнуват втория си рожден ден, тя отново беше бременна.

Тази година дъждовете продължиха много. Децата бяха станали неспокойни и постоянно хленчеха, че не ги пускат да играят навън. През първия слънчев ден Юлия излезе на верандата, която бяха построили, след като добавиха две странични крила към къщата. Привидно тя преглеждаше домакинските сметки, но всъщност дремеше, затоплена от

милувката на слънчевите лъчи. Беше отпуснала ръка върху заобления си корем и следеше движенията на бебето. Не бе възможно този път да не е син! Напоследък не се движеше много но сигурно топлото време го правеше сънливо като майка му.

Тя се бе отпуснала в стола със затворени очи, заслушана в песента на птичките и бърборенето на домашните роби, които шетаха из големия двор. Гай често казваше, че домакинството, ръководено от Юлия, може да бъде сравнено само с военната организация по разквартируването на някой легион. Тя винаги знаеше, без да става нужда да проверява, къде се намира всеки роб и какво върши през всеки час от деня.

– ... сигурно играят в градината – говореше младото момиче от Галия, чието задължение бе да гледа децата.

– Не, не са там! – това беше старата Лидия, бавачката. – Близначки-те обядват, а Цела помага на готвачката. Но Секунда е точно на тази възраст, когато всички деца се измъкват нанякъде, щом усетят, че никой не ги наблюдава...

– Беше в градината преди малко... – каза плахо момичето.

– А къде беше ти? При коняря както винаги, нали?! – сопна се Лидия. – Е, не може да е отишла далеч. Тръгвай веднага да я търсиш, а аз ще пратя няколко мъже да помагат. Но те предупреждавам, ако нещо се е случило с детето, аз лично ще се погрижа да те бичуват. Не знаеш ли, че господарката трябва да бъде напълно спокойна, след като до раждането остава толкова малко време?!

Юлия се заслуша намръщено. Чудеше се дали да се намеси в разговора. Но тази бременност действително изсмукваше енергията ѝ – пък и Секунда сигурно всеки момент щеше да се появи отнякъде.

В далечината се чуха нови гласове. Позна плътния глас на Гай, който явно разпитваше някого. „Чудесно, каза си тя. Намерили са го. Нека най-сетне и той се поразмърда за някое от децата!“.

Отпусна се отново в стола, съзнавайки, че трябва да си почива и да е спокойна за доброто на нероденото си дете, но след малко напрежението ѝ се усили и тя стана. Вече почти не чуваше виковете. Колко далеч бе стигнала Секунда?

Сянката на слънчевия часовник бе изминала почти час, когато Юлия отново чу приглушени гласове и нечии стъпки заскърцаха по настланата с чакъл алея. Значи я бяха намерили – но защо никой не говореше? Би трябвало поне да се чува хленченето на Секунда, защото баща ѝ в такива случаи я натупваше за непослушанието. Внезапен хлад прониза тялото ѝ. Тя се изправи с мъка ѝ се подпря на близката колона. Отиде до

парапета на верандата и видя малката процесия, която тъкмо се появяваше иззад дърветата.

Видя тъмнокосата глава на Гай и се опита да извика, но гласът не ѝ се подчини. Тогава градинарят, който вървеше първи, отстъпи назад и тя видя, че Гай носи Секунда на ръце. Но тя никога не бе виждала момиченцето толкова отпуснато и неподвижно – никога, дори когато спеше.

– Защо не се движи? – устните на Юлия се размърдаха, но не се чу никакъв звук.

Гай пристъпи напред. Сгърченото му лице бе обляно в сълзи. От розовата рокличка на Секунда се стичаше вода, а черните ѝ къдрици бяха прилепнали плътно до главата. Юлия продължаваше да гледа като вцепенена.

– Намерихме я в потока – проговори мъжът ѝ с пресипнал глас – на другия край на полето. Опитях се да я накарам да диша отново. Опитях... – той преглътна и сведе отново очи към малкото бледо лице, лишено от всякакъв израз.

„Не, каза си Юлия; Секунда никога няма да започне да диша отново“. Тя примигна. Не можеше да разбере защо светът около нея започва да губи очертанията си. В този момент ужасна болка пререза утробата ѝ.

Изминаха няколко мъчителни часа, изпълнени с непоносима мъка и родилни болки, по-непоносими от всеки друг път. Юлия чуваше заканиите на Гай, че ще одере жива галската робиня, и опитите на Лициний да го успокои. Нещо се бе случило със Секунда... Тя постоянно се опитваше да стане и да отиде при нея, но жените я принуждаваха да си легне отново. После разкъсващата болка се връщаше и тя забравяше всичко. В кратките мигове, когато съзнанието ѝ се проясняваше, Юлия съзнаваше, че нещо не е наред. Бе свикнала на родилните мъки, но сега – сега бебето идваше прекалено рано. Не бяха минали повече от шест месеца! „Богове, имайте милост! Отнехте дъщеря ми – не допускайте сега да загубя и сина си!“

Вече се загоряваше, когато тялото ѝ се отпусна след последната отчаяна конвулсия и тя усети как поток топла кръв руква между бедрата ѝ. Лидия се наведе над нея, мърморейки под нос. Юлия усети, че старата жена слага още парчета плат между краката ѝ, за да спре кръвоизлива. Беше видяла за миг и нещо друго – малко и мораво, и напълно неподвижно.

– Синът ми – шепотът ѝ едва се чуваше. – Моля ви, дайте ми го! Разплаканата Лидия ѝ подаде нещо, увито в парче окървавен плат. Лицинето бе избърсано от кръвта и Юлия видя ясно дребничките,

съвършено оформени черти – като цвят на роза, попарена от сланата, преди да разцъфне. Юлия още не искаше да даде бебето никому, когато Гай влезе да я види.

– Боговете ме мразят – шепнесе Юлия. По страните ѝ се стичаха сълзи.

Той коленичи до леглото, повдигна влажните от пот коси от челото ѝ и я целуна по-нежно от всеки друг път. За миг погледна лицето на мъртвороденото дете, после взе парче чист плат, покри го и го взе от ръцете на жена си. Тя понечи да го спре, но беше толкова обезсилена от раждането, че не можа да помръдне. За миг Гай постоя с бебето в ръце – сякаш се канеше да признае по римския обичай новородения си син, после се обърна и го подаде на Лидия.

Юлия се отпусна на възглавницата и захлипа.

– Оставете ме да умра! Нямам за какво да живея, оставете ме да умра!

– Не говори така, милата ми. Имаш три малки дъщери, които се нуждаят от теб! Не плачи така!

– Синът ми се роди мъртъв!

– Тихо, тихо – Гай се опитваше да я успокои. В този момент в стаята влезе тъстът му и той отправи умолителен поглед към него. – Още сме млади, скъпа моя. Ако волята на боговете е такава, можем да имаме още много деца.

Лициний се наведе над дъщеря си и я целуна.

– И дори да нямате син, какво от това? Винаги съм ти казвал, че не бих те заменил за дузина синове, кълна ти се.

– Сега трябва да мислиш за живите ни деца – допълни Гай. Юлия нямаше сили да се пребори с надигащото се отчаяние.

– Ти никога не си обръщал внимание на Секунда! Защо да ти вярвам, че сега си се загрижил за другите момичета? Мислиш само за това, че не можах да ти родя жив син!

– Не – каза Гай много тихо, – нямам нужда ти да ми родиш син. А сега спи – той се изправи на крака и я погледна замислено. – Сънят лекува мъката. Утре ще се почувстваш много по-добре.

Юлия виждаше пред себе си лицето на мъртвороденото дете и почти не го чу.

Този път минаха седмици, преди Юлия да се изправи на крака. Гай по-скоро съчувстваше на нейната мъка, отколкото сам да страда. Когато

Секунда се роди, той дори не беше в Британия и така и не успя да я обикне особено силно. Тъй или иначе, тя си остана за него една от цели четири момичета.

А когато се сетеше за мъртвородения им син, не можеше да пропъди мислите за сина, който му роди Ейлан. В римското общество осиновяването на момче от здрави родители бе нещо съвсем обичайно. Ако Юлия не можеше да има повече деца – а разговорът с лекаря потвърди опасенията им – не би трябвало да се възпротиви, ако той решише да вземе в семейството си сина на Ейлан. При това не можеше да го обвини, че не обича дъщерите си – просто връзката му с тях не можеше да се сравнява с това, което изпитваше към първородния си син.

Но за това щяха да мислят, след като Юлия оздравееше. Гай се съгласи да я съпроводи на поклонение до светилището на Богинята-майка във Вента с надеждата, че пътуването ще поразсее скръбта ѝ, но надеждите му не се оправдаха. Не се подобри нито здравето, нито настроението ѝ. Когато Гай ѝ предложи да се преселят обратно в Лондиниум, Юлия отказа.

– Тук са погребани децата ни – каза тя. – Не мога да ги оставя сами.

Гай смяташе, че жена му постъпва неразумно. Независимо от местните поверия, че входът към Отвъдния свят се намирал точно в страната на силурите, той бе убеден за себе си, че нито едно място на земята не може да бъде по-близо от друго до отвъдното. Но все пак прие решението ѝ да останат във Вила Северина.

Към края на годината дойде вест, че е починал Агрикола. „Както казва нашият приятел Тацит, пишеше Лициний Коракс, основен принцип на човешката природа е да мразим тези, на които сме причинили зло. Но дори нашият Божествен император не успя да намери у Агрикола нещо, към което да насочи гнева си, тъй че му бе спестено официалното изпадане в немилост. Всъщност императорът бе дори извънредно загрижен за Агрикола по време на боледуването му. Има хора, които твърдят, че генералът е загинал от отрова; ако питаш мен, причината е по-скоро в това, че сърцето му не издържа да гледа упадъка на Рим. Може би той се отърва от униженията и много от нас скоро ще му завидят. Радвай се, че си далеч и на сигурно място в Британия...“

На следващата година Лициний напусна службата и дойде да живее при тях. Пристроиха още едно крило към Вила Северина. Течеше последната година от прокураторския мандат на Гай. Беше се надявал, че след това неговият приятел, сенаторът Малей, ще успее да му уреди по-висок пост, но вместо това от Рим пристигаха тревожни вест.

Императорът ставаше все по-мнителен и деспотичен. Като военачалник той продължаваше да се радва на прилични успехи, но явно бе започнал да приема победите си като доказателство за божествен произход и правеше всичко по силите си, ако можеше да се вярва на писмата на Лициний Коракс, да отнеме и малкото власт, която бе останала в ръцете на патрициите.

Гай се чудеше дали поведението на императора няма да бъде искрата, която ще разгори бунт, но не стана нищо подобно. Вместо това пристигна известие, че Херений Сенецион и някои други негови познати са били екзекутирани за държавна измяна.

Беше ясно, че кариерата му е осъдена на застой – поне за известно време. Покровителят му, сенаторът Малей, макар да бе избегнал обвинението в държавна измяна, бе счел за разумно да се оттегли в именията си в Кампания. Затова, когато прокураторският му мандат изтече, Гай реши да не избързва с повторно пътуване до Рим. Вместо това последва примера на покровителя си и се зае да обработва земите си.

Сега вече започна и да се сприятелява с трите си дъщери, но Юлия си остана мрачна и болнава. Продължаваха да делят легло, но беше повече от ясно, че тя няма да понесе още една бременност.

Детето на Ейлан трябва да бе вече десетгодишно. Дори баща, който не бе чак обсипан с благоволения от императора, можеше да му гарантира по-добро бъдеще от майката – британска Велика жрица, която трябваше да крие самото му съществуване, за да оцелеят и тя, и момчето. Гай се надяваше, че Юлия ще предпочете да отгледа негов син, пък дори от друга жена, отколкото напълно чуждо дете – макар че до ден днешен не можеше да разбере със сигурност какво мисли Юлия. Но Гай можеше да я убеди, че детето е било заченато, преди двамата с нея да се видят за първи път – което си беше самата истина.

Горският храм бе съвсем наблизил – само на няколко часа път. Същност синът му живееше отвъд онзи хълм – така мислеше Гай, загледан на юг, над върховете на дърветата. Но не можеше да преодолее някакво странно чувство което му пречеше да се изправи отново очи в очи с Ейлан. Страхуваше ли се? Дали тя бе намразила Рим? Мразеше ли и него? Невинното момиче, което той бе обикнал, когато и сам бе почти момче, се бе превърнало във всяващата страх Велика жрица на Вернеметон. По същия начин бе изчезнало и момичето, което взе някога за своя съпруга. Мъртвороденият им син отнесе със себе си някогашната ѝ жизненост.

Самият той бе постигнал доста, макар че не можеше да се твърди,

че бе осъществил мечтите на баща си. Липсваше му само едно – нямаше кого да обича. През целия си живот бе страдал от самота, но възпитанието на баща му и военната дисциплина му бяха помагали да не се поддава на меланхолия. Но годините си минаваха и сега, макар че бе много зает с управлението на обширното имение, мислите му бяха свободни – и все по-често го преследваха спомените от далечното минало.

Може би тъкмо защото най-сетне се бе обърнал към земята, го връхлитаха толкова живи спомени от времето, когато светът бе за него нов и пълен с чудеса. Когато бе млад, не си позволяваше да мисли за покойната си майка, а сега често я сънуваше. Припомняше си прегръдките ѝ, нежния ѝ глас, когато му пееше приспивни песни, и често се будеше разплакал, и я викаше като малко момче, уплашено от тъмното.

Но тя си бе отишла навеки, а Ейлан го бе напуснала заради Богинята, на която служеше. Сега дори Юлия се бе отчуждила напълно от него. Щеше ли някога да срещне любов, която няма да иска от него да се промени? Щеше ли да се намери жена, която да го обича такъв, какъвто е – завинаги?

И тогава той си спомняше чувството, което изпита, когато взе на ръце сина си. Започваше да крои планове как да го вземе със себе си, но го стряскаше мисълта, че може би момчето няма да иска да дойде с него. И в крайна сметка не предприемаше нищо.

Един ден Гай бе излязъл да подгони дивите свине, които бяха ровили из градините му. Изведнъж осъзна, че се бе озовал в гората над Горския храм – тук бе хижата, където Ейлан роди някога техния син. Той насочи неволно коня си по познатата пътека. Знаеше, че няма да намери там Ейлан, но може би щеше да срещне някого, от когото да научи новини за нея. А дори тя наистина да го мразеше, надали щеше да откаже да поговори с него за сина им.

Първоначално му се стори, че хижата е необитаема. Дърветата наоколо бяха напъпили, тук-там през влажната шума пробиваше млада зеленина, но сламеният покрив на хижата бе раздърпан и силно пострадал от зимните бури. Когато наближи, той забеляза тънка струйка дим да се издига над него. Дръпна юздите на коня си и той изпръхтя. На прага на хижата се показва някакъв мъж и каза:

– Добре дошъл, синко. Кой си ти и какво те води насам? Гай каза името си и заоглежда любопитно непознатия.

– А ти кой си? – попита той на свой ред.

Обитателят на хижата беше висок мъж, със загоряло от слънцето лице и гарвановочерна коса. Беше облечен в груба власеница и имаше дълга, чорлава брада.

Гай си каза, че може би е просто бездомник, натъкнал се случайно на хижата в гората, но веднага забеляза кръстосаните парчета дърво, които висяха на врата на мъжа, и разбра, че трябва да е християнин – един от тези отшелници, които се бяха нароили през последните години от единия до другия край на империята. Гай знаеше, че ги има много в Египет и Северна Африка, но му се стори странно да срещне и тук един от тях.

– Какво правиш тук? – продължи да разпитва той.

– Служа на загубените Божии овце – отвърна отшелникът. – Някога бях познат под името Ликий, но сега ме наричат отец Петър. Мисля си, че щом Бог те доведе тук, трябва да си в нужда. Какво мога да сторя за теб?

– Откъде знаеш, че твоят Бог ме е пратил? – попита Гай, развеселен от простицкия начин, по който разсъждаваше човекът.

– Ами щом си тук... – сви рамене отец Петър. Помълча, после продължи: – Вярвай ми, синко, нищо на този свят не става без знанието на Твореца на вселената.

– Така ли? – Гай сам се учуди на горчивината, която прозвуча във въпроса му. Едва сега осъзна, че през последните години, може би когато научи за смъртта на Агрикола, а може би докато наблюдаваше страданията на Юлия, бе престанал да вярва в каквито и да било богове. – Ще ми кажеш ли тогава защо твоят Бог отнема на една любяща майка едновременно дъщерята и сина?

– Такава ли ти е мъката? – отец Петър разтвори по-широко вратата. – Заповядай, влез, синко. Тези неща не се обясняват на прага, пък и горкото ти добиче изглежда капнало.

Гай погледна виновно уморения си кон. Върза го на достатъчно дълъг повод, та животното да може да пощипва от оскъдната трева, и влезе в хижата. Отец Петър тъкмо поставяше две чаши на грубо скованата маса.

– Какво да ти предложа? Имам боб и ряпа, и дори малко вино. Тук времето е такова, че не мога да постя толкова често, колкото в топлите страни, откъдето идвам. Мога да пия само вода, но няма нищо лошо в това да предлагам вино на гостите си.

Гай поклати глава. Явно случаят го бе срещнал с някакъв философ.

– Ще пия от виното ти – каза той, – но имай предвид едно: никога

няма да ме убедиш нито в добротата, нито във всемогъщството на твоя Бог. Ако е всемогъщ, защо не може да предотврати страданията на хората? Ако пък може, а не го прави, защо трябва да го почитам?

– Аха – отбеляза отец Петър, – по въпросите ти разбирам, че си запознат с философията на стоиците⁵¹, това са техни думи. Само че твоите философи грешат, когато говорят за естеството на Бога.

– А ти, разбира се, си прав? – тонът на Гай ставаше войнствен.

Отец Петър поклати глава.

– Аз съм само един беден Божи служител, обрекъл се да помага всекиму който дойде при мен за съвет и помощ. Знам само едно: имаше един Син Божи, и той слезе сред нас, биде разпнат и се върна от мъртвите, за да спаси човеците. Тези, които вярват в Него, ще спечелят царството небесно.

„Обичайната детинска източна легенда“ – каза си Гай. Припомни си какво бе чувал за християните в Рим. Сега разбираше защо култът е толкова привлекателен за робите и дори за жените от благородни семейства. Хрумна му, че дърдоренето на този приятел може да заинтригува Юлия – или поне да отклони временно мислите ѝ в друга посока. Остави чашата си на масата и стана.

– Благодаря ти за виното, отче, и за добрите думи – каза той. – Може ли да пратя жена си при теб? Тя не може да се съвземе от скръбта си по починалата ни дъщеря.

– Тя ще бъде винаги добре дошла – кимна отец Петър. – Съжалявам, че не можах да те убедя. Не ми повярва, нали?

– Съжалявам, не успя – Гай изпита известна симпатия към разочарования си събеседник.

– Не ме бива много за проповедник – каза малко подтиснато отец Петър. – Ще ми се отец Йосиф да бе тук; сигурен съм, че ако поговориш с него, ще се убедиш в правотата ни.

Гай дълбоко се съмняваше, но все пак кимна любезно. Тъкмо бе тръгнал да си върви, и на вратата се почука тихо.

– Ти ли си, Сенара? Влез! – подвикна отшелникът.

– Виждам, че имаш гост – отвърна тих глас на младо момиче. – Мога да дойда пак, когато си свободен.

– Аз вече си тръгвам – Гай отметна кожената завеса, която

51. стоици – стоицизмът е философска школа, основана от Сократ и Платон, чиито най-видни представители в древния Рим са Цицерон, Сенека и император Марк Аврелий. Стоиците издигат в култ разума и добродетелта като единствена допустима цел за стремящия се към съвършенство човек. (Б.пр.)

покриваше вратата, и се озова очи в очи с най-красивото момиче, което бе виждал, откак срещна за първи път Ейлан. Беше около петнадесетгодишна; косите ѝ имаха цвят на разтопена мед, очите ѝ бяха тъмносини. Облечена бе в груба дреха от небелен лен.

Погледна я отново и бързо се досети, че я познава. Беше я виждал преди години, още съвсем дете. Косите и очите ѝ бяха на жена от келтски произход, но рай не можеше да сбърка характерната линия на носа и челюстта, която толкова му напомняше на Валерий, стария секретар на баща му. Това обясняваше и факта, че момичето говореше добър латински.

Едва когато се качи на коня си, му хрумна, че можеше да помоли момичето... Как я бе нарекъл отшелникът? Сенара? – да му уреди среща с Ейлан. Но тя вече бе потънала в мрака на хижата, а и едно от малкото неща, които Гай бе научил за жените – а те наистина бяха много малко – бе, че никога не е разумно да разпитваш една жена за друга.

Когато Гай се прибра във вилата, слънцето отдавна бе залязло. Юлия го поздрави с обичайното си любезно безразличие. Лициний вече ги очакваше на трапезата, наредена за вечеря.

Мацелия и Терция играеха с някаква колесница-играчка на верандата; бяха облекли любимата майmunка на Юлия в кукленски дрешки и сега се опитваха да я напъхат в количката. Гай спаси животинчето и го отнесе при Юлия. Понякога му се струваше невероятно, че само три малки момичета и една жена, ако не броим седмината прислужници, могат да създадат такъв хаос в една къща.

Момиченцата крещяха:

– Татко, татко! – и след миг към тях се присъедини и малката Квартила. Гай ги прегърна поред, повика Лидия и ги повери на грижите ѝ, и се отправи най-сетне към масата.

Майmunката седеше на рамото на Юлия – тя беше голяма горе-долу колкото човешко бебе и неизвестно защо Гай се подразни от това, че беше облечена в бебешки дрешки. Не можеше да разбере какво намира Юлия в това животно – то беше непригодно за този климат и изискваше повече грижи от истинско дете. Британия бе възможно най-неподходящото място за гледане на майmunка – тя сигурно мръзнеше и в най-топлите летни дни.

– Не разбирам защо не махнеш това животно – изръмжа той, докато сядаше на трапезата.

Очите на Юлия веднага се напълниха със сълзи.

– Секунда толкова го обичаше...

Отговорът ѝ го накара да се замисли не за първи път дали Юлия не губи разсъдка си. Секунда беше шестгодишна, когато почина, и според него не обръщаше и най-малко внимание на маймунката. Но щом на Юлия ѝ бе приятно да мисли така... Той срещна предупредителния поглед на Лициний, въздъхна и се отказа да говори повече на тази тема.

– Какво прави цял ден? – попита Юлия в явен опит да прояви някакъв интерес към заниманията на съпруга си. Прислужниците тъкмо внасяха вечерята, която се състоеше от варени яйца, пушени стриди, осолена риба и зеленчуци в зехтин.

Гай глътна едно несдъвкано парче лук и се задави. Започна да прехвърля трескаво наум това, което можеше да разкаже на жена си.

– Тръгнах по следите на дивите свине и стигнах чак от другата страна на хълмовете – започна той. – Там, в гората, има една стара хижа, в която отскоро се е заселил някакъв отшелник.

– Християнин ли е? – попита подозрително Лициний. Винаги се бе отнасял със съмнение към всевъзможните ориенталски култове, които заливаха Рим.

– Да, струва ми се – каза Гай с привидно безразличие. Прислужницата подмени блюдата и сервираше печени патици в сос от сливи и сладко вино. Той натопи пръстите си в купичка ароматизирана вода и продължи: – Твърдо е убеден, че неговият Бог бил възкръснал от мъртвите.

Лициний изпръхтя презрително, но очите на Юлия отново се наляха със сълзи.

– Наистина ли? – изразът на лицето ѝ бе толкова безпомощен, че сърцето на Гай се сви, колкото и да се дразнеше напоследък от странните ѝ настроения. „Каквото и да е, стига да ѝ дарява покой“. Той остави парчето месо обратно в блюдото и се обърна към жена си, която тъкмо питаше:

– Мислиш ли, че той би се съгласил да ме приеме, за да поговорим? Ще ми разрешиш ли да отида? – тонът ѝ бе умолителен.

– Скъпа Юлия, можеш да правиш каквото искаш, стига това да те успокоява – каза искрено Гай. – Това, което ти харесва, доставя удоволствие и на мен.

– Толкова си добър с мен – тя пак се насълзи, опита се да не се заплаче, но не успя, скочи от масата и избяга от стаята.

– Нищо не разбирам – подхвана Лициний веднага щом дъщеря му

излезе. – Възпитал съм я да води добродетелен живот и да почита предците си. Аз също обичах много Секунда, но нали рано или късно всички ще умрем? Поне мога да бъде спокоен, че съм намерил добър съпруг за дъщеря си – допълни той. – Ти си много добър и търпелив с нея, въпреки че тя така и не можа да ти роди син.

Гай въздъхна и посегна към виното. Чувстваше се като измамник, но си замълча. Беше поел задължението да направи тази жена щастлива и нямаше никакво желание да я наскърбява. Все пак не можа да се въздържа да не си каже, че Ейлан не би се подвела толкова лесно по ума на някакъв си християнски монах.

Когато прибраха сладкишите, Гай се отправи към стаята на момичетата. Юлия тъкмо помагаше на прислужничките, които ги слагаха да спят. Той научи със скрито задоволство, че маймунката била избягала, и си каза, изпълнен с чувство за вина, че ще е най-добре да не я намерят – наоколо се навъртаха толкова безстопанствени кучета!

Една робиня подряза фитила на лампата. Гай и Юлия постояха за миг един до друг, загледани в розовите бузки и тъмните мигли на децата. Юлия ги благослови и докосна един амулет против пожар, който висеше на стената. Беше станала много суеверна. Разбира се, винаги съществуваше опасност от пожар, но къщата беше нова и построена така, че вътре да няма много въздушни течения. Що се отнася до Гай, той разчиташе повече на това, че бе научил прислугата как да постъпва в случай на пожар, отколкото на амулети и заклинания.

Когато излязоха от стаята, Юлия каза:

– Отивам да си легна.

Гай я целуна по бузата. Знаеше, че докато дойде време той да си ляга, тя вече щеше да спи дълбоко – или поне да се прави, че спи, и той не би се опитал да смугне с нея. Със същия успех можеше и да няма изобщо съпруга. Как можеше все още да се надява, че ще роди, след като почти не го допускаше до себе си?

Но той не можеше нито да я съди, нито да я принуждава. Пожела й лека нощ и се отправи към кабинета си, където го очакваше свитък с препис на най-новото произведение на Тацит – „Животът на Агрикола“.

Когато влезе, установи, че избягалата маймунка бе намерила убежище тъкмо тук – и бе изпоцапала и разкъсала книгата му. Целият кабинет миришеше ужасно на изпражненията ѝ. Вбесен, Гай я хвана за врата и я запрати с все сила през прозореца. Чу тъп удар, изскимтяване – и после нищо повече.

Ако противното същество си бе счупило врата, той поне нямаше да

плаче за него. Смяташе утре да каже на Юлия, че я е убило някое куче. Нека онзи отшелник да я утешава – въпреки че, доколкото бе чувал, те избягвали да имат вземане-даване с жени. Точно сега ужасно му се искаше и той да последва примера им.

На другата сутрин Гай се събуди много рано. Беше решил твърдо днес най-сетне да предприеме нещо, за да открие сина си. Най-малкото Арданос би трябвало да може да го свърже с внучката си. Не изпитваше особено желание да разговаря със стареца, защото смяташе, че той по своему е не по-малък фанатик от отец Петър, но не виждаше друг изход. Оставаше само да го намери – защото Арданос вече не живееше в Дева.

Докато още се излежаваше и обмисляше какво да прави, на вратата се почука. Прислужникът му тръгна да отвори, мърморейки.

Гай наметна някаква роба и се измъкна тихо от леглото, за да не събуди Юлия. Отвън чакаше легионер с настоятелна покана от Мацелий да го посети. Гай повдигна вежди. Баща му отдавна беше напуснал войската, но си остана доверен съветник на младия командир на Двадесети легион.

Той си каза, че всъщност ще е най-добре да не си е у дома, когато Юлия узнае за смъртта на маймунката. Мисълта за още сълзи го караше да настръхва. Затова се метна веднага на коня си, прекоси града и много скоро се озова пред вратите на крепостта. Поздрави приятелски легионера, който беше на пост – познаваха се от времето, когато Гай бе прокуратор.

– Баща ти каза, че сигурно ще дойдеш още преди пладне – кимна войникът. – Ще го намериш с легата в преториума.

На пейката пред кабинета на командира седеше някаква жена с крайно изтощен вид. Беше британка – със светла кожа, но тъмнокоса, като хората от племето на майка му; Гай предположи, че е тридесет – тридесет и пет годишна. Беше облечена в шафраненожълта рокля, цялата пишно избродирана със злато. Гай се зачуди защо ли е тук и когато влезе в кабинета, веднага попита баща си.

– Името ѝ е Бригита – каза раздразнено Мацелий. – Представя се като кралица на деметите. Мъжът ѝ умрял и завещал имуществото си по равно на нея и на императора. Според нея това ѝ дава право да управлява самостоятелно кралството си. Случаят не ви ли звучи познато?

Гай се замисли. Често се случваше богати хора да завещаят имуществото си поравно на наследниците си и императора – с надеждата, че августейшият наследник ще остави от благодарност дела на сънаследниците си ненакърнен. Агрикола бе постъпил по същия начин.

Легатът гледаше ту Гай, ту баща му. На него случаят явно не му говореше нищо.

– Боадицея – каза кратко Гай. – Съпругът ѝ оставил същото завещание, но племето на ицените имало много дългове към някои римски сенатори. Когато съпругът ѝ починал, те обсебили наследството, а Боадицея се възпротивила. С нея и дъщерите ѝ се отнесли... доста зле, и тя вдигнала племето си на бунт, който едва не ни прогони от Британия!

Значи това бе призракът, уплашил Мацелий при вида на нещастната жена отвън. Стариият знаеше и друго – че деметите бяха едно от племената, при което властта се предаваше изключително по майчина линия.

– О, тази Боадицея! – възкликна легатът. Името му беше Луций Домиций Брут, и според Гай бе прекалено млад за такъв отговорен пост. От друга страна, чуваше се, че бил близък приятел на императора.

– Да, тази Боадицея – повтори Мацелий. – Сам виждаш, легате, защо трибунът я е докарал от Моридунум веднага след като е било оповестено завещанието – и че е просто невъзможно да изпълним тези условия, независимо от това колко благоприятни са за императора.

– Да, но от друга страна не бива да се забравя – допълни Гай, – че с тази жена трябва да се отнасяте тъй, като че ли е от стъкло. Уверявам ви, че няма нито един местен жител, който да не очаква да чуе как ще се произнесете по случая – внезапно му хрумна нещо. – Тази жена има ли деца?

– Две дъщери, доколкото знам – каза уморено Мацелий, – но нямам представа къде са в момента. За съжаление са не повече от три-четири годишни, иначе щях да уредя набързо да ги омъжат за някой римлянин. Не обичам във военни действия да бъдат въвличани жени и деца, но след като самите жени държат да се бъркат в политиката, какво да се прави? На всичкото отгоре се носят слухове, че тази Бригита – или тези, които стоят зад нея – пратила вестносноци в Хиберния, за да търси там съюзници.

Гай потръпна, защото изведнъж си спомни как хибернийските пирати бяха опустошили родния дом на Ейлан.

– Защо не отведете тази жена в Лондиниум? – предложи той. – Ако бъде изпратена в Рим, хората от племето ѝ ще знаят, че е пленена. Но ако заживее в удобна къща в града, може да решат, че ги е предала. Кажете ѝ, че ако не се пресели в Лондиниум, няма да види и пукнат сестерций от златото на мъжа си.

– Идеята не е лоша – каза замислено Мацелий. После се обърна към

легата. – Съгласен съм с това, което каза синът ми. И без това за Моридунум заминават подкрепления – те ще занесат там новините.

– Значи, задържахме я като заложница – отбеляза Домиций Брут. Това поне му беше ясно.

Когато излизаше от кабинета, Гай се досети, че дъщерите на Бригита все пак могат да представляват опасност. Хвърли поглед към жената и изпита известно съчувствие – изглеждаше самотна, сякаш се бе изгубила.

– Къде са сега дъщерите ти? – попита той на местния диалект.

– Там, където никога няма да ги намериш, римлянино – слава на боговете – отвърна тя. – Да не мислиш, че не знам какво правят вашите легионери с малките момичета?

– Не и с деца! – възкликна възмутено Гай. – Бъди разумна; аз също имам три малки дъщери. Бихме могли да намерим подходящи настойници за твоите момичета.

– Ще ви спестя безпокойството – отвърна твърдо жената. – Там, където са, се грижат достатъчно добре за тях.

Към нея пристъпи един легионер и я побутна по ръката. Жената трепна и войникът каза:

– Ела с мен, жено. Не се съпротивлявай, за да не се наложи да те връзваме. Тя се огледа диво около себе си и се обърна към Гай.

– Къде ще ме водят?

– Само до Лондиниум – отвърна той успокоително. Видя как лицето ѝ се отпусна, но не можа да разбере от облекчение, или от разочарование. После жената тръгна безропотно подир легионера.

Стражът я проследи с поглед и се обърна на свой ред към Гай.

– Като я гледа човек, никога не би могъл да предположи, че се е свързала с бунтовници и хора извън закона; но когато я заловихме, ни казаха, че я виждали с един от най-известните размирници, който все ни се изплъзва – как му беше името – Конмор, Кинрик, нещо подобно. Казват, че продължавал да се навърта наоколо.

– Аз го познавам – каза Гай. Легионерът го изгледа стъписано.

Гай кимна и пред очите му застана образът на веселия млад гигант, който го спаси от мечата яма. Дали Кинрик поддържаше връзка с Ейлан? Ако успееш да го заловят, Гай може би щеше да го убеди да го свърже със сестра си.

– Богове! – възкликна Мацелий, като излезе от кабинета на легата и тръгна редом с Гай по коридора. – Толкова стар и уморен се чувствам!

– Не ставай смешен – каза Гай.

– Легатът настоява аз да направя нещо, за да се успокоят хората. Да съм използвал старите си познанства.

„Може пък Брут да не е толкова глупав, колкото изглежда“ – каза си Гай. Умението на Мацелий да си сътрудничи с местните хора бе станало почти легендарно.

– Омръзна ми да вадя за други хора кестените от огъня – продължи баща му. – Ще взема да се преместя в Рим. Или да отида направо в Египет? Там поне ще ми бъде топло.

– Глупости – възрази Гай. – А какво ще правят дъщерите ми без любимия си дядо?

– Хайде, хайде, те надали знаят, че съм още жив – каза Мацелий, но явно му стана приятно. – Разбира се, ако ти имаше син, щеше да е много по-различно.

– Аз... е, не се знае все още дали няма да имам – измънка Гай. Беше се изпотил. Разбира се, на времето Мацелий бе разбрал, че Ейлан е бременна, но раждането на малкия бе запазено в пълна тайна. А след като Мацелий не знаеше за съществуването на детето, като че ли не бе много разумно да му го съобщава сега.

Ейлан сънуваше. Присъни ѝ се, че върви по брега на някакво езеро. Наоколо цареше сумрак и тя не можеше да разбере дали се здрачава или сънва. Над водата се стелеше лека мъглица и тя не можеше да види отсрещния бряг; мъглата беше сребриста, повърхността на езерото също грееше с мек сребрист блясък. В нозете ѝ тихо се плискаха малки вълнички. Стори ѝ се, че отнякъде се носи тиха песен. Тогава от мъглите изплуваха девет бели лебеда – толкова, колкото бяха девиците от Горския храм, които пееха химна на новата луна.

Ейлан не бе чувала нищо по-прекрасно от песента на лебедите – тя протегна ръце към тях и те я наобиколиха.

– Искам да дойда с вас! Искам да стана една от вас! В отговор до нея долетя тих глас:

– Не можеш да дойдеш с нас – златните ти накити и пищните ти одежди ще натежат и ще се удавиш... – и лебедите отплуваха, а сърцето на Ейлан се късаше като от непоносима загуба.

Тогава тя свали туниката си, бродираната мантия и воалите, и захвърли на тревата гривните и огърлицата, които бе наследила от Лианон. Видя трептящото си отражение във водата – от огледалната повърхност към нея гледаше бял лебед. И Ейлан скочи в езерото...

Сребрилата вода се затвори над главата ѝ – в същия момент тя се събуди. Над себе си видя познатите греди на тавана на стаята си във

Вернеметон. Навън се зазоряваше. Тя полежа още малко, разтърквайки очи. Не за първи път ѝ се присънваше езерото с лебедите – и всеки път завръщането в действителността ѝ ставаше все по-трудно. Още не бе говорила с никого за това. В края на краищата, беше Велика жрица на Вернеметон, а не някакво глупаво момиченце, за да се плаши от един сън. Но всеки път образите в съня ѝ добиваха все по-ясни очертания – а образите, които я заобикаляха в действителния ѝ живот, ставаха все по-смътни – като че ли ги гледаше през вода.

Някой чукаше на вратата – но не на входа, а на малката вратичка към градината. Отвън се чуваха протестите на младата жрица, която ѝ прислужваше.

– За какъв се имаш? Не можеш просто да се появиш тук незнаяно откъде и да влезеш при Великата жрица – при това сега, по никое време!

– Прости ми – отвърна някакъв плътен мъжки глас. – Продължавам да мисля за нея като за моя сестра, а не като за Велика жрица на Вернеметон! Ще се съгласиш ли да я помолиш да ме приеме?

Ейлан набързо метна един шал на раменете си и излезе навън.

– Кинрик! – извика тя. – Мислех, че си някъде на север! – изведнъж млъкна, защото видя, че Кинрик носеше на ръце малко тъмнокосо дете – Не повече от две-тригодишно, а едно петгодишно момиченце надничаше иззад дилпите на наметалото му. – Да не са твои?

Кинрик поклати глава.

– Дъщери са на една нещастна жена – заради тях съм тук, за да те помоля да ги подслониш в Горския храм.

– Да ги подслоня ли? – попита Ейлан объркано. – Но защо?

– Защото няма къде да отидат – отвърна спокойно Кинрик, сякаш това обясняваше всичко.

– Искам да кажа, нямат ли близки, които да се погрижат за тях? И ако не са твои деца, защо си поел такава отговорност?

– Майка им е Бригита, кралицата на деметите – каза Кинрик. – Тя се опита да убеди римляните в естественото си право да наследи кралството след смъртта на съпруга си и затова сега е тяхна пленница. Опасяваме се, че ако намерят дъщерите ѝ, ще ги вземат за заложници – а може да им се случи и нещо по-лошо.

Ейлан загледа момичетата и се замисли за собствения си син. Съжаляваше майка им от все сърце, но какво щеше да каже Арданос, ако тя ги приемеше във Вернеметон? Тъкмо сега имаше голяма нужда от

съветите на Кайлеан, но възрастната жрица бе заминала за Летните земи, за да види Свещения извор.

– Знаеш, че са прекалено малки, за да останат при нас като ученички.

– От теб искам само да разрешиш да живеят тук, на сигурно място! – започна Кинрик, но преди да продължи, навън отново настана суматоха.

– Повелителката не може да те приеме, има посетител – казваше младата жрица.

– Тъкмо затова идвам при нея – чу се гласът на Диеда и след миг и тя самата се появи в градината. При вида на Кинрик, тя възкликна стреснато, той се обърна и я видя. Когато се върна от Ериу, ѝ бяха разказали всичко, което се бе случило с него, но досега двамата не бяха се срещали.

– Децата не са мои! – каза Кинрик веднага, като забеляза, че Диеда пребледня страшно и веднага след това пламна цялата. – Кралица Бригита ги праща тук и моли да им дадете убежище.

– Тогава трябва да ги заведем в Дома на девиците – каза Диеда, след като успя да се овладее, и протегна ръка към по-голямото момиче. Но очите ѝ не се откъсваха от лицето на Кинрик.

– Почакайте – каза Ейлан. – Трябва да помисля. Нямам право да въвличам Горския храм в политически интриги.

– Без съгласието на римляните, нали? – допълни презрително Кинрик.

– Подигравай се, колкото искаш – каза Ейлан. – Но не забравяй, че Вернеметон съществува единствено благодарение на търпимостта на същите тези римляни. Редно би било поне да се посъветваме с Върховния друид, преди предприемем нещо, което може да се разтълкува като подкрепа на бунтовници.

– Да питаме Арданос? – Кинрик плю. – Защо направо не се обърнеш към легата в Дева? Или най-добре да поискаме разрешението на губернатора!

– Кинрик, поех немалко рискове заради теб и твоята кауза – напомни спокойно Ейлан. – Но не мога да изложа на риск съдбата на Горския храм, като приема тук децата на Бригита, без да съм питала дори Арданос – и тя се обърна към прислужницата и ѝ нареди да изтича до жилището на Арданос и да повика.

– Ейлан, не съзнаваш ли на каква съдба обричаш тези деца? – попита Кинрик.

– Защо си толкова сигурен, че Арданос ще откаже? – отвърна рязко Ейлан.

– Какво ще откаже? – разнесе се глас зад тях. Всички се обърнаха – Ейлан намръщена, Кинрик пламнал от гняв, а Диеда мъртвобледа – измъчваше я някакво чувство, което Ейлан не можеше да определи.

– Прислужничката ме срещна на половин път – обясни Арданос по-явата си.

Ейлан посочи децата.

– Не мога да сторя нищо, за да помогна на Бригита – каза Арданос, когато изслуша обясненията ѝ. – Бяхме я предупредили какво ще стане, ако продължи да настоява да управлява самостоятелно. Поне е сигурно, че няма да се отнасят зле с нея – дори римляните няма да повторят толкова скоро грешката си. А за момичетата – не знам. По-късно може да имаме неприятности.

– По-късно може би – каза твърдо Ейлан. – Но аз не държа децата отговорни за постъпките на родителите си. Сенара и Лия могат да се грижат за тях. Ще им дадем нови имена и ще се отнасяме с тях като с всички други деца. За известно време поне ще бъдат в безопасност. Никой няма да заподозре нищо – тя се усмихна горчиво. – В края на краищата, известно е, че приютяваме осиротели деца!

– Предполагам, че си права – каза колебливо Арданос. – Но Кинрик трябва да си замине веднага. Щом се появи отнякъде, и започват неприятностите – той изглежда мрачно младия мъж, а Диеда пребледня още повече, ако това изобщо бе възможно. – Римляните може и да не търсят децата, но със сигурност ще се радват да намерят теб!

– Ако само се опитат да ме хванат повторно, ще съжалят, че са се родили – каза ожесточено Кинрик.

Ейлан въздъхна и си каза, че може би щеше да е по-подходящо брат ѝ да се нарича не „гарван“, а боен петел. Но реши да не влиза в пререкаания нито с него, нито с Диеда. Важното бе да се съхрани мирът. Понякога ѝ се струваше, че цяла Британия тежи на раменете ѝ – и че всички нейни близки и роднини правят бремето ѝ още по-тежко.

Повикаха Сенара и тя отведе децата. Ейлан тръгна, за да се заеме с ежедневните си задължения, и остави Кинрик и Диеда да се сбогуват на спокойствие. По-късно през деня, когато минаваше покрай бараката, където се сушаха билките, тя дочу приглушено хлипане. Влезе и видя Диеда.

Диеда вдигна очи. Погледът ѝ гореше яростно, но като видя Ейлан, тя видимо се успокои. Двете не бяха близки като преди, но пред Ейлан

поне нямаше защо да се преструва. Самата Ейлан я познаваше достатъчно и не направи опит да я прегърне или да започне да я утешава.

– Какво има? – попита тя спокойно.

Диеда потри очи с крайчеца на воала си, от което те само се зачервиха повече.

– Той ме помоли да тръгна с него...

– ... и ти отказа – довърши Ейлан без видимо вълнение.

– Да живея като преследван звяр, да се крия из дивите гори, да се боя от всеки непознат шум и непрекъснато да треперя, че на следното утро мога да го видя окован във вериги или пронизан от римските мечове? Не бих могла да издържа, Ейлан! Тук поне имам музиката си и работя за нещо, в което вярвам! Как бих могла да си тръгна?

– Не му ли каза всичко това?

Диеда кимна.

– Той каза, че тогава лъжа, като твърдя, че го обичам, че го предавам... Каза, че има нужда от мен...

„Разбира се, че го е казал, глупакът му с глупак, помисли си Ейлан, но нито за миг не е помислил дали тя не се нуждае от него!“

– Ти си виновна за всичко! – извика изведнъж Диеда. – Ако не беше ти, да съм се омъжила отдавна за него, и тогава той може би нямаше да е бунтовник и беглец!

Ейлан с усилие се въздържа да не изтъкне, че Диеда положи доброволно обета си. Дори когато Ейлан се върна във Вернеметон след раждането на Гауен, никой не я спираше да отиде при Кинрик вместо в Ериу. Но Диеда нямаше нужда от логика – тя просто искаше да може да обвини някого за нещастieto си.

– Никога няма да забравя как ме погледна, преди да си тръгне! Могат да минат месеци и дори години, преди пак да получа вест от него! Ако бях тръгнала с него, поне щях да знам къде е! – продължи да риде тя.

– Сигурна съм, че ти е все едно какво мисля аз за всичко това – поде Ейлан, – но искам да те уверя, че аз също направих тежък избор и свикнах да живея с мисълта за него. Което не означава, че и аз не пролях много сълзи и до ден днешен понякога не се съмнявам дали съм постъпила правилно. Никога няма да си напълно сигурна в правотата на избора си, Диеда – единственото, което можеш да направиш, е да се посветиш на работата си и да се молиш един ден Богинята да ти покаже дали си на прав път.

Диеда бе обърнала лице към стената, но като че ли хлипанията ѝ

започваха да стихват.

– Ще кажа на момичетата, че си болна и не можеш да им преподаваш днес – сигурно ще са доволни – допълни Ейлан и излезе на пръсти.

Ейлан смяташе проблема с децата на Бригита за решен, но само няколко дни по-късно малко преди вечеря ѝ съобщиха, че един римлянин моли да бъде приет.

Сърцето ѝ трепна, защото веднага помисли за Гай, но после си каза, че той никога не би се осмелил да дойде тук.

– Попитай го за името му и по каква работа е дошъл – каза тя спокойно. Момичето се върна почти веднага.

– Повелителко, гостът се казва Мацелий Север. Бил е префект в Дева...

– Знам кой е той – прекъсна я Ейлан. Лианон бе приемала веднъж двама стария Мацелий, но той отдавна бе напуснал войската. Какво ли, в името на Богинята, можеше да иска от нея? Единственият начин да узнае, беше да го попита.

– Покани го да влезе – нареди тя. Пооправи робата си и след кратко замисляне спусна воала пред лицето си.

След миг на входа се очерта огромната фигура на Хю, а след него в стаята влезе друг мъж. Башата на Гай... Дядото на сина ѝ... Ейлан го оглеждаше любопитно иззад воала. Никога преди не го бе виждала, но ѝ се струваше че би го разпознала лесно. В лицето му откриваше чертите на Гай, които вече започваха да се открояват и на лицето на малкия Гауен.

Хю застана на обичайното си място до вратата, а Мацелий пристъпи още една-две крачки и застана пред нея. Поклони се и се изправи отново, изпънат като стрела. Сега ѝ стана ясно от кого беше наследил Гай неукротимата си гордост.

– Господарке – той каза латинската дума, „Domina“, но иначе говореше добре на местния диалект. – Благодаря ти, че се съгласи да ме приемеш...

– Няма защо – отвърна Ейлан. – Какво мога да направя за теб? Предполагаше, че става дума за някой от предстоящите празници – заради това бе идвал при Лианон. Мацелий се покашля.

– Разбрах, че си приютила двете дъщери на кралицата на деметите... Ейлан изпита задоволство, че бе спуснала воала си.

– Ако това бе вярно – поде тя бавно, – какво значение би имало за теб? Ужасно ѝ се искаше Арданос или Кайлеан да са тук, за да ѝ помогнат.

– Ако това е истина – отвърна той, – бихме искали да знаем защо си го сторила.

Тя повтори думите на Кинрик.

– Защото децата нямаше къде да отидат. Не смяташ ли, че това е достатъчно като причина?

– Все пак майка им заплашваше да вдигне целия Запад на бунт срещу Рим. При това властите проявиха милосърдие. Бригита живее под надзор в Лондиниум. Никои не заплашва с нищо нито нея, нито близките ѝ.

„Малките ще се радват, когато разберат, че майка им е добре“ – помисли Ейлан, припомняйки си колко неестествено тихи бяха децата. Но защо бе всичко това? Възможно ли бе Мацелий да иска мир между Рим и британците – също като нея самата?

– Ако това е истина, радвам се да я чуя – каза тя на глас, – но какво искаш все пак от мен?

– Струва ми се, че то е очевидно, Повелителко. Тези момичета не бива да се превръщат в повод за нови бунтове. Самата Бригита не е толкова важна личност, но когато хората са неспокойни, всякакъв повод върши работа на размирниците.

Ейлан отвърна:

– Мисля, че можеш да бъдеш спокоен. Докато те са сред момичетата в Горския храм, никаква политическа изгода не може да бъде извлечена от тях.

– А когато пораснат? – попита Мацелий. – Как можем да бъдем сигурни, че няма да бъдат омъжени за хора, които ще решат да управляват деметите, защото ще са техни съпрузи?

Ейлан си каза, че Мацелий е прав да се безпокои. Кинрик сигурно би се опитал да стори нещо подобно.

– А как, мислиш, може да бъде избегната тази опасност?

– Като ги дадем да бъдат отгледани от хора, които симпатизират на Рим, и когато дойде време да бъдат омъжени, да им намерим съпрузи, които не биха вдигнали оръжие срещу римляните.

– Само това ли ще се случи с тях, ако попаднат в ръцете на римляните?

– Само това – кимна Мацелий. – Повелителко, нали не мислиш, че воюваме с бебета и малки деца.

„Тъкмо в това са ме убеждавали цял живот“ – мислеше Ейлан, но замълча.

– Нима винаги трябва да плащаме за старите грешки? Например за

клането на Свещения остров? – допълни Мацелий, сякаш бе чул мислите й.

„Кинрик е на мнение, че това е редно. Но сега аз съм тази, която трябва да вземе решение“. Ейлан продължи да мълчи, заслушана в себе си. Чу само тишина – никой нямаше да й продиктува отговора.

– Не мисля така – поде тя най-сетне, – но ако изпълня молбата ти, ще загубя доверието на своя народ. Доколкото знам, дъщерите на Бригита са все още толкова млади, че за брак и дума не може да става. Имали са много тежки преживявания. Мисля, че ще бъде по-добре да останат там, където са, поне за още няколко месеца, или дори година, докато шумотевицата около Бригита утихне. Дотогава всички ще са убедени, че никой не е докоснал с пръст майка им. Страстите ще се уталожат, и няма да стане скандал, когато хората разберат, че момичетата са във ваши ръце.

– А ще ни бъдат ли предадени наистина? – намръщи се Мацелий.

– Ако твоите думи отговарят на истината, аз на свой ред се кълна във всички богове на моя народ, че ще ви бъдат предадени – Ейлан докосна с пръсти огърлицата на шията си. – Готви се да ги посрещнеш в дома си в Дева на празника на девиците идущата година.

Лицето му светна и Ейлан с болка забеляза усмивката на Гай, изписана в старческите черти. Ако само можеше да му каже коя е, ако можеше да доведе тук внука му, за да го види какво голямо и хубаво момче е станал!

– Вярвам ти – каза Мацелий. – Дано само легатът повярва на мен.

– Вернеметон е залог за моята добросъвестност – тя посочи неопределено навън. – Ако не спазя обещанието си, всички ние сме във ваши ръце.

Мацелий отвърна:

– Бих искал да целуна ръката ти, Повелителко на Вернеметон, но телохранителят ти ме гледа много подозрително.

– По-добре недей – усмихна се Ейлан, – но приемам благодарности-те ти и на свой ред благодаря за добрата ти воля.

– Боговете да бъдат с теб – отвърна Мацелий и й се поклони още веднъж. Когато старият човек си отиде, Ейлан дълго седя неподвижно, потънала в размисъл. Не можеше да реши дали бе предала своите или ги бе спасила. Затова ли боговете я направиха Велика жрица? Затова ли бе дошла на белия свят?

Кайлеан се върна от Летните земи късно на другия ден. Изглеждаше уморена, но щастлива. Ейлан я почака да се изкъпе и да си откъдне, после прати Сенара да я попита дали иска да вечеря с Повелителката.

– Колко е пораснало това дете! – отбеляза Кайлеан, когато Сенара излезе, за да донесе храната. – Като че ли беше вчера, когато я доведоха тук, а сега е на същите години, на които бе ти, когато се срещнахме за първи път! И е почти толкова красива, колкото бе ти тогава!

Ейлан едва сега осъзна с известно учудване, че Сенара бе вече млада жена, и че скоро ще дойде времето, когато ще трябва да положи обет пред Богинята. Римските роднини на момичето на бяха давали никакви признаци на живот от години, и Ейлан не мислеше, че някой би имал нещо против Сенара да стане жрица. Но нямаше нужда да се избързва.

– Какво прави днес, дете мое? – попита Кайлеан, когато Сенара се върна с храната. – Времето беше чудесно.

Момичето я изгледа малко особено.

– Отидох до хижата в гората. Нали знаете, там се е заселил един отшелник.

– Разбира се, нали му дадохме разрешение да живее там. Странен човек – Родината му е някъде далече на юг. Християнин е, нали?

– Да – потвърди Сенара с все същото особено изражение. – Беше много мил с мен.

Кайлеан се намръщи. Ейлан знаеше, че едва се въздържа да не отбележи, че не е редно една жрица от Горския храм да остава насаме с мъж, пък бил той стар или дори сакат. Но от друга страна момичето още не бе положило обет пред Богинята, а Ейлан бе чувала, че християнските свещеници полагат също обет за целомъдрие. Тъй или иначе, Ейлан съвсем не се чувстваше в правото си да поставя под въпрос целомъдрието на която и да било от жриците.

– Майка ми беше християнка – поде Сенара. – Повелителко, ще ми разрешиш ли да продължа да посещавам този свещеник и ако може, да му нося храна от кухните? Иска ми се да науча повече за вярата на майка ми.

– Не виждам причина да не ти дам позволение – каза Ейлан. – Ние знаем че всички богове са различни лица на Единия Бог. Върви и разбери с какво лице го виждат християните...

Известно време се храниха мълчаливо.

– Струва ми се, че нещо се е случило – каза най-сетне Ейлан, загледала в Кайлеан, която бе спряла да яде и гледаше замислено огъня в огнището. – Изглеждаш някак променена.

– Може би... – Кайлеан не откъсваше очи от пламъците. – Но сама не разбирам какво точно се случи. Почувствах голямата сила, която се крие в Тор, а езерото... – тя поклати глава. – Обещавам ти, когато сама си изясня това, което почувствах там, веднага ще го кажа и на теб. Между другото – погледът ѝ възвърна обичайната си острота и тя загледа изпитателно Ейлан, – разбирам, че и тук е имало разни събития. Диеда каза, че си имала гост.

– По-скоро гости, но предполагам, че ти имаш предвид Кинрик.

– Имам предвид Мацелий Север – каза Кайлеан. – Какво ти е мнението за него?

„Бих се радвала, ако беше ми станал свекър“ – помисли Ейлан. Но, разбира се, не би могла да каже това на Кайлеан. Вместо това каза:

– Стори ми се сърдечен и бащински настроен.

– Ето как римляните ще продължат да поглъщат света – каза сухо Кайлеан. – Иска ми се да бяха все злодеи без изключение. След като дори ти приемаш така Мацелий, кой би помислил за бунт срещу Рим?

– Задължително ли е да има бунт? Започваш да говориш като Кинрик.

– Какво лошо има в това? – каза Кайлеан.

– Лошо е, при това много – отвърна Ейлан. – Какво толкова ще стане, ако приемем да живеем мирно в границите на римската империя? Мисля си, че мирът винаги е за предпочитане пред войната.

– Дори ако заради този мир трябва да изгубиш достойнството си? Какъв е този мир, който ти отнема всичко, заради което си струва да живееш?

– Има много почтени римляни... – подхвана Ейлан, но Кайлеан я прекъсна.

– Точно от теб не очаквах такива думи! – и веднага млъкна, сепната от остротата на собствения си глас.

„Да, но аз ги казвам и държа на тях“ – продължи наум Ейлан. Първоначално беше пламнала от притеснение, но после си каза, че няма от какво да се срамува. „Майката на Гай се е омъжила за Мацелий с надеждата това да донесе мир между Рим и племената. По същите причини аз се отказах от Гай и го оставих да се ожени за онази римлянка“. Колко често се бе чудила каква ли е съпругата му и дали бе успяла да го направи щастлив! Знаеше, че далеч не всички жени биха предпочели мир на всяка цена – припомни си бунта на Боадиеца; Картимандуа, която бе предала Карактак; и Бригита, чиито дъщери бе подслонила – но Ейлан бе направила своя избор и щеше да го отстоява докрай.

– Кинрик греша – каза тя най-сетне. – Това, за което си струва да се живее, не е бойната слава, за която копнее всеки воин, а разораните нива, мирните домове и деца, които се радват на детството си, край всяко огнище. Знам добре колко ужасна може да бъде Богинята, когато са застрашени тези, които обича – но вярвам, че тя би предпочела да ни вижда как живеем спокойно и щастливо, вместо да се избиваме един друг. Нали затова така се стараем да възстановим древната лечителска наука?

Тя вдигна глава и срещна тъмните очи на Кайлеан. За нейно учудване те гледаха тъжно и умолително.

– Знаеш защо мразя мъжете и се боя от всичко, което те вършат – каза тихо възрастната жрица. – Понякога ми е много трудно да вярвам в живота, много по-лесно бих разбрала някой, който загива в бой. Караш ме да се срамувам от себе си. Знаеш ли, когато погледнах в Свещения извор, ми се стори, че той прелива и от него тръгват стотици малки ручей, които разнасят лековитата му сила из цялата земя. Тогава – макар и за кратко – вярата ми беше силна.

– Трябва да помислим повече за този извор – каза тихо Ейлан. Взе ръката на Кайлеан в своята и изведнъж дочу отнякъде, като далечно ехо, песента на лебедите.

Когато Гай отиде отново в Дева, първо се отби при баща си. Седнаха да разговарят на чаша вино и скоро стана дума и за кралицата на деметите.

– Намери ли децата й? – попита Гай.

– Може да се каже – кимна баща му. – Никога не би могъл да предположиш къде са.

– Нали щеше да ги даваш на отглеждане в римски семейства?

– Така и ще сторя, когато дойде време. Но смятам, че жрицата на Оракула е най-подходящият им настойник засега.

Гай зяпна, но баща му продължи невъзмутимо:

– Тя е млада жена, и затова се опасявах, че ще симпатизира на лудите глави – като онзи Кинрик, когото, честно казано, бих обесил веднага щом ми падне. Но Повелителката на Вернеметон се оказа удивително разумна. Както можеш да предположиш, една от прислужничките във Вернеметон ми донесе за всичко, което се случва там, от години – но сега за първи път срещнах Великата жрица.

– Как изглежда? – гласът на Гай явно трепереше, но Мацелий като че ли нищо не забеляза.

– Беше забулена – отвърна той. – Двамата се споразумяхме тя да задържи момичетата, докато вълнението сред народа се уталожи. После

ще ми ги предаде, за да бъдат отгледани от верни на Рим хора, а после и омъжени за римляни. Вярвам, че ако съображенията ни бъдат представени правилно, дори Бригита би се съгласила с нас. Всъщност аз наистина смятам да разговарям с нея. Много се страхувах, че някой от близките ѝ ще направи от децата повод за нова свещена война – а е излишно да обяснявам тъкмо на теб колко зле би ни се отразило това, особено след провала на последния поход на Домициан.

Мацелий помълча, после загледа изпитателно сина си.

– Понякога се чудя дали не ти наложих погрешен избор, синко. Надявах се Веспасиан да живее по-дълго, той беше добър владетел. Тогава би могъл да постигнеш повече. Ето че независимо от всичките ни планове, ти си живееш като земевладелец – или по-скоро като същински главатар на британско племе. Дори бракът ти с Юлия... – той помълча, после допълни: – Ще можеш ли някога да ми простиш?

Гай вдигна рамене.

– Няма какво да ти прощавам. Устроих живота си тук. Британия е моето отечество. А що се отнася до кариерата ми, все още не съм пресарял. Има време и за това.

„Императорът не е вечен“ – допълни той на себе си, спомняйки си последното писмо от сенатора Малей. Но това не би могъл да сподели дори с баща си. Що се отнася до Рим, единственото нещо, което си спомняше от великия град, беше ужасната мръсотия и ненавистната тога, която трябваше да носи непрекъснато. Е, може би би предпочел малко повече слънце, но общо взето, не копнееше за по-южни земи.

Когато Мацелий намекна, че Юлия не му е родила наследник, той отново се зачуди дали да не му каже за сина на Ейлан. Дали наистина нея бе видял Мацелий? Почувства огромно облекчение, когато разбра, че се е държала толкова спокойно и разумно. Сега поне знаеше, че е здрава и се чувства добре – дори никога повече да не я видеше. Каза си, че иска да вземе при себе си малкия Гауен не защото не обича дъщерите си – но римският закон беше категоричен – имаха значение само децата от мъжки пол. Присъствието на Гауен може би нямаше да е справедливо по отношение на малката Цела, но законът си бе закон.

Но накрая така и не каза нищо. Беше научил от горчив опит, че човек по-често съжалева за това, което е казал, отколкото за това, което е премълчал.

26

Кайлеан се събуди цялата разтреперана. Навън небето вече сивееше. Скоро щеше да се зазори. „Беше само сън!“ – повтаряше си тя настоятелно. Но видяното в този сън дори сега ѝ се струваше по-живо и истинско от завесите на леглото, които виждаше пред очите си, от равномерното дишане на останалите жени в стаята. Тя стана, взе шала си и се уви в него.

Но топлината не я успокои. Веднага щом затвореше очи, виждаше картината от съня си – спокойна водна повърхност, над която се стелеше бяла мъгла. Ейлан стоеше на другия бряг, но с всеки изминат миг водите, които ги разделяха, ставаха все по-широки и Ейлан сякаш отплуваше все по-надалеч. Но най-страшно бе чувството, което тази гледка извикваше у нея – смесица от ужас и дълбока скръб.

„Това са само неизказаните ми страхове, казваше си тя, и зората ще ги пропъди“. Знаеше отлично, че далеч не всички сънища са пророчески. Нищо не помагаше. Тя стана, намери глинено шише с вода и отпи няколко глътки.

В края на съня ѝ мъглата ставаше сива, тежка и плътна и поглъщаше Ейлан, отнасяше я далеч от света, разделяше ги завинаги... „Като смъртта“ – тази натрапчива мисъл не искаше да си отиде! Всички сънища, били те и страшни, обикновено се разсейваха като дим при пукването на зората. Но когато сънят бе пророчески, човек си го спомняше все по-ясно, колкото повече мислеше за него. Така беше и тя не биваше да се прави, че не го знае.

Другите жени започваха да се будят. Кайлеан си каза, че не иска да среща любопитните им погледи. Стана и тръгна към градината. Може би там щеше да обмисли по-спокойно тревожния си сън. Едно бе ясно – трябваше да каже за него на Ейлан.

Тази година белтейнските празненства бяха последвани от прекрасно, пишно лято. Горите около Вернеметон бяха осеяни с всевъзможни цветя. Един ден Миелин успя да убеди Ейлан да излезе с нея, Лия и децата, за да берат билки. В дълбоката, сенчеста гора все още цъфтяха иглики и камбанки, но по поляните вече се виждаха златистите цветове на лютичето, глоговите храсти също бяха натегнали от цвят.

Гауен гордо разказваше на дъщерите на Бригита всичко, което знаеше за гората, а те го гледаха с възхищение. Ейлан се усмихваше.

Спомни си как те двете с Диеда ходеха навсякъде по петите на Кинрик, когато бяха малки. Заслушана в смеха на трите деца, тя си каза, че Гауен има огромна нужда да си играе с други деца. Знаеше, че не само двете момичета ще напуснат скоро Вернеметон. Гауен също трябваше да бъде пратен някъде, за да отрасне в нормално семейство.

Децата се върнаха чак по пладне с пламнали лица. Бяха си оплели венци от цветя и не спираха да бърборят. Ейлан ги поведе обратно към дома, но щом се прибра, на вратата се появи Ейлид и каза:

– Кайлеан те очаква в градината, Повелителко. Седи там от сутринта. Отказа да се прибере дори когато я повикахме за закуска, но твърди, че се чувствала добре.

Ейлан веднага забърза към градината. Откри Кайлеан седнала на една пейка до лехата с розмарин. Беше напълно неподвижна, потънала в дълбок размисъл, но когато чу стъпките на Ейлан, веднага отвори очи.

– Какво има, Кайлеан?

Тъмните очи на Кайлеан излъчваха абсолютно спокойствие.

– Знаеш ли от колко години се познаваме? – попита тя неочаквано. Ейлан се опита да пресметне наум – бяха се срещнали, когато предстоеше да се роди второто дете на Майри. А ѝ се струваше, че се познават много по-отдавна – и никога не забравяше виденията, които ѝ говореха, че двете с Кайлеан са се срещали и преди, в друг живот.

– Струва ми се, шестнадесет – отвърна тя колебливо. Не е било зимно време, защото хибернийските пирати никога не биха тръгнали, ако имаше опасност да бъдат застигнати от зимните бури. Валеше дъжд, а не сняг. Да, беше студена и дъждовна пролет – сега си спомняше. На следващото лято бе пристигнала във Вернеметон.

– Толкова отдавна? Да, права си. Дъщерята на Майри вече е момиче за женене, а и Гауен скоро ще навърши единайсет години.

Ейлан кимна. Спомни си живо как Кайлеан я навестяваше в горската хижа, как държеше ръцете ѝ и бършеше челото ѝ по време на раждането на Гауен. Сега всичко това ѝ се струваше като далечен сън. Отдавна за нея съществуваха само задълженията ѝ в Горския храм.

– А сега и двете момиченца на Бригита са при нас – продължи Кайлеан. – Но скоро ще трябва да ги предадем на римляните.

Ейлан въздъхна.

– Мъчно ми е за Бригита. Сигурно страда за децата си.

– Не я жали толкова – възрази Кайлеан. – Да е мислила за съдбата на децата си, когато се е поддала на убежденията на Кинрик да готвят заедно бунт.

Ейлан предположи, че в думите на Кайлеан има голяма доза истина; но не можеше да забрави страданията, които преживя, когато Арданос ѝ бе отнел Гауен.

– Откъде ти дойде на ума да ме разпитваш за тези неща? – каза тя. – Не ми се вярва, че не си мръднала оттук цяла сутрин, само за да прехвърляш наум стари спомени, както римските лихвари прехвърлят златото си!

Кайлеан въздъхна.

– Има нещо, което трябва да ти кажа, а не знам как да започна. Затова говоря за незначителни неща. Ейлан, имах пророчески сън. Знам, че жриците получават предупреждение, когато им предстои да напуснат този свят. Не, не искай от мен да ти обяснявам...

Ейлан имаше чувството, че студена ръка стисна сърцето ѝ. Тя потрени от студ, въпреки че слънцето продължаваше да напича.

– За какво предупреждение говориш? Болна ли си? Миелин трябва да потърси билки...

Кайлеан отвърна спокойно.

– Пратен ми бе сън, който според мен означава, че животът ми е към своя край.

„Кайлеан да умре?“ – Ейлан бе толкова зашеметена, че можа само да измънка:

– Как така? Кайлеан продължи:

– Вярвай ми, много е трудно да ти обясня. Може би само този, за когото предупреждението се отнася, може да го разбере.

„Разбира се, би трябвало да го знам, каза си Ейлан. Аз също съм жрица, макар и не толкова добра“. Присъствието на Кайлеан винаги ѝ вдъхваше увереност в способностите ѝ, в други случаи често се съмняваше в себе си. От последната си среща с Кинрик започна да се възприема по-скоро като пионка в борбата му срещу римляните; за Арданос бе също средство, само че за поддържане на мира. През последните години нямаше размирици сред племената, затова пък до нея долитаха слухове, че римляните имали неприятности. Ако Кинрик научеше същото, веднага щеше да се възползва от отслабените позиции на римляните – особено пък ако в Рим наистина се готвеше бунт срещу императора. Дали Гай щеше да бъде на страната на бунтовниците? И дали поне той я бе обичал заради самата нея?

Ейлан знаеше, че в очите на Кайлеан е единствено и само жрица. Кайлеан ѝ вдъхваше увереност, че Богинята може би наистина има още нужда от нея. Колкото и дълбока да бе любовта ѝ към Гай, тя не

можеше да забрави, че той я беше напуснал. А Кайлеан никога не беше я изоставяла.

Погледна безпомощно към възрастната жена и внезапно си каза: „Но ние сме преживявали това и друг път! Аз съм я виждала да умира в мъки!“ И най-неочаквано се ядоса. Ако тя не можеше да стори нищо, за да промени бъдещето, защо Кайлеан трябваше да споделя съня си с нея? За да я измъчва ли? Погледна я почти враждебно и забеляза, че под привидното си спокойствие Кайлеан крие някакво вълнение. „Страхува се!“

Ейлан пое дълбоко дъх и каза:

– Като Велика жрица на Вернеметон ти заповядвам да ми разкажеш съня си!

Кайлеан трепна, но се подчини и заговори. Ейлан слушаше мълчаливо със затворени очи, и виждаше съвсем ясно образите от съня на Кайлеан. Дори ѝ се струваше, че ги вижда още преди Кайлеан да ги е описала, а когато Кайлеан замълча, тя на свой ред ѝ разказа за натрапчивия сън с лебедите.

После отвори очи и допълни:

– Явно е, че ни предстои да се разделим. Не знам дали ще ни раздели смъртта или някаква друга сила, но раздялата с теб при всички случаи ще е като смърт, Кайлеан.

– Ако не е смърт, какво би ни разделило тогава? – попита Кайлеан. Ейлан сбърчи чело и пред очите ѝ отново изплува спокойната, сребриста водна повърхност.

– Летните земи – каза тя изведнъж. – Сигурна съм, че и двете виждате в съня си Летните земи. Ти трябва да отидеш там, Кайлеан. Вземи със себе си дузина от момичетата. Не знам дали по този начин ще служиш на Богинята или не, но със сигурност то е за предпочитане пред това да стоиш тук и да чакаш смъртта.

Кайлеан бе изпълнена със съмнения, но жизнеността на погледа ѝ се възвърна.

– Върховният друид никога няма да се съгласи. Той иска всички жрици да са тук, във Вернеметон, под негов надзор.

Ейлан се усмихна.

– Затова пък аз съм Жрица на Оракула. Остави Арданос на мен!

Сутринта на най-дългия ден в годината момичетата тръгнаха да събират роса от летните цветя. Всеизвестно бе, че тази роса има лековити свойства, а може и да разкрасява. Освен това съществуваше поверие, че ако някое момиче измие лицето си с нея и после погледне в чистата вода на някой поток, ще види лицето на този, който я обича най-много.

Ейлан не преставаше да се чуди защо това занимава жриците, дали обет за девственост. Може би всяка пазеше спомен за някоя забравена любов от времето, преди да се бе посветила на Богинята? Самата тя не се бе ограничила само с мечти за загубената си любов. Бе постъпила много по-зле, но се надяваше, че останалите жрици са по-праволинейни от нея.

Тя чу смеха на момичетата, които се връщаха от гората, но не излезе да ги посрещне. С минаването на времето все повече държеше на уединението си, особено преди големите празници. Първоначално предполагаше, че постепенно ще привикне и ще ѝ бъде по-лесно, но не стана нищо подобно. С всяка изминала година ѝ беше все по-трудно да пази равновесие между всички сили, които се устремяваха към Богинята в такъв момент.

Всеки път, когато Арданос ѝ нашепваше какво да говори, тя си припомняше, че като убеждава хората да не се бунтуват, помага на римляните. Чудеше се дали някой би ги оправдал, даже да кажеха, че го правят за доброто на Британия.

Вратата се отвори и в стаята влезе Кайлеан. Дори тя си бе сложила венец от макови цветове в чест на празника. Страните ѝ се бяха зачервили от слънцето и изглеждаше много по-добре в сравнение с последните дни.

– Сама ли си?

– Че кой би могъл да бъде при мен тъкмо днес? Всички момичета тръгнаха да берат цветя, а Лия отведе Гауен на гости при Майри – отвърна Ейлан.

– Това е добре – кимна Кайлеан. – Налага се да поговорим за предсказанията, които ще направи днес Оракула.

– Само за това мисля от зори – каза Ейлан. – Ще ми се ти да беше на мое място. И без това си много по-подходяща за Велика жрица.

– Да ме опазят боговете! Аз не бих се подчинявала така безропотно на Арданос!

Ейлан отвърна гневно:

– Ако съм само пионка на друидите, то ти най-добре знаеш по чия вина стана така.

Кайлеан въздъхна.

– Не съм дошла тук да те съдя, мила – мекият ѝ глас успокои Ейлан. – Всички ние сме в Нейни ръце и следваме Нейната воля, доколкото можем. Не бива да ми се сърдиш.

– Не ти се сърдя – може би отговорът на Ейлан не бе напълно

искрен, но тя наистина не искаше да се кара с Кайлеан, на която дължеше толкова много. Понякога имаше чувството, че никога не би могла да се отплати на възрастната жрица. – Не се страхувам, но ми се иска да знаеш нещо, което досега не съм споделяла с никого. Свещената напитка не е същата като тази, която пиеше Лианон. Аз промених състава на билките и вече никога не изпадам в истински транс. Съзнавам отлично какво ми говори Арданос...

– А той винаги е толкова доволен от предсказанията ти – каза замислено Кайлеан. – Възможно ли е да си още толкова влюбена в твоя Гай, че умишлено да служиш на Рим?

– Единственото, към което се стремя, е тази земя да живее в мир! – извика Ейлан. – Арданос не може и да предположи, че бих могла да му се противопоставя. До ден днешен е убеден, че съм обикновена посредница на неговите послания. Но аз не съветвам хората да запазят мира по свое решение. Когато предложих себе си за глас на Богинята, не лъжех. Нима наистина мислиш, че всички наши ритуали тук, в Горския храм, са се превърнали в лъжа?

Кайлеан поклати глава.

– Самата аз съм чувствала осезателно присъствието на Богинята и не мога да не вярвам, но...

– Помниш ли какво се случи преди седем години на този ден, когато се появи Кинрик?

– Как да не помня! – възкликна Кайлеан. – Какъв ужас преживях тогава! – тя замълча за миг. – Убедена съм, че това не беше ти, но се надявам никога повече да не видя лицето, с което се яви тогава Богинята. Така ли става всеки път?

Ейлан сви рамене.

– Понякога тя наистина се явява, понякога не идва, и тогава се налага да решавам по своя преценка. Но всеки път, когато седна на стола на прорицателките, си задавам въпроса дали не е дошъл мигът да бъде наказана.

– Разбирам – каза тихо Кайлеан. – Прости ми, ако съм те разбрала погрешно, когато ми каза, че ще съумееш да убедиш Арданос да ме прати на юг. А можеш ли да направиш нещо, за да помогнеш на мен?

– Този път изпитанието ще е голямо – Ейлан се наведе напред, – и за двете ни. Ако всичко, което вършим тук, не е лъжа, поне една от нас двете трябва да остане жива, за да продължи делото ни. Тази вечер ще направя напитката по старата рецепта, и когато Богинята се всели в мен, я попитай за съня си. Всички ще чуят отговора ѝ – ти, Арданос, и дори

аз самата – и какъвто и да е той, ще сме обвързани от него.

Започваше да се здрачава, когато вратата се отвори и един от учениците на Арданос влезе в стаята; беше толкова млад, че брадата му едва сега набождаше. Младият друид каза почтително:

– Готови сме и те очакваме, Повелителко.

Ейлан, която постепенно бе започнала да изпада в особеното състояние, което предшестваше същинския транс, се надигна от стола си. Ейлид и Сенара положиха тежкото ритуално наметало на раменете ѝ и го закопчаха на гърлото с масивна златна верижка.

Макар че беше лято, нощите бяха хладни, и когато се качваше в носилката, Ейлан потрепери от студ въпреки дебелото наметало. От мрака изплуваха фигурите на двама облечени в бяло друиди, които закрачиха равномерно от двете страни на носилката, когато тя потегли. Ейлан знаеше, че те са там, за да я предпазят, ако тълпата започне да се притиска много към носилката, но никога не можеше да се отърве от усещането, че ограничават свободата ѝ.

Някаква мисъл, дошла незнайно откъде, прекоси съзнанието ѝ: „Всяка жрица е затворница на боговете...“

Съзнаваше смътно, че минават по голямата алея, оградена с дърветата от двете страни, която водеше нагоре към хълма. Пред могилата гореше голям огън – само един от многото, които щяха да лумнат из цялата страна тази нощ. Червени отблясъци от пламъците играеха по листата на стария дъб, който се издигаше до могилата. Тълпата притихна в очакване и сякаш една обща въздишка излезе от стотици гърла. Ейлан не можеше да забрави първия път, когато видя как хората посрещаха Лианон. Сега тя бе заела мястото на Лианон, а хората, които я гледаха със страхопочитание, разбираха също толкова малко от това, което се разиграваше пред тях, колкото и по времето на старата жрица.

Две малки момчета на осем-девет години, ученици на друидите, подобрани заради красотата и невинното си изражение, излязоха напред. В ръцете си носеха голямата златна чаша. И двете момчета носеха златни огърлици, а робите им бяха пристегнати с колани, общити също със злато. През клоните на дъбовото дърво се процеждаше лунна светлина и всички видяха как отгоре плавно полетя малко клонче имел – отрязано от друг, скрит в клоните друид. Ейлан го хвана и го пусна в чашата.

После произнесе обичайните заклинателни слова и се насили да изпие горчивата напитка наведнъж. Гласовете на друидите се извисиха в

ритуалното заклинание; съзнанието на Ейлан започваше да се поддава на напрежението, което идеше на вълни от умълчалите се хора; напитката гореше в стомаха ѝ, тя се замисли дали все пак не е сбъркала дозата, после си припомни, че първоначално се чувстваше точно по този начин. Пак ѝ мина през ума, че при всеки ритуал вкарва нова отрова в тялото си и сигурно ще умре така, както умря Лианон.

После мислите ѝ започнаха да се замъгляват. Когато се отпусна назад в стола на прорицателките, тя вече не съзнаваше какво става около нея – усети само, че вдигат стола и я понесат към могилата.

Кайлеан гледаше отпуснатата фигура на пророчицата със загриженост, далеч по-голяма от обичайната. Както винаги, пеенето бе докарало и нея до ръба на транса. Но освен това долавяше ново, неразбираемо напрежение в пулсиращата около себе си енергия. Обърна си и видя с учудване бащата на Ейлан сред облечените в бяло друиди. Дали Арданос е знаел, че Бендейгид ще бъде тук тази нощ?

Тялото на Ейлан потръпна и Кайлеан пристъпи по-близо до нея. Беше забранено да се докосва жрицата по време на пророческия транс, но трябваше да бъдат близо до нея, за да я хванат, ако падне от високия стол.

„Богиньо! – молеше се Кайлеан. – Пази нея – все ми е едно какво ще стане с мен!“ Сега Ейлан замря напълно. С крайчеца на окото си Кайлеан виждаше тясната ѝ бяла ръка, която висеше отпусната край тялото ѝ. Толкова нежна беше тази ръка – откъде намираще сили да упражнява такава власт?

– Богиньо на Сребърния кръг! – викаха хората. – Велика кралица! Ела сред нас!

Столът леко потръпна под ръката на Кайлеан. Пръстите на Ейлан започнаха да се свиват и Кайлеан видя, че плътта ѝ излъчва сияние. „Вярно е, каза си тя. Богинята е сред нас“. Фигурата на високия стол бавно се изправи. Ледени тръпки плъзнаха по гърба на Кайлеан.

– Вижте, хора, Повелителката на живота е тук! – извика Арданос. – Нека Оракулът проговори. Нека Богинята ни предаде волята на Безсмъртните!

– Богиньо! Освободи ни от поробителите! – разнесе се внезапно друг глас. Бендейгид бе пристъпил напред. – Поведи ни към победа!

Те бяха наистина гарвани – и крясците им призоваваха смърт и кръвопролития. Само Ейлан се беше изправила между тези хора, които

зовяха към война, и сигурността на Горския храм. Имаха ли представа какво би се случило с хората по тези земи, какво биха извършили римляните, ако се стигнеше до истинска война? Кайлеан продължаваше да мрази Рим, но не можеше да разбере как някой – бил той мъж или жена – може да иска съзнателно започването на нови кръвопролития. Толкова скоро ли бе забравил Бендейгид дома си, погълнат от пламъците, смъртта на жена си и на малката си дъщеря?

„Богиньо, молеше се тя, ти повери сигурността на тази земя в ръцете на Ейлан; дай ѝ сили да изпълни волята ти, дори ако тя съвпада с желанията на римляните...“

Фигурата на високия стол потръпна отново. После отметна воала си и огледа тълпата със студен и безстрастен поглед – приличаше на някоя от статуите, така обичани от римляните.

– Тази нощ е най-късата в годината – поде тя спокойно. Хората притихнаха и се заслушаха в думите ѝ. – Но от днешния ден нататък силите на светлината започват да намаляват. Вие, които се гордеете, че познавате всички тайни на небето и земята – тя посочи друидите, – можете ли да разчетете божествените послания в света, който ви заобикаля? Все още ли не сте разбрали, че времето на племената отмина – и че същото ще стане един ден и с римската империя? Всяко нещо достига разцвета си и след това тръгва към своя упадък.

– Няма ли никаква надежда? – попита отново Бендейгид. – Нали дори слънцето се ражда отново и отново?

– Така е – съгласи се жената, седнала на високото столче. – Но това става едва след като е минал най-дълбокият мрак. Приберете мечовете и скрийте щитовете си, деца на Дон. Оставете римските орли да се разкъсват един друг, а вие обработвайте земите си и бъдете търпеливи, защото времето ще отмъсти за всички неправди! Аз чета в небесната книга на бъдещето и ви казвам – името на Рим не е написано там.

Въздишка на облекчение, примесено с разочарование, се откъсна от гърдите на множеството.

Арданос и останалите друиди шушукаха помежду си. Кайлеан разбра, че това е единствената ѝ възможност да зададе своя въпрос.

– Ами древната мъдрост? Как да я съхраним в този променящ се свят? Арданос и Бендейгид я изгледаха възмутено, но въпросът тъй или иначе беше зададен и Богинята вече се обръщаше с лице към възрастната жрица. Кайлеан затрепери. Беше напълно убедена, че жената, която гледа надолу към нея, не е Ейлан.

– Ти ли си, дъще на древния народ? – попита тя тихо. После

помълча, сякаш се взираше навътре в себе си; разсмя се тихичко и продължи: – Тя е, разбира се. Исква да ме помоли и за много други неща, но се страхува. Такова глупаво дете – как не разбира, че моята воля е всички вие да бъдете свободни – в душите и сърцата си – тя хвърли поглед към Арданос, които се сви и отвърна очи. – Да, вие всички сте деца и аз не искам да разрушавам илюзиите ви. Нямате достатъчно сила да понесете истината...

Тя протегна напред едната си ръка и започна да свива и отпуска пръсти, наслаждавайки се на играта на мускулите под фината бяла кожа.

– Прекрасно нещо е плътта – тя пак се засмя. – Нищо чудно, че така се вкопчвате в нея. А що се отнася до мен вярвате ли, че жалките ви усилия биха могли да ми помогнат – или да ми навредят? Аз съм тук от началото на мирозданието, и докато слънцето грее и реките текат – ще пребъда... Аз СЪМ...

Тези простички думи съдържаха такава ужасна по силата си истина, че Кайлеан потръпна.

– Но нашият живот тече като водата в реките и си отива безвъзвратно – осмели се да каже жрицата. – Как тогава да предадем това, на което си ни научила ти, на тези, които ще дойдат след нас?

Богинята гледаше ту нея, ту Арданос. Най-сетне спря погледа си върху Кайлеан.

– Ти вече знаеш отговора ми. В древните времена и твоята, и нейната душа са ми се врекли. Нека една от вас замине – тя повиши глас – нека замине за Летните земи, и там, на брега на езерото, да построи нов Дом на девиците. Там, редом със служителите на Назарянина, вие ще продължите да ми служите. И така моята мъдрост ще пребъде и в идните времена!

С последната дума тялото на жрицата, което дотогава бе напрегнато като тетива на лък, се отпусна освободено. Стрелата бе отлетяла, посланието – предадено. Ейлан лежеше отпусната в стола, а Кайлеан и Миелин се бяха навели загрижено над нея. Устните ѝ потръпваха, тя мънкаше нещо несвързано, излизайки от транс.

Арданос стоеше с наведена глава. Обмисляше значението на последните думи на Оракула и как би могъл да се възползва от тях. Не би могъл да му се противопостави – все пак беше вярващ човек и нямаше сили да се изправи срещу истинското слово на Богинята – но щеше да се възползва от привилегията да го разтъкува, както му е угодно. Погледна Кайлеан право в очите и на жрицата ѝ се стори, че крие в брадата си усмивка.

– Богинята проговори. Нека бъде волята ѝ. Нека основите на този нов дом бъдат положени от най-вярната ѝ служителка – ти, Кайлеан, ще основеш Дома на девиците на Тор.

Кайлеан забеляза тържеството в избледнелите му от възрастта очи. За Арданос думите на Богинята бяха отличен повод да постигне това, към което се стремеше отдавна – да я раздели с Ейлан.

Той повдигна падналото клонче имел и го тръсна над лицето на жрицата. Пръски вода полетяха върху лицето и тялото ѝ. Разнесе се присмехулен звън на сребърни звънчета.

– Вярно, че не си надявал ризница в продължение на години, но пък и не личи да си се оттеглил – Гай се усмихваше на баща си, който седеше зад маса, отрупана със свитъци и восъчни таблички. Студеният февруарски вятър люлееше клоните на дърветата, в които вече започваше да намира пролетната мъзга. Но вътре подовете бяха топли заради хипокауста⁵². Жарта в големите бронзови мангали не допускаше зимния студ да нахлуе в сградите. – Надявам се Брут да оценява по достойнство всичко, което вършиш за него.

– Той наистина цени високо моя опит – каза Мацелий, – а пък аз съм доволен, че покрай него имам достъп до последните новини. Той има отлично потекло – в роднински връзки е с половината от най-старите римски родове. Между другото, баща му е близък приятел на твоя покровител Малей.

– Аха – Гай отпи глътка вино. Започваше да разбира. – И какво мисли нашият легат за политиката на господаря император?

– Честно казано, последните писма от Рим го ужасяват. Командирският му мандат свършва тази година, и той вече се чуди как да се измъкне от задължението да се върне обратно в Рим. Знаеш, че ние, от съсловието на конниците, имаме едно предимство – законът не ни задължава да живеем постоянно в Рим. Доколкото разбирам, тази година климатът на Вечния град е крайно нездравословен за сенаторите.

– Имаш предвид Флавий Клемент? – попита намръщено Гай. Нищо чудно, че сенаторите са в паника. Домициан беше наредил да екзекутират собствения му братовчед – какви гаранции можеха тогава да имат останалите за живота си? – Разбра ли в какво е бил обвинен?

– Официалното обвинение гласяло, че е безбожник. Всъщност се оказало, че човекът бил християнин и отказвал да кади тамян пред лика на

52. хипокауст – (гр. *hupo* „под“ и *kaustos* „нагорещен“) – подово отопление със система от канали за горещ въздух, което се е ползвало най-често в античните бани. (Б.пр.)

божествения император.

– Колко ли е бил засегнат Dominus et Deus! Мацелий се усмихна кисело.

– Боговете са ми свидетели, тези християни започват да стават досадни, при това ако правителството не го преследва, те започват да се преследват помежду си. Ако само Нерон бе проявил достатъчно разум да насъска различните им секти една срещу друга на арената, вместо да хвърля пари на вятъра за лъвовете, можеше да си спести цяло състояние. Но действително, преклонението, което Домициан изисква от поданиците си, минава границите на всяко приличие!

Гай кимна. Бе научил достатъчно за разказите на отец Петър от Юлия, за да разбере колко са привлечени християните от идеята за мъченичество, както и за подмолните борби между тях, въпреки че Юлия наричаше това „прочистване на светата църква от безбожници“. Но общо взето, християните си оставаха второстепенен проблем. Много тревожна бе нарастващата мегаломания на императора.

– Като че ли тръгва по пътя на Нерон и Калигула – каза той замислено.

– Е, все още не е обожествил коня си, ако питаш за това – отвърна баща му. – В много отношения управлява успешно – и тъкмо това го прави толкова опасен. Какво ще стане с Рим, когато се появи поредният луд император, ако Домициан не успее да изтръгне и малкото останала власт от ръцете на сенаторите?

Гай погледна внимателно баща си.

– Това наистина те безпокои, нали?

– Безпокоя се не заради себе си – Мацелий въртеше тежкия си пръстен с печат. – Но на теб ти предстои да продължиш кариерата си. Какви възможности имаш, докато Домициан продължава да бъде император?

– Татко... нещо се е случило, нали? Какво са поискали от теб? Мацелий въздъхна и огледа угрижено стаята, сякаш се боеше, че боядисаните стени и безкрайните полици с пергаменти внезапно ще изчезнат.

– Замислен е... план – поде той тихо, – да бъде свалена от власт династията на Флавиите. Когато се разправят с Домициан, сенаторите ще изберат нов император. Но за да успее заговорът, трябва да бъде подкрепен и от провинциите. Новият губернатор е човек на Домициан, но повечето легати на легионите са в роднински връзки с Брут...

– И искат от нас да ги подкрепим – каза спокойно Гай. – А как мислят, какво ще правят местните племена, докато ние сме заети с

разчистване на нашите сметки?

– Ако им обещаем някои отстъпки, може дори да ни подкрепят. Дъщерите на кралица Бригита скоро ще пристигнат при нас. Валерий вече търси подходящи семейства, които да ги осиновят. Рано или късно римляните и британците ще се съюзят. Така съюзът им просто ще се ускори – това е всичко.

Гай подсвирна тихичко. И това ако не беше държавна измяна! Изпи останалото вино на един дъх и стана. Баща му го наблюдаваше внимателно.

– Странни неща стават напоследък – каза тихо Мацелий. – Ако събитията се развиват все така, бъдещето може да изглежда многообещаващо за един римлянин, който по майка произхожда от кралския род на силурите!

Когато Гай потегли към дома, главата му беше замаяна не само от виното. Достатъчно беше угаждал на Юлия. Крайно време беше да признае сина си от Ейлан. Но когато се прибра, Юлия не можеше да бъде принудена да говори за нещо друго, освен за последното си посещение при отец Петър.

– И той казва, че в Светото писание е предсказано – и се знаело и от други пророчества – че светът ще свърши с нашето поколение – бърбореше тя с блеснали очи. – Всеки ден, когато видим зората, трябва да не забравяме, че слънцето може да не я последва, че може би вече светът е потопен в пламъци. И тогава ще се съберем отново с тези, които са ни напуснали. Чувал ли си за това?

Гай поклати глава. Не можеше да повярва, че Юлия, която бе получила най-доброто образование, което Рим предлагаше на една жена, е в състояние да вярва на тези неща. Но жените си бяха поначало лековерни – може би за това не бяха годни да заемат постове в държавната администрация. Мина му през ума, че християните се възползват от тревогата, която предизвикваше напоследък поведението на императора.

– Да не си решила да станеш последователка на Назарянина? Само роби и евреи са в състояние да го следват! – каза той остро.

– Мисля, че нито един мислещ човек не би могъл да не го последва – отвърна спокойно Юлия.

„Аз също съм мислещ човек, каза си Гай, но просто не мисля като нея“. На глас попита:

– А какво ще каже Лициний?

– Няма да е съгласен – каза натъжено Юлия. – Но това е единственото, в което намирам упование и сигурност, откак... откакто починаха децата – завърши тя с насълзени очи.

„В това няма никаква логика“ – помисли Гай, но благоразумно премълча. Не личеше разумът и логиката да бяха помогнали на Юлия. А напоследък тя наистина изглеждаше по-щастлива и спокойна – за първи път от смъртта на Секунда насам. Образът на удавената му дъщеря продължаваше да преследва и Гай. Колкото и нелогично да звучаха думите ѝ, той се изкушаваше да завиди на новата ѝ вяра.

– Прави каквото искаш – каза той примирено. – Нямам намерение да те спирам.

Тя го погледна разочаровано. После поде с нов ентузиазъм:

– Ако можеше да разсъждаваш, и ти би станал последовател на Назарянина.

– Скъпа ми Юлия, ти достатъчно често си ми казвала, че не мога да преценявам кое е редно и кое – не – отвърна той остро. Тя гледаше притеснено в краката си и той долови, че има още нещо. – Какво друго те безпокои?

– Не искам да говоря пред децата – измънка тя. Гай се засмя, взе я за ръка и я отведе в друга стая.

– Е, какво е това, което не можеш да кажеш пред децата? Тя гледаше упорито в пода.

– Отец Петър казва, че... след като краят на света е близък... – тя заекна, – че е по-добре дори омъжените жени – и женените мъже – да положат обет за целомъдрие.

Гай отметна глава и се разсмя на глас.

– Предполагам, разбираш, че по закон имам право да поискам развод, след като отказваш да делиш легло със съпруга си?

Юлия, макар и видимо притеснена, имаше готов отговор.

– В царството небесно – тя явно цитираше, – няма нито брак, нито отдаване.

– Това решава нещата – засмя се отново Гай. – Не проявявам никакъв интерес към твоето небесно царство – или поне не към тази част от него, където отец Петър има думата.

Той допълни, съзнавайки, че ще я наскърби:

– Давай каквито искаш обети, мила моя. Като се има предвид, че през последните година-две можех със същия успех да спя и с парче дърво, не мисля, че ще има голяма разлика.

Очите ѝ се разшириха от учудване.

– Нима няма да възразиш?

– Ни най-малко, но е редно да те предупредя, че след като ти не се чувстваш обвързана с брачната си клетва, същото се отнася и за мен.

Гай разбираше, че разваля предварително подготвената ѝ роля. Тя явно бе предполагала, че той ще се ядоса или най-малкото ще протестира.

– Разбира се, от теб не може да се очаква да положиш същия обет – каза тя заядливо. – Тъй или иначе не би съумял да го спазиш. Да не мислиш, че не знам защо купи онази хубава робиня миналата година? Боговете са ми свидетели, тя не става за никаква работа в кухнята! Достатъчно грехове тежат вече на душата ти...

Разговорът започваше да става досаден. Гай нямаше намерение да обсъжда душата си – или това, което Юлия разбираше под „душа“ – тъкмо с нея.

– За своята душа съм отговорен единствено аз – каза той и излезе. Отиде право в кабинета си, където установи, че вече са му приготвили легло. Тъй или иначе, Юлия бе разчитала, че ще успее да го склони.

Мина му през ума да отпразнува новопридобитата си свобода с хубавата робиня, но установи, че няма желание да я повика. Имаше нужда от нещо повече – не от покорството на жена, която и без това нямаше друг изход. Пред него отново изникна образът на Ейлан. Сега вече Юлия нямаше право да възрази, ако той решише да осинови Гауен. Но как да ѝ го съобщи?

Най-сетне беше свободен да потърси Ейлан. Но не можеше да пропъди от мислите си ужасния образ на фурията, застанал през онази злополучна нощ между него и спомените му. Когато най-сетне започна да се унася, в мислите му се появи образът на момичето, което бе видял миналата година в хижата на отшелника-християнин.

В средата на февруари бурите затихнаха. Настана хубаво, ясно време. Дните бяха слънчеви, макар и още доста студени. В по-топлите и закътани места по клоните на дърветата се появиха първите пъпки. Новородени агънца блееха по пасищата; завръщащите се лебеди се зовяха един друг из блатата.

Ейлан седеше, загледана в чистото синьо небе. Знаеше, че иде време да изпълни обещанието си пред Мацелий. Беше излязла тук, в градината, и чакаше Сенара.

– Хубав ден е днес – разнесе се зад нея гласът на младото момиче. Сенара бе явно учудена, че Великата жрица е наредила да се откъсне от задълженията си.

– Така е – кимна Ейлан. – Хубав ден за изпълнението на едно неприятно задължение. Ти си единствената, към която мога да се обърна за помощ.

– Какво е това задължение?

– Знаеш, че дъщерите на Бригита живеят при нас вече от година. Време е да ги изпратя при римляните, както бях обещала. Те спазиха обещанието си и не причиниха нищо лошо на Бригита, затова се надявам, че ще се отнасят добре и с децата. Но предаването им трябва да се извърши в тайна, за да не се разбудят старите вражди. Достатъчно голяма си вече, за да ги съпроводиш до Дева. Знаеш и латински добре, за да разпиташ за дома на Мацелий Север. Приемаш ли да го сториш?

– Север? – повтори замислено Сенара. – Спомням си това име. Майка ми казваше, че брат ѝ е негов секретар. Бил суров, но честен човек.

– Така мисля и аз – кимна Ейлан. – Колкото по-скоро му предадем децата, толкова по-добре.

– Но те ще израснат като римлянки – възрази Сенара.

– Какво лошо има в това? – усмихна се Ейлан. – Твоята майка също е била римлянка.

– Така е... – каза замислено момичето. – Понякога се чудя какво ли би било, ако бях израснала в нейния свят. Добре – довърши тя бързо, – ще отида в Дева.

Мина известно време, докато подготвят момичетата за път. Ейлан не искаше после някой в Дева да каже, че за тях не са били полагани

грижи, докато са живели при друидите. Най-сетне всичко беше наред и Сенара, хванала децата за ръка, бе готова да потегли за Дева.

Времето беше студено, но ясно. Полъхваше свеж ветрец, и въпреки че едното дете се беше хванало за полите ѝ, а другото носеше на ръце, Сенара вървеше доста бързо. Децата бърбореха неспирно, възбудени от новите гледки. Когато те се умориха, Сенара привърза малката на гърба си в големия си шал и тя веднага заспа, а голямата взе на ръце. В далечината се виждаха очертанията на къщите в покрайнините на Дева и солидните дървени стени на укреплението зад тях. Когато стигна до форума, тя седна на една пейка, за да си почине и да пооправи децата, и започна да разпитва за дома на Мацелий.

Някаква фигура застана между нея и слънцето. Сенара вдигна очи и веднага позна римлянина, когото бе срещнала при отшелника миналата година. По-късно намери това, че бе застанал между нея и слънчевата светлина, за символично, но сега нищо подобно не ѝ минаваше през ума.

– Виждал съм те и преди, нали? – попита той.

– В колибата на отец Петър – кимна тя и се изчерви. Едно от децата се събуди и го загледа уплашено. Сенара не го бе виждала на събиранията на местните последователи на Назарянина, но от друга страна, тя самата нямаше възможност да ги посещава често. Първия път отиде от любопитство; после продължи, защото ѝ се струваше, че езикът на римляните създава някаква връзка с покойната ѝ майка – и най-сетне, защото в учението им откри покой и утеха.

Хубавият римлянин продължаваше да я гледа. Беше по-млад, отколкото ѝ се бе сторил първоначално. Харесваше усмивката му.

– Накъде си тръгнала?

– Към дома на Мацелий Север. Трябва да предам на грижите му тези момичета...

– Значи това са децата – той се понамръщи, но след миг усмивката отново озари очите му. – Тогава добра среща. Аз също съм тръгнал към дома на Мацелий и мога да те съпроводя дотам, ако разрешиш.

Той протегна ръка. По-голямото момиченце постави доверчиво своята в нея и му се усмихна.

Сенара още се колебаеше, но той вече бе вдигнал детето на ръце. То се разсмя весело и Сенара се убеди, че човекът не може да не е добронамерен.

– Държиш я така, като че ли си навикнал да се занимаваш с деца – отбеляза тя и въпреки че не продължи да разпитва, непознатият

отвърна:

– Имам три дъщери. Наистина, свикнал съм с деца.

„Значи е женен, каза си Сенара. Дали е един от нас?“ След кратко колебание попита:

– Каж ми, ти от паството на отец Петър ли си?

– Аз – не – каза той, – но затова пък жена ми е от тях.

– Тогава жена ти е моя сестра во Христе и ти си ми като роднина.

Устните му се изкривиха в саркастична гримаса и Сенара си каза: „Прекалено е млад, за да се усмихва толкова горчиво. Кой ли го е наскърбил така?“

– Много мило, че предлагаш да ни съпроводиш – каза тя на глас.

– За мен е удоволствие. Освен това – Мацелий ми е баща... Наближиха една хубава къща близо до стените на укреплението – белосана, с керемиди на покрива, изцяло построена по римската мода. Похлопаха на вратата и след малко един роб я отвори и те влязоха през дълъг покрит ходник във вътрешната градина. Римлянинът попита:

– Баща ми тук ли е?

– Отиде при легата – отвърна робът. – Защо не почакаш, господарю, би трябвало да се върне всеки момент.

Действително, Мацелий влезе почти веднага след тях. Сенара се зарадва защото междуременно се беше събудило и малкото дете и започваше да хленчи. Мацелий веднага повика една пълна, добродушна робиня и предаде децата на нейните грижи. На Сенара каза, че децата ще живеят в неговия дом, докато бъдат предадени на осиновителите си. После любезно ѝ предложи ескорт за обратния път до Вернеметон.

Сенара бързо поклати глава. В Горския храм мислеха, че отвежда децата при роднини на майка им в града. Ако се върнеше, съпроводена от римски войници, истината щеше бързо да излезе на бял свят. А колко хубаво би било, ако младият Север можеше да тръгне с нея – но тя веднага пропъди мисълта от съзнанието си.

– Ще те видя ли отново? – попита той и събуди неизпитвано досега вълнение в сърцето ѝ.

– Може би някой път при отец Петър – и Сенара се измъкна бързо през вратата, уплашена, че ще се издаде напълно.

Юлия Лициния не обичаше половинчати работи. Една априлска нощ тя помоли Гай да я съпроводи на вечерната служба в храма на Назарянина в Дева. Въпреки че бракът им вече съществуваше само на

хартия, тя продължаваше да бъде стопанка на дома му и Гай се чувстваше задължен да я подкрепя, когато това бе необходимо. Когато мислеше за развод, стигаше до извода, че няма защо да наскърбява стария Лициний и момичетата, само за да се ожени за друга римлянка.

Не се числеше сред любимците на императора, та да се стреми да се свърже чрез брак с някоя от фамилиите на неговите поддръжници, а явните връзки с опозицията бяха нещо много опасно. Въпреки че старият Мацелий почти не споделяше нищо с него, Гай знаеше, че броят на заговорниците нараства. Ако успееш да свалят императора, всичко щеше коренно да се промени. Затова и бе решил да се безпокои за бъдещето си едва след като се убеди, че има такава.

Като са има предвид, че християнският храм бе до голяма степен купен с дарите от продажбата на скъпоценностите, които Юлия се бе отказала да носи, рай не можа да устои на изкушението да види какво е получила жена му срещу парите си. Когато най-сетне потеглиха, с тях вървяха още доста хора; освен Гай и Юлия идваха и дъщерите им заедно с дойките си, и кажи-речи половината от останалата прислуга.

– Защо мъкнем и тях? – каза мрачно Гай. Тази нощ трябваше да преспят в дома на стария Мацелий, но той надали щеше да съумее да подслони толкова много хора.

– Защото всички те са от нашето братство – отвърна Юлия доволно. Гай примигна. Изобщо не го бе грижа по какъв начин Юлия успява да се справи с домакинството, но досега не се бе досетил, че в пристрастието към новата си вяра бе започнала да приобщава към нея и прислугата.

Юлия каза:

– Те ще се върнат у дома след службата. Не мога да им откажа да се възползват от тази възможност.

Гай си каза, че тя по-скоро не иска, но си замълча.

Новата християнска църква бе сравнително голяма сграда близо до реката, която преди това бе служила за склад на един вносител на вино. Мирият на застояло вино вече почти не се усещаше – вместо това миришеше на дим от десетките запалени свещи и на пролетни цветя, с които беше отрупан олтарът. Белосаните стени бяха разкрасени с несръчно нарисувани картини – овчар с малко агънце на ръце, риба, неколцина мъже в лодка.

Когато влязоха, Юлия направи някакъв знак. Гай забеляза с неудоволствие, че Цела, Терция и Квартила повториха жеста на майка си. Дали Юлия не бе приобщила към новата си вяра не само прислугата, но и дъщерите си? Замисли се дали пък християните по някакъв начин не

подкопават устоите на семейството.

Юлия седна на една проста дървена пейка недалеч от вратата, заобиколена от дъщерите и прислужниците си. Гай, застанал прав зад тях, се огледа да види познава ли някой от присъстващите. Повечето бяха прости и явно доста бедни хора. За него беше неразбираемо как тъкмо Юлия, която толкова много държеше на потеклото си, не се дразни от присъствието на простолюдието. Погледът му спря върху познати черти – беше момичето, което доведе в града дъщерите на Бригита. Тя беше споменала, че посещава църквата, когато успее да напусне Вернеметон, и Гай едва сега осъзна, че когато прие молбата на Юлия да я съпроводи, го бе сторил и поради тайната надежда, че ще я види.

Един свещеник с чисто избръснато лице и дълга далматика влезе, последван от две момчета. Едното носеше голям дървен кръст, а другото – свещ. След тях вървяха двама възрастни мъже, които Юлия нарече дякони. Единият от тях, мъж на средна възраст със сериозно изражение на лицето, носеше тежка, подвързана с кожа книга. Той постави тежката книга на пулта за четене, но тъкмо тогава в краката му се заплете едно три-четири годишно дете, което се бе промъкнало в пътеката между пейките. Вместо да побегне уплашено, детето се, засмя и вдигна ръце нагоре. Сериозният свещеник му се усмихна в отговор така, че цялото му лице грейна, наведе се и взе детето на ръце, а сетне го занесе на баща му – грубоват мъж с изпоцапано от сажди лице и яки, мускулести ръце – най-вероятно ковач.

Започнаха молитвите; насъбралите се хора се пречистиха с тамян и вода дотук всичко много напомняше на римските религиозни церемонии, така че Гай не се чувстваше като в небрано лозе. Само му направи впечатление, че латинският език, на който се водеше богослужението, е доста простичък. След малко свещеникът и дяконите също седнаха и тълпата зашумя развълнувано. Напред излезе друг мъж, в когото Гай разпозна без особена изненада отец Петър. В сравнение с чистите и добре избръснати свещенослужители той изглеждаше чорлав и явно не държеше особено на външността си. Отецът се взря така настоятелно в пасътото си, че Гай се запита дали зрението не му изневерява.

– Нашият Господ Бог казва: „Оставете малките деца да дойдат при мен, не им го забранявайте; защото тяхно е царството небесно“. Много от вас, които сте тук тази вечер, са загубили дете, и мъката не иска да ги напусне. Но аз ви казвам, че децата ви са с Иисус в Рая, а вие, скърбящи родители, сте по-щастливи от онези, които оставят децата им да служат на идоли. Казвам ви – по-добре е децата ви да умрат, преди да са

прегрешили, отколкото да са живи и да служат на лъжливи божества!

Отец Петър замълча, за да си поеме дъх. Хората слушаха занемели. „Идват тук, за да бъдат сплашвани! – каза си цинично Гай. – Преливат от съзнание за собствената си непогрешимост и добродетелност!“

– Защото Бог е казал: „Аз съм Господ, Бог твой; да нямаш други богове освен Мене“. Но друга Божия заповед гласи: „Почитай баща си и майка си, за да ти бъде добре и да живееш дълго на земята“ – тътнеше гласът на отец Петър. – И трябва да си зададем въпроса – доколко едно дете носи вина, ако настойниците му го поставят в служба на езически идол? Сред отците на Светата църква има такива, които твърдят, че дори пеленачето носи вина, ако присъства на идолопоклонническо богослужение; други твърдят, че ако детето се кланя на идоли под влиянието на своите настойници, преди да е навършило годините, на които вече може да отговаря само за постъпките си, то вината не е негова. Аз мисля...

Гай ни най-малко не се интересуваше от мнението на отец Петър. Очите му бяха приковани в далеч по-приятна гледка – хубавата Сенара, приведена напред, която попиваше всяка дума, отронила се от устните на отшелника. Гай отдавна бе изгубил нишката на неговото слово. Още в началото стигна до извода, че тези християнски церемонии са прекалено скучни – нямаше жертвоприношения, тържествени призовавания на божеството, нито дори драматичното напрежение, което се чувстваше по време на ритуалите в чест на Изида и Митра. Всъщност, доколкото той можеше да прецени, християнското богослужение бе възможно най-скучното от всички, които познаваше, с изключение може би на някои части от друидската философия.

Накрая му омръзна дори да гледа хубавото лице на момичето, но пространната реч на отец Петър явно клонеше към своя край. Гай тъкмо очакваше с нетърпение да си вървят, когато с неудоволствие разбра, че тези от присъстващите, които още не бяха приели Христа, трябвало да излязат и а почакаат отвън, докато посветените приемат някаква осветена храна, която те наричаха „причастие“. Протестите на Гай бяха толкова шумни и категорични, че Юлия накрая се съгласи да си тръгне с него, но разреши на дойките и прислужничките да останат.

Гай взе на ръце спящата Квартила и всички тръгнаха към дома на Мацелий. Но почти веднага след това Терция също започна да хленчи и да настоява да я носят. Гай й каза да се държи като голямо момиче – майка й все още не бе достатъчно добре със здравето, за да носи тежко, а Цела е още малка и слабичка. Терция продължи упорито да хленчи.

Тогава зад тях се чува тихи стъпки и един нежен глас каза:

– Аз мога да понося момиченцето ви.

Гай беше готов да откаже, но младата британка вече бе взела на ръце сънливото дете и то почти веднага заспа в прегръдките ѝ.

– Струва ми се много лека – продължи все така тихо момичето, – аз съм навикнала на много по-тежка работа.

– Ти си истинска сестра во Христе – възкликна Юлия.

Гай не добави нищо и те продължиха пътя си в мълчание. Жените размениха няколко незначителни забележки, а Гай изпита известно облекчение, когато установи, че двете почти не се познават. Беше няколко дни след пълнолуние и виждаха ясно пътя си. Короните на дърветата, потънали в цвят, излъчваха млечно сияние.

Когато стигнаха, личният прислужник на Мацелий излезе да ги посрещне със запалена лампа. Терция се размърда. Британката я остави внимателно на земята. Всички стояха пред входа, смутени от облялата ги силна светлина.

– Защо не дойдеш да вечеряш с нас? – предложи Юлия.

– О, не, не мога – отвърна смутено момичето. – Много мило, че ме каните, но трябва да се прибирам бързо – и без това нямах разрешение за изляза. Ако открият, че ме няма, дори да не ме накажат, няма да ми позволяват да излизам повече.

– Няма да те бавя тогава – това би било лоша отплата за любезността ти – кимна Юлия. – Гай ще те съпроводи по обратния път. Тази част на града е спокойна, но преди да стигнеш до градските стени, трябва да минеш през места, опасни за едно почтено младо момиче.

– Не е необходимо, Domina... – започна Сенара, но Гай я прекъсна:

– Ще те съпроводя с радост. И без това исках да се поразходя преди лягане. Така можем да бъдем спокойни, че си се прибрала жива и здрава.

Щеше най-сетне да може да я попита какво прави едно момиче от Горския храм сред християните. Струваше му се страшно важно да узнае отговора. Момичето придърпа дебелото наметало още по-плътно около тялото си. Гай се зачуди дали не крие отдолу одеждите на жрица. Преди да поемат по обратния път, той нареди да му донесат факла – предпочиташе да не разчита само на лунната светлина из тъмните, тесни улици. Така и момичето щеше да е по-спокойно. Сенара разцелува трите деца, включително и спящата в ръцете на майка си Квартила, и заслиза по стълбите редом с Гай. Тръгнаха по притихналите улици и преминаха града без никакви произшествия, но дори когато оставиха зад себе си

последните къщи, момичето не свали качулката на наметалото си.

Мълчанието започна да става тягостно.

– Откога посещаваш храма на християните? – попита най-сетне Гай.

– Откакто съществува.

– А преди това?

– Когато бях малко момиче, майка ми ме водеше в дома на един от градските старейшини. Икономът и повечето му прислужници бяха християни.

– Но сега живееш в Горския храм – възрази Гай.

– Така е – каза тя тихо. – Великата жрица ми е дала подслон. Аз съм сираче. Но не съм обвързана с обет. Баща ми беше британец и замина в изгнание. Майка ми беше римлянка. Тя ме покръсти, и когато разбрах, че отец Петър се е заселил наблизо, реших да науча нещо повече за майчината си вяра.

Гай се обърна с усмивка към нея.

– А истинското ти име е Валерия!

Тя примигна. Не помнеше откога никой не бе я наричал така.

– Това е името, с което ме наричаше майка ми, но толкова отдавна ми казват Сенара, че почти бях го забравила. Отец Петър ми каза, че съм длъжна да слушам настойниците си, дори да не са християни. Знаем, че в Горския храм не може да ми случи нищо лошо. Отецът казва също, че друидите били от добрите езичници, които един ден ще получат опрощение за заблудите си. Само че не бива да се обвързвам с обет. Самият апостол Павел наредил на робите да се подчиняват на господарите си. Свободата е право на човешката душа, но човешкият закон обвързва плътската обвивка. Същото важи и за клетвите.

– Това поне е някаква проява на разум – измърмори Гай. – Жалко, че тези разсъждения не ги карат да изпълняват и дълга си към императора!

Сенара продължи да бърбори, сякаш не беше чула думите му. Гай се замисли дали не прикрива по този начин притеснението си, но мелодията на гласа ѝ толкова го очароваше, че не обръщаше особено внимание на думите. Беше толкова невинна – също като Ейлан, когато я срещна за първи път!

– Разбира се, никой в Горския храм не ме кара да върша нещо грешно. Хората там са добри, но аз искам да съм истинска християнка и да отида в Рая. Само че не бих искала да стана мъченица – страхувам се. Когато мама ми разказваше за светците и светиците, все се боях да не се

окаже, че съм длъжна да умра за вярата си. Тогава бях още съвсем малка, но си спомням всичко много ясно.

– Само че сега губернаторът не преследва християните... – Сенара се поколеба. Тъй като Гай не намери какво да отговори, тя продължи отново: – Знам добре, че тази вечер отецът имаше предвид мен в проповедта си. Някои от местните християни знаят, че живея с езичници и ме презират, че не ги напускам – но отец Петър настоява, че съм длъжна да живея при тях, докато не навърша пълнолетие.

– А после? – попита Гай. – Може би Валерий ще ти намери подходящ жених?

– О, не. Най-вероятно ще постъпва в някое от християнските женски общества. Нашите свещеници казват, че в небесата няма нито брак, нито отдаване.

– Колко жалко – отбеляза Гай. Беше чувал тези думи и преди. – Искрено се надявам свещениците ви да грешат.

– Недей. Нали не искаш на душата ти да тежи грях, когато настъпи краят на света?

Гай отвърна напълно искрено:

– Никога не ми е минавало през ума да се грижа за душата си. Всъщност дори не съм си задавал въпроса имам ли душа или нямам.

Сенара се закова на място и се обърна към него в мрака.

– Колко ужасно! – каза тя много сериозно. – Нима искаш да те запратят в Геенната?

– Мисля, че религия, която заклеявява начина, по който се правят деца, е най-малкото странна. Що се отнася до твоята Геенна, тя ми се струва също такава измислица, както и Тартара или Хадес. Един разумен човек не може да се бои от такива бабини деветини. Да не би да вярваш искрено, че който наруши правилника на твоя отец Петър, ще отиде в Геенната?

Тя спря отново и вдигна лицето си, бяло като лилия в нощния мрак, към неговото.

– Разбира се, че вярвам. Трябва да се погрижиш за душата си, преди да е станало късно.

Ако говореше някой друг, а не това красиво момиче, Гай би му се изсмял в лицето. Разговорите с Юлия на тази тема го отегчаваха до смърт. Но сега той отвърна нежно:

– Щом толкова се безпокоиш за душата ми, трябва да ми помогнеш да я спася.

Тя каза объркано:

– Мисля, че отец Петър би ти помогнал много повече.

Бяха стигнали до началото на алеята с дъбовете, която водеше към Горския храм, и тя спря отново.

– Оттук мога да се прибера и сама; по-добре ще е да не вървиш нататък с мен. Може да те видят, и тогава ще ме накажат със сигурност.

Той я хвана за раменете и каза полу на шега, полуумолително:

– Значи оставяш заблудената ми душа на произвола на съдбата? Моля те, нека се срещнем пак.

Сенара бе видимо обезпокоена.

– Не би трябвало да ти казвам това – тя явно взе решение, – но всеки ден по обяд нося храна в колибата на отец Петър. Ако дойдеш там... можем да поговорим пак.

– Сигурно е, че ако душата ми може да бъде спасена, ще я спасиш ти – отвърна Гай. Пет пари не даваше за предполагаемото спасение на душата си, но вече знаеше, че трябва на всяка цена да види отново Сенара.

– Няма да те видя никога вече... – Ейлан обърна рязко гръб на Кайлеан и се загледа в градината.

– Глупости! – възкликна Кайлеан. Потиснатият ѝ страх се превърна в гняв. – Сега тъкмо ти ставаш жертва на глупави предчувствия. Нали сама искаше да замина?

Слабите рамене на Ейлан потръпнаха.

– Не аз го исках. Богинята говореше с моята уста и аз знам, че сме длъжни да се покорим на волята ѝ. Но колко трудно е това понякога, Кайлеан!

– На мен ли го казваш? – сопна се възрастната жрица. – Нали на мен ми предстои да се разделя с теб и с всичко, което съм обичала някога! Сигурна ли си изобщо, че това е волята на Богинята, а не ти е било подшутеното от Арданос? Откак го принудих да ти разреши да задържиш сина си, мечтае да ни раздели една от друга!

– Да, това сигурно му се нрави – прошепна Ейлан, – но нима вярваш, че то е негово дело? Тогава всичко, което се опитам да сторя през изминалите години, също трябва да е лъжа!

Кайлеан долови болката в гласа ѝ и не можа да се въздържи:

– Милото ми момиче! – тя сложи ръка на рамото на Ейлан и младата жена се притисна в прегръдките ѝ. Не казваше нищо, но по бузите ѝ се стичаха сълзи. – Остава ни толкова малко време заедно, а ние се

караме като деца! Има мигове, когато властта на боговете ни изгаря като близостта на слънцето, а после настава мрак и светлината ни се струва далечна като забравен сън. Винаги е било така. Но аз ти вярвам, скъпа.

– Твоята вяра в мен ми дава сили – въздъхна Ейлан.

– Слушай – поде Кайлеан. – Това решение не ни обвързва завинаги.

Един ден, когато и двете остареем много, ще се смеем на сегашните си страхове.

– Аз също знам, че отново ще бъдем заедно – каза много тихо Ейлан, – но дали това ще стане в сегашния или в някой друг живот, не мога да разбера.

– Повелителко – разнесе се гласът на Хю откъм вратата, – носилката е готова.

– Трябва да тръгваш – Ейлан изправи рамене. Отново беше Велика жрица.

– Длъжни сме да служим на Богинята там, където тя ни призове, независимо от чувствата си.

– Тръгвам, но ще се върна скоро, вярвай ми – каза мрачно Кайлеан.

Прегръна я за последен път и тръгна, без да се обръща.

Знаеше, че ако се обърне, ще се разплаче, а не биваше да го допуска пред очите на младите жрици и носачите. Едва след като спусна завеските на носилката, сълзите ѝ рукохна на воля.

Докато пътуваха към Летните земи, валя почти непрекъснато, и Кайлеан прекарваше цялото време в носилката, отдадена на мрачни размисли. Това, че бе принудена да пътува в носилка, никак не допринасяше за подобряването на настроението ѝ.

Заедно с нея пътуваше една от по-младите жрици, които бе избрала да дойдат с нея в новото поселище. Всички бяха още момичета, пристигнали отскоро във Вернеметон, и бяха дотолкова изпълнени с преклонение пред Кайлеан, че почти не смееха да отворят уста пред нея. Тъй че през целия път тя нямаше друго занимание, освен размислите, които допълнително подхранваха гнева ѝ.

Вече се здрачаваше, когато малката процесия премина между двата последни хълма и започна да се товари на баржите, с които трябваше да преминат блатата, заобикалящи Тор. Високият му силует се очертаваше ясно на бледнеещото вечерно небе, увенчан с корона от изправени камъни. Дори отдалеч Кайлеан можеше да долови неимоверната сила, която се излъчваше от него. По-ниско, по склоновете, се виждаха хижите на друидите. А най-долу, в малката падина, едва се забелязваха струпани,

прилични на пчелни кошери колиби – тя предположи, че там живеят християните, на които Арданос бе разрешил да се заселят в подножието на Тор. Навсякъде се носеше ароматното ухание на ябълково дърво.

В подножието на хълма ги очакваха младите жреци. Те изразиха дълбоката си почит пред Кайлеан и желание да помогнат, с каквото могат, въпреки че явно не бяха съвсем наясно какво възнамерява да прави тя тук. Въпреки лошото си настроение Кайлеан се поразвесели при вида на видимото им объркване, и реши да приеме неизбежното. За зло или добро съветът на друидите я бе пратил тук – и дори те бяха само оръдия в ръцете на Богинята, чиято воля бе недвусмислена.

Когато стигнаха до самото светилище, вече се беше мръкнало. По-възрастните жреци ги приеха любезно, но не много сърдечно – но Кайлеан не бе очаквала нищо повече. Ако приемеше, че са я изпратили в изгнание, то поне изгнанието беше почетно, и трябваше да се опита да открие добрите му страни.

След церемониалните приветствия младите жрици се скупчиха объркано близо до огъня. После един от жреците ги поведе към ниска сграда със сламен покрив. Домакините ги предупредиха, че постройката не е в добро състояние и в никакъв случай не е подходяща за дом на жрица, особено на високопоставена жрица като Кайлеан, но досега не им се беше налагало да приютяват за по-дълго време жени. Но тъй като всичко ставаше по нареждане на Върховния друид, те ги успокоиха, че скоро тук ще бъде построена нова сграда, която ще отговаря на изискванията на Кайлеан, и ще ѝ бъде осигурена помощ и прислуга.

Докато настани момичетата в набързо приготвените спални помещения Кайлеан вече бе толкова уморена, че само копнееше да се отпусне в собственото си легло. Въпреки че обстановката ѝ беше непозната, за свое учудване тя спа дълбоко през цялата нощ и се събуди едва при зори. Облече се тихо, без да буди останалите, и излезе навън в ранната утрин. Небето вече розовееше. Пътеката я поведе нагоре по хълма.

Ставаше все по-светло и Кайлеан започна внимателно да оглежда всичко около себе си. Какви ли бяха тези места, където я доведе съдбата ѝ?

Първите слънчеви лъчи озаряваха ширналите се около Тор езера и долини. Навсякъде над спокойните води се стелеше бяла мъглица; предната нощ Кайлеан бе толкова уморена от пътуването, че почти не видя нищо от баржата, с която пристигнаха на Тор. Сега забеляза сред омарата и гористите склонове на други островчета – черно-зеленикави в светлината на утрото. Беше много тихо, но веднага след като слънчевият

диск се подаде над хоризонта, до слуха на Кайлеан достигна напевен шепот, преминаващ в пеене.

Кайлеан се обърна – гласовете се носеха от една малка постройка наблизно. Тя приближи, за да чува по-ясно. Мелодията беше плавна, а плътното звучене на мъжките гласове ѝ се стори необичайно, след като в продължение на толкова години бе слушала само женско пеене. След малко започна да различава думи – стори ѝ се, че пеят на гръцки.

„Кирие елейсон, Христе елейсон“⁵³. Кайлеан знаеше, че така християните се обръщат към техния Бог – разбра, че това трябва да е общността на заселилите се тук последователи на Назарянина. Напоследък по всички краища на Империята се явяваха какви ли не нови секти и пророци.

След малко пеенето затихна. Кайлеан се огледа и видя съвсем близо до себе си един дребен стар човек, приведен под тежестта на годините, който внимателно я наблюдаваше. Тя се стресна – не беше усетила кога е дошъл, а това бе необичайно за толкова добре обучена жрица като нея. Когато впери очи в неговите, той сведе поглед. Сигурно беше някой от християнските свещеници – беше чувала, че те избягвали дори да погледнат непозната жена.

Но явно нищо не им забраняваше да разговарят с жени, защото старецът незабавно проговори, на простонародния латински, който се говореше от единия до другия край на империята.

– Добър да е денят ти, сестро. Мога ли да попитам как се казваш? Знаем, че не си от нашите – от години сред нас не е имало жена; с изключение, разбира се, на почтените старици, които ни придружиха насам, но ти си прекалено млада, за да бъдеш една от тях.

Кайлеан се поусмихна при мисълта, че може да се стори млада някому, но свещеникът наистина бе със снежнобели коси, изсъхнал от старост като есенен лист. Доколкото можеше да прецени, беше достатъчно стар, че да ѝ бъде и дядо.

– Не съм от вашите – кимна тя. – Аз съм от поклонниците на Горския бог. Името ми е Кайлеан.

– Тъй ли? – продължи любезно непознатият. – Чувал съм доста за вярата на друидите, и дори познавам някои, но не знаех, че сред тях има и жени.

– В тукашната общност действително няма жени – отвърна Кайлеан, – или поне нямаше досега. Изпратиха ме тук от Горския храм, който

53. Кирие елейсон, Христе елейсон (гр.) – Господи, помилуй, Христе, помилуй. (Б.пр.)

се намира на север, за да основа Дом на девиците на Тор. Тази сутрин излязох, за да огледам мястото, където ме доведе заръката на боговете.

– Говориш като човек, комуто истината не е чужда, сестро. Струва ми се, знаеш, че всички богове са лица на Единия Бог... – той помълча, а Кайлеан довърши:

– ... и всички богини – лица на Една.

Сбръчканото старческо лице запази приветливото си изражение.

– Вярно. Тези, пред които Господ Бог се е представил под образа на Богочовека, Своя син, не могат да съзрат божественото начало в лика на жена – затова говорим за Светата мъдрост под името София. Но вярваме, че Истината е Една. Затова, сестро, считам решението ти да се установиш тук за много подходящо. Добре ще бъде тук да има светилище на Светата мъдрост в образа, в който ѝ се кланя твоят народ.

Кайлеан се поклони. Старостта не беше обезобразила лицето на този човек – а в този момент то просто сияеше от благоволение.

– Прекрасно е делото, на което ще посветиш остатъка от този свой живот, сестро – той се усмихна, после сякаш се взря в себе си. – Нещо ми казва, че мястото ти е тук, че е редно да служим на Висшата мъдрост заедно... че някога и двамата сме служили пред един и същи олтар...

Кайлеан бе удивена – не за първи път по време на този странен разговор.

– Чувала съм, че хората от твоята вяра отричат прераждането – осмели се да отбележи тя. Същевременно нещо ѝ говореше, че старецът казва самата истина. Тя го позна – със същата сигурност, която бе изпитала на времето, когато видя за първи път Ейлан.

– Писано е, че сам Господ го потвърждава – каза престарелият свещеник, – защото Той казал на Йоан, наречен от хората Предтеча, че е пророк Илия, отново дошъл на земята. Господ е казал също, че млякото е за малките деца, а месото – за силни мъже. Много от децата сред нас – тези, чиято вяра е още крехка, трябва да получават само мляко – такава духовна храна, която е подходяща само за млади души. Ако не са израснали духом, хората могат да пренебрегнат дълга си в този живот, убедени, че и те, и Земята са вечни. Но Бог е казал, че ще дойде отново на Земята – затова и аз съм тук – за да могат хората да чуят и знаят Истината, преди да настъпи краят на света. Кайлеан отвърна тихо:

– Нека пребъде Истината.

– Желая успех на мисията ти, сестро – отвърна старецът. – Много са тези които ще приветстват вашата общност тук.

Той се обърна и понечи да си тръгне.

– Мога ли и аз да узная името ти, братко? – каза тогава Кайлеан.

– Казвам се Йосиф. Бях търговец в Ариматея. Когато тръгнах насам, с мен поеха и няколко свети жени, които са виждали Богочовека очи в очи. Те също ще се радват, като узнаят, че тук идват да се заселят просветени и учени сестри.

Кайлеан се поклони отново. Стори й се странно, че я приветства така сърдечно тъкмо християнин – много по-сърдечно, отколкото собствениците й братя по вяра – но реши, че това е добра поличба.

„Служители на Светлината...“ Думите се появиха в съзнанието й неочаквано, незнайно откъде. И когато престарелият свещеник заслиза бавно надолу по хълма, ръцете й неволно се сплетоха в почтителен жест – много по-стар от друидските ритуали. Ако духът на този човек бе дошъл сред християните, не бе възможно за тях да няма надежда и бъдеще.

Йосиф изчезна в малката, прилична на пчелен кошер църква. Кайлеан се усмихваше на себе си, изпълнена с внезапно появилата се увереност, че Богинята ще благослови делото й. Сега вече знаеше, че има защо да е тук. Щеше да се захване за работа още днес.

Докато Кайлеан се хранеше с другите жени, й мина през ума, че на това ново място няма да може да поддържа усамотението, в което живеела Лианон и Ейлан. Тогава взе първото си решение – нямаше да взема странници да им прислужват. Обмисли и каква помощ би приела от друидите. Веднага след това поръча на някои от най-младите и здрави момичета да изберат най-подходящото място за зеленчукова градина и да започнат веднага да копаят земята, за да могат да засадят необходимите им зеленчуци. Разбира се, някои храни щяха да си набавят от местното население, но искаше от самото начало на всички да бъде ясно, че няма да бъдат зависими по никакъв начин от друидите. Тогава и друидите нямаше да имат повод да се опитват да ръководят техния живот.

Кайлеан избра една млада жена – по нейна преценка най-неинтелигентната от дошлите с нея на Тор – да се занимава с готвенето и й обеща да й праща помощнички, когато е необходимо. По-късно през деня поговори с един от възрастните друиди и той потвърди, че преди да паднат първите снегове, ще бъде завършена една по-голяма сграда, в която щяха да могат да се подслонят четири или пет пъти повече жени. Кайлеан отхвърли любезно, но категорично колебливите намеци на стария друид, че биха могли да изкарат поне първата зима в старата постройка.

Когато накрая тя му каза, че може да си върви, човекът имаше доста зашеметен вид. Кайлеан си каза доволно, че прилича на ритнат от

кон, наслаждавайки се на първата си възможност да налага собствената си воля. Усещането ѝ се понарава. Сега Богинята можеше да се възползва от всичките ѝ способности – нещо, което не би било възможно преди.

Странно, но Диеда много ѝ липсваше – младата жена би могла да ѝ помогне много с момичетата, особено за музикалното им обучение. От друга страна, добре беше тук да няма враждебни настроения – толкова повече, че всички щяха да живеят в постоянна близост. Тук Кайлеан щеше да определя правилата на общността и никой нямаше да протестира. Реши да научи най-опитната от младите жени да свири на нейната арфа.

Когато най-сетне си легна след дългите вечерни часове, през които преподаваше на момичетата неписаната мъдрост на Богинята, чу отново мелодично пеене, което се носеше от църквата на християните. И под познатите вече звуци на „Кирие елейсон“ Кайлеан се унесе в сън – много по-доволна от себе си и новия си дом, отколкото би могла да се почувства преди. Тази нощ тя сънува светилище, прекрасен храм на свещения Тор, сънува девиците – служителки на Богинята, и през цялото време знаеше, че това ще стане – може би не по нейно време, но щеше да стане действителност.

След Белтейн дните ставаха все по-дълги; добитъкът ношуваше по пасищата из хълмовете, а в полетата хората се гласяха за жътва. Дойде средата на лятото и за първи път Арданос не направи опит да подсказва на Ейлан, преди да изпълни дълга си като Жрица на Оракула. Когато го видя на самата церемония, той ѝ се стори грохнал. После жриците ѝ разказаха, че Богинята предрекла промени и злощастия, но обещава, че сетне ще настъпи мир. Из цяла Британия отново се понесоха всевъзможни слухове, но никой не можеше да каже откъде ще дойде този път опасността.

Ейлан се канеше да посети Върховния друид, след като самата тя преодолееше обичайните последици от транса, но по това време на годината задълженията ѝ в Горския храм сякаш се удвояваха. Дните си минаваха, а тя все не намираше време да отиде при Арданос. В разгара на лятото дори обитателките на Дома на девиците помагаха при сенокоса в полетата около Вернеметон. Ейлан надзираваше тъкачките, които приготвяха платно за робите на жреците, помагаше на жените, които правеха бои за платовете, но липсата на Кайлеан се забелязваше постоянно – особено при боядисването, защото тя беше призната майсторка на боите. Във Вернеметон никой не можеше да задължи Повелителката да помага при ежедневната работа, но Ейлан беше убедена, че ако не го върши, бяга от отговорността си пред поверените ѝ хора.

Един ден тя отново беше в бараката, където се боядисваха новоизтъканите платове. Ръкавите ѝ бяха навити над лактите, ръцете ѝ – целите изцапани със синя боя. Внезапно някаква сянка легна на пода на бараката. На вратата се бе изправила висока мъжка фигура. Жените зашумуваха възбудено и притеснено – новодошлият беше един от най-младите друиди, запхтян от бързане. Бялата му роба беше залепнала от пот по тялото му. Наистина, бараката беше извън оградата на Горския храм, където имаха право да влизат само най-високопоставените друиди, но и тук жриците не бяха привикнали да виждат мъже.

– Повелителката... – едва успя да каже задъханото момче. – Тук ли е господарката Ейлан?

Всички жени се обърнаха едновременно към Ейлан и момчето се изчерви още повече. Ейлан едва сега се сети, че сигурно никога не я беше виждал незабулена. Момчето преглътна, съвзе се и продължи:

– Моля те, Повелителко, трябва да дойдеш незабавно! Върховният друид е много зле!

Когато стигнаха до стаята на Арданос, Ейлан спря като закована на прага. Макар че бе предупредена, състоянието на стареца накара сърцето ѝ да се обърне. Тя кимна на Миелин, която се грижеше за Арданос, и ѝ направи знак да стане и да отиде при Хю, който бе останал до вратата. После седна на леглото до умиращия. Нямаше никакво съмнение, че Арданос умира. Въздухът излизаше със свистене през посинелите му устни. Под тънката старческа кожа на лицето му се очертаваше ясно черепът. Сърцето на Ейлан отново се сви, защото си спомни как Арданос бе седял край смъртния одър на Лианон. Съзнаваше, че на моменти го бе мразила, но сега само се молеше старецът да не се мъчи много.

– Изгуби съзнание на вечеря и дойде на себе си едва преди малко – каза Гарик, един от по-възрастните друиди. – Изпратихме да повикат Бендейгид.

Ейлан отметна воала си и хвана здраво ръката на умиращия.

– Арданос – каза тя тихо, – Арданос, чуваш ли ме?

Сбръчканите, подобни на пергамент клепачи трепнаха и след миг погледът на стареца се изясни.

– Диеда – прошепна той.

– Дядо, възможно ли е дори сега да не можеш да ме познаеш? Диеда замина на юг, подбира подходящи момичета, които ще дойдат да се обучават при нас за жрици. Аз съм Ейлан – каза тя, опитвайки се да подтисне горчивината в тона си.

Очите на Арданос се спряха на златните ѝ накити и той въздъхна:

– В края на краищата... оказа се, че наистина е трябвало да бъдеш ти.

– Арданос – поде Ейлан с по-твърд тон, – мой дълг като Повелителка на Вернеметон е да ти кажа, че умираш. Не бива да ни напуснеш, преди да си обявил своя наследник. Кажни ни, Върховни друиде, кой ще наследи златния сърп, след като ти си отидеш?

Очите му бяха все така вперени в лицето ѝ.

– Богиньо... опитах се да сторя най-доброто... – прошепна той. – Мерлин знае...

– Но ние също трябва да знаем! – възкликна друидът, който му прислужваше. – Кой е твоят избраник?

– Мир! – гласът на Арданос прозвуча неочаквано плътно и заповеднически. – Трябва ни мир... – последната дума той прошепна толкова тихо, че хората наоколо едва я чуха. Сетне въздъхна и се отпусна.

Първоначално никой не помръдна. Сетне Гарик взе ръката на Арданос в своята за да потърси пулса му и почти веднага я пусна.

– Мъртъв е! – каза той с упрек в гласа.

– Съжалявам – проговори Ейлан. – Какво ще правите сега?

– Трябва да съберем съвета на братството – намеси се делово друг друид. – Върви си, Повелителко. Нямах повече работа тук. Ще те уведомя до какво решение е стигнал съвета, след като боговете не повериха на Арданос своето слово.

Течеше петнадесетото лято от властването на император Домициан. Времето беше още меко, но природата беше странно притихнала, като пред голяма буря. Докато яздеше по улиците на Дева, Гай се улови, че постоянно се ослушва за гръмотевици. Той не беше единственият, който се влияеше от времето – гласовете на търговците на пазара звучаха остро и раздражително; в кръчмите и в казармите сбиванията бяха по-чести от обикновено; отново се понесоха слухове за предстоящ бунт. Дори конят му бе сякаш заразен от общото напрежение – животното играеше под него и цялото му тяло трепереше.

„Септемврийските иди... септемврийските иди...“ Думите се въртяха натрапчиво в съзнанието му, повтаряха се ритмично, в съзвучие с ударите на конските копита по калдъръма. Откак Мацелий бе споделил с него, че това е датата, която съзаклятниците са определили за свалянето на императора, сън не го хващаше. Баща му вярваше, че племената ще ги подкрепят, но Гай не бе толкова убеден. Ако римските орли започнеха да се разкъсват един друг, победата можеше да падне в ръцете на Гарваните. Детронирането на Домициан щеше да разклати устоите на империята – наистина ли си струваше?

„Веднъж да свърши всичко – ще се оттегля и с най-голямо удоволствие ще управлявам провинциалното си стопанство до края на дните си, мислеше Гай. Не съм роден за заговорник“.

На всичкото отгоре и Върховният друид, който бе единствената сигурна опора на римляните и поддръжник на мира между тях и племената, избра тъкмо този момент да умре. Ако Гай вярваше в ада на християните, за който Юлия постоянно говореше, би проклетел стареца да се пържи вечно там, защото си отиде във възможно най-неподходящото време. Един бог Митра можеше да знае кого ще избера на мястото на Арданос! А дори и наследникът да бе добронамерен, трябваше да мине дълго време, за да може между него и Мацелий да се установи взаимното

доверие, което имаха двамата с покойния Арданос. Едничката полза от вестта за смъртта на стария друид бе, че принуди Гай най-сетне да вземе решение. Цялата страна можеше да пламне всеки момент, тъй че въпросът дали ще признае малкия Гауен или не отиваше на заден план. Най-важното бе момчето да бъде отведено на сигурно място. Информаторите на баща му потвърдиха, че Ейлан все още е Велика жрица на Вернеметон. Затова Гай, в качеството си на официален пратеник на легата, натоварен със задачата да предаде съболезнованията му за смъртта на Върховния друид, потегли към Горския храм, за да се срещне с нея.

Беше подбрал много внимателно дрехите си за случая – бяха странна смесица от римско и келтско облекло. Под туника от шафраненожълт лен, избродирана по края с листа от акантус, носеше тъмночервени панталони от еленова кожа. Отгоре бе наметнал леко вълнено наметало, прикрепено към едното рамо със златна тока. Поне никой не можеше да очаква от него, че ще навлече тога, когато му предстои да язди. Независимо от пищното си облекло и официалната си мисия, когато конят му стъпи на аляята с дъбовете, която водеше към Горския храм, Гай установи, че е напрегнат като струна. Наскоро бе изскубал първите бели косми от слепоочията си. Възможно ли бе Ейлан все още да го намира за привлекателен?

Въведоха го в градината. В една беседка, цялата потънала в шипков цвят, го очакваше някаква жена, плътно забулена със син воал. Гай предположи, че трябва да е самата Повелителка, защото същият дървник-телохранител, който някога бе припаднал при вида на пощръклялия добитък по Белтейн, стоеше близо до нея и го наблюдаваше мрачно. И все пак му беше трудно да повярва, че тази стройна, строга, забулена жена е Ейлан.

– Повелителко... – той замълча, и воден от някаква непонятна за самия него сила, се поклони. – Дойдох да предам съболезнованията на легата в Дева за смъртта на Върховния друид, твоя дядо. Той ще липсва много на всички ни. Арданос беше... – Гай се позамисли и продължи – забележителен човек.

– Голяма е загубата ни, наистина – отвърна тя и въпреки безличния, тих глас, с който произнесе тези думи, Гай почувства как сърцето му заби по-силно. – Седни и си почини.

Веднага се появи едно съвсем младо момиче в проста дреха, каквато носеха непосветените в жреческо звание, с поднос, върху който имаше сладкиши с мед и кана с някаква напитка от сока на горски плодове, подправена с ароматни треви. Гай отпи една глътка. Полагаше отчаяни

усилия да се сети какво още би могъл да каже. Вдигна очи към забулената фигура пред себе си и забеляза, че диплите на плътния воал потръпват.

– Ейлан – каза той тихо, – позволи ми да видя лицето ти. Толкова отдавна те видях за последен път...

Ейлан се засмя, но смехът ѝ беше натегнал от горчивина.

– Колко глупава съм била – тя сви рамене и отметна воала. – Мислех, че след толкова време няма да почувствам нищо, когато те видя отново.

Миглите ѝ бяха мокри от сълзи.

Гай трепна. Ейлан се бе променила, и въпреки всичко си беше същата – сякаш онова младо момиче, което се грижеше за него преди толкова години, бе само бледа сянка на красивата, зряла жена, в която се беше превърнала. Въпреки сълзите и крехката фигура, която сякаш щеше всеки миг да се огъне под тежестта на златните накити, тази жена излъчваше несломима сила. „И защо не? – каза си Гай. – В своя свят през последните години тя е имала повече власт от някой командир на легион в нашия“. Не бе възможно тази жена да е била фурията, която стъпика войниците му и ужаси и него самия! Неговият поглед също се замъгли. Стари спомени нахлуха в сърцето му. Искаше му се да падне в краката ѝ, да ѝ обясни, че никога не е преставал да я обича, но копието на слабоумния ѝ телохранител сигурно щеше да го прониза, още преди да е отворил уста, ако само опиташе да я приближи.

– Слушай, не знам колко дълго ще мога да остана тук – заговори той тихо – Отново се очакват размирици и кръвопролития – не заради смъртта на дядо ти, а заради предстоящи събития в Рим. Не би трябвало да ти го казвам, но трябва да знаеш, че се очаква бунт срещу императора. Мацелий се надява, че британците ще ни подкрепят, но никой не може да предскаже хода на събитията. Трябва да ви отведе на сигурно място, Ейлан – теб и детето.

Ейлан срещна погледа му. Променливите ѝ очи бяха станали сиви и хладни като речни камъчета.

– Да видим дали съм те разбрала правилно. Сега, когато империята започва да се разпада, ти ми предлагаш закрилата на Рим. След всички тези години! Не ти ли се струва по-вероятно, че ако предстоят размирици, ще съм на по-сигурно място тук – тя обхвана с жест високите стени на градината и едрата фигура на Хю, – отколкото някъде около теб и твоите близки?

Гай пламна.

– Толкова ли си уверена, че твоите хора никога няма да се обърнат срещу теб? Твоите пророкувания поддържаха мира с Рим – и сега, когато дядо ти вече го няма, кого според теб ще обвинят хора като Кинрик, ако нещата се объркат? Не разбираш ли, че трябва да тръгнеш с мен?

– Трябва ли? – в очите ѝ блесна светкавица. – А на какво мнение е твоята римска съпруга? Може би след дванадесет години вече си ѝ омръзнал?

– Юлия стана християнка и даде обет да се отрече от плътската любов. Това ми дава достатъчни основания за развод по римския закон. Ще можем да се оженим, Ейлан, най-сетне ще можем да живеем заедно. А ако вече не ме искаш, поне мога официално да призная нашия син.

– Колко мило от твоя страна! – Ейлан се обърна така рязко, че полите ѝ изсвистяха по чакъла на градинската алея и бързо закрачи нанякъде. Гай и Хю трепнаха, и двамата стреснати от неочакваното ѝ тръгване, я сподириха забързано.

В края на алеята имаше жив плет, над който можеше да се надникне. Оттатък Гай видя просторното празно пространство между сградите и стените на Вернеметон. Няколко деца тичаха по тревата и играеха с грубо съшитата кожена топка. Веднага ставаше ясно, че всички се подчиняват на едно високо момче, дългокрако, кокалесто, прилично на младо жребче. Силното лятно слънце бе изсветлило краищата на къдриците му, но отдолу косата му беше тъмна. Момчето се обърна и извика нещо на едно от другите деца и изведнъж толкова заприлича на стария Мацелий, че сърцето на Гай се обърна и така се заблъска в гърдите му, че според него ударите му можеха да се чуят чак в Дева. Детето, съсредоточено в играта, така и не го забеляза.

– Когато го родих, в онази колиба в гората, изоставена от всички, къде беше ти? – гласът ѝ бе тих, за да го чува само той, но трептеше от ярост. – Когато се борих със зъби и нокти, за да не ми го отнемат, къде беше ти? Къде беше през всички тези години? Защо не сподели мъката ми да го гледам отстрани и никога да не мога да призная, че съм му майка – дори на него самия? Аз го опазих и сега, когато вече е почти мъж, ти идваш и искаш да ми го отнемеш? Не, Гай Мацелий Север Силурик! – изсъска Ейлан. – Гауен няма нищо общо с Рим!

– Ейлан! – прошепна Гай в отговор. Почти беше успял да се убеди, че чувството, което бе изпитал на времето, когато видя новородения Гауен, е било моментно вълнение, но то се бе върнало отново и го бе разтърсило до мозъка на костите. – Ейлан, моля те!

Тя отново му обърна гръб и закрачи, този път по-бавно, по алеята.

– Благодаря ти за добрите намерения, римлянино – каза тя високо и ясно. – Благодаря и на легата. Действително, смъртта на Арданос е голяма загуба за всички ни. Предай нашите поздравии на легата и на твоя баща.

Огромната фигура на Хю се изправи до Гай и той бе принуден да последва Великата жрица към изхода. Обърна се още веднъж и за миг срещна очите на Гауен, който следеше топката. Веднага след това момчето хукна в обратна посока и изчезна от погледа му. Гай продължи да върви по алеята. Стори му се, че слънцето е залязло посред бял ден.

Ейлан отново бе спуснала воала пред лицето си. Само след миг тя изчезна като сянка в някаква странична врата.

Гай остави коня си сам да намери пътя. Яздеше, отпуснал юздите, и се чудеше как всичко се обърка така ужасно. Беше толкова щастлив, като видя, че Ейлан си е същата. Искеше да ѝ говори за любовта си, за общото им бъдеще – но сега съзнаваше, че властта я е променила; тя не беше адска фурия, а просто жена, водена единствено от властния си характер и гордостта си – като онази императрица, жената на Октавиан, или Боадицея.

Тогава в мислите му се появи образът на Сенара – такава, каквато я бе видял за последен път, и измести спомена за гнева на Ейлан. Сенара беше толкова невинна, кротка и добра – такава, каквато бе Ейлан, когато се запознаха. Ейлан никога не бе го разбрала докрай, но Сенара бе половин римлянка като него самия и сигурно се разкъсваше от същите вътрешни противоречия. Изведнъж му се стори, че ако успее да спечели сърцето ѝ, раните на душата му ще зараснат.

Нямаше намерение да се предава. Сенара щеше да бъде негова. Щеше да си вземе и сина, ако ще всички римски легиони и британски бойци да се изправят срещу него.

Дните след посещението на Гай Ейлан прекара в пълно усамотение. Жриците предполагаха, че тя скърби за дядо си, ала неговата смърт, макар че я бе развълнувала, будеше у нея и известно чувство на облекчение. Но чувствата, които събуди срещата ѝ с Гай, бяха нещо съвсем друго. Самата тя бе удивена от гневното си избухване – не по-малко от самия Гай. Едва сега осъзна колко дълбоко я бе засегнал, когато я изостави преди толкова години. Наистина, тя самата бе приела това решение, но все пак – би могъл да се опита да я потърси много по-рано! Как смееше да идва просто така, без да спомене и дума за любовта, която ги бе

свързала, и да иска да ѝ вземе детето!

Всеки път, когато разсъжденията ѝ стигнеха дотук, се налагаше да стане да повърви малко и да се опита да дисциплинира съзнанието си и да се успокои, както я бе учила Кайлеан. Трябваше да изминат няколко дни, преди да започне сериозно да обмисля това, което ѝ бе казал Гай. Кой ли наистина щеше занапред да се чувства в правото си да ѝ диктува думите на Богинята? Доколкото ѝ бе известно, друидите още се караха и надали щяха да се споразумеят до предстоящия празник на есенното равноденствие. Затова и Ейлан не се безпокоеше особено за тази церемония. Но до Самхаин новият Върховен друид трябваше да е избран и да упражнява властта си. И ако бе някой като баща ѝ, щеше да призове племената да се вдигнат на бунт.

Диеда се върна в Горския храм и дойде да ѝ се обади, но когато Ейлан се опита да изрази съчувствие за загубата на баща ѝ, само сви рамене.

– Не е кой знае каква загуба – каза безсърдечно тя. – Баща ми открай време си беше маша на римляните. Чудя се кой ли ще ти диктува занапред какво да говориш.

Още от събитията около раждането на Гауен Ейлан се бе почувствала отчуждена от Диеда, но въпреки това ѝ бе трудно да повярва, че смъртта на баща ѝ дотолкова не я е засегнала. Отново изпита нужда да поговори с Кайлеан – ако тя беше тук, може би щеше да намери обяснение за странното поведение на Диеда.

Диеда още не си беше тръгнала, когато една млада жрица влезе и съобщи, че е пристигнал Кинрик. „Гарваните започнаха да се вият наоколо“ – каза си мрачно Ейлан, но поздрави радушно Кинрик, когато Хюго въведе. Доведеният ѝ брат се бе състарил преждевременно. Беше заприличал на дръглив планински кон, а светлата кожа на лицето му бе обезобразена от стари белези.

– Какво търсиш из тези земи? Мислех, че си на сигурно място, някъде на север, след провала на плановете ти с деметите и Бригита.

– О, аз идвам и си отивам, когато ми хрумне – отвърна Кинрик – при това под носа на легата. Не са дорасли да ме хванат.

Говореше с някаква пресилена веселост, която Ейлан намери за обезпокоителна.

– Най-гордият звяр най-лесно попада в клопката – измърмори саркастично Диеда.

Ейлан си каза, че безразличието ѝ към Кинрик е прекалено подчертано, за да бъде убедително. Кинрик сви рамене.

– Може пък някой бог да ме е избрал за свой любимец. Понякога имам чувството, че животът ми е омагьосан. Сигурен съм, че мога да отида в Лондиниум, да дръпна брадата на губернатора и пак да се измъкна невредим.

– На твоето място не бих го сторила – отбеляза Диеда и изведнъж и двамата се разсмяха.

– Засега ще се откажа, но след месец-два... кой знае? Много неща може да се променят. Право да си кажа, не скърбя за Арданос. Не би трябвало да скърбиш и ти, Ейлан, той си вреше носа навсякъде.

– Вярно – кимна тя, но почувства, че кръвта ѝ се смръзва, защото думите на Кинрик съвпадаха подозрително с това, което ѝ бе казал Гай.

– Това е добре, поне засега говориш искрено – отбеляза Кинрик. – Но се чужда докъде ще стигне откровеността ти, сестро.

Ейлан отвърна предпазливо:

– Аз поне знам какво искам.

– Тъй ли? И какво е това, което искаш, Ейлан?

– Мир! – „За да мога да видя как синът ми израства и става мъж“ – допълни тя на себе си. Но нямаше как да каже това на Кинрик. Плановите на Арданос бяха провалили нейното щастие, а и живота на Диеда и Кинрик, но поне благодарение на него племената от западните земи живееха в мир от дванайсетина години.

Кинрик изкриви лице в гримаса.

– Мир! Женски приказки – изпръхтя той презрително. – Говориш като човек на Мацелий. Нерядко съм подозирал Арданос, че работи за него. Но тъй или иначе, него вече го няма. Може би сега ще имаме възможност да прогоним римляните. Бригита още чака и знае какво искаме от нея.

– Бригита би трябвало да е преситена от воители – каза Ейлан.

– По-скоро е преситена от римско правосъдие – сопна се Кинрик. – Но напоследък се носят странни слухове. Ако в самия Рим избухне гражданска война, може би ще успеем да се отървем от така наречената им законност. И тогава всеки римски дом ще бъде изравнен със земята, както на времето стана с дома на Бендейгид!

Ейлан го прекъсна.

– Нима си забравил? Не римляни изгориха бащиния ми дом. Не бяха римляни тези, които убиха майка ни! Бяха хибернийски пирати и тъкмо римляните ни помогнаха да ги накажем!

– Ние решаваме в нашите земи! – отвърна категорично Кинрик. – В нашите земи само ние наказваме и прощаваме. Нима трябва да мълчим,

покорни като кучета, и да оставим римляните да ни казват с кого и кога да се сражаваме?

Бледата кожа на лицето му беше пламнала от гняв. Ейлан настоя:

– По-добре лош мир, отколкото добра война.

– И ти ли повтаряш предателските думи на Арданос? А може би те са ти внушени от самия Мацелий – или от хубавото му синче? – избухна Кинрик.

Зад него Хю запристъпва от крак на крак. Ейлан бе толкова ядосана, че не му обърна внимание.

– Мацелий поне се грижи за доброто и на римляни, и на британци.

– А аз не – така ли? – очите на Кинрик искряха гневно.

– Нищо подобно не съм казала.

– Но го мислиш! – изсъска Кинрик. – Знам, че младият Мацелий е идвал тук. Какво ти е наговорил? Докато ти си Велика жрица, не ни трябват римляни! Крайно време е да се сложи край на твоите предателски пророчества! Бендейгид е избран за Върховен друид – затова съм тук, за да ти го съобщя – и можеш да бъдеш сигурна, че ще ти се наложи да говориш по съвсем различен начин на следващия празник!

Диеда гледаше ту Ейлан, ту Кинрик. Лицето ѝ беше пламнала от възбуда. Ейлан се опитваше да се владее. Казваше си, че Кинрик само се опитва да я засегне.

– Не отричам, че Арданос споделяше с мен желанията си и тълкуваше думите на Богинята. Но това, което говори Богинята, докато аз съм в транс, няма нищо общо с мен. Аз не съм лъжепророчица, Кинрик – отвърна тя тихо.

– Да не се опитваш да ми кажеш, че Богинята иска от нас да не воюваме с нашествениците?

– Защо не? – възрази Ейлан. – Не забравяй, тя е майка. – „Аз също“ – Ейлан преглътна последните думи, които напиреха на устните ѝ, и допълни гневно: – Нямах право да говориш така с мен!

– Аз съм отмъстителят на Богинята – извика Кинрик, – и ще говоря, каквото пожелая – и дори ще наказвам!

И преди Ейлан да разбере какво става, той вече я бе ударил по бузата. Тя извика, а Диеда възкликна стреснато:

– Как смееш?

– Катубодва ми е свидетел, че постъпвам така с всички, които предават народа ни на римляните!

Огромна сянка надвисна над Кинрик. Той понечи да се обърне, все така пламнал от гняв, но сопата на Хю го спря в движение, стовари се

върху му и след миг главата му се превърна в каша от кръв, кости и мозък. Писъкът на Диеда разцепи въздуха, Ейлан протягаше ръце, за да спре Хю, но бе вече късно.

За миг тялото на Кинрик остана право. Още можеше да се забележи изненадата, изписана на това, което бе останало от лицето му. И тялото осъзна най-сетне своята смърт и се свлече на земята в безжизнена купчина.

Трепереща, Ейлан се наведе и повдигна китката на Кинрик. Потокът от кръв, който течеше от главата му, започваше да намалява и Ейлан знаеше добре, че няма да намери никакъв пулс. Тя вдигна отчаяно очи към телохранителя си, който бе започнал да позеленява при вида на кръвта.

– Хю... защо го направи?!

– Повелителко... той се осмели да те удари!

Ейлан сведе глава. Знаеше, че дори на мястото на Кинрик да бе самият Арданос, Хю пак щеше да го убие. Той знаеше едно – Великата жрица е недосегаема. А сега трябваше да намерят начин да скрият от хората смъртта на Кинрик. Последователите му бяха малобройни, но отчаяно смели хора. Ако започнеха да си отмъщават, крехкото единство, което съществуваше сред народа им, щеше да рухне безвъзвратно. Мъртъв, Кинрик щеше да бъде още по-опасен, отколкото жив.

Диеда ридаше. Ейлан не можеше да пророни дори една сълза.

– Върви, Хю – каза тя уморено. – Кажете на Миелин какво се случи и я помолете да прати вест на новия Върховен друид.

„Баща ми“ – допълни тя наум. Не искаше да мисли какво означаваше това.

– Не говори с никой друг – продължи тя на глас – и когато кажеш всичко на Миелин, забрави за станалото.

После се изправи на крака. Имаше чувството, че изведнъж се е превърнала в стогодишна старица.

– Ела с мен в градината, Диеда. Вече не можеш да направиш нищо за него. Ейлан тръгна към разплаканата жена, за да я утеша, но Диеда се отдръпна рязко.

– Така ли възнаграждаваш тези, които остават верни на своите? Защо не накараш питомната си мечка да убие и мен?

Ейлан трепна.

– Опитах се да го спася. С радост бих дала живота си...

– Разбира се, на думи е много лесно! – Диеда не можеше да се спре. – Но ти не даваш живот – само можеш да го отнемаш! Смучеше като

паразит мъдростта на Кайлеан, а после я прати в изгнание! Опетни доброто ми име, за да останеш непорочна като новородено бебе в очите на хората, а сега стана причина за смъртта на единствения мъж, когото някога съм обичала! Твоят римлянин може само да се радва, че се отърва от теб! Великата повелителка на Вернеметон! Само ако хората знаеха!

Ейлан отвърна бавно:

– Никой не те е карал насила да даваш обет, Диеда. Когато стана ясно, че са избрали мен, ти можеше да бъдеш освободена от задълженията си тук, а когато замина за Ериу, никой не те е принуждавал да се върнеш. Казвала съм ти го и преди, но ти така и не пожела да се вслушаш в думите ми – опитваше се да говори спокойно, но думите на другата жена я бяха засегнали по-дълбоко от плесницата на Кинрик.

– А аз ти казах веднъж да се пазиш от мен, ако посмееш да предадеш нашите! Прав ли бе Кинрик, Ейлан? Вярно ли е, че винаги си помагала на римляните?

Ейлан вдигна глава. Трепереше цялата, но погледна Диеда право в лицето, толкова подобно на нейното.

– Кълна се... че съм служила единствено на Богинята, с душа и сърце – каза тя пресипнало, – и нека небето падне върху ми и земята се отвори да ме погълне, ако лъжа – пое си дъх и продължи: – Аз все още съм Велика жрица на Вернеметон. Но ти можеш да отидеш при Кайлеан или където поискаш, ако мислиш, че не можеш повече да служиш на Богинята заедно с мен!

Диеда бавно поклати глава. Лицето ѝ доби странен, лукав израз, който уплаши Ейлан повече от гнева ѝ.

– О, не – прошепна тя. – Няма да те напусна за нищо на света. Искам да съм тук, за да видя как ще те накаже Богинята!

Когато Гай пристигна при колибата на отшелника, Сенара вече го чакаше отвън. Медночервеникавата ѝ коса пламтеше като огън на тъмния фон на дърветата.

– Значи вече си тук – каза той тихо.

Сенара се обърна и леко извика, сякаш не бе го очаквала.

– Ти ли си наистина?

– Аз и никой друг – заяви Гай весело, – напук на лошото време. Предполагам, че всеки момент ще завали – той вдигна очи към небето. – Как мислиш, дали отец Петър би дал подслон на двама странници?

– Ако странниците искат да приемат Христа, ще ги приеме с

радост. Но не мисля, че ще се зарадва много на езичници – каза тя с упрек.

Двамата влязоха в колибата. Вътре имаше само няколко дървени пейки и едно несръчно сковано легло. Но отец Петър не се виждаше никъде. Вън плисна дъжд и бурята се разрази с все сила. Гай вдигна глава, заслушан в тътена на гръмотевиците.

– Виждаш ли, дойдох точно навреме – каза той и я погледна с усмивка. – *Bellissima*⁵⁴!

– Не бива да говориш така – отвърна тя смутено.

– Така ли? – Гай я наблюдаваше внимателно. – Нали една от вашите християнски добродетели е винаги да се говори истината? Философите-стоици ни учат на същото, а доколкото знам, и друидите много държат на истината. Нима искаш да лъжа, когато разговарям с теб?

– Винаги можеш да ме надговориш – нацупи се момичето. – Тук сме, за да говорим за спасението на душата ти.

– Вярно; за нещо, което не съм убеден, че притежавам. Сенара отвърна:

– Не съм учила много философия. Но струва ми се, че дори твоите стоици говорят за една част от човешкото същество, която възприема нещата, които тялото не може да види и почувства.

– Така е. Точно тази част от мен ме убеждава, че си най-прекрасната сред жените.

Гай съзнаваше, че може да подплаши момичето, но бурята, вместо да разтовари напрежението му, го усилваше. Беше прекарал дните след последната си среща с Ейлан във вътрешна борба. Изпълваха го гняв и отчаяние. Бе пожелал да изпълни дълга си към нея, да я вземе със себе си, а тя бе отказала. Юлия също го бе отхвърлила. Това със сигурност му даваше право да потърси другаде утеха! При това, когато казваше на Сенара, че е красива, говореше самата истина.

Момичето се беше изчервило до ушите. То вдигна поглед към него и каза плахо:

– Все пак, не е хубаво да ми говориш такива работи.

– Напротив. Мисля, че постъпвам съвсем правилно и че ти самата не искаш от мен да лъжа. Освен това, нали си създадена за любов, щом си жена?

Сега вече Сенара, наслушала се на достатъчно проповеди, стъпи на

54. *Bellissima* (лат.) – най-красива. (Б.пр.)

поздрава почва.

– Казано е в Светото писание – поде тя смело, – че на всички нас – и жени, и мъже – ни е вдъхнат живот, за да славим Създателя.

– Звучи много скучно – отвърна Гай. – Ако аз бях бог, бих изисквал от своите творения да вършат нещо, вместо да прекарват живота си в безделие и славословия.

– Не е дадено на творенията да съдят Твореца.

– Защо не? – възрази Гай.

– Как може да има нещо по-хубаво от това да славиш Господа? – Сенара отново вдигна поглед към него. Така, пламнала от смущение, му се стори още по-красива.

„Има и още как, каза си той; и аз смятам да те науча да го цениш“. Беше убеден, че ако има Бог и той е създал женската красота, не би могъл да иска от мъжете да не я оценяват по достойнство. Само че още не бе време да го казва на момичето.

– Хайде, разкажи ми нещо за твоя Творец.

– Във всяка религия – освен в римската, защото вие се кланяте на злия си император като на божество – се говори за Творец. Той е създал всичко видимо и невидимо, и ни е вдъхнал живот, за да Го славим.

– Ако трябва да бъдем точни, ние почитаме божественото начало у императора, божественото вдъхновение, което насочва постъпките му – прекланяме се пред духа на империята, а не пред човека, който заема императорския трон. Именно затова преследваме като предатели тези, които не кадят тамян пред лика на императора.

– Предполагам, че е възможно някога да е имало и добри императори, въпреки че нашите свещеници не вярват в това – кимна Сенара. – Но нима би могъл да оправдаеш Нерон, който е отнел живота на толкова християнски мъченици?!

– За Нерон не споря – каза Гай, – нито пък за Калигула. Дори сега в Рим има хора, които считат че Домициан отиде твърде далеч в обожествяването на собствената си личност. Но когато това стане, тези, които са въздигнали човека до трона, имат право да го свалят оттам.

„И така ще стане – при това скоро“ – добави той на себе си.

– Ти си толкова горд с римския си произход – каза Сенара. – А аз не знам почти нищо за семейството на майка си и нерядко съм се чудела какъв ли щеше да бъде животът ми, ако ме бяха отгледали те. Ти в Рим ли си роден? Гай се усмихна.

– Ни най-малко, и аз съм половин британец като теб. Майка ми е била принцеса от племето на силурите. Умряла съвсем млада, при

раждането на сестра ми.

– Колко тъжно! – очите ѝ се насълзиха и Гай едва сега осъзна, че са много тъмносини. – Какво е станало после?

– Отгледал ме е баща ми – продължи Гай. – Аз съм единственият му син, затова се е постарал да ми даде най-доброто възможно образование; да ми осигури учители по гръцки и латински; после постъпих в легионите. Всъщност това е всичко – няма повече за разказване.

– Нима е нямало жени в живота ти?

Беше очевидно, че Сенара се бори безуспешно с любопитството си. Гай реши, че това е добър знак.

– Баща ми уреди брака ни с Юлия, когато бях още съвсем млад – каза той предпазливо. Един ден тя щеше да узнае истината за Ейлан и техния син, но сега не бе време да говори за това с нея. – Може би знаеш, че жена ми положи обет да се откаже от плътската любов, и сега съм сам – заключи той натъжено. Отвън гръмотевиците тътнеха една след друга.

Сенара каза:

– Знам, че не бива да го казвам, а и отец Петър би ме упрекнал, но все пак ми се струва, че жена ти не е постъпила правилно. Знам, че за една християнка обетът за безбрачие е най-добрият избор, но след като веднъж е била свързана с теб в брак по обичая...

– Ако ти беше моя съпруга, би ли дала такъв обет?

Сенара пламна отново, но отвърна сериозно:

– Не. Апостол Павел учи, че тези, които са положили брачен обет, трябва да му останат верни. Само тези, които още не са женени, не бива да се обричат.

– Мисля си, че ако бях взел теб за жена, би се отнасяла по-съвестно към съпругеските си задължения – каза той с особена нежност.

– Ако ти се бях врекла, никога не бих нарушила обета си.

– А полагала ли си обет във Вернеметон? – Сенара гледеше вторачено пода пред краката си. Гай пристъпи още по-близо до нея. Виждаше как пулсира вената под фината кожа на шията ѝ.

– Не, не съм – промълви тя. – Те винаги са се държали добре с мен и не са искали почти нищо в замяна, но си мисля, че ако се обрека да служа на тяхната Богиня, трябва да обърна гръб на това, което съм наследила от майка си. Скоро ще трябва да взема решение.

– Мисля, че има друг изход – гласът му затрепери. Упоителният аромат на косите ѝ го замаиваше, но той си наложи да говори спокойно. – Юлия се отрече от правата си на съпруга, като положи обет за

целомъдрие, защото ние се оженихме по римския, не по християнския закон. Винаги мога да я напусна и тогава бих се оженил за теб, Сенара – или Валерия – нали така те наричаше майка ти? Твоят чичо, Валерий, е добър човек. Знаем, че ще се радва, ако те отведе от Вернеметон.

Гай чуваше ясно пресекилото ѝ дишане. Приличаше му на малка, пъстра птичка, също като Ейлан, когато дойде при него преди толкова години – не смееше да я докосне, за да не я подплаши. Но Ейлан вече не го искаше – и той решително я пропъди като сянка от миналото. Това момиче беше живо и истинско, и близостта му го караше да забрави всичко останало.

– О, ако това можеше да стане – прошепна Сенара. – Но къде бихме могли да отидем?

– В Лондиниум, или дори в Рим. Очакват се големи промени, Сенара. Не искам да ти казвам нищо повече, но вярвай ми, ако решиш да дойдеш с мен, двамата ще можем сами да решаваме бъдещето си!

Несигурността и болезнената нужда да я докосне почти го влудяваха. Бореше се с желанието си да я притисне към себе си, но му се струваше, че никога не се е изправял пред по-трудна задача. Непрекъснато си напомняше, че страстта му може да я отблъсне. Когато срещна очите ѝ, можеше само да се моли тя да не се стресне от неприкритото желание в погледа му.

Сенара не избяга. Остана на мястото си, цялата разтреперана, и промълви едва чуто:

– Само да знаех какво да сторя...

„Ела с мен, отвърна ѝ той мислено. Помогни ми да отгледам сина си!“ Нали затова искаше за съпруга нея, а не някоя високомерна римлянка, която би презирала британската кръв на Гауен. Единствено заради момчето...

Най-сетне Гай се осмели да я погали по косите. Тя не се отдръпна, но продължи да трепери. Уплашен да не я отблъсне, той дръпна ръката си.

– Господи, какво да сторя? Научи ме! – изплака тя и обърна лицето си така, че страната ѝ легна в ръката му.

– Мисля – прошепна той, – че тъкмо твоят Бог ни е събрал.

– Дано си прав!

– Ще отида при чичо ти и ще го помоля да ми даде пълномощия да те отведе от Горския храм. Когато се върна, трябва да бъдеш готова да ме последваш – каза Гай. – Мине ли следващото пълнолуние, ще бъдем двамата заедно – на път към Лондиниум.

Отново успя да се овладее, за да не я сграбчи в прегръдките си. И беше възнаграден, защото момичето застана на пръсти и смутено прошепна в ухото му:

– Нека се целунем на сбогуване като брат и сестра во Христе.

– Ах, Валерия, не такава целувка искам от теб – прошепна Гай в косите ѝ. – Някой ден ще разбереш.

Тя се отдръпна и той не се опита да я задържи. И добре стори, защото веднага след това завесата на вратата се повдигна и в колибата влезе отшелникът. Гай забеляза с учудване, че Сенара поздрави свещеника без видимо смущение. Явно всички жени умееха да прикриват чувствата си по-добре от мъжете. Спомни си колко бързо бе успяла да се овладее и Ейлан след последното си гневно избухване. Сенара каза невъзмутимо:

– Радвай се, отче. Гай Мацелий обеща да ме отведе от светилището на друидите и да ми намери нов дом, може би дори в Рим.

Отец Петър изгледа остро Гай; явно не беше наивен като момичето. Гай побърза да го успокои:

– Сенара се опитваше да ме убеди да се присъединя към паството ти, отче.

– А ти какво реши? – отецът продължаваше да го гледа с подозрение. Гай отвърна уклончиво:

– Сенара умее да говори убедително. Отец Петър пламна от възторг.

– Ще те приема като свой син – каза той доволно. – Ти би дал добър пример на хората от твоята класа.

„И още как, каза си Гай. Един високопоставен римлянин би бил добър улов за този събирач на души“. Пък после нека християните разправят, че не обръщали внимание на ранг и произход! Все пак – щом момиче като Сенара бе привлечено от тяхната вяра, в нея не можеше да няма нещо добро.

– Ейлан! Ейлан! Императорът е мъртъв! – Сенара връхлетя през вратата, но веднага спря като закована, опитвайки се да възстанови приличнето, с което би трябвало да се държи пред Великата жрица.

Ейлан остави с усмивка вретеното си и покани момичето да седне. Сега, когато Кайлеан я нямаше, а Миелин отново бе изпаднала в едно от мрачните си настроения, Ейлан все повече започваше да разчита на компанията на Сенара. От смъртта на Кинрик Диеда не бе разменила и дума с нея. Поне бяха успели да го погребат, без хората да разберат нещо. През нощта бяха дошли двама друиди и бяха отнесли тялото. Положиха го в древната надгробна могила при Хълма на Девиците. Ако смъртта на Кинрик не бе кой знае колко славна, поне бе погребан като герой.

– Човекът, който ни носи яйцата, чул новината в Дева – очите на Сенара бяха широко отворени от възбуда. – Убили Домициан преди седмица, точно преди равноденствието, и сега целият свят – от Каледония до Партия – жужи като разбунен кошер! Някои казват, че следващият император ще бъде сенатор, избран от своите, други, че легионите ще наложат своя избраник. Но най-вероятно е никой да не отстъпи и да избухне гражданска война!

– А какво става в Дева? – успя най-сетне да попита Ейлан.

– Войниците от Двадесети легион били неспокойни, но засега няма ло размирици. Командирът им отпуснал много вино и си устроили голямо пиршество. Какво ли ще стане сега, господарке Ейлан?

Ейлан въздъхна.

– Сигурно командирът им се надява да се изпонапият, а после да страдат няколко дни от последиците, та да не им е до размирици.

Ако хората имаха късмет, така и щеше да стане. Но ако вместо това виното подбудеше войниците към сбивания и буйства, никой не можеше да предвиди как ще се развият нещата.

Сенара се изкиска и поклати глава.

– Не питам за легионерите, а за императора. Как мислиш, дали Сенатът ще надделее? Може би тогава Рим отново ще стане република?

Ейлан я загледа учудено. Защо ли това дете се вълнуваше толкова от събитията в Рим? Разбира се, тя бе половин римлянка – „като Гай“, обади се някакъв глас в съзнанието ѝ – но никога досега не бе проявявала голям интерес към произхода си.

– Много повече ме вълнува въпросът какво ще стане в Британия – каза Ейлан мрачно. – Кинрик не бе единственият, който би се възползвал от тази блестяща възможност за бунт – а стане ли това, ще си имаме гражданска война и тук!

„Баща ми ще е сред първите подстрекатели“ – допълни тя наум и потръпна. В името на Богинята, какво можеше да стори, ако Бендейгид дойдеше при нея с исканията си – вече не само като неин баща, но и с новопридобитата си власт на Върховен друид? Колко отчаяно ѝ се искаше да може да се посъветва с Кайлеан!

Очите на Сенара отново се разшириха.

– Какво да правим тогава?

– Има нещо, което ти би могла да сториш – каза замислено Ейлан. – Взemi новото ленено платно и го отнеси на друидите – ти още не си положила обет, затова отиването ти там няма да им се стори странно. Попитай съвсем невинно чули ли са новината и после ще ми разкажеш какво са ти отговорили.

Сенара ѝ се усмихна заговорнически и веднага скочи на крака. След миг вече бе изчезнала, оставяйки Ейлан на мрачните ѝ размисли.

„Наистина, какво мога да сторя аз?“ Може би трябваше да приеме предложението на Гай, но ако разбираше правилно положението, сега той сигурно си имаше достатъчно проблеми и без нея. Съществуването на Гауен бе оръжието, с което Арданос си служеше, за да я държи в подчинение. Беше се надявала, че след смъртта на дядо си ще бъде свободна, но ако баща ѝ не знаеше тайната ѝ, Диеда я знаеше. Ейлан се боеше, че не след дълго омразата на Диеда щеше да я подбуди да даде в ръцете на Върховния друид власт над Великата жрица – и Бендейгид нямаше нито за миг да се поколебае да я използва. Освен ако не я убиеше на място.

Тя отпусна глава в ръцете си. Главата отново започваше да я боли – напоследък страдаше почти постоянно от главоболие.

„Как да се справя? Богиньо, помогни ми!“

Някой ден, когато можеше да каже открито защо е вършила всичко това, когато в страната се възцареше мир и всички заживееха като един народ, без да се делят на британци и римляни, тогава може би щеше да ѝ бъде простено. Ейлан поклати отчаяно глава. Кога ли щеше да стане това! А сега нямаше към кого да се обърне за помощ.

В същия миг страшна болка прониза като копие слепоочието ѝ – и изневиделица я връхлетя неканена мисъл: „Дотогава няма да съм сред живите...“ После Ейлан изгуби съзнание.

Когато дойде на себе си, видя, че е лежала отпусната направо на масичката. Чувстваше се отпаднала, но я изпълваше странна вътрешна сигурност. Нещо се бе променило. Знаеше добре въздействието на упойващите отвари, които пиеше преди ритуалите. Може би последиците вече се проявяваха.

„Когато смъртта дойде, бе казала някога Кайлеан, ще разбереш без съмнение“. Бавната смърт на Лианон бе по-скоро необичайна. Старата Латис бе казала на времето, че повечето Велики жрици умират внезапно. Сега Ейлан си каза, че сигурно все пак са били предупредени.

„Дали това не беше предупреждение за мен? – запита се тя. – Но моето дело не е още свършено!“

„Свършено е“ – думите прозвучаха в съзнанието ѝ както когато бе в транс и чуваше ясно гласа на Богинята.

Но кой щеше да я наследи? Кой щеше да говори на нейно място с гласа на Великата майка? Не биваше да оставя такова объркано наследство като Арданос!

„Това вече няма значение“ – когато чу тези думи, Ейлан внезапно бе обзета от пълно спокойствие. Бъдещето бе в ръцете на Богинята и вече не бе грижа на Ейлан. Ако ѝ бе писано да умре скоро, това щеше да бъде проява на Нейната милост, а не наказание. Кайлеан бе права. Друидите нямаха право да се месят в живота на Великата жрица. Сега само едно нещо бе от значение – Ейлан бе длъжна да постъпва докрай съгласно повелята, която бе получила свише.

Есенните мъгли се надигаха над мочурищата в Летните земи и бавно започваха да поглъщат Тор. В такива утрини, когато Кайлеан застанеше сред изправените камъни на върха му, се чувстваше на самотен остров сред сивите вълни на зимно море. И колкото повече приближаваше Самхаин, толкова по-болезнено ставаше желанието ѝ да види отново Ейлан.

Първоначално тя пропъждаше натрапчивото безпокойство. Казваше си, че е редно Ейлан да свикне да се справя сама. Но колкото по-къси и мрачни ставаха дните, толкова по-често лицето на младата жена се вестяваше във виденията ѝ и Кайлеан започна да съзнава, че това трябва да има някаква причина, която тя не биваше да пренебрегва. Все по-силно ставаше убеждението ѝ, че Ейлан е в опасност, че има нужда от нея. Тези видения бяха предупреждение, и беше опасно да не им обръща внимание.

Тогава дойде утринта, когато Кайлеан чу съвсем ясно следните думи, сякаш някой ги изричаше бавно и отчетливо до ухото ѝ:

„Ето, мракът ни поглъща, над нас пада сянката на смъртта, и ние те зовем, Майко – сестри и повече от сестри дори зад дверите на отвъдното...“

И тя разбра: със силата на клетвата, която я обвързваше с Ейлан – не само като жрици на Горския храм, но от мрака на неznайната древност, от вековете на предишни съществувания – бе задължена да ѝ се притече на помощ.

Но докато успее да уреди всичко необходимо и да предаде нарежданията си на своята заместничка, за да може да замине за Горския храм, измина доста време. От деня на тръгването ѝ до Самхаин оставаха само две седмици. За щастие тук санът ѝ предполагаше пълната ѝ непогрешимост и никой не би се осмелил да оспори някое нейно решение – считаше се, че всяка нейна постъпка е отговор на божествено прозрение – тя имаше същите права, като Ейлан във Вернеметон. Затова обаче бе длъжна да остави и изрични нареждания за задълженията на всички в нейно отсъствие.

Само след три дни щеше да бъде във Вернеметон. Би предпочела да пътува пеш и в мъжки дрехи, но това би наложило много допълнителни обяснения – затова се примири с носилката и тържествените одежди. Съпровождаха я двама млади жреци, които се държаха така почтително, сякаш ѝ бяха родни внуци. По години наистина можеше да им бъде баба, мислеше Кайлеан.

Докато си проправяха път през мочурливите земи, започна да вали. Кайлеан знаеше, че дъждът ще ѝ забави, и започна да нервничи, но нищо не можеше да се направи. Дъждовете бяха започнали още след есенното равноденствие – а никой, пък бил и посветен в тайното познание, не можеше да повлияе на времето в Британия.

След два дни стигнаха до Акве Сулис. Оттам голям римски път водеше към Глевум. Кайлеан забеляза с учудване, че пътят е много неподдръжан – последните дъждове го бяха изровили, камъните бяха разместени, и Кайлеан можеше само да се радва, че не пътуват с колесница или дори с волска кола.

Беше почти задрямала, когато чу необичаен шум – надникна иззад завеските на носилката и видя няколко мръсни и раздръпани мъже, които излязоха тичешком от гората и се насочиха към тях. Кайлеан знаеше, че из всички краища на империята вилнеят банди от избягали роби и престъпници – беше чувала, че ги има из Британия, но никога не се бе сблъсквала с тях. Сигурно объркването, причинено от смъртта на императора, ги бе окуражило да зачестят с нападенията си.

– Не се захващайте с нас – предупреди ги един от жреците. – Съпровождаме една велика жрица.

– Хич не ни е грижа – захили се един от бандитите. – Какво ще ни направи? Да не вземе да хвърля по нас живи въглени? На всеки панаир има фокусници, които знаят този номер.

Действително Кайлеан бе съжалила, че в носилката няма мангал, но тези бандити бяха явно по-образовани от ирландските пирати, които бе подплашила на времето. Тя вдигна завеските, скочи от носилката и се обърна към един от младите жреци:

– Защо спряхме?

Момчето едва намираше думи от възмущение.

– Тези... тези... – започна той.

Кайлеан не трепна. Бръкна в малката кожена кесия, която висеше на кръста ѝ. Беше съвсем спокойна – не можеше да приеме опасността. Спокойствието по пътищата се поддържаше толкова отдавна от римляните, че тя не можеше да осъзнае какво точно става. Отвори торбичката и каза невъзмутимо:

– Боговете повеляват да даряваме каквото можем на по-бедните от нас. Ето, вземете – и тя подаде на първия бандит някаква дребна монета. Той се засмя на глас.

– Не ни трябва даренията ти, жено – отвърна бандитът с присмехулна любезност. – Но като начало ще приемем тази кесийка...

Кайлеан най-сетне разбра, че ги заплашва голяма опасност. Учудването отстъпи място на възмущение. Сетивата ѝ незабавно се изостриха и тя долови напирещата сила в облаците, надвиснали над главите им. Все пак имаше някаква власт над природните стихии! Вдигна ръце и тогава бандитът, на свой ред разбрал, че жрицата може да се съпротивява, замахна със сопата си. Блесна светкавица и когато протътна гръмотевицата, небето сякаш се срина върху главата на Кайлеан и всичко наоколо изчезна.

Изминаха много часове, преди тя отново да дойде в съзнание.

През дните, последвали първия пристъп на болката, Ейлан се опитваше да приеме волята на боговете. По-лесно ѝ бе да повярва, че Богинята ще бди над Вернеметон и над своя народ – но тревогата за сина ѝ не я напускаше. Би могла да повери Гауен на Кайлеан, но Кайлеан бе на другия край на Британия. Диеда беше кръвна роднина на момчето, но след смъртта на Кинрик тя бе последният човек, комуто Ейлан би

поверила детето си. Разбира се, бе убедена, че Лия би дала живота си за него, но тя беше бедна женица и нямаше при кого да отведе Гауен. Майри може би щеше да приеме детето, но ако баща им научеше чий син е Гауен, животът му щеше да бъде в опасност, ако го пратеше при нея.

Само да можеше да разбере колко време ѝ остава... Но както и да търсеше отговора, силите, които я бяха предупредили за близкия ѝ край, запазваха упорито мълчание. Ако не беше болката, която от време на време започваше да пулсира зад челото ѝ, би отдала всичко на превъзбуденото си въображение. Сега единственото, което се осмеляваше да стои, бе да прекарва с Гауен много повече време от обикновено.

Една вечер тъкмо бе отпратила момчето да се нахрани, когато Сенара влезе, за да запали лампите. Както обикновено Хю стоеше безмълвен като сянка до вратата. В продължение на много години тя бе мислила, че той можеше да я защити толкова, колкото ако бе новоизлюпено пиле, но в крайна сметка се оказа, че греши. Дори само видът му разравяше не зарасналата рана, която смъртта на Кинрик бе отворила в сърцето ѝ.

– Хайде, върви и ти да вечеряш – подкани го Ейлан. – Сенара ще остане при мен, докато се върнеш.

Сенара обиколи стаята с огниво и кремъка и глинените лампи – дори във Вернеметон използваша римски лампи – светваша една по една. След малко Ейлан забеляза, че Сенара седи неподвижно и се взира в пламъка на последната лампа, която бе запалила, и попита:

– Какво има, детето ми? Да не си болна?

– О, Ейлан! – изхлипа внезапно Сенара.

Ейлан стана и отиде да седне на една от широките пейки край стените, после потупа с ръка мястото до себе си.

– Ела тук, дете – каза тя нежно. Когато Сенара дойде по-близо, Ейлан видя, че бузите ѝ бяха мокри. – Какво има, мила? Познаваш ме достатъчно добре, за да знаеш, че няма защо да се боиш от мен. Каквото и да се е случило, можеш да ми се довериш.

Сълзите отново се затъркаляха по бузите на Сенара.

– Ти си толкова добра с мен... винаги си била толкова добра... аз не заслужавам – хлипаше тя несвързано. После се отпусна в краката на Ейлан и зариде неудържимо.

– Недей, дете – започна да я успокоява Ейлан, – не плачи така. Мъчно ми е да те гледам толкова отчаяна. Каквото и да е станало, не може да е толкова страшно – тя внимателно повдигна плачещото момиче и повтори: – Ела и седни до мен.

Риданията на Сенара започнаха да затихват, но тя не седна до Ейлан. Вместо това стана и отново закричи из стаята. Най-сетне спря и каза със задавен от сълзи глас:

– Не знам как да ти го кажа.

Ейлан изведнъж разбра какво измъчва момичето.

– Дошла си да ми кажеш, че не искаш да бъдеш жрица в Горския храм. Сенара вдигна очи. Сълзите бяха оставили блестящи следи по страните ѝ.

– Това е само част от всичко, което трябва да ти призная – прошепна тя. – Най-незначителната част – момичето се насили да продължи. – Не съм достойна да живея сред вас. Ако знаеше всичко, би ме изхвърлила от Вернеметон...

„Ти да не си достойна! – мислеше Ейлан. – Ако знаеше моята история!“ После се сети за думите, които Кайлеан ѝ бе казала някога, и проговори:

– Може би в очите на Богинята нито една от нас не е безупречна. Най-добре е да се успокоиш, дете, и да ми кажеш какво има.

Сенара замълча. Все още избягваше погледа на Ейлан, а Ейлан си спомняше отдавнашния ден, когато стоеше също така уплашена до смърт пред Лианон. Не, сигурно грешеше. Наистина, момичето прекарваше много време сред християните, но те държаха на непорочността дори повече от обитателите на Горския храм.

– Аз... аз... Запознах се с един мъж... и той иска да замина оттук... с него – каза най-сетне Сенара.

Ейлан протегна ръце към нея и я притисна в прегръдките си.

– Горкото ми момиче – въздъхна тя. – Нали знаеш, ти си свободна да ни напуснеш, когато пожелаеш, и да вземеш за съпруг този, към когото те тегли сърцето. Когато те доведоха при нас, ти беше още дете. Тогава никой не е говорил, че ти ще положиш тук обет – но то бе толкова отдавна, че почти сме го забравили. Разкажи ми всичко. Кога се запозна с този мъж? Кой е той? Нямам нищо против да се омъжиш, но нали знаеш, ти си ми като родна дъщеря, и бих искала да се убедя, че изборът ти е правилен.

Сенара я гледаше втренчено. Не можеше да разбере нищо. Ейлан не само че не се сърдеше, но бе и готова да я пусне.

– Срегнах го в колибата на отец Петър. Той е римлянин, приятел на чичо ми Валерий...

Прекъсна я разнеслия се пред вратата мъжки глас.

– Сенара ли? – чу се отговорът на едно от момичетата. – Да, мисля,

че е вътре.

„Трябва да поговоря с това момиче, каза си Ейлан. Редно е да се научи да известява за посетителите – особено ако посетителят е мъж“. Сенара се сети, че Хю го няма, и в такъв случай задължението да пази Великата жрица е нейно, забърза към вратата и застана до нея. На прага застана някакъв мъж. Ейлан, която наблюдаваше Сенара, видя как кръвта изведнъж се отдръпна от лицето на момичето и после изведнъж отново нахлу, така че бузите му пламнаха като огън.

– Това е той... – каза тя плахо. – Дошъл е за мен...

Сенара отстъпи встрани и на трепкащата светлина на лампите Ейлан видя лицето на новодошлия.

– Гай... – прошепна тя. Не можеше да е истина! Това бе някакъв кошмар, роден в измъченото ѝ съзнание! Тя затвори очи, но когато ги отвори, Гай все още стоеше на прага – от плът и кръв, и гледаше зашеметено ту Сенара, ту нея.

Сенара пристъпи напред.

– Гай! – възкликна тя. – Не те очаквах толкова скоро! Получи ли разрешение от чичо ми да се оженим?

Гай се огледа диво около себе си.

– Глупаво момиче! Какво търсиш тук?

Пламъкът на лампите сякаш бе лумнал и в гърдите на Ейлан. Тя се изправи бавно на крака.

– А ти какво търсиш тук? – процеди през зъби Великата жрица и се обърна към Сенара. – Да не искаш да ми кажеш, че мъжът, когото обичаш, е Гай Мацелий Север?

– Да, той е. Защо? Какво има? – Сенара гледаше объркано Ейлан. Ейлан отново се обърна към Гай.

– Ти ще ѝ кажеш какво има – нареди тя. – Кажи ѝ цялата истина – ако можеш да намериш смелост у себе си.

– Каква истина? – попита уплашено Сенара. – Знам, че е женен за римлянка, която отказва да изпълнява съпружеските си задължения. Но той, разбира се, ще се разведе с нея, преди да се ожени за мен...

– Разбира се – макар и тих, гласът на Ейлан звучеше ужасяващо. – И така, Гай, тя знае за дъщерите, които имаш намерение да изоставиш. А знае ли за нашия син?

– Вашият син?! – зашеметена, Сенара се обръщаше ту към Ейлан, ту към Гай. – Кажи ми, че не е вярно – обърна се тя с умолителен тон към Гай. После гласът ѝ секна.

– Ти не разбираш... – измънка безпомощно Гай.

– Не разбирам... – повтори отчаяно Сенара. – Аз исках да те спася, а вместо това ти се опита да ме опозориш. Ясно ми е, че си ме имал за глупачка!

Тя се отвърна от него и в същия миг вратата се отвори с трясък. Гигантът Хю нахлу в стаята с вдигната сопа. Но след смъртта на Кинрик Повелителката го бе нахокала жестоко, и той не искаше да повтори грешката си.

– Господарке – измънка Хю, – казаха ми, че тук имало мъж. Чух викове. Какво искаш от мен?

Ейлан не откъсваше очи от Гай. Мислеше си, че ако не беше надвисналата над всички опасност, би й се сторил смешен. Но може би за горд римлянин като него не можеше и да се измисли по-тежко наказание от това да изпадне в такова нелепо положение. След малко Ейлан наруши мълчанието си, което се стори безкрайно на останалите. Тя вдигна ръка и нареди с жест на Хю да не мърда.

– Върви – каза тя мрачно на Гай. – Върви си веднага, инак той ще ти пръсне черепа – обърна се към Сенара и добави: – Върви и ти с него, щом искаш – докато все още имам власт да ви защита.

Сенара изгледа Гай и после се хвърли в прегръдките на Ейлан.

– О, не – изплака тя, – за нищо на света не бих тръгнала с него сега!

Ейлан притисна момичето към себе си и отново вдигна поглед към Гай.

– Вън оттук – процеди тя тихо. – Излез незабавно или ще наредя на Хю да ти покаже на какво е способен – изведнъж гневът й разби бента на самообладанието и тя изкрещя: – Върви си, за да не те убия със собствените си ръце!

Гай не се опита да й противоречи. Той отметна завесата на вратата и изчезна в мрака.

Седнал в кръчмата „При синия орел“, Гай отново повика кръчмаря и му поръча ново шише кисело галско вино. Пиеше почти непрекъснато от три дни насам, като само от време на време сменяше кръчмите, когато кръчмарите отказваха да му наливат повече вино. Но те го познаваха отлично, знаеха и кой е баща му – и не се съмняваха, че рано или късно ще им се плати.

Понякога Гай се замисляше дали вече са забелязали отсъствието му, но баща му сигурно щеше да реши, че е заминал за вилата, а пък Юлия щеше да предположи, че е останал в града при баща си.

Основният проблем, който го вълнуваше, бе колко още вино ще трябва да изпие, за да притъпи болката в сърцето си.

Беше решил да остане в Дева първо поради политическото положение, а освен това защото не искаше да се изправи пред Лициний, за да му каже, че възнамерява да напусне дъщеря му и ненужните никому дъщери, които тя му бе родила. Като се замисли, той си призна честно, макар и със закъснение, че Лициний сигурно би упрекнал Юлия, ако научеше за положения от нея обет. Самият той останал без син, Лициний сигурно не би искал Юлия да бъде напусната от мъжа си поради това, че не му е дарила наследник. Но от друга страна, ако Лициний успееше да убеди дъщеря си да изпълнява съпружеските си задължения, Гай нямаше да може да се ожени за Сенара, а единствено мисълта за нея го топелеше през последните дни и му помагаше да прогонва страховете си.

Сега това, разбира се, нямаше никакво значение. Гай надигна шията и течният пламък на виното стопли за миг гърдите му. Сенара не го обичаше. Юлия не го обичаше. А Ейлан – неговата Ейлан – го ненавиждаше. Гай потръпна, защото отново си спомни ужасното лице на фурията – беше застанал отново лице в лице с нея онзи ден, когато Ейлан го прогони от Вернеметон.

Вратата на кръчмата се отвори с трясък и вътре нахлуха голяма група легионери. Гай си каза кисело, че командирът сигурно вече се безпокои да не е объркал нещо в плановете си. Пирът, който организира за легионерите, не му свърши никаква работа – само отслаби дисциплината в легиона. Ако се намираха в Рим, при такова положение императорът би опразнил хазната си, за да залъгва хората с циркови представления, но тази забравена от боговете провинция можеше да предложи единствено бой на мечки с кучета. Това, разбира се, не можеше да отклони достатъчно вниманието на хората, а войниците започваха да вилнеят и напрежението се усилваше с всеки изминал ден.

Никой не обърна внимание на самотния мъж, който се напиваше кротко в един ъгъл – Гай въздъхна доволно и отново посегна към шишето.

Някаква ръка стисна китката му. Той вдигна зачервените си очи и срещна погледа на стария си приятел Валерий.

– В името на Меркурий, човече, вече мислех, че никога няма да те открия! – Валерий отстъпи една крачка, огледа Гай по-добре и изкриви лице. – Добре поне, че баща ти не може да те види в това състояние!

– Той... знае ли... – започна Гай.

– Да не си луд? Ако теб не те е грижа за чувствата на стария, аз

поне се опитвам да му пестя неприятностите. Един от войниците ми каза, че те виждал из кръчмите. Какво те прихвана да се напиваш тъкмо сега? Хайде, няма да говорим повече – прекъсна той слабите протести на Гай, – първо трябва да те измъкна оттук!

Гай продължаваше да мърмори и да възразява, когато Валерий го извлече на улицата и прекоси заедно с него града, за да го отведе в банята. Но едва когато спътникът му го бутна в студения басейн, Гай изтрезня дотолкова, че да разбира какво му се говори.

– Кажи ми сега – поде Валерий, когато Гай се появи, плюещ вода, на повърхността, – племенницата ми Валерия още ли живее в Горския храм?

Гай кимна.

– Отидох да я взема, но тя... промени решението си и не пожела да тръгне с мен.

Спомените от последните дни нахлуха с нова сила в съзнанието му. Беше представил на Валерий една доста изменена версия на истинското положение и бе получил от него съгласие да вземе Сенара за съпруга – това му даваше право да разпитва какво е станало. Но то не обясняваше видимото му безпокойство.

– Слушай – поде забързано Валерий. – Ти не си единственият, който се напива от няколко дни. Снощи прекарах вечерта с няколко легионери от канцеларията на квестора – имената им нямат значение – които непрекъснато говореха за жриците във Вернеметон. Един дори каза: „При това те не са като нашите весталки – най-обикновени жени от варварските племена“. Опитвах се да ги възпра, протестирах, но не ми обърнаха внимание и накрая се хванаха на бас, че могат да отвлекат една от жриците и боговете няма да ги накажат, защото те не били под ничие покровителство.

Гай взе кърпата и започна да се трие яростно. Още не можеше да възприеме изцяло всичко, което Валерий казваше.

– Ела да се напариш – каза Валерий и му подаде ръка. – С потта от тялото ти ще излязат и последните отрови – когато се отпуснаха сред гъстите облаци пара, секретарят продължи: – Надявах се, че е обикновен пиянски бас, и че когато изтрезнеят, ще са забравили за него – до тази сутрин, когато се оказа, че трима от войниците липсват на проверка. Един от останалите, с които пихме снощи, ми каза, че напуснали Дева и потеглили към Вернеметон, за да се опитат да спечелят баса.

– Центурионът... – сърцето на Гай биеше лудо, но поне вече бе в състояние да разсъждава нормално.

– ... си има достатъчно други проблеми, а същото се отнася и за трибуните. След убийството на Диоклециан дисциплината в легионите отиде по дяволите. Ти и баща ти познавате британците по-добре от който и да било друг римски офицер. Какво мислиш, че ще стане, ако хванат римски войници в опит да изнасят някоя от жриците? Бунтът на Боадицея ще бледнее пред това, което би последвало, а ние въобще не сме в състояние да се противопоставим!

– Да... разбира се – отвърна Гай. – Ще отида. Знаеш ли кога точно са тръгнали. Имаш ли представа кой път са избрали?

– За съжаление не знам нищо повече от това, което ти казах – каза Валерий. – Но мога да поразпитам.

– Не, нямаме време за губене. Ще отида у дома да се преоблека и тръгвам.

Гай потри очи.

– Нося ти чисти дрехи – каза Валерий. – Предположих, че ще имаш нужда от преобличане.

– Прав беше баща ми – кимна Гай, – ти наистина мислиш за всичко.

Той се остави в ръцете на робите, които го изсушиха и избърснаха, и се насили да хапне нещо. Упрекваше се горчиво, че се е държал като глупак – опитваше се да удави скърбите си във вино, когато целият свят около него се разпадна. Постепенно съзнанието му се избистряше, нещата идваха на местата си, и той се досети, че утре е Самхаин. Кажиречи, половината племена от западните земи щяха да се съберат във Вернеметон за празника. Нямахше значение какво мислят за него Ейлан и Сенара. Гай се вледени от ужас при мисълта на каква опасност са изложени всички в Горския храм, ако утре там избухнеше бунт.

– Ще отведа племенницата ти на сигурно място – каза той на Валерий на тръгване. А наум добави: „И Ейлан, и момчето... а ако ме мразят толкова, могат да ми го кажат по пътя, докато се прибираме“. Той отметна назад наметалото, за да може свободно да движи ръцете си, и потупа последната вещ, която бе заел от Валерий – меч.

Последните два дни се бяха сторили на Ейлан по-дълги от годините, изменили от пристигането на римляните в Британия; по-дълги от годините, изменили от издигането на Храма на слънцето в голямата долина. Нощта срещу Самхаин сякаш продължи хиляда години. Беше отпратила Сенара преди два часа. Фитилите на лампите вече догаряха и на мъждукащата им светлина сенките ставаха все по-огромни. Ейлан имаше чувството, че всеки момент ще я погълнат – телом и духом.

Сигурно това бе значението на предупреждението, което бе

получила – смъртта бе чакала своя час, като семе, посято в духа и сърцето ѝ; и сега се разтваряше като ужасно, смъртоносно цвете вътре в тялото ѝ. Сърцето ѝ се блъскаше в ребрата, сякаш щеше да изхвъркне. Болката се усилваше, ставаше непоносима – дори при раждането на Гауен не бе страдала така. И не можеше да прецени кое я измъчва повече – телесната болка или ужасните душевни терзания.

От време на време задрямваше и в съня си виждаше объркани видения – видя Кайлеан, заобиколена от някакви мръсни и дрипави, явно злонамерени хора. Видя как жрицата вдигна ръце към небето, видя блясъка на светкавица и после безжизнените тела на нападателите, проснати на земята. Но Кайлеан също лежеше неподвижна и Ейлан не можеше да разбере жива ли е или не.

Когато дойде на себе си, Ейлан трепереше, а бузите ѝ бяха мокри от сълзи. Кайлеан би трябвало да е на сигурно място – на Тор, заедно със своите жрици. Може би това видение е било измамно? Ако бе вярно, каква надежда оставаше за техния свят?

Малко преди зазоряване Ейлан се промъкна безшумно в стаята, където спеше Гауен. Хю пристъпваше безшумно зад нея на босите си стъпала. За първи път, откак бе станала Жрица на Оракула, Ейлан истински се дразнеше от присъствието на гиганта. Имаше чувството, че огромната му фигура ѝ пречи да диша, сякаш отнемаше въздуха ѝ.

Изведнъж си припомни една страшна история, която си разправяха като момичета в Дома на девиците – за една от Великите жрици, която била нападната от собствения си телохранител и после го предала на жреците, които го осъдили на смърт. За първи път си представи истински онази самотна жена, която сигурно се е държала човешки с телохранителя си поради нужда от малко човешка топлина и как държанието ѝ е било погрешно изтълкувано. Потръпна и нареди на Хю да я чака отвън.

„О, богове! Ако Кайлеан беше тук – или Лианон... или майка ми! Само да не бях толкова самотна – тъкмо сега!“ Нямахше никой, комуто да се довери. Дори Сенара, потънала в сълзи и самоотричане, вече ѝ беше враг. А родният ѝ баща беше най-страшният ѝ враг.

Тя се загледа в лицето на спящия си син. Сърцето ѝ биеше толкова силно, че се боеше да не го разбуди. Възможно ли бе това голямо момче някога да е било онова мъничко бебе, което се побираше в дланите на баща си? Той беше плод на взаимна любов, заченат през онзи единствен ден, когато Ейлан се поддаде на силата на собствените си чувства и на страстта на Гай. Спомни си възторга, който я бе изпълнил тогава,

убеждението си, че е постъпила правилно, защото любовта им е свята.

Гауен беше толкова красив! Как бе възможно в непоносимата си скръб да даде живот на такова прекрасно дете? Тя не преставаше да попива чертите на момчето – Гауен беше още дете, с несъразмерно израсли крайници, но у него вече можеше да се открие мъжа, който щеше да стане един ден. Не можеше да реши дали прилича на Гай или не. Някога това би я разочаровало, но сега поне знаеше, че няма да ѝ се налага да подтиска пристъпа на омраза всеки път, когато нещо у делото ѝ напомнеше за баща му.

Но той беше син на Гай; заради него тя се бе съгласила Гай да вземе за жена дъщерята на някакъв висш римски сановник. Само че сега Гай щеше да се разведе с Юлия, но не заради нея и детето, а заради Сенара – Сенара, която бе заместила в сърцето ѝ покойната ѝ малка сестричка. Сенара, която беше по-млада и затова по-красива в очите на Гай.

На кръста ѝ висеше сърповидният нож, който всяка жрица получаваше при посвещаването си. Тя опипа замислено острието му. Огледа вените на китката си, където ясно се виждаше пулсирането на кръвта. Само един разрез би сложил край на мъките и грижите ѝ – поне в този живот. Защо ѝ бе да чака обещаната ѝ от Богинята съдба? Но какво би станало с Гауен, ако сама сложеше край на живота си?

Тя отново окачи ножа на колана си и се отправи към входа. Лицето ѝ, осветено от трепкащата светлина на лампата, сигурно бе издало нещо от чувствата ѝ, защото Хю угрижено се обърна към нея.

– Господарке?

– Отиваме обратно в моя дом, а после ти ще повикаш Сенара. Трябва да разговарям с нея.

Не след дълго Хю се върна с момчето. Дрехата на Сенара беше омачкана, очите ѝ – подути, по страните ѝ имаше следи от сълзи. Когато видя Ейлан, тя веднага изплака:

– Прости ми, Повелителко! За нищо на света не бих...

– Стига – прекъсна я Ейлан. – Нямам сили да понеса всичко това още веднъж. Знам, че скоро ще умра – Великите жрици имат тази привилегия – Богинята ги предупреждава кога им предстои да напуснат този свят.

Тя си пое дълбоко дъх, а Сенара пребледня като платно.

– Не е вярно – възрази тя отчаяно. – Казано е в Светото писание, че никой не може да знае кога ще дойде неговият час...

– Мълчи – прекъсна я отново Ейлан. – Трябва да ти кажа нещо много важно. Ако греша, няма да има значение повярвала ли си ми или не,

но ако съм права, обеща ми да изпълниш една моя молба.

– Всичко, каквото поискаш – каза покорно Сенара. Ейлан отново си пое дъх.

– Ти ме чу, когато казах, че имам син от Гай. Но не знаеш, че този син е Гауен, който отрасна при нас. Искам от теб да се омъжиш за Гай и да вземеш Гауен със себе си, за да го отгледаш като свое дете. Моля те... – когато бе предсказала собствената си смърт, гласът ѝ бе напълно спокоен, но сега затрепери, – обеща ми, че ще се държиш добре с него.

– О, не! – извика Сенара. – Не бих се омъжила за Гай Север, дори да е последният мъж на тази земя!

– Обеща ми да изпълниш една моя молба – напомни ѝ тихо Ейлан.
– Така ли спазваш дадената дума?

Сенара вдигна към нея насълзените си очи и каза:

– Искам само да сторя това, което е редно. Ако ти мислиш... – тя млъкна, задъхана. – Ако Бог е решил да те прибере при себе си, да бъде волята Му, но обеща ми да не посягаш на собствения си живот, Ейлан!

Ейлан събра цялото си достойнство и отвърна:

– За мен няма никакво значение дали вярваш в предсказанията ми или не. Но ако не искаш да ми помогнеш, можеш да си вървиш, Сенара.

Сенара възрази плахо:

– Не мога да те оставя сама в такова състояние!

– Тогава, поне заради Гай, трябва да ми обещаеш, че ще се грижиш за момчето!

– Но ти си длъжна да живееш, именно заради Гауен – настоя Сенара. – Имаш син, без значение от кого, и нямаш право да разполагаш с живота си, както ти хрумне. Гауен е чудесно дете. Трябва да живееш, за да го видиш пораснал. А що се отнася до Гай...

– Моля те, не споменавай името му пред мен.

– Повелителко – Сенара трепереше така, че едва можеше да говори свързано, – вярвай ми, Гай все още те обича – теб и вашия син.

– Отдавна ме е забравил.

– Не те е забравил – настоя по-уверено Сенара. – Разреши ми да му напомня за дълга, който има към майката на сина си. Разреши ми да поговоря за задълженията му на баща и римлянин. Сигурна съм, че по този начин ще стигна до сърцето му.

Възможно ли бе това? Искрена ли бе Сенара, когато настояваше да говори с Гай?

– Аз вярвам в предупреждението, което получих от Богинята – каза най-сетне Ейлан. – Но ако оживея след Самхаин, можеш да опиташ.

Само че преди да говориш с Гай, трябва да отведеш Гауен на сигурно място. Боя се, че на този празник могат да се случат непредвидени неща. Утре... не, още тази нощ – поправи се тя, – трябва да напуснете Горския храм. Отведи Гауен в гората, при отец Петър. Никому няма да дойде на ума да ви търси там!

30

Когато Кайлеан дойде на себе си, разбра, че е била дълго време в безсъзнание. Роклята ѝ бе подгизнала от дъжда. Беше я събудил шумът от колелетата на една каруца, която трополеше по изровения от дъждовете път. В каруцата имаше мъже, въоръжени със сопи, а пред нея вървяха двамина едри стражи с факли в ръце. Дали пък те не бяха пропъдили нападателите? Явно нещо ги бе уплашило, защото не бяха я насилвали, след като изгуби съзнание.

Кайлеан се изправи с усилие. Имаше чувството, че главата ѝ ще се разцепи на две. Тогава видя трупове, натъркаляни по пътя, и долови мирис на обгорена плът.

Един от стражите с факлите наближи и проговори плахо:

– Привидение ли си, жено? Моля те, не ни причинявай зло...

– Давам ви думата си, че не съм никакво привидение – отвърна Кайлеан. Опитваше се да говори съвсем спокойно. – Аз съм жрица от един храм в Летните земи. Нападнаха ме бандити, изгубих съзнание и току-що дойдох на себе си.

Едва сега видя преобърнатата носилка и двамата млади жреци с прерязани гърла. Златните огърлици, белег на сана им, бяха изчезнали. Мъртвите им очи бяха вперени в сивото небе. Ужасена, Кайлеан не можеше да откъсне поглед от трупове.

Но после видя почернелите тела в краката си и осъзна, че боговете не ѝ бяха отказали подкрепата си. Би предпочела да бе спасила младите жреци, но поне можеше да се успокоява с мисълта, че е отмъстила за смъртта им.

– Накъде си тръгнала, господарке? – попита почтително един от селяните в каруцата.

Тя се насили да откъсне очи от мъртвите.

– Към Горския храм, близо до Дева.

– Аха, това обяснява всичко. Чувах, че там все още имало един разквартируван легион и пътищата били охранявани. Иначе по нашите земи никой не тръгва на път без охрана. Дано изберат по-скоро нов император, та и ние да почувстваме защитата на Рим.

Кайлеан примигна. Човекът говореше на местния британски диалект. Колко здраво се бе установил Рим в Британия, щом човек от местното население можеше да изразява съжаление за липсата на

император!

– Виждам, че са избили придружителите ти, господарке – поде отново човекът. – Имаше ли носачи? Тъй или иначе, вече нямаш – сигурно веднага са си плюли на петите. Той се взря в труповите на разбойниците, обърна се отново към Кайлеан и се поклони почтително.

– Виждам, че боговете те подкрепят, господарке. Нашият път не е към Дева, но ще те отведем до най-близкото село, а оттам ще можеш да наемеш нови носачи и охрана.

Той ѝ помогна да се качи в каруцата и я уви в едно сухо наметало. Двама други мъже натовариха труповите на жреците. Кайлеан, свита в под наметалото, си мислеше, че сигурно хората имат най-доброто желание да ѝ помогнат, но явно нямаше земна сила, която да ѝ помогне да стигне във Вернеметон преди Самхаин.

Гай беше много изненадан, когато установи, че пътят, който водеше на юг от Дева, е претъпкан от хора. След миг обаче се сети, че сигурно всички отиват на празника. Но като че ли настроението им не бе никак празнично и погледите, които Гай срещаше, ставаха все по-враждебни. Затова той реши да се отклони от пътя и да поеме по една пряка пътека през хълмовете. После щеше да отиде във Вернеметон откъм колибата на отец Петър.

Студен вятър разлюляваше оголените клони на дърветата и те потракваха като кости. Засега поне дъждът беше спрял. Самхаин бе празник на мъртвите, затова считаха този ден за злополучен. За себе си Гай реши, че поне това суеверие явно отговаря на истината. Но и през ум не му мина да се върне обратно. Беше го обзел фатализъм – така се чувстваше понякога, когато се сражаваше в легионите; познаваше това мрачно примирение със смъртта, което понякога обзема хората преди битка – тогава доблестната смърт ти се струва по-желана от оцеляването на всяка цена. През последните няколко дни бе се почувствал опозорен, но сега можеше да спаси честта си – без значение на каква цена.

Докато яздеше, красотата на есенните гори не можеше да не развълнува сърцето му – въпреки или може би точно поради мрачното му настроение. Колко дълбоко бе обикнал тази земя! Който и да вземеше връх в партийните борби, той нямаше намерение да се връща в Рим. Цял живот се беше старал да оправдае надеждите и амбициите на Мацелий, но така и не бе се приобщиц изцяло към света на баща си. От друга страна, бе прекалено много римлянин, за да не се чувства като

измамник, ако се опиташе да живее сред племената. Но дърветата не го презираха и не го считаха за варварин. Камъните не го ненавиждаха като нашественик. Сред покоя на есенната гора Гай се чувстваше у дома.

Когато наближи колибата на отец Петър, видя, че от комина се вие дим.

Първоначално реши да влезе, но веднага се сети за Сенара. Не искаше да разравя спомена за срещите им, а освен това не бе убеден, че няма да избухне, ако отецът пак започнеше да му досажда с баналните си проповеди.

Предположи, че избягалите легионери ще се укриват в горите наоколо поне до мръкване. Върза коня съвсем леко, така че животното да може да се освободи само, ако той не се върне скоро, и започна внимателно да обхожда колибата. Вървеше под дърветата, които заобикаляха просеката.

Вече се здрачаваше, когато Гай най-сетне забеляза някакво движение в храсталаците пред себе си. Пристъпи напред предпазливо като котка. Под лешниковите храсти лежах двама войници. Играеха на зарове, за да убиват времето, и тъкмо бяха подхванали спор дали да запалят огън или не.

– Флавий Макрон! – тонът на Гай бе недвусмислен. Човекът заста на мирно, без да се замисли, и се огледа объркано около себе си.

– Какво... – започна вторият войник и сложи ръка на меча си. Гай пристъпи рязко напред, сухи съчки изпукаха под краката му и той излезе пред войниците, осветен от умиращата дневна светлина.

– Я виж ти, Гай Мацелий – каза Макрон. – Какво търсиш тук, трибуне?

– Струва ми се, че аз съм този, който трябва да задава въпроси – отвърна сурово Гай. – В Дева знаят, че сте избягали. Знаете ли какво ви очаква, ако ви открият тук?

Лицето на войника стана пепеляво от страх.

– Но ти няма да им кажеш, нали, трибуне?

Гай видимо се поколеба – изчака достатъчно дълго време, та и двамата беглеци добре да се разтреперят, после отвърна:

– Аз не съм ви пряк началник. Ако веднага си плюете на петите обратно към Дева, може и да не пострадате – сега в града цари голяма бъркотия.

– Не можем да тръгнем веднага, трибуне – каза вторият войник. – Лонгин още не се е върнал.

Гай усети, че сърцето му се свива.

– Няма да му помогнете с нищо, ако останете тук – настоя той. – Тръгвайте! Това е заповед. Ще сторя, каквото мога, за вашия приятел.

Напрежението му понамаля, когато чу как стъпките на войниците се отдалечават из шубраците, но оставаше още един легионер – откриха ли го, преди Гай да се натъкне на него, никой не би могъл да предвиди последиците.

Гай отново се запромъква внимателно – сякаш водеше граничен патрул. Беше съвсем близо до стената, заобикаляща Вернеметон. Тук някъде трябваше да има задна врата – стената бе по-скоро символична, отколкото предназначена за отбрана. Скоро пръстите му заопипваха резето и той се промъкна в двора – там, където бе видял сина си да играе на топка с другите деца. Сенара му бе разправяла много за живота си тук. Голямата постройка сигурно бе Домът на девиците. Зад кухните имаше едно тъмно ъгълче, което му се стори подходящо място за наблюдение. Гай запълзя натам.

Очевидно още някой бе на неговото мнение. Когато коленичи, за да се свие в ъгъла, ръката му докосна човешко тяло. Някой възкликна уплашено и след кратко боричкане Гай притисна човека към стената, запушил устата му с ръка.

– Лонгин? – попита той шепнешком. Пленникът кимна. – Басът ви пропадна. Приятелите ти са вече на път, обратно към Дева, и ако искаш да спасиш кожата си, ще ги последваш незабавно.

Лонгин въздъхна и кимна отново. Гай го освободи. Но докато легионерът прекосяваше двора, някъде се отвори врата и широк лъч светлина огря неканения гост. Лонгин застина на място като подплашен заек.

– Бягай, глупако! – изсъска Гай от прикритието си.

Лонгин вече се катереше по оградата, но изведнъж дворът се изпълни с мъже в дълги бели роби. „Друиди!“ – каза си Гай стреснато. Какво ли търсеха тук? Всеки момент щяха да го разкрият – бяха започнали да палят факли. Той се запромъква покрай задната стена на кухните. Зад него някой изруга и Гай се обърна светкавично, вдигнал по навик мечата си.

Човекът изкрещя, когато острието прониза гърдите му, и останалият незабавно наобиколиха Гай. Той се отбраняваше с все сили, и сигурно бе успял да нанесе доста удари – ако съдеше по ожесточението, с което го биха и ритаха, когато най-сетне успяха да го пленят.

– Е, дъще, готова ли си за празника?

Бендейгид изглеждаше много внушителен, наметнат с церемониалното наметало от бича кожа, с всички златни накити на Върховен друид

по себе си. Но сърцето на Ейлан се сви от мрачно предчувствие, докато му отговаряше.

– Готова съм – каза тя тихо. Както всеки път, и сега момичетата бяха пристигнали, за да я подготвят за ритуала. „За последен път“ – плачеше сърцето ѝ, докато я миеха и полагаха венца на челото ѝ. Поне Богинята щеше да я приеме пречистена.

За миг Бендейгид се облегна на жезъла си и се взря в дъщеря си. После направи знак на другите жреци и на момичетата да ги оставят сами.

– Слушай, детето ми, няма защо да се лъжем. Знам, че Арданос е идвал при теб, знам и хитростите, които е използвал, за да прокара чрез теб волята си. Съжалявам, че преди те обвиних в предателство.

Ейлан упорито не вдигаше очи от пода. Не искаше Бендейгид да разбере колко е гневна. В продължение на тринадесет години тя беше Велика жрица – най-уважаваната жена в Британия. Как се осмеляваше да разговаря с нея, сякаш бе още дете? Любещият баща, който някога бе казал, че би предпочел да я удави със собствените си ръце, вместо да я види жена на римлянин! Не можеше да си позволи да предизвика разпавия сега – след сношната бъркотия Сенара и Лия успяха да заминат едва преди няколко часа с Гауен. Трябваше да печели време, за да е сигурна, че са успели да се отдалечат достатъчно от Вернеметон.

Тонът ѝ бе напълно безличен, когато попита:

– Какво искаш от мен?

– Римляните започнаха да се разкъсват помежду си – Бендейгид се озъби насреща ѝ като вълк. – Няма по-подходящ момент за бунт от този. Настъпва сезонът на смъртта, когато дверите между световите се отварят. Нека призовем Катубодва, нека дори духовете на мъртвите се обърнат срещу тях! Вдигни племената на война срещу Рим, дъще, призови ги да върнат свободата си!

Ейлан едва се въздържа да не потрепери. Колкото и да бе мразила Арданос, той поне бе разумен човек, и никога не се оставяше да бъде заслепен от собствените си фантазии. Баща ѝ бе далеч по-опасен, защото никога не би отстъпил и на крачка от налудничавите си идеали. А сега тя нямаше друг изход, освен да приеме настояването му. Познатата болка запулсира в слепоочието ѝ и ѝ напомни, че каквото и да стане, тя няма да е тук, за да види последиците.

– Татко – поде тя, – Арданос наистина тълкуваше отговорите ми както му се харесваше. Сигурно и ти ще правиш същото. Но трябва да знаеш едно – наистина не знаеш нищо за свещения транс и начина, по

който Богинята се възплъщава в мен.

Навън настана суматоха и баща ѝ така и не чу последните ѝ думи. Вратата се отвори с трясък и в стаята нахлуха жреци – с разбъркани коси и кръв по робите. Те влачеха със себе си нещо, което някога е било човек. Отзад напираше тълпата.

– Какво е това? – заученият от години повелителен тон на Ейлан накара хората да замлъкнат.

– Беше се промъкнал през оградата, Повелителко – отвърна задъхано един от жреците. – Заловихме го пред Дома на девиците. Имаше още един, но той успя да избяга.

– Този уби Динан!

– Сигурно е искал да отвлече някоя от жриците!

– При коя ли е отивал?

Този път Върховният друид удари силно по пода с жезъла си и шумът отново стихна.

– Кой си ти, човече, и какво търсиш тук?

Ейлан затвори очи и се замоли никоя да не забележи, че разкъсаната и окървавена туника на пленения мъж е ушита от римско платно. Веднага бе познала Гай, въпреки че лицето му бе покрито с кал и кръв. Може би, ако тя не кажеше нищо, останалите нямаше да се досетят. „За Сенара ли е дошъл, мислеше Ейлан, или за сина си?“

– Нима не го познаваш, Върховни друиде? – напред пристъпи Диеда. Смехът ѝ беше толкова злорад, че Ейлан потръпна. – Вярно, че вече не е такъв красавец. Добро печено за празника става от него. Ако се вгледаш, веднага ще видиш на рамото му белега от мечата яма, от която го спасихме някога!

„Бендейгид трябваше да е твой баща, а Арданос – мой!“ – Ейлан едва удържаше надигащата се истерия. Един от жреците хвана пленника за косите и повдигна главата му. За миг Гай срещна ужасения поглед на Ейлан, после отново изгуби съзнание.

– Ти! – удивление и ярост се смесваха в тона на Бендейгид. – Малко ли мъка причини на мен и близките ми, та продължаваш да се навърташ наоколо – лицето му сякаш се вкамени. – Това ще ти е за последен път. Хайде, Диеда, покажи на моите хора къде да го измият и да почистят раните му. Но в никакъв случай не бива да го развързват. Гарик и Ведрас – обърна се той към двамата най-стари друиди, – трябва да поговорим. Останалите да излязат!

Жреците извлякоха Гай навън. Останалите ги последваха и стаята се опразни. Ейлан се отпусна немощно в стола си. Чудеше се дали болката в свития ѝ стомах се дължи на болестта или на сковалия я ужас.

– Виждам, че познаваш пленника – обърна се Ведрас към Бендейгид. – Кой е той?

– Името му е Гай Мацелий Север младия – изръмжа Бендейгид.

– Син на префекта! – възкликна Гарик. – Наистина ли мислиш, че е искал да отвлече някоя от жриците?

– Няма значение защо е дошъл – намеси се Ведрас. – Трябва да го махнем оттук. Римляните никога няма да ни признаят правото да накажем дори обикновен легионер, проникнал в Горския храм. Само боговете знаят какво би станало, ако посегнем на висш офицер!

– Така е – отвърна лукаво Бендейгид. – Но аз съм убеден, че никой от близките му не знае, че той е тръгнал насам. При това дори във Вернеметон никой не знае името му – никой освен нас и Диеда.

– Искаш да го убиеш тайно?!

– О, не, съвсем не тайно – очите на Бендейгид горяха с фанатичен пламък. – Нима не разбирате? Щом такъв човек като него е паднал в ръцете ни, това е поличба, пратена ни от боговете. Нека смъртта му има някакъв смисъл. Той е жертвата, която ще бъде принесена пред олтара на Богинята!

Бендейгид се обърна към Гарик.

– Върви и кажи на жреците, които го пазят, да го облекат в най-красивата и скъпа туника, която намерят!

Ейлан имаше чувството, че отнякъде повя леден вятър. Пред очите ѝ се изправи образът на Свещения крал, когото бяха видели преди много време заедно с Гай срещу Белтейн, окичен с гирлянди, облечен в пищна избродирана туника.

– Ами ако римляните все пак научат? – попита Ведрас.

– Гневът им ще е ужасен – каза доволно Върховният друид. – Толкова ужасен, че дори тези, които сега хленчат за мир, ще ни последват, когато ги призовем на бой!

Старият друид го изгледа втренчено. Сетне кимна и последва уптилия се към вратата Гарик.

– Знаеше ли за идването на Гай, Ейлан? – обърна се Бендейгид към дъщеря си, когато останаха сами. – Нима си продължила да се срещаш с този враг на народа ни през всички тези години?

– Не – прошепна с изтръпнали устни Ейлан. – Богинята ми е свидетелка, не знаех!

– Всъщност отговорът ти няма никакво значение – измърмори Върховният друид. – Всичко ще излезе наяве пред огньовете на Самхаин.

Тя идва, от божествен полък осенена,
с венец уханен чело увенчала...

Жреците редяха напевно ритуалните слова, но днес към обичайните стихове добавяха и нови, чийто метален звън отекваше като удари на меч върху щит:

На бой! На бой!
Гори британски, гнева на наште воини подслонете!
Днес ние ще сме вълци, подгонили овцете!

Гай простена, но почувства острието на опряното в гърба си копие и продължи да върви напред. Ако само онази кучка Диеда не го бе разпознала! Мацелий сигурно щеше да страда, като узнаеше, че синът му е загинал; но по-тежък щеше да е срамът, когато разбереше как е загинал. Гай не бе в състояние да се примири. Как можа да обърка всичко? Успя да предизвика тъкмо това, което се стремеше да избегне! Дори не успя да спаси тези, които обичаше! За щастие не бе видял досега нито момчето, нито Сенара, и това му вдъхваше слаба надежда, че са успели да избягат.

Пътят към Хълма на девиците никога не бе му се струвал толкова стръмен. Помисли си мрачно, че предпочита да се изкачи тук така, както го бе сторил последния път – с меч в ръка, начело на цял кавалерийски отряд. Пищните бродерии по робата разкървяваха раните му, а венецът от свещени треви подлютяваше разраненото му чело. Бяха го изкъпали и го бяха накарали да изпие нещо, което възвърна донякъде силите му, но Гай нито за миг не си правеше илюзии. Знаеше много добре какво го очаква.

Още от подножието на хълма се виждаха отблясъците на голям огън. С ужасяваща яснота го връхлетяха спомени от детството – от времето, когато още живееше при племето на майка си. В последните дни, преди римляните да смажат окончателно съпротивата им, силурите бяха принесли в жертва един от принцовете на племето. Гай го помнеше съвсем ясно – младият мъж беше негов вуйчо. Помнеше драконите, татуирани по китките му, помнеше и усмивката му. Майката на Гай се бе опитала да скрие това, което ставаше, от сина си, но Гай видя как жреците

отвеждаха Свещения крал. Той се усмихваше, убеден, че със смъртта си помага на своите.

„А за какво умирам аз?“ – запита се внезапно Гай.

Вече бяха стигнали върха на хълма. Отвсякъде ги заобикаляха жреци в церемониални одежди. Зад тях се люлееше море от лица – мрачни или изпълнени със злорадство, хората слушаха песента на друидите. Какво ли чувстваше Ейлан, като го гледаше как отива на смърт? Ако само можеше да види лицето ѝ зад воала!

Тя стоеше редом с баща си и Диеда. Зад нея стояха двете по-млади жрици, които ѝ помагаша по време на ритуала. За първи път Гай си каза, че и тя прилича на пленница. Тя го беше отхвърлила, беше показала ненавистта си към него. Ако наистина бе пленница, той би трябвало да е доволен, но внезапната мисъл, че и Ейлан може да е в опасност, го изпълни с истински страх, много по-голям от този, който изпитваше при мисълта за собствения си край.

На смърт! И за позора отмъстете!
Кръвта на Рим желаят боговете!
С кръвта на враг олтара осветете –
насилника навеки прогонете!

Жреците спряха да пеят, стихнаха и барабанните удари, но из тълпата се носеше ропот. Гай съзнаваше, че това е само затишие пред буря. Тогава заговори Върховният друид.

– Деца на Дон! – прокълнтя гласът на Бендейгид. – Днес е Самхаин – настъпва времето на промените! Започва новата година – идва ново време за нашата земя! Нека с времето, което си отива, пропъдим навеки и римляните, осквернили свещената британска земя! Днес ще принесем един от тях в жертва на боговете на войната! Днес трябва да се пречистим от предателите в нашите редове. Римлянино – обърна се той към Гай, – от теб зависи дали смъртта ти ще бъде лека или не. Кажи ни защо се осмели да дойдеш във Вернеметон!

– Убий ме, щом искаш, но не ми задавай глупави въпроси – отвърна пресипнало Гай. – Само едно ще кажа – не съм искал да причиня зло никому.

Може да не бе живял както трябва, но поне щеше да умре с достойнство.

– Ти се осмели да престъпиш границите на Горския храм, където няма право да влиза мъж, освен ако е друид. Нима си се осмелил да

прелъстиш някоя от служителките на Богинята? За коя дойде тук, чужденец?

Гай поклати безмълвно глава и изохка, когато острието на копието се притисна по-силно в разранения му гръб. Усети топлината на кръвта, която потече под дрехата му.

– Коя беше? Риан, Танаис, Беток? – продължаваше разпитът. След всяко име копието се забиваше отново в тялото му. Веднъж той се опита сам да се наниже на копието, но мъчителите му си знаеха работата и го спряха навреме. Загубата на кръв и болките го бяха замаяли. „Скоро, повтаряше си той, скоро ще изгубя съзнание и няма да чувствам нищо“.

– Сенара...

Като чу това име, Гай неволно трепна. Веднага се опита да прикрие реакцията си, но тъй или иначе никой не му обърна внимание. Защото в същия миг Ейлан пристъпи напред и отметна воала си.

– Спрете! – звънна гласът ѝ така, че го чуха и в най-последните редове на тълпата. – Аз мога да ви кажа при кого дойде римлянинът. Той дойде при мен!

„Какво говори тя?!“ – Гай се бе вцепенил от ужас. После се досети, че Ейлан сигурно се опитва да защити Сенара, а може би и момчето. Той я гледаше унесен, зашеметен от неземната ѝ хубост. Сега осъзнаваше, че неоформената моминска прелест на Сенара бледнее пред Ейлан като звезда пред сиянието на пълната луна. И както става понякога в мига пред битката, Гай разбра с ужасяваща яснота всичко, което се криеше в дълбините на сърцето му. Беше се почувствал привлечен от Сенара, но желанието, което го тласкаше към нея, нямаше нищо общо с любовта. Беше се опитвал с образа на младото момиче да си върне Ейлан – такава, каквато беше, когато я видя за първи път, да си върне невинното момиче, което времето и собствените му неблагоприятни постъпки му бяха отнели завинаги.

Наоколо цареше пълно мълчание. По лицата на хората бяха изписани ужас и удивление. Самият Върховен друид явно се бореше със себе си, но най-сетне се съвзе, откъсна поглед към Ейлан и се обърна към Гай:

– Заради нея и заради себе си, моля те да кажеш дали тази жена говори истината и да дадеш честната си дума на римлянин, че ти самият не ни заблуждаваш.

„Истината...“ За миг значението на тази дума му се стори непознато. Цял живот се бе разкъсвал между Рим и Британия, докато накрая и сам не знаеше кой е всъщност. Как би могъл да знае кого обича в

действителност? Гай се изправи бавно и срещна ясения поглед на Ейлан. Стори му се, че прочете в очите ѝ въпрос. Изведнъж тревогата и напрежението го напуснаха, той вдигна чело и въздъхна свободно.

– Истина е – каза той тихо. – Никога не съм обичал друга жена освен Ейлан.

За миг Ейлан притвори очи, зашеметена от бурния прилив на щастие. Гай я беше разбрал, но не бе казал последните думи само за да защити Сенара. Беше я гледал така само веднъж – когато я държеше в прегръдките си по Белтейн, когато беше заченат Гауен.

– Тогава ти си ни лъгала – изсъска Бендейгид в ухото ѝ. – Лъгала си мен, когато се кълнеш, че този човек не те е докосвал! Или може би всичко е започнало по-късно, когато вече бе дала обет в храма? Може би по време на любовните ти срещи е успял да те научи да лъжеш, да заплащаш ласките му с предателство? Може би дори си се осмелила да прелюбодействаш с този враг на народа ни на тази свещена земя?

Ейлан съзнаваше яростта на баща си, но сякаш виждаше всичко около себе си през дебело стъкло. Накрая всичко се оказа толкова просто! Тя знаеше, че тъй или иначе дните ѝ са преброени. Отдавна вече се бе научила да гледа смъртта в очите. Сега, когато настана часът, не изпитваше и помен от страх.

– Само веднъж се отдадох на Свещения крал – каза тя спокойно – така, както имам право съгласно повелята на древния закон. Само веднъж споделих постелята му – край огньовете срещу Белтейн...

– Какво говориш? – възкликна Миелин, която стоеше зад нея. – Нали тогава отпратиха Диеда – нали Диеда роди?!

– Нищо подобно! – шепотът на удивление отново секна, когато Диеда се изправи до Върховния друид. – Накараха ме да участвам в тази измама! Аз заех мястото ѝ, докато дойде време тя да роди, а когато се върна във Вернеметон, аз заминах в изгнание! Тя се прави на Повелителка и властва в Горския храм – непорочна като новата луна, а всичко почива на лъжа и измама!

– Винаги съм служила на Богинята, никога не съм помагала на римляните! – спокойствието на Ейлан рухна при мисълта, че синът ѝ може да бъде застрашен. Когато се обърна към Бендейгид, тя видя, че изненадата му отстъпва място на дива ярост. Хората се притискаха все по-близо в желанието си да не изпуснат нито дума; надигнаха се гласове от тълпата – питащи и гневни. Отдавна се носеха слухове, че в Рим може

да избухне гражданска война, и настроението на хората бе такова, че стигаше само една искра, за да разгори огъня на бунта. Ейлан разбра, че ако моли и се извинява, ще предизвика тъкмо тази катастрофа, която се бе стремела да предотврати през целия си живот.

– Откъде накъде да ти вярвам, уличнице? – изрева баща й. – Целият ти живот е една голяма лъжа!

Бендейгид вдигна ръка, за да я удари. Тогава някаква огромна фигура разбута струпалите се наоколо друиди; беше Хю, издигнал високо сопата си, за да защити своята Повелителка за последен път. Но жреците бяха повече. Още преди Хю да успее да се добере до Бендейгид, бронзовите остриета на мечове блеснаха на огъня, появиха се отново, окъпани в кръв, и пак се забиха в плътта му. Огромният телохранител се свлече на земята, без да издаде звук.

„Би вдигнал ръка дори на Върховния друид заради мен...“ – мислеше отчаяно Ейлан – накрая точно това бе и сторил.

– Отнесете го оттук – нареди задъхано Бендейгид. – Той беше просто глупак.

После се обърна и сграбчи Ейлан за ръката.

– Ако беше достойна за жрица, сега би трябвало да призовеш Богинята, за да ни помага. Но вместо това ще те принесем в жертва, за да я умилостивим!

„Трябва ли да се боя? Целият ми живот беше жертва пред нейния олтар!“ – мислеше Ейлан, докато баща й я влачеше през кръга от хора, за да я остави до Гай. Хората отново замърмориха и завикаха. Някои, чули обвиненията, искаха смъртта на Ейлан, но други настояваха, че е светотатство да се посегне на заклета жрица, в каквото и престъпление да се е провинила.

– Можеш ли да ми простиш, Ейлан? – каза тихо Гай. – Никога не съм бил достоен за любовта ти. Ти виждаше в мен своя Свещен крал, а аз си останах обикновен човек...

Тя се обърна към него и срещна очите му – на израненото му лице бе изписано благородство, каквото досега не бе виждала у него. Искаше да го притисне в прегръдките си, но жреците държаха и нея – и тя разбра, че той няма нужда от това. В очите му вече не се четеше онзи поглед на изгубено дете, който тя познаваше добре. Гай беше срещнал погледа й без да трепне – най-сетне в душата му цареше мир.

– Виждам в теб бога – каза убедено Ейлан. – Виждам духа, който никога няма да загине. Ние двамата сторихме това, което трябваше да бъде сторено, и дори да не успяхме да направим всичко така, както ни

се искаше, делото ни на тази земя е завършено. Аз знам, че ще се срещнем в страната на вечното лято – и ще бъдем заедно, преди да дойде време да се върнем отново тук.

– Ти го нарече Свещен крал – каза пресипнало Бендейгид – и той ще умре като Свещен крал.

Ейлан видя, че Гай е обзет от неземно спокойствие. Той не отклони нито за миг очи от лицето ѝ – дори когато започнаха да затягат примката около шията му, но когато острието на меча прониза гърдите му, в последния миг на земния му живот очите му се озариха от безкрайно удивление и възторг, взрени някъде в отвъдното. От гърдите му продължаваше да тече кръв, когато го понесоха към кладата.

– Кажй, прорицателко, каква поличба носи това жертвоприношение?

Ейлан отвърна очи от пламъците и когато баща ѝ се взря в лицето ѝ, отстъпи неволно назад, макар тя да не бе помръднала.

– Виждам кралска кръв, която освещава земята – отвърна тя бавно. – В този мъж кръвта на Рим се сля с кръвта на Британия и ти завинаги обрече нему тази земя, след като го предаде на свещения огън.

Повелителката на Вернеметон си пое дълбоко дъх. Кръвта така силно пулсираше в слепоочията ѝ, че тя едва виждаше, но това нямаше значение. Стигаше ѝ последното, което видя в света на смъртните – блясъка на славата в очите на Гай. Ушите ѝ шумяха. Чувстваше как я обзема транс, който нямаше нищо общо с опиянението от свещените треви, и чу глас, който вече не бе нейният, който прокълът над смаяната тълпа.

– Чуйте ме, мъже на корновиите и ордовиците, и всички останали, които сте тук. Слушайте добре, защото това е последният път, когато пророчица говори с гласа на Великата майка от този свещен хълм! Скрийте мечовете си, воини, хвърлете копията – защото едва когато девето поколение се роди и нахрани земята, римските орли ще отлетят навеки от Британия! А когато те отлетят, тези, в чиито жили ще тече не само ваша, но и римска кръв, ще останат тук, за да защитават тази земя!

– Лъжеш! Лъжепророчица! – изкрещя Бендейгид. – Ти предаде обета си! Ейлан се върна за последен път в земното си тяло; страшна болка пронизваше слепоочията ѝ, но тя поклати спокойно глава.

– Не съм изменила на обета си, защото Гай е Свещеният крал – и това е твоe дело. Затова любовта ми към него не може да бъде грях!

Докато произнасяше последните думи, ѝ се стори, че страхотна гръмотевица я разтърсва от глава до пети. Тя се свлече безсилно на колене. Баща ѝ протегна ръце към нея, но Ейлан вече пропадеше дълбоко,

дълбоко в мрака, далеч от Бендейгид, далеч от този свят. Последното нещо, което чу, бяха оглушителните удари на сърцето ѝ. После всичко свърши – и тя бе свободна.

„И все пак Богинята ме порази, мислеше тя, обзета от внезапно прозрение. Но това не беше наказание, а божествена милост!“

Видя как някъде долу, далеч под нея, хората се струпаха около безжизненото ѝ тяло. Това бе краят, на който се бе обрекла още тогава, когато отдаде любовта си на Гай – но бе успяла да го отложи достатъчно, за да успее да изгради мост между своя и неговия народ. Двама друиди поддържаха баща ѝ под мишниците – той все още крещеше несвързано, но хората започваха един по един да му обръщат гръб, и да слизат с уплашени и скръбни лица надолу по хълма.

Ейлан видя как жреците вдигнаха напуснатата от нея тленна обвивка и я положиха на кладата, където тялото на Гай вече бе обхванато от пламъците. Тя обърна гръб на мъждукащия под нея огън и се понесе към неземното сияние, което я посрещаше – по-светло от огъня и по-прекрасно от пълната луна.

Епилог

Говори Кайлеан...

Пристигнах в Горския храм вечерта на следващия ден. Огньовете на Самхаин бяха догорели отдавна. Мина доста време, докато успях да намеря някой, който да е в състояние да ми разкаже свързано какво се бе случило. Миелин беше изчезнала; хората мислеха, че и тя е загинала, докато се опитвала да защити Ейлан. След жертвоприношението на хълма бе избухнало сражение, в което бе убита Ейлид. Диеда също бе мъртва – бяха положили тялото ѝ в светилището и за всички бе ясно, че сама е сложила край на живота си.

Бендейгид не беше в състояние да говори смислено. Във Вернеметон бяха останали само друидите, които се грижеха за него. Братството се бе разпиляло. За щастие се бяха разотишли и воините, които се бяха събрали тук за празника. Установих, че останалите ми се подчиняват с готовност, защото в очите им бях най-високопоставената жрица, която бе останала жива.

Крачех напред-назад из слисаната тълпа и двама нареждания със спокойствие, което учудваше и мен самата. Не смеех да дам воля на скръбта си, която можеше да ме погълне. Убеждавах се, че целият този ужас трябва да е имал някакъв смисъл – страшно е да бъдат пропилени и животът, и смъртта.

На следната утрин ме събудиха с вестта, че са пристигнали римляни, които молят да бъдат приети от Великата жрица. Излязох и видях пред себе си Мацелий Север, секретарят му и още един възрастен мъж, за когото разбрах впоследствие, че бил баща на римската съпруга на Гай. Те седяха на конете си под разплаканото есенно небе. Направи ми впечатление, че са сами, без никаква охрана. Но и синът на стария Север се държа смело в последния си час.

Трудно ми бе да застава лице в лице с Мацелий, защото знаех отговора на въпроса, който той не смееше да ми зададе, а знаех и че никога няма да събере смелост да му разкажа как точно е умрял синът му. Из страната вече се разпространяваха най-невероятни слухове. Гай бе загинал, принесен в жертва за спасението на Британия, като Свещен крал, и въпреки някои съмнения, че може и да е римлянин, малцината, които знаеха истинското му име, никога нямаше да издадат тайната.

Наистина, римляните бяха объркани от събитията в империята, но

все пак разполагаха с достатъчно сили, за да удавят страната ни в кръв, ако намереха доказателства, че римски офицер е бил принесен в жертва на Хълма на девиците. Но, разбира се, нямаше никакви трупове, а само купчина пепел върху жаравата, останала от Самхаинския огън.

Когато си тръгнаха, Мацелий се обърна за последен път към мен, и тогава видях в очите му искрица надежда.

– В Горския храм живеело някакво момче – подхвана той. – Името му било... Гауен. Предполагам, че това е моят внук. Можеш ли да ми кажеш къде е той сега?

Този път можех да отговоря с чиста съвест, че не знам. Никои не бе виждал Гауен от навечерието на Самхаин – беше изчезнал, а заедно с него дойката му и Сенара.

Едва след още три дни Сенара се появи отнякъде – младото ѝ лице бе набраздено от сълзи. Следваше я високо момче с уплашени очи.

– Загинала е заради мен – изхлипа Сенара, когато ѝ разказахме какво се бе случило. – Отишла е на смърт, за да спаси мен – и сина си!

Преглътнах мъчително, но когато проговорих, гласът ми звучеше спокойно.

– Тогава жертвата ѝ не бива да отиде напразно. Ще дадеш ли обет да служиш на Богинята – на мястото на Ейлан – сега, когато нея вече я няма?

– Не мога, не мога – продължи да хлипа Сенара. – Това би било грях! Аз станах назарянка и сега, когато отец Петър отива в Дева, ще мога да се пренеса в неговата колиба. Там ще прекарам остатъка от дни-те си в пост и молитви!

Примигнах. Изведнъж ми се стори, че виждам ясно колибата в гората, но тя бе заобиколена от много други. Сигурно, казах си, много други жени ще изберат пътя на самоотречението и ще се заселят около Сенара. Видението ми се оказа пророческо – отшелническото обиталище на Сенара постави основата на дом, където сега живеят монахини-християнки, и служат на хората така, както преди го правиха жриците от Горския храм – но това стана много по-късно. Дали Ейлан бе видяла и това в бъдещето? Тъй или иначе, Сенара изпълни дълга си. Тя не стана Велика жрица на Вернеметон, но по свой начин и съгласно своята вяра продължи делото на Ейлан.

– Ще отведеш ли Гауен при дядо му? – попита ме Сенара. – Когато дам обет за отшелнически живот, няма да мога да го оставя при себе си.

„При кой от двамата дядовци?“ – зададох въпроса на ум, и още докато се питах, осъзнах, че не искам да оставя момчето при нито един от

двамата – защото и двамата бяха все още пленници на омразата, която трябваше да умре заедно с миналото.

– Гауен... – погледнах момчето и видях, че той не е нито римлянин, нито британец; нито момче, нито мъж – един живот, пред който сега се разкриваше бъдещето. Ейлан бе умряла, за да може синът ѝ да живее в нов свят. – Аз се връщам в Летните земи – там има една долина, обвита в мъгли. Наричат я Авалон. Би ли дошъл с мен?

– Да не говориш за Страната на вечното лято? – попита той. – Казах ми, че майка ми е отишла там.

– Не точно – очите ми се напълниха със сълзи. – Но е близо дотам – или поне така мислят някои.

Гауен се огледа и потръпна. Помислих си, че трябва да му е много тежко – дори затова, че едва сега започваше да осъзнава загубата си. Почти толкова тежко, колкото на мен – а аз знаех много добре какво съм загубила.

Момчето вдигна очи към мен и аз видях в тях проблисък на смел дух – той не напомняше в този момент на нито един от двамата си дядовци, нито пък на родителите си – беше си просто Гауен.

– Добре тогава. Ще дойда с теб в Авалон.

Тук, в сърцето на Летните земи, нерядко се чудя защо от всички, които имаха някаква роля в тези събития, оцелях единствено аз. Знам, че мога само да отгатвам частици от божествения план, който всички ние изпълняваме. Възможно ли е синът на Ейлан, в когото се смеси кръвта на два велики народа, да стане един ден основател на нова династия – династия, от която след векове ще се роди и Защитникът на нашата земя?

Мога само да предполагам. Няма го и Мерлин, за да ми покаже пътя, макар че Ейлан ми разказа веднъж, че ѝ се е явил и предначертал съдбата ѝ. Но знам, че всичко трябва да има някакъв смисъл. Уверена съм, че от кръвта на Орела и Дракона, а не от Гарваните на отмъщението, един ден ще се роди Защитникът – и тогава може би Мерлин Британски отново ще добие плът и кръв – за да го съветва и да му помага по трудния път...

Тук, в Летните земи, където Каменният храм увенчава челото на Тор, тук, където е съхранена Силата, аз чакам, за да разбера какъв е краят на тази история.

Бележка на автора

Читателите, запознати с операта на Белини „Норма“, ще разпознаят първообраза на тази история. С дълбока почит към Белини адаптирах химните в 5 и 22 глава от либретото на операта – 1 действие, I сцена и 30 глава – от II действие, II сцена. Химните към Луната в XVII и XXIV глава са взети от *Carmina Gadelica* – сборник традиционни шотландски молитви от XIX век.

КРАЙ

© 1993 Марион Зимър Брамли
© 1999 Боряна Дженабетска, превод от английски

Marion Zimmer Bradley
The Forest House, 1993

Сканиране, разпознаване и начална редакция: shanara, 2009
Редакция: ultimat, 2009

Издание:

Марион Зимър Брамли. Горският храм
Издаелство „Еднорог“, 1999
Художник: Христо Хаджитанев
ISBN 954-9745-09-0

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11564>]